6
30-F
60

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
19 C
27

Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu
6 36 F. 76

15-6-34

DIOGENIS LAERTII DE VITA ET MORIBVS PHILOSOPHORVM LIBRI X.

Cum Indice locupletiſsimo.

BIBLIOTECA NAZIONALE ROMA

APVD SEB. GRYPHIVM
LVGDVNI,
1551.

6-30-F-60

FR. AMBROSII
IN DIOGENIS LAERTII
opus,ad Coſmam Medicem epiſtola.

SOLVENTI *mihi quædam Græca uolumina, uenit ad manus Laërtij Diogenis de philoſophis prolixum opus. Id etſi autori plus in legendo ſtudij quàm in ſcribendo diligentiæ fuiſſe ex ipſa lectione deprehenderem, quia tamen uaria erat hiſtoria, & plurima cognitu neceſſaria continere uidebatur, Latinum facere,amicis maxime id fieri orantibus ſtatui. Quanquam enim ſacris transferendis iampridem ſtudiũ omne tempusq́; deuoueram,atq; id religionis inſtituto magis conſentaneum, ab hoc tamen ueluti curriculo modicè deflectere, ut ſtudioſis morem gererem,haudquaquã reprehenſibile exiſtimaui: imò hoc ipſo labore meo fore, ut Chriſtianæ pietatis & gratiæ dignitas magis pateſceret, ac per id fides in deum promptior ac ardentior ſurgeret, ratio ueriſſima ſuadebat. Quando enim inter illos qui ſapientiæ ſecularis fuere principes tanta de deo, rebusq́; & diuinis & humanis opinionũ concertatio eſt,ut ſe inuicem deſtruant, neq; ubi conſiſtas reperire poſſis, maiore profectò alacritate animus diuinæ dignitatis amplectitur gratiam, atque ad fontem ueritatis accurrens ueteris ſqualorem miſeratur erroris. Etſi enim apud illos ſparſim probabilia quædam & ueritati conſona inuenire eſt, mens tamen tanta opinionum uarietate fatigata libentius & gratius intra cubicula ueritatis ſe recipit,& diuinis libris ac literis hauriendis maiori deinceps deſiderio inhiat, & ipſa tamen quæ apud nobiliores quoſque philoſophos, de deo, de cœlo, corporibusq́;*

ROMA

cœleſtibus, de natura rerũ ſubtiliter ac uerè diſputata ſunt, ueritati Chriſtianæ maximè aſtipulantur. Merebatur enim profectò tam egregia indagandæ ueritatis intentio, opera illa tam acris, adeò celebre ſtudium, ſudoris ſui fructu non uſquequaque deſtitui, deo id permittente ut illorum quoq; teſtimonio fides uera firmamentum ac robur acciperet. Multa in his & dicta grauiter & facta conſtanter inuenias, ut non modo ex illorum libris fidem inuiolabilis ueritas capiat, uerum exemplis quoque religioni noſtræ incitamentum uirtutis accedat. Quàm fœdum enim, quanquam plenum dedecoris eſt, ſi Chriſtianum hominem, & de deo ſuo pendentem, & cui æternæ uitæ ſpes certa ſit, uirtuti & continentiæ dare operam pigeat, cùm gentiles uiros, & à ueri cultu dei ac religione longe alienos probitati, modeſtiæ, frugalitati, cæteriſq; id genus animi humani ornamentis impenſius ſtuduiſſe comperit: pleraq; exempla huiuſce pene dixerim euangelicæ perfectioni proxima ſunt, ut pudendum uehementer & erubeſcendum ſit, ſi id minus exhibeat Chriſti quàm mundi philoſophus, pluſq; in gentili pectore poßit amor gloriæ inanis, quàm in animo Chriſtiano religioſæ pietatis affectus. His atque huiuſmodi rationibus facilè mihi perſuaſum eſt, ut hoc traducendi munus non modo ut inutile non aſpernarer, ſeu ut noxium fugerem, ſed contrà penitus, ut commodum ac neceſſariũ conſtanter aggrederer. Nempe ſi quem forte plus æquo eiuſce hominum admiratio rapiat, earumq; geſta noſtratis philoſophiæ præferre ſeu conferre & exemplis uelit id quod ſolum ferme timemus, is leuiter admonendus erit, ſolidam potius uirtutem, quàm adumbratam uirtutis imaginem admiretur, & ei ipſi quos ſtupet quàm miſerabili interdum lapſu corruerint ex ipſa lectione docebitur.

tur. Tibi itaq; Coſma uir humaniſſime, & Chriſtianæ nobilitatis decus, hoc opus dedicatum fuit, qui & autoritate tua in primis nos ad illud impuliſti, & gentilis ac noſtræ philoſophiæ peritiſſimus, quanta ſit utriuſq; differentia, & dignoſcere facilè & dijudicare nouiſti. Neque id modo, uerùm & de labore noſtro ipſe iudicabis. Eo enim libentius de ingeniolo noſtro ferendam tibi ſententiam permitto, quo maturitati grauitatiq; iudicij coniuncta beneuolentia ſingularis errata noſtra faciliore donabit uenia, uerecundiæq; conſulet noſtræ, quæ ſeueriorem cenſuram reformidans, eundem & cenſorem & patronum habere cupit. Sanè quoniam uerſus plurimos & diuerſos, tum alienos, tum ſuos autor interſcrit, quod abhorrere uidetur à grauitate hiſtoriæ, illos traducere conſultò omiſi, ita tamen ut nihil deeſſe ex ſenſu neceſſario ſim paſſus. Simul & rauca uox prolixam concionem, ad quam nequaquam ſuffeciſſet, declinauit, ne riſum moueret audientibus. Plura quidē inſerta ſunt parū pudicè, tum dicta, tum facta, & quæ pudorē exagitent, non omitti & lex interpretandi, & uerè ſuaſit ratio. Sed ſatis iſta ſuperius. Tu ſi qua ſuperflua exiſtimaueris, iure tuo reſecabis. Vale.

BIBLIOTECA NAZ... R...

CATALOGVS PHILOSOPHO-
rum quorum uita à Laërtio deſcribitur, eo quem ipſe in ſcribendo ſeruauit ordine.

LIB. I.		*Criton Athenienſis*	110
Thales *Mileſius*	17	*Simon Athenienſis*	110
Solon Salaminius	26	*Glauco Athenienſis*	111
Chilon Lacedæmonius	37	*Simmias Thebanus*	*ibidem*
Pittacus Mitylenæus	40	*Cebes Thebanus*	*ibidem*
Bias Prienenſis	44	*Menedemus*	*ibidem*
Cleobulus Lindius	47	LIB. III.	
Periander Corinthius	49	*Plato Athenienſis*	120
Anacharſis Scytha	53	LIB. IIII.	
Myſon Chenenſis	55	*Senſippus Athenien.*	158
Epimenides Cretenſis	56	*Xenocrates Chalcedonius*	159
Pherecydes Syrus	59	*Polemon Athenien.*	164
LIB. II.		*Crates Athenienſis*	166
Anaximander Mileſius	63	*Crator Solenſis*	167
Anaximenes Mileſius	64	*Arceſilaus Pitaneus*	169
Anaxagoras Clazom.	65	*Bion Boryſthenites*	178
Archelaus Athenienſis	69	*Lacydes Cyrenen.*	182
Socrates Athenienſis	70	*Carneades Cyrenen.*	183
Xenophon Athenienſis	82	*Clitomachus Carthaginienſis*	186
Aeſchines Athenienſis	86	LIB. V.	
Ariſtippus Cyrenenſis	88	*Ariſtoteles Stagyrites*	186
Theodorei	100	*Theophraſtus Ereſius*	200
Phædon Helienſis	103	*Strato Lampſacenus*	208
Euclides Megarenſis	103	*Lycon Troadenſis*	210
Diodorus Iaſſius	106		
Stilpo Megarenſis	106		

Deme

Demetrius Phalereus 214
Heraclides Ponticus 218

LIB. VI.

Antiſthenes Athen. 222
Diogenes Cynicus 228
Monimus Syracuſan. 251
Oneſicritus 252
Crates Thebanus 252
Metrocles Maronita 256
Hipparchia ſoror 257
Menippus Phœnix 258
Menedemus 259

LIB. VII.

Zeno Citticus 261
Herillus Carthagin. 320
Dionyſius Metath. 320
Cleanthes Aſſius 321
Sphærus Boſporanus 325
Chryſippus Solenſis 325

LIB. VIII.

Pythagoras Samius 335
Empedocles Agrigen. 353
Epicharmus Cous 364
Architas Tarentinus 364
Alcmæon Crotoniata 366
Hippaſus Metapont. 366
Philolaus Crotoniata 367
Eudoxus Cnidius 367

LIB. IX.

Heraclitus Epheſius 370
Zenophanes Coloph. 377
Parmenides Eleates 378
Meliſſus Samius 380
Zeno Eleates ibid.
Leucippus Abderita 382
Democritus Mileſius 384
Protagoras Abderita 390
Diogenes Apolloniat. 392
Anaxarchus Abderita 393
Pyrrho Helienſis 304
Timon Apolloniates 412

LIB. X.

Epicurus Athenien. 416

HVNC *ſequentem locũ, qui eſt in uita* Platonis, *pag.* 123. *uer.* 28. *poſt hæc uerba*, Atqui Epicharmus *de ſenſibilibus atq; intelligibilibus in hanc ſentẽtiam expreßè loquitur: omiſerat intactum interpres non ob aliud opinor, quàm quòd egregiè eſſet deprauatus, aut certè ita intricatus ut inde ſe explicare poſſe deſperaret.* Nos quod habebat *exemplar ad uerbum appendimus ne lectorem ſuſpenderet hiatus, & aliquid deeſſe meritò cauſaretur.*

Ἀλλ' ἀεί τοι θεοὶ παρῆσαν καὶ ὑπέλιπον οὐπώποκα, τάδ' ἀεὶ πάρεσθ' ὅμοια; διὰ γὰρ τῶν αὐτῶν ἀεί. ἀλλὰ λέγεται πρᾶτον χάος γενέσθαι τῶν θεῶν, πῶς δέκ' ἀμήχανόν γε ἀπὸ τινὸς μηδὲν ὅτι πρᾶτον μέλλοι; οὐκ ἄρ' ἔμελλε πρᾶτον οὐδὲν, οὐδὲ μὰ Δία δεύτερον δ' ὧν ἁμὲς νῦν ὧδε λέγων μέλλει τάδ' εἶναι πότ' ἄασθμόνγε περισσὸν αἰ δὲ λῆς τὸν ἄρτιον. ποτὲ θέμιν λῆς ψᾶφον ἢ τὰν ὑπάρχουσαν καθεῖν, ἢ δοκεῖ κατοικαὶ ὁ αὐτὸς εἶμεν. οὐκ ἐμὶν τάχα, οὐδὲ μὰν, οὐδ' ἀπὸ τεῦ μέτρον παχὺ ἐὸν ποτεθέμεν. λῆτις ἕτερον στεῤῥὸν μᾶκος; ἢ τοῦ πρόσθ' ἐόντος ἀποταμεῖν ἔτι δ' ὑπάρχοι ἐκεῖνο τὸ μέτρον. οὐ γὰρ ὧδε νῦν ὁρῆ. καὶ τὼς ἀνθρώπως ὁ μὲν γὰρ αὔξεθ'. ὁ δὲ γαμὰν φθίνει. ἐμμεταλλαγᾶ γὰρ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν χρόνον. ὁ δὲ μεταλλάσσει κατὰ φύσιν καὶ οὔποκ' ἐν ταυτῷ μένει, ἀλλ' ἕτερον εἴη, κατὰ δὴ τοῦ παρεξεστακότος, καὶ τὺ δὴ κἀγὼ χθὲς ἄλλοι, καὶ νῦν ἄλλοι τελέθομες, καὖθις ἄλλοι, κοὔποχ' αὐτοὶ κατὰ τὸν λόγον.

DIOGENIS

LAERTII DE VITA *& ſententijs eorum, qui in philoſophia claruerunt,*

LIB. I.

PHILOSOPHIAM à Barbaris initia ſumpſiſſe, plerique autumant. Nam Perſis magos, Babylonijs & Aſſyrijs Chaldæos, Indis Gymnoſophiſtas, Celtis ſeu Gallis Druidas, & qui Semnothei appellabantur, eius rei fuiſſe autores, ait Ariſtoteles in Magico, & Sotion in decimotertio ſucceſſionis libro. Phœnicem præterea Ochum, & Samolxim Thracem, & Atlantem Lybicum, ad hæc Nili Aegyptij filium fuiſſe Vulcanum, qui Philoſophiæ aperuit principia. Porrò ipſius rei antiſtites ſacerdotes ac prophetas appellari ſolitos. Ab hoc autem ad Alexandrum Macedonū regem fluxiſſe annos quadrageſies octies mille octingentos ſexaginta tres. Quo toto tempore ſolis defectus apparuiſſe trecentos ſeptuaginta tres, lunæ autem octingentos triginta duos. Enimuero à Magis, quorum principem fuiſſe Zoroaſtrem Perſen memoriæ proditum eſt, Hermodorus Platonicus in libr. de Diſciplinis, uſq; excidium Troiæ annos quinquies mille computat. Xanthus uerò Lydius à Zoroaſtre uſq; ad Xerxis tranſitum, ſexcentos enumerat. Pòſt autem magos plurimos ſibi inuicem ſucceſſiſſe, Hoſthanas, Aſtrapſycos, Cobrias ac Pazatas, donec ab Alexandro euerſum eſt Perſarum regnum. Sed hi profecto per

σεμνόθεοι à deorum cultu, & religione uates illi appellati ſunt.

Plinius rō̄ Hermodorum, ſed Hermippū citat autorem.

cto per imprudentiam Græcorum rectè facta inuentaq́; Barbaris applicant. Ab iis enim non ſolum philoſophia uerum ipſum quoq; hominum genus initio manauit. Nam Muſæo Athenæ, Thebæ Lino inclytæ ſunt. Horum alterum Eumolpi filium aſſerunt primum deorum generationẽ tradidiſſe, ſphæramq́; inueniſſe, & ex uno fieri atq; in idem reſolui omnia, dixiſſe. Hunc Phaleris obiiſſe diẽ, ibiq́; ſepultum eſſe, inſcriptumq́; ipſius tumulo hoc epigramma:

φίληρον, & τὰ φύληρα, nauale Athenienſiũ

Εὐμόλπου φίλον υἱὸν ἔχει τὸ φαληρεινὸν οὖδας,
Μουσαῖον φθίμενον σῶμ' ἐπὶ τῷδε τάφῳ. hoc eſt,
Eumolpi exanimem Muſæum terra Phalera
Claudit in hoc tumulo, pignora chara patris.

Porrò Muſæi pater, Eumolpidis apud Athenienſes cognomen dedit. Linum uerò Mercurio Muſaq́; Vrania genitum affirmant, ſcripſiſſe autem mundi generationem. Solis item & Lunæ curſus, animalium & fructuum generationes. Hoc autem operi ſuo fecit initium:

Ἦν ποτέ τοι χρόνος οὗτος ἐν ᾧ ἅμα πάντ' ἐπεφύκει.
hoc eſt,
Tempus erat quo cuncta ſimul ſunt condita quondam.

Alii ab Hercule præceptore cæſum arbitrãtur.

Quem ſecutus Anaxagoras, & ipſe ſimul facta omnia aſſeruit, eaq́; mente accedente compoſita. Linum autem in Euboea occubuiſſe ſagitta ab Apolline percuſſum, in quẽ hoc hoc extat epitaphium:

Ὧδε Λίνον θηβαῖον ἐδέξατο γαῖα θανόντα,
Μούσης οὐρανίης υἱὸν ἐϋστέφανον. hoc eſt,
Candida purpureis redimitum tempora ſertis
Thebanum Vraniæ continet urna Linum.

Itaq; philoſophia non à Barbaris, ſed à Græcis initium habuit, cuius & ipſum nomen Barbarorum omnino abhorret

ret appellationem. Qui autem illius inuentionem Barbaris aßignant, Orpheum quoque Thracem in medium adducunt philoſophum fuiſſe, & quidem antiquißimum. Equidem is qui de dijs talia commentus eſt, an philoſophus appellandus ſit, neſcio. Videant certè, qui ita uolunt, quo ſit cenſendus nomine, qui dijs uitia quæ raro à turpibus quibusq;, & flagitioſis hominibus geruntur, adſcribit. Hunc autem à mulieribus diſcerptum perijſſe fama eſt. Cæterùm ex eo epigrammate quod in Dio Macedoniæ inſculptum eſt, fulmine interijſſe cognoſcitur, ubi & ſepultus à Muſis aſſeritur.

Θρήϊκα χρυσολύρην τῇδ' ὀρφέα μοῦσαι ἔθαψαν
Ὃν κτάνεν ὑψιμέδων ζεὺς ψολόεντι βέλει. *hoc eſt,*

Orphea candenti traiectum fulmine Thracem,
Cum aurata Aonides hic poſuere lyra.

Exponunt etiam mores & inſtituta ſingulorum, qui Barbaros aiunt Philoſophiæ principes fuiſſe. Gymnoſophiſtas ac Druidas obſcurè ac per ſententias philoſophari, colendos deos, nihil mali faciendum, & exercendam fortitudinem. Priores illos mortis quoque eſſe contemptores, Clitarchus aſſerit in duodecimo libro. Chaldæos circa Aſtronomiæ rationes prædictiones'que occupari. Magos deorum uacare cultui, & preces illis, ac uota, & ſacrificia, quaſi ſoli ab ijs exaudiantur, offerre, de deorum ſubſtantia & generatione diſſerere. quos item ignem, terram, & aquam eſſe arbitrentur. ſigna ſtatuasq; reprehendere, & eorum in primis qui mares eſſe deos ac fœminas dicunt, errores improbare. De iuſtitia uerba facere, iniquum'que arbitrari, atque impium igni ſepelire. Iuſtum matri ac filiæ miſceri, ut in uigeſimotertio libro ait Sotion. Diuinationem præterea prædi-

ction

*ctionemq́; exercere, ſibi deos apparere aſſerentes, plenum eſſe * dæmonibus aëra, qui tenuiter, ac ueluti ex euaporatione cernentium oculis influant, exteriorem cultũ, & auri uſum interdicere. His autem ueſtis candida, lectus humus, eſca olus, caſeus paniſq́; cibarius eſt. Arundine pro baculo utuntur, cuius in ſummitate præfixum caſeum ori applicantes mandunt. Magicæ illos diuinationis ignaros Ariſtoteles ait in libro quem inſcripſit, Magicum, & Dinon in quinto hiſtoriarum libro, qui Zoroaſtrem quoque ex interpretatione nominis ſui, aſtrorum aſſerit fuiſſe cultorem. Hoc ipſum & Hermodorus tradit. Aegyptijs uerò antiquiores eſſe magos Ariſtoteles autor eſt, in primo de philoſophia libro, duoq́; iuxta illos eſſe principia, bonum dæmonem, & malum. Alterum ex his Iouem & Horomaſdem, alterum Plutonem & Arimanium dici, quod Hermippus quoque in primo de Magis ait, atque Eudoxus in periodo, & Theopompus octauo Philippicorũ libro. Qui & reuicturos homines, iuxta Magorum ſententiam dicit, immortaleſq́; futuros, & uniuerſa illorum precationibus conſiſtere. Iſta Eudemus quoq; Rhodius tradit. Porrò Hecatæus deos quoque ex eorum ſententia eſſe genitos ait. Clearchus uerò Solenſis, in libro de diſciplina, Gymnoſophiſtas à Magis fluxiſſe aſſeuerat: plerique & Iudæos ab his duxiſſe originem tradunt. Herodotum præterea in ius uocant, mendacijq́; arguunt, qui Magorum hiſtoriam ſcripſere. Neque enim iacula in ſolem torſiſſe Xerxem, ut ille ait, nec compedes mari immiſiſſe, quòd hi à Magis dij ſunt traditi. Signa tamen, & ſtatuas ex diſciplinæ inſtituto è medio ſuſtuliſſe. Aegyptiorum autem huiuſmodi philoſophiam de dijs ac iuſtitia, dixere. Materiam principiũ fuiſſe rerum. ex ea deinceps quatuor elementa diſcreta, perfectaſq́;*

comp

* *aliàs, ἰδώλοις. ſimulacris ſeu imaginibus.*

cõplures animantes. Solem ac Lunam deos eſſe, alterumq́; Oſirim, alteram Iſim appellatos. Exprimere illos per ſcarabeum & draconem, accipitrem, aliaq́; animalia, Manethus autor eſt in naturalium epitome, & Hecatæus in primo de Aegyptiorum philoſophia libro. Statuas præterea & phana à ſe fabricari, quòd ignorent effigiem dei. Mundum genitum, mortalemq́;, & ad ſphæræ ſimilitudinẽ rotundum. Stellas ignem eſſe, quarum temperata commixtione cuncta ſuper terram naſcantur. Lunã deficere cùm in terræ incidit umbram. Animam & perdurare, & ſubinde migrare. Pluuias ex aëris conuerſionibus fieri. Iſta & huiuſmodi illos de rerum natura diſſerere Hecatæus & Ariſtagoras tradũt. De iuſtitia quoq; leges conſtituerunt, quas ad Mercurium referunt. Vtiles quaſq́; & uſui hominũ accommodatas animantes, diuino honore proſecuti ſunt. Aſſerunt & ipſi Geometriam, Aſtrologiam, & Arithmeticam, ſe primos inueniſſe. De inuentione autem hactenus. Philoſophiam uerò Pythagoras primus appellauit, ſeq́; philoſophum, cum Sicyone conueniret Leontem Sicyoniorum tyrannũ, ſiue Phliaſiorum, ut ait Heraclides Ponticus in libro quem inſcripſit, περὶ τῆς ἄπνυ. Nullum enim hominum, ſed ſolum deũ eſſe ſapientem. Anteà enim σοφία, hoc eſt ſapientia dicta, quæ nunc philoſophia dicitur. & qui hanc profitebantur, σοφοὶ, hoc eſt, ſapientes appellati. Quicunq; ad ſummam animi uirtutem excreuerunt, hos nunc honeſtiore uocabulo, autore Pythagora Philoſophos, hoc eſt, ſapientiæ ſtudioſos appellamus. Ipſi tamen ſapientes ſophiſtæ etiam ſunt dicti. Neq; hi ſolum, uerum poëtæ quoque ſophiſtarum appellatione honorantur. Nam Cratinus in Archilocho, Homerũ & Heſiodum admiratus, ita illos uocat. Sapientes autem habiti ſunt, Thales, Solon, Periander, Cleobulus,

De Apno uide lib. 8. in uita Empedoclis.

bulus, Chilon, Bias, Pittacus. His annumerant pleriq; Anacharſim Scytham, Myſonem Chenæum, Pherecydem Syrum, Epimenidemq́; Cretenſem. Addunt alij Piſiſtratū tyrannum. & hi quidem ſapientes dicti. Enimuerò philoſophiæ duo fuere principia, unum quod ab Anaximandro, alterum quod à Pythagora fluxit. Anaximādri Thales præceptor fuit, Pythagoræ uerò Pherecydes. Appellatumq́; eſt id philoſophiæ genus Ionicum, quòd Thales ex Ionia fuerit. Mileſius enim cùm eſſet, Anaximandrum inſtituit. Hoc autem Italicum, quòd illius autor Pythagoras in Italia ut plurimum philoſophatus ſit. Deſinit autem Ionica in Clitomachum, Chryſippum, & Theophraſtum, Italica in Epicurum. Quippe Thaleti ſucceßit Anaximander, Anaximādro Anaximenes, Anoximeni Anaxagoras, Anaxagoræ Archelaus, ei uerò Socrates, qui primus ethicen inuenit. Huic uerò cum Socratici reliqui, tum in primis Plato qui ueterem Academiam inſtituit, Platoni Speuſippus & Xenocrates, ei Polemon, Polemoni Crantor & Crates, cui Arceſilaus, qui mediam inuexit Academiam. Ei Lacydes, qui nouam Academiam inuenit, Lacydi Carneades, eiq́; Clitomachus, atq; in hunc modum in Clitomachum deſijt. Sic autem in Chryſippum: Socrati ſucceßit Antiſthenes, Antiſtheni Diogenes Cynicus, ei uerò Crates Thebanus, Crati Zeno Cittieus, Zenoni Cleanthes, cui Chryſippus. In Theophraſtum uerò ſic deſijt: Platoni ſuccedit Ariſtoteles, Ariſtoteli uerò Theophraſtus. & hunc quidem in modum Ionica philoſophia deſijt. Porrò Italicæ hæc ſeries fuit: Pherecydi Pythagoras, Pythagoræ Telauges filius ſucceßit, ei Xenophanes, cui Parmenides, huic Zeno Eleates, Leucippus Zenoni, Democritus Leucippo, Democrito complures, ſed inter reliquos Nauſiphanes,

phanes, Nauſidesq; celebrantur. Eis uerò ſuo ordine ſucceßit Epicurus. *Philoſophi autem generaliter in duo genera diſtribuuntur: Quidam ex his dogmatici ſunt dicti, qui de rebus ueluti comprehendi poßint diſſerunt. Alij* ἐφεκτικοὶ, *qui nihil definiunt, & de rebus ita diſputant, ut comprehendi non poßint. Ex his pleriq; ingenij ſui monumenta reliquerunt, alij nihil penitus ſcripſere. His, ut quidam uolunt,* Socrates *annumeratur,* Stilpon, *item* Philippus, Menedemus, Pyrrho, Theodorus, Carneades, Bryſo, Pythagoras, *etiam ſecundum quoſdam,* Ariſto Chius, *præter paucas epiſtolas. Alij ſunt qui ſingula tantum opuſcula ſcripſerunt,* Meliſſus, Parmenides *&* Anaxagoras. *Multa ſcripſit* Zeno, *plura* Xenophanes, *plura* Democritus, *plura* Ariſtoteles, *plura* Epicurus, *ſed* Chryſippus *plurima.* Philoſophorum *alij à ciuitatibus ſunt appellati, ut* Elienſes, Megarenſes, Eretici *&* Cyrenaici. *Quidam à locis, ut* Academici, Stoici. *Ab euentu nonnulli, ut* Peripatetici. *Nonnulli ab ignominia, ut* Cynici. *Alij ab effectu, ut* Eudæmonici. *Quidam à faſtu, ut qui ſe* φιλαλήθεις, *hoc eſt, ueritatis ſtudioſos, &* ἐλεγκτικοὺς, *&* ἀναλογητικοὺς *uocãt. Sũt itẽ qui à præceptoribus ſunt dicti, ut* Socratici *&* Epicurei. *Atq; alij, quòd de natura rerum ſcripſere,* Phyſici. *Alij, quia circa mores potius ſe occuparunt,* Ethici. *Cæteri à diſſerendo* διαλεκτικοὶ *uocati ſunt, hi nimirum qui uerborum ac rationum acumine pugnant. Diuiditur autem philoſophia in partes tres,* Phyſicam, Ethicam, *&* Dialecticam. Phyſicæ *proprium eſt de mundo, & de his quæ ſunt in eo, diſſerere.* Ethicæ *uerò, de uita moribusq; tractare. Porrò dialecticæ ambarum partium afferre rationes. Sola uſq; ad* Archelaũ *phyſica uiguit. à* Socrate *uerò, ut prædictum eſt,* Ethica *initium ſumpſit, & à* Zenone Eleate Dialectica.

ca. Ethicæ uerò pars in ſectas decē ſcinditur, Academiam, Cyrenaicā, Eliacam, Megaricā, Cynicam, Eretricam, Dialecticam, Peripateticam, Stoicam, & Epicuream. Veteris Academiæ princeps fuit Plato: *mediæ* Arceſilaus, *nouæ* Lacydes, *Cyrenaicæ* Ariſtippus Cyrenæus, *Eliacæ* Phædon Elienſis, *Megaricæ* Euclides Megarenſis, *Cynicæ* Antiſthenes Athenienſis, *Eretricæ* Menedemus Eretrienſis, *Dialecticæ* Clitomachus Chalcedonius, *Peripateticæ* Ariſtoteles Stagyrites, *Stoicæ* Zeno Citticus. *Porrò Epicurea ab autore ipſo appellata eſt. Cæterùm* Hippobotus *in lib. de ſectis, nouē ait fuiſſe ſectas atq; inſtituta.* Ex his *Megaricam primo loco conſtituit, ſecundo Eretricam, tertio Cyrenaicam, quarto Epicuream, quinto Anniceriam, ſexto Theodoriam, ſeptimo Zenoniam, eandemq; Stoicam, octauo Academicam ueterem, nono Peripateticam. Cynicæ autem, & Eliacæ atq; Dialecticæ nullam mentionem facit. Ea uerò quæ Pyrrhonia dicitur, propter obſcuritatem à plurimis repudiatur. Hanc ipſam tamen pleriq; ex parte ſectam eſſe dicunt, ex parte negāt. Eam deniq; ſectā dici aiūt, quæ rationem aliquā iuxta id quod apparet, & in promptu eſt ſequitur, aut ſequi uidetur.* Iuxta quod & σκεπ̄ικὴν *non incongruè ſectam appellabimus. Verum ſi ſectā intelligimus appellationem ex his dogmatibus conſtantem, quæ ſibi ipſis conſentiant, non iam appellabitur ſecta, neq; enim dogmata, ſiue decreta habet.* Iſta *de philoſophiæ initijs, auctibus, partibus, ac ſectis, paucis diximus.* Quanquam *haud ita pridē* ἐλεκτικὴ *quædam ſecta à* Potamone Alexandrino *inuenta eſt, qui de ſingulis ſectis quæ ſibi placuere ſelegit.* V*iſum autem illi eſt, ut in inſtitutione ſua fatetur, muntiplex eſſe ueritatis examen. Vnum à quo iudiciū fiat, hoc eſt principale, alterum per quod, id eſt, ſolertiſſimam intimamq;*

imag

imaginem. Initiaq́; rerum omnium materiam & qualitatem, effectionem, ac locum ex quo, & à quo, & ubi, & in quo. Finem uerò ad quem cuncta referantur. Vitam ait eſſe omni uirtute perfectam non abſq́; corporis naturalibus, externisq́; bonis. Sed iam de uiris ipſis cuiuſmodi fuerint dicendum, ac primùm de Thalete.

THALES MILESIVS.

Thales itaque, ut Herodotus, Duris, ac Democritus aiunt, patre Examio, matre Cleobulina, ex Thelidarum familia, qui Phœnicum nobiliſsimi, à Cadmo et Agenore originem ducunt, Platone quoque teſte, natus, primusq́; ſapiens uocatus eſt, quo tempore Damaſius Athenis princeps erat, ſub quo ſeptem quoque ſapientes appellati ſunt, ut ſcribit Demetrius Phalereus in deſcriptione principum. Mileti autē ciuis adſcriptus eſt, profectus cum Neleo ex Phœnice, cùm patrio ſolo excidiſſet, ſeu ut alijs uiſum eſt, indigena Mileſius, & claro genere natus. Poſt reipub. negotia ſeſe ad contemplandā rerum naturam tranſtulit. Sane iuxta quoſdam nullum ingenij ſui monumentum reliquit. Nam quæ in eum refertur nautica aſtrologia, Phoci Samij eſſe perhibetur. Callimachus inuentorem fuiſſe minoris urſæ, ac notaſſe illius ſtellas tradit, qua Phœnices nauigant, cuius uerſus ſunt hi:

Καὶ τῆς ἁμάξις ἐλέγετο σταθμήσασθαι
Τοὺς ἀστερίσκους ᾗ πλέουσι φοίνικες. *hoc eſt,*
Plauſtri notaſſe dictus eſt minuſculas
Stellas, periti quîs nauigant Phœnices.

Secundum quoſdam duo ſola conſcripſit, de conuerſione & æquinoctio, cætera facilia eßе ad percipiendum arbitratus. Putant plerique primum aſtrologiæ ſecreta rimatum, ſolis defectus conuerſionesq́; prædixiſſe, at ait

Eudemus in ea quã de Aſtrologia ſcripſit hiſtoria. Quocirca Xenophanem*, & Herodotum illum maximè fuiſſe miratos. Id ipſum autem* Heraclitus *Democritusq́; teſtantur. Sunt qui illum immortales animos primum dixiſſe aſſeuerẽt, ex quibus eſt Chœrilus poëta. Primus & ſolis curſum à cõuerſione in conuerſionem reperit. Solisq́; magnitudini lunarem orbem comparatum, ſeptingentiſimam & uiceſimam illius partem eſſe, primus, ut quibuſdam placet dixit. Primus etiã menſis ultimã* τριακάδα *hoc eſt, trigeſimã uocauit. De natura quoq; primus ipſe diſſeruit. Inanimatis etiã illum animas ineſſe putaſſe Ariſtoteles et Hippias autores ſunt, conijcientem id ex magnete lapide & ſuccino. Ab Aegyptijs uerò præcepta geometriæ eruditum, primum deſcripſiſſe circuli triangulum rectis lateribus, & immolaſſe bouem, refert Pãphila. alij Pythagoram dicunt, ut Apollodorus ſupputator. Porrò quæ Callimachus ait, Euphorbum Phrygẽ inueniſſe* σκαληνὰ*, & trigona, quæq́; ad lineæ ſpeculationem pertinent, ea iſte duxit atq; propagauit. Conſtat illũ & reipub. commodis optimè conſuluiſſe. Nam cùm ſocios Mileſios Crœſus habere oraret, obſtitit ille, eaq́; res poſtea Cyro uictoria potito, ſalus ciuitatis fuit. Solitariam eum ac priuatam uitam adamaſſe tradit Heraclides. Quidam uxorem duxiſſe, filiumq́; Cibiſtum procreaſſe, alij cælibem perſeueraſſe, ſororisq; filium ſibi adoptaſſe ferunt. Et cùm rogaretur, cur liberis non daret operam, quòd filiorum amore non teneretur, reſpondiſſe. Vrgenti matri, ut ſe matrimonij uinculis aſtringeret, adhuc intempeſtiuum eſſe dixit. Ingraueſcente iam ætate cùm ſibi acrius inſiſteret, iam, inquit, intempeſtiuum eſt. Scribit autem Hieronymus Rhodius in ſecundo commentariorum, cùm uellet oſtendere quàm ſit*

τριακάδα quã Attici ἕνην ϗ νέαν uocãt quod in eá deſinat et rurſum naſcatur mẽſis.

ſit facile ditari, præcognita futura ubertate, conduxiſſe olearia, pecuniaſq; innumeras ſibi comparaſſe. Principiũ omnium aquam eſſe dixit, & animatum mundum ac dæmonibus plenum. Anni tempora, illorumq; uiciſsitudines primum inueniſſe ferunt, cumq; in trecentos ſexaginta quinq; dies diuiſiſſe. Nullo præceptore uſus eſt, niſi quòd Aegyptijs ſacerdotibus, eò profectus, familiariter adhæſit. Porrò Hieronymus menſum eſſe pyramides, umbram obſeruando, memoriæ tradidit, quando nobis æqua magnitudine ſunt. Traſybulo quoque Mileſiorum tyranno, ut ait Mynies, conuixit. Quæ uerò de tripode à piſcatoribus inuento, ſapientibusq; à plebe Mileſiorum dedicato, memorantur, manifeſta ſunt. Aiunt enim Ionicos adoleſcentes quoſdam à piſcatoribus Mileſijs iactum retis emiſſe, capto deinde & educto tripode, orta contentio, non antè ſedata eſt, quàm Delphos à Mileſijs miſſum, reſponſumq; à deo eſt:

Εγκονε Μιλίτου τρίποδος περὶ Φοῖβον ἔροτας
Τίς σοφίῃ πάντων πρῶτος, τούτου τρίποδ' αὐδῶ.

Hoc eſt,

De tripode ex Phœbo quæris Mileſia proles,
Huic tripodem addico cui ſit ſapientia prima.

Datur ergo Thaleti, Thaleſq; illum alij dat, & rurſus alius alij, donec ad Solonem uentum eſt. Qui deum primum eſſe ſapientiam aſſerens, illum Delphos miſit. Iſta Callimachus in iambis aliter tradit accepta à Leandro Mileſio. Bathyclem enim quempiam Arcadem phialam reliquiſſe, atque iuſsiſſe dari ſapientiſsimo, datámque Thaleti, ac per orbem rurſum Thaleti, quam ille Apollini Didymæo miſit, ſic dicens ſecundum Callimachum:

Θαλῆς μὲ τῷ με δεῦντι Νειλέω δῆμε.
Δίδωσι τοῦτο δὶς λαβὼν ἀριστεῖον. *hoc eſt,*

Plebem regenti me Thales Nileo dat,
Clarum bis hoc qui iam aſſecutus eſt donum.

Pedeſtris autem oratio ſic ſe habet. Thales Examij filius Mileſius, Apollini Delphinio, Græcorum præmium bis nactus. Qui autẽ circuntulerat phialam Bathyclis filius, Thyrion uocabatur, ut Eleuſis ait in libro de Achille, & Alexo Mindus in nono fabuloſorum. Eudoxus autem Cnidius Euantesq; Mileſius aiunt Crœſi amicum quendam aureum poculum à rege accepiſſe, ut illud ſapientiſſimo Græcorum daret, ipſumq; Thaleti dediſſe peruenisseq; ad Chilonem. Ei uerò cùm à Pythio quæreret, quis'nam eſſet ſe ſapientior, reſponſum eſſe Myſonem, de quo ſuo loco dicemus. Hunc Eudoxus pro Cleobulo, Plato pro Periandro ponit. De ipſo hæc reſpondit Apollo:

Οἰταῖόν τινα φημὶ Μύσων ἐν Χηνὶ γένεσθαι,
Σοῦ μᾶλλον πραπίδεσσιν ἀρηρότα πευκαλίμῃσιν.
hoc eſt,

Chena urbs Laconicæ, unde oriundus erat Myſos.

Octæum quendam prognatum Chene Myſonem,
Te magis eſſe aio rebus ſublimibus aptum.

Qui autem rogauerat, Anacharſis fuit. Dædacus Platonicus, & Clearchus phialam à Crœſo ad Pittacum miſſam, atque ita in orbem circumlatam ferunt. Andro uerò in tripode, Argiuos ait uirtutis præmium ſapientiſſimo Græcorum tripoda cõſtituiſſe, eumq; Ariſtodemum Spartanum fuiſſe iudicatum, qui item conceſſerit Chiloni. Meminit Ariſtodemi Alcæus quoque, illi adſcribens dictum illud apud Spartiatas celebre:

Χρήματ' ἀνὴρ, πονηρὸς δ' οὐδεὶς πέλετ' ἐσθλός. *hoc ẽ,*
Pauper nemo probus, quantiuis diues habetur.

Pleriq;

Pleriq; à Periandro ad Thraſybulum Mileſiorum tyrannum onuſtam nauem miſſam referunt. Ea uerò cùm circa Coum mare naufragium feciſſet, inuentum pòſt à piſcatoribus tripodem, qui ea uehebatur. Phanodicus uerò circa mare Atticum repertum, atque in urbem delatum ſcribit, factaq; contentione, ex decreto publico Bianti miſſum. Cauſam ſuo loco dicemus, cùm de Biante dicendum erit. Alij à Vulcano fabrefactum tradunt, ac pro munere Pelopi à deo datum, cùm ille uxorē duceret, demum ad Menelaum perueniſſe, raptumq; cum Helena ab Alexandro in Coum mare fuiſſe coniectum, Lacæna rixarum cauſam fore aſſerētē. Poſtea cùm quidam illic Lebedij retis iactum mercati eſſent, tripoda quoque fuiſſe comprehenſum, & cùm exorto cum piſcatoribus iurgio Coum aſcendiſſent, nihilq; proficerent, Miletum, quæ erat metropolis, eam rem detulerunt. Miſsi à Mileſijs legati qui eam rem componerent, infecto negotio, reuerſi ſunt. Mileſij ut ſe contemptos uiderunt, aduerſus Coos armis decernere parant, plurimisq; hinc inde cadentibus, diuino oraculo reſpōſum eſt, ſapientiſsimo dandum tripoda. Mox in Thaletē utræq; partes conſenſere. Hunc ille poſtea Didymæo deuouit Apollini. Cois itaq; reſponſum,

Miletus Ionū metropolis.

Μὴ πρότερον λύξειν νεῖκος μερόπων καὶ ἴωνον
Πρὶν τρίποδα χρύσειον ὃν ἥφαιστος βάλε πόντῳ
Ἐκ πόλιος πέμψητε καὶ ἐς δόμον ἀνδρὸς ἵκηται
Ὃσ δὲ δάηται τά τ' ὄντα τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα. hoc ē,
Nō prius Ionij Meropesq; à Marte recedent
Quàm tripodem auratū, pelagus quem miſit in altum
Vulcanus, uos rurſum ipſi mittatis in ædes.
Mox hominis, cui ſit ſapientia noſcere prompta
Quæ ſunt, quæ fuerint, quæ mox uentura trahantur.

Meropes Coi, à Merope Tripode filio, & Meropis inſula, quæ poſtea Cos appellata eſt.

b 3 Mileſ

Mileſijs, ut ſuprà iam diximus, reſponſum, uiro illi dandum, qui ſapientia primus eſſet omnium. ſed de his hactenus. Hermippus autem in uitis, in hunc refert, quod à quibuſdam de Socrate dicitur. Aiebat enim, inquit, trium maximè rerum cauſa gratias ſe fortunæ agere. Primò quòd homo, non bellua: deinde, quòd uir, non mulier: tertiò, quòd Græcus natus eſſet, non barbarus. Fertur cùm domo exiret contemplandorum ſiderum cauſa, in ſubiectam foſſam incidiſſe, petulantiq́; probro dictum ab anu domeſtica: Qui ratione, ò Thales, quæ in cœlis ſunt comprehenſurũ te arbitraris, qui ea quæ ſunt ante oculos uidere non uales? Aſtronomiæ ſanè fuiſſe ſtudioſiſſimum, & Timon uidit, qui illum in Sillis laudat, cùm ait:

θάλητα à θάλης nam θαλῆς circumflexũ θαλῆ facit genitiuũ.

Οἷον ἔπέτα Θάλητα σοφὸν, σοφὸν ἀστρονόμημα. *hoc ẽ,*
Qualis erat ſophiæq́; Thales, cœliq́; peritus.

Porrò quæ ab eo ſcripta ſunt, ad ducentos uerſus pertingere Lobon Argiuus autor eſt, inſcriptosq́; imagini ipſius uerſus hos,

Τόνδε Θαλῆν Μίλητος ἰὰς θρέψας ἀνέδειξεν
Ἀστρολόγον πάντων πρεσβύτατον σοφίᾳ. *hoc eſt,*
Hunc, quæ nutriuit Mileſia terra Thaletem,
Aſtrologum primi nominis ipſa tulit.

Quæ autem eius nomine circunferuntur, hæc ſunt: Non multa uerba prudentis animi indicium ſunt. Vnum aliquid ſapiens diuina, unum quippiam præclarum elige, obſtrues enim os loquacium hominum non paucorum. Feruntur eius & iſtæ ſententiæ: Antiquiſſimum eorum omnium quæ ſunt, deus: ingenitus enim. pulcherrimum mundus, à deo enim factus eſt. maximum locus, capit enim omnia. uelociſſimum mens, nam per uniuerſa diſcurrit. fortiſſimum neceſſitas, cuncta enim ſuperat. ſapientiſſimum

tempus, inuenit nanque omnia. Nihil ait mortem à uita differre. Tu uerò, aiebat quiſpiam, quare non moreris? Quia nihil, inquit, differt. Sciſcitanti cuidam, utrum prius factum eſſet, nox an dies: nox, ait, una prius die. Interrogatus, *lateret'ne deos homo malè agens, ne cogitans quidem, inquit. Percontanti adultero, an iuraret non commiſiſſe ſe adulterium, non eſt, ait, periurium adulterio deterius. Interrogatus quid nam eſſet difficile, ſe, inquit, ipſum noſcere: quid contrà facile, ab alio moneri. quid ſuauiſsimum, frui. quid deus, quod initio & fine caret. quid difficilè, uidiſſe tyrannum, inquit, ſenem. Quo pacto aduerſæ fortunæ impetus quiſpiam ferat facilimè, ſi inimicos, ait, uideat deterius affectos. quo modo optimè ac iuſtiſsimè uiuemus, ſi quæ in alijs reprehendimus, ait, ipſi non faciamus. quiſnam felix ſit, qui corpore, inquit, ſanus, fortuna locuples, animo non ignauus neque imperitus eſt. Amicorum præſentium & abſentium æque memores debere eſſe. Non componere faciem, ſed bonarum artium ſtudijs animum excolere præclarum eſſe. Noli, inquit, ditari nequiter, neque in ius te uocet ſermo contra coniunctos tibi, ac ſocios dictus. Quæcunque ait, ſtipendia parentibus intuleris, eadem ipſe à filijs expecta. Nilum ait excreſcere quando eteſiæ qui contrarij ſunt, undas repellunt. Ortum primo anno triceſimæ quintæ olympiadis Thalem, Apollodorus in chronicis tradit, mortuum'que ætatis anno ſeptuageſimo, ſiue, ut Soſicrates ait, nonageſimo. Quinquageſima quippe & octaua olympiade eſſe defunctum. Crœſi uerò fuiſſe temporibus, cui & pollicitus ſit Halyn fluuium ſine ponte traijcere, translato curſu. Fuiſſe & alios quinque huius nominis Demetrius Magneſius in æquiuocis

Valerius lib 7. de ſapienter dictis.

fatetur. Primum rhetorem Calantinianum. ſecundum, pictorem Sicyonium. tertium, Megalophyem, eumq́; antiquiſsimum, ferme Heſiodi, Homeri, Lycurgiq́; tēporibus. quartū, cuius meminit Duris in libro de pictura. quintum, iuniorem & obſcurū, cuius & Dionyſius in Criticis mentionē facit. Sapiens igitur Thales obijt, cū certamē gymnicon ſpectaret, æſtu ſcilicet, ac ſiti & infirmitate fatigatus iā uetulus, in cuius rei teſtimoniū hæc extant epigrāmata:

Γυμνικὸν αὖ ποτ' ἀγῶνα θεώμενον ἠέλιε ζεῦ
  Τὸν σοφὸν ἄνδρα θαλῆν ἥρπασας ἐκ σταδίων.
Αἰνέω ὅττι μιν ἐγγὺς ἀπήρατες. ἦ γὰρ ὁ πρέσβυς
  Οὐκ ἔθ' ὁρᾶν ἀπὸ γῆς ἀστέρας ἠδύνατο. hoc eſt,
Gymnicon aſpiceret cùm rurſus agona, Thaletem
  Traxiſti è ſtadijs Iuppiter Eelie.
Hunc laudo, cœlo propius quòd duxeris, ultrà
  Non poterat terris aſtra uidere ſenex.

In eundem:

Ἦ ῥ' ὀλίγον τὸ δὲ σῆμα, τὸ δὲ κλέος οὐρανόμηκες
  Τοῦ πολυφροντίστου τοῦ δε θάλητος ὅρη. hoc eſt,
Nempe hic exiguus tumulus, ſed ſidera ſcandit
  Gloria, ſunt cuius hæc monumenta Thalæ.

Huius illud eſt, Noſce teipſum. quod Antiſthenes in ſucceſſionibus ait fuiſſe Phemonoës, idq́; ſibi uſurpaſſe Chilonem.

Hoc in loco generatim ipſorū facienda mentio eſt, quænam fuerit de illis inter ueteres, & quanta diſcordia. Damon Cyrenæus cùm de philoſophis ſcriberet, omnes inſimulat & ſeptem in primis. Anaximenes autem omnes ait poëticæ magis fuiſſe ſtudioſos. Dicæarchus, neq; ſapiētes, neq; philoſophos fuiſſe eos aſſerit, ſed cordatos planè uiros, legumq́; latores. Archetimus Syracuſanus illorū cum

Cyp

Cypſelo congreſſum ſcripſit, cui ſe quoq; interfuiſſe ait. Euphorus apud Crœſum præter unum Thalem cōueniſſe tradit. Aiunt autem quidam & in Panionio, *&* Corintho, *&* Delphis *eos cōueniſſe, illorumq; ſententias ponũt quænam cuius ſit exponētes, ut illud, Lacedæmonius fuit* Chilo *ſapiēs, qui hæc ait,* Nihil *nimis. Tempori cuncta inſunt bona. Magna & de illorũ numero diſcordia eſt.* Leandrius *enim pro* Cleobulo, *et* Myſone, Leophantũ, Gorſiada, *Lebediũ ſiue* Epheſium *inſcrit,* Epimenidemq; Cretenſem. Plato *autē in* Protagora, Myſonem *pro* Periandro. Euphorus *pro* Myſone *ponit* Anacharſim. *alij* Pythagoram *adijciunt.* Porrò Dicæarchus *quatuor nobis conſenſu omniũ ſapientes tradit,* Thalem, Biantem, Pittacum, *atq;* Solonē. *tum ſex alios nominat, quorũ ex numero tres elegit,* Ariſtodemũ *ſcilicet,* Pamphilum, Chilonē *Lacedæmonium,* Cleobulum, Anacharſim, *&* Periandrum. *Addunt quidam* Aceſilaum, Cabam, *ſiue* Scabram *Argiuum.* Hermippus *autē in libro de ſapiētibus, decem & ſeptem fuiſſe tradit, quorum ex numero ſeptem alij aliter eligant. Sic autē illos computat. Primo loco ponit* Solonem, *tum* Thalem, Pittacum, Biantē, Cleobulum, Chilonem, Periandrum, Anacharſim, Aceſilaum, Epimenidem, Leophantum, Pherecydē, Ariſtodemũ, Pythagorã, Laſum, Charmanidæ *ſeu* Siſimbrini, *ſiue ut* Ariſtoxenus *tradit,* Chabrini *filiũ,* Hermioneũ, Anaxagoram. *Enimuero* Hippobotus *in deſcriptione philoſophorum, hanc illorum ſeriem exponit: primo* Orpheum, *deinde* Linum, *tum* Solonem, Periandrum, Anacharſim, Cleobulum, Myſonem, Thalem, Biantem, Pittacum, Epicharmum, *& extremo loco* Pythagorã. *Feruntur & iſtæ* Thaletis *epiſtolæ.*

THALES PHERECYDI.

AVDIO *te primũ Ionũ de diuinis rebus apud Græcos palàm diſſerere parare. Verũ iuſtiore fortaſſe ſentẽtia inter amicos ea quæ ſcripſeris leges, quàm paßim quibuſcũq; permittes, nullo illis emolumento futura. Equidẽ ſi tibi gratum cognouero, uolo conſcius eorũ quæ ſcribis eſſe, ac ſi quidem iubes, ad te maturè proficiſcar. Neq; enim adeò amentes ac ſtolidi ſumus, ego et* Solon Atheniẽſis, *ut cũ nauigio* Cretam *petierimus uiſendi gratia,* Aegyptũq; *itidẽ penetrauerimus, ut iſtic ſacerdotibus & aſtronomis cõgrederemur, ad te nõ pari ſtudio nauigaturi ſimus. Veniet enim &* Solon *ipſe, ſi annuas. Namq; tu loci illius amore detentus, rarò in Ioniam tranſis, neq; peregrinorũ hominum deſiderio tangeris. Verùm uni tantum, ut ſpero, ſcribendi negotio incumbis. At nos qui nihil ſcribimus,* Græciam, Aſiamq; *peragramus. Vale.*

THALES SOLONI.

ATHENIS *ſi excedas,* Mileti, *ut equidẽ reor, commodißimè habitare poteris. Eſt enim ueſtra colonia, patieriſq; graue nihil. quòd ſi & apud* Mileſios *execraris tyrãnidem, æque enim ubiq; tyrannos infeſtos habes, at cũ amicis nobiſcum uiuere erit iucundißimum. Scripſit ad te* Bias *ut* Prienam *proficiſcaris. Eam tu urbem ſi libentius inhabitaueris, & ipſi eò ad te aduolabimus. Vale.*

σεισάχθεια lex dicta, ἀπὸ τοῦ ἀποσείσασθαι τὰ βάρη τῶν δανείων, ab eo quòd ſubleuarentur, ac excuterent æris alieni intolerabilẽ ſarcinam.

SOLON SALAMINIVS.

SOlon Execeſtidæ filius, Salaminius, *primus ipſam σεισάχθειαν inuexit* Atheniẽſibus. *Sic autẽ appellabatur corporũ poſſeßionumq; redẽptio. Plurimi enim per ſummam inopiam fœneratoribus corpora ſua exponebant, ac ſuper his fœnerabantur. Cùm igitur ſeptem ſibi talenta ex patrimonij ſubiure deberentur, ea primo remiſit, ac*

reliq

reliquos idem facere exemplo ſuo prouocauit. eaq; lex Siſachthea appellata eſt. Hoc illi, id quod minimè obſcurum eſt, felix initium, fauſtumq; fuit ad cæteras cōdendas leges, quas enumerare longiſſimum eſſet, minimeq; neceſſarium, cum illæ tabulis æreis inciſæ ſunt. Eſt autem id ipſius factū uel celeberrimum. Cùm de Salamine ipſius patria inter Athenienſes & Megarenſes ferme uſque ad internecionem armis dimicatum eſſet, multisq; cladibus acceptis, capitale apud Atheniēſes eſſe cœpiſſet, ſi quis legem de uindicanda inſula ferret, ſolicitus Solon ne uel tacendo parum Reipu. conſuleret, uel conſulendo ſibi noceret, ſubitam ſibi dementiam ſimulat, cuius prætextu non dicturus modo prohibita, ſed & facturus erat. Deformis habitu more uecordium in publicum euolat, factoq; concurſu hominum, quo magis conſilium diſſimulet, inſolitis ſibi uerſibus, per præconem ſuadere populo cœpit quod uetabatur, omniumq; ita animos cepit, ut aduerſus Megarenſes bellum extemplò decernerent, inſulaq; deuictis hoſtibus Athenienſium fieret. Verſus autem quibus potiſſimum illos induxit, ſunt hi:

Εἴην δὴ τότ᾽ ἐγὼ Φολεγάνδριος ἢ Σικινίτις
  Ἀντί γ᾽ ἀθηναίου πατρίδ᾽ ἀμειψάμενος.
Αἶψα γὰρ ἂν φάτις ἥδε μετ᾽ ἀνθρώποισι γένοιτο
  Ἀττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμῖν᾽ ἀφέντων.
Ἴομεν εἰς Σαλαμῖνα μαχησόμενοι περὶ νήσου
  Ἱμερτῆς, χαλεπόν τ᾽ αἶσχος ἀπωσάμενοι.

hoc eſt,

Olim utinam fuerim Pholegandrius aut Sicinites,
  Ac mutata foret Attica terra mihi.
Nam ſubito fama hæc hominum uolitabit ad aures,
  Atticus unus adeſt qui Salamina fugit.

Quin

Quin Salamina igitur ſarturi dedecus imus,
Subdita quod nobis inſula reſtituci?

Perſuaſit Athenienſibus *in* Thracia *quoq; ſibi uendica- rent* Cherſoneſum. *Ac ne magis ui quàm iure* Salaminam *poßidere uiderentur, effoßis quibuſdam tumulis, cadaue- ra ad* Orientem *ſolem conuerſa, qui* Athenienſibus *ſepe- liendi mos erat, oſtendit, ſepulcra item ipſa ad* Orientem *poſita, inſculptaq; ipſis familiarum nomina. quod quidem proprium* Athenienſium *fuit. Aiunt pleriq; illum exinde* Homeri *ſcripſiſſe catalogum ab eo loco, ubi* Aiacem *ex* Sa*lamina duodecim duxiſſe naues ait:*

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δύο καὶ δέκα νῆας
Στῆσε δ' ἄγων ὅθ' Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες. *hoc eſt,*
Dux *Salamine aderat biſſenis nauibus* Aiax
Caſtra ubi Cecropiæ quondam poſuere cohortes.

Ex eo iam tempore plebis in ſe animos ita conuerterat, ut ſibi illum omnes uno animo imperare cuperent. Eis uerò ille intantum abfuit, ut acquieſceret, ut autore Soſicrate, Piſiſtratū *quoq; propinquum ſuum, cùm ſibi tyrannidem parare intelligeret, quantum in ſe fuit, prohibuerit.* Nam *euocata concione profectus in publicum, lorica armatus & clypeo,* Piſiſtrati *inſidias & improbos conatus ape- ruit.* Neq; *id ſolum, uerum & iuuare paratum, ac pro li- bertate ſeſe pugnaturum aſſeuerauit:* Viri, *inquiens,* Athe*nienſes, alijs quidam ſapientior, alijs uerò fortior ſum. Sa- pientior enim illis ſum, qui* Piſiſtrati *conatus non animad- uertunt: fortior autem his qui ſciūt illum quidem, ſed metu ſilent. Senatus uerò, quòd ſtuderet* Piſiſtrato, *inſanire il- lum proclamabat. At ille, meam, inquit, inſaniam ciuibus breui tempus oſtendet, cùm ueritas in lucem uenerit.* Elegi *autem ipſius de tyrannide* Piſiſtrati *ſunt hi:*

Ἐν

Ἐν νεφέλης φέρεται χιόνος βία ἠδὲ χαλάζης
Βροντὴ ἐκ λαμπρῆς γίνεται ἀστεροπῆς.
Ἀνδρῶν τ' ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται, ἐς δὲ μονάρχου
Δῆμος ἀϊδρείῃ δουλοσύνην ἔπεσεν. hoc eſt,

Vis niuis & nebuloſo agitatur in æthere grando,
Horrendum excutiunt fulgura clara ſonum.
Et cecidere uiris perſæpe potentibus urbes,
Detruſa inq; ferum plebs ſtolida imperium eſt.

Iam uerè Piſiſtrato rerum potito, minimè obtemperans, ante curiã arma depoſuit, dicens illud: O patria, tibi equidem uerbo & opere auxiliatus ſum. In Aegyptum nauigauit, atq; inde Cyprum profectus, poſtremo ad Crœſum peruenit, à quo interrogatus, quis nam ſibi fœlix uideretur, Telus, inquit, Athenienſis, & Cleobis, & Bito, & cætera quæ ſunt in ore omnium. Aiunt quidem Crœſum cùm ſe exquiſitiſsimè omnium ornamentorum genere compoſuiſſet, ſublimiq; in ſolio ſederet, interrogaſſe eum an pulchrius unquam ſpectaculum uiderit, illumq; dixiſſe gallos gallinaceos, faſianos, atq; pauones. Naturali enim eos nitore, & incredibili ſpecioſitate ueſtiri. A Crœſo deinde in Ciliciam profectus, urbem condidit: atq; ex ſuo nomine Solos appellauit, in qua Athenienſium aliquot ſtatuit, qui tractu temporis cùm patriam uocem corrupiſſent, σολοικίζειν *dicti ſunt. Et appellabantur hi quidem Solenſes: qui Cyprij uerò, Solij. Cùm uerò Piſiſtratum in tyrannide perſeuerare didiciſſet, ita Athenienſibus ſcripſit:*

Hæc prolixius Herodotus.

Soli, quæ poſtea Pompeiopolis dicta eſt, à Pompeio reſtituta, autor Stephanus.

Εἰ δὲ πεπόνθατε δεινὰ δι' ὑμετέραν κακότητα
Μή τι θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπεμφέρετε.
Αὐτοὶ γὰρ τούτους ηὐξήσατε ῥύσια δόντες
Καὶ διὰ ταῦτα κακὴν ἔσχετε δουλοσύνην.
Υ μέων δ' εἷς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος ἴχνεσι βαίνει

Σύμ

Σύμπασι δ' ὑμῖν κοῦφος ἔνεςι νόος.
Εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε, καὶ εἰς ἔπος αἰόλον ἀνδρὸς
Εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε. hoc eſt,
Si ueſtro meritas pendetis crimine pœnas.
Non culpa in iuſtos reijcienda deos:
Hos nam ipſi immunes ueſtra ſouiſtis in urbe,
Qui miſeris uobis ſubdita colla premunt.
Quiuis enim ueſtrum uulpis ueſtigia calcat,
Verum mens ſtolida eſt omnibus, atq; leuis.
Suſpicitis nam linguam hominis, uerſutaq; uerba,
Quod tentet, nemo cernere curat, opus.

Inter alias hæ clariores ſunt eius ſententiæ. Quæ non poſuiſti, ne tollas. Ne mentiaris. Probitatem iureiurando certiorem habe. Principem agere noli, niſi edoctus ſubeas. Principi conſule non dulciora, ſed optima. Intellectum fac ducem. Ne malè loquaris. Deos honora, & parentes reuerere. Nihil equidem homini metuendum eſt, niſi ne fœlicitatem excludat. Nemo ſtultus tacere poteſt. Populi rector prius ſe, quàm populũ rectè inſtituere debet. Praui hominis lingua acutior eſt gladio. Si principes & maiores ſecundum leges uixerint, unaquæque ciuitas optimè regi poterit. Hæc ille. Piſiſtratus autem cùm illius fugam didiciſſet, ſic ad eum ſcripſit.

PISISTRATVS SOLONI S.

NEQVE *ſolus Græcorum tyrannidem arripui, neq; mihi rem alienã uſurpaui. Quippe genus à Cecrope duco. Id enim mihi meo iure uendico, quod Athenienſes olim cum iureiurando firmaſſent Codro illiusq; genti præbituros, poſtmodum abſtulerãt. Cæterũ in deos, uel in homines nihil aliàs pecco. Leges quas ipſe Athenienſibus dediſti, ſeruari atq; ſecundum eas uiuere iubeo. Et quidẽ melius ſer-*

uantur quàm poſſent, ſi multitudinis imperio res agere-tur. Permitto enim nemini iniuriam fieri:ac tyrannus ego præter dignitatẽ et honorem nihil à plebe differo, ſolis eis ſtipẽdijs contentus, quæ ijs quoq; qui ante me regnarunt, dedebãtur. Deniq; Athenienſium ſinguli decimas frugum ſuarũ ſeparant, nõ in uſus noſtros cõſumendas, uerum ſa-crificijs publicis, cõmodisq; cõmunibus, & ſi quãdo bel-lũ cõtra nos ingruerit, in ſumptus deputandas. Tibi equi-dem nihil ſuccenſeo, quòd mẽtem meam, conſiliumq; dete-xeris, quippe qui id potius reip. ſtudio ciuitatis, quàm mei odio detexeris, ac præterea quòd ignorares cuiuſmodi ego rex futurus eſſem. Id enim ſi didiciſſes, æquo animo & conatus meos fortè toleraſſes, & te fugæ haudqua-quam cõmiſiſſes. Redi igitur domũ bona fide, mihi & in-iurato credẽs, nihil eſſe periculi à Piſiſtrato Soloni. No-ſti enim neminem etiã ex inimicorũ numero mali quippiã à me perpeſſum. Deniq; ſi placuerit frui noſtra amicitia, inter primos eris. Nihil enim in te fraudis, perfidiæ'ue cõ-ſpicio. Quòd ſi alioqui habitare Athenis nolueris, pro ar-bitrio tuo id facies: tantum ne noſtri cauſa patria excide-ris. Vale. Hæc Piſiſtratus.

Solon autẽ humanæ uitæ terminũ ſeptuaginta annos eſ-ſe ait. Videtur autẽ id præclarè ſtatuiſſe, Si quis parentes non enutrierit, is ignobilis & obſcurus eſto. Similiter & qui patrimonij uerſurã fecerit. Is itẽ qui ſectatur otium, o-mnibus accuſare uolẽtibus obnoxius eſto. Porrò Lyſias in oratione quam cõtra Niciam ſcripſit, Dracone aſſerit eam ſcripſiſſe legẽ, Soloneq; tuliſſe. Eum item qui nequitia ac flagitijs inſignis eſſet, tribunali publicisq; ſuggeſtis ar-cendum ſtatuit. Athletarum quoque præmia caſtigata moderatione correxit. Ei quidem qui olympia uiciſſet

quinq

quingẽtas drachmas, qui uerò Iſthmia, dari cẽtum conſtituit, eademq́; ratione in certaminibus cæteris. Eſſe enim abſurdũ huiuſmodi honores modũ deſiderare, ſolum uerò eos, qui in prælijs occubuiſſent, præmijs eſſe illuſtrandos, quorum filios publico nutriendos erudiendosq́; præcepit. Quo ſane animati uniuerſi, fortiter ac ſtrenuè in bellis dimicabãt. Sic Polyzelus, ſic Cynægirus, ſic Callimachus, ſic omnes qui in Marathonis expeditione pugnauerunt. Sic præterea, Armodius, Ariſtogiton, Militiades, innumerabilesq́; alij. Hi uerò, dum exercentur nimium pretioſi ſumptuoſiq́; athletæ, & dum uincunt, reip. detrimento ſunt, & contra patriam magis, quàm aduerſus hoſtes coronantur, ac iuxta Euripidem, cum ſenuerint,

Τρίβωνες ἐκλιπώντες οἴχονται κρόκας. *hoc eſt,*

Tramis relicta deteruntur pallia,

*Id præuidẽs Solon eos parcius accepit. Præclarè & illud ſtatuit, ut curator cũ pupillorũ matre non cohabitet. Cauitq́; ne is fieret curator, ad quẽ poſt pupillorũ obitũ ſubſtantia ſpectaret. Illud itẽ, nõ licere anulario eius qui anulũ uẽdidiſſet ſeruare ſigillũ. Et qui alteri unũ oculũ eruerit, ei ambos erui debere: & quæ non poſuiſti, ne tollas: ſi quis ſecus facit, capitale eſto. Principẽ ſi ebrius deprehẽſus eſſet morte mulctãdũ. Homeri poëmata, *ut ordine reſarcirentur ſcripſit, ut eſſet uerſuum ſenſuumq́; conſequentia. Magis ergo Solon, q̃ Piſiſtratus Homerum illuſtrauit, ut in quinto Megaricorũ Dieuchidas ait: Primus autem trigeſimam diem menſis* ἕνην καὶ νέαν *appellauit, nouemq́; principũ numerũ ad ſententias dicendas primus inſtituit, ut Apolodorus in ſecũdo, de legislatoribus refert. Seditione autem inter urbanos, agreſtes, ac maritimos exorta, neutrarum ſe partium fecit. Aiebat ſermonem eſſe imaginem quidem*

oper

*ἐξ ὑποβολῆς ῥαψῳδεῖσθαι.

ἕνην, *quæ uox Atticis antiquã ſonat, Demoſthenes enim* ἕνας ἀρχάς *dixit.*

operis, regem uerò qui eſſet fortiſſimus uiribus. Leges araneàrum telis eſſe ſimillimas. Illis quippe ſi quid leue & imbecillū inciderit, inuolui ab eis atq; contegi, ſi quid maius aut grauius, perrumpi ac perire. Sermonem quidem ſilentio, ſilentium uerò tempore ſignari dicebat. Qui apud tyrannos autoritate ualerent, eos calculis quibus in componendis rationibus utimur, comparare conſueuerat. Vt enim illi interdum maiorem numerum, interdum minorē ſignificant, ita & tyrannos horum quemq; prout libitum fuerit, aliquando illuſtrem & inclytum, aliquando obſcurum habere & ignobilem. Interrogatus, quamobrem contra parricidam legē non tuliſſet, quòd deſperaſſet, ait, hoc ſcelus. Quo pacto item homines minime humana iura uiolarent, ſi ſic doleant & afficiantur, qui iniurijs non laceſſuntur, ut qui laceßuntur. Satietatem ex diuitijs naſci, & ex ſatietate contumeliam gigni. Athenienſes uerò ut dies ſecundum Lunæ curſum agerent, monuit. Theſpim tragœdias agere, ac docere prohibuit, inutilem eas falſi loquentiam uocans. Vbi ergo ſeipſum Piſiſtratus conſternaſſet ac uulneraßet, hinc, ait, iſta pullularunt. Sunt autem eius monita quibus conſulere ſolebat hominibus, ut ait Apollodorus in libro de philoſophorum ſectis, huiuſmodi, Virtutem atq; probitatem iuramēto fideliorem cenſe. Mentiri noli. Præclara ſtudioſè meditare. Amicos cito noli parare, quos autem paraueris, ne reijcias. Tunc rege, cū primum didiceris regi.* Conſule nō quæ ſuauißima, ſed quæ ſunt optima. Animum ac rationē ducē ſequere. Noli malis cōgredi. Deos honora. Parētes reuerere. Fertur & Minermū increpaße cū ſcripſerit ſexageſimum annū fatalem eße, monuißeq; ut octogeſimum ſcriberet. Sunt item quæ metro celebrantur eius

* ἄρχ πρῶτον μαθὼν ἄρχεσθαι impera, ſed cū imperiū ferre didiceris.

c præc

præcepta in hunc ſenſum:

Πεφυλαγμένος ἄνδρα ἕκαστον,
Ὅρα μὴ κρυπτὸν *ἔχθος ἔχων
Κραδίῃ, φαιδρῷ προσεννέπῃ προσώπῳ,
Γλῶσσα δέ οἱ διχόμυθος
Ἐκ μελαίνας φρενὸς γεγωνῇ. *hoc eſt,*

Tu ſi ſapis, fac ſingulos probè obſerues,
Ne fortè quiſquam tegat quod habet intus
Odium, & interim uultu loquatur blando,
Ac lingua duplex ex atra ſonet mente.

Conſtat eum ſcripſiſſe leges, conciones quoq;, & ad ſeſe quædã exhortatoria. Elegia de Salamina, Athenienſiumq; repub. ad quinq; millia uerſuũ. Iambos etiãnũ & epodos. Porrò ipſius imagini in hũc ſenſum epigrãma ſcriptũ eſt:

Ἡ Μήδων ἄδικον παύσασ' ὕβριν, ἥδε Σόλωνα
Τόνδε τεκνοῖ Σαλαμὶς θεσμοθέτην ἱερόν. *hoc eſt,*

Quæ dudum inſanas Medorum propulit iras,
Legiferum Salamis pulchra Solona parit.

Floruit autẽ maximè circa quadrageſimãſextã olympiadem, cuius tertio anno princeps Athenienſium fuit, ut ait Soſicrates, quo etiã tẽpore leges eis dedit. Obijt autem in Cypro ætatis ſuæ anno octuageſimo, hoc ſuis mandans, ut Salaminã eius oſſa transferrent, atq; in cinerẽ ſolũ per prouinciam diſſeminarent. Quocirca & Cratinus in Chirone ipſum ita loquentem facit. Ego hanc, ut aiunt homines, inſulam colo, Sparſus per omnem Aiacis urbem ſtrenui. Extat de illo & noſtrum epigramma, ex eo cuius iam ſuprà meminimus epigrammatum libro, ubi & de ſapientibus omnibus & doctrina præſtantibus uiris, omni genere metrorum luſimus:

Laërtij liber, q πάμμετρος inſcribitur, cuius ſæpe alibi meminit.

Σῶμα μὲν ἦρε Σόλωνος ἐν ἀλλοδαπῇ Κύπριον πῦρ

Ὀστᾶ

Ὀςᾶ δ' ἔχει Σαλαμὶς, ὧν κόνις ἀςάχυες.
Ψυχὴν δ' ἄξονες εὐθὺς ἐς οὐρανὸν ἤγαγον. εὖ γὰρ
Θῆκε νόμους αὐτοῖς ἄχθεα κουφότατα. hoc eſt,
Cypria defunctum ſubtraxit flamma Solonem.
Oſſa ſed in cineres uerſa tenet Salamis.
Mox animus nitido ſublatus ad æthera curru,
Quippe ſacras leges pondera grata tulit.

Aiunt & hanc ipſius fuiſſe ſententiã: Nihil nimis. Ipſumq́; refert Dioſcorides in cõmentarijs, cùm lacrymaretur ac lugeret defunctum filiũ, diceretur q́; à quodam, At nihil proficis, reſpõdiſſe, at propter hoc ipſum illacrymor, quia nihil proficio. Feruntur & iſtæ eius epiſtolæ.

SOLON PERIANDRO.

SCRIBIS tibi plurimos inſidiari. At tu ſi quidem omnes è medio tuleris, ne ſic quidem proficies. Inſidiabitur enim tibi quiſpiam ex his quos minimè ſuſpectos habes, partim ſibi quidem metuens, partim te reprehendens, quòd omnia formides, nihilq́; non metuas, partim item ciuitati gratificari cupiens. Eſſet ergo optimum abſtinere tyrannide, ut cauſas omnis metus euaderes. Quòd ſi tyrannidi omnino inſiſtendum cenſes, compares tibi neceſſe eſt externas uires, & peregrina auxilia urbanis uiribus maiora, ut iam tibi nullus infeſtus ſit, & tu neminem extorrem agas. Vale.

SOLON EPIMENIDI.

NEQVE leges meæ profectò Athenienſibus profuturæ multũ erant, neq; tu eis antiquatis ciuitati fuiſti emolumẽto. Deus enim ac latores legũ nõ ſoli iuuare ciuitates poſſunt, ſed qui multitudinẽ agũt in quãcunq; ſententiã uolunt. His enim ſi rectè rẽ adminiſtrẽt, deus ac leges utiles ſunt: ſin autem malè, nihil proſunt. Neque ſanè meæ leges ac iura.

quæ ſcripſi, quicquam profuerunt: ſed qui illas tranſgreßi ſunt, magna Reipub. inuexere detrimenta. Qui Piſiſtrato ne tyrannidem inuaderet, non obſtiterunt: neque uerò futura prædicenti mihi fides habebatur. Ille fidelior exiſtimabatur Athenienſibus blandiens, quàm ego uera proloquens. Poſitis igitur armis pro curia, his quidem qui Piſiſtratum geſtire tyrannidem non animaduertunt, ſapientiorem: eis uerò qui libertatem Reipu. aſſerere metuerent, fortiorem eſſe me dixi. At illi Solonis interpretabantur inſaniam, tandem ita patriam conteſtatus exceßi: O patria, hic quidem Solon ille tibi opem ferre & facto & dicto promptus & paratus eſt, cæterùm hiſce & inſanire uideor. Itaq; te deſerta proficiſcor, ſolus ex omnibus Piſiſtrati inimicus. Iſti uerò & fauere & obſequi parati ſunt. Noſti enim hominem amice, quanto ille aſtu, quo ingenio, qua arte tyrannidem inuaſerit. Nam cœpit blande plebem illicere, deinde ſibi etiam uulnera inflixit, ac progreſſus in publicum, eaſq; ſe ab hoſtibus accepiſſe uociferans, orabat quadringentos robuſtißimos iuuenes ſibi cuſtodes darent. At illi, me quidem reluctante & reclamante acquieuerunt. Erant autem hi armati ualidis fuſtibus. His itaq; ſtipatus ſtatum Reipu. euertit. Dumq; illi ſpe inani pauperes ſuos, ne mercede ſeruirent, liberare ſtudent, omnes unà ſub iugum mißi ſunt, uniq; ſeruiunt Piſiſtrato.

Piſiſtrati uerſutia de qua Iuſtinus lib 2.

SOLON PISISTRATO.

CREDO equidem nihil me abs te paſſurum mali. Nam ante tyrannidem tibi amicus eram, ne nunc quidem magis infenſus quàm alius quiuis Athenienſium qui tyrãnidem non ament. Siue autem unius imperio regi, ſiue publicè rem adminiſtrari illis utilius ſit, ex ſua quiſq; ſententia ſtatuat. Certè tyrannorum te omnium eſſe præſtantißimum fateor.

Athen

Athenas autem redire mihi utile non eſſe cognoſco, ne quis me iuſtè reprehendat, qui Athenienſibus dudum Rempub. ex æquo adminiſtrandam tradideram, præſensq; oblatam mihi tyrannidem ſponte declinaueram, modò rediēs factum tuum ſubita pœnitentia probare uidear.

SOLON CROESO.

AMPLECTOR *mirificè tuam in nos beneuolentiam, & per deos immortales, niſi apud me iampridē ſtatuiſſem ibi ſedem habere, ubi Reſpu. ſit libera, mallē apud te in tuo regno uitam quàm Athenis agere, uiolēter tyrannidem exercente Piſiſtrato. Verùm ibi ſuauius ex inſtituto noſtro uiuimus, ubi ſunt omnibus æqua & communia iura. Veniam tamen ad te, ut tuo uel hoſpitio tantiſper fruar.*

CHILO LACEDAEMONIVS.

CHilo Lacedæmonius patre Damageto fuit. Hic ſcripſit elegiam aduerſus ferè ducentos. Dicebat autem futurorum prouidentiam ratione comprehendi poſſe, pro uirtute uiri. Indignanti fratri quòd Ephorus ipſe non fieret, cùm ille fuiſſet, Ego, inquit, pati iniurias ſcio, non tu. Fuit autem Ephorus circa quinquageſimam, & quintam olympiadem. Porrò Pamphila circa ſextam ait, primumq; Ephorū fuiſſe ſub Euthydemo autore Soſicrate. Primumq; inſtituiſſe, ut Ephori regibus adiungerentur, Satyrus Lycurgum dixit. Hic, ut Herodotus in 1. hiſtoriarum libro refert, Hippocrati in Olympia ſacrificanti cum feruere abſq; ignis adminiculo lebetes cœpiſſent, conſuluit, aut perſiſteret cœlebs, aut ſi duxiſset uxorem dimitteret, filiosq; necaret. Ferunt eum & Aeſopum interrogaſſe, quidnam faceret Iupiter, Illumq; reſpondiſſe, Excelſa humiliat, & humilia extollit. Rogatus quo differunt periti ab imperitis, Bona, inquit, ſpe. Quid difficile, Arcana, inquit,

ἔφοροι magiſtratus apud Lacedæmonios, ſic dicti ab eo quòd res ciuitatis inſpicerent, erant autē numero 5.

reticere, & otium rectè diſpenſare, iniuriasq; tolerare poſſe. Præcipiebat & hæc, Lingua ſemper quidem, ſed in conuiuio præſertim continenda. Proximò non male dicendum, alioquin audituros quæ nobis dolebunt. Nemini intentandas minas: eſſe enim muliebre. Promptius ad amicorum aduerſos caſus, quàm ad ſecundos ſucceſſus accurrendum. Vxorem humilem, apparatu modico ducendam. Mortuo nõ maledicendum. Honorandam ſenectutem. Cauendum ſibi ipſi. Damnum potius, quàm turpe lucrum eligẽdum: nam id ſemel tantum dolori eſſe, hoc ſemper. Elato ſecundis rebus non arridendum. Fortem manſuetum eſſe oportere, ut proximi nõ tam metuant quàm reuereantur. Diſcendum domui ſuæ ritè præeſſe. Linguã præire animo non permittendam. Superandam iracundiam. Diuinationem non execrandam. Impoßibilia non appetenda. In uia non feſtinandum. Inter loquendum non agitandam manum: eſſe enim uecordium. Obtemperandum legibus. Quietem adamandam. Inter cæteras eius ſententias hæc maximè placuit, qua dixerat, lapideis cotibus aurum examinari, & dare apertum ſui documentum, auro autem bonorum malorúmque hominum mentẽ cuiuſmodi ſit, comprobari. Aiunt illum cùm iam eſſet uetulus, dixiſſe ſibi non eſſe conſcium in tota uita ingratitudinis: una tamen re ſe modicè moueri, quòd cùm ſemel inter amicos illi iudicandum eſſet, neque contra ius agere aliquid uellet, perſuaſerit amico iudicium à ſe prouocaret, ut ſic nimirum utrunq;, legem & amicum ſeruaret. Maxima gloria præcipuè apud Græcos fuit, quod de Cytheris inſula Laconiæ prædixerit. Nam cùm illius naturam, ſitumq; didiciſſet, Vtinam, inquit, hæc nunquam fuiſſet, aut certè ſimul ac nata eſt, ſubmerſa eſſet. Præclarè ſiquidem ac perſpicaciter præuiderat. Demaratus enim Lacedæmone fugiens

Cythera inſula & eiuſdem nominis urbs, antè Porphyris dicta, autor Plinius.

giens, Xerxi conſuluerat in ea inſula naues contineret. & profecto in ditionem hoſtiũ ueniſſet Græcia, ſi id regi perſuaſiſſet. Poſtea uerò Nicias bello Peloponneſiaco euerſa inſula, præſidium illic Athenienſiũ ſtatuit; Lacedæmoniosq; multis cladibus afflixit. Erat in loquendo breuis, atq; ob eã rẽ Ariſtagoras Mileſius, hunc loquendi morem Chiloniũ appellat. Senuerat iam circa quinquageſimã ſecundam olympiadem, quo tempore florebat Aeſopus orator. Obijt autem, ut Hermippus ait, Piſæ, amplexus atq; oſculatus filiũ, quòd in Olympia fuiſſet coronatus. Defunctũ aſſerũt immodica lætitia, & ſenij imbecillitate. Omnes autẽ qui ad celebritatem conuenerant, honorificentiſſimè iuſta perſoluerunt. Eſt & in hunc noſtrum epigramma:

Φωσφόρε σοὶ πολύδευκες ἔχω χάριν, οὕνεκα υἱὸς
Χείλωνος πυγμῇ χλωρὸν ἕλεν κότινον.
Εἰ δ᾽ ὁ πατὴρ στεφανοῦχον ἰδὼν τέκνον ἤμυσεν ἡσθεὶς
Οὐ νεμεσητόν, ἐμοὶ τοῖος ἴτω θάνατος. *hoc eſt,*

Phoſphore reddatur Pollux tibi grátia, quòd fert
Chilonis natus tempora cincta pugil.
Serta uidens nati genitor, ſi lætus obiuit
Mortem, non mirum, mors mihi talis eat.

Ipſius item imagini inſcriptum:

Τόνδε δορυστέφανος Σπάρτα Χείλων᾽ ἐφύτευσεν
Ὃς τῶν ἑπτὰ σοφῶν πρῶτος ἔφυ σοφίῃ. *hoc eſt,*

Hic ſapiens forti natus Lacedæmone Chilon,
Qui è numero ſeptem maximus unus erat.

Eius eſt ea ſententiola ſponſioni non deeſſe iacturam. Breuis quoq; epiſtola ipſius fertur huiuſmodi.

CHILO PERIANDRO S.

IVBES *uti militia uacem, extorrisq; agam, quaſi tu in tuto futurus ſis. Atqui ego monarchæ nec ſua tuta*

eſſe puto, felicemq́; eum tyrannum cenſeo, cui in ſua domo abſq; ſanguine contigerit mori.

PITTACVS MITYLENAEVS.

Pittacus Mitylenæus Hyrradio *patre, quem Thracã fuiſſe,* Duris *autor eſt. Hic unà cùm Alcæi fratribus* Melanchrum Leſbi *tyrannum profligauit. Et cùm de agri Achillitidis poſſeßione inter Athenienſes & Mitylenæos armis decerneretur, imperator ipſe exercitus cum* Phrynone *Athenienſium duce, qui & pancratiaſtes & olympionices fuerat, ſingulari certamine pugnare inſtituit. Rectè igitur clypeo tegens* Phrynonen *eo, dum non cauet, inuoluit, ipſoq́; perempto agrum ſeruauit. Poſtea uerò Athenienſes diſceptaſſe cum Mitylenæis de poſſeßione agri, ipſumq́; à* Periandro *controuerſiæ iudice Athenienſibus adiucatum, tradit* Apollodorus *in chronicis. Hinc igitur* Pittacum *in ſummo honore Mitylenæi habuere, eiq́; principatum tradiderunt, quē ille cũ decē annis tenuiſſet, ac Remp. præclaris ordinibus cõſtituiſſet, ſeipſum ſponte magiſtratu abdicauit. Decem inde alios ſuperuixit annos, agrumq́; ſibi à Mitylenæis traditũ ſacrauit, qui nunc* Pittacius *dicitur. Porrò* Soſicrates *partē ipſius abſcidiſſe, dimidiamq́; plus toto dixiſſe teſtatur. Sed &* Crœſo *pecunias ad ſe mittente, ſuſcipere noluit, duplo plura quàm uellet ſe habere conteſtatus. Defuncto enim fratre ſine liberis hæreditatē ad ſe pertinere.* Pamphila *autem in ſecundo cõmentariorũ,* Tyrrhæum *refert ipſius filium, cũ ſederet in tonſtrina Cumis, iniecta ſecuri ab ærario fuiſſe necatum: à Cumanis uerò uinctum homicidam ad* Pittacũ *miſſum, atq; ab eo pœna fuiſſe abſolutũ, dicente, cũ rem cognouiſſet, indulgētiã pœnitentiæ eſſe præferendam.* Heraclitus *autē* Alcæũ *aſſerit habuiſſe captiuũ, liberumq́;*

dimiſi

dimiſiſſe,ueniamq́; ſupplicio meliorem dixiſſe. Ebrios cum peccarēt, duplici incommodo afficiendos per leges ſtatuit, ut cauerent temulentiam: abundat quippe uino inſula. Feruntur eius iſtæ ſententiæ, Perdifficile eſt bonum eſſe, cuius & Simonides meminit, Plato itē in Protagora, Neceßitati ne deos quidem reluctari. * *Principatū uirū declarare. Interrogatus aliquando quid eſſet optimum, quod in præſentia, inquit, occurrit, bene agere. A Cræſo itē rogatus quodnam eſſet maximum imperiū, ligni inquit uarij, legē nimirū innuens. Dicebat autem uictorias ſine ſanguine acquiri. Phocaico itē dicenti, quærendū eſſe ſtudioſum, ac frugi uirum, etiā ſi ualde, inquit, quæſieris, non inuenies. Percontātibus quid nā eſſet maximè gratū, tempus ait: quid obſcurū, futurorum euentus, inquit: quid fidele, terra: quid contrà infidum, mare inquit. Dicebat, prudentium uirorum eſſe prius quàm aduerſa cōtingant, præuidere ne ueniant: fortiū uerò, cum illa contigerint, æquo animo ferre. Quod, inquit, facere inſtituis, noli prædicare: nam ſi facere nequiueris, rideberis. Infelicitatē nemini improperaueris: ne iuſtæ querimoniæ pateas. Depoſitum cùm acceperis, redde. Amico noli maledicere, ac ne inimico quidē. Pietatem colas: frugi eſto: pudicitiā ama: ueritati ſtude: fidem, peritiam, dexteritatem, amicitiam, diligentiamq́; cuſtodi. Quæ uerò cecinit ac maximè probātur, hæc ſunt. Sumpto arcu & iaculis ſagittiferaq́; pharetra, impetendū hominē improbū. Nam fidū nihil lingua loqui ualet, dum cordi duplex alte inſedit ſenſus. Fecit item ad ſexcentos elegos uerſus, & carptim de legibus ad ciues. Floruit maximè circa XLII. olympiadem. Mortuus eſt autem ſub Ariſtomene, tertio anno LII. olympiadis, cū uixiſſet ſupra annos ſeptuaginta, iam totus ſenio cōfectus, ſepultumq́; in Leſbo monumē-*

ἀρχὴ magiſtratus, quod dictū Sophocles Soloni, Ariſtoteles uerò Bianti tribuit, ethicon libro 5.

to ipſius inſcriptum epigramma teſtatur:

Ἰδίοις δακρύοις ἀγειναμένα καταθάπτει
 Ἐνθάδε Πιττακὸν ἡ δ᾽ ἱερὰ Λέσβος. *hoc eſt,*

Condidit hoc tumulo lacrymis te Pittace Leſbos
 Sacra ſuis, obitu languida facta tuo.

Eſt illa eius ſententia: Tempus noſce. Fuit & alter Pittacus legislator, cuius & Phauorinus in primo cõmentariorum, & Demetrius in æquiuocis meminit, qui & minor appellatus eſt. Fertur autem ſapiens ille cùm ab Atarnete adoleſcente compelleretur, ut moneret utra ſibi ducenda eſſet uxor, duas quippe ſe expetere, alteram quidem opibus ſibi & genere parem, alteram utraq; in re excellentem: bacillo ſenum adminiculo ſublato admonuiſſe, pergeret ad triuium ciuitatis, quò ludendi cauſa pueri conueniunt, eosq; conſuleret quid facto opus eſſet, ſequereturq; illorum monita. Sicq; factum eſſe, adoleſcentemq; illũ puerorum uocibus monitum, æqualem ſibi duxiſſe. Id factum Callimachus in epigrammatis uenuſtiſſimè ſcribit:

Atarna ciuitas media inter Myſiã & Lydiã, non procul à Leſbo.

Ξεῖνος Ἀταρνείτης τὶς ἀνήρετο Πιττακὸν οὕτως
 Τὸν Μιτυληναῖον, παῖδα τὸν Ὑῤῥαδίου.
Ἄττα γέρον δοιός με καλεῖ γάμος, ἡ μία μὲν δὴ
 Νύμφη, καὶ πλούτῳ καὶ γενεῇ κατ᾽ ἐμέ.
Ἡ δ᾽ ἑτέρη προβέβηκε. τί λώϊον; εἰ δ᾽ ἄγε σύν μοι
 Βούλευσον ποτέρην εἰς ὑμέναιον ἄγω.
Εἶπεν. ὁ δὲ σκίπωνα γεροντικὸν ὅπλον ἀείρας
 Ἠνίδε, κεῖνοί σοι πᾶν ἐρέουσιν ἔπος.
Οἱ δ᾽ ἄρ᾽ ὑπὸ πληγῆσι θοὰς βέμβικας ἔχοντες
 Ἔστρεφον εὐρείῃ παῖδες ἐνὶ τριόδῳ.
Κείνων ἔρχεο, φησὶ, μετ᾽ ἴχνια. χ᾽ ὁ μὲν ἐπέστη
 Πλησίον, οἱ δ᾽ ἔλεγον, τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα.
Ταῦτ᾽ ἀΐων ὁ ξεῖνος ἐφείσατο μείζονος οἴκου

Δρὰξ

Δράξαντες παίδων κληδόνι συνθέμενον
Τὴν δ᾽ ὀλίγην. ὡς κεῖνος εἰς οἰκίαν ἤγαγε νύμφην
Οὕτω καὶ σὺ Δίων τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα. hoc eſt,
Nuper Atarnæus rogitabat Pittacon hoſpes
Hyrradij natum, quem Mitylena tulit.
Chare ſenex, gemina inuitat me teda, puella
Vna mihi par eſt gente, ſimulq; opibus:
Altera ſed præſtat. tu ſare quod expedit oro,
Ducenda in thalamos utra mihi uxor erit?
Dixerat. ille breui elato, ſenis arma, bacillo,
Ecce, ait, hi totam rem, mihi crede, docent.
Illi autem celeres ſcuticis leuioribus orbes
Gyrabant latis in triuijs pueri.
I, ſequere illorum ueſtigia, dicit. & ille
Accedit, recinunt, tu tibi ſume parem.
Hæc ubi deprendit, iuuenum æquis luſibus hoſpes
Commonitus, magnis ædibus abſtinuit,
Ac tenuem modicas uxorem duxit in ædes.
Ergo Dion poſthac tu tibi ſume parem.

Dionemq; itidem admonet facere, parem ut eligat. Videtur autem ex affectu ita dixiſſe. Nam nobiliorem ipſe duxerat Draconis filij Penthili ſororem, quæ illi immodice ſuperba erat. Hunc Alcæus σαράποδα, & σάραπον uocat, quòd latos pedes traheret. χειροπόδην autem, quòd uulnera in pedibus haberet, quæ χειράδες appellantur. γαύρικα, quòd fruſtra intumeſceret. Phyſonem uerò & gaſtronem, quòd pingui eſſet aqualiculo. ζοφοδορπίδαν quoq; quod obtuſam haberet oculorum aciem. Agaſyrtum uerò, quod obtrectatoribus pateret, & ſordidus eſſet. Huic exercitium fuit molendi tritici, ut Clearchus philoſophus teſtatur. Eſt autem eius breuis epiſtola huiuſmodi.

ζοφοδορπίδαν Plutarchus dictum putat quòd ſordidus cōpotatiūculis gauderet.

Pittac

PITTACVS CROESO.

IVBES me in Lydiam uenire ſpectatum opes tuas. Ego,etſi illas minimè aſpexi, nihil ambigo, Alyattis filium regum omnium eſſe opulentiſsimum, auroq́; refertiſsimum. Neque uerò amplius quicquam habituri ſumus, ſi Sardis ad te acceſſerimus. Auro enim ipſi non indigemus, contenti modico uitæ ſtipendio, quantum ſatis ſit mihi, & amicis. Veniam tamen, ut tibi perhumano & hoſpitali uiro familiaris efficiar. Vale.

BIAS PRIENAEVS.

BIanti Prienæo pater fuit Teutamus. Hunc Satyrus ſeptem reliquis prætulit. fuiſſe opulentum pleriq; autumant. Duris aduenam fuiſſe teſtatur. Phanodicus uerò, captiuas eum puellas redemiſſe Meſſenias, ſibiq́; in filias nutriſſe, ac poſtea adiectis dotibus, Meſſanam parentibus illas remiſiſſe. Breui pòſt inuento Athenis, ut diximus, à piſcatoribus aureo tripode, cui erat inſcriptum, Sapienti, Satyrus quidem puellas, alij uerò ex quibus Phanodicus eſt, illarum patrem in concione ueniſſe ait, Biantemq́;, expoſitis quæ in ſe egiſſet, appellaſſe ſapientem, ſicq́; tripoda ad eum miſſum, eo cōſpecto dixiſſe Biantem, Apollinem eſſe ſapientem, neque illum admiſiſſe. Alij Thebis Herculi ſacraſſe ferunt, quòd illinc eſſet oriundus, Prieneq́; Thebanorū colonia, Phanodico idipſum aſſerente. Fertur cùm ab Alyatte Priene ipſius patria obſideretur, Biantem ex induſtria duos ſaginaſſe mulos, eosq́; in caſtra impuliſſe, eis conſpectis obſtupuiſſe regem, quòd bruta quoq; animalia tam nitidè haberent, ac de ſoluenda obſidione cogitantem, explorandi gratia nuntiū in urbem miſiſſe. Biantem conſilio regis explorato, magnos arenæ aceruos tritico operuiſſe, homuniq́; oſtendiſſe, eo agnito regem cum Prienenſibus pacem percuſsiſſe,

moxq́;

moxq́; regem Bianti, ut ad ſe ueniret mandaſſe, illumq́; dixiſſe, Equidem Alyattē * cepas edere ac flere iubeo. Fertur & in cauſis orandis ſummus, atque uehementiſſimus fuiſſe, bonam tamen in partem dicendi uim exercere ſolitum. Idq́; Demodicū Alerium ſignificaſſe cùm diceret, Oratori Prienæam cauſam eſſe imitandam. Hipponactemq́; ſimiliter, qui dum laudare quempiam ſummæ integritatis uellet, eum Biante Prienenſi ait cauſas egiſſe præſtantius. Mortuus eſt & ipſe in hunc modum: Cauſam pro amico dixerat iam uetulus, & cùm à dicendi labore quieuiſſet, caput in ſinu nepotis ex filia feſſus reclinauit. Cum uerò aduerſarius itidem peroraſſet, iudicesq́; ſententiam pro eo tuliſſent, qui cauſæ ſuæ Biantem habuerat patronum, ſoluto iudicio, nepotis in gremio efflauiſſe animam compertus eſt, ipſumq́; magnificè ſepeliuit ciuitas, atq; eius laudes tumulo inſcripſit:

* κρόμμυα ἐσθίειν proverbiali figura, pro extremo cōtēptu.

Κλεινῆς ἐν δαπέδοισι Πριήνης φύντα καλύπτει
  Ἥδε Βίαντα πέτρη κόσμον Ἴωσι μέγαν. hoc eſt,
Petra Prienæum tegit hæc bene culta Biantem,
  Ornamentum ingens qui fuit Ionijs.

Eſt & noſtrum in eundem:

Τῇδε Βίαντα κέκευθα τὸν ἀτρέμας ἤγαγεν Ἑρμῆς
  Εἰς ἀΐδην πολιῷ γήραϊ νιφόμενον.
Εἶπε γὰρ εἶπε δίκην ἑτάρου τινὸς, εἶτ' ἀποκλινθεὶς
  Παιδὸς ἐς ἀγκαλίδας μακρὸν ἔτεινεν ὕπνον. hoc eſt,
Hic ſitus eſt Bias, Hermes quem duxit ad Orcum
  Albentem niueis tempora cana pilis.
Vt cauſam dixit ſocij, inclinatus in ulnas
  Mox pueri, ſomnum ſoluitur in tenuem.

Scripſit autem de Ionia ad duo millia uerſuum, qua nam ratione quis felix eſſe poſſet. Placuerunt eius iſtæ in primis ſententiæ, Ciuibus placere omnibus ſtude: habet enim

id

id multum gratiæ. Contrà uerò factus, ac ſuperbia ſemper nocuit. Et illud: Corpore quidem eſſe ualidum, naturæ munus eſt. Porrò quæ utilia ſint patriæ dicere, animi & prudentiæ proprium. pecuniarũ autem copia etiã plurimis fortè obueniſſe. Infelicem dicebat, qui ferre nequiret infelicitatem: morbũq; animæ impoßibilia amare, & appetere, alieni uerò incõmodi non meminiſſe. Interrogatus quid'nam eſſet difficile, ferre, inquit, fortiter mutationem rerum in deterius. Nauigabat cum impijs aliquãdo, & cùm tota tempeſtate nauis quateretur fluctibus, illiq; deos inuocarent, Silete, inquit, ne uos hic illi nauigare ſentiant. Percõtanti impio homini quid eſſet pietas, nihil reſpõdit: cumq; ille ſilentij cauſam ſciſcitaretur: quia, inquit, de rebus nihil ad te pertinentibus quæris. Rogatus quid eſſet dulce hominibus, ſpes ait. Malle ſe inter inimicos, quàm inter amicos iudicare dicebat. Quippe ex amicis alterum prorſus futurum inimicũ, ex inimicis autẽ alterum amicum. Forte interrogatus quid'nam faciens homo delectaretur, Lucrans, inquit. Dicebat uitæ tempus ita metiendũ, quaſi & diu, & parũ uicturi ſimus. ita amandum quaſi odio ſimus habituri, malos enim eſſe plurimos. Sic autem conſulebat, Si quid agere inſtituis, lentè id aggredere: cæterùm in eo quod elegeris, firmiter perſiſte. Noli citò loqui, eſt enim inſaniæ indicium. Prudentiã dilige. De dijs ita ut ſunt loquere. Indignum hominem diuitiarum gratia laudare noli. Perſuadens accipe, non cogens. Quicquid boni egeris, in deos refer. Viaticum tibi ab adoleſcentia ad ſenectutẽ ſapientiam compara, ea quippe ſola eſt certa uerãq; poſſeßio. Meminit Biantis, ut diximus, etiam Hipponax, & inſuauis Heraclitus ipſum præcipuè commendat his uerbis: Priene oppidum Biantem tulit, Teutami filium, cuius eſt opinio illuſtrior quàm cæterorum. Et Prienæ

Cicero in Lælio hanc ſententiã Biantis eſſe negat, quòd ſapiẽte uiro ſit planè indigna.

ſacell

ſacellum ipſi dedicarunt quod Teutamiũ dicitur. Eius eſt ſententia: Plures mali ſunt. Huius etiã feruntur eſſe ſententiæ, Quicquid propoſueris, firmiter ſeruans perſeuera. Duo maximè contraria ſunt conſilio, ira ſcilicet & feſtinatio. Diu deliberatos amicos elige, eosq; uno affectu, non uno habeas merito. Amicos ſequere quos non pudeat elegiſſe. Amici uitam, tuam puta gloriam. Hæc uidetur aſſuta, nã in Græco codice non habebantur.

CLEOBVLVS.

Cleobulus Euagaræ filius, ex Lindo, ſiue ut Duris autor eſt, ex Caria fuit. Eius genus pleriq; ad Herculẽ referunt. Corporis uiribus, ac forma fuiſſe inſignem, Aegyptumq; percipiendæ philoſophiæ gratia petijſſe tradunt. Natamq; illi filiam Cleobulinam hexametrorum ænigmatum uatem, cuius & Cratinus meminit in eiuſdem nominis poëmate, plurali inſcribens numero. Sed & Mineruæ phanum à Danato conſtructum, illum inſtauraſſe aiunt. Scripſit autẽ carmina, obſcuraſq; ſententias ad tria milia uerſuum. Midæ quoq; Mauſoleo inſcriptum epigramma ab eo factum, non deſunt qui ſentiant.

Χαλκῆ παρθένος εἰμὶ, μίδου δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι. In collectaneis Græcorum epigrammatũ circumfertur hoc carmen Homeri tumulo.
Ἐς τ' ἂν ὕδωρ τε νάῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ
Ἠέλιός τ' ἀνιὼν λάμποι, λαμπρά τε σελήνη
Καὶ ποταμοὶ ῥέωσιν, ἀνακλύζῃ τε θάλασσα.
Αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐπὶ τύμβῳ.
Ἀγγελέω παριοῦσι, Μίδας ὅτι τῇδε τέθαπται. hoc eſt,
Aenea ſum uirgo, Midæ quæ incumbo ſepulcro.
Dum fluit unda leuis, ſublimis naſcitur arbor,
Dum ſol exoriens, & ſplendida luna relucet,
Dum fluuij labuntur, inundant littora fluctus,
Hîc conſtanter ago lacrymisq; in marmore tincto
Fixa, Midam moneo hic tumulatum chare uiator.

Innituntur autem Simonidis teſtimonio, qui uituperare uidentur, quòd tantas laudes in eius ſtatuam tanto uerborum ſtrepitu congeſſerit, ut eam indeficientibus omnibus uernis floribus, ſolisq; flammis, & aureæ Lunæ, & æquoreis undis cōparauerit, ipſumq; Cleobulum apertè fatuum appellat. Vnde conſtat Homeri illud non eſſe, qui multis annis Midam præceßit, ut aiunt. Fertur in commentarijs Pamphilæ ipſius huiuſmodi ænigma:

Εἷς ὁ πατὴρ, παῖδες δὲ δυώδεκα. τῶν δὲ ἑκάστῳ
Παῖδες ἑξήκοντα διάνδιχα εἶδος ἔχουσαι.
Αἱ μὲν λευκαὶ ἔασιν, αἱ δ' αὖτε μέλαιναι
Ἀθάνατοι δέ, τε οὖσαι ἀποφθινύθουσιν ἅπασαι. *hoc eſt,*
Eſt genitor proles cui ſit biſſena, ſed horum
Cuius triginta natæ, ſed diſpare forma.
Hæ niueis totæ, fuſcis ſed uultibus illæ,
Atq; immortales cùm ſint moriuntur ad unam.

Eſt autē annus. Sunt & iſtæ ex ſententijs illius celebres, Imperitia in omnibus maiori ex parte dominatur, & multitudo uerborum. Sed tempus ſufficiet. Sentire atq; ſapere illuſtre aliquid & inclytum ſtude. Inanis, & ingratus ne ſis. Filias nuptui locari oportere ætate uirgines, ſed prudentia & ſenſu mulieres, docens per id uirgines quoq; erudiendas eſſe. Dicebat amicos beneficijs fouendos ut amicitiores ſint, inimicos autem amicos faciēdos. Cauendam enim calumniā amicorū, inſidiasq; inimicorū fugiendas. Illud item antiquam domo quis exeat quid acturus ſit, apud ſe pertractet. Rurſus cùm redierit quid egerit recogitet. Conſulebat'que corpus ritè exercendum. Audiendi magis quàm loquendi ſtudioſum eſſe oportere. Intentum ſtudijs potius, quàm indoctum. Linguam non maledicam eſſe debere. Proprium uirtutis, eſſe alienum à uitio.

titio, iniuſtitiam fugere. Ciuitati ea conſulenda quæ ſunt optima. Voluptatem frænandam. Vi nihil agendum, erudiendos liberos, inimicitias ſoluendas. Cum muliere neque blanditijs agendum, neque præſentibus extraneis iurgandum. Illud quippe uecordiam, iſtud ueſaniam ſignificare. Famulum uino hilarem non puniendum, uideri enim id dementius eſſe. Vxorem ſibi parem eligendam. Nam ſi clariorem te duxeris, inquit, affines dominos habebis. Iis qui conuicijs perſtringuntur non inſultandum, inimicos quippe ex ea irriſione fieri. Dum ſecūda fortuna arridet, ſuperbire noli. aduerſa perſtrepente noli frangi. Fortunæ mutationes fortiter perferre diſce. Obijt ſenex annorum LXX. eiusq; laudes tumulo inſcriptum epigramma continet.

Idem Pittaco tribuitur, ut in eius uita abunde dictum eſt.

> Ανδρα σοφὸν Κλεόβυλον ἀποφθίμενον καταπενθεῖ
> Ἤδε πάτρη Λίνδος πόντῳ ἀγαλλομένη. *hoc eſt,*
> *Extinctum luget Cleobulum patria Lindus,*
> *Patria quæ medio eſt undiq; cincta mari.*

Scripſit & ipſe breuem epiſtolam Soloni ſic:

CLEOBVLVS SOLONI.

AMICI *quidem tibi ſunt permulti, ſingulisq; domus eſt. uerum ego Soloni commodiſſimam fore ad inhabitandum Lindum cenſeo ciuitatem liberam. Eſtq; inſula maritima, ubi ſi morari uolueris, nihil à Piſiſtrato mali formidabis, atq; ad te amici undiq; confluent. Vale.*

PERIANDER CORINTHIVS.

Periandro Corinthio Cypſelus pater fuit ex Heraclidarum gente. Vxorem autem Lyſiden duxit, quā ipſe Meliſſam appellabat, Proclei Epidaurenſium tyranni, & Eriſteneæ Ariſtocratis filiæ, ſororisq; Ariſtodemi filiam, qui, ut ait Heraclides Ponticus in libro de Principatu

patu, totius ferme Arcadiæ dominabantur. Duos ex ea filios genuit, Cypſelum & Lycophronem: alterum ex his iuniorem prudentem, maiorem natu ſtolidum. Poſt aliquantum temporis accenſus ira, miſſam ſub gradus prægnantem coniugem, calcibus percuſſit, ac necauit, pellicum perſuaſus calumnijs, quas tamen poſtea igne cremauit, puerumq; Lycophrona matri fletu iuſta ſoluentem abdicauit, atq; in corcyram agi præcepit: iam uerò uicinus ſenio illum ut ei tyrannidem per manus daret, ad ſe acceſſiri iuſſit. Eius deprehenſo conſilio Corcyrenſes inuicem interemerunt. Hoc ille comperto, furijs ſuccenſus, eorum liberos ad Alyatten præſecandos miſit. Cùm autem nauis appropinquaſſet Samo, Iunoni uota facientes, à Samijs ſeruati ſunt. Quod ille ubi didicit, mœrore confectus exceſſit è uita, annos natus ferme octoginta. Soſicrates cum ante Crœſum obijſſe diem aſſerit, L X. & uno annis, ante quadrageſimam nonam Olympiadem. Hunc Herodotus in primo Hiſtor. Traſybuli Mileſiorum tyranni hoſpitem fuiſſe ait. Ariſtippus autem in primo de Anticq. delic. libro, hæc de illo refert: matrem eius Crateam illius amore flrucẽtem, clàm congredi ſolitam, illo non inuito tantoq; flagitio acquieſcente. Quod ubi cognitum eſt, dolẽs ſe fuiſſe deprehenſum, grauius iam ciuibus inſtabat. Porrò Ephorus in hiſtoria, uouiſſe illum tradit, ſi Olympia quadriga uiciſſet, auream ſtatuam deo ſacraturum, uictoria uerò potitum & auro egentem, quadam celebritate populari, mulieribus procedentibus ornatis, mundum ademiſſe muliebrem, atq; ita donarium miſiſſe aſſerunt. Illum cùm ſepulcrum ſuum ignorari uellet, tale quippiam molitum, duobus iuuenibus uiam quendam oſtendiſſe, ac iuſſiſſe noctu per illam incederent, cũq; qui primus occurriſſet, interimerẽt ac ſepelirent:

pelirent: poſtq; illos quatuor alios miſiſſe, qui eos necarent ac ſepulturæ traderent. Rurſus contra eos miſiſſe plures, itidemq; ut facerent imperaſſe, atq; ita ipſum primis obuium, occiſum eſſe. Enimuero Corinthij *cenotaphium illius uerſibus illuſtrarunt.*

Πλούτου καὶ σοφίης πρύτανιν πατρὶς ἥδε Κόρινθος
 Κόλποις ἀγχιάλοις γῆ Περίανδρον ἔχει. *hoc eſt,*
Et ſophia & nummis Periandrum *terra* Corinthus
 Clarum, *littoreo* continet *alma ſinu.*
 Extat *& noſtrum in eundem,*
Μή ποτε λυπήσῃ σε τὸ μὴ σε τυχεῖν τινὸς, ἀλλὰ
 Τέρπεο πᾶσιν ὁμῶς οἷσι δίδωσι θεός.
Καὶ γὰρ ἀθυμήσας ὁ σοφὸς Περίανδρος ἀπέσβη
 Οὕνεκεν οὐκ ἔτυχεν πρήξιος ἧς ἔθελεν. *hoc eſt,*
Ne tibi iam doleat ſi non optata ſequaris,
 Sed iuuet id ſuperi quod tribuere Dei.
Nam ſapiens ſtygias Periander *ceßit ad umbras*
 Extinctus, *quòd non quæ uoluit, ualuit.*

Huius illud eſt, Nihil *pecuniarum gratia agendum. Oportere enim aliàs modo qui honeſtus non ſit, lucrari. Scripſit & ὑποθήκας ad duo milia uerſuum.* Dicebat *his qui tutò regnare uellent, ſumma ope nitendum, ut beneuolentia, nõ armis ſtiparentur.* Rogatus *aliquando, cur in tyrannide perſiſteret, quia, inquit, & ſponte & inuitum cedere æquè periculoſum eſt.* Dixit *& hæc,* Bona *res eſt quies, ac periculoſa temeritas. Turpe lucrum. Populi adminiſtratio tyrannide præſtantior eſt.* Voluptates *corruptibiles ſunt, honores immortales.* Inter *ſecundas res eſto moderatus, inter aduerſas prudens. Amicis & felicibus & infelicibus eundem te præbe.* Quodcunq; *pollicitus fueris, ſerua.* Inter *loquendum caue ne ſecreta pronunties.* Non *peccantes*

modo, uerum & peccare geſtientes punito. Primus hic armatis circunſeptus inceßit, magiſtratumq́; ad tyrannidem trãſtulit, neq; in urbe uiuere quoſuis permittebat, ut Ephorus *&* Ariſtoteles *tradunt. Claruit autem circa trigeſimã octauam olympiadem, exercuitq́; tyrannidem annos* x L. Porrò Sotion *atque* Heraclides *&* Pamphila *in* v. *Comment, duos aiunt fuiſſe* Periandros, *tyrannum alterum, alterum uerò ſapientẽ, eumq́;* Ambrociotem. Quin *eos* Neanthes *quoq;* Cyzicenus *ait patrueles ſibi inuicem fuiſſe.* Porrò Ariſtoteles *Corinthium aſſerit fuiſſe ſapientẽ,* Plato *negat. Ipſius & hoc eſt:* * *Exercitatio poteſt omnia, nam &* Iſthmum *quoq; potuit perfodere. Ipſius aliquot feruntur epiſtolæ, cuiuſmodi hæc eſt.*

* *μελέτη cura, & labor, qui ut ait Maro, omnia uincit.*

PERIANDER SAPIENTIBVS.

GRATIAS *immortales ago* Pythio Apollini, *quòd in unum coactos epiſtolæ meæ repererunt, ipſæq́;* Corinthum, *ut confido, perducent. Expecto itaq; uos. Certè ipſi uidebitis quã ciuiliter uos excipiã. Sicut igitur anno præterito* Sardis *in* Lydiã *ueniſtis, ita nunc oro ne pigeat ad me quoq; proficiſci* Corinthi *tyrannũ.* V*idebunt enim uos non ſine gratulatione* Corinthij Periandri *domum adeuntes.*

PERIANDER PROCLEO.

NOBIS *quidem non ex ſententia fuit uxoris ſcelus. Tu autem ſponte filio ingrato ſi quid egeris, peccas. Aut igitur immanitatem in filium compeſce, aut ego illi opem feram. Nam & ipſe ſatis diu pœnas dedit.*

TRASYBVLVS PERIANDRO.

PRAECONI *quidem tuo nihil dißimulaui, ſed ipſum in ſegetem inducens, eminentiores ſpicas bacillo feriens decutiebam, ſubſequente illo, tibiq́;, ſi interrogares, referret quicquid uel uiderit uel audierit à me. Tu ergo*

ſic

ſic facito, ſi quidem tyrannidem tutò tenere cupis, atq; in ea conſtabiliri, ciuitatis principes tolle, ſiue illi amici, ſiue inimici uideantur. Quippe tyranno amici quoque ſæpe ſuſpecti ſunt.

ANACHARSIS SCYTHA.

ANacharſis Scytha Gnuri quidē filius, Caduidæ uerò Scytharum regis frater, matre Græca fuit, quamobrem & utriuſq; linguæ peritus erat. Scripſit autem & de Scytharum legibus, & de his quæ apud Græcos legitima & ſolennia ſunt, ad frugaliorem ac uiliorē uictum, itemq; de re bellica ad nongentos uerſus. Præſtitit prouerbij occaſionem, eò quòd eſſet audax & conſtans in dicendo, ut qui eius conſtantiam imitaretur, *Scythicū dicendi genus diceretur imitatus. Eum Soſicrates Athenas conceſſiſſe XL. & VII. olympiade, ſub Eucrate principe tradidit. Porrò Hermippus Solonis iuiſſe domū, & cuidā ex famulis iuſſiſſe nūtiaret ei Anacharſim adeſſe pro foribus, ut illius conſpectu & hoſpitio, ſi fieri poſſet, frueretur, puerū intus hæc nuntiaſſe Soloni, eiusq; iuſſu hæc illi renuntiaſſe, in proprijs regionibus hoſpites fieri. Ad hæc introgreſſū dixiſſe Anacharſim, modo ſe eſſe in patria, atq; ad ſe pertinere hoſpites facere. Eam uiri dexteritatē admiratū Solonem, cōtinuò illum admiſiſſe, & arctiſſimis amicitiæ uinculis ſibi deuinxiſſe. Poſt aliquantulū temporis regreſſum in Scythiam, cùm patrias leges immutare uellet, Græcasq; toto conatu niteretur inducere, in uenatu à fratre ſagitta percuſſum interiſſe, dicentem, Sermonis & diſciplinæ gratia ſe ex Græcia ſeruatum, per inuidiam in domo & patria periſſe. Quidam Græco ritu ſacrificantem occiſum tradunt. Eſt autem noſtrum in illum epigramma,

*τὴν ἀπὸ σκυθῶν ῥῆσιν, hoc eſt, Scytharum orationem, eo autem prouerbij uice utitur Lucianus & Aelianus in epiſtolis.

Es Σκυθίην Ανάχαρσις ὅτ' ἤλυθε πολλὰ μογήσας

Πάντας ἔπειθε βιοῦν ἤθεσιν ἑλλαδικοῖς.
Τόνδ' ἔτι μῦθον ἄκραντον ἐνὶ στομάτεσσιν ἔχοντα
Πτηνὸς ἐς ἀθανάτους ἥρπασεν ὦκα δόναξ. hoc eſt,
In Scythiam patrias rediens Anacharſis ad oras
Orabat Græco uiuere more ſuos.
Vix ea cum ſummo infelix uerſaret in ore
Verba, ſenem ſuperis dira ſagitta dedit.

Huius illud dictum memoratur: Vitem uuas tres ferre, primam uoluptatis, ſecūdam ebrietatis, tertiā mœroris. Mirari ſe dixit, quomodo apud Græcos artifices certarent, iudicarentq́; qui artifices non eſſent. Rogatus quo pacto quis abſtemius fieret, ſi turpes, inquit, ebrioſorū motus ſibi ante oculos ponat. Mirari item ſe dicebat, quinā fieret, ut Græci aduerſus eos qui iniurijs laceſſunt legem ferentes, athletas, cùm ſe inuicē feriunt, honorant. Cùm didiciſſet quatuor digitos nauis eſſe craßitudinem, tantū, inquit, à morte abſunt qui nauigant. Oleum ueſaniæ pharmacum dixit, quòd eo uncti athletæ, contra ſe mutuo magis inſanirent. Qui fit, inquit, ut qui mentiri uetant, in cauponum tabernis apertè mentiātur? Mirari ſe dixit, cur Græci initio conuiuij paruis poculis uterentur, ubi uerò ſaturati eſſent, maioribus. Inſcribitur autem ipſius imaginibus, lingua, uētre, pudēdis continendū eſt. Rogatus an in Scythia ſint tibiæ, ne uites quidē inquit. Percontanti quæ nam eſſet ſecurißima nauis, ea, inquit, quæ in portum uenerit. Iſtud quoq; ſe apud Græcos mirabile uidiße referebat, quòd fumum in montibus relinquerent, ligna in urbē conueherent. Interroganti, utrū plures ſint uiui quàm mortui, nauigantes, inquit, utra in patre conſtituis? Exprobranti ſibi Attico, quòd Scytha eſſet, at mihi, ait, dedecori eſt patria, ſed patriæ tu. Rogatus, quid nam eſſet hominibus bonū ac malum, lingua, inquit. Melius aiebat, eſt amicū unū egregium,

quàm gregarios multos poſsidere. Forũ ad fallendum inuicem, atq; ad dandas auaritiæ manus deſtinatum locum dicebat. Ab adoleſcente in conuiuio paſſus cõtumeliam, adoleſcens, inquit, ſi modò cùm iuuenis es uinum non fers, quando ſenueris aquam feres. Inuenit, ut quidam uolunt, ad uitæ uſum ancoram & figuli rotam. Scripſit & hãc epiſtolam.

ANACHARSIS CROESO.

EGO, Lydorum rex, in Græciam adueni, Græcorum mores & ſtudia & inſtituta percepturus. Auro autem nihil egeo, ſatiſq; mihi eſt, ut ad Scythas redeam melior atq; doctior. Veniam tamen ad te Sardis, plurimi faciens tibi familiarem & amicum fieri.

MYSON.

MYſon Strymonis filius, ut ait Soſicrates, Cheneus genere, Hermippo autore traditur, à uico Octæo ſiue Laconico ſic dictus, numeraturq; inter ſeptem ſapientes. Aiunt eius patrem tyrannũ fuiſſe. Fertur à quodã Pythiam, cùm ab Anacharſide quæreretur, quis nam ſe eſſet ſapientior, reſpondiſſe, ut de Chilone prædiximus in thaletis uita, Oethæum quendam Myſonem Cheneum ſe ſapiẽtiorem eſſe. hoc illum oraculo ſolicitatum, ad uicum perueniſſe, cumq; reperiſſe æſtate, ſtiuam aratro aptantem, ac dixiſſe, Atqui ò Myſon, non aratro uacandi nunc tempus eſt, illumq; reſpondiſſe, Imo ſatis tempeſtiuum ad illud parandum. Alij oraculum illud non Octæum, ſed Etcon dixiſſe autumant, inquiruntq; quid ſit Eteus. Parmenides quidem pagum eſſe Laconiæ unde fuerit Myſon, Soſicrates uerò in ſucceſſionibus patre Eteum, matre Cheneum fuiſſe tradit. Eutyphron Heraclidis Pontici filius Cretem aſſerit, eſſe enim in Creta oppidum Etean. Anaxilaus Arcadem tradit. Meminit ipſius & Hipponax dicens, Et Myſo

Etcon Atticæ oppidũ. Plinius, et ἡτεὶς Laconicæ Stephanus per ε pſilon ſcribunt, non æ diphthongum.

quem uirorum omnium ſapientiſſimum Apollo prædicauit. Ariſtoxenus in uaria hiſtoria, hunc ab Apemanti & Timonis moribus non multùm abfuiſſe teſtis eſt, quippe qui hominũ oſor fuerit, quiq; deprehenſus Lacædemone ſolus in ſolitudine riſerit. Cùm ab eo rogaretur qui eum de improuiſo deprehẽderat, cur nemine præſente rideret. At ob hoc ipſum rideo, dixiſſe. Ex hoc habitũ ignobilẽ, qđ nõ ex urbe, ſed ex uico, eoq; obſcuro natus eſſet, obq; eam ignobilitatẽ, quæ ipſius ſunt à pleriſq; Piſiſtrato tyranno attribui, idẽ Ariſtox. autor eſt, præter Plat. philoſophum. Nam meminit illius in Protagora, illũ pro Periandro conſtituẽs. Dicebat autem, Non ex uerbis res, ſed ex rebus uerba eſſe inquirenda, neq; propter uerba res perfici, ſed rerũ gratia uerba conſummari. Defunctus eſt autè ætatis anno XCVII.

EPIMENIDES.

EPimenides, ut ait Theopompus, alijq; complures, patrem habuit Phæſtium, alij Doſiadem, alij Ageſarcum tradunt. Cretenſis genere, Gnoſo oriundus, ubi ex uici natura effigiem mutaſſe perhibetur. Miſſus enim aliquando à patre ouem rure deferret, meridiano tempore diuertit ex itinere, atq; in ſpelunca, LVII. annos perpetuos obdormiuit. Dehinc ſomno excitatus quærebat ouem, putabat enim ſe parum obdormiſſe. Quam cùm non inueniſſet, in agrum reuertitur. Cùm uerò rerum omnium faciem immutatam cerneret, agrumq; in alterius ius conceſſiſſe, ſtupore attonitus, & dubius redijt in oppidũ. Ibi cùm domũ ſuam uellet ingredi, quiſnam eſſet interrogatus, uixq; agnitus à iuniore fratre iam uetulo omnẽ ex illo didicit rei ueritatẽ. Porrò illius fama per Græciã uolãte, Deo eſſe chariſſimus exiſtimatus eſt. Vnde & Athenienſes cùm aliquando peſte laborarent, reſponſo à Pythia accepto, urbem expiari

opor

oportere, Niciam Nicerati *filium naui miſere, Epimenidemq́; ex Creta aduocarunt. Profectus autem olympiade* XXVII. *luſtrauit urbem, peſtemq́; compeſcuit, hoc modo. Sumpſit oues nigro & candido uellere, duxitq́; in* Arium *pagum, atq; inde quò uellent abire permiſit, his qui illas ſequebantur mandans, ubicunq; illæ accubuiſſent, ſingulas mactarent peculiari cuipiam* Deo, *atq; in hunc modum quieuit lues.* Ex *eo iam hodieq́; per* Athe*nienſium pagos, aras ſine nomine inueniri certum eſt, in eius quæ tunc facta eſt expiationis memoriam. Alij cauſam dixiſſe peſtis Cylonium *ſcelus, liberationemq́; ſignificaſſe, atq; ideo mortuos duos adoleſcentes Cratinum & Cteſibium, atq; ita cladem quieuiſſe.* Athenienſes *ea pernicie liberi, homini talentum decernunt, & nauim quæ illum in Cretam reueheret.* Verùm *ille pecunia repudiata, amicitiam & ſocietatem* Athenienſium *&* Gnoſio*rum impetrauit, reuerſusq́; domum, paruo pòſt tempore migrauit è uita, ætatis ſuæ anno centeſimo quinquageſimo ſeptimo, ut ait* Phaſgo *in libro de longæuis: ſicut autem Cretenſes tradunt, ducenteſimo nonageſimo nono.* Xenophanes *uerò* Colophonius *audiſſe ſe dixit, centeſimo quinquaſimoquarto. Scripſit autem Curetum & Corybantum generationem, & theogoniam ad quinq; millia uerſuum.* Argus *quoq; nauis apparatum & ſtructurã, & Iaſonis in* Colchon *nauigationem, ad ſex millia & quingentos uerſus. Scripſit & proſa oratione de ſacrificijs, &* Repub. *Cretenſium, ac præterea de* Minoë *&* Radaman*tho, ad quatuor millia uerſuum. Cõſtruxit & apud* Athe*nienſes phanum*uerendorum Deorum, ut ait* Lobon Ar*giuus in libro de Poëtis.* Fertur *etiam primus domus atq; agros expiaſſe, delubraq́; erexiſſe. Sunt qui illum non ob-*

**ἄγος piaculum à Cylone, extractum ex σεμνῶν dearum aſylo Pericles interfecit.*

**σεμνῶν θεῶν, caſtarũ & uenerandarũ dearum. Sic enim appellantur apud* Athenien*ſes furiæ.*

dormiſſe, ſed ad tempus expatiatum aſſeuerent, intentum uidelicet radicibus ſecandis. Extat ipſius ad Solonem conditorem legum epiſtola de ea Rep. quam Minos Cretenſibus tradidit. Sed Demetrius Magneſius in libro de poëtis, ac ſcriptoribus æquiuocis, epiſtolam ut recentem neq; Cretenſi, ſed Attica locutione, ipſaq; nō ſatis antiqua ſcriptam, arguere nititur. ſit illa ſanè recens, ut uult ipſe. Ego & aliam ipſius epiſtolam reperi in hunc modum.

EPIMENIDES SOLONI.

CONFIDE *ô amice. Si enim uel ſeruire aſſuetis, uel non bene inſtitutis Athenienſibus Piſiſtratus immineret, imperium profectò diuturnum habuiſſet: cæterùm uiros haud ſanè malos, aut ignauos ſeruire compulit, ſed qui monitorum Solonis memores præ pudore ingemiſcant, ſeruire tyrannidi diutius haudquaquam ferent. Verùm etſi Piſiſtratus ciuitatem occuparit, non tamen ad illius liberos imperium ſpero deducēdum. Eſt enim perdifficile hominibus liberis præclariſq; inſtitutis legibus ſub ſeruitute durare. Tu autem noli quæſo uagus agi, ſed in Cretam uenire ad nos matura, ubi tyrannus nullus cuiquam moleſtus eſt. Si uerò illius amici fortè, ut fit, in itinere inciderint, metuo ne quid ſiniſtri tibi eueniat. Hæc ille.*

Quidam Demetrio autore tradunt accipere ſolitum à nymphis cibum, cumq; intra bouis ungulā conditū ſeruare paulatimq; inde ſumere, nullaq; exinde egeſtione indigere, neq; uiſum unquam edere. Meminit huius & Timæus in ſecunda. Sunt item qui dicant, Cretēſes illi ſacrificia offerre, ut Deo. Aiūt & diuinationis fuiſſe peritiſſimum. Siquidem cùm apud Athenienſes μουνυχίαν uidiſſet, ignorare eos dixiſſe quantarū cladiū cauſa locus ille futurus eſſet, quod ſi ſcirēt, dentibus illū diſcerpturos. Hæc autē prædixit multis antè

Munychia portus Atticæ, & templū Dianæ quæ inde μουνυχία appellatur.

antè temporibus. Fertur & primus ſe Aeacum dixiſſe, Lacedæmonijsq; prædixiſſe captiuitatē, quam paſſuri erāt ab Arcadibus, ac ſeipſum reuiuiſcere ſæpe ſimulaſſe. Theopompus autem in mirabilibus refert, cùm nympharū templum exædificaret, uocem è cœlo lapſam, Epimenides, non nymphis, ſed Ioui dedicato. Cretēſibus itē pronūtiaſſe belli exitum, quod inter Arcades & Lacedæmonios agebatur, eum quem prædiximus. Quo in bello deſerti ab Orchomenijs in ius hoſtium conceſſere. Senuiſſe illum intra tot dies, quot obdormiſſet annos, nō deſunt qui aſſeuerāt, hoc enim Theopōpus ait: Hunc à Cretēſibus Curetē appellari ſolitū, Myronianus in ſimilibus autor eſt. Corpus eius apud ſe Lacedæmonij ſeruāt reſpōſo quodā admoniti, ut refert Soſib. Lacedæmon. Fuerumt alij duo Epimenides, genealogiæ ſcriptores, & tertius qui Doricè Rhodi hiſtoriam ſcripſit.

PHERECYDES.

*PHerecydes Badis filius, Syrius, ut in ſucceſſionibus Alexander tradit, Pittaci auditor fuit. Eum Theopompus aſſerit primū omniū de natura, & de Dijs ſcripſiſſe. Plurima de illo & ſtupenda memorantur. Deambulantem enim ſecus littus * Pſamium, cùm intuitus fuiſſet nauem plenis uelis currentē, pòſt paulùm mergendā prædixiſſe, atq; ut dixerat ſe inſpectante contigiſſe. Hauſtam rurſus aquā ex puteo cùm biberet, poſt diem tertium terræmotum futurum prædicaſſe, atq; ita factum eſſe. Cùm denuo Meſſanā aſcendiſſet in Olympiam, Perilao hoſpiti conſuluiſſe, cum tota familia inde migrare maturaret, neglexiſſe illum, Menaſſamq; paulò pòſt captam ab hoſtibus fuiſſe. Lacedæmonijs ſolitum dicere, Neq; aurum, neq; argentum honorandum, ut Theopompus in mirabilibus ſcribit. Præcepiſſe hoc ſibi in ſomnis Herculem, quem & eadem nocte Regibus*

** τῆς ψάμμου ſcriptū erat in Græco codice, haud ſcio an mendosè.*

bus,Pherecydi ut obtemperarent,iuſsiſſe. Sunt qui Pythagoræ iſta adſcribãt. Tradit *Hermippus illum,cùm inter* Epheſios *atq; Magneſios uigeret bellum,cuperetq;* Epheſios *uincere,quendam ex prætereũtibus interrogaſſe unde eſſet,& cùm ſe ille* Epheſium *dixiſset,adieciſſe,* Trahe me *per crura, & in agro* Magneſio *pone, ciuibusq; tuis annuntia, ut parta uictoria me in eo loco ſepeliant, adieciq́; ſe eſſe* Pherecydem. *Hæc ubi ille ciuibus renuntiauit, magna eos uictoriæ inceſsit ſpes. Poſtridie uerò commuſſo prælio,*Magneſios *fundũt, uictoresq́;* Pherecydem *ex uita migraſſe comperiunt, quem etiam ſepelientes magnificè honorauerunt. Quidam profectum* Delphos *è monte* Corycio *ſeipſum deieciſſe aiunt, deniq; ſepultum eſſe. Alij à pediculis conſumptum, obiiſſe diem tradunt.* Ariſtoxenus *uerò cùm de* Pythagora *eiusq; familiaribus ſcriberet, refert illum cùm à* Pythagora *qui uiſitandi gratia aduenerat,ut ſeſe haberet interrogatus eſſet, digitum immiſiſſe per ianuam ac dixiſſe,** Aperte *inſpice: unde ea uox poſtea à* Philoſophis *in malam partem accipi ſolita. Qui autem ea in meliorem partem utuntur,peccant. Dicebatq;* Deos *mẽſam* θυωρὸν *uocare.*Porrò *Andron* Epheſius *duos tradit fuiſſe* Pherecydes Syros. *Aſtrologum alterum, alterum theologum,*Badis *filiũ, cuius* Pythagoras *ſtudioſus fuerit.* Eratoſthenes *unum tantum* Syrium, *alterum* Athenienſem *genealogum fuiſſe aſſerit. Seruatur adhuc* Pherecydis Syri,*quem ſcripſit,libellus de rerũ principio,cuius initium eſt:*Iupiter *quidem atq; tempus idem,&* Tellus *erant ſemper. Terrenæ autem nomen fuit* Telluri, *poſtquam ipſi* Iupiter *præmiũ dedit. Seruatur & heliotropium in* Syra *inſula.* Refert *autem* Duris *in ſecundo ſacrorum,inſcriptum eius tumulo hoc epigramma.*

*χροὶ δῆλα, *uel,ut alij legũt,* χρωτοδῆλα. *ex ante apparet.*

θυωρὶς *ſacra menſa.*

Τῆς

Τῆς σοφίης πάσης ἐν ἐμοὶ τέλος, ἢν δ' ἔτι πλεῖον.
Πυθαγόρῃ τῷ ἐμῷ, λέγε τοῦδ' ὅτι πρῶτος ἁπάντων.
Ἐστὶν ἂν Ἑλλάδα γῆν. οὐ ψεύδομαι ὧδ' ἀγορεύων.

Hoc eſt,

Deſinit in me omnis ſapientia. prima quòd autem
Pythagoræ noſtro tribuatur palma, fatebor
Id, ſed ob hoc quia primus erat in gente Pelaſga.

Ion autem Chius de ipſo ſic ſcribit,

Ὡς ὁ μὲν ἠνορέῃ τε κεκασμένος, ἠδὲ καὶ αἰδοῖ
Καὶ φθίμενος ψυχῇ τερπνὸν ἔχει βίοτον,
Ὥσπερ Πυθαγόρης ἐτύμως ὁ σοφὸς περὶ πάντων
Ἀνθρώπων γνώμας εἶδε καὶ ἐξέμαθεν. hoc eſt,

Virtutum ornatus inſignibus atq; pudore
Hic animo uiuit ſuauiter exanimis.
Atq;, ut Pythagoræ ſapientia ſumma, uirorum
Multorum mores uidit & edidicit.

Eſt & noſtrum ſic ſe habens, carmine Pherecratio.

Τὸν κλεινὸν Φερεκύδην
Ὃν τίκτει ποτὲ Σύρος
Ἐς φθεῖρας λόγος ἐστὶν,
Ἀλλάξαι τὸ πρὶν εἶδος,
Θεῖναιτ' εὐθὺ κελεύειν
Μαγνήτων, ἵνα νίκην
Δοίη τοῖς Ἐφέσοιο
Γενναίοις πολιήταις
Ἦν γὰρ χρησμὸς ὃν ᾔδει
Μοῦνος τοῦτο κελεύων.
Καὶ θνήσκει παρ' ἐκείνοις
Ἀρ' οὖν τοῦτ' ἄρ' ἀληθὲς
Ἦν, εἴτις σοφὸς ὄντως,
Καὶ ζῶν ἐστὶν ὄνησις

Χ' ὥταν

Innituntur autem Simonidis teſtimonio, qui uituperare uidentur, quòd tantas laudes in eius ſtatuam tanto uerborum ſtrepitu congeſſerit, ut eam indeficientibus omnibus uernis floribus, ſolisq; flammis, & aureæ Lunæ, & æquoreis undis cõparauerit, ipſumq; Cleobulum apertè fatuum appellat. Vnde conſtat Homeri illud non eſſe, qui multis annis Midam præceßit, ut aiunt. Fertur in commentarijs Pamphilæ ipſius huiuſmodi ænigma:

> Εἷς ὁ πατὴρ, παῖδες δὲ δυώδεκα. τῶν δὲ ἑκάστῳ
> Παῖδες ἑξήκοντα διάνδιχα εἶδος ἔχουσαι.
> Αἱ μὲν λευκαὶ ἔασιν, αἱ δ' αὖτε μέλαιναι
> Ἀθάνατοι δέ, τε οὖσαι ἀποφθινύθουσιν ἅπασαι. *hoc eſt,*
> *Eſt genitor proles cui ſit biſſena, ſed horum*
> *Cuius triginta natæ, ſed diſpare forma.*
> *Hæ niueis totæ, fuſc is ſed uultibus illæ,*
> *Atq; immortales cùm ſint moriuntur ad unam.*

Eſt autẽ annus. Sunt & iſtæ ex ſententijs illius celebres, Imperitia in omnibus maiori ex parte dominatur, & multitudo uerborum. Sed tempus ſufficiet. Sentire atq; ſapere illuſtre aliquid & inclytum ſtude. Inanis, & ingratus ne ſis. Filias nuptui locari oportere ætate uirgines, ſed prudentia & ſenſu mulieres, docens per id uirgines quoq; erudiendas eſſe. Dicebat amicos beneficijs fouendos ut amicitiores ſint, inimicos autem amicos faciẽdos. Cauendam enim calumniã amicorũ, inſidiasq; inimicorũ fugiendas. Illud item antiquam domo quis exeat quid acturus ſit, apud ſe pertractet. Rurſus cùm redierit quid egerit recogitet. Conſulebat'que corpus ritè exercendum. Audiendi magis quàm loquendi ſtudioſum eſſe oportere. Intentum ſtudijs potius, quàm indoctum. Linguam non maledicam eſſe debere. Proprium uirtutis, eſſe alienum à uitio.

uitio, iniuſtitiam fugere. Ciuitati ea conſulenda quæ ſunt optima. Voluptatem frænandam. Vi nihil agendum, erudiendos liberos, inimicitias ſoluendas. Cum muliere neque blanditijs agendum, neque præſentibus extraneis iurgandum. Illud quippe uecordiam, iſtud ueſaniam ſignificare. Famulum uino hilarem non puniendum, uideri enim id dementius eſſe. Vxorem ſibi parem eligendam. Nam ſi clariorem te duxeris, inquit, affines dominos habebis. Iis qui conuicijs perſtringuntur non inſultandum, inimicos quippe ex ea irriſione fieri. Dum ſecũda fortuna arridet, ſuperbire noli. aduerſa perſtrepente noli frangi. Fortunæ mutationes fortiter perferre diſce. Obijt ſenex annorum LXX. *eiusq́; laudes tumulo inſcriptum epigramma continet.*

Idem Pittaco tribuitur, ut in eius uita abunde dictum eſt.

Ἄνδρα σοφὸν Κλεόβουλον ἀποφθίμενον καταπενθεῖ
Ἥδε πάτρη Λίνδος πόντῳ ἀγαλλομένη. *hoc eſt,*

Extinctum luget Cleobulum patria Lindus,
Patria quæ medio eſt undiq; cincta mari.

Scripſit & ipſe breuem epiſtolam Soloni ſic:

CLEOBVLVS SOLONI.

AMICI *quidem tibi ſunt permulti, ſingulisq́; domus eſt. uerum ego Soloni commmodiſsimam fore ad inhabitandum Lindum cenſeo ciuitatem liberam. Eſtq́; inſula maritima, ubi ſi morari uolueris, nihil á Piſiſtrato mali formidabis, atq; ad te amici undiq; confluent. Vale.*

PERIANDER CORINTHIVS.

Periandro Corinthio Cypſelus pater fuit ex Heraclidarum gente. Vxorem autem Lyſiden duxit, quã ipſe Meliſſam appellabat, Proclei Epidaurenſium tyranni, & Eriſteneæ Ariſtocratis filiæ, ſororisq́; Ariſtodemi filiam, qui, ut ait Heraclides Ponticus in libro de Principatu

patu,totius ferme Arcadiæ dominabantur. Duos ex ea filios genuit, Cypſelum & Lycophronem: alterum ex his iuniorem prudentem, maiorem natu ſtolidum. Poſt aliquantum temporis accenſus ira, miſſam ſub gradus prægnantem coniugem, calcibus percußit, ac necauit, pellicum perſuaſus calumnijs, quas tamen poſtea igne cremauit. puerumq; Lycophrona matri fletu iuſta ſoluentem abdicauit, atq; in corcyram agi præcepit: iam uerò uicinus ſenio illum ut ei tyrannidem per manus daret, ad ſe accerſiri iußit. Eius deprehenſo conſilio Corcyrenſes inuicem interemerunt. Hoc ille comperto, furijs ſuccenſus, eorum liberos ad Alyatten præſecandos miſit. Cùm autem nauis appropinquaſſet Samo, Iunoni uota facientes, à Samijs ſeruati ſunt. Quod ille ubi didicit, mœrore confectus exceßit è uita, annos natus ferme octoginta. Soſicrates cum ante Crœſum obijſſe diem aſſerit, L X. & uno annis, ante quadrageſimam nonam Olympiadem. Hunc Herodotus in primo Hiſtor. Traſybuli Mileſiorum tyranni hoſpitem fuiſſe ait. Ariſtippus autem in primo de Anticq. delic. libro, hæc de illo refert: matrem eius Crateam illius amore feruẽtem, clàm congredi ſolitam, illo non inuito tantoq; flagitio acquieſcente. Quod ubi cognitum eſt, dolẽs ſe fuiſſe deprehenſum, grauius iam ciuibus inſtabat. Porrò Ephorus in hiſtoria, uouiſſe illum tradit, ſi Olympia quadriga uiciſſet, auream ſtatuam deo ſacraturum, uictoria uerò potitum & auro egentem, quadam celebritate populari, mulieribus procedentibus ornatis, mundum ademiſſe muliebrem, atq; ita donarium miſiſſe aſſerunt. Illum cùm ſepulcrum ſuum ignorari uellet, tale quippiam molitum, duobus iuuenibus uiam quendam oſtendiſſe, ac iußiſſe noctu per illam incederent, cũq; qui primus occurriſſet, interimerẽt ac ſepelirent:

pelirent: poſtq; illos quatuor alios miſiſſe, qui eos necarent ac ſepulturæ traderent. Rurſus contra eos miſiſſe plures, itidemq; ut facerent imperaſſe, atq; ita ipſum primis obuium, occiſum eſſe. Enimuero Corinthij cenotaphium illius uerſibus illuſtrarunt.

Πλούτου καὶ σοφίης πρύτονιν πατρὶς ἥδε Κόρινθος
Κόλποις ἀγχιάλοις γῆ Περίανδρον ἔχει. hoc eſt,
Et ſophia & nummis Periandrum terra Corinthus
Clarum, littoreo continet alma ſinu.

Extat & noſtrum in eundem,

Μὴ ποτὲ λυπήσῃ σε τὸ μήσε τυχεῖν τινὸς, ἀλλὰ
Τέρπεο πᾶσιν ὁμῶς οἷσι δίδωσι θεός.
Καὶ γὰρ ἀθυμήσας ὁ σοφὸς Περίανδρος ἀπέσβη
Οὕνεκεν οὐκ ἔτυχεν πρήξιος ἧς ἔθελεν. hoc eſt,
Ne tibi iam doleat ſi non optata ſequaris,
Sed iuuet id ſuperi quod tribuere Dei.
Nam ſapiens ſtygias Periander ceßit ad umbras
Extinctus, quòd non quæ uoluit, ualuit.

Huius illud eſt, Nihil pecuniarum gratia agendum. Oportere enim aliàs modo qui honeſtus non ſit, lucrari. Scripſit & ὑποθήκας ad duo milia uerſuum. Dicebat his qui tutò regnare uellent, ſumma ope nitendum, ut beneuolentia, nõ armis ſtiparentur. Rogatus aliquando, cur in tyrannide perſiſteret, quia, inquit, & ſponte & inuitum cedere æquè periculoſum eſt. Dixit & hæc, Bona res eſt quies, ac periculoſa temeritas. Turpe lucrum. Populi adminiſtratio tyrannide præſtantior eſt. Voluptates corruptibiles ſunt, honores immortales. Inter ſecundas res eſto moderatus, inter aduerſas prudens. Amicis & felicibus & infelicibus eundem te præbe. Quodcunq; pollicitus fueris, ſerua. Inter loquendum caue ne ſecreta pronunties. Non peccantes

modo, uerum & peccare geſtientes punito. Primus hic armatis circunſeptus inceßit, magiſtratumq́; ad tyrannidem trãſtulit, neq; in urbe uiuere quoſuis permittebat, ut Ephorus & Ariſtoteles tradunt. Claruit autem circa trigeſimã octauam olympiadem, exercuitq́; tyrannidem annos X L. *Porrò Sotion atque Heraclides & Pamphila in* V. *Comment. duos aiunt fuiſſe Periandros, tyrannum alterum, alterum uerò ſapientẽ, eumq́; Ambrociotem. Quin eos Neanthes quoq; Cyzicenus ait patrueles ſibi inuicem fuiſſe. Porrò Ariſtoteles Corinthium aſſerit fuiſſe ſapientẽ, Plato negat. Ipſius & hoc eſt:* **Exercitatio poteſt omnia, nam & Iſthmum quoq; potuit perfodere. Ipſius aliquot feruntur epiſtolæ, cuiuſmodi hæc eſt.*

* μελέτη *cura, & labor, qui ut ait Maro, omnia uincit.*

PERIANDER SAPIENTIBVS.

GRATIAS *immortales ago Pythio Apollini, quòd in unum coactos epiſtolæ meæ repererunt, ipſæq́; Corinthum, ut confido, perducent. Expecto itaq; uos. Certè ipſi uidebitis quã ciuiliter uos excipiã. Sicut igitur anno præterito Sardis in Lydiã ueniſtis, ita nunc oro ne pigeat ad me quoq; proficiſci Corinthi tyrannũ. Videbunt enim uos non ſine gratulatione Corinthij Periandri domum adeuntes.*

PERIANDER PROCLEO.

NOBIS *quidem non ex ſententia fuit uxoris ſcelus. Tu autem ſponte filio ingrato ſi quid egeris, peccas. Aut igitur immanitatem in filium compeſce, aut ego illi opem feram. Nam & ipſe ſatis diu pœnas dedit.*

TRASYBVLVS PERIANDRO.

PRAECONI *quidem tuo nihil diſsimulaui, ſed ipſum in ſegetem inducens, eminentiores ſpicas bacillo feriens decutiebam, ſubſequente illo, tibiq́;, ſi interrogares, referret quicquid uel uiderit uel audierit à me. Tu ergo*

ſic

ſic facito, ſi quidem tyrannidem tutò tenere cupis, atq; in ea conſtabiliri, ciuitatis principes tolle; ſiue illi amici, ſiue inimici uideantur. Quippe tyranno amici quoque ſæpe ſuſpecti ſunt.

ANACHARSIS SCYTHA.

*Anacharſis Scytha Gnuri quidē filius, Caduidæ uerò Scytharum regis frater, matre Græca fuit, quamobrem & utriuſq; linguæ peritus erat. Scripſit autem & de Scytharum legibus, & de his quæ apud Græcos legitima & ſolennia ſunt, ad frugaliorem ac uiliorē uictum, itemq; de re bellica ad nongentos uerſus. Præſtitit prouerbij occaſionem, eò quòd eſſet audax & conſtans in dicendo, ut qui eius conſtantiam imitaretur, *Scythicū dicendi genus diceretur imitatus. Eum Soſicrates Athenas conceſſiſſe XL. & VII. olympiade, ſub Eucrate principe tradidit. Porrò Hermippus Solonis iuiſſe domū, & culdā ex famulis iuſſiſſe nūtiaret ei Anacharſim adeſſe pro foribus, ut illius conſpectu & hoſpitio, ſi fieri poſſet, frueretur, puerū intus hæc nuntiaſſe Soloni, eiusq; iuſſu hæc illi renuntiaſſe, in proprijs regionibus hoſpites fieri. Ad hæc introgreſſū dixiſſe Anacharſim, modo ſe eſſe in patria, atq; ad ſe pertinere hoſpites facere. Eam uiri dexteritatē admiratū Solonem, cōtinuò illum admiſiſſe, & arctiſſimis amicitiæ uinculis ſibi deuinxiſſe. Poſt aliquantulū temporis regreſſum in Scythiam, cùm patrias leges immutare uellet, Græcasq; toto conatu niteretur inducere, in uenatu à fratre ſagitta percuſſum interiſſe, dicentem, Sermonis & diſciplinæ gratia ſe ex Græcia ſeruatum, per inuidiam in domo & patria perijſſe. Quidam Græco ritu ſacrificantem occiſum tradunt. Eſt autem noſtrum in illum epigramma,*

*τὴν ἀπὸ σκυθῶν ῥῆσιν, hoc eſt, Scytharum orationem, eo autem prouerbij uice utitur Lucianus & Aelianus in epiſtolis.

Es Σκυθίην Ανάχαρσις ὅτ' ἤλυθε πολλὰ μογήσας

 Παν

Πάντας ἔπειθε βιοῦν ἤθεσιν ἑλλαδικοῖς.
Τόνδ᾽ ἔτι μῦθον ἄκραντον ἐνὶ στομάτεσσιν ἔχοντα
Πτηνὸς ἐς ἀθανάτους ἥρπασεν ὦκα δόναξ. *hoc eſt,*

In Scythiam patrias rediens Anacharſis ad oras
Orabat Græco uiuere more ſuos.
Vix ea cum ſummo infelix uerſaret in ore
Verba, ſenem ſuperis dira ſagitta dedit.

Huius illud dictum memoratur: Vitem uuas tres ferre, primam uoluptatis, ſecūdam ebrietatis, tertiā mœroris. Mirari ſe dixit, quomodo apud Græcos artifices certarent, iudicarentq; qui artifices non eſſent. Rogatus quo pacto quis abſtemius fieret, ſi turpes, inquit, ebrioſorū motus ſibi ante oculos ponat. Mirari item ſe dicebat, quinā fieret, ut Græci aduerſus eos qui iniurijs laceſſunt legem ferentes, athletas, cùm ſe inuicē feriunt, honorant. Cùm didiciſſet quatuor digitos nauis eſſe craßitudinem, tantū, inquit, à morte abſunt qui nauigant. Oleum ueſaniæ pharmacum dixit, quòd eo uncti athletæ, contra ſe mutuo magis inſanirent. Qui fit, inquit, ut qui mentiri uetant, in cauponum tabernis apertè mentiātur? Mirari ſe dixit, cur Græci initio conuiuij paruis poculis uterentur, ubi uerò ſaturati eſſent, maioribus. Inſcribitur autem ipſius imaginibus, lingua, uētre, pudēdis continendū eſt. Rogatus an in Scythia ſint tibiæ, ne uites quidē inquit. Percontanti quæ nam eſſet ſecurißima nauis, ea, inquit, quæ in portum uenerit. Iſtud quoq; ſe apud Græcos mirabile uidiſſe referebat, quòd fumum in montibus relinquerent, ligna in urbē conueherent. Interroganti, utrū plures ſint uiui quàm mortui, nauigantes, inquit, utra in parte conſtituis? Exprobranti ſibi Attico, quòd Scytha eſſet, at mihi, ait, dedecori eſt patria, ſed patriæ tu. Rogatus, quid nam eſſet hominibus bonū ac malum, lingua, inquit. Melius aiebat, eſt amicū unū egregium,

quàm gregarios multos poſſidere. Forū ad fallendum inuicem, atq; ad dandas auaritiæ manus deſtinatum locum dicebat. Ab adoleſcente in conuiuio paſſus cõtumeliam, adoleſcens, inquit, ſi modò cùm iuuenis es uinum non fers, quando ſenueris aquam feres. Inuenit, ut quidam uolunt, ad uitæ uſum ancoram & figuli rotam. Scripſit & hãc epiſtolam.

ANACHARSIS CROESO.

EGO, Lydorum rex, in Græciam adueni, Græcorum mores & ſtudia & inſtituta percepturus. Auro autem nihil egeo, ſatisq; mihi eſt, ut ad Scythas redeam melior atq; doctior. Veniam tamen ad te Sardis, plurimi faciens tibi familiarem & amicum fieri.

MYSON.

MYſon Strymonis filius, ut ait Soſicrates, Cheneus genere, Hermippo autore traditur, à uico Octæo ſiue Laconico ſic dictus, numeraturq; inter ſeptem ſapientes. Aiunt eius patrem tyrannū fuiſſe. Fertur à quodã Pythiam, cùm ab Anacharſide quæreretur, quis nam ſe eſſet ſapientior, reſpondiſſe, ut de Chilone prædiximus in thaletis uita, Oethæum quendam Myſonem Cheneum ſe ſapiẽtiorem eſſe. hoc illum oraculo ſolicitatum, ad uicum perueniſſe, cumq; reperiſſe æſtate, ſtiuam aratro aptantem, ac dixiſſe, Atqui ò Myſon, non aratro uacandi nunc tempus eſt, illumq; reſpondiſſe, Imo ſatis tempeſtiuum ad illud parandum. Alij oraculum illud non Octæum, ſed Eteon dixiſſe autumant, inquiruntq; quid ſit Eteus. Parmenides quidem pagum eſſe Laconiæ unde fuerit Myſon, Soſicrates uerò in ſucceſſionibus patre Eteum, matre Cheneum fuiſſe tradit. Eutyphron Heraclidis Pontici filius Cretem aſſerit, eſſe enim in Creta oppidum Etean. Anaxilaus Arcadem tradit. Meminit ipſius & Hipponax dicens, Et Myſo

Eteon Attica oppidũ. Plinius, et ἰτεὰς Laconica Stephanus per ι pſilon ſcribunt, non æ diphthongum.

quem uirorum omnium ſapientiſsimum Apollo *prædicauit. Ariſtoxenus in uaria hiſtoria, hunc ab* Apemanti *&* Timonis *moribus non multùm abfuiſſe teſtis eſt, quippe qui hominū oſor fuerit, quiq; deprehenſus* Lacædemone *ſolus in ſolitudine riſerit. Cùm ab eo rogaretur qui eum de improuiſo deprehēderat, cur nemine præſente rideret. At ob hoc ipſum rideo, dixiſſe.* Ex *hoc habitū ignobilē, qđ nō ex urbe, ſed ex uico, eoq; obſcuro natus eſſet, obq; eam ignobilitatē, quæ ipſius ſunt à pleriſq;* Piſiſtrato *tyranno attribui, idē* Ariſtox. *autor eſt, præter* Plat. *philoſophum.* Nam *meminit illius in* Protagora, *illū pro* Periandro *conſtituēs.* Dicebat *autem,* Non *ex uerbis res, ſed ex rebus uerba eſſe inquirenda, neq; propter uerba res perfici, ſed rerū gratia uerba conſummari.* Defunctus *eſt autè ætatis anno* XCVII.

EPIMENIDES.

EPimenides, *ut ait* Theopompus, *alijq; complures, patrem habuit* Phæſtium, *alij* Doſiadem, *alij* Ageſarcum *tradunt.* Cretenſis *genere,* Gnoſo *oriundus, ubi ex uici natura effigiem mutaſſe perhibetur.* Miſſus *enim aliquando à patre ouem rure deferret, meridiano tempore diuertit ex itinere, atq; in ſpelunca,* LVII. *annos perpetuos obdormiuit.* Dehinc *ſomno excitatus quærebat ouem, putabat enim ſe parum obdormiſſe.* Quam *cùm non inueniſſet, in agrum reuertitur.* Cùm *uerò rerum omnium faciem immutatam cerneret, agrumq; in alterius ius conceſſiſſe, ſtupore attonitus, & dubius rediјt in oppidū.* Ibi *cùm domū ſuam uellet ingredi, quiſnam eſſet interrogatus, uixq; agnitus à iuniore fratre iam uetulo omnē ex illo didicit rei ueritatē.* Porrò *illius fama per* Græciā *uolāte,* Deo *eſſe chariſsimus exiſtimatus eſt.* Vnde *&* Athenienſes *cùm aliquando peſte laborarent, reſponſo à* Pythia *accepto, urbem expiari*

opor

oportere, Niciam Nicerati filium naui miſere, Epimenidemq; ex Creta aduocarunt. Profectus autem olympiade XXVII. luſtrauit urbem, peſtemq; compeſcuit, hoc modo. Sumpſit oues nigro & candido uellere, duxitq; in Arium pagum, atq; inde quò uellent abire permiſit, his qui illas ſequebantur mandans, ubicunq; illæ accubuiſſent, ſingulas mactarent peculiari cuipiam Deo, atq; in hunc modum quieuit lues. Ex eo iam hodieq; per Atheniensium pagos, aras ſine nomine inueniri certum eſt, in eius quæ tunc facta eſt expiationis memoriam. Alij cauſam dixiſſe peſtis Cylonium *ſcelus, liberationemq; ſignificaſſe, atq; ideo mortuos duos adoleſcentes Cratinum & Cteſibium, atq; ita cladem quieuiſſe. Athenienſes ea pernicie liberi, homini talentum decernunt, & nauim quæ illum in Cretam reueheret. Verùm ille pecunia repudiata, amicitiam & ſocietatem Athenienſium & Gnoſiorum impetrauit, reuerſusq; domum, paruo pòſt tempore migrauit è uita, ætatis ſuæ anno centeſimo quinquageſimo ſeptimo, ut ait Phaſgo in libro de longæuis: ſicut autem Cretenſes tradunt, ducenteſimo nonageſimo nono. Xenophanes uerò Colophonius audiſſe ſe dixit, centeſimo quinquaſimoquarto. Scripſit autem Curetum & Corybantum generationem, & theogoniam ad quinq; millia uerſuum. Argus quoq; nauis apparatum & ſtructurã, & Iaſonis in Colchon nauigationem, ad ſex millia & quingentos uerſus. Scripſit & proſa oratione de ſacrificijs, & Repub. Cretenſium, ac præterea de Minoë & Radamantho, ad quatuor millia uerſuum. Cõſtruxit & apud Athenienſes phanum *uerendorum Deorum, ut ait Lobon Argiuus in libro de Poëtis. Fertur etiam primus domus atq; agros expiaſſe, delubraq; erexiſſe. Sunt qui illum non ob-

*ἄγος piaculum à Cylone, extractum ex σεμνῶν dearum aſylo Pericles interfecit.

*σεμνῶν θεῶν, caſtarũ & uenerandarũ dearum. Sic enim appellantur apud Athenienſes furiæ.

d 5 dorm

dormiſſe, ſed ad tempus expatiatum aſſeuerent, intentum uide licet radicibus ſecandis. Extat ipſius ad Solonem conditorem legum epiſtola de ea Rep. quam Minos Cretenſibus tradidit. Sed Demetrius Magneſius in libro de poëtis, ac ſcriptoribus æquiuocis, epiſtolam ut recentem neq; Cretenſi, ſed Attica locutione, ipſaq; nō ſatis antiqua ſcriptam, arguere nititur. ſit illa ſanè recens, ut uult ipſe. Ego & aliam ipſius epiſtolam reperi in hunc modum.

EPIMENIDES SOLONI.

CONFIDE ô amice. Si enim uel ſeruire aſſuetis, uel non bene inſtitutis Athenienſibus Piſiſtratus immineret, imperium profectò diuturnum habuiſſet: cæterùm uiros haud ſanè malos, aut ignauos ſeruire compulit, ſed qui monitorum Solonis memores præ pudore ingemiſcant, ſeruire tyrannidi diutius haudquaquam ferent. Verùm etſi Piſiſtratus ciuitatem occuparit, non tamen ad illius liberos imperium ſpero deducēdum. Eſt enim perdifficile hominibus liberis præclariſq; inſtitutis legibus ſub ſeruitute durare. Tu autem noli quæſo uagus agi, ſed in Cretam uenire ad nos matura, ubi tyrannus nullus cuiquam moleſtus eſt. Si uerò illius amici fortè, ut fit, in itinere inciderint, metuo ne quid ſiniſtri tibi eueniat. Hæc ille.

Quidam Demetrio autore tradunt accipere ſolitum à nymphis cibum, cumq; intra bouis ungulā conditū ſeruare paulatimq; inde ſumere, nullaq; exinde egeſtione indigere, neq; uiſum unquam edere. Meminit huius & Timæus in ſecunda. Sunt item qui dicant, Cretēſes illi ſacrificia offerre, ut Deo. Aiūt & diuinationis fuiſſe peritiſsimum. Siquidem cùm apud Athenienſes μουνυχίαν uidiſſet, ignorare eos dixiſſe quantarū cladiū cauſa locus ille futurus eſſet, quod ſi ſcirēt, dentibus illū diſcerpturos. Hæc autē prædixit multis antè

Munychia portus Attica, & templū Dianæ quæ inde μουνυχία appellatur.

ante temporibus. Fertur & primus ſe Aeacum dixiſſe, Lacedæmonijsq; prædixiſſe captiuitatē, quam paſſuri erāt ab Arcadibus, ac ſeipſum reuiuiſcere ſæpe ſimulaſſe. Theopompus autem in mirabilibus refert, cùm nympharū templum exædificaret, uocem è cœlo lapſam, Epimenides, non nymphis, ſed Ioui dedicato. Cretēſibus itē pronūtiaſſe belli exitum, quod inter Arcades & Lacedæmonios agebatur, eum quem prædiximus. Quo in bello deſerti ab Orchomenijs in ius hoſtium conceſſere. Senuiſſe illum intra tot dies, quot obdormiſſet annos, nō deſunt qui aſſeuerāt, hoc enim Theopōpus ait: Hunc à Cretēſibus Curetē appellari ſolitū, Myronianus in ſimilibus autor eſt. Corpus eius apud ſe Lacedæmonij ſeruāt reſpōſo quodā admoniti, ut refert Soſib. Lacedæmon. Fuerunt alij duo Epimenides, genealogiæ ſcriptores, & tertius qui Doricè Rhodi hiſtoriam ſcripſit.

PHERECYDES.

PHerecydes Badis filius, Syrius, ut in ſucceſſionibus Alexander tradit, Pittaci auditor fuit. Eum Theopompus aſſerit primū omniū de natura, & de Dijs ſcripſiſſe. Plurima de illo & ſtupenda memorantur. Deambulantem enim ſecus littus * Pſamium, cùm intuitus fuiſſet nauem plenis uelis currentē, pòſt paulùm mergendā prædixiſſe, atq; ut dixerat ſe inſpectante contigiſſe. Hauſtam rurſus aquā ex puteo cùm biberet, poſt diem tertium terræmotum futurum prædicaſſe, atq; ita factum eſſe. Cùm denuo Meſſanā aſcendiſſet in Olympiam, Perilao hoſpiti conſuluiſſe, cum tota familia inde migrare maturaret, neglexiſſe illum, Menaſſamq; paulò pòſt captam ab hoſtibus fuiſſe. Lacedæmonijs ſolitum dicere, Neq; aurum, neq; argentum honorandum, ut Theopompus in mirabilibus ſcribit. Præcepiſſe hoc ſibi in ſomnis Herculem, quem & eadem nocte Regibus

* τῆς ψάμμου ſcriptū erat in Græco codice, haud ſcio an mendoſè.

bus,Pherecydi ut obtemperarent,iuſsiſſe. Sunt qui Pythagoræ iſta adſcribãt. Tradit Hermippus *illum,cùm inter Epheſios atq; Magneſios uigeret bellum,cuperetq́; Epheſios uincere,quendam ex prætereũtibus interrogaſſe unde eſſet,& cùm ſe ille Epheſium dixiſset,adieciſſe, Trahe me per crura, & in agro Magneſio pone, ciuibusq́; tuis annuntia, ut parta uictoria me in eo loco ſepeliant, adieciſq́; ſe eſſe Pherecydem. Hæc ubi ille ciuibus renuntiauit, magna eos uictoriæ inceſsit ſpes. Poſtridie uerò commiſſo prælio,Magneſios fundũt, uictoresq́; Pherecydem ex uita migraſſe comperiunt, quem etiam ſepelientes magnificè honorauerunt. Quidam profectum* Delphos *è monte Corycio ſeipſum deieciſse aiunt, deniq; ſepultum eſſe. Alij à pediculis conſumptum, obijſse diem tradunt.* Ariſtoxenus *uerò cùm de* Pythagora *eiusq́; familiaribus ſcriberet, refert illum cùm à* Pythagora *qui uiſitandi gratia aduenerat,ut ſeſe haberet interrogatus eſſet, digitum immiſiſse per ianuam ac dixiſse,** Apertè *inſpice: unde ea uox poſtea à* Philoſophis *in malam partem accipi ſolita. Qui autem ea in meliorem partem utuntur,peccant. Dicebatq; Deos mẽſam* θυωρὸν *uocare.Porrò* Andron Epheſius *duos tradit fuiſse* Pherecydes Syros. *Aſtrologum alterum, alterum theologum,*Badis *filiũ, cuius* Pythagoras *ſtudioſus fuerit.* Eratoſthenes *unum tantum Syrium, alterum* Athenienſem *genealogum fuiſse aſſerit. Seruatur adhuc* Pherecydis Syri,*quem ſcripſit,libellus de rerũ principio,cuius initium eſt:*Iupiter *quidem atq; tempus idem,&* Tellus *erant ſemper. Terrenæ autem nomen fuit* Telluri, *poſtquam ipſi* Iupiter *præmiũ dedit. Seruatur & heliotropium in* Syra *inſula.* Refert *autem* Duris *in ſecundo ſacrorum,inſcriptum eius tumulo hoc epigramma.*

*χροῒ δῆλα. uel, ut alij legũt, χρωτόδηλα. ex cute apparet.

θυωρὸς *ſacra menſa.*

Τῆς

Τῆς σοφίης πάσης ἦν ἐμοὶ τέλος, ἢν δ᾽ ἔτι πλεῖον.
Πυθαγόρῃ τῷ μῷ, λέγε τοῦθ᾽ ὅτι πρῶτος ἁπάντων.
Ἐστὶν ἂν Ἑλλάδα γῆν. οὐ ψεύδομαι ὧδ᾽ ἀγορεύων.

Hoc eſt,

Deſinit in me omnis ſapientia. prima quòd autem
Pythagoræ noſtro tribuatur palma, fatebor
Id, ſed ob hoc quia primus erat in gente Pelaſga.

Ion autem Chius de ipſo ſic ſcribit,

Ὣς ὁ μὲν ἠνορέῃ τε κεκασμένος, ἠδὲ καὶ αἰδοῖ
Καὶ φθίμενος ψυχῇ τερπνὸν ἔχει βίοτον,
Ὥσπερ Πυθαγόρης ἐτύμως ὁ σοφὸς περὶ πάντων
Ἀνθρώπων γνώμας εἶδε καὶ ἐξέμαθεν. hoc eſt,

Virtutum ornatus inſignibus atq; pudore
Hic animo uiuit ſuauiter exanimis.
Atq;, ut Pythagoræ ſapientia ſumma, uirorum
Multorum mores uidit & edidicit.
Eſt & noſtrum ſic ſe habens, carmine Pherecratio.

Τὸν κλεινὸν Φερεκύδην
Ὃν τίκτει ποτὲ Σύρος
Ἐς φθεῖρας λόγος ἐστὶν,
Ἀλλάξαι τὸ πρὶν εἶδος,
Θεῖναι τ᾽ εὐθὺ κελεύειν
Μαγνήτων, ἵνα νίκην
Δοίη τοῖς Ἐφέσοιο
Γενναίοις πολιήταις
Ἦν γὰρ χρησμὸς ὃν ᾔδει
Μοῦνος τοῦτο κελεύων,
Καὶ θνήσκει παρ᾽ ἐκείνοις
Ἀρ᾽ οὖν τοῦτ᾽ ἄρ᾽ ἀληθὲς
Ἢν, εἴ τις σοφὸς ὄντως,
Καὶ ζῶν ἐστὶν ὄνησις

Χ᾽ ὤταν

χ' ὥταρ μηδὲν ὑπάρχῃ. *hoc eſt,*

Inſignis Pherecydes
Syros quem parit olim,
Turpes in pedicillos
Permutaſſe priorem
Formam dicitur, atq;
Magnetum in regionem
Se iußiſſe trahi, quo
Donaret generoſis
Palmam illuſtrem Epheſinis.
Oraclum fuerat, quod
Solus nouerat ipſe
Hoc mandans, moriturq;
Lætus ſic apud illos.
Verùm eſt hoc igitur, quòd
Si uerè eſt ſapiens quis
Viuus utilis uſq;
Extinctusq; iuuabit.

Aliorum etiam in eum feruntur epigrammata. Fuit autem circa ſexageſimam nonam olympiadem. Eſt eius quoq; ad Thaletem huiuſmodi epiſtola.

PHERECYDES THALETI.

BENE *moriaris, cùm tibi fatalis dies ſuperuenerit. Morbus me inuaſerat cùm tuas accepi literas, pediculis operiebar, & febri quatiebar totus. Mādaui itaq; quibuſdā ex familiaribus, ut cùm me ſepelierint, ad te perferant quæ ſcripſi. Tu autem ſiquidem ea probaueris cum ſapientibus reliquis, ita legēda demum trades: ſin autem improbaueris, nolito edere. Mihi certè necdum ſatis placebāt. Eſt ibi quidem non certa rerū fides. Neq; enim id recepi, neq; quid ſit uerum me ſcire profeſſus ſum. forte quædam de Theologia*

reſeruaui,cætera intelligere oportet.Omnia quippe indico potius,quàm aperio. Morbo autem diebus ſingulis inualeſcente,neq; medicorum quempiã, neq; amicorum penitus admitto. Cæterùm aſsiſtentibus pro foribus,& interrogãtibus quo in ſtatu ſim,digito per oſtij clauſtra dimiſſo,quàm peſtilenti malo tenear,oſtendi:admonuiq; ut poſtridie conueniant ad ſolennes Pherecydis inferias. Vale.

Atq; hi ſunt qui apellati ſunt ſapientes, quibus pleriq; Piſiſtratum etiam tyrannum adſcribunt.Veniendum uerò iam ad Philoſophos,ac primò inchoandum ab Ionica Philoſophia, cuius principem Thaletem fuiſſe memorauimus. Anaximandri præceptorem.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM uita, Liber ſecundus.

ANAXIMANDER.

ANAXIMANDRO *Mileſio Praxiades pater fuit.Huius eſt illud,Principiũ elemẽtum immenſum hoc,& infinitum eſſe, nõ tamen definiens aëra,& aquam,aut aliud quippiã.Partes quidem eius immutari,totum uerò immutabile. Durare medio loco terram cẽtri inſtar conſtitutam globoſamq; eſſe,& rotundã. Lunã* falsò lucere lumine,ſplendoremq; à Sole mutari. Solem terræ æquare magnitudinẽ,& eſſe puriſsimũ ignem.Primus autẽ gnomonẽ inuenit, ipſumq; Lacedæmone in loco captandæ umbræ idoneo ſtatuit, quò,ut ait Phauorinus in omnimoda hiſtoria, cõuerſiones Solis,et æquinoctia notaret. ὡροσκόπια quoq; fabricatus eſt,ac primus terræ,mariſq;* circuitus deſcr*

*ψευδοφαῆ.

*περίμετρον

deſcripſit, & ſphæram inſuper conſtruxit. Quæ uerò accō moda ſibi uiſa ſunt, ſummatim, prout memoriæ occurrebāt expoſuit. Apollodorus Athenienſis illum in Chronicis ait ſecundo anno LVIII. *olympiadis, annū egiſſe ætatis ſexageſimum quartum, ac paulò pòſt obijſſe diem. Floruiſſe autem maximè ſub Polycrate Samiorum tyranno. Aiunt eum canentem à pueris irriſum, eóq; comperto dixiſſe, canendum ergo puerorum cauſa modulatius. Fuit & alius Anaximander hiſtoricus, & ipſe Mileſius Ionicus ſcriptor.*

ANAXIMENES.

Anaximenes Euryſtrati filius, Mileſius Anaximādri auditor fuit. Quidā & Parmenidem audiſſe aſſerūt. Hic initium dixit aëra, & infinitum. Moueri ſydera non ſupra terram, ſed circa terram. Vſus eſt autem Ionica locutione ſimplici & minimè fucata. Sexagaſima tertia olympiade natum eſſe, atq; eo anno quo Sardis capta ſit, obijſſe diem, Apollodorus tradit. Fuerūt & alij duo Lāpſaceni eius nominis, orator unus, alter hiſtoricus, qui oratoris nepos Alexandri geſta conſcripſit. Extat Philoſophi Anaximenis epiſtola huiuſmodi.

ANAXIMENES PYTHAGORAE.

THALES *ab ætatis flore ad ſenectutē per ſtudia uirtutis humanitatisq; peruectus; inclyta morte defungitur. Is cùm, ut conſueuerat, unà cum ancillula ſydera inſpecturus atrio domus matutinus exiſſet, immemor ut ſeſe loci ſitus haberet, dū æthera ſecurus explorat, in ſubiectam foueā cecidit. Mileſij ſyderum obſeruatoris hunc finem tradunt. Cæterùm nos qui literarum amore tenemur tanti uiri iugiter meminimus, atq; in illius maximè doctrina acquieſcimus, initiumq; ſermonis noſtri Thaletem ſemper inſtituimus. Rurſum alia ad eundem.*

ANAXIMENES PYTHAGORAE.

CONSVLTIVS *nobis egiſti ut quietus uiueres, qui ex Samo Crotonem commigraſti. Nam Aeacidæ cùm alijs infeſti ſunt, tum Mileſijs *tyranni dominantur. Medorum itẽ rex nobis acriter imminet, niſi uelimus eſſe tributarij. quanquàm uidentur Iones pro libertate omnium cum Medis dimicare. Ita enim illi nos undiq; urgent, ut nulla nobis ſpes ſalutis ſit. Quonam igitur animo poßit Anaximenes cœli ſecreta rimari, cuius iugis aut mortis aut ſeruitutis incumbit metus? Atqui tu Crotoniatis atq; Italis cæteris gratus atq; in pretio es, quem accedunt & ex Sicilia ſtudioſi quiq;.*

**λωχυνῶται, Ionum lingua uiolenti & cõtumelioſi.*

ANAXAGORAS.

A*Naxagoras Hegeſibulo ſiue Eubulo patre, Clazomenius, Anaximenis fuit in primus ſtudioſus. Primus hic materiæ, quàm ὕλω appellant, mentẽ adiecit, in principio operis ſui ſic ſcribens: Omnia ſimul erãt, deinde acceßit mens, eaq; compoſuit, quamobrem & * mens ſiue animus dicitur. Timon hoc ipſum de Anaxagora fatetur, in Sillis, dixiſſe ſcilicet mentem, confuſis primo rebus acceßiſſe, omniaq; compegiße ſimul, atq; ordinaſſe. Timonis carmen ita habet*

**νῦς cognominatus eſt Anaxagoras.*

Καὶ πȣ Ἀναξαγόρλω φασ' ἔμμεναι ἄλκιμον ἥρω
Νοῦν· ὅτι δὴ νόος αὐτῷ, ὃς ἐξαπίνης ἐπαγείρας
Πάντα συνεσφήκωσεν ὁμȣ τεταραγμένα πρόσθεν. *hoc eſt,*
Nunc ubi Anaxagoras Mens eſt fortißimus heros,
Qui mentem ſubito, nam mens non defuit illi,
Compoſuiſſe putat, fuerant quæ incondita quondam.

Hic non modo generis gloria & opibus, uerũ animi quoque magnitudine clarißimus fuit. Quippe qui uniuerſum patrimonium ſuis ſponte conceßit. quo cum ab eis inſimu

*laretur negligentiæ, quid ergo, inquit, non'ne uos iſta curatis? Demũ ab eis profectus, ad ſpeculandam rerũ naturã ſe cõtulit, rei & publicæ & priuatæ omnino negligens: adeo ut cuidam ſe ita cõpellanti, Nulla'ne tibi patriæ cura eſt? dixerit, Mihi uerò patriæ cura & quidem ſumma eſt, digitũ in cœlum intendens. Fertur in Xerxis tranſitu annũ ætatis uiceſimũ egiſſe, uixiſſeq́; annos LXII. Apollodorus in chronicis floruiſſe cũ LXX. olympiade, ſeptuageſimæq́; octauæ primo anno deceſſiſſe refert. Philoſophari Athenis cœperat ſub Callia, uiceſimo ætatis anno, ut Demetrius Phalereus in deſcriptione * principum refert. ubi & triginta annos commoratum tradunt. Dicebat Solem candens ferrum eſſe, ac penitus ignitum, & Peloponneſo maiorem. Alij hoc ad Tantalum referunt. Lunam habitacula in ſe habere & colles & ualles. Initia rerum ſimilitudines habere partium. Vt enim ex minutiſſimis, quæ uocantur, ramentis, aurum conſtat, ita & ex paruis ſimiliũ partium corporibus, hoc totum eſſe cõpoſitum, mentemq́; initiumq́; motus. Et grauia corpora inferiorem locum, ut terram, leuia ſuperiorem obtinuiſſe, ut ignem, medium aëri atq; humori diſtributum. Ita enim ſuper terræ latitudinem mare ſubſiſtere, humoribus à ſole in uaporem conuerſis. Sydera principio quidem turbato & confuſo motu ferri ſolita, ita ſecundũ terræ uerticem, eum qui ſemper apparet polum uerſari, poſtea uerò inclinationẽ accepiſſe. Lacteum orbem reflexum eſſe ſolaris luminis nõ intermicantibus aſtris. Cometas errantium ſtellarũ eſſe concurſum flammas ex ſe emittentium, eosq́; ueluti ſcintillas ab aëre uibrari. Ventos fieri, cum aër à ſole tenuatur. Tonitrus nubium eſſe colliſionẽ, coruſcationes confricationem itidem nubium, terræmotus * ſucceſſionem aëris in terram.*

*ἀρχόντων. hi erant magiſtratus apud Athenienſes.

*ὑπονόστησιν

Anim

Animantes primò ex humore & calore, terráq; manaſſe, poſtea ex inuicem natas eſſe, mares à dextris, fœminasq; à ſiniſtris. Aiunt illũ prædixiſſe eum qui circa Aegos fluuiũ contigit lapidis lapſum, quem ex ſole caſurũ dixerit, eáq; ratione inductum Euripidem ipſius diſcipulum, ſolem in Phaëtonte fabula auream glebam appellaſſe. Profectum quoq; in Olympiam ſereno & lucente cœlo ſediſſe pelliceа indutum ueſte, quaſi breui eruptura pluuia, ſicq; contigiſſe. Percontanti, an Lampſaceni montes mare eſſent aliquando futuri, dixiſſe ferunt, Ita ſanè, niſi tempus defecerit. Rogatus cuius rei cauſa natus eſſet, inſpiciendi, inquit, cœli, & ſolis & lunæ. Dicenti cuidam, Athenienſibus priuatus es, Nõ ego illis, ait, ſed illi me. Cùm uidiſſet Mauſoli ſepulcrum, Monumentum, inquit, pretioſum, & lapidibus ornatum, diuitiarum imago. Indignãti cuidam ac moleſtè ferenti, quòd in alieno ſolo moreretur, Bono, inquit, eſto animo. Idem enim undique in infernum deſcenſus eſt. Videtur autem, ut Phauorinus in omnimoda hiſtoria teſtatur, primus Homeri poëma de uirtute & iuſtitia compoſitum eſſe dixiſſe, multumq; Metrodorũ Lampſacenũ familiarem ſuum ad eam opinionem cõtuliſſe. Quem in his etiam quæ ad naturæ hiſtoriam attinent, conſtat poëtæ fuiſſe in primis ſtudioſum. Primus autem Anaxagoras librum à ſe ſcriptum edidit. Enimuero ſub principe Dimylo cecidiſſe de cœlo lapidem, Anaxagoramq; tum dixiſſe, cœlum omne ex lapidibus eſſe cõpoſitum, ac uehementi circuitu conſtare, aliàs continuò ſumma ui impetus lapſurum, Silenus in primo hiſtoriarum autor eſt. Varia de huius damnatione referuntur. Nam in ſucceſſione philoſophorũ tradit Socion à Cleone impietatis accuſatum, quòd ſolem *candentem dixerit laminam, ac penitus ignitam defenſum *μύδρον.

autem à Pericle diſcipulo, quinq; talentis mulctatum, exilioq; damnatum fuiſſe. Porrò Satyrus in uitis à Thucydide accuſatũ, quòd contraria Pericli in Reipu. adminiſtratione ſentiret, neq; impietatis modò, uerùm & proditionis, abſentemq; morti addictum. Et cùm illi renũtiata eſſet, & damnatio ſua & filiorum mors, ad alterum dixiſſe, Iampridem aduerſum illos atq; ſe ex æquo naturã tuliſſe ſententiam. ad alterũ, Sciebam me genuiſſe mortales. Alij hoc ad Solonem referunt, alij ad Xenophontem. Hunc autẽ manibus etiã proprijs ſepeliſſe liberos Demetrius Phalereus in libro de ſenectute teſtatur. Hermippus in uitis, carcere incluſum, addictumq; morti tradidit. Periclem uerò percõtatum, an alius uitam in aliquo criminaretur, cùm nullum ei crimen impingi comperiſſet, dixiſſe, Atqui ego diſcipulus iſtius ſum. Nolite igitur iniquis calumnijs inducti illũ perdere, uerùm mihi potius obtemperare, liberumq; abire permittite, ſicq; factũ eſſe. Hanc tamen illum iniuriã ægrè tuliſſe, ac ſponte inde diſceſſiſſe. Verùm Hieronymus in ſecundo cõmentariorum Periclem aſſerit illum adduxiſſe in iudiciũ, incertis greſſibus nutantem, & præ nimia ægritudine confectũ macie, miſericordiaq; iudicum potius, quàm quòd innocens fuerit inuentus, dimiſſum eſſe. Tam uaria, de ipſius damnatione inter autores minimè obſcuros habetur opinio. Nec defuere qui exiſtimarent illum Democrito infeſtũ fuiſſe, quòd ab illo non fuerit admiſſus in colloquiũ. Lampſacum poſteà profectus illic diem ſuum obijt. ubi rogãtibus eum principibus ciuitatis, nunquid fieri mãdaret, iuſſiſſe ferunt, ut pueri quotannis quo menſe defeciſſet, ludere permitterentur, ſeruariq; & hodie conſuetudinem. Defuncto igitur Lampſaceni honorificè iuſta perſoluerunt, eiuſq; tumulum epigrammate illuſtrauerunt.

Ἐντάδε πλεῖστον ἀληθείας ἐπὶ τέρμα περήσας,
Οὐρανίου κόσμου κεῖται Ἀναξαγόρας. id eſt,
Hic ſitus ille, cui rerum patuere receſſus,
Atq; arcana poli magnus Anaxagoras.
Eſt & noſtrum in eundem:
Ἠέλιον Πυρόεντα μύδρον ποτὲ φάσκεν ὑπάρχειν
Καὶ διὰ τοῦτο θανεῖν μέλλων Ἀναξαγόρας.
Ἀλλ᾽ ὁ φίλος Περικλῆς μὲν ἐρρύσατο τοῦτον, ὁ δ᾽ αὐτὸν
Ἐξάγαγεν βιότου μαλτακίῃ σοφίης. id eſt,
Candentem ferri maſſam Phaëthonta putauit
Quondam, & ob id morti addictus Anaxagoras.
Hunc tamen incolumem Pericles ſeruauit, at ille
Rurſus ob inuiſam perdidit inſcitiam.

Fuere tres & alij eodem nomine, in quorum nullo fuere omnia. primus orator ex Socratis diſcipulis. ſtatuarius alter, cuius meminit Antigonus. tertius grammaticus Zenodoti diſcipulus.

ARCHELAVS.

Archelaus Athenienſis, ſiue Mileſius, patrem habuit Apollodorum, ſiue ut quidam ſcripſere, Mydonem, Anaxagoræq; diſcipulus, & Soſicratis magiſter fuit. Primus hic ex Ionia phyſicam philoſophiã Athenas inuexit, & appellatus eſt phyſicus. quòd in eum philoſophia deſierit naturalis, Socrate ethicen introducente. Quanquam ne hic quidem ethicæ rudis fuiſſe uideatur, namq; de legibus philoſophatus eſt, & de honeſto & æquo. Porrò Socrates, quòd hæc ab illo ſumpta propagauerit, inueniſſe putatus eſt. Duas eſſe generationis cauſas aſſerebat, calidum & frigidum. Animalia de limo nata. Iuſtumq; & turpe nõ natura conſtare, ſed lege. Hac autem ratione nitebatur. Liquentem calore aquam, ubi ignis inflammatur ardore,

terram efficere, ubi uerò circunfluit, aërem gignere, atque ideo illam quidem ab aëre, hunc autē ab ignis leui faciliq; motu contineri. Gigni uerò animalia ex terræ calore, quæ limum lacti ſimilimum ad eſcam eliquauerit, ſic & homines natos. Primus uocem aëris percuſſum diffiniuit. Mare in concauis per humum ueluti colatum conſiſtere dixit, maximumq; ſyderum ſolem, & omne hoc infinitū appellauit. Fuerūt & tres alij eiuſdem nominis. Primus Chorographus, qui omnem ab Alexādro peragratam terram de- *ἰδιοφυῆ. ſcripſit. Alius qui quæ * naturæ ſunt propria, uerſu prodidit. Tertius orator, qui & artem oratoriam ſcripſit.*

SOCRATES.

SOcrates Sophroniſco patre lapidario, matre Phænareta obſtetrice natus, quemadmodum Plato in Theæte- *τὸν Δῆμον. *to meminit, Athenienſis patria, * pago Alopecenſis fuit. Non defuerunt qui illum iuuaſſe Euripidem exiſtimauerint. Vnde Mneſilochus ait: Phrygibus nouo Euripidis poëmati & Socratem ſarmenta miniſtraſſe. Ac rurſus Euripides Socratis, ut ſocij & adiutoris meminit. Ariſtophanes quoq; hoc ipſum in Nubibus tradit, hunc aſſerēs Euripidem fuiſſe, qui tragœdias ſcripſerit eloquentiæ ſapientiæq; pleniſſimas. Cùm igitur Anaxagoræ, ſecundum quoſdam auditor fuiſſet, & Damonis, ut Alexander in ſucceſſionibus ait, poſt eius damnationē, ad Archelaū ſe phyſicū contulit, cui in delicijs fuiſſe ſcribit Ariſtoxenus. Porrò Duris, ſeruiſſe illum ait, & ſculpſiſſe lapides. Opus illius eſſe gratias, quæ ſunt in arce ueſtitas pleriq; aſſerunt. Vnde illum & Timon in Sillis, ita depingit his uerſibus:*

Εκ δ' ἄρα τῶν ἀπέκλινε λιθοξόος ἐννομολέσχης
Ελλήνων ἐπαοιδὸς, ἀκριβολόγους ἀποφήνας
Μυκτὴρ, ῥητορόμικτος, ὑπαττικὸς εἰρωνευτὴς. *hoc eſt,*
Fluxit ab his legumq; loquax, lapidumq; politor

Græcorum uates, impoſturæq; magiſter,
Deriſor, rhetorq; ſubatticus, & ſimulator.

Erat quippe in oratoria, ſicut etiam Idomeneus refert, promptus atq; acer, ſed cum tyranni triginta dicendi artem, ut ait Xenophon docere uetuerunt. Agitatur & ab Ariſtophane, ut qui deteriorem rationem meliorẽ faceret. Primus quippe, ut Phauorinus in omnimoda ſcribit hiſtoria, cum Aeſchine diſcipulo oratoriæ campos aperuit. Idomeneo idipſum in libris quos de Socraticis ſcripſit aſſerente, primusq; de uitæ ratione diſſeruit, ac primus philoſophorũ damnatus moritur. Ait autẽ Ariſtoxenus Spintari filius, pecunias illum ex miniſterio ſuo ad neceſſarium uictum congregare ſolitum, cæterum Critonẽ cũ ab emendicanda quotidiana ſtipe atq; ab officinæ ſubduxiſſe miniſterio, gratiam animi ipſius admiratũ, eiq; ſe in diſciplinam dediſſe Demetrius Bizantius autor eſt. Animaduertens autem naturalis ſpeculationis fructum nullum eſſe, eamq; ad officia uitæ nihil eſſe neceſſariã, inuexit primus ethicen, deq; illa & in officinis, & in publico quotidie philoſophans, ea potius inquirenda hortabatur, quæ mores inſtruerent, & quorum uſus nobis domi eſſet neceſſarius. Illic enim, Homeri teſtimonio, nobis

κωμῳδεῖται quod uarie uertit interpres. Eſt autem locus ex comœdia quæ Nebulæ inſcribitur, in qua amariſſimè proſcindit Socratẽ Ariſtophanes.

–Κακόντ' ἀγαθόντε τέτυκται. hoc eſt,
–Agitur prauumq; probumq;.

Sæpe uerò inter loquendum, agente id orationis uehementia,* iactare digitos ſolebat, & crines uellere, ita ut à pleriſq; rideretur, habereturq; deſpectui, quæ tamen omnia ferebat æquo animo. Vnde & cũ fuiſſet à quodã calce percuſſus, admirãtibus illius tolerantiã dixit: Quid enim ſi me aſinus calce impetiſſet, num illi diem dixiſſem? Hæc Demetrius. Peregrinatione uerò illi opus non fuit, quemadmodũ

κονδυλίζεσθαι, ferire taliтro, & digitorum iunctura. Id enim eſt κόνδυλος.

*plurimis, niſi inquantū militauit, ſed ſemper eodem in loco manens, cōtentus cū familiaribus, ac ſtudioſis diſputabat. Nitebaturq́; ſummo ingenij acumine, nō tā illos ex ſententia refellere, quàm ipſe quid uerū eſſet, inuenire. Fertur cū Euripides ei legendū Heracliti opuſculum dediſſet, rogaretq́; quid ſibi uideretur, dixiſſe, ea quidem quæ intellexi, *fortia ſunt puto, itē & quæ non ntellexi, uerum Delio quop:ā natatore indigent. Cura illi uehemens fuit corporis exercitationis, eratq́; præclari habitus. Deniq; in Amphipolim armatus militiā ſecutus eſt, atq; prælio cōmiſſo circa Deliū, lapſum equo Xenophontē apprehendit, atq; ſeruauit. Confugientibus Athenienſibus cæteris ipſe lento paſſu abibat, ſæpe clàm retroſpiciēs, & ulciſci cupiens ſi quis enſe incautos inuadere tentaſſet. Militauit & in Potidæā per mare. Nā pedibus minimè licebat, obſiſtēte bello, quo tēpore nocte tota in uno habitu permāſiſſe tradūt. Et cùm in ea expeditione fortiſſimè pugnaſſet ac uiciſſet, uictoriā Alcibiadi, ſponte cōceſſiſſe, quē à Socrate amatū, Ariſtippus in quarto de antiquis delicijs teſtatur. Ion autē Chius iuuenē cū Archelao in Samum peregrinatū ueniſſe tradit. Ariſtoteles & * Pythonē profectū ait. Iſthmū quoq; Phauorinus in primo cōmentariorū adijſſe refert. Erat aūt cōſtantis animi, inuictæq; ſentētiæ, & in primis popularis rei ſtudioſus, quòd cū ex alijs cōſtat, tū ex eo maximè quod iubētibus qui cū Critia erant nobilibus, Leontem Salaminiū illuſtrē & opulentū uirum ad ſe deduci perimendum, haudquaquā ceſſit, ſoluſq; aduerſus decē potētiſſimos duces ſentētias ferre auſus eſt, & cùm liberè quò uellet abire carcere liceret, noluit, & plorātes ſeuerè increpauit, pulcherrimosq́; ſermones illos uinctus proſecutus eſt. Frugi itē erat & cōtinēs. Refert Pāphila in VII. cōment. cū Alcib*

γενναῖα, generoſa & præclara.

**πυθῶδε, ad πυθὼ Apollinis ciuitatem, quæ eſt in Phocide, cuius incolæ Delphi appellantur.*

cibiades grandẽ illã areã ad cõſtruendã domũ largiretur, dixiſſe, An uerò ſi calciamẽtis mihi opus eſſet, coriũ dares ut calceos mihi ipſe cõficerẽ? atqui ridiculus eſſem ſi acciperẽ. Sæpe cũ eorũ quæ publicè uendebãtur multitudinẽ intueretur, ſecũ iſta uoluebat, quã multis ipſe nõ egeo. Ac ſemper habebat in ore iãbos illos, quibus argentũ & purpura, & cætera id genus tragœdijs potius quã uſui uitæ neceſſaria docẽtur. Archelaum præterea Macedonem & Scopam Crannoniũ, Eurylochumq́; Lariſſæũ aſpernatus eſt magno animo, cùm neq; ab eis miſſas pecunias accepit neq; ad eos ipſe proficiſci uoluit. Adeò autẽ parcè ac tẽperatè uixit, ut cũ Athenas peſtis ſæpenumero uaſtaret, ſolus ipſe nunquã ægrotauerit. Duas illum uxores duxiſſe, priorẽ Xanthippẽ, ex qua Lãproclem genuerat: alteram Myrtonẽ Ariſtidis illius iuſti filiã, quam & ſine dote acceperit, quæq́; ſibi Sophroniſcũ, Menexenumq́; peperit, Ariſtoteles autor eſt. Alij Myrtonẽ prius duxiſſe, pleriq; utraſq; ſimul habuiſſe tradũt, ex quibus & Satyrus eſt & Hieronymus Rhodius. Nam Athenienſes cùm bellis ac lue ciuibus exhauſtã ciuitatem reparare, ſobolemq́; propagare uellent, decreuiſſe referunt, uti urbanã quidẽ unã uxorẽ ciues ducerẽt, liceret autẽ & ex altera procreare liberos. Idq́; tum & Socratem feciſſe. Magna uerò animi ſublimitate carpentes ſe atq; obiurgantes contẽnebat. In facilitate uictus maximè gloriabatur, mercedemq́; à nullo exigebat. Dicebat autem qui ſuauiſsimè comederet, eum minimè obſonio egere: & qui cũ uoluptate biberet, cũ quòd præſens nõ ſit, poculũ nõ quærere, nec expectare. Eumq́; dijs maximè propinquũ, qui minimis egeat. Hoc ſi quis uelit, à Comicis doceri poterit. Qui profectò, illũ dũ uituperare conãtur, laudãt. Ariſtophanes enim ſic illũ comœdijs agit:

Ὦ τῆς μεγάλης σοφίας ἐπιθυμήσας ἄνθρωπε
Ὡς ἐυδαίμων ἐν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησι γενήσει
Εἰ μνήμων εἶ καὶ φροντιστὴς, καὶ τὸ ταλαίπωρον ἔνεστιν
Ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ μὴ κάμνεις, μήθ' ἑστὼς, μήτε βαδίζων
Μήτε ῥιγῶν ἄχθει λίαν, μήτε γ' ἀριστᾶν ἐπιθυμεῖς
Οἴνου τ' ἀπέχει καὶ γυμνασίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων.

Hoc eſt,

O' præclaræ ſapientiæ amator homo
Quàm felix Athenis, & inter Græcos eris,
Si memor es, & curis plenus, & ærumna ineſt
Animo, neq; fatigaris aut ſtans, aut ſedẽs, aut ambulans:
Sed ne algens quidẽ multũ, doles neq; prandere cupis,
Et uino abſtines, & exercitamẽtis, & id genus ſtolidis.

Porrò Amipſias palliatũ illum inducens, ſic ait: Socrates paucorũ optimè uirorũ, multorumq; uaniſſimè, & ipſe ad nos tandẽ uenis, patiensq; es? Vnde tibi pallιũ hybernũ? Hoc incõmodum per coriarij cõtigit malignitatẽ. Hic tametſi eſuriens aſſentari nunquam ſuſtinuit. Cæterùm eius rei quàm ſemper inimicus fuerit, quanquàm magno & alto animo fœdam iſtam adulationem contempſerit, Ariſtophanes idem teſtatur in hanc ſententiam:

Βρενθύῃ τ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλει
Κἀνυπόδητος κακὰ πολλ' ἀνέχῃ, κἀφ' ἡμῖν σεμνοπροσωπεῖς. *id eſt,*

Elatus faſtu uias terit, oculiſq; innuit,
Et diſcalciatus mala multa tolerat, & inter nos uultu grauitatem præ ſe fert.

Cumq; hoc uitæ inſtituto degeret, interdum tamen tempori ſeruiens, uenuſtiore habitu amiciebatur, ut in Platonis Sympoſio ad Agathonẽ profectus. Aequa illi & hortandi & dehortandi facultas fuit. Deniq; Theætetum cùm

de

de diſciplina diſſereret, ut ait Plato, mirificè immutatum diuinumq; fermè remiſit. Eutyphrona qui patri diem dixerat, quædam de iuſtitia & pietate loquens, ab inſtituto reuocauit. Lyſidem autē hortando maximè moralem fecerat. Erat enim illi ingenium ad eliciendos ex rebus ſermones accōmodatum. Lamproclem filiū in matrem immitem ac ferū, ut ait Xenophon, ſuadendo ad reuerentiā reduxit. Glauconem præterea Platonis fratrem ad Remp. accedere uolentem, propoſito retraxit, quòd is rudis eſſet, ignarusq; rerum. Item ut refert Xenophon, Charmidem contrà, quia eſſet maximè idoneus, ad capeſſendam incitauit, Iphicrati quoq; duci animos adiecit, cùm oſtendiſſet ei gallos gallinaceos tonſoris Midæ, aduerſus eos qui erant Calliæ, pennis ac roſtro dimicantes. Ipſum Glauconides ciuitati applicare optabat, non ſecus ac faſianū auem, aut pauonē. Dicebat autem facilè cuiuis eſſe quæ habet aliquis mira proloqui, amicos autē quos poſsideat nominare difficillimū, tantam in eis obſeruādis ineſſe negligentiā. Euclidem uerò cū uideret forenſium cauſarū in primis ſtudioſum: O`, inquit, Euclide, ſophiſtis quidem uti poteris, hominibus non poteris. Inutile enim arbitrabatur ac turpe, hiſce dare operam. ſicut & Plato in Euthydemo teſtatur. Dederat illi Charmides domeſticos pueros, ut ab eis domū deduceretur, ſed noluit ipſe ſuſcipere. Sunt qui dicant illū Alcibiadis eximiā formā aſpernatū. Otiū, ut poſſeſsionū omnium pulcherrimā laudabat, ut in Sympoſio teſtatur Xenophon. Dicebat & unicū eſſe bonum, ſcientiā: malū contrà unicū, inſcitiā. Opes ac nobilitates non ſolū nihil in ſe habere honeſtatis, uerùm & omne malū ex eis oboriri. Denq; cum dixiſſet ei quidā, Antiſthenē matre eſſe Threicia, Tu'ne, inquit, arbitrabaris ex duobus Athenienſibus adeò inſignē uirū naſci? Phædonem

donem quoq; captiuitatis neceßitate quæſtui turpi expoſitũ, Critoni redimendũ præcepit, ſpectatumq́; philoſophũ fecit. Sed & fidibus canere didicit cùm uacaret, minimè improbũ, ſeu pudendũ dicens, quod quiſq; neſciat diſcere. Sæpius item ſaltabat, eam exercitationẽ plurimũ ad tuendam bonã ualetudinẽ cõducere exiſtimãs, ſicut & Xenophon in ſympoſio teſtatur. Aßerebat & dæmonium ſibi futura prædicere: ac bene incipere paruum non eſſe, ſed maximũ: & ſcire ſe nihil præter hoc ipſum quòd nihil ſciret. Eos item qui præconia magno emerent, deſperare aiebat ſe ad maturitatis tempus peruenturos. Rogatus aliquando, quænã ſit iuuenũ uirtus, Nihil nimis inquit. Geometriæ eouſq; dandam operã monebat, quoad quiſq; poßit terrã mẽſura accipere & dare. Euripide uerò de uirtute ita diſſerente, ut diceret præclarum eſſe temere hanc dimittere, ſurgens egreſſus eſt, ridiculum eſſe dicens, mancipiũ ſi nõ inueniatur, dignũ inquiſitione iudicare, uirtutẽ uerò peßum perire permittere. Interrogatus utrũ melius eſſet, uxorem ducere, nec'ne: utrumuis horũ, inquit, egeris, pœnitẽtia duceris. Mirari ſe dicebat cur hi, qui lapidea ſigna ſculperent, ſumma ope niterẽtur, ut lapis homini quàm ſimilimus euadat, ſeipſos curare negligerent, ne ſimiles lapidibus & uideantur & ſint. Hortabatur & iuuenes, ut ſe iugiter in ſpeculo intuerẽtur, ut ſi quidẽ formoſi eſſent, digni ea ſpecie fierent, ſin autẽ deformes, eam deformitatem eruditione tegerent. Cùm uocaßet ad cœnã diuites, & Xanthippen modici puderet apparatus, Bono, inquit, eſto animo. Nam ſi quidẽ modeſti erunt, frugiq́;, menſam haudquaquã aſpernabuntur: ſin autẽ intemperantes, nulla nobis de hiſce cura fuerit. Aiebat alios homines uiuere ut ederent, ſe ideo edere ut uiueret. Ad hæc uulgus ignobile & imperitã multitudin

tudin

tudinem idem ferme facere dicebat, ac ſi quis * *ſingulos nummos reprobaret, cōgeſtum ex hiſce cumulum ut probabilem ſuſciperet. Cùm illi dixiſſet* Aeſchines*, pauper ſum, & aliud habeo nihil, me ipſum autē tibi do : An uerò tu, inquit, non animaduertis quàm mihi maxima tradas?* Indignanti cuidam quòd deſpiceretur, cùm ſumma rerum triginta tyranni ſibi uendicaſſent, Ergo'ne, inquit, pœnitet te? Referenti quòd illum Atheniēſes mori decreuiſſent, Et natura illos, inquit. Hoc alij ad Anaxagoram referunt. Dicente ei uxore, iniuſtè morieris, An tu, inquit, iuſtè malles? Cùm in ſomnis quendam ſibi iſta dicentem audiſſet:

Ἤματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἵκοιο. hoc eſt,

At te frugiferæ ſiſtet lux tertia Phthiæ:

Ait ad Aeſchinem: poſt diem tertium ſe moriturū. Die qua cicutam bibiturus erat, Apollodorus ei pallium pretioſum obtulit, ut in illo moreretur. & ille, Quid, inquit, num pallium meum uiuenti conuenit, uita functo non conueniet? Nuntianti quendam ſe maledictis inceſſere, Bene, inquit, loqui non didicit. Cùm diſruptam pallij ſui partem uertiſſet Antiſthenes, & inſpectandam omnibus dediſſet, Aſpicio, inquit, per ſciſſuram pallij tuā uanitatem. Dicenti cuidam, non'ne tibi ille maledicit? Non, inquit, Mihi enim iſta non adſunt. Dicebat expedire, ut ſeſe ex induſtria comicis exponeret. Nam ſi quidē ea dixerint, quæ in nobis corrigenda ſint, emendabunt : ſin alias, nihil ad nos. Xanthippe cùm in eum prius cōuicia & maledicta ingeßiſſet, pòſt uerò & ſordidis aquis perfudiſſet, Non'ne, inquit, dicebam Xantippen tonantem quandoq; pluiturā? Dicenti Alcibiadi non eſſe tolerabilem Xanthippen adeo moroſam, Atqui, ait, ego ita hiſce iampridem aſſuetus ſum, ac ſi iugiter ſonum * troclearū audiam. An uerò tu non toleras

clam

* πιτράδεα χμων.

* τροχηλιᾶς. eſt autē τροχαλία Polluci, rota, genus ; qua aqua ex puteis educitur.

clamore perſtrepentes anſeres? illo dicente, At mihi oua pulloſq; pariũt. & mihi ait Xanthippe filios gignit. Cùm palliũ illa ſibi in platea ſuſtuliſſet, monerentq; familiares, iniuriam manu ulciſceretur, Præclare, inquit, ut nobis corrixantibus quiſq; ueſtrũ acclamet, Eia Socrates, eia Xanthippe. Aſperioris ingenij uxori ita congrediendum monebat, ut equis animoſis equites. Nam ſicut illi cùm eos ſemel ſubegerint, reliquis facilè utũtur, ita & mihi poſt Xanthippes uſum, reliquorum mortalium facilis toleratio obueniet. Iſta & huiuſmodi gerens quotidie & dicens, Pythiæ teſtimonio laudatus eſt, quæ Chærephonti id oraculum edidit, quod in omnium ore eſt, nimirum hoc:

Ἀνδρῶν ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος. *hoc eſt,*
Mortalium unus Socrates uerè ſapit.

Ex quo magna in illum inuidia cõflata eſt, præterea quòd eos qui ſeipſos magni facerent & æſtimarent, ut ſtolidos & inſenſatos arguiſſet. Eorum ex numero Anitus eſt, ſicut in Memnone Plato ait: Is enim à Socrate rideri ſe non ferens, primum quidẽ Ariſtophanem aduerſus illum inuexit, atque in eum maledicta pronuntiauit. Pòſt uerò Melitum etiã induxit, ut illi crimen impietatis adoleſcentiumq; corruptiones obijceret. Et Melitus quidem apud iudices illũ accuſauit, ſententiam uerò Polyeuctus dixit, ut ait Phauorinus in omnimoda hiſtoria: orationem Polycratis ſophiſta ſcripſit, ut Hermippus refert, ſiue ut quidã uolunt Anitus. præparauit autẽ omnia Lycon orator. Porrò Antiſthenes in philoſophorũ ſucceſſionibus, & in Apologia Plato tres illum accuſaſſe tradunt, Anitũ, Lyconẽ ac Melitum. Anitum quidẽ opificũ ciuiliumq; partes tuentẽ. Liconem oratorum. Melitum uerò poëtarum, quòd eos omnes carperet Socrates. Phauorinus in 1. cõmentar. ueram non eſſe Polycratis

cratis in Socratem orationem tradit, quòd in ea facta ſit mentio murorũ à Conone inſtauratorũ. Id uerò factũ conſtat VI. *anno poſt mortem Socratis, atq; ita ſe habet. Enimuerò cauſæ ipſius coniuratio hoc modo geſta eſt. Seruatur enim hactenus, inquit Phauorinus in Metroo: Accuſauit Melitus Meliti filius Pitheenſis Socratem Sophroniſci filium Alopeſcenſem de hiſce criminibus. Iura uiolat Socrates, quos ex maiorũ inſtituto ſuſcepit ciuitas, deos eſſe negans, alia uerò noua dæmonia inducens. Contra ius & fas iuuenes corrũpit. Pœna illi mors. Philoſophus uerò cũ illi Lyſias quã pro eo ſcripſerat, apologiã recitaſſet: Bona, inquit, & præclara eſt oratio Lyſia, mihi tamen minus congruit. Erat enim illa iudiciali inſtituto uicinior, quàm ut philoſopho cõuenire uideretur. Percontanti Lyſiæ, cur ſi bona eſſet, nõ ſibi cõgrueret oratio: Non'ne, inquit, & indumenta & calciamẽta ſpecioſa eſſe poſſent, neq; tamẽ mihi conuenire? Cũ uerò iudiciũ ageretur, aſcendiſſe Platonẽ in ſuggeſtũ refert Iuſtus Tyberiẽſis in ſtemmate, ac dixiſſe: Minimus natu cùm ſim, uiri Athenienſes, his omnibus qui tribunal aſcenderunt, interpellatumq; à iudicibus reclamãtibus, deſcende. Damnatus igitur eſt iudiciũ ducentis octoginta & una ſententijs, ſupra eas quibus abſoluebatur. Tractantibusq; inter ſe iudicibus, quid illũ potius conueniret pati, an pendere* XXV. *drachmas ſoluturũ ſe dixit. Quanquã Eubulides centum eſſe pollicitũ dixerit. Verum tumultuantibus iudicibus, Eorum, inquit, gratia, quæ à me geſta ſunt, cenſeo me in Prytaneo publicè ali debere. Tũ illi adiectis alijs* LXXX. *ſententijs mox illum damnant, & continuo coniectus in uincula, poſt paucos dies cicutam bibit, multa prius de immortalite animorũ, ac præclara diſſerens, quæ in Phædone Plato digeſſit. Pæana quoq; illum*

illum ſcripſiſſe pleriq; autumant, cuius eſt initium, Delie Apollo ſalue, & Diana pueri glorioſi. Porrò Dionyſodorus pæana illius non eſſe memorat. fecit & Aeſopiam fabulam non multum compoſitè, cuius initium eſt,

Αἴσωπός ποτ᾽ ἔλεξε Κορίνθιον ἄστυ νέμουσι
Μὴ κρίνειν ἀρετὴν λαοδίκῳ σοφίῃ. *hoc eſt,*

Ciuibus Aeſopus dixit quis culta Corinthus
Ne uirtutem in ius iudice plebe uocent.

Atq; in hunc modũ Socrates exceſſit è uita. Athenienſibus eius facti tantum pœnitentiæ inceſſit, mox ut palæſtras & gymnaſia clauderent, & alios quidem exilio, Melitũ uerò morte damnarēt. Socratē ærea imagine publicè honorauere, quam à Lyſippo perfectam in urbis celeberrimo loco ſtatuerunt. Anitum ipſa die dum peregre eſſet, Heracleotæ exterminarunt. Huiuſmodi deſignarũt Athenienſes nõ modo in Socrate, uerũ & in alijs uiris illuſtribus permultis. Namq;, ut ait Heraclides, Homerum ueluti inſanientē drachmis quinquaginta multarũt. Tyrtæumq; mentis impotē dixerũt, & Aſtidamantē primum ex ludo Aeſchyli ſapientiſſimum ærea imagine honorauerũt. Eis Euripides quoq; id exprobrat in Palamede, doctam Philomelam innocuamq; muſam inſectatos clamans. Quanquã Philocorus Euripidem ante Socratem obijſſe tradat. Naſcitur Socrates, ut ait Apollodorus in chronicis, ſub Apſephione, ſeptuageſimæ & ſeptimæ olympiadis anno quarto, Thargelionis menſis ſextæ, quo die luſtrant Athenienſes ciuitatem, Dianamq; natam Delij tradunt. Moritur primo anno nonageſimæquintæ olympiadis, ſeptuageſimo ætatis anno. Eadē ferme Demetrius Phalereus ait. Sunt qui ſexagenariũ obijſſe referãt. Vterq; uerò Socrates & Euripides Anaxagoræ auditores fuere. Porrò Euripi*

θαργηλιὼν mēſis dictus ab eo quod terrã calfaciat, Græcis auſpicatiſſimus.

ripides primo anno ſeptuageſimæ olympiadis ſub Calliade ortus eſt. Videtur autẽ mihi Socrates & de naturalibus diſſeruiſſe, quandoquidẽ & de prouidentia plerunq; diſputat, ut Xenophon ait, tametſi de rebus quæ ad bonos mores faciũt, tantum uerba eum feciſſe aſſeueret. Sed & Plato, in apologia mentionem Anaxagoræ faciens, aliorumq; phiſicorum, quæ Socrates negat, de his dicere ipſe comprobatur, & quidem cùm ſua omnia Socrati ſemper attribuat. Refert Ariſtoteles magnum quendam ex Syria profectum Athenas, Socratem pluribus in rebus reprehendiſſe, uiolentamq; illi mortem futuram prædixiſſe. Eſt noſtrum in illum adſcriptum epigramma.

Πῖνε νῦν ἐν Διὸς ὤν, ὦ Σώκρατες, ἦ σε γὰρ ὄντως
  Καὶ σοφὸν εἶπε θεός, καὶ θεὸς ἡ σοφίη.
Πρὸς γὰρ ἀθηναίων κώνειον ἁπλῶς μὲν ἐδέξω·
  Αὐτοὶ δ' ἐξέπιον τοῦτο τεῷ στόματι. hoc eſt,
Nũc bibe apud ſuperos bone Socrates. ipſe enim Apollo
  Te ſapere haud leuiter dixit, & is ſapiens,
Ciuibus ingratis tibi erat porrecta cicuta.
  Aſt ijdem hauſerunt protinus ore tuo.

Fuit ei, ut refert Ariſtoteles tertio de poëtica, cum Antiocho Lemnio, & Antiphone prodigiorum interprete contentio, quemadmodũ & Pythagoræ cum Cydone & Onata, uiuentiq; Homero cum Sagari, uita functo cum Xenophane Colophonio. Heſiodo item cum Cercope, quo defuncto cum Xenophane, cuius iam ſuprà meminimus, Pindaro cum Amphimene Coo, Thaleti cum Pherecyde, Biantiq; cum Salaro Prienæo, Pittaco cum Antimenide, & Alcæo, Anaxagoræ cum Soſibio, Simonideq; cum Timocreonte. Verũ ex his qui ſucceſſere Socrati, apppellãtur Socratici, nobiliſsimi ſunt, Plato, Xenophon, & Antiſthenes.

Ex his uerò qui decem dicũtur, clariſſimi fuerũt quatuor, Aeſchines, Phædon, Euclides, & Ariſtippus. Primò igitur dicendũ de Xenophõte, deinceps de Antiſthene inter Cynicos, tum de Socraticis, atq; ita demum de Platone, qui & decem ſectarũ princeps eſt, primãq; Academiã ipſe conſtituit. Hic ergo ſucceſſionis eſto modus. Fuit & alius Socrates hiſtoricus qui Argos diligẽter deſcripſit. alius itẽ peripateticus Bithynus. atq; alius poëta epigrammatũ. & alius Cous qui deorum precationes inuocationesq; conſcripſit.

XENOPHON.

*XEnophon Grylli filius Athenienſis, pago Archieus fuit, uerecundus admodum, & ultra quàm dici poſſit ſpecioſus. Aiunt eum cùm Socratem in angiporto quadam habuiſſet obuium, porrecto baculo tranſire prohibuiſſe. percontanti uerò, ubi nam uenirent quæ humanis uſibus ſunt neceſſaria, cùm ille reſpondiſſet. rurſus, ubi nam boni ac probi homines fierent, hærente illo dixiſſe Socratẽ, ſequere igitur & diſce. ex eo tempore Socratis auditor factus. Primus omnium quæ dicebantur notis excepta in publicũ edidit, *commentaria inſcribens, primusq; philoſophorũ ſcripſit hiſtoriam. Hunc adamaſſe Cliniã Ariſtippus in quarto de Antiq. delic. meminit, atq; ad eum hæc dixiſſe, At nunc ego Cliniã libentius intueor, quàm cætera omnia quæ ſunt inter homines ſpecioſa, cæcusq; mallẽ ad cætera fieri, dum unici Cliniæ conſpectu fruerer. Angor noctu & in ſomnis, quòd illum nõ uideo, diei ac ſoli gratias ago, quòd Cliniæ mihi faciẽ reuelant. In Cyri amicitiã hoc modo uenit. Erat illi familiaris quidã Proxenus nomine, Bœotius genere, diſcipulus Gorgiæ Leontini, Cyro notus & charus. Is apud Cyrum Sardis morabatur. Scripſit autẽ Xenophonti epiſtolã Athenas, accerſẽs illũ, & Cyro amicum fieri ſuadẽs.*

*ἀπομνημονεύματα, quæ & hodie extant ad tres libros.

Hanc

Hanc ille Socrati oſtendit, conſiliumq́; petebat. Eum ille Delphos miſit,in ea re Dei conſilio uſurum.Paruit Xenophon,profectusq́; ad Deũ,rogat num proficiſci ad Cyrum debeat nec'ne.Sed quanquã ea in re Socrates illum etſi modicè ſimulabat,proficiſci tamen monuit.Vbi autem ad Cyrum uenerat,ita ſe illi inſinuauit, ut non minus illi amicus charusq́; fuerit,quã Proxenus. Omnia igitur quæ in aſcẽſu Cyri,ac deſcenſu cõtingere, nobis ipſe diligẽtiſſimè tradidit.Inimicitias autẽ aduerſus Menonem Pharſaliũ grauiſſimas exercuit,qui fuerat accenſus tẽpore peregrini militis ductor,cui inter cætera maledicta & illud obiecit, maioribus illo ſe uſum amaſijs.Apollonidi item cuidam exprobrauit,quòd perforatis eſſet auribus. Poſt accenſum uerò & Ponticas clades fœderaq́; à Seutho Odryſorũ rege uiolata,ſe in Aſiam contulit ad Ageſilaum Lacedæmoniorum regem, Cyriq́; milites illi ſub mercede præſtitit, ac ſe illi totum deuouit, amiciſſimusq́; fuit. Quo tempore quòd Laconicas partes tueri uideretur,exilio dãnatus ab Athenienſibus eſt,profectus deinde Epheſum,dimidiũ auri quod ſecũ tulerat, Megabyzo Dianæ ſacerdoti ſeruandũ tradit quoad reuerteretur.Sin ſecus,ſtatuam ex eo confectam deæ conſecrare iubet. Ex dimidio reliquo donaria in Delphos miſit.Inde cum Ageſilao in Græciam ad bellũ contra Thebanos profectus eſt,Lacedæmonijs cõmeatum illi ſuppeditantibus.Hinc iam omiſſo Ageſilao in agrũ Heleæ, Cilluntem uenit ab urbe haud procul diſtantem.Sequebatur autẽ illum & mulercula Phileſia nomine, ut refert Demetrius *Magneſius, & duo * liberi, Gryllus ac Diodorus, ut ait Dinarchus in libro de Repudio aduerſus Xenophontem, qui etiã *gemini uocati ſunt. Adueniente uerò Megabyzo ſub occaſione publicæ feſtiuitatis receptis pecunijs præ-

*μάγνης.
*υἱεῖς.
*διόσκουροι.

dium emit, & deæ conſecrauit, quod amnis interfluit Selinus, eiuſdem nominis cum Ephcſino. Hinc uerò uenationibus uacabat, amicis cōuiuia faciens, hiſtoriaſq; conſcribēs. Refert Dinarchus Lacedæmonios illi domū agrumq; dediſſe. Philopidam præterea Spartiatam aiunt ad eum illuc dono miſiße mācipia ex Dardania captiua abducta, ipſūq; arbitrio ſuo illa diſpoſuiße, quo tempore Helienſes in Scilunta cum exercitu profectos Lacedæmonijs *remorantibus agrum cepiſſe. Tum uerò Xenophontis filij cum paucis ſeruis clàm ſe ſubducentes in Lepreum conceſſere. Xenophon quoq; ipſe in Helim primò, poſtea in Lepreum ad filios uenit, atque inde cum illis Corinthum profectus, ſaluus euaſit, ubi etiā poſtea habitauit. Interea cùm decreuiſſent Athenienſes afflictis Lacedæmoniorum rebus opitulari, filios Athenas militatū Lacedæmonijs mittit, apud Spartanos quippe inſtituti fuerant, ut refert Diocles in uitis philoſophorum. Ex ea pugna Diodorus nullo præclaro facinore illuſtris ſeruatus eſt, eiq; filius ex fratris nomine fuit. Porrò Gryllus inter equites fortiſſimè dimicans (erat autem ea pugna circa Mantineā) honeſta morte defungitur. magiſtro equitum Cephiſodoro, & Imperatore exercitus Ageſilao, ut ait Ephorus in v. & x x. hiſtoriarum lib. In ea pugna & ipſe Epaminundas Thebanorum dux cecidit. Fertur Xenophon tunc coronatus ſacrificaſſe, & cùm filium corruiſſe didiciſſet, coronam depoſuiſſe: ubi uerò acriter pugnantē oppetiſſe comperit, eam rurſus capiti impoſuiſſe. Sunt qui illum ne lacrymatum quidē dicant, ſolumq; dixiſſe: Sciebam me genuiſſe mortalem. Refert Ariſtoteles Grylli laudes & epitaphia tunc innumeros ſcripſiſſe, partim ut eius uirtus celebris fieret, partim item ut patri gratificarentur. Socratem item Grylli laudes cōſcripſiſſe,

*Ἀντέντων. [margin note beside "remorantibus"]

Eadē fere Valerius Max in fine libri ſexti.

pſiſſe,Hermippus teſtis eſt in libro, de uita Theophraſti. Timon eum, ut ſolet, inſectatur. Hæc uita Xenophontis fuit. Floruit maximè quarto anno, x c. & I I I I. olympiadis, aſcenditq́; cum Cyro ſub principe Xenæneto, anno uno ante Socratis mortem. Obijt autem, ut ait Steſiclides Athenienſis in deſcriptione principum & olympionicum, anno primo, c v. olympiadis, ſub principe Callidemede, ſub quo & Philippus Amyntæ filius Macedonibus imperabat. Obijt Corinthi, ut ait Demetrius Magneſius, ad maturam iam prouectus ſenectutem, uir profectò cùm in cæteris præſtans ac bonus, tum equorum uenationisq́; ac diſciplinæ militaris in primis ſtudioſus, ut ex libris eius intelligi poteſt. Religioſus preterea & ſacrificijs intentus, qui res ſacras nõ mediocriter teneret, & Socratem ad unguem imitatus. Scripſit autem quadraginta libros alijs aliter eos diuidentibus. Aſcenſum Cyri, cuius per ſingulos libros, non autē totius operis procœmium fecit. Cyri *inſtitutionem. Græcorum res geſtas, & commentaria, ſympoſiumq́;. & œconomicum. De re equeſtri, & de uenatione.* ἱππαρχικὸν *preterea, & Socratis apologiā, & de ſeminibus. Hieronem ſiue tyrannicū, Ageſilaum, & Athenienſium ac Lacedæmoniorū Remp. quā non eſſe Xenophontis Demetrius Magneſius teſtatur. Fertur & Thucydidis libros eatenus latentes cùm ſubducere poſſet, ipſe primus in eius uiri gloriam in lucē dediſſe. Appellabatur autē muſa Attica præ dulcedine eloquentiæ, & incredibili facilitate. Vnde illi cum Platone non omnino conueniebat, ut ſuo loco cùm ad Platonem uenerimus, dicemus. Sunt autem & in hunc noſtra epigrammata ſic ſe habentia,*

*μάγνητ.

*παιδαγ.

Οὐ μόνος ἐς Πέρσας ἀνέβη Ξενοφῶν διὰ Κῦρον
Ἀλλ' ἄνοδον ζητῶν ἐς διὸς, ὅτι ἄγοι.

Παιδείης γὰρ ἑῆς Ἑλλωικὰ πράγματα δείξας
Ὡς καλὸν ἡ σοφίη μνήσατο Σωκράτεος. hoc eſt,
Non tantum ad Perſas Cyrus Xenophonta uocauit
Quàm uirtus, qua itur limina ad alta Iouis.
Ipſe ſuum oſtendit, Græcorum geſta recenſens
Nobile & egregij Socratis ingenium.

Item aliud de eius morte.

Εἰ καὶ σὲ Ξενοφῶν κραναοῦ κέκροπός γε πολῖται,
Φεύγειν κατέγνων τοῦ φίλου χάριν Κύρου,
Ἀλλὰ Κόρινθος ἔδεκτο φιλόξενος ᾗ σὺ φιληδῶν
Οὕτως ἀρίσκῃ, κᾆθι καὶ μένειν ἔγνως. hoc eſt,
Sis quanquàm ingratis Xenophon eiectus Athenis
In te ob fauorem Cyri amici regium,
Te tamen excepit fugitiuum grata Corinthus,
In qua hoſpes urbe noſti lætus uiuere.

Inueni alibi claruiſſe illum circa octogeſimam & nonam olympiadem unà cum Socratis cæteris. Iſtrus autem aſſerit illum ex decreto Eubuli exulaſſe, eiuſdemq́; poſtea ſententia rediſſe. Septem uerò fuere Xenophontes. Primus hic ipſe. ſecundus Athenienſis Pythoſtrati illius frater, qui* Theſeidos poëma compoſuit, qui inter cætera Epaminundæ quoq; uitam cõſcripſit, ac Pelopidæ. tertius Cous medicus. quartus qui Hannibalis hiſtoriam ſcripſit. quintus qui prodigia fabuloſa commentus eſt. ſextus Parius ſculptor egregius. ſeptimus antiquæ comœdiæ poëta.

*θησηίδα.

AESCHINES.

AEſchines Charini *lucanicas uẽdentis, ſiue ut uolunt, Lyſaniæ filius Athenienſis à puero miræ indolis, laborumq́; patientiſſimus fuit. Quocirca & à Socrate nunquã diſceſſit, atque ideo Socrates de illo dicere ſolebat, Solus nos colore nouit Aeſchines. Hunc Idomeneus tradit, in

*ἀλλαντοποιοῦ. interpres legiſſe uidetur ἀλλαντοπώλου.

carcere fugam Socrati ſuadere tentaſſe, non Critonem, uerũ Platonem, cùm magis faueret Ariſtippo, Critoni uerba illa accommodaſſe. Vocatur in ius Aeſchines, & in primis à Menedemo Eretrienſe, quòd Socratis nomine dialogos complures inuexerit, quos à Xanthippe ſe accepiſſe memorabat. ex quibus illi ſunt, qui uocãtur ἀκέφαλοι nimiũ remiſſi. nec Socraticam conſtantiam aut copiam præferentes. eos tamen Aeſchinis non eſſe Piſiſtratus Epheſius aſſerit, ſed bonam partem ſeptẽ illis adſcribi. Perſeus refert, Paſiphontis Eretrici eſſe, atq; ab eo Aeſchinis inſertos libris. Antiſthenes quoq; paruum Cyrum, & minorem Herculẽ & Alcibiade, cæterorumq́; libros ab eo fuiſſe conſcriptos. Sunt autem Aeſchinis dialogi, qui Socraticum exprimunt morem ſeptem iſti. Primus Milciades. Ion quodammodo imbecilior eſt, deinde Callias, tum Axiochus, Aſpaſia, Alcibiades, Telauges, & Rhinon. Aiunt ipſum inopia adactũ, ueniſſe in Siciliam ad Dionyſium, atq; à Platone deſpectum, ab Ariſtippo fuiſſe illi commendatum, ibiq́; prolatis dialogis quibuſdam accepiſſe munera, demum Athenas reuerſum, ibiq́; minimè docere philoſophiã ſuã auſum, quod illic Platonis & Ariſtippi eſſet clariſſimũ nomen. auditores ſibi mercede quæſiuiſſe, deinde in defenſionem innocentium ſe ad ſcribendas orationes iudiciales conuertiſſe. atq; ideo Timonẽ de illo dixiſſe ferunt, quòd in perſuadẽdo potens fuerit. Aiunt illi dixiſſe Socratẽ cũ premeretur inopia ut à ſeipſo uſuras exigeret ſibi ſubducendo cibaria. Huius dialogos Ariſtippus etiam ſuſpectos habuit. Nam dum eos Megaris legeret, ſubſannatum ferunt, ac dixiſſe, Vnde tibi iſta furcifer? Refert Polycritus Mendæſius in primo, de Dionyſio, uixiſſe illum cum tyranno quoad tyrannide exciderit, & uſq; ad Dionis in Syracuſas reditũ,

 cum

*cum illo aſſerens & Carcinum comicum fuiſſe. Fertur & eius ad Dionyſium epiſtola. Erat autē in arte oratoria maximè exercitatus, ut ex eâ oratione quam pro defenſione patris Phæacis magiſtri militum ſcripſit, & ex eo quòd Gorgiam Leontinum imitatus eſt maximè conſtat. Scripſit autem & Lyſias orationem contra illum, quam inſcripſit de calumnia, ex quibus profectò liquet oratorem præcipuum fuiſſe. Erat ei & familiaris quidam Ariſtoteles nomine, cognomento Mythus. Panætius omnium Socraticorum ueros eſſe dialogos cenſet, Platonis, Xenophontis, Antiſthenis, Aeſchinis. de Phædonis tantum & Euclidis ambigit, cæteros damnat. octo autem fuerunt hoc nomine. Primus hic de quo loquimur. Secundus qui artem oratoriam conſcripſit. Tertius orator Demoſthenis æmulus. Quartus Arcadia profectus, Socratiſq; diſcipulus. Quintus Mitylenæus, quem & * flagellum oratorum uocabant. Sextus Neapolitanus Academicus philoſophus, Melantij Rhodij diſcipulus, idemq; in delicijs habitus. Septimus Mileſius ciuilis ſcriptor. Octauus ſtatuarius.*

*ῥητορομάστιγα

ARISTIPPVS.

ARiſtippus genere Cyrenaicus fuit, profectum uerò Athenas Socratis fama percitum Aeſchines tradidit. Is, ut ait Phanias peripateticus Ereſius, primus Socraticorum mercedem exegit, & quæſtu philoſophatus eſt, præceptoriq; pecunias mittebat. Cui cùm aliquando uiginti minas miſiſſet, ille eas cōtinuo remiſit, aſſerens Deū Socratis id ſibi non permittere. Diſplicebat id nimirum Socrati. Xenophon quoq; aduerſus eum infeſto fuit animo. Quocirca & librum contra uoluptatem, in Ariſtippum ſcripſit aſſertorem uoluptatis, eamq; Socrati diſputationem aſſignauit. Theodorus quoq; in libro de ſectis, illum conuicijs agit, & Plato in libro de anima, ſicut in alijs memorau-

Xenophontis liber aduerſus uoluptatem.

mus. Erat autem ei ingenium facile, ut ſe accommodaret loco, tempori, perſonæ. Nouerat omnem conuenientiæ ſimulare rationem. Quamobrem & Dionyſio plus cæteris probabatur, quia ad omne quod emergeret bene affectus inſtructusq; uideretur. Nam ut libenter percipiebat præſentium uoluptatem, ita ut abſentibus frueretur non laborabat. Vnde & Diogenes ipſum regium appellabat canē, eumq; Timon ut nimis delicatum acriter mordet, cùm ait:

Οἷάτ' Ἀριστίππου τρυφερὴ φύσις ἀμφαφόωντος
ψεύδη. hoc eſt,
Qualis Ariſtippi mollis natura ſophiſtæ,
Quæ potuit tactu à falſo diſcernere uerum.

Aiunt illum aliquādo iuſſiſſe perdicem quinquaginta drachmis emi. Tantū luxuriæ grauiter ferenti cuidam reſpondiſſe, tu iſtam obolo nō emeres? & cùm annuiſſet ille, mihi uerò, inquit, quinquaginta drachmæ tantùm ualent. Tres formoſas meretrices ei in conſpectum dari aliquando Dionyſius iuſſit, eumq; quā ex illis uellet eligere. Tum ille tres ſimul abduxit, dicens, neq; Paridi tutum fuiſſe quòd unam prætulerit cæteris. Eas igitur ad ueſtibulum uſq; deduxit, ac dimiſit, adeò erat & in eligendo, & in contemnendo facilis. Ideoq; Stratonem, ſiue, ut alij uolunt, Platonem, ad eum dixiſſe tradunt, Tibi ſoli & chlamydem & *pannum ferre datum eſt. Conſputus à Dionyſio æquo animo tulit. Eam iniuriam cùm quidam ægrè ferret, piſcatores, inquit, ut gobium uenentur, mari patiuntur ſe aſpergi, & ego ut balenam accipiam, non patiar excreatione aſpergi? Prætereuntem quandoq; Diogenes olera abluēs obiurgauit et dixit, Iſta tu ſi parare tibi didiciſſes tyrannorum aulas non ambires, Tu uerò, ait ille, ſi quidem conuerſari cum hominibus ſcires, olera profectò non lauiſſes. Interrogatus quid

*ῥάκος.

nam ſibi ex Philoſophiæ ſtudijs quæſiſſet, poſſe, inquit, omnibus fidenter loqui. Cum probro ſibi daretur quòd pretioſè & exquiſitiſſime uiueret, ſi uituperandum, ait, hoc eſſet, in celebritatibus Deorum profectò nõ fieret. Rogatus aliquando quid habent eximium Philoſophi, ſi omnes, inquit, leges intereant, æquabiliter uiuemus. Percontanti Dionyſio cuius rei gratia Philoſophi diuitum limina terunt, Philoſophorum uerò diuites non ita, quòd illi, inquit, ſciũt quibus indigent, at hi neſciunt. Cùm illi uitio uertiſſet Plato, quòd tam lautè uiueret, num, inquit, tibi uidetur bonus uir eſſe Dionyſius? illo annuente: Atqui ille, ait, multò me lautius uiuit. unde nihil prohibet quempiam lautè & bene uiuere. Interrogatus quo differant docti ab indoctis, quo, inquit, domiti equi ab indomitis. Ingreſſus aliquando meretricis cubiculum, cùm erubeſceret quidam ex his qui cũ eo erant adoleſcentibus, non, inquit, ingredi turpe eſt, ſed egredi non poſſe turpe eſt. Cum a quodam ſibi propoſitũ eſſet ænigma, & ut ſolueret importunè ab eo ipſo qui propoſuerat urgeretur, quid, inquit, ô ſtolide uis ut ſoluam, quòd etiam ligatum nobis exhibet negotiũ? Melius eſſe dicebat in mendicum euadere, quàm indoctum. Illic enim pecunijs hic humanitate indigetur. Cùm aliquando conuicijs ageretur, abibat. inſectatore uerò proſequente ac dicente, cur fugis? quoniam, inquit, maledicendi tu poteſtatẽ habes, audiẽdi ego nõ item. Indignanti cuidam ac dicenti, Philoſophos cerneret ſemper obſidere diuitũ fores, & medici, inquit, lãguentium ianuas frequentant, non tamen ideo quiſpiam ægrotare mallet, quam mederi. Corinthum nauigabat aliquando, & cum tempeſtate iactaretur, turbari cœperat. in ea perturbatione cuidam inſultanti ac dicenti: Nos imperiti non metuimus, uos Philoſophi cur trepidatis? Non, inquit,*

**ἐπαίτην, ἢ ἀπαίδευτον. Græcè iucundius, quaſi dicas, rogatorem quàm arrogantem.*

*quit,de eadem anima utriſq; noſtrũ cura & metus incum-
bit. Glorianti cuidam,quod multa didiciſſet, ait, ſicuti non
hi plurima comedunt & exercentur, melius ualent, quàm
qui ſumunt neceſſaria,ita non qui plurima,ſed qui utilia le-
gerũt ſtudioſi habendi ſunt,& eruditi. Oratori qui cauſam
pro ſe dixerat & uicerat,ſciſcitãti, quid tibi profuit Socra
tes? hoc,inquit,ut oratio quã pro me habuiſti uera ſit. Are-
tam filiam præclaris monitis inſtituebat, exercens eam ut
id quod nimium eſſet,contemneret. Rogatus à quodam, in
quo melior euaſurus eſſet filius,ſi erudiretur,etſi nulla, in-
quit,alia in re, certè uel in theatro non ſedebit lapis ſuper
lapidem. Cùm ſibi quidam cõmendaſſet filium, quingentas
poſtulauit drachmas,cui ille cùm diceret,tanti emere man-
cipium poſſum,eme,inquit,& habebis duo. Pecuniã ſe ab
amicis accipere dicebat,non ut ipſe uteretur, ſed ut ſcirent
illi quas ad res pecunijs uti conueniat. Probro illi ſemel ob-
ijcientibus,quòd in cauſa propria conduxerit Rhetorem:
Atqui,inquit,& cocum dum cœnam facio cõduco. Cogen
te aliquando Dionyſio,ut aliquid ex Philoſophia loquere-
tur: Ridiculum,ait,eſt,ſi quidem me ut loquar interrogas,
& quando loqui oporteat ipſe me doces. Ad hæc uerò indi-
gnatus Dionyſius extremum omniũ iuſsit accumbere. Sed
ille,illuſtrem,inquit,hunc locum uoluiſti. Gloriabatur qui-
dam,ac ſibi applaudebat de natandi peritia. ad quem ille:
Nõ erubeſcis,inquit, in his,quæ delphinis propria ſunt glo
riari? Interrogatus quid differat ſapiens ab inſipiente, Mit-
te, ait, ambos nudos ad ignotos,& diſces. Exultanti cui-
dam quòd multum bibens non inebriaretur: hoc, inquit,
etiam mulus facit. Ad eum qui illi quòd meretrici cohabi-
taret,exprobrabat: Dic age,inquit, num quid differat eam
domum accipere quam multi aliquando inhabitauerint,
aut quã nemo? Negante illo,quid,inquit: Nam differre pu-*

tas ea naui ferri in qua innumeri ſæpe nauigauerint, an in qua nullus? Minimè,inquit ille. Num ergo, *inquit,differt, uti mulieri congrediare,ei quæ neque multis fuerit expoſita,an ei quæ nullis?Culpatus,cur ex* Socratis *diſciplina ueniens pecuniam acciperet,& meritò,inquit. nam* Socrates *cùm ſibi pleriq; mitterēt triticum & uinum,paucis in ſuos uſus reſeruatis,remittebat reliqua.Habuit enim ille* penuarios* Athenienſium principes,*ego autem* Euthychidē *emptitium ſeruum. Vtebatur &* Laide *meretrice, ut refert* Sotion *in* 11. *Succeßionum libro. Qua ex re cùm ſigillaretur à plurimis,habere ſe* Laidem *reſpōdit, nō à* Laide *ſe haberi.Nā continere ſe à uoluptatibus,neq; eis manus dare præclarum eſſe,non earum ſibi uſum interdicere. Exprobrantem ſibi lautiores & delicatiores cibos, hac ratione compeſcuit:Tu,inquit,iſta tribus obolis nō emeres?Fatente illo,non tam igitur,inquit,ego uoluptati ſtudeo, quàm tu auaritiæ.Oſtendebat ei* Simus Dionyſij *quæſtor magnificè inſtructas ædes,& pauimēta pretioſa. Erat autem* Phryx. *tum ille ſputa quàm maximè potuit ei in faciē coniecit. Indignante illo,non habui,inquit, oportuniorem locū.* Charondæ,*ſiue,ut quidam uolunt,* Phædoni *interroganti, quisnam eſſet unguentis delibutus,ego,inquit,infelix,& me infelicior* Perſarū Rex.*Cæterùm uide, ne ut cæteræ animātes propterea nihil ſui amittunt,ſic ne homo quidem.Mali uerò malè pereant cynædi, qui unguēta pretioſa nobis exprobrant. Interrogatus quomodo* Socrates *obijſſet diem, utinam,inquit,ſic ego.Intrauit ad illum aliquando ſophiſta* Polyxenus, *intuituſq; mulieres compoſitas, & magnificè inſtructum conuiuium, accuſare luxum eiuſmodi cœpit. Continuit ſe ille modicè ac demum.Poteſ'ne, inquit,hodie nobiſcum eſſe? Et cùm ille annuiſſet,cur ergo,inquit,quereris?*

*ταμίας *diſpē-ſatores. Erant* ταμίαι *magiſtratus apud Athenienſes, quod ferè Romanis quæſtores ærarij.*

reris? Videris enim non delicatiorem menſam accuſare, ſed ſumptum. Geſtabat eius famulus in itinere pecuniam, & cùm premeretur onere, effunde ait, quod nimis eſt, & fer ea quæ potes. teſtatur id Bion. Cùm aliquando nauigaret, didiciſſetq́; nauem eſſe piraticam, acceptum aurũ numerabat, deinde uelut imprudenti & inuito lapſum è manibus, iactauit in mare, ingemuitq́; grauiter. Sunt qui illũ & hæc dixiſſe memorẽt, melius eſt, ut hæc ab Ariſtippo, quàm Ariſtippus propter iſta pereat. Interrogãti Dionyſio ad quid ueniſſet, ut, inquit, quæ habeo impartiar, quæ nõ habeo accipiam. Alij ſic eum reſpondiſſe referunt, quando ſapientia egebam adij Socratem, nunc pecuniarum egens ad te ueni. Arguebat maximè homines, quòd in auctionibus quidẽ uaſa inſpicerent, uitam uerò nõ inſpicerẽt. Hoc alij Diogenis fuiſſe uolunt. Iuſſerat aliquando Dionyſius in conuiuio, ut ſinguli in ueſte purpurea ſaltarent, id Plato renuit dicens:

Senariĩ ex Euripid. tragœdia quapiam.

Οὐκ ἂν δυναίμην θῆλυν ἐνδῦναι στολὴν
Ἄῤῥην πεφυκὼς, καὶ γένους ἐξ ἄῤῥενος. hoc eſt,
Effœminata ueſte non poſſum tegi,
Cùm ſim uir, & uirili natus ſtemmate.

Sumptam uerò Ariſtippus ſe induit, & cùm ſaltare inciperet, propriè prompteq́; dixit:

–Καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν
Ὁ νοῦς ὁ σώφρων οὐ διαφθαρήσεται. hoc eſt,
–Neq; in ſacris Liberi
Patris, pudica mens unquam corrumpitur.

Orabat aliquando pro amico Dionyſium, & cùm repelleretur, ad pedes eius corruit. Id factum cùm argueret quiſpiam, non ego, inquit, in culpa ſum, ſed Dionyſius, qui aures habet in pedibus. Morabatur in Aſia, & cùm ab Artapherne ſatrapa fuiſſet comprehenſus, interrogatus à quodam,

dam, an ibi conſideret, quaſi uerò, inquit, ô ſtulte magis unquã fidens fuerim quàm modò ſum, allocuturus Artaphernem? Eos qui liberalibus imbuti diſciplinis Philoſophiam neglexiſſent, Penelopes aiebat procis eſſe ſimillimos. Illos enim & Melanthò & Polydoram ancillas cunctaq; potius habere quàm dominæ ipſius nuptias ſperare potuiſſe. Simile quiddam & Ariſto dixiſſe fertur. Vlyſſem quippe cùm deſcendiſſet ad inferos, mortuos ferè uidiſſe omnes, allocutumq; eſſe, reginam uerò ipſam ne uidere quidem potuiſſe. Ariſtippus uerò rogatus quæ nam iuuenes oporteat diſcere, ea, inquit, quæ uiris uſui futura ſunt. Exprobranti cuidam quòd à Socrate ad Dionyſium ſe contuliſſet, atqui, inquit, ad Socratem diſciplinæ indigens profectus ſum, ad Dionyſium autem pecuniæ egenus ueni. Multas iam pecunias conſecuto cùm diceret Socrates, unde tibi tam multas? Ille, inquit, unde & tibi pauca? Dicente ſcorto, ex te gero uterum: Nõ, inquit, hoc magis noſti, quàm ſi per ſpinas denſiſſimas ambulans dicere poſſes, iſta me pupugit. Cauſante quodam quòd filium quaſi non ex ſe natum proijceret, An uerò, inquit, ignoramus & pituitam & pediculos ex nobis gigni, quæ tamen uelut inutilia quàm longiſſimè proijcimus? Cùm à Dionyſio pecuniã ipſe, Plato librum accepiſſet, inſimulante ſe quodam, ego, inquit, pecunijs indigeo, Plato libris. Percontanti cuius rei gratia ſe Dionyſius argueret, eius ait, cuius arguunt cæteri. Poſtulabat pecuniam à Dionyſio, & ille, dixiſti, inquit, non egere ſapientem Da, inquit, ille, & poſtea de his quæramus, & cùm dediſſet, uides'ne ait, me nõ indigere? Dicente ad eum Dionyſio: Qui ad tyrannum proficiſcitur, illius eſt ſeruus, quamuis liber fuerit: Non eſt, inquit, ſeruus ſi liber uenit. Hoc Diocles refert libro de uita Philoſophorum. Alij Platonem id dixiſſe

*tradunt. Iratus Aeſchini, Non'ne mox redibimus ait in gra-
tiã, neq; delirare deſiſtemus? Num expectabis quoad quip
piam de nobis ſcurra loquatur ad pocula? Et ille, grato, in-
quit, animo. Memento ergo, ait Ariſtippus, quòd ad te cùm
maior eſſẽ natu prior acceſſi. Et Aeſchines, Rectè, inquit,
per Iunonem dixiſti: nã me multò profectò melior es. Ego
enim inimicitiarum, tu amicitiæ princeps fuiſti. Et iſta qui
dem de illo referuntur. Fuerũt autẽ Ariſtippi quatuor. Pri
mus iſte de quo nobis ſermo eſt. Secũdus qui Arcadiæ hiſto
riam ſcripſit. Tertius qui quòd à matre doctus eſſet, μητρο-
δίδακτος dictus eſt, prioris nepos ex filia. Quartus ex no
ua Academia profectus. Huius autẽ Cyrenaici Philoſophi
libri iſti memorantur, tres hiſtoriæ Libycæ libri ad Diony
ſium miſſi. Dialogi uiginti quinq;. Alij quidem Attica, alij
uerò Dorica* locutione ſcripti. Sunt autẽ hi, Artabazus, ad* *διαλέκτῳ.
*naufragos, ad fugitiuos, ad mendicũ, ad Laidem, ad Porum,
ad Laidẽ de ſpeculo, Hermias, ſomniũ, ad eum qui præerat
poculo, Philomelus, ad domeſticos, ad increpantes quòd ue
tus uinum ſcortáq; poſſideret, ad uituperãtes quòd magni
ficè inſtrueret menſam. Epiſtola ad Aretẽ filiã, ad eum qui
ſeipſum exercebat in olympia, interrogatio, alia interro-
gatio, χρεία, Neceſſitas ad Dionyſiũ, alia de imagine, alia
de Dionyſij filia, ad eũ qui arbitrabatur ſe contemptui &
ignominiæ haberi, ad eum qui cõſulere moliebatur. Pleriq;
illum et διατριβῶν ſex libros explicuiſſe aſſerũt, alij pror
ſus ſcripſiſſe negant, ex quibus eſt Soſicrates Rhodius. Por
rò & Sotion in ſecundo, & Panætius hæc illum ſcripſiſſe
referunt, uidelicet, De diſciplina, de uirtute exhortatorius,
Artabazus naufragij, fugitiui, diatribarũ libri ſex,* neceſ-* *χρειῶν.
*ſitatũ libri tres, ad Laidẽ, ad Porum, ad Socratẽ de fortuna.
Finem uerò definiuit lenem motum ad ſenſum emanantem.*

Age uerò quoniam ipſius uitam deſcripſimus, nunc eos

qui ab illo fluxere, Cyrenaicos ſuo ordine proſequamur. Ex his alij quidem ἡγησιακοὺς, ἀννικερέιους *alij, alij Theodorios ſeipſos appellauere. Sed & illos etiamnum qui à Phedone manarunt, ex quibus Eretricos nobiliſſimos dixere. Sic autem illorum ſeriem recenſeamus. Ariſtippum audiuit Arete filia & Aethiops Ptolemæus, & Cyrenæus Antipater. Aretæ uerò auditor fuit Ariſtippus Metrodidactos cognominatus, eius uerò Theodorus qui primo* ἄθεος, *deinde Theos appellatus eſt. Antipatrũ Epitimedes Cyrenæus audiuit, eius Paræbates auditor fuit. Paræbatis Hegeſias qui* πεισιθάνατος *eſt dictus, & Anniceris, à quo Plato redemptus eſt. At enim qui Ariſtippi inſtituta amplexi ſunt, & ab illo Cyrenaici ſunt appellati, hiſce opinionibus utũtur. Duas perturbationes ponunt, dolorem & uoluptatem uoluptatem lenem motum, dolorem uerò aſperum motum appellãtes. Nihil differre à uoluptate uoluptatem, neq; plus altera commune habere alteram, atq; illam quidem cunctas animantes appetere, hũc autem aſpernari. Voluptatem autem corporis intelligunt; quam & finem eſſe dicunt, ut etiam Panætius in libro de Sectis tradit, non eam quæ in ſtatu ſit, & doloris priuatione conſiſtit, & ueluti à turbatione omni quietem agit, quam ſuſcepit Epicurus, finemq; conſtituit. Videtur autem eis finis à beata uita differre: finem quippe eſſe particularem uoluptatum, beatam autẽ uitam ſiue felicitatem, uoluptatum particularium conſtare conuentu, quibus & præteritæ connumerantur & futuræ, Particularem quoq; uoluptatem propter ſe eligendam, felicitatem uerò non propter ſeipſam, ſed propter particulares uoluptates expetendam, Teſtimonio nobis eſſe finem habendam uoluptatem, quòd à pueris hanc nobis natura conciliauerit etiam abſq; iudicio rationis: & cum illa fruimur,*

mur,nihil amplius inquirimus,quodq́; nihil æquè ac dolorem naturaliter fugimus,uoluptatē prætereà bonum eſſe, etiā ſi à turpiſsimis proueniat rebus, ut ait Hippobotus *in lib.de ſectis.*Si *enim fœda ſit actio, uoluptatē tamē per ſeipſam eligēdā eſſe.bonūq; exiſtimandam.* Porrò *illa doloris amotio quam tuetur* Epicurus*, eis non uidetur uoluptas eſſe, neq; priuatio uoluptatis dolor. utraq; enim eſſe in motu cōſtituta, cùm non ſit motus doloris uoluptatisq́; priuatio. Quippe doloris illa uacatio ueluti dormientis ſtatus eſt.* Poſſe *quoſdā aiunt uoluptatē minimè appetere per animi peruerſionē,non tamen omnes animi uoluptates ac dolores in corporeis uoluptatibus & doloribus fieri, quippe qualibet ſimplici ex patriæ proſperitate, ſiue priuata felicitate gaudiū gigni.* Imo *ne ex memoria quidē ſeu expectatione bonorū uoluptatē perfici dicūt, quod placet* Epicuro,*nā tēpore motū animi effluere, quin ne ſolo quidem uiſu uel auditu uoluptates conſtare poſſe, quando & eos qui lamētationes imitantur,libēter audimus,ueras autē illibēter atq; iniucūdè.* Porrò *priuationem huiuſmodi aut uoluptatis,aut doloris medios ſtatus appellabāt.*Longè *tamē eſſe præſtātiores corporū q̃ animorū uoluptates,deterioresq́; corporis quàm animi affectatiōes, quocirca et his peccātes magis cruciari.*Durius *quippe dolere, lætari uerò familiarius & gratius arbitrabātur. Quocirca & maior illis erat corporis cura quàm animi.* Vnde *cū inde quoque conſtet eligendam uoluptatē, pleraq; tamen quæ ſunt efficiētia quarūdā uoluptatū,cū ſint moleſta, ſæpe aduerſari,ut difficilima eis uideatur uoluptatū congeries, quæ beatā uitam efficere nō poſsit.*Placet *aūt eis neq; ſapiētem ſemper in uoluptate uiuere, neq; rurſus inſipientem ſemper in dolore, uerum maiore ex parte ſic utrumq; affici.*

Satis autem eſſe, ſi quis uel per unã incidentẽ uoluptatem ſuauiter afficiatur. Prudentiam quidẽ bonum eſſe aſſerunt, nõ autẽ propter ſeipſam appetẽdam, ſed eorũ gratia, quæ nobis ex illa proueniũt. Amicũ neceſſitatis cauſa amplectẽdum. Nam & corporis partes quàm diu adſunt, adamari. Virtutes quaſdam imprudẽtibus & cõmunes eſſe. Corporis exercitationẽ cõferre ad uirtutẽ capeſſendã. Sapientem nunquã inuidia tentãdum, neq; cupiditati, neq; ſuperſtitioni unquã ceſſurũ. Iſta enim ex inani opinione contingere, metu tamen & dolore pulſandum. Id quippe naturaliter fieri. Diuitias præterea uoluptates efficere, neq; per ſe appetendas. Perturbationes item cõprehendi poſſe dicebant, non autem etiam ex quibus fiunt. Naturalium rerum inquiſitionem omittebãt, quòd cõprehendi non poſſe manifeſtè colligerent. Logicen propter ſummũ eius uſum attingebant. tamen Meleagri ſententia eſt in ſecundo de opinionibus, & Clitomachi in primo de ſectis, eos & phyſicã & dialecticã æquè aſpernari. Poſſe enim & aptè dicere, ac extra ſuperſtitionẽ eſſe, mortisq; metum effugere, qui rationem bonorum malorumq; didicerit. Nihilq; natura iuſtum eſſe, aut honeſtum uel turpe; ſed conſuetudine ac lege. Vir tamen bonus nihil agit perperam ob imminentia damna, opinionesq; ſiniſtras euitandas. Eſſe autẽ ſapientem profectum quendam in ijs quæ uel in philoſophia, uel in cæteris bonis & honeſtatis artibus non ſatis prouenerunt. Aiunt & dolore affici alium alio magis. ſenſusq; nõ ſemper uera nũtiare. Verũ enimuero hi qui dicuntur Hegeſiaci, eandem ſanè de uoluptate ac dolore habuere ſententiam, præterea neq; gratam eſſe aliquid, neq; beneficentiã, neq; amicitiã, quòd iſta non per ſe ipſa appetamus, ſed uſus ac neceſſitatis gratia, ac propter eos qui ſi

abſint

abſint,illa nec ſubſiſtere quidē,eſſe autē impoßibile cumulatè cōtingere beatam uitā. Corpus quippe morbis multis paßionibusq́; affligi,animā uerò ſimul cum corpore pati, & unà turbari,cōplura item quæ ſperemus, à fortuna impediri, propter iſta igitur atq; huiuſmodi beatam uitam nō poſſe obtineri. Vitā præterea ac mortē eligendam. Natura item ſuauè atq; inſuauè nihil opinabātur,cæterum propter rerum uel raritatem,uel nouitatē, uel ſatietate lætari alios, alios angi. Diuitias uel paupertatē nihil ad uoluptatis ualere rationem,neque enim aliter ea uoluptate diuites quàm pauperes affici. Seruitutē æquè atq; libertatem, nobilitatē atq; ignobilitatē, gloriam uel ignominiā nihil differre ad uoluptatis modū,atq; inſipienti quidē expedire ſi uiuat, id uerò ſapienti indifferens eſſe. Sapientem ſuijpſius gratia cuncta facturū. Aliū quippe neminē æquè ac ſe dignū arbitrari. Quamlibet enim ingentia uideatur ab eo conſecutus, nō tamen eorum quæ ipſe præſtiterit merita æquare. Tollebant & ſenſus, quòd certam non inferunt notionē, quiq́; ſine delectu agere cuncta uiderētur. Eorū peccata ueniam dicebant promereri,neq; enim ſponte peccare, ſed aliqua perturbatione coactos. Non odio quenquam habiturū, ſed potius eruditurum. Sapientē num adeò in bonorū electione inhæſurum,ut in malorum fuga, finem conſtituendo, ut neq; in labore,neq; in dolore uiuatur. Idq́; eos aſſequi qui circa uoluptatum materiā neutram in partē inclinatiores ſunt. Porrò Anicerij in cæteris ab iſtis non diſſentiunt. Relinquunt autē amicitiā in uita, & gratiam, honoremq́; aduerſus parentes, & pro patria præclarum aliquod facinus. Quocirca quamuis moleſtias ſapiens, ac negotia ſubeat, nihilominus beatè uicturū, etſi minimū uoluptatis illi ſuppetierit. Amici felicitatem non per ſe appetendam, neq; ei

proximi patere ſenſui, neq; ſatis eſſe in ratione momenti, ut confidere poßimus, & multorum opinione celſiores euadere, oportere uerò in optimis quibuſq; aſſueſieri, propter inolitam & inſitam nobis affectionẽ uitioſam. A*micum non propter uſum, ac neceßitatem ſolum ſuſcipiendum, quæ profectò ſi deſerit, non erit ille auerſandus, uerumetiam propter inſitam beneuolentiã, cuius gratia dolores quoque eſſe ſubeundos.* Q*uanuis enim finem in uoluptate cõſtituant, doleantq; ſi illa priuari cõtingat, ſponte tamẽ ſuſtinendos labores uolunt pro ſummo in amicum ſtudio, affectuq; ſingulari.*

Q*ui autem* Theodorij *ſunt appellati, à* Theodoro *quẽ prædiximus traxere cognomen, eiuſq; decretis uſi ſunt.* Porrò Theodorus *ipſe omnes de dijs opiniones ſuſtulit.* Deniq; *librum ipſius de dijs inſcriptum offendimus nõ cõtemnẽdum, ex quo &* Epicurum *cõplura ſumpſiſſe aſſerunt.* Audiuit *autẽ* Anniceridem, Dionyſiumq; *dialecticũ, ut ait* Antiſthenes *in philoſophorum ſucceßionibus.* Finem *opinatus eſt gaudium & mœrorẽ.* Alterũ *cõſtare prudentia, alterum uerò imprudentia.* Bona *eſſe prudentiam atq; iuſtitiam, mala uerò contrarios habitus, media uoluptatem & dolorem.* Suſtulit *& amicitiã, quòd ea neq; inſipientibus adſit, neq; ſapientibus.* In *illis enim ſublato uſu amicitiam quoq; euaneſcere.* Sapientes *uerò cum ſibijpſis ſufficiant, amicis non indigere.* Probabile *dicebat prudentem uirum non ſeipſum pro patria periculis exponere, neque enim pro inſipientium cõmodis amittendam eſſe prudentiam eſſeq; patriã mundum.* Furto *quoq; & adulterio, & ſacrilegio cùm tempeſtiuum erit daturum operam ſapientem.* N*ihil quippe horum turpe natura eſſe: ſed auferatur de hiſce uulgaris opinio, quæ è ſtultorum imperitorumq;*

pleb

plebecula conflata eſt. Sapiētem publicè abſq; ullo pudore ac ſuſpicione ſcortis cōgreſſurum. Aiebatq; iſtiuſmodi argutijs, Non'ne mulier literis inſtructa utilis erit, quia literata eſt? & puer itidem & adoleſcens utilis erit, quia literaturam callet? Ita ſanè. & mulier igitur utilis eſt, quia pulchra erit. Et puer & adoleſcēs utilis erit, quia formoſus eſt? Ita ſanè. Puer igitur & adoleſcens pulcher, & ad hoc erit profectò utilis ad quod formoſus natus eſt. Aſſentiebatur. Eſt autem utilis ut ei congrediatur. Quibus conceßis inferebat, Si quis ita utatur eiuſmodi congreßione quando id utile eſt, nō peccabit. Neq; igitur ſi utatur pulchritudine dum id utile eſt, peccat. His igitur atq; huiuſmodi interrogatiunculis auditores capiebat. Videtur autem idcirco appellatus deus, quòd cùm illum Stilpo percōtatus eſſet, Putas'ne Theodore te id eſſe quod diceris? atq; ille fateretur, Deus ergo, inquit, es. Id cùm ille gratè accepiſſet, ſubridens ait, atqui infelix, inquit, ea ratione & cornicem te eſſe fatereris, & alia huiuſmodi innumera. Cùm aßideret aliquando Theodorus Euryclidi Hierophantæ, Dic mihi, ait, Euriclides, qui nam ſunt qui circa myſteria impij ſunt? cùm reſpondiſſet ille, eos eius criminis reos teneri, qui ea necdum initiatis aperirent. Et tu ergo, inquit, impius es, qui iſta nondum initiatis enarres. Parum autem abfuit, quin periclitaretur ne traheretur in Arium pagū, niſi eum Demetrius Phalereus eruiſſet. Amphicrates uerò, in libro de uiris illuſtribus, ait illum damnatū, uenenumq; bibiſſe. Cùm uerò apud Ptolemæum Lagi filium moraretur, legatus aliquando ad Lyſimachum ab illo miſſus eſt, magna uerò fiducia uſēti, ait Lyſimachus, Dic mihi Theodore, non'ne tu Athenis excidiſti? Et ille, rectè iudicas, inquit, Nam me Athenienſiū ciuitas ferre nō ualens, nō ſecus

ac Semele Dionyſium expulit. Rurſus dicẽti Lyſimacho, Caue ne ulterius ad nos proficiſcare, Non, inquit, reuertar, niſi me mittat Ptolemæus. Aderat Mythrus Lyſimachi diſpenſator. Is cùm diceret, uideris non ſolùm deos, uerum & reges ignorare: quo pacto, inquit, illos ignoro, quandoquidem te dijs inimicũ puto? Fertur cùm aliquando Corinthũ ueniſſet, magna diſcipulorũ turba comitatus, & Metrocles Cynicus σκάνδικας (id enim eſt ſylueſtre olus) abluens ei diceret, At tu ſophiſta nequaquam multis diſcipulis egeres, ſi olera dilueres. dixiſſe, Et tu ſi cum hominibus conuerſari didiciſſes, profectò iſtis oleribus non uterere. Simile quiddam, ut ſuo loco diximus de Diogene & Ariſtippo memoratur. Huiuſmodi Theodori fuiſſe uitã ac doctrinam comperimus. Demum uerò Cyrenem profectus apud Marium in pretio diu uixit, ubi cùm primũ eijceretur, nõ illepidum quiddam dixiſſe fertur. Malè, inquit, facitis uiri Cyrenaici qui me ex Lybia in Græciam exulẽ agitis. Fuerũt autẽ Theodori uiginti. Primus Samius Rhœci filius, qui conſuluit carbones fundamentis Epheſini templi ſubijci. Nam cùm humidus eſſet locus, carbones ait reiecta ligni natura ſoliditatẽ accipere humori inuiolabilem. Secũdus Cyrenaicus geometra, cuius & Plato auditor fuit. Tertius hic ipſe philoſophus. Quartus, cuius fertur* libellus de uocis exercitatione. Quintus qui de legiſlatoribus ſcripſit à Terpandro initium ſumens. Sextus Stoicus. Septimus qui Romanas res cõſcripſit. Octauus Syracuſanus, qui de re militari ſcripſit. Nonus Byzantius in cauſis ciuilibus clarus. Decimus ſimiliter, cuius & Ariſtoteles in oratorum epitome mentionẽ facit. Vndecimus Thebanus ſculptor. Duodecimus pictor, cuius & Polemon meminit. Decimuſtertius Atheniẽſis pictor, de quo Menodotus ſcribit.

* φωνασκικὸν.

bit. Decimuſquartus Epheſius pictor, cuius Theophanes in libro de pictura meminit. Decimuſquintus epigrammatum poëta. Decimuſſextus qui de poëtis ſcripſit. Decimuſſeptimus medicus Athenæi diſcipulus. Decimuſoctauus Chius philoſophus, Stoicus. Decimuſnonus Mileſius, & ipſe philoſophus Stoicus. Viceſimus tragœdiarũ ſcriptor.

PHAEDON.

PHædon Elienſis nobili familia, unà cùm patria captus coactus eſt intra cellulam infami ſe quæſtui addicere. Adiecto tamen oſtiolo Socratis contubernio præceptoreq; fruebatur, quoad ipſum Alcibiades ſeu Crito, Socrate monente redimeret. ex quo liberaliter philoſophiæ operam dedit. Hunc Hieronymus in libro * de aſſenſu retinẽdo ſeruum fuiſſe aſſeuerat. Scripſit autẽ dialogos, de quibus nihil dubitatur, Zopyrum & Simonẽ, De Nicia controuerſia eſt. Medum quẽ Aeſchinis eſſe plerique tradunt, alij uerò Polymeni. Antimachum ſiue Senes. & de hoc ambigitur. Scythicos ſermones etiam quidam Aeſchinis eſſe aſſeuerant. Succeſſor autem eius fuit Pliſtanus Elienſis, & ab eo tertius Menedemus Eretricus, Aſclepiadeſq; Phliaſius à Stilpone profecti, atq; uſq; ad eos Eliaci ſunt appellati: à Menedemo autem Eretrici, de quo poſtea dicemus, idcirco quòd ipſe ſectæ princeps atq; autor fuerit. *περὶ ἐποχῆς

EVCLIDES.

EVclides Megaris oppido, quod Iſthmo adiacet, ſiue iuxta quoſdã Gelous, ut in ſucceſſionibus tradit Alexander, Parmenidis librorum in primis ſtudioſus fuit. Ab eo Megarici denominati ſunt, qui poſtea ἐριστικοὶ, poſtremò dialectici ſunt. Quos ita primus Dionyſius

*Carthaginienſis idcirro appellauit quòd interrogãdo ac reſpondendo ſermones libroſq́; cõponerent. Ad hunc ait Hermodorus, poſt Socratis mortẽ, ueniſſe Platonẽ, ac Philoſophos reliquos metu atrocitatis tyrannorum cõpulſos. Hic bonũ eſſe unum definiuit multis nominibus celebre. Aliquãdo enim hoc dici prudentiã, quandoq; deum, aliàs mentẽ appellari, & huiuſmodi cætera. Quæ bono aduerſa uiderentur ſuſtulit, ea ne eſſe quidem dicens. Vtebatur probationibus, nõ his quæ per aſſumptiones, ſed quæ per concluſiones fiũt. Diſputationẽ itẽ quæ fit per ſimilitudinem ſuſtulit, dicens illam ſanè aut ex ſimilibus conſiſtere, aut ex diſsimilibus. & ſi ex ſimilibus conſiſtit, circa ipſa potius quàm quibus ſunt ſimilia uerſari rationem debere. Sin autẽ ex diſsimilibus, ſuperuacaneã eſſe cõparationem. Idcirco & Timon illum unà cum cæteris Socraticis mordet, nullius ſibi horum curã eſſe dicens, nõ Phædonis, non alterius cuiuſpiam, neq; Euclidis qui Megarenſibus contentionis rabiẽ inuexit. Dialogos autẽ cõſcripſit ſex, Lanpriam, Aeſchinem, Phœnicem, Critonẽ, Alcibiadem, Amatoriũ. Porrò ex Euclidis ſucceſsione eſt & Eubulides Mileſius, qui & plurimos in dialectica modos, rationeſq́; interrogandi tradidit, mentientem & fallentem, electram, conuelatam, *aceruale m, corneam, & item caluã. Et iſtum non defuit ex Comicis qui carperet.*

**σωρείτην. Sic enim uertit Politianus totum hunc locum.*

Ὁ ὑβριςικὸς Εὐβουλίδης κερατίνας ἐρωτῶν
Χαὶ ψευδέσ' ἀλαζόσι λόγοις τοὺς ῥήτορας κυλίων
Ἀπῆλθ' ἔχων Δημοσθένους τὴν ῥωβωςομυλήθραν. *id eſt,*
Contumelioſus Eubulides ceratinas interrogans
Et mendacibus faſtuoſiſq́; uerbis rhetores uerſans
Abijt Demoſthenis habens uolubilitatem.

Videtur Demoſthenes hunc audiuiſſe, & cum ρ literam

pron

pronuntiare uix poſſet, emendaſſe iugi exercitio. Neque item obſcurũ eſt Eubulidem aduerſus Ariſtotelem inimĩco animo fuiſſe,cumq; in plurimis reprehẽdiſſe. Inter cæteros uerò qui ex Eubulidis ludo manauerant Alexinus Elienſis fuit,uir acer,& cõtentionis uiribus ac neruis clarus unde & Alexinus cognominatus eſt. Maximè autem Zenoni infeſtus erat. Hunc ait Hermippus ex Elide in Olympiam profectum, ibiq; philoſophatum. Diſcipulis autem rogantibus, cur illic moraretur, dixiſſe, uelle ſe ſectam inſtituere,quam Olympiacã uocaret. Illos uerò cùm rerum omnium penuria,& præterea inſalubri loco affligerentur,ab eo receßiſſe,iamq; Alexinum ſolum ac deſertum uno tantũ famulo comite ibi remoratũ.Poſtea dum nataret in Alpheo flumine arũdinis acumine læſum,uita exceßiſſe. Et eſt in ipſum noſtrum epigramma ſic ſe habens;

Οὐκ ἄρα μῦθος ἦν ἐκεῖνος εἰκαῖος
Ὡς ἀτυχής τις ὢν πόδα κολυμβῶν περιπείρετο
Ἥλῳ, καὶ γὰρ ὁ σεμνὸς ἀνὴρ πρὶν Ἄλφεον
Ποτ' ἐκπερᾶν Ἀλεξῖνος ἔθανεν νυχθεὶς καλάμῳ. id eſt
At non inanis hercle erat illa fama,
Cuidam natanti miſero tranſfixum pedem
Clauo.nam Alexinus prius flumen Alpheum
Quàm transfretaſſet,canna fixus occidit.

Scripſit non ſolum ad Zenonem,uerùm & alios cõplures libros,et ad Ephorũ hiſtoricũ. Ex Eubulidis diſciplina & Euphãtus fuit Olynthius, qui tẽporis ſui cõſcripſit hiſtoriã.Scripſit & tragœdias plurimas, qbus in certaminibus maximè probatur.Fuit & præceptor Antigonis regis,ad quẽ etiã librum de regno ſcripſit perutilẽ atq; laudatißimum. Vitã uerò ſenectute finiuit. Fuerũt & alij cõplures auditores Eubulidis,inter quos & Apollonius Cronus.

DIODORVS.

Diodorus Amenij filius Iaſcus, & ipſe cognominatus Cronus, quem & Callimachus in epigrămatis mordaciſsimè inſectatur, ac parietibus inſcribit illud, Cronus eſt ſapiens. Erat & iſte dialecticus, primusq; inueniſſe à quibuſdam exiſtimatus eſt inuolutum & cornutum diſſerendi genus. Hic apud Ptolemæum Soterem commorans, cùm à Stilpone ſermones quoſdam dialecticos interrogatus extemplò nequiuiſſet ſoluere, à rege increpitus, Cronusq; in iurgio uocatus conuiuium deſeruit, egreſſusq; librum de ea propoſitione conſcripſit, uitamq; mœrore finiuit. Eſt in ipſum noſtrum epigramma in hunc modum,

Κρόνε Διόδωρε τίς σε δαιμόνων κακῇ
Ἀθυμίᾳ ξυνέϊρυσεν
Ἵν᾽ αὐτὸς αὑτὸν ἐμβάλῃς εἰς τάρταρον
Στίλπωνος οὐ λύσας αἰνιγματώδε ἔπη;
Τοὶ γὰρ εὑρέθης Κρόνος ἔξοθεν τοῦ ῥῶ κάππα τε, *hoc eſt,*

κρόνος extra ρ & κ, hoc eſt, ὄνος.

Crone Diodore quis te dæmonum mala
Affectione compulit,
Vt tu te in atrum mitteres tartarum,
Quod non ſolitis Stilponis ænigmatis
Victus fuiſti? iure ergo deprehenderis
Cronus remotis r, & cappa literis.

Fluxit ab Euclide Ichthæas Metalli filius, uir illuſtris, ad quē Diogenes Cynicus dialogum ſcripſit. Clinomachus item Thurius, qui primus de proloquijs & prædicamētis & cæteris huiuſmodi ſcripſit. Et Stilpo Megarenſis clariſsimus philoſophus, de quo nunc dicendum eſt.

STILPO MEGARENSIS.

Stilpo Megarenſis eius oppidi quod in Græcia eſt, audiuit quoſdā ex Euclidis familia. Alij ex ipſius Euclidis

dis auditorem tradunt. Thraſymachi etiã Corinthij illius qui Ichthyæ familiaris erat, ut ait Heraclides. *Intantũ uerò & inuentione & eloquentia præceßit alios, ut parum abfuerit quin omnis Græcia in illum intenta * in Megara transiße diceretur. De eo Philippus Megaricus ita ferme retulit. A Theophraſto quidẽ Metrodorus illum ſpeculationis ſtudioſum, & Timagorã Geloum auulſit, ab Ariſtotele uerò Cyrenaico Clitarchũ & Simmiã. Porrò à dialecticis Pæonium quidẽ ab Ariſtide, Diphilum uerò Boſporianũ Euphãti, & Myrmecem Exæneti filiũ, qui ad ſe arguendum uenerant, utroſq; ſui ſtudioſos habuit. Præter hos autẽ Phraſidemũ peripateticum phyſicumq́; peritißimum ad ſe attraxit, Alcimũq; oratorẽ omniũ qui in Græcia tum florebant eminentißimũ. Cratẽ inſuper, & cõplures alios in ſua retia induxit, Phœnicẽq́; Zenonẽ unà cum illis abſtulit. Erat præterea maximè ciuilis, ac præter uxorẽ quã duxerat, Micarete etiã pellice utebatur, ut* Honetor *ait, filiamq́; parũ pudicã genuit, quã duxit Simmias Syracuſanus eius neceſſarius. Hæc dum laſciuius uiueret, Stilponiq; à quodã renũtiatum eſſet eam ſibi probro eſſe, non, inquit, iſta maiori mihi probro eſt, quàm ego illi ornamẽto. Suſcepit hunc honorificè, ut aiunt, & Ptolemæus Soter, cũ Megara ipſius urbem uictor obtinuiſſet, ac tradita ſibi pecunia oraret, ut in Aegyptũ ſecum nauigaret. Tum ille pecuniæ modicũ admiſit, eam profectionẽ renuẽs, in Aeginam contendit, quoad ille remearet. Demetrius quoq; Antigoni filius cùm cepiſſet Megara, domum illi reſeruari, cũctamq; direptam ſubſtantiã reſtitui curauit. Vbi cum ea quæ amiſerat, ut ſcriptis ſibi traderet moneret, nihil ille ſuum ſe perdidiſſe reſpondit. quippe doctrinam & eruditionẽ ſibi ademiße neminem, reliquamq́; ſibi eſſe & eloquentiam &*

diſcip

*Μεγαρίσαι.

diſciplinam, atque illum mortales beneficentiæ admonuit tanta orationis ui, ut rex illius iam ſtudioſus, prorſus auditor fieret. Aiunt illum ita quendam de Phidiæ Minerua compellaſſe, Num, inquit, Minerua Iouis filia * deus eſt? Cùm uerò annuiſſet ille, dixiſſe, At iſta non Iouis, ſed Phidiæ eſt: concedebat. Non ergo, inquit, ipſa deus. Qua ex re cùm in Arium pagum pertractus fuiſſet, nihil inficiatum ferunt, imò rectè ſe locutũ aſſeruiſſe. Non enim deum eſſe, ſed deam: deos quippe mares eſſe. Areopagitas tamen nihilo placatiores factos, iuſsiſſe continuò ipſum urbe excedere, quo etiam tempore Theodorum cognomento deum iurgio dixiſſe, Vnde hoc nouerat Stilpo? Num amota palla ipſam inſpexerat? Erat iſte profectò audaciſsimus, uerum Stilpo uir cõpoſitiſsimus, & maximè facetus. Deniq; cùm rogaßet illum Crates an dij precationibus ac diuinis honoribus gaudeant, Noli me, inquit, fatue in uia de hiſce rogare, ſed ſolum ac ſeorſum. Hoc ipſum & Bionem interrogatum, an ſint dij, dixiſſe tradunt,

* θεὸς, Græcis ut nõnunquam etiam Latinis, deus de utroq; ſexu.

οὐκ ἀπ᾽ ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον ταλαπείριε πρέσβυ; hoc eſt.
Tu'ne ſenex turbam à nobis propellere curas?

Fuit & Stilponi ingenium ſimplex, neq; ulla ſimulatione fucatum, ita ut imperitæ quoq; concioni ſe accommodare nullo negotio poßet. Cratere denique Cynico ſemel ad id quod fuerat interrogatus non reſpondente, ſed crepitum uentris emittente, Sciebam, inquit, te omnia potius quàm quæ deceret locuturum. Caricam illi aliquãdo interrogatiunculãq; propoſuerat. Eam uerò ille ſtatim comedit, & cùm diceret illi Stilpo, Hercle * caricam perdidi, non ſolum, inquit, caricã, ſed & interrogatiunculam, cuius arra hæc fuit carica. Rurſus cùm uidiſſet hyeme Cratem aduſtum, O Crates, inquit, uideris mihi * nouo indigere pallio,

* ἰσχάδα.

* ἱματίου καινοῦ.

lio,quaſi diceret ueſte & mente:ad hanc eius uocem rubore ſuffuſum ita in illum luſiſſe Cratem:

Καὶ μὴν καὶ Στίλπων' ἐσϑλὸν, χαλεπ' ἄλγε' ἔχοντα
Ἐν Μεγάροις. ὅϑι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς.
Ἔνϑάδ' ἐρίζεσκεν, πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Τὴν δ' ἀρετὴν παρὰ γράμμα διώκοντος κατέτριβον.

Alludit ad locum. Iliad. 8.

Atqui ego Stilponem Megaris mala multa ferentem
Vidi ubi monſtroſi eſſe ferunt habitacla Typhoei.
Hic contendebat iuuenum comitante caterua,
Nil ſani miſera quàm de uirtute docebat.

Fertur Athenis hominũ ita in ſe ſtudia uertiſſe, ut ex officinis ad eum confluerent uiſendum. Vbi cùm quidam diceret, admirantur te, ô Stilpo, ueluti belluam, minimè, inquit ille, ſed uelut hominem uerum. Cæterum cùm eſſet diſputator acerrimus, ſpecies quoq; tollebat, dicebatq; qui hominem diceret neminẽ eſſe, neq; hunc aut hunc dicere. Quid enim hũc magis quàm hunc? nõ igitur hunc. Rurſusq; olus quod oſtenditur non eſt. olus enim ante mille annos fuit, nõ eſt igitur hoc olus. Fertur cùm Crati colloqueretur, inter loquendum feſtinaſſe ut piſces emeret. cùm eum ille retinere uellet, ac diceret, ſermonem relinquis? minimè, inquit, ſed ſermonem habeo, & te derelinquo. Sermo quippe manet, cibus autem uænum dabitur niſi feſtinauero. Feruntur ipſius dialogi nouem non ſatis gratiæ habentes. Moſchus, Ariſtippus ſiue Callias, Ptolemæus, Chærecrates, Metrocles, Anaximenes, Epigenes, Ad filiam ſuam, Ariſtoteles. Huius auditorem fuiſſe Zenonem Stoicorũ principem Heraclides refert. Senem uerò defeciſſe Hermippus teſtis eſt, hauſto prius mero ut citius moreretur. Reprehenſus eſt à Sophilo comico in comœdia quæ inſcribitur γάμος. Eſt autem in hunc Stilponem noſtrum epigramma.

Τὸν Μεγαρέα τὸν Στίλπωνα γινώσκεις δ' ἴσως
Γῆρας ἔπειτα νόσος καθεῖλε δύσμαχον ζύγον
Ἀλλ' οἶνον εὗρε τῆς κακῆς συνωρίδος
Φέρτερον ἡνίοχον. hoc eſt,
Stilpona noſti Megarenſem illum forſitan,
Quem cùm ſenectus cepit morbus improbus,
Iugumq; triſte, uinum bigæ peßimæ
Inuenit aurigam illico longè optimum.

CRITO ATHENIENSIS.

CRito Athenienſis, *unus omnium maximè eximio quodam amore Socrati affectus eſt, atque eius ita curam egit, ut nunquam aliquid ex his quæ ſunt ad uſum neceſſaria illi deeſſe pateretur. Ipſius liberi Socratis auditores fuere, Critobulus, Hermogenes, Cteſippus, Epigenes. Crito igitur dialogos decem & ſeptem ſcripſit, qui uno continentur codice, ita inſcriptos, Non ex diſciplinis cōſtare probitatem. Quid ſit abundare. Quid idoneum ſiue ciuile. de honeſto, de deo, quid ſit malefacere, de *fertilitate, de lege, de artibus, de congreſſu, de ſapiētia, Protagoras, ſiue ciuilis, de literis, de poëtica, de honeſto, de diſciplina, de ſcientia, quid ſit ſcire.*

* ἰνθηνεσῶντας.

SIMON ATHENIENSIS.

SImon Athenienſis *coriarius. Quoties ad eius officinam perrexiſſet Socrates, atq; diſſereret omnia quæ meminiſſe poterat, notabat. Vnde & ipſius dialogos* σκυτικοὺς *appellant, quòd inter huiuſmodi opifices ſint habiti. Sunt autem numero* XXXIII. *qui uno itidem codice cōprehenduntur. De dijs, de bono, de honeſto, quid ſit pulchrum & honeſtum, de iuſto duo, de uirtute quòd doceri non poßit, de fortitudine ſiue uirilitate tres, de lege, de popularitate, de honore, de poëſi, de bona ualetudine, de amore, de philoſoph*

loſophia, de ſcientia, de muſica, quid ſit pulchrum, de diſciplina, de diſſerendo, de iudicio, de eo quod eſt, de numero, de diligentia, de operãdo, de auaro, de iactantia, de honeſto. Alij autem, de conſulendo, de ratione ſiue aptitudine, de maleficentia. Fertur hic primus omnium Sacraticos ſermones diſſeruiſſe. Cùm autem Pericles polliceretur ſi ad ſe ueniret, cuncta illi neceſſaria exhibiturum, libertatem, inquit, uendere conſilij non fuerit. Fuit & alius Simon, qui ſcripſit artem rhetoricam. alius item medicus Seleuci & Nicanoris neceſſarius, atque alius quidam ſculptor.

GLAVCON ATHENIENSIS.

GLaucon Athenienſis, nouẽ itidem in codice uno ſcripſit dialogos, Phædylum, Euripidem, Amyntichum, Euthiam, Lyſitedem, Ariſtophanem, Cephalum, Anaxiphemum, Menexenum. Ferũtur eius & alij triginta duo, ſed ſuſpecti & ſuppoſititij.

SIMMIAS THEBANVS.

SImmias Thebanus fuit. Et huius feruntur dialogi triginta tres uno uolumine, de ſapientia, de ueritate, de muſica, de uerſibus, de fortitudine, de philoſophia, de ratiocinatione, de literis, de doctrina, de arte, de regimine, de decoro, quid eligendum, quid'ue fugiendum ſit, de amico, de ſcientia, de anima, de bene uiuendo, de poſſibili, de pecunijs, de uita, quid ſit honeſtum, de diligentia, de amore.

CEBES THEBANVS

CEbes & ipſe Thebanus, ſcripſit dialogos tres, qui inſcribuntur* Tabula, Septima, Phrynichus.

*πίναξ quæ et hodie extat.

MENEDEMVS.

MEnedemus Phydonis Cliſthenis filij, ex familia Theop

Theopropidarum filius fuit, uiri ſanè nobilis, ſed opificis, ac pauperis. Alij tabernaculorum ſutorem fuiſſe tradunt, & utrunq; didiciſſe Menedemũ. Quocirca, cùm decretum quoddã tuliſſet, reprehẽſum ab Alexinio quodã, quòd ſcilicet nõ cõueniret ſapienti, neq; tabernaculũ, neq; decretũ ſcribere. Miſſus autẽ ab Eretrienſibus in Megarã præſidio futurus, cõtendit ad Platonẽ in Academiam, inq; illius retia nõ inuitus incidit, deſeruitq; militiã. Cæterum Aſclepiade Phliaſio ad ſe illũ pertrahente, Megaris apud Stilponem egit, eiusq; ambo auditores fuere. inde nauigantes Eliden Anchipylo & Moſcho Phædonis diſcipulis congreſſi ſunt, atq; tum adhuc, ut ſuprà cùm de Phædone loqueremur dictum eſt, ἠλειακοὶ appellabantur. Poſtea uerò ab eius patria, de quo nũc ſermo eſt, Eretrici uocati ſunt. Conſtat Menedemum honeſtate ac grauitate fuiſſe celebrem, qua ex re Cratem quoq; ſic in illum iocatum:*

Φλιάσιόν τ' Ἀσκληπιάδην, καὶ ταῦρον Ἐρέτριεν. *hoc eſt,*

Phliaſiumq; Aſclepiadem, taurumq; Eretrenſem.

Timon item elato ſupercilio cùm dicturus aſſurgeret, fuiſſe illum notat, his uerbis:

> Λόγον ἀναστήσας ὀφρυώμενος ἀφροσιβόμβαξ. *hoc eſt,*
> *Dicturus faſtoſus erat, rudibusq; cachinnis.*

Adeò autem ea grauitate inſignis fuit, ut cũ Eurylochus Caſſandræus ab Antigono accerſiretur unà cũ Cleippide Cyziceno adoleſcente abnuerit, metuere enim ne id Menedemus perſentiat. Erat enim ſummæ in obiurgãdo grauitatis atq; præcipuæ autoritatis. Deniq; cùm adoleſcens in illo motu temerario ferretur, dixit quidem nihil, cæterum ſumpta feſtuca pingebat in pauimento traiecti figuram, dũ interim ſpectantibus omnibus adoleſcens inſigni cõtumelia notari ſe intelligẽs abſceſſit. Hierocles in Pirco*

de

*σκηνογράφον.

*παραινομένου.

*de Amphiarao illum obtundebat, & cùm plurima de Eretriæ loqueretur excidio, nihil aliud locutus eſt, tantùm rogauit quid in eum Antigonus traijcit. Audacter exultanti adultero, ignoras, inquit, non modo braßicæ ſuccum ineſſe iucundum, ſed & raphano? Clamanti adoleſcentulo & uociferanti, Vide, inquit, ne quid retro dum neſcis, habeas. Conſultanti Antigono an * luxurioſum adiret conuiuium, hoc illi ſolum renuntiari iußit, Memento regis te eſſe filiū. Stupidum quendam, neſcio quid nihil ad rem dicentem, interrogauit an uillam haberet, & cùm ille multa ſe habere prædia dixiſſet, perge, inquit, & illorum curam gere, ne & illa negligenter curando perdere cōtingat, & amittere ſimplicem urbanitatem. Sciſcitanti cuidam an uxor eſſet ducenda ſapienti, non ego, inquit, tibi ſapiens uideor? Et cū annuiſſet ille, at ego ait, duxi. Dicente quodam complura eſſe bona, rogat quot numero, & an putet plura eſſe quā centum. Sæpius dolebat quòd luxurioſa conuiuia, magnificumq́; apparatum nequiret ferre. Vocatus uerò ſemel ad cœnam, intuensq́; lautißimis cibis diuitem menſam, nihil locutus eſt, ſed tacitus eam luxuriā coarguit, dum ſolas oleas in cibum ſumpſit. Huius deniq; libertatis cauſa parum abfuit quin in Cypro apud Nicocreontem periclitaretur cū Aſclepiade amico. Nam cùm eos rex ad menſtruā celebritatem euocaſſet, ſicut & philoſophos cæteros, Menedemū dixiſſe ferunt, Si quidem honeſta eſt huiuſmodi uirorum cōgregatio, quotidie ſunt feſta celebrāda: ſin aliâs, ſuperfluè quoq; modo celebrat. Ad hæc tyrannus cùm ita occuriſſet hanc diem habere ſe celebrem, ut negotijs omißis philoſophis congredi liceret, ille ſeuerius adhuc in ſententia perſtitit, oſtendens ex ſacrificio oportere nunquam non philoſophos audiendos. Quid plura? niſi à tibicine admoniti fu-*

*κώμων.

 iſſent,

iſſent.forſitan periſſent. Vnde cùm in naui iactarentur fluctibus, Aſclepiadem dixiſſe ferunt, Tibicinis peritam modulationem ſeſe ſeruaſſe, Menedemi uerò confidentiam perdidiſſe. Erat autem, ut fertur, & ſimplici in docendo apparatu, neq; in ſchola ullum circa illum, ut fieri ſolet, ordinem uidiſſes. Non ſubſellia erant per gyrum diſpoſita, non aliud quippiam, ſed ut ſingulis aut ſedere, aut ſtare, aut ambulare cōtingit, ita illum audiebāt. Aliàs tamen gloriæ auidū, ignominiæq; metuentem fuiſſe tradunt. Adeo ut cum prius opifici ſuam ipſe atq; Aſclepiades nauaret operam, & Aſclepiades ſuper tecta lutum ferre cerneretur nudus, is ſi quem aſpiceret prætereuntem occultaretur. Poſtea uerò quàm ad Rēp. acceßit, ita erat anxius atq; ſolicitus, ut cùm aliquando tura poneret, extra turribulum miſerit. Circunſteterat illum Crates aliquando, & quòd ciuilia negotia ſubiſſet probro dabat. Tum ille quibuſdam præcepit ut illum carceri includerent. Ille nihilominus prætereuntem obſeruabat, reſpiciensq; Agamemnonium & ἡγησίπολιν uocabat. Erat autem neſcio quid in eo religionis, & in ſuperſtitionem pronior. Deniq; manducauerat aliquādo per ignorantiam in taberna meritoria proiectas carnes cum Aſclepiade. Id cùm animaduertiſſet, nauſea palloreq; turbabatur, donec illum Aſclepiades ſeuerius obiurgans, non carnes diceret eiuſce mutationis cauſam eſſe, ſed præſumptam de illis fatuam opinionem. aliàs magnanimus fuit uir, & planè liberalis. Corporis in eo iā ſenis habitus, & ſtatus durabat qui erat in iuuene, athletæ inſtar firmus, ualidus atq; aduſta facie, obeſus item & attritus fuit, mediocrisq; proceritatis, ut ex ea conſtat imagine quæ Eretriæ in ueteri ſtadio cernitur. Eſt enim ueluti ex induſtria ita ſculpta, ut cunctam ferè nuditatem corporis præferat. Erat

*prætereà in * ſuſcipiendis amicis omni officio deditus, & quia parum ſalubris erat,* Eretria *conuiuia ſæpe inter poëtas muſicosq́; celebrabat.* Amabat Aratū & Lycophronem Tragicum poëtam, Antagoramq́; Rhodium, *ſed maximè omnium ſtudebat* Homero. Deinde etiam Lyricis, deinceps Sophocli, *atq;* Achæo *inter* Satyros *ueluti ſecundas partes,* Aeſchylo *autem primas ſemper dabat.* Vnde et *aduerſus eos qui contrà in* Repub. *ſentirent, ita ferebatur:*

* φιλυποδοχος.

Ἡλίσκετ᾽ ἄρα καὶ πρὸς ἀσθενῶν ταχὺς
Καὶ πρὸς χελώνης ἀετὸς βραχεῖ χρόνῳ. *hoc eſt,*
Deprehenſus olim eſt ab impotenti celer,
Et tarda cepit teſtudo regem alitum.

Hæc *autem* Achæi *ſunt ex* Omphale *ſotyrica.* Falluntur *igitur qui illū nihil præter* Euripidis Medeam *legiſſe dicunt, quàm inter* Sicyonij Neophronis *poëmata legunt.* Magiſtros Platonem & Xenocratem, *prætereaq́;* Paræbatem Cyrenaicum *aſpernabatur.* Stilponem *ſolū admirabatur.* De quo dum aliquando interrogaretur; nihil aliud dixit, niſi, liberalis eſt. Erat illi ingenium uarium & callidum, atq; in componendo ita orationem accommodabat, ut neq; quum uellet emergere proſpiceretur, atq; ideo illi difficile occurreretur. Verſabat omnia, infinitamq́; orationis copiam fundebat. Accerrimus item in concionibus erat, ut in ſucceſsionibus tradit Antiſthenes, atq; huiuſmodi rogatiunculis cōpellare ſolebat, Num aliud ab alio differt? ita ſanè. Aliud eſt autem prodeſſe, quàm bonum. cōcedebatur. Non igitur prodeſſe bonum eſt. Tollebat & proloquia negatiua, affirmatiua uerò ponebat. Simplicia, ex his maximè probās, quæ ſimplicia non ſunt, auferebat, ea & coniuncta & cōplexa dicens. Scribit Heraclides, decretis quidē eum fuiſſe Platonicum; dialecticen autē eum fuiſſe aſpernatum.*

Deniq; ſciſcitanti Alexino an adhuc patrem cædere deſiſſet, dixiſſe neq; cecidi, neq; deſij. Addente illo oportere ambiguitatem ſolui, ita uel non dicendo, Ridiculum, inquit, eſt ueſtras leges ſequi, cùm liceat in portis reluctari, & cõtra niti. Cùm Bion diuinos ſtudioſè ac diligenter inſectaretur, mortuos illum iugulare dixit. Alio rurſus dicẽte, maximum eſſe bonũ omnibus quæ quiſq; cupiat frui, multò, inquit, maius eſt ea ſolùm quæ deceat cupere. Refert Antigonus Caryſtius, eum nihil ſcripſiſse neq; compoſuiſſe, ita ne dogma quidem ullum aſſeruiſſe. Porrò in quæſtionibus, inquit, ita pugnax erat, ut non prius diſcederet, quàm in

*ὑπώπια. *eius oculis* ardentis ſpiritus indicia deprehenderẽtur. Verùm enim cùm in uerbis eſſet talis, factis tamen erat placidiſſimus. Deniq; cùm Alexino plurimũ illuderet & obiurgaret grauiter; fouit tamen illum beneficijs. Nã ipſius coniugem ex Delphis Chalcidem uſq; deduxit, itineris furta, latrociniaq; metuentem. Amicitias piè ſanctéq; tuebatur, ut ex ea quæ illi cum Aſclepiade fuit coniunctione conſtat, quæ profectò adeò inſignis erat, ut nihil à Pyladis diſtaret beneuolentia. Verùm maior natu erat Aſclipiades, ita ut poëta ipſe, Menedemus uerò hiſtrio diceretur. Fertur Archepolis tria millia illis deſignaſſe, & cùm orta eſſet amica cõtentio uter ſecundo loco acciperet, neutrum accepiſſe. Vxores quoq; ambos duxiſſe fama eſt, Menedemum matrem, Aſclepiadem filiam: & cùm defuncta eſſet uxor Aſclepiadis, Menedemi cepiſſe coniugẽ, illumq; quòd Reipu. præeſſet, aliam duxiſſe nobilem & locupletẽ, nihilominus quoniam communis eis erat domus, rei familiaris adminiſtrationẽ priori uxori permiſiſſe. Igitur Aſclepiades antè illum uita exceſſit Eretriæ iam lõgæuus, cùm una diu memorabili beneuolentiæ ſuauitate uixiſſent. Fertur poſt aliquantum*

quantum temporis cùm Aſclepiadis amaſius ad cõuiuium ueniſſet, arcerentq́; illum ianuis adoleſcentes, Menedemum iuſsiſſe introduci, ac dixiſſe, Aſclepiades etiam ſepultus ei ianuas aperit. Erant autẽ *qui ambos fouerent* Hipponicus Macedo *&* Agetor Lamicus. *Ex his alter utriq́;* x x x. *mnas largitus.* Hipponicus *uerò* Menedemo *duo millia dragmatum in filiorum dotem.* Duxerat *autem, ut ait* Heraclides *ex* Oropia *uxores treis. Porrò conuiuia in hunc modum faciebat.* Prius *ipſe cum duobus aut tribus prandebat, dum dies in ueſperam uergeret.* Tum *uerò uocabat quiſpiam eos qui aduenerant & ipſos iam cœnatos.* Itaq́; *ſi qui citius ueniſſent percontabantur exeuntes, quid eſſet appoſitum, ac recens id eſſet nec'ne, & ſi quidem uel oluſculum uel* ſatiuſculum quippiam audiſſent, recedebant, ſin uerò carnes, ingrediebãtur.* Lectulis *æſtate* ψιάθους, *hyeme ueruecum* pelles ſuperponebant.* Porrò *puluinar ſibi afferri oportebat.* Poculum *quod circumagebatur *cotula maius non erat.* Bellaria *illis fabæ ac lupini.* Interdum *uerò & pyra uel mala punica & huiuſmodi, cùm matura, tum præcocia, ſæpe & caricæ.* Ea *omnia memorat* Lycophron *in ſatyra quam inſcripſit* Menedemum, *philoſophi cõſcribens laudes, quorum quædam huiuſmodi quoq́; ſunt,*

*ταρίχιον.

*κῳδιον.

*κοτύλη, poculi genus, quod quidam heminã eſſe putant.

ὡς ἐκ βραχείας δαιτὸς ἡ βαιὰ κύλιξ
Αὐτοῖς κυκλεῖται πρὸς μέτρον, τράγημα δ'
Ὁ σω φρονιστὴς τοῖς φιλικόοις λόγος. *hoc eſt,*
Vt *ex puſillo poculum conuiuio*
Verſatur *illis ad menſuram, ſed mera*
Sermo *eruditus ſtudioſis ſunt bellaria.*

Primo *igitur contemptui haberi cœpit, caniſq́; ab* Eretrienſibus *ac delirus appellari.* Poſtea *uerò in ſumma admiratione omnium fuit, adeò ut ciuitatis quoq́; gubernacu-*

la ſibi traderentur, legationibusq́; crebris ad Ptolemæum & Lyſimachum, præterea ad Demetrium functus, ubiq́; honoratus eſt. Cumq́; illi ciuitas ducenta quotannis talenta perſolueret, quinquaginta remiſit. Apud quem accuſatus quòd traderet Ptolemæo ciuitatem, ſe per epiſtolam purgauit, cuius hoc initium eſt:

MENEDEMVS DEMETRIO REGI S.

AVDIO *tibi de nobis plurima fuiſſe narrata, &c. Per eam illum admonet caueret unū ex his qui ſibi eſſent infenſi Aeſchylum nomine. Conſtat illū ad Demetrium pro Oropo grauiſſimè legatione functum, ut Euphantus quoq; in hiſtorijs meminit. Erat eius in primis ſtudioſus Antigonus, ſeq; ipſius diſcipulum eſſe prædicabat, & cùm Barbaros fudiſſet, circa Lyſimachiam, decretum ei ſcripſit ſimplex atq; ab aſſentatione alienum, cuius initium eſt: Duces & *conſilij primores dixerunt, quoniam Antigonus rex prælio domitis Barbaris aduenit in Eliam, eiq́; proſperè cuncta ſuccedunt, uiſum eſt ſenatui ac plebi. Horum igitur gratia, & præterea propter ſummam cum illo amicitiam, quòd illi ciuitatem proderet, ſuſpectus habitus, inſimulante Ariſtodemo, clàm exijt, atq; Oropi moratus eſt in Amphiarai fano. Ibi cùm periſſet aurei calices, ut Hermippus ait, communi Bœotiorum decreto loco migrare iuſſus eſt. Inde profectus mœrens & patriam clanculum ingreſſus uxorem ac filias ſumens, ſe ad Antigonum contulit, ibiq́; uitam mœrore terminauit. Refert Heraclides his omnino contraria. Nam illum ſenatus principem Eretriam à tyrannis ſæpe liberaſſe Demetrij uiribus fretū. Non igitur Antigono prodidiſſe ciuitatem, ſed falſam ſubiſſe calumniam; profectumq́; ad Antigonum, cùm ut patriā è ſeruitute eriperet, illum inducere non poſſet, ſeptem dies totos cibo abſtin*

*πρόβουλοι quod mox ſenatus principem uertet.

ſtinuiſſe, atq; ex animi dolore uita exceſsiſſe. His ſimilia & Antigonus Caryſtius refert. Soli autem Perſæo inexorabile indixit bellum. Haud enim obſcurum erat Antigonum cum Menedemi gratia, Eretrienſibus remp. uoluiſſet reſtituere, ab eo fuiſſe prohibitũ. Quocirca in conuiuio Menedemus in illum acriter inuectus, inter cætera ſic ait, At qui iſte quidem philoſophus eſt, ſed uir omnium qui ſunt aut fuerunt uel futuri ſunt, profectò nequiſsimus. Moritur autẽ ut ait Heraclides, ſeptuageſimum tertium agens ætatis annum. In eius autem laudem nos quoq; ita ſcripſimus:

Ἔκλυον μενέδημε τεὸν μόρον, ὡς
Ἑκὼν ἀπέσβης ἐν ἡμέρῃσιν ἑπτὰ
Μηδὲν ἐσθίων κατ᾽ ἔργον ἔρξας ἐρετρικὸν
Ἀλλ᾽ ὅμως ἄνανδρον. ἀψυχίη γὰρ ἡγεμὼν
Ἔπειγε. *hoc eſt,*

Audita nobis Menedeme mors eſt tua,
Qui ſponte ad ſeptem dies nihil ſumpſeris
Ciborum, opus quidem aggreſſus Eretricum,
Sed non uirile, ſuaſit nam impotentia
Hoc animi.

Et hi quidem Socratici & qui ab eis profecti ſunt. Tranſeundum autem eſt ad Platonem, qui inſtituit Academiam, & ad eos qui ab ipſo quotquot fuerunt, eloquentes.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM uita Liber Tertius.

PLATO.

PLATO Ariſtone patre & matre Perictiona, ſiue Potona Athenis natus eſt. Mater à Solone genus duxit. Solonis quippe frater Dropides, Critiam genuit, cuius filius Caleſcrus Critiæ filius, qui unus fuit ex triginta, Glauconiſq; pater ab eo Charmides & Perictione geniti ſunt, atq; ex ea & Ariſtone Plato ſextus à Solone naſcitur. Porrò Solon ad Neleum & Neptunum genus refert. Ariſtonem quoq; patrem à Codro Melanthi filio origenem ducere tradunt, qui à Neptuno itidem ſanguinem trahere Thraſyllo teſte memorantur. Enimuero Pſeuſippus in lib. qui Platonis de cœna* inſcribitur, & Clearchus in laudatione Platonis, & Anaxilides in II. de philoſop. lib. aſſerũt Athenis famam eſſe Ariſtonẽ Perictionæ cùm eſſet ſpecioſiſsima, uim inferre conatum eſſe, uerùm fuiſſe illius conatus irritos, uidiſſeq́;* in ſomnis Apollinem, atq; ab eo mundã à iugali copula quoad pareret, uxorem ſeruaſſe. Naſcitur autem Plato, ut Apollodorus teſtatur in Chronicis, LXXXVIII. olymp. Thargilionis ſeptima, qua die natũ Apollinẽ Delij autumant. Moritur autẽ, ut Hermippus tradit, primo anno centeſimæ octauæ olymp. in nuptijs diſcumbens, octogeſimũ & primũ ætatis agens annum. Neanthes octoginta quatuor annos natum deceſiſſe ſcribit. Eſt igitur Iſocrate minor natu annis ſex. Ille quippe ſub Lyſimacho, Plato ſub Aminia natus eſt, ſub quo & Pericles diem obijt. Erat autẽ* familia Collyteus, ut refert Ant

*περιδείπνῳ.

*ἀπόλλονος ὄψιν. Apollinis uultum.

*τὸν δῆμον κολλυτεύς. quod ferè pagum uertit interpres.

Antileo in ſecundo de tẽporibus. Natus eſt ſecundum quoſdam in Aegina in Phidiade domo, eius qui Thaletis filius fuit, ut Phauorinus ait in Omnimoda hiſtoria, patre ipſius cum cæteris miſſo, in agrum ſortiretur, Athenasq; reuerſo cùm à Lacedæmonijs qui Aeginenſibus opem tulerãt, expulſi ſunt. Ludos quoq; magnificos Athenis exhibuit, Dione ſumptus ſuppeditãte, ut ait Athenodorus in octauo περιπατῶν libro. Fratres habuit Adimãthum et Glauconẽ, ſororemq; Potonam, de qua Speuſippus naſcitur, literasq; apud Dionyſium didicit, cuius & in Anteraſtis meminit. Exercitatusq; eſt apud Ariſtonem Argium palæſtritam, à quo & Plato propter egregium corporis habitum cognominatus eſt, cùm prius Ariſtocles ex aui nomine uocatus eſſet, ut in ſucceſſionibus tradit Alexander. Sunt qui ob orationis ubertatem & miram latitudinem ſic appellatum putent, ſiue quòd ampla fuerit fronte, ut Neãthes ſcribit. Nec deſunt qui in * Iſthmo palæſtra, ſe exercuiſſe uelint, ſicut & Dicæarchus in primo de Vitis. Picturæ quoq; fuiſſe ſtudioſum ac poëmata ſcripſiſſe, primò quidem dithyrambos, deinde melos ac tragœdias. Vox illi gracilis fuit, ut ait Timotheus Atheniẽſis in libro de Vitis. Fertur et Socrates uidiſſe per ſomnium oloris pulliũ ſibi in gremio plumeſcere, qui continuò exortis alis in altum aduolans ſuauiſſimos cãtus ediderit.* Poſtridie cùm Plato ſibi à patre cõmendatus eſſet, hunc cygnum quem uiderat dixiſſe. Philoſophari cœpit primùm in Academia, inde ſe in hortum qui iuxta colonum eſt cõtulit, ut Alexander in Succeſionibus ſcripſit, Heraclitum adducens teſtem. Demum cùm tragicum certamẽ eſſet initurus, ante Dionyſiacum theatrum audito Socrate igni poëmata exuſſit, dicens:

*ἰσθμοῖ.

*μετ' ἡμέρας.

Ηφαιςε πρόμολ' ὧδε, Πλάτων νύτι σεῖο χατίζει. hoc eſt,

Huc ades ô Vulcane, Plato nam te eget in hac re.

Hinc annum uiceſimum ætatis agens Socratē audiuit. Illo decedente Cratylo Heracliti diſcipulo & Hermogeni Parmenidis Philoſophiam tuenti operam dedit. Deinde cùm eſſet annorum duodetriginta, ut ait Hermodorus, Megara ſe ad Euclidem cum alijs aliquot Socraticis contulit. Hic Cyrenem profectus Theodorū mathematicū audiuit, atq; inde in Italiam ad Pythagoricos Philolaum atq; Eurytum cōceſſit. Ab his ſe in Aegyptū ad prophetas ſacerdotesq; recepit, quò & Euripidem aiūt unà ſecum profectum eſſe, atq; ibi morbo comprehēſum, à ſacerdotibus marina curatione fuiſſe abſolutum, qua ex re poſtea dixerit:

Θάλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά. *hoc eſt,*

Mare uniuerſa proluit hominum mala.

Quin & dixiſſe iuxta Homerum Aegyptios omnes medicos eſſe. Decreuerat Plato magis etiam congredi, uerùm propter Aſiæ bella propoſito deſtitit. Regreſſus uerò Athenas in Academia commorabatur. Eſt autem locus in ſuburbano nemoroſus, à quodā heroë Academio nomine appellatus, ſicut & Eupolis in Aſtrateutis memorat dicens:

Ἐν εὐσκίοις δρόμοισιν Ἀκαδήμου θεοῦ. *hoc eſt,*

In ambulacris Academi umbroſis Dei.

Sed & Timon in Platonem loquens, inquit:

Τῶν πάντων δ' ἡγεῖτο πλατύστατος, ἀλλ' ἀγορητὴς
Ἡδυεπὴς τέττιξιν ἰσογράφος, οἵθ' ἑκαδήμου
Δένδρει ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσι. *hoc eſt,*

Hos inter dux ille Plato celſiſſimus ibat.
Cuius ab ore melos manabat, quale Hecademi
Arbuſtis lepida modulantur uoce cicadæ.

Antea enim per ε tenue ſcribebatur Ecademia. Hic igitur Philoſophus Iſocrate amico utebatur. Enimuero Praxiphan

phanes quandam conſcripſit inter eos habitam de Poëtis ſcholam, cùm in rure Platonis hoſpitio frueretur Iſocrates. Ter illum militaſſe Ariſtoxenus autor eſt. primò in Tanagram, ſecundò in Corinthum, tertiò in *Delum, ubi & uictoria potitus ſit. Miſcuit Heracliteorũ Pythagoreorumq; ac Socraticorum rationes, atq; in his quidem quæ ſenſibus ſubiacent, Heracliti partes tuebatur. Porrò in his quæ ad intelligentiã pertinent, Pythagoræ acquieſcebat. In rebus autem ciuilibus Socratẽ ſuum maximè amplectebatur. atque ita in unum corpus triplicẽ Philoſophiæ compegit rationem. Aiunt quidam, ex quibus Satyrus eſt, Dioni illum ſcripſiſſe in Siciliam, uti tres libros Pythagoricos ſibi emeret, à Philolao centum minis. Erat enim ſatis opulentus, acceptis à Dionyſio pluſquam octoginta talentis. Sicut enim Honetor ſcribit in libro cuius eſt titulus: An pecunioſum oporteat eſſe ſapientem. Multum illi Epicharmus contulit comicus, cuius & plurima trãſcripſit, ut Alcimus in eis libris quos ad Amyntã ſcripſit, quatuor numero, meminit. Eorum in primo ita loquitur: Conſtat autem & Platonem cõplura ſibi de Epicharmi libris aſſumere. Id ita inſpiciendum eſt. Senſibile aſſerit Plato, quod aut in qualitate aut in quantitate nunquam perſiſtat, ſed difluat ſemper, atq; immutetur. Veluti ſi numerũ ex ijs tuleris, quæ neq; æqualia, neq; aliqua, neq; quanta, neq; qualia ſunt. Porrò iſta ſunt quorum ſemper generatio eſt, nũquam uerò ſubſtantia. Intelligibile uerò cui nihil uel accedit, uel decedit. Hoc autem ſempiternorũ natura eſt, quam ſimilem atq; eadem ſemper eſſe cõtingit. Atqui Epicharmus de ſenſibilibus atq; intelligibilibus in hãc ſententiã expreſſe loquitur.* addidit præterea Alcimus. Aiunt autem ſapientes animam, alia quidẽ ſentire per corpus, puta uidendo atq; audiendo, alia uerò ipſam

*ἐπὶ δηλίῳ. Nam Delum Tanagræorum eſt municipiũ, & Apollinis templum.

Gellius decem millibus denariũm mercatũ ſcribit.

* ἀλλὰ ἐπιτεθεὶ παρῆσαν.

ipſam per ſeipſam animaduertere, nullo corporis officio utentē. Quocirca eorū quæ ſunt, alia ſenſibus percipi, alia intelligentiæ ratione cōprehendi. Quare Plato quoq; oportere dicebat eos qui cuperēt rerū initia colligere, ipſas primū ſpecies, quas Ideas uocat, ſecūdū ſe ipſas diſtribuere, puta ſimilitudinē & monadē, multitudinē atq; magnitudinē, *στάσιν. **ſtatumq́; & motū. Secundò ipſum per ſeipſum, honeſtum ac bonum, iuſtum, atq; huiuſmodi cætera ſubijcere. Tertiò conſpice quæ ſibi mutuò cohærent Ideæ, puta ſciētiam aut magnitudinem ſiue dominationē, ſimul & illud cogitare, ea quæ ſunt apud nos ex illorum participatione eis æquiuoca fieri. Exempli cauſa, dico iuſta eſſe quæ iuſto communicant, honeſta quæ honeſto. Eſt autē unaquæq; ſpecies æterna, ac præterea intelligentia * omni perturbatione uacua.* *αἶς, ἐμπαθὴς. *Quocirca & ideas in natura uelut exemplaria dixit ſubſiſtere. Alia his eſſe ſimilia quæ maximè ad iſtarum ſimilitudinem conſiſtant. Epicharmus igitur de bono atq; ideis ita ferè diſſerit. Num tibiarum cantus res aliqua eſt? ita ſanè. homo igitur ipſe cantus eſt. nihil minus. Age uideamus, Tibicen aliquis homo'ne tibi uidetur nec'ne? homo profectò. Non'ne igitur idem tibi uidetur de bono, aliud eſſe bonum, aliud uerò rem? ſi quidem ſecundum ſeipſum quiſquis illud didicerit, iam bonus efficietur. quēadmodum qui tibiarum* *πλοκάς. *cantum didicerit, tibicen, qui ſaltare, ſaltator, qui *cōplecti, complexor meritò dicitur. atq; in hunc modum de cæteris, quòd qui ea didicerit, non ars ipſa, ſed artifex uocatur. Plato in opinione de ideis ait: Si quidem eſt memoria, ideas in his quæ ſunt, exiſtere, quòd memoria quietæ cuiuſq; rei ac manentis ſit. Manere autem præter ideas nihil. Quo enim, inquit, modò ſeruarentur animantes, niſi & ideam attigiſſent, & præterea naturalem mentē accepiſſent? Meminit autem*

autem ſimilitudinis & pabuli cuiuſmodi illis eſſe ſoleat, oſtendens quòd ſit animalibus omnibus inſita ſimilitudinis intelligentia. Quocirca & quæ ſunt eiuſdē generis ſentiūt. Porrò Epicarmus *ita ferme ait: Sapientia non in uno tantū cōſiſtit, ſed quæ uiuunt omnia, *notionē quoq; habēt.* Nam *gallina ſi aduertere uolueris, non parit uiuentes pullos, ſed oua prius incubat, & calore animat. Hæc autem ſapientia, ut ſeſe habeat, natura nouit ſola. Ab ea quippe eruditur.* Ac *rurſum,* Nihil *profectò mirū ſi ita loquar, & placere eas ſibi & uideri præclarè natas.* Nā *et canis cani uidetur eſſe pulcherrimus, & boui bos, & aſinus aſino, ſus itē ſui uidetur uenuſtate præſtare. Iſta & huiuſmodi quatuor libris proſequitur* Alcimus, *admonens quantum emolumenti* Plato *ex* Epicharmo *ſibi cōparauerit.* Q*uòd autem neq;* Epicharmus *ipſe hoc ignorauerit, ex ijs conijcere licet, quæ præſagiens ac ueluti diuinans fore imitatorem ſui, ſic ferè ait:* Vt *autē ego puto, imò pro comperto habeo, mearum adhuc erit memoria rerū, meorumq; ſermonū, eisq; quiſpiā acceptis, metro ſoluto, quo nunc conſtat, coloreq; adiecto purpuram uenuſtate uerborum componet, *inuictusq; ipſe alios facilè ſuperabit.* Videtur Plato Sophronis *quoq; mimographi libros antea neglectos primus* Athenas *inuexiſſe, geſtūq; ex eis duxiſſe, qui & ſub eius capite fuerint reperti.* Ter *autē nauigauit in* Siciliam, *primò quidē ut inſulam crateresq; uideret, quo tempore* Dionyſius Hermocratis *filius tyrānus impulit, ut ſecum loqueretur. ubi cùm ille de tyrannide diſſereret, dicēs nō id præſtare quod ſibi ſoli eſſet utile, niſi & uirtute excelleret, offenſum tyrānum & iratū dixiſſe aiunt,* Verba *tua* otioſorū ſenum ſunt, & ille, & tua, inquit, tyrannidē ſapiunt.* Ad *hæc indignatū tyrannum primò quidē necare illū uoluiſſe, deinde uerò à* Dione

*γνῶμαν ſenſum.

*δυσπάλαιστοι.

*ne & Ariſtomene exoratum, id quidem non feciſſe, uerùm Polidi Lacedæmonio qui per id temporis legatus ad ſe uenerat, eum tradidiſſe, ut uenundaretur. Eum ille in Aeginā adductum uendidit. Quo tempore Charmander Charmandridis filius eum mortis reum eſſe accuſauit: Iuxta promulgatam enim apud eos legem capitale erat, ſi quis Ateniensium eam inſulā adijſſet, atq; ipſe eam legē tulerat, ut Phauorinus memorat in omnimoda hiſtoria. Cæterum cùm à quodam fuiſſet dictum, *diſciplinæ gratia Philoſophū eò aſcendiſſe, abſolutum dimiſerunt. Aſſerunt pleriq; illū & in concionem adductum, ubi cùm obſeruaretur, nihil penitus locutum fuiſſe, prompto animo quicquid contingeret, accipere paratum. Illos eum minime quidem occidendum, ſed ſolum uēdendum captiuorum more decreuiſſe. Aderat fortè Aniceris Cyrenaicus: is eum uiginti minis, ſiue ut alij uolunt, triginta redemit, remiſitq; Athenas ad amicos. Illi extemplò pecuniam Aniceridi remiſerunt. Sed hanc ille omnino accipere noluit, aſſerens non eos ſolos dignos eſſe quibus Plato curæ eſſet. Alij Dionem eam miſiſſe pecuniā dicunt, illumq; eam nulla ratione admiſiſſe. Sed hortulum quoq; in Academia ſibi comparaſſe. Polidem uerò à Chabria ſuperatū, & poſtea in Helice fuiſſe ſubmerſum: fama eſt, dæmonio illi indicante iſta, illum Philoſophi gratia perpeti, ut Phauorinus in primo cōmentariorū meminit. Atqui non quieuit Dionyſius ipſe, uerùm cùm didiciſſet quæ illi contigiſſent, ſcripſit Platoni, orans ne in ſe maledicta ingereret. Ad quem ille ſcripſit, non ſibi tantum ſupereſſe o'ij, ut Dionyſij meminiſſet. Secundò profectus eſt ad iuniorem Dionyſium, poſtulans terram atq; homines qui iuxta conſtitutam ab eo Remp. uiuerēt. Id ille quanquàm pollicitus, non præſtitit. Nec abfuit ſecundum quoſdam ſuſpicio illum mag*

*κατὰ παιδιὰν per iocū, Interpres legiſſe uidetur παιδείαν.

magno ſui periculo Dioni & Theotæ perſuadere tentaſſe, illorumq́; erexiſſe animos ad liberandam inſulam. Quo tempore Archytas Pythagoricus ſcripta ad Dionyſium epiſtola purgauit illum à ſuſpicione, atq; ereptũ Athenas remiſit. Eſt autem epiſtola huiuſmodi.

ARCHYTAS DIONYSIO S.

MISIMVS *omnes Platonis neceſſarij Lamiſcum & Photidã, uirum illum abs te recepturi iure antiquæ noſtræ amicitiæ. Rectè igitur feceris, ſi memineris quãtò à nobis ſtudio efflagitaſti Platonis ad te aduentum, ut nos illũ uenire hortaremur, facturum te ſpondens omnia: illumq́; liberè accedere et abire permiſſurũ. Memor eſto igitur quãti illius aduentum feceris, quodq́; eo tempore plus cæteris amaueris. Quòd ſi qua orta ſimultas eſt, humanius te agere cõuenit, illũq; nobis reſtituere illæſũ. Hæc enim ſi facis, iuſtitiã coles, ac nobis gratificaberis. Tertiò accerſit. Dionem reconciliaturus Dionyſio: ſed cùm id obtinere nequiſſet, infecto negotio ad patriam rediit. Vbi ad Remp. accedere quidem noluit, quamuis maximè ciuilis eſſet, ut ex his conſtat quæ ſcripſit. Ratio autem cur abſtinuerit à publicis negotijs, illa in primis fuit, quòd plebs alijs inſtitutis & moribus aſſueuerat. Refert Pamphila in uigeſimo quinto commentariorũ, Arcadas ac Thebanos condita ciuitate ingentis magnitudinis rogaſſe illũ ut eam Remp.* inſtrueret quos cùm ille didiciſſet æqualitatem ſectari nolle, profectũ non eſſe. Fertur et Chabriã ducẽ reũ mortis ſecutus, cùm id ciuiũ nemo tẽtare uoluiſſet, quãdo et arcem cũ Chabria aſcendenti Crobylus ſycophanta conuiciatus dixit, alteri opem laturus accedis, quaſi uerò neſcias et te manere Socratis* uenenum? Ad quem ille, quando pro patria militabam, pericula pertuli, et modò amici gratia ne deſini officio, per*

*νομοθέτην. *κώνειον.

lib

libēter me periculis expono. Primus hic, ut Phauorinus ait in octauo Omnimodæ hiſtoriæ, dialogos introduxit, primusq; inquiſitionis modum per reſolutionem Leodamanti Thaſio induxit, & primus in Philoſophia nominauit Antipodas & elemētū & Dialecticam & Poëmata & prælongum in numero. Extremorumq;* planam ſuperficiē, ac Dei prouidentiam. Primusq; Philoſophorum orationi Lyſiæ Cephali filij contradixit, ipſam ad uerbum exponēs in Phædro, primusq; Grammaticæ uim ſpeculatus eſt. Cumq; primus omnibus ferè qui ante ſe fuerant, cōtradixerit, quæri ſolet, cur Democriti mentionem non fecerit. Refert Neanthes Cyzicenus hunc cùm in Olympia aliquando deſcendiſſet, Græcorum in ſe omnium ora conuertiſſe, ac eodem tempore Dioni congreſſum, aduerſus Dionyſium bellare inſtituenti. Porrò in primo commentariorum Phauorini fertur, Mithridatem Perſam Platonis ſtatuam in Academia locaſſe, ita inſcriptam, Mithridates Rhodobati filius Perſes, Muſis imaginem Platonis dicauit, Silanionis opus. Tradit Heraclides iuuenem Platonem adeò fuiſſe uerecundum, adeò compoſitum, ut nunquam riſiſſe niſi modicè, deprehenſus ſit. Cùm tamen eſſet eiuſmodi, ne ſic quidem comicorum conuicia effugit. Theopēptus enim in Autochare ſic ait:*

*ἀντίποδα.

*ἐπίπεδον.
ἐπιφάνειαν.

Ἐν γὰρ ἐστὶν οὐδὲ ἕν.
Τὰ δὲ δύο μόλις ἓν ἐστὶν ὡς φησὶ Πλάτων. *hoc eſt,*
Vnum enim ne unum quidem eſt,
Sed uix duo ſunt unum, narrat ut Plato.
Sed & Anaxandrides in Theſeo,
Ὅτε τὰς μορίας ἔτρωγεν ὥσπερ Πλάτων. *hoc eſt,*
Quando uorabat oleas noſter ut Plato.
Timon quoq; ita illum agit,*

*παραγραμματίζων.

Ως

ὡς ἀνέπλασε Πλάτων πεπλασμένα θαύματα εἰδώς. i.
Vt conficta Plato aſtutus miracula finxit.

Et Alexis in Meropide,

Εἰς καιρὸν ἥκεις. ὡς ἔγωγ' ἀπορουμένη
Ἄνω κάτω τε περιπατοῦσ' ὥσπερ Πλάτων
Σοφὸν οὐδὲν εὕρηκ', ἀλλὰ κοπιῶ τὰ σκέλη. hoc eſt,
In tempore ipſo tu ueniſti, uerum ego
Surſum ac deorſum triſtis, ut Plato, feror
Miſera, labore fruſtra laſsis cruribus.

Et rurſum in Acylione,

Λέγεις περὶ ὧν οὐκ οἶσθα, συντρέχων
Πλάτωνι, καὶ γνώσῃ λίτρον καὶ κρόμμυον. hoc eſt,
Ignota nobis narras, plane curſitans
Platonis inſtar, ac noſce cæpe & litron.

Amphis in Amphicrate

Τὸ δ' ἀγαθὸν ὅτι, ποτ' ἐστὶν, οὗ σὺ τυγχάνειν
Μέλλεις διὰ ταύτην, ἧττον οἶδα τοῦτ' ἐγὼ
ὦ δέσποτ' ἢ τὸ τοῦ Πλάτωνος ἀγαθόν. hoc eſt,
Atqui bonum illud quod nanciſci cogitas
Te poſſe, propter hanc, certè id minus ſcio
Platonis illud quàm bellum bonum ò here.

In Dexidemide uerò ait, ὦ Πλάτων

Ὡς οὐδὲν οἶσθα πλὴν σκυθρωπάζειν μόνον
Ὥσπερ κοχλίας, σεμνῶς, ἐπηρκὼς τὰς ὀφρῦς. hoc eſt,
Aliud nil potes quàm mœrere mi Plato,
Et fronte ſemper corrugata, ut coclea.

Cratinus in ſubditilio,

Ἄνθρωπος εἶ δὴ δηλονότι, καὶ ψυχὴν ἔχεις.
Κατὰ μὲν Πλάτων' οὐκ οἶδα, ὑπονοῶ δ' ἔχειν. hoc eſt,
Homo es profectò, mentemq; & ſenſus habes
Iuxta Platonem, uix ſcio, uerum arbitror.

Alexis Olympiodoro,

Σῶμα μὲν ἐμοῦ τὸ θνητὸν ἄνθρωπος ἐγένετο
Τὸ δ' ἀθάνατον ἐξῆρε πρὸς τὸν ἀέρα.
Ταῦτ' οὐ σχολὴ Πλάτωνος. hoc eſt,
Homo fuit quidem mortale, in me quod fuit
Mortale quod non fuit, in auram euanuit.
Num hæc ex Platonis ſchola?

Et in Paraſito,

Εἰ μετὰ Πλάτωνος ἀδολεσχεῖν καταμόνας. hoc eſt,
Aut cum Platone ſolitarium loqui.

*κίρκῳ. Subſannat & hominē Anaxilas in Botrylione & * Cerco, & πλουσίαις, Ariſtippus in quarto de antiquis delicijs ait illū adoleſcentis cuiuſdam Stellæ nomine qui cum eo Aſtrologiæ dabat operam, amore captum, Dionis etiam cuius meminimus. Nonnulli & Phædrum amaſſe putant. Indicium autem amoris fuiſſe epigrammata ab eo in illos conſcripta.

Ἀστέρας εἰσαθρεῖς ἀστὴρ ἐμός, εἴθε γενοίμην
Οὐρανός, ὡς πολλοῖς ὄμμασιν εἰς σὲ βλέπω.
Ἀστὴρ πρὶν μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζωοῖσιν ἑῷος
Νῦν δὲ θανὼν λάμπεις ἕσπερος ἐν φθιμένοις. hoc eſt,
O utinam cœlum fierem cùm ſydera cernis
Mi Stella, ut multis in te oculis tuerer.
Iamdudum uiuus lucebas lucifer, at nunc
Extinctus luces Heſperus Elyſijs.

In Dionem uerò in hunc modum,

Δάκρυα μὲν Ἑκάβῃ τε καὶ Ἰλιάδεσσι γυναιξὶ
Μοῖραι ἐπέκλωσαν δή ποτε γεινομέναις.
Σοὶ δὲ Δίων ῥέξαντι καλὸν ἐπινίκιον ἔργον
Δαίμονες εὐρείας ἐλπίδας ἐξέχεαν.
Κεῖσαι δ' εὐρυχόρῳ ἐνὶ πατρίδι τίμιος ἀστοῖς

Ὦ ἐμὸν

ὦ ἐμὸν ἐκμήνας θυμὸν ἔρωτι Δίων. hoc eſt,

Et lacrymas Hecubæ, & Troianis fata puellis
Decreuere recens ex genitrice ſatis.
At tibi poſt partos præclaro Marte triumphos
Spes reliqua eſt nullis clare Dion ſuperis.
Te patria ampla fouet, cumulat te ciuis honore,
Quo mihi nunc mentem perdis amore Dion?

Hoc enim illius ſepulcro inſcriptum Syracuſis tradunt. Quin & Alexim amaſſe fertur, & Phædrum, quemadmodum diximus, in quos ſcripſit in hunc modum,

Νῦν ὅτε μηδὲν ἄλεξις ὅσον μόνον εἶφ᾽ ὅτι καλὸς,
ὦπται, καὶ πάντῃ* πᾶσι περιβλέπεται.
Θυμὲ, τί μηνύεις κυσὶν ὀστέον; εἶτ᾽ ἀνιήσεις
Ὕστερον, οὐχ οὕτω Φαῖδρον ἀπωλέσαμεν; hoc eſt,

*alias, πᾶσι ἐπιστρέφεται.

Nunc quoniam nihil eſt quoquò ſe uerterit omnis
Solum quòd pulcher uiſus Alexis ait:
Quid mi anime os canibus prodis, mox inde moleſtus
Detrectas, Phædrum ſiccine perdidimus?

Archeanaſſa quoque Colophonia uſum eſſe, in quam ſic ſcripſit,

Ἀρχεάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ κολοφῶνος ἑταίραν
Ἧς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων ἔζετι δριμὺς ἔρως
ἆ δειλοὶ, νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης
Πρωτοπλόου, δι᾽ ὅσης ἤλθετε πυρκαϊῆς. hoc eſt,

Archeanaſſa mihi eſt meretrix Colophonia, ſcris
Cuius & in rugis ſedit acerbus amor.
Quas miſeri flammas, per quanta incendia abiſtis
Libata illa quibus prima iuuenta fuit.

In Agathonem item,

Τὴν ψυχὴν ἀγάθωνα φιλῶν ἐπὶ χείλεσιν ἔσχον.
Ἦλθε γὰρ ἡ τλήμων ὡς διαβησομένη. hoc eſt,

Hoc diſtichon à Platone adhuc adoleſcẽte ſcriptũ putat Gellius.

Suauia dans Agathoni, animam ipſe in labra tenebam:
Aegra etenim properans tanquam abitura fuit.
Item aliud,

Τῷ μήλῳ βάλλω σε, σὺ δ' εἰ μὲν ἑκοῦσα φιλεῖς με
Δεξαμένη τῆς σῆς παρθενίης μετάδος.
Εἰ δ' ἄρ', ὃ μὴ γένοιτο νοεῖς, τοῦτ' αὐτὸ λαβοῦσα
Σκέψαι τὴν ὥραν ὡς ὀλιγοχρόνιος. *hoc eſt,*

Malo ego te ferio. tu me ſi diligis, illud
Suſcipe me imparti & uirginitate tua.
Hoc fieri ſi poſſe negas, hoc ſuſcipe malum, &
Quàm pereat paruo tempore forma uide.

Μῆλον ἐγὼ, βάλλει με φιλῶν σέ τις. ἀλλ' ἐπίνευσον
Ξανθίππη, κἀγὼ καὶ σὺ μαραινόμεθα. *hoc eſt,*

Malum ego, me iaculatur, amat qui te. annue quæſo
Xanthippe. tibi mox nam & mihi forma perit.

Aiunt & illud in Eretrienſes inſidijs exceptos ipſius eſſe,

Εὐβοίης γένος ἦμεν Ἐρετρικὸν, ἄγχι δὲ Σούσων
Κείμεθα, φεῦ γαίης τόσσον ἀφ' ἡμετέρης. *hoc eſt,*

Eubœæ fuimus Eretrum genus: at prope Suſas
Condimur, heu noſtra tam procul à patria.
Et illud,

Ἁ Κύπρις μούσαισι. κοράσια τὰν Ἀφροδίταν
Τιμᾶτ', ἢ τὸν Ἔρων ὔμμιν ἐφοπλίσομαι.
Χ' αἱ Μοῦσαι, ποτὶ Κύπριν. ἄρει τὰ στωμύλα ταῦτα
Ἁμῖν δ' οὐ πέταται τοῦτο τὸ παιδάριον. *hoc eſt,*

Hæc Venus ad muſas, Venerem exhorreſcite nymphæ,
In uos armatus aut amor inſiliet.
Cui contrà Muſæ, lepida hæc ioca tolle precamur.
Aliger huc ad nos non uolat ille puer.
Item aliud,

Χρυσὸν ἀνὴρ εὑρὼν ἔλιπεν βρόχον. αὐτὰρ ὁ χρυσὸν

Ὃν λίπεν οὐχ εὑρὼν ἧψεν ὃν εὗρε βρόχον. hoc eſt,

Aurum qui reperit, laqueum abijcit: alter amiſſo
Auro, collo aptat quem reperit laqueum.

*At uerò Molon hoſtili aduerſus illũ animo, non id ait eſſe murandũ, ſi Dionyſius Corinthi, ſed ſi Plato eſſet in Sicilia. Videtur & Xenophon haudquaquam amico in illum fuiſſe animo. Nam ueluti cõtentionis ſtudio ſimilia ſcripſere, Sympoſiũ, Socratis defenſionẽ, cõmentaria moralia. Ad hæc ille de Repu. Hic Cyri ſcripſit infantiã, quam in ſuis legibus Plato fictam dixit: neq; enim eiuſmodi fuiſſe Cyrum. Tum ambo cum Socratem ſemper habeant in ore, nuſquã reperies ſui inuicem feciſſe mentionẽ. Semel tantum Xenophon Platonis meminit in tertio commentariorum. Fertur & Antiſthenes cùm eorũ quæ ſcripſerat quippiã recitare uellet oraſſe illum ut adeſſet recitanti. Et cùm roganti cuiuſmodi id eſſet, libri eius titulum explicuiſſet, de eo, inquit, quod nõ ſit contradicere. Tu ergo, ait ille, de hoc ipſo quomodo ſcribis? & cùm doceret *contra ſuam uenire ſententiam, ſcripſit aduerſus Platonẽ dialogum, Sathonem illum inſcribens. Ex eo iam alienis animis in ſe inuicem fuere. Aiunt Socratem cùm Platonis Lyſidem audiſſet recitari, proh dij immortales dixiſſe, quàm multa de me mentitur adoleſcens. Scripſit quippe nõ pauca uir ille, quæ Socrates non dixit. Fuit illi & aduerſus Ariſtippũ haud obſcura ſimultas. Nam in libro de anima illũ inſimulat, quòd abfuerit morięti Socrati, cùm in Aegina uicino Atticæ loco per id tẽporis moratus ſit. Erat illi cum Aeſchine quoq;, ut fertur, Socratis auditore contentio, quippe cùm à Dionyſio magnifieret, egensq; rerũ omniũ ad eum profectus eſſet, à Platone deſpectum, atq; ab Ariſtippo fuiſſe cõmendatum. Porrò ſermones quos Critonẽ fecit in carcere loquentem,*

*ὅτι περιτρέπεται.

cùm Socrati cõſuleret fugã, Aeſchinis fuiſſe tradit Idomeneus,*illi uerò à* Platone *huius odio fuiſſe attributos. Eius uerò nuſquã in libris ſuis* Plato *mentionẽ feciſſe deprehenditur, præterquàm in libro de immortalitate* Animæ, *& in* Socratis *defenſione, idq; tenuiter. Enimuero ſtyli ipſius genus, inter poëma & proſam orationẽ mediũ ait* Ariſtoteles *fluere. Hunc ſolum* Platoni *aſſediſſe quodam loco* Phauorinus *ait, cùm librum de anima recitaret, reliquos omnes ſurrexiſſe. Pleriq; autumant* Philippũ Opuntium *ipſius leges quæ erant in cera, tranſcripſiſſe, huius &* Epinomida *eſſe aiunt.* Euphorion *ac* Panætius *initiũ librorũ de* Repu. *ſæpius inuentũ inuerſum atq; immutatũ dixere. Eam ipſius* Remp. Ariſtoxenus *totã fermè in* Protagoræ *contradictionibus aſſerit ſcriptã.* Phædrũ *primo illũ ſcripſiſſe fama eſt.* Habet enĩ *quæſtio illa nõnihil iuuenile. Porrò* Dicæarchus *totũ id ſcribẽdi genus, ut graue ac moleſtũ carpit.* Platonẽ *tradũt cùm uidiſſet quendã aleis ludentẽ increpaſſe, & cũ ille, quàm me in paruis reprehendis diceret, reſpõdiſſe:* At *eſt cõſuetudo nõ parua res.* Rogatus *an ipſius monumenta ſicuti ſuperiorũ futura eſſent, primũ, inqt, cõparare oportet nomen, tum multum promotũ fuerit. Ingreſſo aliquãdo* Xenocrati, *cæde, inquit, hunc puerũ. Nã ipſe quòd iratus ſim, nequeo. Cuidã item ſeruorum, iam, inquit, uapulaſſes, niſi iratus eſſem. Cùm equo inſediſſet, cõtinuò deſcendit, dicens uereri ſe ne equi *ferocitate raperetur. Ebrijs cõſulere ſolitus erat, ut in ſpeculo ſe ſtudioſè intuerentur, quoad eiuſmodi fœditate deterrerẽtur.* Potare *uſq; ad ebrietatem nuſquam decere monebat, præterquam in diebus feſtis dei largitoris uini. Somnus item immodicus illi diſplicebat. In legibus ſiquidem ait, Dormiens autẽ nemo ullius pretij eſt.* Veritatem *ſuauiorem auditu omnibus quæ dicerẽtur. Alij, uera*

*ἱπποτοφία.

nera loqui iucūdius oībus dixiſſe putāt. Sic aūt & de ueritate dixit in legib. Præclarum quiddā eſt ueritas, ò hoſpes. atq; durabile. Verū id pſuadere nō facile uidetur. Optabat inſup memoriā ſui uel in amicis uel ī libris relinqui. * *Locis et ipſe utebatur plurimū. Moritur eo quo diximus modo, XIII. Philippi regis anno, ut Phauorinus in III. commēt. refert, à quo et obiurgatū fuiſſe illū Theopompus autor eſt. Myronianus in ſimilib. ait Philonē meminiſſe prouerbij de Platonis pediculis, quaſi ſic ille defeceri. Sepultus eſt autē in academia, ubi plurimū tēporis philoſophatus fuerat. Vnde & quæ ab eo fluxit ſecta Academica eſt appellata. Corpus ei elatū honorifice, et ab his qui eò cōuenerāt cōditū. Eiuſmodi fuit ipſius teſtamētū. Hæc legauit Plato atq; reliquit, Hephæſtiadeū fundum, cui ab aquilone uicina uia eſt, quæ ducit a tēplo Cephiſiadū, ab auſtro Heracleū Hephæſtiadū, ab ortu ſolis Archeſtratus Prearius, ab occaſu Philippus Cholidēſis. Hūc autē nemini licitum ſit aut uēdere, aut alienare, ſed ſit Adimāti filij quātū fieri poteſt.* * *Enereſiadūq; fundū quē emi à Callimacho, cui ab aquilone uicinus eſt Eurymedō Myrrhinuſius, ab auſtro Demoſtratus Xypeteron, ab ortu Eurymedon Myrrhinuſius, ab occaſu Cephiſſus. Argenti minas tres, argenteā phialam pendētem drachmas CLXV. Cymbiū ponderis drachmarū quadraginta quinq;. Anulum aureū, & inaurem aureā, ambo drachmas quatuor & treis obolos pendentia. Euclides lapicida mihi debet minas tres. Dianam dimitto liberā, famulos relinquo Tychonē, Bictam, Apolloniadem, & Dionyſium. Supellectilē & uaſa ſcripta, quorū habet exēplar Demetrius. Nulli autem quicquā debeo. Curatores erunt Soſthenes, Speuſippus, Demetrius, Hegias, Eurymedō, Callimachus atq; Thraſippus. Hoc teſta-*

i 4 menti

*ἐξεπίτηδες.

*ἐν ἐρισιάδων.

menti ipſius exemplar. Sepulcrum eius his illuſtratũ eſt epigrammatibus, quorum illud primum eſt,

Σωφροσύνῃ προφέρων θνητῶν ἤθει τε δικαίῳ
Ἐνθάδε δὴ κεῖται δῖος Ἀριστοκλέης,
Εἰ δέ τις ἐκ πάντων σοφίης μέγαν ἔσχεν ἔπαινον
Οὗτος ἔχει πλεῖστον, καὶ φθόνος οὐχ ἕπεται. *hoc eſt,*

Iuſtitia cunctis præſtans, uitaq; modeſta,
Hoc ſitus in tumulo diuus Ariſtoclees.
Si quenquam ad magnos ſapientia uexit honores,
Hunc citra inuidiam uexit & ipſa uirum.

Item alterum,

Hoc epigrãma Speuſippo adſcriptũ reperi, haud ſcio an falsò.

Γαῖα μὲν ἐν κόλποις κρύπτει, τόδε σῶμα Πλάτωνος
Ψυχὴ δ' ἀθανάτων τάξιν ἔχει μακάρων.
Υἱοῦ ἀρίστωνος, τὸν τὶς καὶ τηλόθι ναίων
Τιμᾷ ἀνὴρ ἀγαθὸς θεῖον ἰδόντα βίον. *hoc eſt,*

Corpus habet gremio contectum terra Platonis,
Mens ſed habet ſuperûm tecta beata deûm.
Diuinum quem iam ueneratur quiſquis honeſtus,
Et probus eſt, cuius uel procul eſt regio.

Et aliud recentius,

Αἰετὲ τίπτε βέβηκας ὑπὲρ τάφου, ἢ τίνος, εἰπὲ,
Ἀστερόεντα θεῶν οἶκον ἀποσκοπέεις;
Ψυχῆς εἰμὶ Πλάτωνος ἀποπταμένης εἰς ὄλυμπον
Εἰκὼν, σῶμα δὲ τοῦ γηγενὲς Ἀτθὶς ἔχει. *hoc eſt,*

Quid monumenta ſuper uolucrum regina uolaſti?
Tu mihi dic ſuperûm quam tueare domum?
Diua ego ſublati in cœlum feror umbra Platonis,
Terrenum at corpus Attica ſeruat humus.

Eſt & noſtrum in hanc ſententiam,

Καὶ πῶς εἰ μὴ Φοῖβος ἀν' Ἑλλάδα φῦσε Πλάτωνα
Ψυχὰς ἀνθρώπων γράμμασιν ἠκέσατο.

Καὶ

Καὶ γὰρ ὁ τοῦθε γεγὼς Ἀσκληπιός ἐστιν ἰητὴρ
  Σώματος, ὡς ψυχῆς ἀθανάτοιο Πλάτων. hoc eſt,
Ni doctum Græcis genuiſſes Phœbe Platonem,
  Prorſus nemo animis qui medeatur erat.
Corporis eſt medicus ſatus ex te Aſclepius ægri,
  Aeternæ ut ſapiens eſt animæ ipſe Plato.

Et aliud de eius morte,

Φοῖβος ἔφυσε βροτοῖς Ἀσκληπιὸν, ἠδὲ Πλάτωνα
  Τὸν μὲν ἵνα ψυχὴν, τὸν δ' ἵνα σῶμα σάοι.
Δαισάμενος δὲ γάμον, πόλιν ἤλυθεν, ἥν ποτε αὐτῷ δ'
  Εἴτισε, καὶ δαπέδῳ ζηνὸς ἐνιδρύσατο. hoc eſt,
Produxit nobis Aſclepion Atq; Platonem
  Phœbus, ut hic corpus curet, & ille animum.
Coniugium celebrare uolens, quam condidit olim
  Vrbem adit ipſe, Iouis quamq; ſolo poſuit.

Atq; ita ſe habent epigrammata. Diſcipuli uerò fuere Speuſippus Athenienſis, Xenocrates Chalcedonius, Ariſtoteles Stagirites, Philippus Opuntius, Heſtiæus Perinthius, Dion Syracuſanus, Amyclus Heracleotes, Eraſtus & Cariſcus Scepſij, Timolaus Cyzicenus, Euæon Lampſacenus, Pithon & Heraclides Aenij, Hippothales & Calippus Athenięſis, Demetrius Amphipolites, Heraclides Ponticus, & cõplures alij. Cum his & mulieres duæ, Laſthenia Mantinea, & Axiothea Phliaſia, quæ, ut Dicæarchus autor eſt, uirili utebatur ueſte. Theophraſtũ uẽ illius fuiſſe auditorẽ quidã referunt, & Hyperidẽ oratorem, Chamæleon & Lycurgũ ait, Polemo & Demoſthenẽ ſcribit ipſius fuiſſe ſtudioſum. Sabinus itẽ ait & Mneſiſtratũ Thaſium in quarto de meditatione libro, & eſt id quidẽ uériſimile. Verumenimuerò cùm Platonis in primis ſtudioſa ſis, idq; haud ſanè iniuria. Philoſophi ſummi

*dogmata peculiari quodã amore ac ſtudio præ cæteris in-
dagare ſoleas, operæpretiũ exiſtimaui & ſermonum illius
naturã, & dialogorum ordinẽ, & perſuaſionis aut indu-
ctiõis uim, pro uiribus, ueluti per elemẽta capitaq; digere-
re, uti neq; de illius uita quã collegimus, dogmata quoq; &
decreta deſiderẽtur, alias quippe iuxta prouerbiũ, noctuã
Athenas, ſi ea quæ per ſpecies diſtribuuntur enarrare tibi
oportebit. Dialogos itaq; primũ Zenonẽ Eleatẽ ſcripſiſſe
ferunt. Ariſtoteles in 1. de poetis, Alexamenũ Styreum ſi-
ue Teiũ, ſicut & Phauorinus in cõmentarijs tradit. Cæte-
rùm Plato, meo quidẽ iudicio id genus expoliuit, adhuc a-
lioqui rude, atq; perfecit. Ita nõ ſolum ornatæ & expolitæ
orationis, uerũ et ipſius inuẽtionis digniſſimè ſibi primatũ
uẽdicat. Eſt autẽ Dialogus ex interrogatione & reſpõſio-
ne cõpoſitus, de ea re quæ uel philoſophiã uel reip. partes
attingat, cum decenti & cõgrua expreſſione perſonarum
quæ aſſumũtur, accurataq; cõpoſitione uerborum. Diale-
ctica eſt diſputandi ars per quã aliquid aut probamus aut
improbamus, ex interrogatione itidẽ, & reſponſione diſ-
ſerẽtiũ. Enimuerò Platonicæ orationis geminus ſtylus eſt,
uterq; ſummus. Alter ex his qui inſtituit atq; imbuit, ap-
pellatur ὑφηγητικὸς. alter in inquirẽdo uerſatur, diciturq;
ζητητικός. Prior ille in duo diſtinguitur genera, alterũ in
ſpeculatiõe cõſiſtit, alterũ in actiõe. Primũ in naturale ac
rationale, ſecũdũ in morale ac ciuile diuiditur. Porrò ſecũ-
dus ille itidẽ ĩ duas ſpecies ſcinditur, prĩa q̃ exercetur, uo-
caturq; gymnaſtica, ſecũda ĩ certaminibus eſt, et agoniſtica
dicitur. Quin et gymnaſticæ bipartita diuiſio eſt, altera ue
lut incunabula exercitationis fouet, uocaturq; Mæeutica:
altera iam ſuis uiribus nititur, tẽtatq; qd poſſit, et Piraſti-
ca dicitur. Agoniſticæ item eſt bipertita diſtinctio, alia de-*

mon

*monſtrationi inſeruit, & Endiſtica uocatur. alia exhortatur, & Anatreptica dicitur. Neq; ſanè nos fugit pleroſq; Platonis dialogos aliter ac nos diſtinguere. Dicunt enim ex his alios dramaticos, quòd quaſi poëma uideantur imitari, alios quòd narrationi inſeruiant, diegematicos, mixtos alios appellant. Sed ea ſanè diſtinctio dialogorum ſcenæ quã philoſophorum ſcholæ uidetur accõmodatior. Sunt ex his quidã qui ad phyſicã pertinent, ut Timæus, Logicen ut politicus, Cratylus, Parmenides & Sophiſta. Sunt qui ad moralẽ, ut Apologia, Critõ, Phædon, Phædrus, Sympoſiũ, Menexenus, Clitophon, epiſtolæ, Philebus, Hipparchus & Anteraſtæ. Ciuilem uerò Reſpub. leges, Minos, Epinomis, & Atlãticus. Mæeuticã aſtruũt Alcibiades duo, Theages, Lyſis, Laches. Piraſticã, Eutiphron, Menõ, Ion, Charmides, Theætetus. Endicticam, Protagoras. Anatrepticam Eutydemus, Hippiæ duo, Gorgias. De dialogo quid nam ſit, & quæ nam ſint eius differentiæ, hactenus. Quoniam uerò infinita contentio eſt, alijs dicentibus ipſum dogmata inferre, alijs negantibus, age de his quoque uideamus. Dogmatiſtæ proprium eſt dogma afferre, ſicut & legiſlatoris, leges inſtituere. Porrò dogmata ſiue decreta * indifferenter uocãtur, & quæ opinamur, & opinio ipſa. Ex his autẽ quod opinamur propoſitio eſt. Opinio autẽ perſuaſio ipſa ſiue opinatio. Plato igitur * quæ perceperat, ea exponit, quæ uerò ſunt falſa, coarguit. De rebus incertis non definit: Atq; de his quidem quæ ipſe opinatur, quatuor inducit perſonas, Socratem, Timæum, Athenienſem hoſpitem, peregrinum Eleatem. Sunt autem * peregrini non ut quidam opinantur, Plato & Parmenides, ſed figmenta ſine nomine ſunt. Quando & Socratis atque Timæi uerba dum loquitur, pro decretis infert Plato. Qui mendacij*

*ἑκατέρως.

*περὶ ὧν κατείληφεν.

*ξένοι.

*daeij coarguãtur inducit Traſymachũ, Calliclem, Polum, Gorgiam, Prothagoram, Hippiam, atq; Eutydemum, & huiuſmodi cæteros. At uerò cùm probationibus & argumenti concluſionibus locus eſt, plurimũ utitur inductione, eaq; non unica ſed bipertita. Eſt enim *inductio oratio ex ueris quibuſdam ſimile ſibi uerum propriè colligens atque inferens. Eius ſunt ſpecies duæ, ea quæ ex contrario fit, & quæ ex conſequenti. Quæ igitur ex contrario fit eiuſmodi eſt, ut interrogãti circa omnem reſponſionẽ cõtrarium inferatur. Vt exempli cauſa, Pater meus aut alius eſt quàm pater tuus, aut idem. Si igitur alius eſt pater meus quàm pater tuus, cùm ſit alius quàm pater, nõ erit pater. Si idem eſt qui pater meus, idem exiſtẽs qui pater meus, meus erit pater. Et rurſus: Si animal homo eſt, lapis aut lignum erit. Non eſt autẽ lapis aut lignum, animatus quippe eſt, & ex ſeipſo mouetur, animal igitur eſt. Si autẽ anima eſt, animal uerò & canis & bos, erit & homo animal & canis & bos. Hac igitur inductionis ſpecie quæ per contrarium fit, ubi rixæ locus eſt utitur Plato, non ad aſſerendum dogma, ſed ad refellendum quod falſum fuiſſet obiectũ. Eſt & alia ipſius ſpecies, quæ per cõſequẽs: & ea duplex, altera quidem id quod in parte quæritur per id quod eſt in parte demõſtrat: altera quod uniuerſaliter per id quod in parte eſt probat. Prior illa oratorum, ſequẽs dialecticorũ eſt. Quæritur in prima an iſte occiderit. Argumẽtum eſt eo tẽpore repertũ eſſe cæde cruentũ. Eſt autẽ, ut diximus, oratorum ea inductionis ſpecies. Quippe rhetoricæ uis & officiũ eſt circa particularia, non circa uniuerſalia uerſari. Quærit enim nõ de iure ipſo uerũ de particularibus iuſtis. Altera uerò dialecticorum, probatur quippe uniuerſum per partes. quẽadmodum quæritur an ſit immortalis anima, & an*

*ἐπαγωγή.

Inductio per contrarium.

Inductio per ἀκολουθίαν.

ex

*ex mortuis ſint qui uiuunt, quod in lib. de Anima probatur per uniuerſale quoddã, quòd cõtraria ex contrarijs fiant. Idq; ipſum uniuerſale ex quibuſdam particularibus conſficitur, ut ſomnus ex uigilia, & cõtrà, itemq; maius ex minore, & cõtrà. Hac autem ſpecie utebatur ad aſſerẽda * quæ percepiſſet. Nam ut olim tragœdiã prius quidẽ chorus ſolus aiebat, poſtmodũ uerò Theſpis unũ inuenit hiſtrionẽ, ut chorus interdũ requieſceret, ſecundũ poſtea Aeſchylus adiecit, & tertiũ Sophocles, atq; in hunc modũ tragœdia conſummata eſt: ita & philoſophiæ ratio dudũ circa unam tantũ phyſicæ ſpeciẽ iuxtà uertebatur. Acceſſit Socrates, & adiecit ethicen. Tertiam Plato dialecticen addidit, & cõſummato philoſophiæ operi extremam manũ appoſuit: Thraſillus autẽ aſſerit illum iuxta tragicũ quadriloquium dialogos ſuos edidiſſe. Tragœdi enim quatuor * poëmatibus certabant, Dionyſijs, Lenæis, Panathenæis, Chytris. Erat autẽ quartũ poëma Satyricum. Porrò quatuor poëmata quadriloquia appellabantur. Sunt igitur omnes eius dialogi, de quibus nihil ambigitur, quinquaginta ſex, Republica in decẽ diuiſa libros, quã & apud Protagorã totam fermè inueniri in contradictionibus, tradit Phauorinus in ſecundo omnimodæ hiſtoriæ. Leges in duodecim diuiduntur. Sunt autẽ huiuſmodi quadriloquia nouem numero, legibus uno uolumine, & Reipu. libris, in uno itidẽ incluſis. Primũ igitur quadriloquiũ ponit, quod cõmunem hypotheſim habere uideatur, oſtẽdere uolens cuiuſmodi eſſe debeat uita philoſophi, dupliciq; in libris ſingulis inſcriptione utitur, altera ex nomine, ex re altera impoſita. Huius quadriloquij quod primũ eſt in capite ponitur Eutyphrõ, ſiue de ſanctitate. Eſt autem ipſe dialogus tentatiuus. Hunc ſequitur Socratis defenſio, moralis. Tertio loco Criton,*

ſiue

**ἑαυτῷ ἀρέσκοντων.*

**Δράμασιν.*

τετραλογία prima.

*πειράζοντι. ſiue de eo quod *agendũ eſt, moralis. Quartò Phædon, ſiue de anima, moralis. In ſecũdo uerò quadriloquio præponitur Cratylus, ſiue de rectitudine nominũ Logicæ partes agens. Theætetus, ſiue de diſciplina, tẽtatiuus: Sophiſta, ſiue de eo quod eſt, logicus. Politicus, ſiue de regno, logicus. In diſtributione tertia ponitur primo loco Parmenides, ſiue de ideis, logicus. Secundo Philebus, ſiue de uoluptate, moralis. Tum ſympoſium, ſiue de amore, moralis. Poſtremò Phædrus ſiue de bono, moralis. In quarto præponitur Alcibiades prior, ſiue de hominis natura, μαιευτικός. Alcibiades ſecundus, ſiue de precatione, obſtetricius. Hipparchus, ſiue de lucri ſtudio, moralis. Anteraſtæ, aut philoſophia, moralis. Quintæ præfertur in capite Theages, ſiue de ſapiẽtia, obſtetricius, ac deinceps Charmides ſiue de frugalitate, tẽtatiuus. Laches, ſiue de fortitudine, obſtetricius, Lyſia, ſiue de amicitia, obſtetricius. Sextæ princeps eſt Euthydemus, ſiue contentioſus, anatrepticus. Tum Protagoras ſeu ſophiſtæ, endicticus. Gorgias ſiue de rhetorica, anatrepticus. Menon ſiue de uirtute, tentatiuus. Septimæ præponuntur Hippiæ duo, de honeſto prior, poſterior de mẽdacio, ambo exhortatiui. Ion ſiue de Iliade, πειραστικός. Menexenus ſiue epitaphius, moralis. Octauæ primũ ſibi locũ uẽdicat Clitophon ſiue exhortatiuus, moralis. Reſpu. ſeu de iuſtitia, ciuilis. Timæus ſiue de natura, phyſicus. Critias ſeu Atlanticus, moralis. Nonæ præſidet Minos ſiue de lege, ciuilis. Leges ſiue de ferẽda lege, ciuilis. Epinomis ſiue philoſophus, ciuilis. Epiſtolæ tredecim morales, quibus præponebat εὖ πράττειν. Epicurus autẽ εὖ διάγειν. Cleon uerò χαίρειν. Ex his una eſt ad Ariſtodemũ, ad Archytã duæ, ad Dionyſium quatuor, ad Hermiã & Eraſtũ & Coriſcũ una, ad Leodamãtem una, ad Dionẽ una, ad Perdicã una, ad Dionis *neceſſa

*οἰκείους.

ceſſarios duæ. Eſt autē huiuſmodi iuxta Thraſyllū librorū illius diſtinctio, cui pleriq; accedūt. Alij autē ex quibus & Ariſtophanes grammaticus eſt, in triloquia eius dialogos ita diſtribuunt, primam ponūt cui præſit, reſpublica, Timæus. Critias, Secundā, cui Sophiſta, Politicus, Cratylus. In tertia leges ſtatuunt, Minoēn, & Epinomida. In quarto Theætetū, Eutyphrona, defenſionē. In qnta, Phædronem, Critonem, epiſtolas. Cætera ſingula & ſine ordine ponūt. Incipiunt quidā, ut prædiximus, à republica, alij à maiore Alcibiade, pleriq; autem à Theage, alij ab Eutyphrone, nōnulli à Clitophōte, quidā à Timæo, alij à Phædro. Sunt itē qui à Theæteto incipiāt, ſunt qui à defenſione. Ex his autem dialogis qui Platoni inſcribuntur, hi ſine ulla controuerſia adulterini ſunt Midon ſiue Hippoſtrophus, Eryxias ſiue Eraſiſtratus, Alcyon, Acephalus ſiue Siſyphus, Axiochus, Phæaces, Demodocus, Chelidō, Septima, Epimenides. Ex his Alcyō Leōtis cuiuſdā eſſe fertur, ut Phauorinus in quinto cōmentariorum refert. Enimuero nominibus utitur uarijs, uti ne illius opera imperitis & rudibus cōſpicua ſint: propriè tamen ſapientiā eſſe arbitratur earū rerū quæ intelligentia cōprehendūtur: & quæ uerè ſunt, ſcientiā, quā de deo ait animāq; à corpore diſiunctam. Propriè uerò ſapientiā & philoſophiā uocat appetitionem quandā ac deſiderium diuinæ ſapientiæ. Cōmuniter apud ipſum ſapientia dicitur etiā omnis peritia. Vt cū, uerbi gratia, ſapientem uocat artificem. Vtitur & ijſdem ſæpe nominibus in ſignificandis uarijs rebus. φαῦλος ſiquidem apud illum, etiam pro ſimplici ponitur, ſicut & apud Euripidem in Licymnio de Hercule in hunc modum:

Φαῦλον, *inquit*, ἄκομψον τὰ μέγιστ' ἀγαθόν
Πᾶσαν ἐν ἔργῳ περιστελλόμενον σοφίαν
Λέσχης ἀτρίβωνα. *hoc eſt,*

Neglectum, inornatum, atq; ut plurimum probum
Re metientem, non uerbis ſapientiam
Sermone nunquam palliato, at ſimplici.

μικρὸν. *Vtitur eo Plato quandoq; & pro pulchro & honeſto, aliquãdo pro* paruo. Sæpe uerò & uarijs nominibus utitur in eadem ſignificatione. Namq; ideã & ſpeciem nominat & genus & exẽplar & initiũ & cauſam. Vtitur & contrarijs uocibus ut idẽ ſignificent. Nã ſenſibile & quod eſt, & quod non eſt dicit. Eſſe quidẽ propter generationẽ, non eſſe autẽ propter aßiduã mutationẽ. Ideã itidẽ appellat quod neq; mouetur neq; manet, & idem, & unum, & multa. Idẽ uerò & in plurimis facere ſolitus eſt. Eſt autem*

**ἐξήγησις.* *librorũ eius triplex * expoſitio. Primo enim docere oportet eorum quæ dicũtur unũquodq; quid ſit, deinde cuius rei gratia dictũ ſit. Vtrũ ex principali intẽtione, an in ſimilitudinis parte, & ad dogmatũ aſſertionẽ uel ad refellendũ*

Notæ in libris Platonis. *contra differentẽ. Tertio uerò an rectè dictũ ſit. Verùm quoniã ipſius libris et notæ quædã apponuntur, age de his quoq; pauca loquamur. X, enim litera ad dictiones ac figuras aſſumitur, prorſus ad Platonicam cõſuetudinẽ. XX duplex ad dogmata opinionesq; eius peculiares. περιεστιγμένον ad electiores quaſq; ſententias ornatusq; uerborum apponitur. Duplici periestigmeno ad quorundam emendationes adhibetur. Obelus periestigmenus ad ſuperflua quæq; iugulãda præponitur. Antiſigma ad uſus duplices ſcripturæq; translationes adhibetur. Ceranniũ ad philoſophiæ inſtitutionẽ aſſumitur. Aſteriſcus ad cõueniẽtiã do-*

**ἀθέτησιν* *gmatũ. Obelus ad* improbationẽ. Sũt igitur huiuſmodi no-*

Platonicorum dogmata. *tæ, & hic librorum numerus, ut Antigonus Caryſtius in libro quem nuper de Zenone edidit, refert. Ea ſi quis dignoſcere uoluiſſet, mercedem his qui docerent pendebãt.*

Quæ

Quæ uerò illi placuerunt, huiuſmodi fuerunt: Immortalem eſſe animam, & de corporibus ad corpora perpetuis uicibus migrare, eiuſq; initiũ cõſtare numeris. Corporis principium, Geometriæ item conſtare ratione. Diffiniebat eam ideam eſſe penitus remoti ſpiritus, ſeipſam mouentem & motum præſtantem corpori, & eſſe tripartitam. Rationalem ipſius partem ſitam in capite, iraſcibilem in corde, concupiſcibilem in umblico & iecore conſiſtere. * Contineri item ex medio ſemper corpus per gyrum atq; ex elementis conſtare, diuiſamq; ſecũdum harmoniæ interualla, duos orbes efficere coniunctos. Ex his interiorem circulum & ſex alios ſciſſum, ſeptem reliquos circulos facere. Eũq; iuxta diametrum ad læuam intrinſecus habere ſedem. Alterũ uerò ſecundum latus ad dexteram, ideoq; ipſum * obtinere quod ſit unicus. Alterum quippe interius in plures eſſe diuiſum, atq; hunc ipſius, illos alterius eſſe dicens. hanc quidem animi, illam uerò uniuerſi eſſe motionem, errantiumq; ſyderum motus, ita ſe habentes ut ex medio ſit ſciſsio ſibi ad extrema congruens atq; coniuncta, noſſe quæ ſunt, atq; aptare, eo quòd in ſeipſa per harmoniam elementa habeat, & opinionem quidem fieri ſecundum alterius circulum ſe *ſubrigentem, ſcientiam uerò ſecũdum alium qui ſit idem. Duo omnino eſſe rerum principia. Deum atq; materiam. Illum & mentem & cauſam appellat. Eſſe autẽ materiã informem & infinitam, ex ea cõcretiones fieri. Ea cùm aliquando temere & inordinatè moueretur, à deo ait in locum unũ coactam, quòd ordinẽ temeritati præſtare cẽſuerit. Porrò huiuſmodi eſſentiam in quatuor elementa cõuerſam, ignẽ, aquam, aërẽ, terram. Ex his mundum ipſum & quæ in eo ſunt naſci. ſolã terram ait immutabilẽ, cauſam eſſe putans figurarum ipſius, ex quibus conſtet, differentiã.*

*διατῶτος. *περιέχειν. *κρατεῖν. *ὀρθριάντ.

Aliorum quippe figuras eiuſdē generis dicit. cōpoſitas nimirum omnes ex uno oblongo triangulo, terræ uerò propriam eſſe figuram. Ignis enim elementū eſſe pyramidē, aëris quod ὀκτάεδρον uocat, aquæ εἰκοσάεδρον, terræ autē cubū. Quocirca neq; terram in iſta mutari, neq; in terram iſta conuerti. Non autē ſuis locis diſcreta eſſe ſingula quòd circunferētia cōſtringens, & ad mediū cogens, parua hæc componit, eaq́; quæ ſunt maiora diſcernit. Atq; ideo cum ſpecies mutant, & loca mutare. Mundū unum eſſe genitū, nam & ſenſibilis eſt, à deo conditū, animatumq́; eſſe, quòd præſtantius ſit quod animatū eſt, quàm quòd caret anima. Huiuſmodiq́; opificium ſupremæ cauſæ ſubiectum, unumq́; conditum fuiſſe, nō infinitū, quòd etiā exemplar ad quod creatus fuerit, unicū ſit. Eſſe autē ad ſphæræ ſimilitudinem rotundum, quòd conditoris ea quoq; figura ſit. Illū quippe cæteras continere animantes, hunc autem omnium figuras. Leuem itidem & abſq; ullo per gyrum inſtrumento, quòd huiuſmodi nullus ſibi uſus ſit. Immortalē præterea durare mundum, eò quòd non diſſoluatur in id quod non eſt. Ac totius generationis cauſam eſſe cœlum, quòd boni ſit benefacere. Porrò cœli generationis autorem ſummè bonū, atque excellentiſsimum. Eius quippe quòd ſit in rebus conditis pulcherrimum, eum eſſe conditorē, quem intelligibiliū omnium conſtet eſſe præſtantiſsimū. Itaq; quoniā huiuſmodi Deus eſt, cœlum uerò præſtantiſsimo illi ſimile eſt, quoniā pulcherrimū cernitur, nulli creaturæ erit ſimilius quā Deo ſoli. Conſtare uerò mundū ex igne, aqua, aëre, & terra. Ex igne quidem, ut uiſibilis ſit: ex terra, ut ſolidus: ex aqua & aëre, ut proportione non uacet. Nanq; ſolidorum uis duobus maximè medijs proportionem ſumit, ut unū fiat hoc totū. Ex omnibus uerò, ut perfectū atq; immortale ſit.*

*ὑπόδειγμα.

Tempuſq́; ſempiterni imaginem fuiſſe, idq́; ſemper manere. Cœli autem motus tempus eſſe. Noctem enim ac diem ac *menſem & huiuſmodi cætera eſſe temporis partes*. Idcirco *abſq; mundi natura non conſtare tempus. Simul enim atq; conditus fuerit, & tempus illi affuiſſe*. Porrò *poſt temporis generationem, & ſolem, & lunã, & errãtia genita. Vt autẽ horarum manifeſtus & certus eſſet numerus, animantesq́; numeri non eſſent expertes, accendiſſe ſolis radios Deum. Lunã quidem ſupra eminentẽ terræ circulum, ſolem propius huic orbi, in ſuperioribus uerò uaga ſydera ferri. Eſſe prorſus animatũ, quia ſit animato motui deuinctus & alligatus.* Vt autem *perficeretur hic mundus, eſſetq́; ſimilis intelligibili animãti, aliorũ quoq; animalium cõditam eſſe naturã.* Quoniam *igitur ille habebat: cœlum quoq; ut haberet operæpretium fuiſſe. Deos ergo eſſe ut plurimum igneos.* Eſſe *autẽ & reliqua genera animãtium tria, uolatile, aquatile, terreſtre.* Terram *eſſe antiquiſſimam omniũ qui eſſent in cœlo deorum. Fuiſſe autem conditã, ut diei noctisq́; tempora & uices uariaret. Eam cùm media ſit, circa medium moueri.* Quoniã *uerò cauſæ, inquit, duæ ſunt, alia quidem cõſtantiã ac firmitatem eſſe, alia uerò neceſſaria ex cauſa creata dicendum.* Sunt *autẽ iſta: aër, ignis, terra, aqua, quæ quidem non exactè erant elementa, ſed ad percipiendũ apta.* Hæc *autẽ ex triangulis conſtare cõpoſitis, atq; in ipſos diſſolui.* Eſſe *autem ipſorum elementa por rectum triangulum, & æquilaterũ.* Initia *igitur & cauſas rerũ eſſe duo quæ prædiximus, quorum exẽplar ſit* Deus *ac materia. Id uerò informe eſſe neceſſe eſt, ſicut & alia *perceptioni accommodata.* Horum *autẽ cauſam ex neceſſitate eſſe, quippe quæ receptis ideis eſſentias gignat, ac per potentiæ diſſimilitudinem moueatur, motuq́; ſuo quæ mo-*

*δεκτικὰ, ſicut paulò antè.

*uentur ex ea in diuerſum moueri. Porrò iſta quidem primo tumultuario & inordinato motu agitari, at ubi ornatus adhiberi cœptus, debitum ordinē, & modum ex Deo accepiſſe. Cauſas enim & ante cœli creationem duas fuiſſe, & tertiā generationē, eas tamen perobſcuras, ueſtigiaq; duntaxat, & incompoſitas, & eis demum perfecto mundo accepiſſe ordinē. Ex omnibus uerò quæ ſubſiſterent corporibus factum eſſe cœlum opinatur, & Deum ſicut & materiam incorporalem eſſe. Sic enim corruptione & perturbatione nulla omnino affici. Ideas ſicut prædiximus, cauſas quaſdam atque principia ponit, ut huiuſmodi ſint quæ natura conſiſtunt, qualia & ipſa ſunt. Enimuero de bonis ac malis ita diſſerebat: Finē eſſe, Deo ſimulem fieri. Virtutē ſufficere quidē ad bene, beateq; uiuendū. Cæterùm inſtrumētis indigere corporis bonis, robore, ſanitate, integritate ſenſuum, & cæteris id genus. Exterioribus idem, puta opibus, generis claritate, gloria, & huiuſmodi cæteris. Ea etſi non affuerint, nihilominus tamē beatum fore ſapientem. Acceſſurum item ad Remp. uxorē ducturum, legesq́; poſitas nō præuaricaturum. Laturū inſuper, patriæ ſuæ quantū fieri poterit cōmodas leges. Idq; niſi per ſummā plebis ſeditionē operā ſuam Reipu. iudicarit inutilē fore. Arbitratur & deos humana cernere atq; curare, & dæmones eſſe, * notionemq; honeſti primus definiuit, eam, quæ à laudabili & rationabili utiliq; & decoro & congruo non diſcerneretur, quæ ſimul omnia, id quod per naturam fit conſequens, ac pro confeſſo habeatur, attingant. Diſſeruit de ratione & rectitudine nominū, atq; adeo rectè reſpōdendi, & interrogandi ſcientiā primus ipſe cōſtituit, affatim uſus. Porrò in dialogis iuſtitiā diuinam legē arbitratus eſt, ut ad iuſtè agendum potentius perſuaderet, ne poſt mortem pœnas imp*

* ἔννοιαν.

improbi lucrent. Quocirca cum plerīq; fabuloſum putaue-
re, quòd eiuſmodi narrationes interdū ſuis ſcriptis interſe-
rat, ut quòd incertū ſit iſta poſt mortē ſic ſe habere, admo-
niti mortales iura uiolare pertimeſcāt. Atq; in hunc modū
ille ſenſit. Diſtribuebat autem, ut ait Ariſt. res in hunc mo-
dum. Ex bonis, inquit, quædā ſunt animi, quædā corporis,
alia extrinſecus. Iuſtitiā, prudentiam, fortitudinē, frugalita-
tem, & cætera id genus in animo ponebat. Pulchritudinem
& habitū præclarum, ſanitatē, & fortitudinē in corpore.
Amicos autem & patriæ felicitatē, atq; diuitias, inter exte
riora numerabat. Bonorum igitur tria eſſe genera, alia in
anima, alia in corpore, alia extrinſecus. Tres item eſſe ami-
citiæ ſpecies, naturalem, ſocialē, atq; hoſpitalem. Naturalē
qua parentes liberis afficiūtur, cognatiq; ſe mutuò alteru-
trū diligunt. Eā uerò in cæteras quoq; animantes eſſe dif-
fuſam. Socialē quā ſine ullo conſanguinitatis uinculo ſola
conſuetudo conciliat, cuiuſmodi Pyladis & Oreſtis fuiſſe
memoratur. Hoſpitalē qua ex cōmendatione uel literis ho-
ſpitibus cōiungimur. Addunt pleriq; quarto loco & ama-
toriā. Ciuilitatem itidē in ſpecies quinq; diſtinxit. Aliā po-
pularem, aliā quā optimates exerceant, tertiā quæ diffun-
datur in paucos, regiā quartā, quintam tyrannicā. Popula-
rem Remp. in eis eſſe ciuitatibus in quibus ad imperiū mul
titudinis agitur res, eiusq; nutu magiſtratus eliguntur, &
pro illius arbitrio feruntur leges. Ariſtocraticam, ubi neq;
diuites, neq; pauperes, neq; nobilitate uel gloria illuſtres
dominantur, uerū ſoli ij, qui ſunt in ciuitate optimi rem ad-
miniſtrant. Oligarchicam, quando à *cenſibus magiſtratus * τιμημάτων.
eliguntur. ſunt enim pauciores pauperibus. Regnū bifariā
ſcindi: aliud enim ſecundū legem: aliud ſecundū genus eſſe.
Secundum legē conſtare Carthaginienſium regnū. Ciuile

quippe eſſe, Lacedæmoniorũ uerò & Macedonũ ſecundũ genus. Habent enim regni ſucceſsionem quandã per genus. Tyrannidem dici, cùm impulſi & ui adacti ciues ab aliquo leguntur. Iuſtitiæ tria eſſe genera: aliud circa deos, alterum circa homines, tertiũ circa defunctos uerſari. Nam & qui ſacra ſecundũ leges faciũt, ſacrarumq́; rerũ curã habẽt, religioſi in deos ac pij ſunt. Qui uerò mutua, depoſitaq́; reſtituunt, iuſti erga homines ſunt. Qui autem uita functis iuſta perſoluunt, tertiam illam iuſtitiæ partẽ exequuntur. Diſciplinæ ſimiliter treis eſſe ſpecies. Aliam quidem in actione conſiſtere, & practicẽ dici. Aliam ex operis effectu cõſtare, & appellari poëticen. Tertiam ſpeculationi ſtudere, & rhetoricen uocari. Nam ædium nauiumq́; ſtructuram certum eſt ad effectricẽ illam pertinere. Nã ex illis opus aliquod factum uidemus. Politiã uerò & tibiarũ cantus, pulſusq́; citharæ, & huiuſmodi cætera, practicæ ſubeſſe. Neq; enim cõſummato actu quippiã remanet quod oculis ſubiectum ſit, cæterũ in ipſo actu uis omnis eſt. Itaq; alius tibijs alius fidibus canit, alius Remp. gerit. Porrò geometria, & harmonia, & aſtrologia ſub intelligentiam cadunt, & ſpeculationi tantummodo inſeruiunt. Neq; enim uel agunt uel efficiunt quicquã, ſed geometra quidẽ contemplatur ut ſeſe habent ad inuicem lineæ, harmoniacus ſonos ratione dijudicat, aſtrologus ſydera atq; cœlum. Medicinæ item quinq; ſpecies eſſe: aliam quippe dici pharmaceuticen, quæ morbis medicata potione ſubueniat. aliam chirurgicã, quæ ſectione & uſtione curet: tertiam quæ ſola uictus ratione & ordine arceat ægritudines, appellariq́; diæteticẽ: quartam quæ ex celeri diſcretione morborũ ſuccurrat ægris, uocariq́; νοσογνωμικὴν: quintã adiutricem dici, quòd ſtrenuo auxilio doloribus continuo liberet. Legis item geminam eſſe diſtributionem,

tionem, alteram ſcriptam, alterã uerò non ſcriptam. priorẽ illam eſſe ciuilẽ, qua adminiſtramus remp. quæ uerò citra ſcripturam cõſtat, eam à natura & uſu proficiſci, quale eſt nudũ in forũ ambulare non debere. aut muliebri ueſte uti, quod nulla ſcripta lege prohibetur. Nam ab eiuſmodi ſola citra ſcripturam, naturaliſq; lex uetat. Sermonẽ ſeu orationem in quinq; diuidit. Eſſe enim eius genus quoddã quo utuntur in concionibus hi qui adminiſtrant remp. idq; ciuile appellari. Aliud quo utuntur oratores in demonstratione, dum uel laudent, uel uituperent, uel accuſant quempiam: eſſe uerò id genus oratoriũ. Tertiò quo priuati inter ſe mutuò colloquuntur, diciq; priuatũ. Quartum quo compendio ij qui rogant & reſpõdent, ad interrogata diſſerũt uocariq; id genus dialecticũ. Quintò quo artifices dum de ſua arte diſſeruut loquuntur, appellariq; id artificioſum. Muſicam in tria ſecari. Quandam enim uoce ſola cõſtare, ut cantum: aliã uoce ſimul & manu, ut citharæ cantus: tertiam ſolis manibus perfici, ut cùm ſilẽte oris organo citharam percutimus. Nobilitatẽ quatuor in ſpecies diuidi. Nam qui claris, bonis iuſtiſq; maioribus fuerint nati, eos nobiles uocari, quorũ itẽ parentes potẽtes ac principes fuere. item uocari nobiles, quorũ ſint maiores fama & opinione celebres, quam uel ex bellicis rebus præclarè geſtis, uel ex certaminum coronis reportauerint. Alterũ eſſe nobilitatis genus idq; præſtãtiſſimũ, cùm quis per ſe animi magnitudine excellit. Pulchritudinẽ item in tria diſtinguit: aliam quippe eſſe laudabilem, ut formoſam faciẽ: aliã quoq; uſui deſeruire, ut inſtrumentũ & domũ, quæ præterquã quòd ſpecioſa ſunt, uſibus noſtris cõmoda etiam ſunt. Tertiã legibus ſtudijſq; conſtare, eamq; humanæ uitæ cõmodis maximè conſulere. Animæ tres itidem partes eſſe, rationalem, concupi

 ſcibilem,

ſcibilem, & iraſcibilem. Ex his autem rationalem ſedem eſſe conſilij, cogitationis, conſultationis, & huiuſmodi reliquorum. Concupiſcibilem eſſe appetendi cibi, uel coitus, & ſimilium cauſam. Iraſcibilem uerò confidentiæ, uoluptatis, doloris, & iracūdiæ autorem eſſe. Perfectæ, conſummatæq; uirtutis eſſe ſpecies quatuor, primam prudentiam, ſecundam iuſtitiam, fortitudinem tertiam, quartam temperantiam. Ex his prudentiam ut rectè agantur omnia cauſam eſſe. Iuſtitiam uerò inter conſortia, & humanæ uitæ commercia, non uiolandi iuris autorem: fortitudinem autē ne inter pericula & terrores à fortiter cœptis deficiamus: porrò temperantiam ad frænandas cupiditates, ut à nulla uoluptate ſubigamur, honeſteq; uiuamus, ſua nobis lege præſcribere.* Magiſtratus in quinq; partitur: In

*ἀρχή. legitimum, naturalem, æquum ac rectum, in eum qui fit per generis ſucceſſionem, & deniq; in uiolentum & tyrannicum. Nam magiſtratus ciuitatum ſi eligantur à ciuibus, ſecundum legem imperant. Per naturam uerò mares ubiq; non modò inter homines, uerùm inter alia animalia quoq; fœminis præſunt. Ex conſuetudine uerò & pædagogi pueris, & magiſtri diſcipulis imperant. Per genus autem quemadmodum Lacedæmoniorum reges dominantur. Nam ex genere regnum ſortiuntur. Eodem modo & apud Macedones reges imperant. quippe & illic regnum ex genere inſtitutum eſt. Porrò qui coactis per uim à ciuibus inuitis regnant, ij uiolenti ac tyranni uocantur.

ῥητορεία. Oratoriæ ſex ſpecies tradit. Nam quoties iuſſerit orator bellum ſuſcipere: & auxilium contra aliquem ferre, id genus uocatur adhortatio. Cùm uerò quietem agere, neq; bellare, neq; opem ferre monuerit, appellatur ea ſpecies dehortatio. Tertia, cùm quis ſe à quopiam iniuria affe-

ctum,& complura incommoda perpeſſum docuerit.Eiuſ-
modi uerò uocatur accuſatio.Quarta ſpecies Defenſio di-
citur,cùm is qui accuſatur, ſe neq; uiolaſſe ius, neq; aliud
quicquã temere & perperã egiſſe probarit.Quinta dein-
ceps ſpecies cùm quis bene & cõmodè dixerit, honeſtũq;
ac bonum prædicauerit, eaq; laus ſiue ἐγκώμιον dicitur.
Sexta deinde,cùm turpem,ac malũ probauerit,& hæc ui-
tuperatio poteſt appellari.Rectè dicere in quatuor ſcindit.
primùm enim quid dicere oportet obſeruandum. ſecundò
quàm multa dicere.tertiò ad quos.quartò quando ſit dicen
dum. Ea igitur oportet dicere, quæ utilia futura ſint &
dicenti & auditori. Quæ dicere conueniat,ea ſunt ut neq;
nimis multa,neq; pauciora quàm ſatis eſt,dicãtur. Quibus
autem dici oporteat,ut ſi quidem ad peccantes ſeniores di-
cendum ſit,uerba illi ætati congrua loquamur.Sin uerò ad
iuniores uerba facienda ſint, maiore autoritate utamur in
dicendo.Quando uerò dicendum,ut neq; prius,neq; poſte
rius quàm ratio exigit, dicatur. Alioqui profectò uitium
non effugiet,qui ſecus faxit.* Beneficentia quadrifariam di * εὐεργεσία
uiditur.Aut enim pecunijs, aut corporibus,aut diſciplinis,
aut uerbis beneficium præſtari. Pecunijs quidem beneficiũ
conſtat,cùm quis egenos,ut inopia liberentur,pecunijs iu-
uat.Corporibus uerò,cùm ſe mutuò fouent homines,& ab
iniuria, cædentiumq; petulantia uindicant. Porrò qui di-
ſciplinis erudiunt, uel medicinæ arte ſubueniunt, boni ali-
quid docent,tertio illo beneficentiæ genere utũtur. At cùm
in iudiciũ quiſpiam ingreſſus pro amico dixerit, cumq; ui
orationis adiuuerit,hic beneficẽtiæ munus uerbis expleuit
Finem itidem rerum quadripartitum facit. Nam res aut ſe
cundum leges finem accipiunt, ut cùm decretũ aliquod le
ge firmatur,& impletur. Aut ſecundum naturam finis re

bus accedit. Nanq; & dies & annus, & anni tempora naturali lege deceďűt. Aut ſecundum artem finis rei imponitur. Architectus enim arte conſummat ædificium, & nauiũ fabricator itidem perficit nauem. Aut fortuitò finis contingit, ut cùm ſecus ac putabamus, et præter opinionẽ aliquid accidit. Aut igitur legitimus eſt rerum finis, aut naturalis, aut arte conſtat, aut fortuitu. Potẽtiam identidem quatuor
Δύναμις. in ſpecies diuidit. Vnam quippe eſſe qua cogitare animo et opinari poſſumus. Alteram qua corpore ualemus, et proficiſci & accipere, & dare, & cætera id genus. Tertiã qua uel pecuniarum copia, uel multitudine militum potẽtes dicimur. Vnde & multum poſſe dicitur Rex. Quartam potentiæ diſtributionem, qua & facere ac pati bene & malè poſſumus. Nam & infirmari, et erudiri, conualeſcere ualemus, & huiuſmodi omnia. Primam itaq; Potentiæ ſpeciem conſtare animo, ſecũdam corpore, tertiam exercitu atq; pecunijs, quartam in faciendo & patiendo. Humanitatem triplicem inducit. Quãdam enim compellatione fieri, ut cùm fortè obuium quenq; humaniter quis ſalutat, et dextrã porrigẽs, comiter excipit. Aliam eſſe eius ſpeciẽ, cùm quis afflictis opem clementer impendit. Tertium eius genus quo cõuiuia inter ſe homines celebrãt. Aut igitur ſalutationis officio, aut ope & auxilio, aut conuiuio, frequentiq; congreſſu conſtare humanitatem. Felicitatem quinq; partitam diffinit. Primam eius partem bene conſulere, ſecundam ſenſibus & bona ualetudine corporis uigere, tertiam in rebus gerẽdis fortunatum eſſe, quartam gloria & autoritate apud homines excellere, quintam pecunijs rebuſq; cæteris ad omnes
εὐβουλία. uſus uitæ affluere. Sanam conſultationẽ ex eruditione multarumq; rerum peritia et experimento contingere. Senſuũ integritatem ex corporis membris accidere, ut ſi quis cernit

nit oculis,audit auribus,narium præterea & oris ſenſu ualet ubi opus eſt. Tertium eſſe,cum quis quod agere intẽdit ita egerit,ut decet ſapientẽ & ſtrenuum uirum. Quartum illud,ſcilicet gloriæ celebritatẽ ex opinione bonitatis emanare. Poſtremum rerum affluentia eſt,cùm cui ad uitæ uſus ita ſuppetit pecuniarũ copia,ut et amicos fouere beneficio, & largè ac liberaliter cuncta neceſſaria ſubminiſtrare ualeat. Porrò cui hæc ſuppetant omnia,eum perfectè fœlicẽ ac beatum eſſe. Artes trifariam diuidit. Prima in tractatione ferri & metallorum,materieq́; cædenda conſtat, quòd iſta quaſi præparet. Secunda,quæ ex his cõficiat aliquid. Nam ex ferro ærarius arma fabricat,ex lignis faber tibias & lyras facit. Tertia in uſu earum rerum eſt,ſiquidẽ equeſtris frænis utitur,armis bellica,muſica tibijs & lyra. Bonũ in quatuor genera diuiditur. Primò bonum dicimus eum,qui habeat uirtutem. Secundò uirtutem ipſam & iuſtitiam dicimus bonum. Tertiò cibos & cõmodam exercitationem ac*medicamenta. Quartò demum loco bonum dicimus tibiarum cantum,hiſtrionicam,atq; huiuſmodi cætera. Eorũ quæ ſunt,quædam dicimus mala,quædam bona,alia neutra. Ex his mala eſſe quæ ſemper nocere poſſunt,ut eſt intemperantia,dementia,iniquitas,& huiuſmodi. Bona,quæ his cõtraria ſunt. Media, quæ neutrã partem tuentur, cuiuſmodi ſunt hæc:deambulatio,ceſſio,cibiq́; perceptio, quæ omnino neq; prodeſſe poſſunt,neq; obeſſe, ea igitur neq; bona eſſe neq; mala. Optima legum moderatio in tria diuiditur. Primò ſi ſint leges præclaræ & graues. II. ſi ciues eas leges quæ ita latæ fuerũt,omni ſtudio obſeruent. III. ſi iuxta*cõſuetudines ac ſtudia quorũlibet poſitis legibus bene Reſp. adminiſtretur. Eſt igitur prima pars eiuſce moderationis, ut ſint leges optimæ. Secũda,ut intra illos maneatur. Tertia,*

εὐτυχία.

εὐπορία.

*χρηστική.

*φάρμακα.

ἀδιάφορα.

*ἔθη.

tia,ut præclaris conſuetudinibus ſtudijsq́; uiuatur. Cōtraria huic laudabili legum moderationi iniquitas in tria itidē ἀνομία. *ſcinditur. Primùm ex his eſt,ſi ſint leges latæ peregrinis & ciuibus noxiæ. Alterū ſi his quæ ſunt,minimè obtēperetur. Tertiò,ſi bona nulla omnino ſit lex. Contraria trifariā ita diuiduntur, quemadmodum bona malis contraria dicimus,ut iuſtitiam iniuſtitiæ,ſapientiam inſipiētiæ, & huiuſmodi cætera. Mala autem malis contraria, ut prodigalitas illiberalitati,& iniuſta pœna,iniuſtæ impunitati,& cætera id genus mala malis contraria ſunt. Porrò neutris neutra cōtraria ſunt,pauperē eſſe & diuitem,neutrum enim per ſe neq; bonum,neq; malum, contraria tamen. Verùm leuia grauioribus,tardis uelocia,& nigra cādidis,ut neutris neutra cōtraria ſunt. Contrariorum igitur partim ut bona malis contraria ſunt,partim ut mala malis,partim ut neutra neutris contraria dicuntur. Bonorum tria ſunt genera,alia enim ex his haberi,alia participari, alia ſubſiſtere. Prima illa ſunt quæ eſſe poſſunt,ut eſt iuſtitia & ſanitas. Secundá quæ haberi quidem nequeunt, eorum tamen eſſe participes poſſumus,ut bonum ipſum habere poßibile nō eſt, neq; tamen eſt impoßibile illius participatione frui. Subſiſtentia uerò quæ neq; participationem admittūt, neq; habere poſſibile eſt,ſed eſſe oportet,ut probum eſſe,& iuſtum eſſe & bonum. Ea uerò neq; habere neq; participare licet,ſed ſuffi-* συμβουλία. *cere,ut probum eſſe,& iuſtum eſſe. Cōſilium itidē tripartitum eſt,aliud quippe à præterito, aliud à futuro, aliud à præſenti tempore ſumitur. Præteritū tempus exempla ſuppeditat,dum attēditur quid,cur quæq; gens paſſa ſit,ut caueamus,aut quid prudēter egerit,ut imitemur, utpote quid paßi ſint Lacedæmonij dum cōfidunt. Præſens autem rem ipſam quæ in manib. eſt, cōſiderare monet,puta imbecilles*

muros,

muros,homines timidos,annonæ caritatē,et cætera huiuſmodi. Futurū proſpicere ſuadet,uti neq; fiat temerè,habendam bonæ opinionis rationē,ut nō eſſe uiolandas ſuſpicione legationes,ne Græcia gloriā honeſtatis amittat. Vox in duo diuiditur,eſt enim animata alia,alia inanimata. Animata quidem animantiū,inanimata uerò ſonorū atq; crepituū. Porrò animata bifariam diuiditur,eſt enim altera literata, altera illiterata. Literata ut hominū,illiterata ut animaliū. Eorum quæ ſunt,alia* diuidua,alia indiuidua dicimus. Diuiduorum uerò alia ſunt ſimilium partium, alia diſsimiliū. Atq; indiuidua quidem ſunt quæ diuiſionem nō admittunt, & ſimplicia ſunt neq; ex aliquo compoſita, ut monadem, punctū,ac ſonū indiuidua dicimus. Diuidua uerò quæ ſunt ex aliquo compoſita,ut ſyllabæ,& * cōſonantiæ,animantes & aqua,& aurū. Similium partiū ſunt quæ ex ſimilibus componuntur, neq; totum à parte niſi multitudine differt, puta aqua,atq; aurum,& cætera huiuſmodi. Diſsimilium partium dicimus quæ ex diſsimilibus conſtant,ut eſt domus & huiuſmodi cætera. Eorū quæ ſunt, alia per ſe, alia uerò ad aliquid dicuntur. Ea quidē per ſe dicimus, quæ nulla interpretatione,ut intelligantur,indigent. Eiuſmodi ſunt homo,equi,et animalia reliqua. Nihil horum interpretatione indiget. Ea uerò ad aliquid dicuntur,quæ interpretatione quadam egent, ut eſt maius aliquo, & aliquo celerius, & melius,& huiuſmodi reliqua. Nanq; maius minore maius eſt,& celerius aliquo eſt celerius, & in hunc modum cætera. Ita & *priora diuidebat ſecundum Ariſtotelem. Fuit & alius Plato Philoſophus Rhodius Panætij diſcipulus, ut ait Seleucus Grāmaticus in 1. de Philoſoph. libro, & alius Peripateticus, Ariſt. diſcipulus, & alius Praxiphanis, alius item Poëta priſcæ comœdiæ.

*μεριστά. *συμφωνίαι. *πρῶτα.

DIOG.

DIOGENIS LA-
ERTII DE PHILOSOPHO-
rum uita Liber quartus.

SPEVSIPPVS ATHE-
NIENSIS.

QVAE de Platone dicēda erāt, pro uiribus diximus, quid de eo uiro ſinguli ſenſiſſent ſtudioſè in unū corpus colligētes. Succeßit autē ei Speuſippus Eurymedōtis filius Atheniēſis, pago Myrrhinuſius, Potones Platonis ſororis filius. Octo autem annos ſcholæ Platonicæ præfuit, à centeſima octaua Olympiade initium ſumens. Gratiarū ſigna in ſchola collocauit, quæ fuit à Platone in Academia extructa. Perſtitit autem intra Platonis dogmata, etſi moribus eiuſmodi non fuit. Nanq; & iracundus erat, & uoluptatibus deditus. Deniq; aiunt illū ira concitatum, catulum in puteum ieciſſe, uoluptateq; delinitū in Macedoniam ad Caſſandri nuptias profectum eſſe. Fertur & Platonis diſcipulas Laſtheniam uatem, & Axiotheam Phliaſiam ipſum quoq; audiuiſſe. Quo etiā tempore Dionyſius ita ad illum mordaciter ſcribens ait: Et ex Arcade diſcipula tua Philpſophiā diſcere poſſumus. Et, Plato quidem gratis ſua limina terētes docebat, tu uerò *tributa exigis, & à uolentibus & nolētibus accipis. Primus hic, ut ait Diodorus in primo commentariorum, in diſciplinis quid eſſet cōmune, ueſtigauit, easq; quantum fieri poterat, ſibi inuicem iunxit atq; fœderauit. Primus itē quæ ab Iſocrate dicebantur arcana edidit, ut Cæneus refert, ac primus quo pacto ex gracilioribus lignis* capacia, & in uentrē tumentia uaſcula fierent inuenit. Cùm uerò iam paralyſi corpus illi

*δασμολογεῖς.

*ἀταφερμία.

*illi omne reſolutũ eſſet, accerſito Xenocrate, orauit ut ſibi in docendo ſuccederet. Aiunt illũ cùm uehiculo ferretur in Academiam, obuiũ habuiſſe Diogenẽ, & cùm illi ſalue dixiſſet, hoc ab eo reſpõſum accepiſſe, At tu nequaquã ſalue, qui eiuſmodi cùm ſis, uiuere ſuſtines. Demũ uerò mœrore impulſum, cùm iam ſenio cõfectus eſſet, mortẽ ſibi ſpõte cõ ſciuiſſe. Porrò Plutarchus in uita Syllæ ac Lyſandri pediculis efferueſcẽtibus illũ interiiſſe ait. Erat enim corpore fragili, quod teſtatur Timotheus in lib. de uitis. Hic ad diuitẽ qui amaret deformem mulierem, ait: Quid tibi iſthac opus eſt? ego tibi decẽ talentis formoſiorẽ inueniam. Reliquit autem cõplura cõmentaria, et dialogos plurimos, inter quos & Ariſtippus Cyrenæus eſt, de diuitijs unum, de uoluptate unum, de iuſtitia unũ, de Philoſophia unũ, de amicitia unũ, de Dijs unum, Philoſophus unum, ad Cephalum unum, Cephalus unum, Clinomachus ſiue Lyſias ciuis unũ, de anima unum. Commentariorũ ad Gryllũ unum. Ariſtippus unũ, ἔλεγχος artiũ unũ, ὑπομνηματικοὶ διάλογοι, artificiale unũ. Dialogi earũ rerũ quæ ſunt in quaq; re ſimiles decem. Diuiſiones & argumẽta ad ſimilia. De generibus et ſpeciebus exemplorum, ad Amartyrũ Platonis laudes. Epiſtolæ ad Dionẽ, Dionyſiũ, Philippũ, de legis ſanctione. Mathematicus, Mandrobulus, Lyſias, *diffinitiones. Cõmentariorum ordines, uerſus propè infiniti. Ad hunc Simonides ſcribit hiſtorias, in quibus Dionis ac Bionis geſta ſignauerat. eius libros Ariſtotelem tribus talẽtis emiſſe, Phauorinus in ſecundo commentariorum autor eſt. Fuit & alter Speuſippus medicus Erophileus Alexandrinus.*

**ὅροι. Hæ ſunt opinor definitiones quæ falſò Platoni adſcribuntur.*

XENOCRATES CHALCEDONIVS.

Xenocrates Agathenoris filius Chalcedonius à primis ferme annis Platonis auditor fuit, eiq; in Siciliam proficiſcenti comes itineris adhæſit. Erat autem hebes

ingenio ac tardus, adeò ut cùm illum Plato Ariſtoteli cõfer ret, alterum fræno, alterũ diceret egere calcaribus. illudq́;, Cui equo quẽ aſinũ iungo? alioquin ſeuero ſemper ac ſerio habitu & ore perdurabat, ita ut ſæpe ad illũ Plato diceret, Xenocrates gratijs ſacra facito. Vixit autem ut plurimum in Academia. Siquando uerò ad urbẽ profecturus eſſet, tur bas omnes tumultuoſorum ac impudicorum eius obſeruare trãſitum ſolitas tradunt, eius inquietandi gratia. Phrynem deniq; nobile ſcortum illum aliquando tentaſſe, cùm uideli cet à quibuſdam dedita opera inſectaretur, ab eo intra ædi culam admiſſam humanitatis cauſa, cumq́; ſolus illic et uni cus lectulus eſſet, orãti lectuli ipſius partem conceßiſſe: de mum cùm multa nequicquam oraſſet, infecto opere, profe ctam eſſe, ac dixiſſe percõtantibus, ſe nõ à uiro, ſed à ſtatua exire. Quidam uerò diſcipulos Laidem illi inieciſſe in le ctulum tradunt, illumq́; adeò fuiſſe continentem, ut cùm ſe ad libidinẽ incitari præſenſiſſet, & ſecare & urere uerenda ſæpe pateretur. Tãta uerò illius uerbis fides habebatur, ut cùm iniurati nullius teſtimonium admitteretur, huic ſoli remiſerint Athenięſes iuſiurãdum. Erat præterea maximè frugi, ita ut cùm illi Alexander magnam pecuniæ ſummã miſiſſet, ſublatis ſolùm tribus minis Atticis reliquũ remi ſerit, dicens illi opus eſſe pluribus, qui plures enutriret. Ab Antipatro quoq; ſibi miſſam pecuniam non ſuſcepiſſe My ronianus in ſimilibus teſtatur. Corona quoq; aurea dona tum in præmium largioris compotationis, ab his qui ſe continebant apud Dionyſium, cùm inde eſſet profectus, eam ante Mercurij ſtatuam depoſuiſſe, ubi floreas etiam coronas ponere ſolitus erat. Miſſum illum cum cæteris le gatum ad Philippum fama eſt, ac reliquos quidem donis emolitos, & conuiuia celebraſſe, & cum illo ſæpe in col

loq

loquium ueniſſe, cum uerò horũ neutrũ feciſſe. Neq; enim illum adeò Philippus admiſerat, Quocirca & Athenas reuerſos legatos dixiſſe, Fruſtra Xenocratem ſecum iuiſſe: & cùm illi parata iam eſſet mulcta, cõperto ex illo ut ſeſe res haberet, monẽte tunc maxime reipub. curã habẽdam. Quippe Philippum cæteros donis corrupiſſe, ſe uerò nulla ratione inclinari ad ſuum concenſum poſſe peruidiſſe. Ea ex re duplici honore hominẽ ſtatum aſſerunt. Philippum quoq; tandem dixiſſe ſolum Xenocratem ex omnibus qui ad ſe uenerant, legatis, munera ſpreuiſſe. Ad Antipatrum quoq; legatione functus, ut qui ex Athenienſibus in bello Lamiaco capti fuerant, redderet, ab eo inuitatus ad cœnã, hiſce ad illum metro uerbis uſus eſt,

Ὦ κίρκη τίς γὰρ κὲν ἀνὴρ ὃς ἐναίσιμος εἴη *Odyßea κ.
Πρὶν τλαίη πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος
Πρὶν λύσασθ᾽ ἑτάρους. καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι; i.

Quis cupiat Circe prudens, uel ſanior unquam
Suſtineat bibere, atq; cibum guſtare, priuſquam
Soluantur ſocij, mihi uel reddantur ad unum?

*Quibus docet non ſe prius cibũ guſtaturum, quàm quod petebat impetraſſet, amicosq; ac ciues abſolutos uideret. Eius hanc dexteritatem ille perlibenter amplexus, omnes continuò abſoluit ac remiſit. Cùm aliquãdo paßer accipitri futurus præda ſe in eius ſinum recepißet operuit ac fouit dicens, non oportere ſupplicem prodere. Cùm à Bione obiurgaretur, non tibi, inquit, reſpondebo equidem. Nam neq; tragoedia comoediã, cùm ab ea laceßitur, reſponſione dignatur. Ad eum qui neq; muſica, neq; geometria, neq; aſtronomia inſtructus, ludũ ſuum frequentare cupiebat, Abi, inquit, anſis enim & adminiculis philoſophiæ cares. Alij ſic dixiße ferũt, Apud me enim uellus non * mollitur.* *κνάπτεται.

*Cùm Platoni Dionyſius diceret, caput tibi quiſpiam tollet, aderat hic & ſuum oſtendens, nullus, inquit, id prius, quàm iſtud abſcindet. Aiūt Antipatro Athenas profecto, & ſe ſalutanti non antea reſpondiſſe, quàm cœptam finiret orationem. Porrò gloriæ & faſtus in primis contemptor fuit, ac ſæpe interdiu meditationi inſeruiebat, atq; unam ſilentio diſtribuebat horā. Scripſit autem plurima, cōmētarios nimirū, parænesſes, & uerſus. Ea ferè iſta ſunt, de natura libros ſex, de philoſophia ſex, de diuitijs unum, Arcadē unū, de infinito unū, de puero unū, * de continentia unū, de utili unū, de libero unū, de morte unū, de uoluntario unū, de amicitia duos, de ſcribendo unū, de memoria unū, de modeſtia unum, de cōtrario duo, de felicitate duo, de mēdacio unū, Calliclem unū, de prudētia duo, Oeconomicū unū, de frugalitate unum, de poteſtate legis unum, de repub. unum, de ſanctitate unum, quòd uirtus tradi poſſit, unū, de eo quod eſt, unū, de fato unum, de perturbationibus unū, de uitiis unū, de concordia unū, de diſcipulis duo, de iuſtitia unū, de uirtute duo, de ſpeciebus unum, de uoluptate duo, de anima duo, de ſciētia unum, politicū unū, de uita unū, de fortitudine unū, de uno unum, de ideis unum, de arte unū, de dijs unum, de dijs duo, de anima duo, de ſciētia unū, ciuilem unū, de* ſciētificis unum, de philoſophia unum, de Parmenide unū, Archedemus ſiue de iuſtitia unū, de bono unū, de his quæ circa mentē ſunt octo. Solutio eorum quæ accidunt orationi unum, de his quæ de phyſicæ ratione audiuntur ſex, caput unum, de generibus & ſpeciebus unum, Pythagoria unum, ſolutiones duo, diuiſiones octo, poſitionum libros XXXIII. de ratione diſſerēdi libros XIIII. poſt hæc libros XV. & alios XVI. de diſciplinis eorum quæ circa diſtinctionem uerſari poſſunt libros IX. eorum quæ circa mentem ſunt alios libros IIII. eorum quæ circa*

*περὶ θανάτου. Extat hic, ni fallor uerſus à Marſilio Ficino.

* ἐπιστημονικῶν.

*diſciplinas uerſantur libros ſex, de his quæ circa mentem libros duos alios, de geometris lib. quinq;. commentariorum unum, cōtrariorum unum, de numeris unum, numerorum ſpeculatio unum, de interuallis unum, de his quæ in aſtrologia uerſantur libros ſex, elemēta ad Alexandrum, de regno lib. IIII. ad Arybam, ad Ephæſtionem, de geometria duo, uerſus CCCXLV. Eū tamē cùm tantus ac talis eſſet, Athenienſes aliquando uendiderunt, ut eo modo in exilio poſitus frangeretur. Eum Demetrius Phalereus emit, & utriq; ſuccurrit. Xenocrati enim libertatem reſtituit, Athenienſibus uerò impoſito illi uiro ab urbe exilio ſatisfecit. Hoc ait Myronianus Amaſtrianus in primo hiſtoricorum ſimiliū capitulorū. Suſcepit autem Speuſippus ſcholam, ac præfuit annos XXV. Docere autem cœperat ſub Lyſimacho centeſimæ decimæ olympiadis, anno ſecundo. Moritur noctu, cùm *in Sartaginem fortè offendiſſet ætatis agens annum octogeſimumſecundum. Nos de eo ſic diximus,* *λεκάνῃ.

Χαλκῇ προσπταίσας λεκάνῃ ποτὲ καὶ τὸ μέτωπον
Πλήξας, ἴαχεν ὢ σιώτομον: εἶτ᾽ ἔθανεν
Ὁ πάντα πάντῃ Ξενοκράτης ἀνὴρ γεγωνώς. *hoc eſt,*

In peluim quondam lapſus malè cautus ahenam
Frontem læſit & ō uociferatus obit
Xenocrates uir ille, qui unus omnibus fuit omnia.

Fuerunt & alij quinq; eiuſdem nominis. Primus antiquiſſimus huius philoſophi ciuis ac propinquus. Fertur eius oratio quæ inſcribitur Arſinoëtica, de Arſinoë defuncta. Alter philoſophus Elegiæ ſcriptor non ſatis probatus. Ita enim ſe habet res, ut poëtæ quidem, ſi proſa oratione ſcribere uelint, præſtent. Qui uerò pedeſtri oratione ſcribere conſueuerunt, ſi poëticæ ſibi partes uendicare uelint, non aſſequantur. Id ex eo liquet, quòd alterum naturæ, artis

alterum opus eſt. Alius ſtatuarius fuit. Poſtremus Ariſtoxeno teſte odas conſcripſit.

POLEMO ATHENIENSIS.

Polemo Philoſtrati filius Athenienſis, pago Oeetenſis oriundus, cùm eſſet adoleſcens, adeò impudicus ac lubricus fuit, ut pecunias circumferret, quò paratior eſſet & inſtructior ad uoluptates implendas, eas itidem in uijs & angiportis occuleret. In Academia quoq; iuxta columnam quandam reperta eſt pecunia ab eo illic in uſus ſimiles recondita. Aliquãdo uerò ex cõpoſito cum ſodalibus ebrius, & coronatus Xenocratis irrupit ſcholam. Quo ille nihil deterritus, eam quam cœperat orationem, ardentius quoq; prouexit. Erat autem ſermo de temperantia. Ea illius oratione ſenſim impurus adoleſcens ſeipſum collegit, atque ita, ut induſtria & ſtudio cæteros uinceret, eiq; in ſchola regenda ſuccederet, incipiens à centeſima decima ſexta olympiade. Refert Antigonus Cariſtius in uitis, patrẽ eius fuiſſe primarium ciuitatis, equosq; iugales nutrire ſolitum. Fugiſſeq; iudicium Polemonem ab uxore nequitiæ inſimulatum, quòd adoleſcentibus congrederetur. Tantam uerò inter ipſa philoſophandi principia oris atque habitus aſſumpſiſſe cõſtantiam, ut idem ſemper permaneret, uocemq; nunquã immutaret. Quibus ex rebus Crantorẽ quoq; ſui in primis ſtudioſum fecit. Quin à cane rabioſo impeditus dum ſuram morſu diſcerperet, ne expalluit quidem, tumultuq; in ciuitate excitato, percontatus quid nam contigiſſet, immobilis perſtitit. In theatris quoque nulla miſeratione mouebatur. Nicoſtrato enim, qui cognominabatur Clytemneſtra, poëta quiddam ſibi Cratiq; recitante, illoq; in affectum cõmiſerationis translato, hic ita perſeuerauit, ac ſi non audiuiſſet. Eiuſmodi autem profectò fuit, qualem deſcribit

*ſcribit Melantius pictor in libris de pictura. Ait enim oportere cõtumaciã quandã atq; duritiã operibus & moribus ex æquo moderari. Polemo autem dicebat oportere, in rebus exerceri, non in dialecticis ſpeculationibus, ne breuẽ quandã artem ſorbentes atq; meditantes, dum in rogationibus admirationi habentur, affectu ſibiipſis repugnarent. Erat igitur urbanus adiuncta ſeuera cõſtantia. Idq; fugiebat quod de Euripide ſcribit Ariſtophanes, acidum cum atq; aſperum uocans. Neq; uerò ſedens dicebat cum rogaretur, ſed ambulans. Itaq; propter ſummum probitatis ſtudium in ciuitate honorabatur. Maximè autem poſt deambulationem quieſcebat in hortulo, iuxta quẽ diſcipuli conſtructis breuibus tuguriolis prope ſcholam exedramq; habitabãt. Videtur autẽ Polemo Xenocratẽ in cunctis æmulatus, eumq; amaſſe Ariſtippus in quarto de antiquis delicijs refert. Semper enim illius innocentiã & ſiccitatẽ Polemo in ore habebat: induerat illius quoq; grauitatem, ueluti *Doricus quidã in muſica modus. Erat autem & Sophocles in primis ſtudioſus, atq; in illis maximè locis, ubi iuxta comicos canis quidam Moloßicus ſecum unà poëmata feciſſe uidebatur: & ubi iuxta Phrynicum nõ elatus, aut turbidus, ſed *mitis incedit atq; placidus. Dicebat enim Homerum quidem epicum eſſe Sophoclem, Sophoclem uerò Homerũ tragicũ. Obijt iam uetulus ex ptiſi, reliquitq; opuſcula non ſanè pauca. Noſtrum eſt tale de eo carmen,*

*Δώριος οἰκονομία.

*πράμνιος.

Οὐκ ἀΐεις, Πομιμωνα κεκόυθαμεν, ὃν θέτο τῇδε
  Ἀῤῥωστία τὸ δεινὸν ἀνθρώπων πάθος.
Οὐ μᾶλλον Πολέμωνα τὸ σῶμα ἢ τοῦτο γὰρ αὐτὸς
  Μέλλων ἐς ἄστρα διαβαίνειν θῆκεν χαμαί. *hoc eſt,*
Heus bone, ſi neſcis, tegimus Polemona uiator.
  Quem morbus hic iam collocauit peßimus.

Imò non Polemona, ſed hoc quod ad aſtra profectus
Humi reliquit corpus ſemiputridum.

CRATES ATHENIENSIS.

CRates Athenienſis patre Antigene ortus, pago Thriaſius fuit, auditor ſimul amatorq́; Polemonis, illiusq́; ſucceſſor ſcholæ. Ita uerò ſibi profuere inuicem, ut non modò uiuentes eadem ſtudia ſint ſecuti, uerùm ad ultimã ferè reſpirationem alterutrum ſimiles fuerint, & mortui eodem ſepulcro ſint conditi. Vnde & Antagoras ambos uerſu laudauit in hanc ſententiam,

Μνήματι τῷδε Κράτητα θεουδέα, καὶ Πολέμωνα
Ἔννεπε κρύπτεσθαι ξεῖνε παρερχόμενος.
Ἄνδρας ὁμοφροσύνῃ μεγαλήτορας, ὧν ἄπο μῦθος
Ἱερὸς ἤϊσσεν δαιμονίου στόματος.
Καὶ βίοτος καθαρὸς σοφίας ἐπὶ θεῖον ἐκόσμει
Αἰῶν᾽ ἀστρέπτοις δόγμασι πειθόμενος. hoc eſt,

Hoc Polemona ſitum tumulo ſanctumq́; Cratetem
Qui facis hàc, narra quiſquis es hoſpes, iter.
Mutua quos pariter iunxit concordia, quorum
Ambroſius ſacro fluxit ab ore lepos.
Et ſua, quæ monitis fuerat contracta ſeueris
Vitæ illuſtrauit ſecula munditics.

Hinc & Arceſilaũ cùm ad eos à Theophraſto diuerteret, dixiſſe ferunt, illos deos eſſe quoſpiam, aut aurei ſeculi reliquias. Erant enim ingenio minimè uulgari, aut multitudinis fauoribus dedito, ſed quod de Dionyſodoro tibicine fertur, illis conuenientiſſimè aptari poteſt, quem aliquando dixiſſe tradunt exultantem atq; gloriantem, quòd nihil ex ſuis pulſibus, neq; in trieris, neq; ad fontem unquã audiuiſſet, ſicuti Iſmenij. Cœnare apud Crantorem ſolitum refert Antigonus concorditer ambobus Arceſilao etiam adiecto uiuent

uiuentibus.Habitaſſe item Arceſilaum unà & Crãtorem, Polemonemq́; unà cum Cratete, & Lyſicl de quodam ex ciuibus.Erat aũt, inquit, amator, ut prædictũ eſt, Polemonis quidem Crates, Crantoris autem Arceſilaus. Moriens autem Crates, ut Apollodorus in tertio chronicorũ ait, libros reliquit, alios quidẽ philoſophicos, alios de comœdia. Orationes item populares alias & alias de legationibus.Habuit & diſcipulos ſanè memorabiles. Horũ ex numero fuit Arceſilaus auditor eius, de quo in conſequentibus dicemus, & Biõ itẽ Boryſthenites, ac poſtremo Theodorus, à quo ſecta Theodorica denominata eſt: de quo itẽ dicemus mox poſt Arceſilaum. Decem uerò fuerũt Crates. Primus antiquæ comœdiæ poeta. Secũdus orator Trallianus de Iſocratis familia. Tertius uallorum effoſſor, qui cum Alexandro militauit. Quartus Cynicus, de quo poſtea dicemus. Quintus Philoſophus Peripateticus. Sextus Academicus quẽ prædiximus. Septimus Malotes grammaticus. Octauus qui geometrica ſcripſit. Nonus poëta epigrammatũ. Decimus Tarſenſis Academicus philoſophus.*

* ταφρωρύχος

CRANTOR.

Crantor Solenſis cùm apud ſuos haberetur in honore conceſſit Athenas, ibiq́; Xenocratis auditor, Polemonisq́; ſocius in dicendo fuit. Reliquit autẽ commentaria ad xxx. uerſuum milia. Ex eis quædam Arceſilao nõ deſunt qui applicent. Fertur cũ interrogatus eſſet quãobrem ita ſe Polemoni addixiſſet, reſpondiſſe, quia illo nunquã neq; acutius neq; grauius audiſſet loquẽtem. Is cũ incidiſſet in morbũ, in Aſclepianũ ſeceſſit, ibiq; deambulabat. Continuo ad eũ illac undiq; confluxere diſcipuli, exiſtimantes illum non morbi cauſa, ſed quòd ibi ſcholam uellet inſtituere. Aderat tum illic & Arceſilaus uolẽs ab illo ſe ad Polemo-

nem commendari,quanquã amatore ſuo, ſicuti cũ ad Arceſilaum uenerimus,dicemus. Qua ex re non ſolum nihil ſuccenſuit, ſed ipſe quoq; cum ſanus factus eſſet, ſe ad audiendum Polemonem *contulit, atq; inde multum illi & gloriæ & laudis acceßit. Fertur & ſubſtantiã* Arceſilao *reliquiſſe talentorum duodecim. Et cùm ab eo rogaretur, ubi nam ſepeliri uellet, dixiſſe:*

Ἐν γῆς φίλοις μυχοῖσι κρυφθῆναι καλόν. *hoc eſt,*
Terræ in latebris condi amicis expedit.

Poëmata *quoq; ſcripſiſſe dicitur, eaq; ſignata in* Mineruæ *fano in patrio ſolo condidiſſe.* Theætetus *quoq; poëta illũ laudans & uiris & muſis fuiſſe in primis gratum canit, atq; ſub ipſam ſenectutẽ cum defeciſſet, humo conditum, illic tranquillo æuo frui.* Ipſius *autem carmen ſic habet,*

Ἥνδανεν ἀνθρώποις, ὁ δ' ἐπίπλεον ἥνδανε μούσαις
 Κράντωρ, καὶ γήρως ἤλυθεν οὔτι πρόσω.
Γῆ σὺ δὲ τεθνειῶτα τὸν ἱερὸν ἄνδρ' ὑποδέξαι
 ἦ ῥ' ὅγε καὶ ζώει κεῖθι ἐν εὐθυμίᾳ. *hoc eſt,*
Gratus erat ſuperis, muſis ſed gratior ipſis
 Crantor, & huic nondum cana ſenecta aderat,
Exanimem ſed terra uirum tu ſuſcipe ſacrum,
 Vitam ut mollem iſtic ipſe quietus agat.

Admirabatur Crantor *præ cæteris* Homerum *&* Euripidem *dicens, operoſum eſſe & induſtriæ plenum proprietate ſeruata tragice ſimul cum affectu miſericordiæ ſcribere, proferebatq; uerſiculum ex* Bellerophonte:

Οἴμοι τί δ' οἴμοι, θνητά τοι πεπόνθαμεν. *hoc eſt,*
Humana quantum dij boni paßi ſumus.

Antagoram quoq; poëtam fertur ut Crantoris *uerſibus in amorem ferri huiuſmodi,*

Ἐν δοίῃ μοι θυμός ὅτοι γένος ἀμφιβόητον

ἦσε

Ὥστε θεῶν, τὸν πρῶτον ἀειγενέον ἔρος εἴπω
Τῶν ὅσσους ἔρεβός τε πάλαι, βασίλειά τε παῖδας
Γείνατο νὺξ πελάγεσσιν ὑπ' εὐρέος ὠκεανοῖο
Ἢ σέγε κύπριδος υἷα περίφρονος, ἠὲ σὲ γαίης
Ἢ ἀνέμων τοὶ αἶσα κακὰ φρονέων ἀλάλησαι
Ἀνθρώπων ἠδ' ἐσθλὰ, τὸ καὶ σέο σῶμα διφυόν. hoc eſt,
Mens foret illa mihi, cecini qua feruidus olim
Progeniem diuûm æternam, celebrare Cupido
Te primum inciperem, & quot natos edidit atra
Nox, Erebusq; ſenex, alto ſub gurgite lati,
Oceani, terraq; ſatos, Venerisq; puellum
Ventorumq; uagos curſus, humanaq; uota,
Naturamq; tuam canerem, corpusq; gemellum.
Erat autem & in nominibus fingendis acer. Nam *Tragœdiam dixit* * *infractam habere uocem, & cortice plenam: & poëtæ cuiuſdam uerſus* σκίφθης *plenos eſſe ait, & Theophraſti* * *quæſtiones oſtreis conſcriptas eſſe. Laudatur eius maximè liber quem de luctu edidit. Obijt ante Polemonem & Cratem aquæ intercutis morbo. Eſt noſtrum epigramma in eum huiuſmodi,*

*ἀπελίκητον.

*ὄστρεις.

Ἐπέκλυσε καὶ σὲ κράντορ ἡ νόσων κακίστη
Χ' οὕτως κατῆλθες ἐς μέλαιναν πλουτέως ἄβυσσον
Καὶ σὺ μὲν ἐκεῖθι νῦν χαίρεις, σῶν λόγων δ'
Χήρη ἔστηκεν ἀκαδημία καὶ σόλοι πατρὶς σεῦ. hoc eſt,
Inundauit & te Crantor peſsimus morbus,
Atq; ita in atram deſcendiſti Plutonis Abyſſum:
Tu quidem illic nunc gaudes, at ſermonum
Tuorum uidua eſt Academia & Soli patria.

ARCESILAVS.

ARceſilaus Seuthi ſiue Scythi filius, ſicut Apollodorus in III. chronicorũ ait, Pritanæus ex Aeolide. Primus

hic mediam inuexit Academiã, negationes continens propter ſermonũ cõtrarietates: primusq́; in utranq; diſſerere partẽ aggreſſus eſt. Idq́; orationis genus quod Plato tradiderat, per interrogationẽ, ac reſponſionẽ, ex umbra in certamen ac puluerẽ primus eduxit. Crãtori uerò in hunc modũ cõgreſſus eſt. Quartus erat ex fratribus, qui illi duo erãt ex eodẽ patre, duoq́; eadem ex matre nati. Ex his alter, qui eodẽ ex patre maior natu erat, Pylades: qui uerò ex matre, Mœreas dicebatur, quiq́; eius curator erat. Audiuit itaq; principio quidem Autolycum mathematicum ciuem ſuum, antequam proficiſceretur Athenas, quicum Sardis quoq; perrexit. Deinde Xanthum Athenienſem muſicũ, poſt quem Theophraſti auditor fuit. Tũm demum in Academiam ſe ad Crantorem contulit. Mœreas enim frater, quem prædiximus, ad oratoriam ediſcendam hortabatur, ſed illum philoſophiæ iam amor ceperat. Eo amore flagrantem Crantor in eum affectus, Euripidis ex Andromeda uerſiculo producto rogat,

ὦ παρθένʼ εἰ σώσαιμί σʼ εἴσῃ μοὶ χάριν; *hoc eſt,*
O uirgo ſi te ſeruem habebis gratias?

Cui ille quod mox ſequitur reſpondit,

Ἄγου με ὦ ξένε εἴτε δμωὴθʼ ἐθέλεις εἴθʼ ἄλοχον. *hoc eſt,*
Duc hoſpes ancillam me, aut ſi uis coniugem.

Ex hoc iam pariter ambo morabãtur. Aegrè tuliſſe Theophraſtum aiunt illius receſſum, ac dixiſſe, quam ingenioſus promptusq́; adoleſcens è ſchola diſceſſit. Nanq; cùm eſſet in dicendo grauiſſimus, atq; in ſcribendo ſatis exercitatus, poëticæ quoq; operam dedit. Feruntur eius epigrammata in Attalum in hanc ſententiam,

Πέργαμος οὐχ ὅπλοις κλέινην μόνον, ἀλλὰ καὶ ἵπποις
Πολλάκις ἀυδᾶται πίσαν ἀνὰ ζαθέην.

Εἰ δὲ

Εἰ δὲ τὸν ἐκδιόθεν θέμιτον θνητῷ νόον εἰπεῖν
Ἔσσεται ἐσαῦθις πολλὸν ἀοιδοτέρη. hoc eſt,
Sæpe per egregiam memoratur Pergamus armis
Vrbem & equis Piſam, & religione ſacram.
At ſi mortali phas præſagire futurum,
Rurſus erit multo commemorata magis.

Atque in Menodorum Eudami filium, unum ex condiſcipulis amantem,

Τηλοῦ μὲν Φρυγίη, τηλοῦ δ' ἱερὴ θυάτειρα
Ὦ μηνόδωρε σὴ πατρὶς Καδανάδη.
Ἀλλὰ γὰρ εἰς ἀχέροντα τὸν οὐ φατὸν ἶσα κέλευθα
ὥς λειπος ἀνδρῶν πάντοθεν μετρεύμενα.
Σῆμα δέ τοι τόδ' ἔρεξεν ἀριφραδὲς εὔδαμος, ᾧ σὺ
Πολλῶν πενέστερος ἦσθα προσφιλέστερος. hoc eſt,
Sacra quidem procul eſt Phrygia, & procul eſt Thyatira
Tua Menedore patria & Cadanade.
Verùm aditus tetrum patet undiq; liber ad Orcum,
Quem perſpicaci menſus es præſentia.
Eudamus inſigni tibi ſed dedit arte ſepulcrum
Pauperrimo quidem, uerùm chariſſimo.

Amplectabatur Homerũ maximè ex omnibus, cuius adeò ſtudioſus erat, ut ſemper ante ſomnum eius aliquid legeret. Mane quoq; cùm ſurgeret, dicens ſe ad amaſiũ ire, cùm ſe uelle legere innueret. Pindarum quoq; dicebat eſſe in primis idoneũ implere uocem, uerborumq; ac nominũ copiam præbere. Stylum etiã Ionicum expreſſit, cùm eſſet iunior. Hipponici item geometræ auditor fuit, in quẽ iocatus ille plerunq; eſt, quod cùm eſſet hebes & obtuſus & oſcitans, artis tamen intelligentiam aſſequutus uideretur, hianti ſibi geometriam in os aduolauiſſe aiebat. cum etiam * dementem aliquando effectum domu ſecum habuit, atque tam diu illius *παρακόψαντα.

illius curam egit quoad redderetur ſenſui. Crate autem uita functo ſcholā tenuit. cedente ſibi Socratide quodā. Nullum uerò librū ſcripſiſſe ferunt, quòd æquè de omnibus ſuſpenderet ſententiā. Alij deprehēſum dum quædā emēdaret, tradūt. Ea tamē ipſa alij nō edidiſſe, alij flāmis tradidiſſe aiunt. In honore ſummo Platonem habuit, libroſq; illius ſtudiosè lectitabat. Sunt qui Pyrrhonē quoq; imitatū aſſeuerēt, Dialecticæ quoq; fuit nō imperitus, Eretricorūq; ſermones ac rationes calluit. Vnde & de illo ab Ariſtone dicebatur.

Πρόσθε Πλάτων, ὄπισθε δὲ Πύῤῥων, μέσος Διόδωρος. i.
Antè Plato, retrò Pyrrho, medius Diodorus.

Timon etiam ſic de illo locutus eſt,

Τῇ γὰρ ἔχων Μενέδημον ὑπὸ στέρνοισι μόλυβδον
Θεύσεται, ἢ Πύῤῥωνα τὸ πᾶν κρέας, ἢ Διόδωρον. *hoc eſt,*
Hinc ſequitur Menedemus habens ſub pectore plumbū.
Certè aut Pyrrhonem carnoſum, uel Diodorum.

Erat autem proloquijs abundè utens, & conſtrictus, atque in locutione ambiguus. Ac præterea obiurgator confidens multùm, atq; audax, quòd Timon quoque ſignauit, qui illius uehementiam uno uerſiculo expreßit.

Καὶ νέον οὐ λήσῃς ἐπιπλήξεσιν ἐγκαταμιγνύς. *hoc eſt,*
Et te, cùm obiurgas, iuuenem uixiſſe memento.

Vnde & adoleſcente quodam audacius quàm par erat lo- *ἀστραγάλῳ.
*quente, Nullus'ne, inquit, hunc * talo excipiet? Cùm retuliſſet ad eum quidam uitiosè concludens, non uideri altero alterum maius: nec decem, inquit, digitorū longitudo ſenorum longitudine. Emone quodā Chio cùm eſſet deformis,* *χλανίδα.
*formoſum ſe arbitrante, ac iugiter * chlamydem pretioſam induente ac rogante, num illi ſapiens amaturus uideretur, Maximè, ait, niſi ita quiſpiam fuerit pulcher ut tu, & ita ſpeciosè induatur. Cùm uerò ab impudico agitaretur, cui*

fortè

forte inſenſa erat eius grauitas,ſic ait,

Ἔξεστιν ἐρωτᾶν πότνι' ἢ σιγὴν ἔχειν; *hoc eſt,*
Licet rogem te caſta,aut obmuteſcere?
Reſpondit,
Γύναι τί μοι βραχεῖα καὶ οὐκ εἰθισμένως λαλᾶς,*hoc eſt,*
Quid dura nobis & noua affers fœmina?

Verboſo item cuidam ignauo ac moleſto,
Ἀκόλαστ',*inquit*,ὁμιλεῖν γίνεται δούλων τέκνα. *hoc eſt,*
Obſcœna nati ſeruorum loqui ſolent.

Loquaci itidem obtondenti nimio uerborum ſtrepitu, Næ malam quidem,inquit,nutricẽ nactus es.Quibuſdam uerò nihil reſpondebat. Fœneratore quodam, ac diſcendi ſtudioſo,quiddam ſe ignorare dicente,

Λήθουσι γάρ τοι,*inquit*, καὶ ἀνέμων διέξοδοι
Θήλειον ὄρνιν πλὴν ὅταν τόκος παρῇ. *hoc eſt,* τόκος *utrunq; fœtum & uſuram ſignat.*
Neſcit latentes tranſitus uentorum auis
Fœmella,fœtus adſit ni in præſentia.

*Sumpta ſunt autẽ iſta ex Oenomao Sophoclis. Alexinum quendã dialecticum, Alexini quædã cõmodè ac pro merito enarrare non ualentẽ,quid Philoxenus aduerſus latericios operarios egiſſet,admonuit. Ille enim cũ hoc carmẽ ipſius malè cantantes offendiſſet, lateres illorũ conculcare cœpit ac dicere, Vos mea corrũpitis, ego ueſtra diſſipabo. Ferebat grauiter, ſi quis intẽpeſtiuè diſciplinas liberales arripuiſſet. Naturaliter autẽ neſcio quomodo in diſſerẽdo utebatur hoc uerbo,*arbitror equidẽ,&,non aſſentietur iſtis ille,eum ex nomine appellans:idq; diſcipulorũ quoq; plurimi imitabantur,neq; id ſolùm,uerùm & rhetoricen eius, omnemq; dicendi modum ac figurã in ſe nitebãtur exprimere.Erat autem illi inuentionis præcipua felicitas. Rite item ac facilè occurrere obiectis, orationisq; ambitũ ad id* *φήμ' ἐγὼ καὶ. οὐ συγκαταθήσεσθαι τούτοις ὁ δεῖνα.

quod

quod erat propoſitum referre, atque omni ſe tempori accommodare mirificè callebat. Magna illi præterea ultra omnes cæteros erat perſuadendi quæ uellet acrimonia. Quibus ex rebus factũ eſt, ut ad eũ audiendũ cõfluerẽt plurimi, & quidè cùm illius immodico acumine offenderentur. Quod tamen illi ipſi æquo animo, ac libenter tolerabant. Erat enim uir egregiè bonus, ſuosq́; auditores bona ſpe plenos emittebat. Erat illi ſumma facilitas in communicandis rebus ſuis, atq; ad ferẽda beneficia promptus occurrebat: latere quoq; gratiã omni ſtudio quærebat, faſtum eiuſmodi maximè exhorrens. Deniq; ingreſſus aliquando ad Cteſibiũ ægrotũ, uidensq́; eũ inopia rerũ anguſtari, plenum nũmis ſacculum clàm eius puluino ſubiecit. Quo ille inuento, Arceſilai, inquit, hic ludus eſt. Sed & aliàs mille ad eum ſolidos miſit. Archiam uerò Arcadem Eumeni cõmendans, ut magna dignitate fungeretur effecit. Liberalis quoq; admodum fuit, ipſamq́; liberalitatẽ ſuã argenteis in primis uaſis præferebat. atq; cũ Archecratis & Callicratis apparatu cõtendens, aurea quoq; uaſa in ſtudio habuit, plurimusq́; ea ſubminiſtrabat, quibus & conuiuia, & cœnas faciebant. Acceperat ab eo quidã ad ſuſcipiendos amicos argẽtea uaſa, cũ uerò is egenus eſſet, nõ repetijt. Aiunt alij de induſtria hæc illum utenda dediſſe, & cũ ea ille redderet quia pauper erat, illi largitum fuiſſe. Erat quidem illi & in Pitanæ ſubſtãtia, ex qua ſibi Pylades frater ſuppeditabat ad uitæ uſus. Sed & Eumenes Philetæri filius ipſum largiſsimis frequentibusq́; illuſtrabat donis. Quocirca & huic ſoli præter cæteros ſtudebat reges. Cum autẽ Antigono plerìq; obſequerentur, illiusq; domum ſalutandi gratia confrequentarent, ipſe abſtinebat, nolens in illius notitiam incidere. Hieroclis item amicitijs in primis fruebatur, qui

Muny

Munychiam poſsidebat, et Pireum. Itaq; diebus ferijs ſemper deſcēdere ad eum conſueuerat, & cùm ab eo quoq; ut Antigonum ſalutatū iret, induceretur, non acquieuit, ſed aduſq; illius ianuas profectus, retrò redijt. Poſt naualē uerò Antigoni pugnā plurimis cum adeuntibus, epiſtolaſq; pro conſolatione ſcribētibus, tacuit ipſe. Attamen pro patria legatione ad Antigonū in Demetriadē functus abſque effectu redijt. Omne igitur tēpus uixit in Academia, reip. negotia fugiens. Interdū & Athenis in Pireo morabatur ex tēpore dicens. Hierocle enim, ut diximus, utebatur familiariter, unde & à pleriſq; carpebatur, magnificentia præterea excellens. Quid enim rectius dici poteſt, quàm alter Ariſtippus? Cœnas cū ſui ſimilibus ſæpe celebrabat, ipſeq; ad illos proficiſcebatur. Theodotæ item ac Philetæ Elienſibus ſcortis palàm congrediebatur. Detrahentibus autē, Ariſtippi κρέας *recenſebat. Adoleſcētibus item maximè ſtudebat, eratq; in amorē pronus. Vnde illū Ariſto Chius Stoicus corruptorem iuuenum* diſertumq; impudicum & temerarium appellabat. Nanq; & Demetrium, cùm is Cyrenem nauigaſſet, amaſſe plurimum dicitur, & Myrleanum Leocharem, de quo & ad comeſſantes dixiſſe, ſe quidem aperire uelle, illum autem prohibere. Hunc amabant & Dæmochares Lachetis, & Pytocles Bugeli filius. Quos ille cùm deprehendiſſet cedere ſe pro ſua patientia dixit. Præterea carpebant eum, & obiurgabant ij quos diximus, ut uulgò addictum gloriæque ſtudioſum. Maximè autem illum apud Hieronymum peripateticum uexabant, cùm amicos cogeret ad natalem diē Alcyonei Antigoni filij, qua die pecunias plurimas in ſumptus quotannis mittebat Antigonus. Vbi cū deuitaret inter pocula diſſerere, Aridelo proponenti ſibi quiddam*

*κιναιδολόγον.

quod

quod ſpeculatione indigeret, orantiq́;, ut ſuper illo diſſereret, dixiſſe ferunt, At hoc ipſum in primis philoſophiæ proprium eſt, cuiuſq; rei tẽpus ſcire. In id autẽ quòd turbæ addictus culpabatur, & Timon *itidẽ ſuo more iocatur,*

ὣς ἐιπὼν, ὄχλοιο περίςασιν ἐισκατέδυιεν.
Οἱ δέ μιν ἠΰτε γλαῦκα περὶ σπίζεῦ τεθαμβέατο
Ἠλέματον δεικνύντες ὅθ' οὕνεκεν ὀχλοαρέσκης
Οὐ μέγα πρῆγμα τάλας, τὶ πλατύνεαι ἠλίθιος ὥς. i.

Hæc ait, & turbam dextra læuaq́; frequentem
Ingreditur, uolucres ululam ut mirantur ineptæ:
Illa ſtupet ſtolidum. ſed tu uaniſſimè plebis
Captator, quid ob hæc tam non præclara ſuperbis?

Cùm tamẽ alioqui ita moderatus & faſtus fugiens erat, ut diſcipulos moneret et alios audire. Et cũ adoleſcens quidã Chius ex ludo ſuo, Hieronymi quem prædiximus ſcholam plus ſibi placere ſignificaſſet, ipſe manu apprehenſum ad illũ duxit, philoſophoq́; cõmendauit, admonens ſeruaret ordinis ac diſciplinæ grauitatẽ. Perlepidũ & hoc illius dictum memoratur. Percontanti enim cur ex diſcipulis alijs pleriq; ad ſectam Epicuream *tranſirẽt, ex* Epicureis *uerò nullus ſe ad cæteras cõferret, ait: quia ex uiris quidẽ galli fiunt, ex gallis uiri nunquã. Cũ uerò iam eſſet morti proximus, ſua omnia* Pyladi *fratri legauit, quòd is illũ* Chium *clam* Mœrea, *atq; inde* Athenas *deduxerat.* Nunquam *uerò uxorẽ duxit, aut filios genuit. Tria teſtamenta conſcripſit.* Ex *his unum* Eretriæ *penes* Amphicritum *depoſuit. Secundum* Athenis *apud quendã ex amicis. Tertium domum ad* Thaumaſiam *quendã neceſſariũ ſuum miſit, orãs ut illud ſeruaret.* Ad *quem ita etiam ſcripſit.*

γάλλοι. Cybeles ſacerdotes excecti.

ARCESILAVS THAVMASIAE S.

TESTAMENTA *mea Diogeni tradidi ad te perferenda*

ſtrenda. Quia enim ſæpius ægroto, & corpore non rectè ualeo, teſtamentum conficere placuit, ut ſi quid contingat inopinatū, ſine tua iniuria proficiſcar ex uita, qui unus ex omnibus maximè me affectu proſecutus es: fidiſsimus autē omniū qui hic ſunt, cùm mihi ſemper fueris, diligenter ea ſeruare ſtude, tum propter ætatem, tum propter neceſsitudinem. Cura igitur, memor quantum tuæ fidei commuttam, ut quod apud totum deponetur quantum in te eſt & negotia mea honeſtè diſpoſita ſint. Poſita ſunt autē iſta Athenis apud quendam ex amicis, & Eretriæ penes Amphicratum. Obijt, ut Hermippus ait, cùm merū immodicè hauſiſſet ac offendiſſet, ſeptuageſimo, & quinto ætatis anno, ſuſceptusq; eſt ab Athenienſibus ut nemo alius.

Ἀρκεσίλαε τί μοι, τὶ τοσοῦτον ἄκρητον ἀφειδῶς
  Ἔσπασας ὥστε φρονῶν ἐκτὸς ὄλισθες ἐών
Οἰκτείρω σ' οὐ τόσσον ἐπεὶ θάνες, ἀλλ' ὅτι μούσας
  Ὕβρισας, οὐ λιτρίῃ χρησάμενος κύλικι. *hoc eſt,*

Arceſilaë meri quid tantum prodigus hauris,
  Extra ſis mentem lapſus ut ipſe tuam?
Nec tua me tantùm mors afficit, at mihi muſas
  Immodica læſas ſorbitione dolet.

Fuerunt & tres alij Arceſilai. Primus poëta priſcæ comœdiæ. Secundus elegiæ. Tertius ſculptor, in quem & Simonides hoc ſcripſit epigramma,

Ἀρτέμιδος τόδ' ἄγαλμα, διηκόσιαι γὰρ ὁ μισθὸς
  Δραχμαὶ ταὶ πάριαι, τῶν ἐπίσημ' ἄρατος.
Ἀσκητὸς δ' ἐποίησεν Ἀθηναίης παλάμῃσιν
  Ἄξιος Ἀρκεσίλαος υἱὸς Ἀριστοδίκου. *hoc eſt,*

Trecentum Parijs ſimulacrum inſigne Dianæ
  Hoc drachmis conſtat, ſignum Aratus quibus eſt.
Doctus at abſoluit cœlo manibusq; Mineruæ

Arceſilas ſculptor, natus Ariſtodici.

Prædictus autem philoſopus, ut ait Apollodorus in chronicis, floruit circa centeſimam & uigeſimam olympiadem.

BION BORYSTHENITES.

Bion genere quidem Boriſthenites fuit. Quibus uerò ſit ortus parentibus, & quibus ex rebus ad philoſophiã ſe contulerit, ipſe Antigon aperuit. Cùm enim ille ſciſcitaretur,

Τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες. *hoc eſt.*

Ede tuum nomen, patriam, genus, atq; parentes.

*Sentiens ſe uituperatum eſſe apud regem, atq; ideo ſic locutum, ad illum ait, Pater quidem meus libertus fuit, cubito ſe tergens (Significabat autem illum * ſuccidam & lardum uendere) Boryſthenites genere, non habens faciem, ſed in facie ſcripturam acerbiſſimi domini, mater autem ex lupanari, nimirum quam huiuſmodi ducere potuit. Deinde pater neſcio quid in rem publicanorum committẽs, cum totã domo uenundatus eſt: Me adoleſcentulum haud ingratum orator quidam emit. Is moriens, mihi omnia reliquit. Ego tabulas ipſius exurens, cunctasq; conſcindens, Athenas conceſſi, ibiq; philoſophatus ſum.*

* ταριχέμπορον.

Ταύτης τῆς γενεῆς, τούτου πατρὸς εὔχομαι εἶναι. *hoc eſt,*

Huius me eſſe patris, generis me glorior huius.

Iſta habui quæ de me dicerem. Deſinant igitur Perſæus ac Philonides ea hiſtoriæ tradere, me autem ex me ipſo intuere. Et erat ſanè Bion aliàs uerſatili ingenio, & ſophiſta callidus, puerq; circa philoſophiam ſe exercere uolentibus occaſionem præbuerat. In quibuſdam uerò ciuilis, & ſuauis, faſtuq; perfrui ualens. Complura item reliquit commentaria, ſed & ſententias utiles & graues, ut illud: Cùm ſibi probro daretur, quòd adoleſcentem non ſibi uend

uendicaſſet, non enim,inquit, poßibile eſt mollem caſeum hamo attrahere. Interrogatus *aliquando, quiſnam anxietate maiore detinetur,ille,inquit, qui ſe maximè cupit eſſe felicem & quietum.* Rogatus *an ducenda eſſet uxor, refertur enim & ad hunc iſtud,Si quidem,ait,turpem duxeris, pœnam habebis: ſinautem formoſam,communis erit.* Senectutem *malorum omnium portum aſſerebat, ſiquidem ad ipſam cuncta confugere.* Gloriã *annorum eſſe matrem, pulchritudinem alienum bonum, diuitias neruos rerum.* Ad *eum qui agros ſuos uorauerat,* Terra*, inquit,* Amphiaraum *abſorbuit,ſed terram tu.* Magnum *aiebat malum eſſe, ferre non poſſe malum.* Arguebat *eos qui homines,quaſi ſine ſenſu eſſent,exurerent.* Dicebat *autem iugiter, optabilius eſſe ſpeciem alteri largiri ſuam, quàm alienam petulanter ambire.* Corpore *quippe atq; animo lædi qui id fecißet.* Sed & Socratem *in ius uocabat dicens:* Nam *ſi quidem* Alcibiade *uti potuit, & abſtinuit, inanis fuit: ſin uerò non ualuit,nihil magnum fecit.* Facilem *eſſe dicebat ad infernum uiam,clauſis enim oculis illuc iri.* Alcibiadem *culpans, dicebat illum dum eſſet adoleſcens, uiros ab uxoribus, iuuenem uerò uxores à uiris abduxiſſe.* Rhodi Athenienſibus *ad oratoriam ſe exercentibus, philoſophiam ipſe docebat.* Cauſante *quodam cur ita faceret,* Frumenta*, inquit, attuli, & ordeum uendo.* Dicebat *eos, qui eſſent apud inferos, magis profectò cruciandos, ſi integris, quàm ſi perforatis uaſis aquam ferrent.* Orante *illum uerboſo quodam,ut ſibi opem ferret,* Satis*,inquit,tibi faciam, ſi internuntios ad me miſeris, ipſe uerò non ueneris.* Nauigans *cum perditis hominibus,in latrones incidit.* Dicentibus *illis,peribimus ſi agnoſcamur,* At *ego, inquit, niſi agnoſcamur.* Elationem *eſſe aſſerebat profectus*

impedimentum. Ad diuitem auarũ, Non, inquit, hic ſubſtantiam poßidet, ſed ab ea ipſe poßidetur. Tenaces aiebat opum ut ſuarum habere curam, uerùm ex eis ut ex alienis nihil capere utilitatis. Fortitudine, inquit, cùm ſumus iuuenes, utimur, at cùm ſeneſcere incipimus, prudẽtia ualemus. Tantùm uerò prudentiam à uirtutibus cæteris differre aſſerebat, quantùm uiſum ab alijs ſenſibus. Dicebat non eſſe exprobrandam ſenectutem, ad quam omnes peruenire cupimus. Inuido cuidam ſubtriſti, Neſcio, inquit, utrum tibi malum, an alteri bonum contigerit. Impietatem peßimum eſſe dicebat contubernalem fiduciæ.

Δουλοῖ γὰρ ἄνδρα κἂν θρασύσπλαγχνος τὶς ᾖ. *hoc eſt,*

Virum domabit quamlibet ferox ſit is.

Amicos qualeſcunq; ſint oportere ſeruari, ne uideamur uel malis uti, uel deuitare bonos. Is in principio Academiæ inſtituta aſpernabatur, quo tempore Cratis auditor erat, deinde Cynicum elegit inſtitutum, ſumpto pallio, & pera. Nam quid illum aliud ad eam animi cõſtantiam traduxit? Demum uerò ſe ad Theodoria tranſtulit, Theodori impij auditorium frequentans, qui omni orationis genere uti ſolebat in dicẽdo. Poſt hunc uerò Theophraſtũ peripateticũ audiuit. Erat autem & ſpectatorum ſtudioſus, riſumq; mouere auditoribus maximè peritus, grauibus nominibus aduerſum res utens. Quia uerò orationem ſuam omni dicẽdi genere temperauerat, aiunt Aratoſthenem dixiſſe de illo, Primus omnium Bion philoſophiam uario orationis flore ueſtiuit. Erat illi item & faciẽdis uerſibus ingenium præcipuè accommodatum. Eius ſunt illa,

ὦ πέπον Ἀρχύτα ψαλληγενὲς, ὀλβιότυφε

Τῆς ὑπάτης ἔριδος πάντων ἐμπειρότατ' ἀνδρῶν. *hoc ẽ.*

O' tener Archyta, nitidoq; beatule faſtu

Lit

Litibus & cantu ſuperas dicacibus omnes.
Sed omnino & muſicam & geometriam pro ludo habuit. Apparatus quoq; magnifici ac pretioſi erat ſtudioſus, atq; ideo ex urbe in urbem ſæpe migrabat. Interdum & præſtigium aliquod arte moliebatur. Nam Rhodi nautis perſuaſit, ut ſumpta ſcholari ueſte ſe ſequerētur, cumq; his ingreſſus gymnaſium conſpicuus fuit. Conſueuit & adoleſcentes ſibi adoptare, ut eis et ad uoluptatē abuteretur, & ab eorū beneuolentia protegeretur. Sed & ſui uehementer amans fuit, ſemperq; illi in ore erat, amicorum cuncta communia. Idcirco & nemo illius diſcipulus inſcribitur, cùm tot habuerit ſui auditores. Quoſdā uerò ad impudentiam prouexit. Vnde & Butio quidam ex familiaribus ſuis aliquando ad Menedemum dixiſſe fertur, Equidē ô Menedeme noctu Bioni cōiungor, nihilq; indignum mihi paſſus uideor. Multa etiam ſceleſtius cōgredientibus colloquebatur. Hæc autem ex impij Theodori diſciplina hauſerat. Poſtremò incidens in malā ualetudinem, ut dixerunt qui erant in Chalcide, illic enim & uitam finiuit, *ligaturas ſuſcipere inductus eſt, & pœnitentiam agere ſuper his quæ peccarat in deum. Eorum uerò inopia quibus infirmorū cura erat, dirè cruciatus eſt, quoad Antigonus duos illi famulos miſit, ſecutusq; eſt eum in *ſella, ut Phauorinus tradit in omnimoda hiſtoria. Sed hic quoq; uita exceſſit. Illum nos ita perſtrinximus: Biona Boryſthenitem Scythica tellus produxit, quē dixiſſe audimus deos, quòd reuera ſint nihil. Ac ſi quidem id dogma tueri perſtitiſſet, meritò dicēdus eſſet ſenſiſſe ut uiſum fuiſſet, etſi malè uiſum eſſet. At nunc tamen longo morbo tabeſcens, ac mori pertimeſcēs, qui deos non eſſe dixerat, fanū nō uiderat, mortalibus qui illudebat ueris dum dijs immolarent, non popinæ quidem ad aras ac menſæ nidori

*περίαπτα λαβών.

*φορεῖῳ.

Hic deſunt uerſus Græci.

dori, deorum hoſtijs admouit nares. Nec peccaui dixit delictis parcite, ſed & anui collū facilè porrexit excantandū, brachiaq; loris perſuaſus deuinxit, rhamnūq; & lauri-ramum ianuæ impoſuit, cuncta perpeti magis quàm mori paratus. Stultus qui mercede uoluerit deos eſſe, quaſi tunc dij eſſent, cùm illos Bion demū eſſe arbitraretur. Ergo nequicquam ſapiens cùm lembus erat carbo totus, tendensq; manum, Salue, inquit, Pluto ſalue. Decem uerò Biones fuere. Primus qui Pherecydi Syro contemporaneus fuit, cuius duo feruntur libri. Eſt autem Proconeſius. Secundus Syracuſanus, qui artes rhetoricas conſcripſit. Tertius hic ipſe. Quartus ex Democriti familia, & mathematicus Abderites, qui Atticè ſcripſit, & Ionicè. Hic primus eſſe dixit regiones quaſdam, ubi eſſet ſex menſium nox, & totidem dies. Quintus Solenſis, qui cōſcripſit Aethiopica. Sextus rhetoricus, cuius feruntur libri nouem, muſarum inſcripti. Septimus lyricus poëta. Octauus Mileſius ſculptor, cuius & Polemo meminit. Nonus poëta tragicus ex his qui Tarſici dicuntur. Decimus itidem ſculptor Clazomenius, ſiue Chius, cuius & Hipponax meminit.

LACYDES CYRENAEVS.

Lacydes Alexandri filius Cyrenæus, nouæ Academiæ princeps, Arceſilaiq; ſucceſſor fuit, uir eximiæ ſeueritatis, qui inſtituti ſui non paucos habuerit æmulos. Fuit ab adoleſcentia ſummè ſtudioſus, & pauper quidē, ſed gratus admodum atq; in ſermone iucūdus. Aiunt eum & circa rem familiarē feliciſsimè ſe habuiſſe. Cùm ex penu promere quicquā uoluiſſet obſignato aditu, rurſus anulum per foramen intrò iaculabatur, ut nihil inde ex reconditis rebus tolleretur. Id cùm animaduertiſſent famuli, reſignabant quæ ſignata erant, & quæ uoluiſſent inde tollebant, ac deinde

anul

anulum in porticũ per rimã immittebant. Idq; cùm ſæpe fa cerent, nunquã deprehẽdi potuerũt. Lacydes igitur Academiæ ſcholam habebat in horto, quẽ Attalus rex fieri curauerat, Lacydiumq; ab ipſo appellatus eſt, ſolusq; ex omni memoria iuuenis Phocenſibus Telecli & Euãdro ſcholam tradidit. Porrò Euandro ſucceſsit Hegeſinus Pergamenus, à quo Carneades. Lepidum uerò illud ad Lacydẽ refertur: Attalo enim illum ad ſe accerſente, dixiſſe fertur, imagines procul eſſe intuendas. Serò autẽ geometriæ danti operã ait quiſpiam: Num uerò nũc tempus? An' ne nunc quidẽ? Obijt autem cùm ſcholam adminiſtrare cœpiſſet, quarto anno CXXXIIII. *olympiadis,* XX. *&* VI. *annis in ſchola cõſumptis. Mortuus eſt autem ex paralyſi, quam ex immodica potatione contraxerat. Et nos ita de illo cecinimus,*

Καὶ σέο Λακύδη φάτιν ἔκλυον. ὡς ἄρα καὶ εἰς
Βάκχον ἑλὼν ἀΐδην ποσσὶν ἔσυρες ἄκροις
ἦ σαφὲς ἦν διόνυσος ὅταν πολὺς ἐς δέμας ἔλθοι
Λῦσε μέλη. διὸ δή τι λυαῖος ἔφυμή. *hoc eſt,*

Fama eſt Lacyde pedibus quòd traxeris atras
Exceptum Bacchum Ditis adusq; fores.
Scilicet hoc uerum eſt, penetrat cùm corpora, Bacchũ
Soluere membra, ideo non ſatus ille fuit.

CARNEADES.

CArneades Epicomi, ſiue, ut Alexander in ſucceſsionibus tradit, Philocomi filius Cyrenæus. Hic Stoicorum & Chryſippi libris diligentiſsime perlectis, eis modice reluctabatur, adeóq; id uerecundè faciebat, ut ſæpius diceret, niſi Chryſippus eſſet, non eſſem ego. Fuit autẽ uehementer ſtudioſus. Porrò phyſicæ minus curam habuit, ethicæ ſe magis deuouit. Quocirca & cæſariem & ungues nutriebat, tanta erat in literas intentione. Adeò autem in

philoſophia ualuit, tantumq́; ſibi in ea neruorum compara uit, ut oratores quoq; in ipſius ſcholis ad eum audiendum conuenirent. Erat autem illi & uox maxima, & præcipuè ſonora, adeo ut gymnaſij princeps ad illum mitteret, ac ne ita clamaret, admoneret, ad quem ille, Da uocis modũ, inquit. Et ille ſapientiſſimè ſanè, congrueq́; reſpondit. Nam modum habes, ait, auditores. Acriter autem inuehebatur, atq; in quæſtionibus erat inſuperabilis. Cœnas autem ob cauſas prædictas declinabat. Hic aliquando cùm Mentor Bithynus diſcipulus atq; auditor pellicem ſuam adamaret, ut Phauorinus refert in omnimoda hiſtoria, inter dicẽdum ita in illum iocatus eſt,

Πωλεῖται τὶς δεῦρο γέρων, ἅλιος, νημερτὴς
Μέντορι εἰδόμενος, ἠ μὲν δέμας, ἠδὲ καὶ αὐδὴν
Τοῦτον σχολῆς τῆς δ' ἐκκεκηρῦχθαι λέγω. *hoc eſt,*
Tetricus hic quidam uerſatur homuncio, & idem
Vanus inersq́; ſenex, par Mentori membraq́; uocemq́;
Exterminari quem ſcola ex noſtra uolo.

At ille continuo exurgens, intulit,

Οἱ μὲν ἐλήρυασον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα. *hoc eſt,*
Hi dixere quidem, ſurgunt ſed protinus illi.

Durius autem uidetur circa finem uerſatus eſſe, cùm ſæpius diceret, quæ conſtituit natura & compegit, ea & diſſoluet. Cùm autem didiciſſet Antipatrum ueneno hauſto defunctum, & ipſe incitatus eſt ad audendum contra mortem: atq; ſuis, date igitur & mihi. Qui cùm diceret, quid? ait mulſum. Defuncto autem illo defectionem lunæ factam aiunt, ut compati ſibi uideri poſſit pulcherrimum poſt ſolem ſydus, refert Apollodorus in chronicis humanis cùm exceſſiſſet rebus, olympiadis centeſimæ ſexageſimæ ſecundæ, anno quarto, cùm uixiſſet annos octoginta quinq;

Ferun

Ferũtur eius epiſtolæ ad Ariathem Cappadociæ Regem. Reliqua ipſius conſcripſere diſcipuli, ipſe enim nihil reliquit. Eſt autem & in hunc noſtrum epigramma logadicô, & archabudæo metro.

Τί με Καρνεάδην, τί με μοῦσα θέλεις ἐλέγχειν
Ἀμαθὴς ὃς οὔτι κάτοιδεν ὅπως δεδοίκει
Το θανεῖν, ὅτε καὶ φθισικὴν ποτ᾽ ἔχων κακίστην
Νόσον, οὐκ ἔθελε λύσιν ἰσχέμεν, ἀλλ᾽ ἀκούσας
Ὅτι φάρμακον Ἀντίπατρος πιὼν ἀπέσβη
Δότε τοίνυν ἔφησε κἀμοί, πιεῖν μέν τοι, τί;
Δότ᾽ οἰνόμελι. σφόδρα τ᾽ εἶχε πρόχειρα ταυτὶ
Φύσις ἡ συνέχουσά με, καὶ διαλύσεται δή.
Καὶ ὁ μὲν οὐδὲν ἔλασσον ἔβη κατὰ γῆς, ἐνῆν δὲ
Τὰ πλεῖα κακὰ κέρδη ἔχοντα μολεῖν ἐς ἅδην. hoc eſt,

Quid Carneadem uis muſa ut arguam
Qui rudis adhuc, non uidebat cur metueret
Mortem, unde cùm phthiſi olim laboraret, peßimo
Morbo, curam noluit admittere, ſed audiens
Antipatrum hauſto extinctum pharmaco,
Date igitur, inquit, et mihi quod bibam. quid nam quid?
Date mulſum mihi, nam grauiter habet hæc facilis
Natura, quæ me continet, diſſoluetur'q; ilico.
At ille nihilo minus ſub terram ceßit, licebat'q;
Plura mala lucra habentem migrare ad Orcum.

Fertur ei lumina caligine offendi ſolita, ipſo nihil aduertente, iubere'q; ſolitum puero lucernam accendere, quam ille cùm intuliſſet, ac diceret, attuli, reſpondere conſueſſe, lege igitur. Huiuſce alij complures fuere diſcipuli, ſed excelluit omnes Clitomachus, de quo etiam ſubſequenter dicendum. Fuit & alius Carneades elegiæ Poëta, ſed frigidus & obſcurus.

CLITOMACHVS.

CLitomachus Carthaginienſis, patria lingua Aſdrubal appellabatur, in qua etiã apud ſuos philoſophari conſueuerat. Athenas autem contendit quadraginta annos natus, audiuitq; Carneadem. Eius ille induſtriam animaduertens literas doceri fecit, ac ſtudioſe imbuit uirum. Ad tantũ autẽ* peritiæ peruectus eſt, ut ultra quadraginta uolumina ſcripſerit, ſucceſſeritq; Carneadi, cuius etiã dicta maxime illuſtrauit literis. Verſatus eſt autẽ in tribus maxime ſectis, Academicorum ſcilicet, Peripateticorum, atq; Stoicorum. Porrò Academicos ita ferè inſectatur Timon:

*ἐπιμελείας.

Οὐδ' Ἀκαδημαϊκῶν πλατυρημοσύνης ἀναλίστου. hoc eſt,
Sed neq; garrulitas Academi incondita ludi.

Hactenus de Academicis qui à Platone fluxere diximus, ueniẽdũ iã ad Peripateticos, et eos à Platone uenĩetes, quorum fuit princeps Ariſtoteles, de quo primùm dicendum.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORVM VITA, LIBER QVINTVS.

ARISTOTELES.

ARISTOTELES Nicomachi Phæſtiadisq; filius Stagyrites fuit. Porrò Nicomachus à Nicõacho Machaonis filio Aeſculapijq; nepote originẽ duxit, ut Hermippus in eo libro quẽ de Ariſtotele ſcripſit, tradit. Conuixit autem Amyntæ Macedonum Regi medicinæ & amicitiæ gratia. Hic inter omnes Platonis diſcipulos maximè excelluit, uoceq; gracili, ut Timotheus Athenien

nięſis in libro de uitis refert,et* exilibus cruribus paruisq; oculis fuit, ueſte inſigni & anulis,ac tonſura utens. Natus eſt autem illi & filius Nicomachus ex Herpylide concubina,ut Timotheus ait. Receſsit à Platone dum adhuc superuiueret. Vnde dixiſſe illum tradunt, Ariſtoteles in nos recalcitrauit,nõ ſecus atq; in matrẽ pulli geniti. Refert Hermippus in uitis, cùm Athenienſiũ legatus ad Philippũ profectus eſſet Ariſtoteles, Academicæ ſcholæ præfectum fuiſſe Xenocratẽ. Cùm uerò reuerſus eſſet, ſcholamq; ſub alio uidiſſet,elegiſſe in Lyceo περίπατον,illicq; uſq; ad unctionem deambulando cum diſcipulis philoſophari ſolitũ, atq; inde peripateticum appellatum eſſe. Alij idcirco ſic uocatũ aſſerunt, quòd ex ægritudine cõualeſcenti, ac deambulanti Alexandro adſiſtẽs quædã diſſerere ſoleret. Vbi uerò iam plures eſſe cœperant,ſedens docebat,dicens:

*ἰσχνοσκελής.

Αἰσχρὸν σιωπᾶν, Ξενοκράτη δ' ἐᾶν λέγειν. hoc eſt,

Silere turpe me,& Xenocratem loqui.

Ad propoſitam quæſtionẽ diſcipulos unà exercebat ſimul & oratoriam docẽs. Deinde ad Hermiam eunuchum profectus eſt, Atarnenſium tyrannũ, quem alij quidem delicias ac luſus ipſius fuiſſe tradunt. alij uerò ſibi affinitate iunctũ tradita ei filia ſiue nepte,ut refert Demetrius Magneſius in libris de Poëtis ac ſcriptoribus æquiuocis, qui et Eubuli ſeruũ Hermiã fuiſſe ait, Bithynium genere,quem & dominum ſuũ enecaſſe. Porrò Ariſtippus in primo de antiquis delicijs libro, Ariſtotelem ait Hermiæ concubinã adamaſſe, quam ille cùm ſibi permiſiſſet, duxiſſe eam,et gaudio elatũ immolaſſe mulieri, ut Athenienſes Eleuſinæ Cereri, Hermiæq; pæana ſcripſiſſe, qui ἔνδον, hoc eſt, intus ſcriptus eſt. Hinc in Macedonia apud Philippũ uixiſſe, atq; ab eo Alexandrum filium erudiendum accepiſſe, petiſſeq; inſtaurari ſolum patrium à Philippo euerſum. Id ubi impetraſſet, de-

diſſe illis leges. In ſchola quoq; leges tulit imitando Xenocratem, ut decendialem principem facerent. Vbi uerò Alexandro inſtituendo ſatis uiſus eſt nauaſſe operã, cumq́; ſibi deuinxiſſe, commendato illi cognato Calliſthene Olynthio Athenas conceßit. Eũ audacius quàm par erat alloquentẽ, Regẽ, & minimè illi obſequentẽ, ab ipſo increpitum aſſerunt uerſu, admonente, ni talia loqui deſiſteret, maturè periturum, quod & factum eſt: uerſus autem ſic habet:

ὠκύμορ☉ δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ᾽ ἀγορεύεις. hoc eſt,

Qualia mi loqueris, uereor ſis nate ſuperſtes.

Nanq; Hermolao in Alexandrum inſidiarum ſocius fuiße deprehenſus, cauea ferrea circũduci, pædore atq; ſqualore oblitus, leoni poſtremò obiectus eſt, ſicq; exceßit è uita. Enimuero Ariſtoteles Athenas profectus, cùm illic tredecim annis docuiſſet, clàm in Chalcidem conceßit, quòd ab Eurymedõte hierophãta impietatis accuſatus eſſet, ſiue, ut Phauorinus ait in omnimoda hiſtoria, à Demophilo, q, hymnũ in eum quẽ prædiximus Hermia ſcripſerit, quodq́; hoc epigramma ſtatuæ quæ in Delphis eſt, incidi curauerit:

Τὸν δέ ποτ᾽ οὐχ ὁσίως παραβὰς μακάρων θέμιν ἁγνὴν
Ἔκτεινεν περσῶν τοξοφόρων βασιλεὺς
Οὐ φανερῶς λόγχῃ φονίοις ἐν ἀγῶσι κρατήσας
Ἀλλ᾽ ἀνδρὸς πίστει χρησάμενος δολίως. hoc eſt,

Impius hunc quondam Perſarum morte tyrannus
Mulctauit uiolans iusq; nefasq; uirum.
Nam neq; collato oppreßit certamine, uerum
Inſidioſè hominis uſus amicitia.

*Aliàs Hermippus.

Hic uerò, ut ait Eumolus in quinto hiſtoriarum, aconitum bibens, mortuus eſt ſeptuageſimo ætatis anno. In quem eſt noſtrum hoc epigramma:*

Εὐρυμέδων ποτὲ μέλλεν Ἀριστοτέλην ἀσεβείας

Γράψ

Γράψασθαι δηοῦς μυστίδος ὢν πρόπολος
Ἀλλὰ πιὼν ἀκόνιτον ὑπεξέφυγε. τοῦτ' ἀκονιτὶ
Ἦν ἄρα νικῆσαι σοκοφάστας ἀλίκους. hoc eſt,
Nuper Ariſtotelem, læſa ut pietate nocentem
Detulit Eurimedon ſacrificus Cereris.
Ille aconita bibens ſubterfugit. certè aconiti
Hoc erat iniuſtum uincere ſacrificum.

Idem uerò refert ipſum Platoni trigenariũ ſe in diſciplinã dediſſe, ſed profectò fallitur. Nanq; ſeptimo decimo ætatis anno Platonẽ audire cœpit. Eſt autẽ hymnus huiuſmodi:

Ἀρετὰ πολύμοχθε χένει βροτείῳ, θήραμα κάλλιστον βίῳ. σᾶς πέρι παρθένε μορφᾶς, καὶ θανεῖν ζηλωτὸς ἐν ἑλλάδι πότμος, καὶ πόνους τλῆναι μαλερούς καὶ ἀκάμαντας. τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις καρπὸν ἐς ἀθάνατον χρυσοῦ τε κρεῖσσον, καὶ γονέων, μαλακαυγητοῖο δ' ὕπνου. σοῦ δ' ἕνεκ' ἐκθιὸς ἡρακλέης, λήδας τε κοῦροι πολλ' ἀνέτλασαν, ἔργοις ἀναγορεύοντες δύναμιν, σοῖς τε πόθοις ἀχιλεὺς αἴας τε ἀΐδαο δόμους ἦλθον. σᾶς δ' ἕνεκεν φιλίου μόρφας, ἀταρνέος ἔντροφος ἀελίου χήρωσεν αὐγᾶς. τοιγὰρ ἀοίδιμος ἔργοις; ἀθάνατα τοί τε μιν αὐξήσουσι μοῦσαι μναμοσύνας θύγατρες διὸς ξενίου σέβας αὔξουσαι. hoc eſt,

Virtus laborioſa generi mortalium, honeſtiſſimum uitæ humanæ incitamentũ. Pro tua ſiquidem forma ô uirgo, expetenda eſt in Græcia mortis cõditio, & grauium aſſiduorumq; laborum tolerantia. Talem nimirum inſeris hominum animis fructum planè immortalem, & auro præſtantiorem, parentibuſq; ipſis, ſomnoq; dulciſſimo. Nam in gratiã tuã Iouis Hercules, & Ledæ filij multa perpeſſi ſunt, qui quid poſſent, opere declararũt. Quin & tui deſiderio Achilles, & Aiax ad inferos penetrarunt, tuæq; formæ luculentiſſimæ gratia Atarneæ ciuem Solis priuauit lumine.

Quò enim clarus ſpectatuſq́; rebus geſtis? Hunc immortales meæ auctiorem reddent muſæ, quæ Iouis hoſpitalis decus augere ſolent:

Primam hunc orationem iudicialem pro ſeipſo ſcripſiſſe, cùm huius criminis argueretur, Phauorinus in omnimoda hiſtoria autor eſt, ac dixiſſe Athenis:

Odiſſea ν. Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ. *hoc ē,*

Et pyra nata pyris, ficuſq́; in ficubus extant.

Ait autem Apollodorus in chronicis natum illum anno primo, nonageſimænonæ olympiadis, perrexiſſeq́; ad Platonem decimoſeptimo ætatis anno, annoſq́; uiginti apud eum fuiſſe cōmoratum. Tum uerò ueniſſe Mitylenem principe Eubulo, quarto anno cēteſimæ octauæ olympiadis. Verùm Platone primo anno functo uita, ſub Theophilo profectum eſſe ad Hermiam, manſiſſeq́; annos tres. ſub Pythodoto autem ſe contuliſſe ad Philippū ſecundo anno cēteſimænonæ olympiadis, Alexandro quintumdecimum iam annum ætatis agente. Athenas uerò conceſſiſſe ſecundo anno centeſimæ undecimæ olympiadis, atq; in Lyceo tredecim annos docuiſſe, ac demū perrexiſſe Chalcidem, tertio anno cētiſimæ quartædecimæ olympiadis, morboq́; periſſe, cùm eſſet annorum fermè ſexaginta trium. Quo etiam tempore Demoſthenes in Calabris defunctus ſit ſub Philocle. Fertur autem ob Caliſthenis inſidias in Alexādrū, infenſum fuiſſe Regi, illumq́; ad eum contriſtandum Anaximenem extuliſſe, ac miſiſſe Xenocrati dona. Luſit in eum epigrammate Theocritus Chius, ut ait Ambrion in libro de Theocriti uita, in hunc ſenſum:

Ἑρμείου εὐνούχου ἠδ' Εὐβούλου ἅμα δούλου

Σῆμα κενὸν κενόφρων τεῦξεν Ἀριστοτέλης. *hoc eſt,*

Hermiæ eunuchi ſimul Eubuliq́; ſepulcrum

Ment

Mente uacans uacuum ſtruxit Ariſtoteles.

Timon quoq; ſic illum agit:

Οὐδ᾽ἄῤ Ἀριςοτέλους ἐυκαιοσύνης ἀλεγεινῆς. hoc eſt,

Sed neq; Ariſtotelis leuitas miſeranda loquacis:

Hæc uita Philoſophi fuit. Cæterùm nos ipſius quoq; teſtamenta legimus in hunc fermè modum. Bene quidem ac rite erit, Quod ſi quid contigerit ita legauit Ariſtoteles. Curatorem quidem omniũ & per omnia iuſsit eſſe Antipatrũ. Quoad uerò Nicanor adoleſcat, curatores ac tutores inſtituit Ariſtomenem, Timarchum, Hipparchum, Cliotelẽ & Theophraſtum ſi uoluerit, ac ſi curam ſuſcipere uelit filiorum & Herpylidis, rerumq́; omniũ. Cumq; puella fuerit matura uiro tradi illam Nicanori. Sin uerò puellæ quippiã contigerit, quod abſit, uitaq; prius quàm cõnubio iũgatur, ſiue etiam poſtquam nupſerit antequam filios procreet, exceſſerit, Nicanor dominus eſto, ut & de puero & de cæteris dignè nobis ac ſeſe diſponat. Curet autẽ Nicanor & de puella & de puero Nicomacho, nihil ut illis deſit, patris ac fratris unà implens munus. Quòd ſi Nicanori quidpiã cõtigerit, quod abſit, ſiue priuſquam puellam duxerit, ſiue poſtquam duxerit, nondum filijs natis, quæ quidem ille inſtituerit, ea rata ſunto. Sin autem uoluerit, et Theophraſtus puellæ curam habeat. Sin aliàs, curatores habito cum Antipatro conſilio & de puella & de puero diſponant, ut eis uidebitur optimũ. Curã aũt habeant tutores & Nicanoris mei, & Herpylidis memores. Nanq; erga me ſtudioſa plurimum fuit, cæterorumq́; omnium, & ſi uirum accipere uoluerit, curent, ne indignè nobis locetur. Dentq́; illi præter ea quæ antea acceperat, de noſtra ſubſtantia, talentum argenti, treſq́;, ſi uoluerit, famulas & ancillam quam habet & Pyrrhæum puerum. At ſi quidem in Chalcide habitare

bitare uoluerit, hoſpitium quod ad ortum eſt: ſin autem in Stagyris, paternam domum. Vtrum uerò horum maluerit ſtudeant procuratores domum ita neceſſaria ſuppellectile inſtruere, ut et ſibi honeſtè, et Herpylidi ſufficienter inſtructa uideatur. Curæ ſit autem Nicanori *& Myrmecem puerum non indignè nobis ad ſuos referri, cùm eius, quas cepimus, facultatibus. Si autē & Ambracis libera, cumq́; puella uiro tradetur, quingētas illi drachmas, ancillamq́; quam habeat, dari iubeo. Sed & Thaleti præter ancillam quam habet emptam, drachmas nulle, & ancillulam. Simo quoq; abſq; priore pecunia, in puerum alium, ſiue puerum emi, ſiue pecuniā dari. Tychonem eſſe liberum cùm puella nupſerit, Philonemq; & Olympiū eiusq; filiolū. Porrò eorū qui mihi famulantur puerorū nullū uēdi uolo, ſed hæredes eis uti. Cùm uerò adulti erunt, pro merito dimitti liberos uolo Curent item ut conſummentur quæ Grillyoni ſunt traditæ exculpendæ imagines. Vbi uerò perfectè erūt, ſuis imponātur locis. Nicanoris quoq; ac Proxeni quam ſculpēdam cogitabā, matriſq́; Nicanoris, Arimneſtri uerò quæ perfecta eſt, ſuo ſtatuatur loco, ut ſit ipſius monumentū, quia ſine liberis defunctus eſt. Matris quoq; noſtræ Cererē in Nemea locet, aut ubicunq; uidebitur. Vbi uerò tumultū fecerit, ibi & Pytiadis ſublata oſſa condat, ſicut ipſa præcepit, ſiſtat & ſeruari Nicanoris uotum quod pro illo nouimus. Animalia lapidea cubitorum quatuor Ioui ſeruatori, ac Mineruæ ſeruatrici in Stagyris. Hæ teſtamentorū ipſius ſeries fuit. Fertur autē ollas plurimas repertas eſſe, Lyconemq; dicere, illum in* pelui calentis olei lauari ſolitum, oleumq; uenūdare. Quidā utrē calētis olei ſtomacho illū imponere conſueuiſſe tradunt, & cùm ſe ad quieſcendum componeret, æream ſphæram tenere in manu pelui ſubiecta, eo cōſilio,*

*πυέλῳ.

*lio,ut cùm dormientis manu excuſſa ſphæra in ſubditum
æreum uas incidiſſet,ſono illius excitus exurgeret. Eius eſ-
ſe præclaras iſtas ſentẽtias legimus Interrogatus quidnam
mendaces lucrarentur,ut cũ uera,inquit,dixerint,non illis
credatur. Cùm ſibi probro daretur, quòd flagitioſo homi-
ni miſericorditer tuliſſet opẽ,non,inquit, mores miſeratus
ſum,ſed hominem Amicis ac diſcipulis iſta conſueuerat di-
cere,ubicunq; moraretur, Aſpectus quidẽ à circũfuſo aëre
lumen accipit,animus autẽ à diſciplinis liberalibus. Sæpe-
numero cùm in Athenienſes inueheretur, aiebat illos fru-
menta & leges inueniſſe,uerũ frumẽtis quidẽ uti,non autẽ
legibus.*Studiorũ liberaliũ amaras radices,fructus autem* *παιδείας.
*dulces eſſe aſſerebat. Rogatus quidnam cito cõſeneſceret,
gratia,inquit.Quid ſit ſpes,uigilãtis,ait,inſomnium. Dio-
gene caricã porrigẽte, cogitãs n.ſi acciperet, * uſum eſſe,* χρείαν.
*meditatus ſumẽs,Diogenẽ ait caricã ſimul cum uſu perdi-
diſſe. Rurſus ab eo porrectã accipiens, atq; puerili more
in ſublime eleuans cùm dixiſſet, magnus Diogenes, eam
illi reddidit. Tria dicebat pueris eſſe neceſſaria, ingenium,
exercitationẽ,diſciplinam. Audierat aliquãdo ſe à quodam
maledictis eſſe laceſſitum. Tum ille,abſentem,inquit,etiam
uerberet. Dicebat pulchritudinem plus, quàm epiſtolas o-
mnes ualere ad commẽdationem. Pleriq; Diogenẽ ita ſta-
tuiſſe aſſerũt,ipſum autẽ donũ formæ dixiſſe;Socratem ue-
rò modici temporis tyrãnidẽ, Platonẽ naturæ priuilegiũ,
Theophraſtum tacitã deceptionẽ, Theocritũ uerò ebur-
neum detrimẽtum, Carneadẽ regnum*ſolitariũ. Rogatus* *ἀδορυφόρητον.
*quo differrent docti ab indoctis, quo, inquit, uiuentes à
mortuis. Eruditionem dicebat inter proſpera eſſe ornamẽ
tum,inter aduerſa refugium. Parentes qui liberos erudi-
endos curaſſent, longè honorabiliores eſſe his qui ſolum*

n genuiſ

genuiſſent. Eos enim uiuendi tantum, illos etiam bene beateq; uiuendi autores eſſe. Glorianti cuidam quòd magnæ eſſet urbis ciuis, noli, inquit, hoc attendere, ſed an dignus ſis magna & illuſtri patria. Rogatus quid ſit amicus, una, inquit, anima in duobus corporibus habitans. Homines pleroſq; dicebat ita eſſe parcos, ac ſi ſemper uicturi eſſent: alios tam prodigos, ac ſi continuò morituri. Percontanti cur honeſta forma præſtãtibus diutius congredimur, cæci, inquit, huiuſce interrogatio eſt. Rogatus quid ex philoſophia lucratus fuiſſet, hoc, inquit, ut iniuſſus ea faciã, quæ pleriq; per legũ metũ faciãt. Interrogatus quo pacto diſcipuli egregiè proficerẽt: Si excellentiores, ait, proſequentes tardiores non morentur. Loquaci homini cum illum improbè probris multis obtudiſſet, dicẽti, num te ſatis obtudi? Hercle, inquit, non tibi animũ aduerti. Cauſanti cur* ſtipẽ non bono homini dediſſet, nam & ita cõtigiſſe ferunt: Non, inquit, homini dedi, ſed humanitati. Rogatus erga amicos quales eſſe debeamus, quales, inquit, eos erga nos eſſe optamus. Iuſtitiã dicebat uirtutẽ animi unicuiq; ſecundum dignitatẽ diſtribuentem. Diſciplinam optimum eſſe dicebat uiaticũ ad ſenectutem. Refert Phauorinus in ſecundo commentariorũ illum crebro dicere ſolitũ: O amici, amicus nemo. Et iſta quidem ad illum referuntur. Conſcripſit autem & complura uolumina, quæ ut ſumma ingenij illius uis, ac præcipua circa omne orationis genus exercitatio clarius eluceat, ſubnectenda neceſſario exiſtimaui. De iuſtitia libros quatuor, de poëtis tres, de philoſophia tres, de republica duo, de rhetorica Gryllus unũ, Nerinthus unũ, Sophiſta unum, Menexenus unũ, Amatorius unum, Conuiuiũ unũ, de diuitijs unũ, Exhortationũ unum, de anima unũ, de precatione unum, de nobilitate unum, de

*ἔρανον.

uolup

uoluptate unum, Alexander ſeu de colonis unum, de regno unum, de doctrina unum, de bono tres, de Platonis legibus tres, de eiuſdem Repu. duos, Oeconomicus unũ, de amicitia unũ, Quid ſit tolerare ſiue tolerantia unum, de diſciplinis unum, de his quæ in contentionem cadunt duos, Solutiones eorum quæ in contentionẽ ueniunt, quatuor, Diuiſiones ſophiſticæ quatuor, de cõtrarijs unum, de ſpeciebus & generibus unũ, de proprijs unum, Cõmentaria, ἐπιχειρηματικῶν tres, Propoſitiones de uirtute tres, Obiectiones unum, de his quæ quot modis dicuntur, ſiue ſecundum propoſitum unum, de elementis tres, de ſcientia unum, de perturbationibus iræ unum, Moraliũ quatuor, de principio unũ, Diuiſiones XVII. *Diuiſibiliũ unũ, de interrogatione & reſpõſione duo, de motu unũ, Propoſitiones unũ, Propoſitiones cõtentioſæ quatuor, Syllogiſmi unum, Priorum analyticorum nouem, Poſteriorũ analyticorum maiorũ duo, de quæſtionibus ad diſciplinã pertinentibus octo, de meliore unũ, de idea unum, Termini topicorum ſeptem, Syllogiſmorum duo, συλλογιστικὸν & diffinitiones unũ, de eligibili & accidenti unum, de ijs quæ ante locos ſunt unum, Topicorum ad diffinitiones duo, Perturbationum unum, Diuiſibilium unum, Mathematicus unum, Diffinitiones* XIII. *Epicherematum duo, de uoluptate unum, Propoſitionum unũ, de uoluntario unum, de pulchro unum, Quæſtiones epicherematicæ* XXV. *Quæſtiones de amicitia duo, Quæſtiones de anima unum, Politicorum duo, Politicæ auditionis, ſicut Theophraſti, octo, de iuſtis duo, Artium introductio duo, Artis rhetoricæ duo, ars unum, alia ars duo, Methodicum unum, Artis Theodecti introductionis unũ, Artis poëticæ libros duos, Enthymemata rhetorica, de magnitudine unum, Enthymematũ diuiſiones unum, de dictione duo, de*

*συμβουλείας. *conſilio unum, Collectionis duo, de natura tres, Phyſicon unum, de Archytæ philoſophia tres, de Speuſippi Xenocratisq; philoſophia unum, ex Timæi Archytæq; diſciplinis ſumpta unum, Aduerſus Meliſſi dicta unum, Aduerſus Alcmæonis dicta unum, Aduerſus Pythagoricos unũ, Aduerſus Gorgiam unum, Aduerſus Xenocratem unum, Aduerſus Zenonis ſcita unum, de Pythagoricis unum, de animalibus nouem, Anatomorum octo, Electio anatomorum unum, de compoſitis animalibus unũ, de fabuloſis animalibus unum, de non gignendo unum, de plantis duo, Phyſiognomicon unum, Medicinalia duos, de monade unum, Signa tempeſtatũ unum, aſtronomicon ſpeculatiuus unum, de motu unum, de muſica unum, Memoriale unum, Homericarum ambiguitatum ſex, Poëtica unũ, Naturalium ſecundum elementa, triginta octo, Inſpectorũ problematum duos. Liberalium diſciplinarum duos, Mechanicus unum, Problematũ ex Democrito ſex, de lapide unum, Parabolæ unum, Inordinata XII. Expoſita generatim XIIII. Iura unum, Olympionice unum, Pythionicæ muſices unum, Pythicus unum, Pythionicorum *argumenta unum, Dionyſiacæ uictoriæ unum, de tragœdijs unum, Doctrinæ unum, Prouerbia unum, Lex commendatitia unum, Legum quatuor, Prædicamentorũ unũ, de interpretatione unũ, Reſpublicæ urbium, CLVIII. Scorſumq; ad Philippum de populari, paucorumq; & optimatũ & tyrannorũ Repu. epiſtolæ, Selymbriorum epiſtolæ, ad Alexandrum quatuor, ad Antipatrum nouem, ad Mentorem unam, ad Ariſtonem unam, ad Olympiadem unam, ad Hephæſtionem unam, ad Themiſtagoram unam, ad Philoxenum unam, ad Democritũ uerſus, quorum initiũ eſt, Sanctæ deum. Elegiæ, quarum eſt initiũ, Formoſæ matris filia. Sunt in ſumma uerſus omnes

*ἔλεγχοι.

omnes plus minus quadrageſies quinquies mille, trecenti & triginta. Hæc librorũ illius ſeries, hic numerus, in quibus quid agat ſummatim exponendum eſt. Duplicem eſſe philoſophiæ rationem, alteram uerſari circa actus, appellariq; πρακτικὴν, alteram in intelligentia & ſpeculatione conſiſtere, & θεωρητικὴν dici. Ad actionẽ pertinere ethicen & politicen, qua in parte tum de publica, tum de familiari re agi. Ad intelligentiam Phyſicen logicenq; referri. Porrò logicen inſtrumentum eſſe exactiſſimũ. Eius cùm geminam deſtinationẽ ac ſcopum ſubiecißet, ueriſimile ac uerum, ad utranq; duarum maximè rerum uiribus nititur. Namq; ad ueriſimile ſeu probabile, oratoria & dialectica, ad uerum autem analytica & philoſophia uſus eſt, nihil omnino omittens eorum quæ uel ad inuentionem, uel ad iudicium, uel etiam ad uſum pertinerent. Enimuero ad inuentionis adminicula, atq; ad ea res quæ ſpeculationi & arti inſeruiunt, propoſitionũ multitudinem tradidit, ex quibus quæſtiones probabilium epicherematũ elicere affatim licet. Porrò ad iudicandum analytica priora & poſteriora conſcripſiſſe, prioribus aſſumptionum iudicia permittens poſterioribus collectionis examen tradens. Cæterùm ad iudicandum ea quæ ſub certamen cadunt, quæq; in interrogatione uerſantur & cõtentione ſophiſticorum argumentorum, atque ſyllogiſmis atque his ſimilibus. Veritatis uerò iudicium earum quidem quæ ſecundum imaginationẽ ſunt actionum ſenſum definiuit. Moralium uerò, ubi de re publica, ac domeſtica, ubi de legibus agitur mentem. Finem autem unum expoſuit, uirtutis uſum in uita perfecta. Felicitatem ait plenitudinem ex tribus maximè bonis conſtantem, ijs nimirum quæ in animo ſunt, quæ & *priora uiribus appellat, ijs quæ ad corpus attinent, ut ſunt bona uale- *πρῶτα τῶν δυνάμεων.

*tudo,fortitudo,pulchritudo,cæteraq; his ſimilia, atque ijs
quæ extrinſecus ueniũt,diuitijs, nobilitate, & claritudine,
atq; in hunc modum cæteris,quibus tertiũ locũ aſsignauit.
Virtutẽ ad beatã uitam ſibi minimè ſufficere dixit, quippe
corporis bonis exterioribusq; indigere. Miſerum atq; infe-
licem fore ſapientem,ſiue doloribus afficiatur, ſiue inopia,
& cæteris huiuſmodi incõmodis prematur. Vitiũ autẽ ad
miſeriã atq; infelicem uitã ſufficere,quantumlibet corporis
affluat bonis. Virtutes ait non ſe inuicem ſequi. Fieri enim
poſſe,ut prudẽs quiſpiã ac iuſtus,idemq; intemperans atq;
incõtinẽs ſit. Sapientẽ quidẽ non omnino perturbationibus
uacare,uerùm perturbari modicè dixit. Amicitiã æquitatẽ
eſſe definiuit reciprocæ beneuolẽtiæ. Eius tres ſpecies eſſe
tradidit, Eſſe quippe aliã cognationis,aliã amatoriam,ter-
tiam hoſpitalem. Amorẽ non modò cõgreſsionis,uerùm &
philoſophiæ eſſe. Amaturũ quoq; ſapientem, neq; acceſſu-
rum ad Rempublicã,ducturumq; uxorẽ,& cum rege unà
uicturum. Tribus autem generibus uitæ conſtitutis, primò
quod in ſpeculatione,ſequenti quod in actu,& tertio quod
in uoluptate conſiſtit. Speculatiuum genus ſemper prætu-
lit. Liberales diſciplinas ad apprehenſionẽ uirtutis multũ
cõferre ſenſit. In deſcriptione rerũ naturalium præter cæ-
teros rationẽ maximè ſecutus eſt, adeò ut minimarũ qua-
rumq; rerum reddiderit cauſas. Vnde & naturalium com
mentariorũ cõplura ſcripſit uolumina. Deum ſicut & Pla
to incorporalem diffiniuit, eiusq; prouidentiã ad cœleſtia
uſq; pertingere,ipſum uerò immobilem eſſe. Porrò terrena
omnia ad cœleſtium congruentiã ordinẽq; diſponit. Præter
elementa iſta quatuor eſſe & quintũ aliud,ex quo cœleſtia
cõſiſtant,eiusq; motum orbicularẽ eſſe uariũ. Animã item
incorpoream,primamq; eſſe ἐντελέχειαν, corporis nempe*

natu

naturalis & organici potẽtia uitã habẽtis. Eſt autẽ ea iuxta illum duplex. Entelechiam uerò appellat, cuius ſit ſpecies quædã incorporea. Altera ex his quidẽ ſecundum potentiam, ut eſt Mercurius in cera, informis quidẽ, ſed idoneus ad percipiẽda lineamẽta, ſicut itẽ in ære ſtatua. Secundum uerò habitum Entelechia dicitur, ea quæ eſt conſummatæ ac perfectæ Mercurij ſtatuæ. Naturalis autẽ corporis dixit, nam ſunt corpora alia quidem manu & arte elaborata, ut ſunt quæ ab artificibus fiũt, puta turris atq; nauis. Alia uerò ſic à natura prodeunt ut arbores, et animaliũ corpora. Porrò organici dixit, hoc eſt, ad aliquid parati & cõditi, ut eſt ad uidẽdum oculus, auriſq; ad audiẽdum. Virtute autẽ uitã habẽtis, utputa in ſeipſo. Virtute autem uel potẽtia minus eſt ſecundũ efficaciã. Secundũ actionem autẽ, ut uigilãs habere animã dicitur. Secundũ habitũ autẽ, ut dormiẽs. Vt igitur & hic intelligatur, adiecit potentia. Multa igitur eiuſmodi & alia, & de alijs multis in hunc modũ philoſophatus eſt, quæ perlongum eſſet numerare. Cunctis enim in rebus ſummo ſtudio atq; induſtria fuit, inuentioniſq; incredibili copia uiguit, ut ex his quæ ſuprà annotauimus uoluminibus conſtat, quæ ad quadringentorum numerũ ferè perueniunt, de quibus nihil ambigitur. Nam ſunt & alia complura quæ ipſi adſcribuntur uolumina atq; ſententiæ. Verumenimuerò octo fuere Ariſtoteles. Primus hic ipſe. Secũdus qui Athenis rempub. adminiſtrauit, cuius etiã iudiciales leguntur orationes ſanè quàm elegantes. Tertius qui Iliadem Homeri ſcripſit. Quartus Siculus orator, qui ad Panegyricum Iſocratis reſcripſit. Quintus qui cognominatus eſt Mythus, Aeſchinis Socratici neceſſarius. Sextus Cyrenaicus, qui de poëtica ſcripſit. Septimus pædotriba cuius meminit Ariſto-

xenus in Platonis uita. Octauus grammaticus obſcurus & ignobilis, cuius de pleonaſmo ars legitur. Huius autem Stagyritæ philoſophi complures quidem fuere diſcipuli, ſed omnibus maximè præcelluit Theophraſtus, *de quo modo dicendum eſt.*

THEOPHRASTVS ERESIVS.

THeophraſtus Ereſius Melanti, ut Athenodorus in octauo deambulationum libro ait, fullonis filius, primo quidem in patria Leucippi ciuis ſui auditor fuit, inde cū Platonem audiſſet, ſe ad Ariſtotelem contulit. Eo item in Chalcidem profecto illi in ſcholæ regimine ſucceſsit, olympiade CXIIII. *Fertur ipſius quoq; ſeruus Pompylus nomine philoſophus fuiſſe, ut refert Myronianus Amaſtrianus in primo ſimilium hiſtoricorū capitum. Fuit autem Theophraſtus uir ſummæ prudētiæ, ſtudijq́; ſingularis, atq; ut ſcribit Pamphila trigeſimo commentariorum libro, Menandrū ipſum comicū inſtituit. Erat item beneficus in primis, & maximè affabilis. Eū Caſſander ſuſcepit, Ptolemæusq; ad illū miſit. Adeò autē Atheniēſibus acceptus fuit, ut cū illū Agnonides impietatis accuſare auſus eſſet parū abfuerit, quin ipſe ob eā rem crimē ipſum in ſe retorqueret. Accurrebāt ad illū audiendū diſcipuli ad duo millia. Hic in epiſtola ad Phaniam peripateticū inter cætera, de iudicio quoq; ita locutus eſt. Tantū abeſt, inquit, ut populi frequentiā cōuocē, ut ne cōſeſſum quidē eiuſmodi admittā, qualē abiectiſsimus quiſq;. Porrò recitationes emēdationis autores ſunt. Protelare autem omnia, atq; negligere nō iam ferūt ætates. In ea epiſtola ſcholaſticū* nominat. Cū tamē eſſet huiuſmodi, ſeceſsit ad tempus & ipſe et philoſophi reliqui. Quippe Sophocles Amphiclidæ filius legē tulerat, uti ne quis philoſophorum præeſſet ſcholæ,*

*κατακλαζόμενται.

le niſi id ſenatus ac plebs decreuiſſet: qui ſecus faceret capitale eſſet. Verũ ſequẽti anno denuo reuerſi ſunt, cũ à Philone Sophocli dies dictus eſſet. Quo tẽpore Athenienſes ea lege abrogata Sophoclẽ talentis quinq; multarunt, decreueruntq́; philoſophis reditum, ut & Theophraſtus remaneret, ſcholamq́; ut antea regeret. Eũ, cũ antea Tyrtamo illi nomen eſſet, ob diuinam elocutionem, Ariſtoteles Theophraſtum appellauit. Cuius & filiũ Nicomachum tametſi is præceptor eſſet, amauit, ut Ariſtippus in IIII. de antiquis delicijs meminit. Fertur Ariſtoteles de Theophraſto & Calliſthene idẽ quod de ſe & Xenocrate Plato, ut prædiximus, dixerat. Dixiſſe enim quòd hic pro excellẽti acumine ingenij cũcta facilimè aſſequeretur & exponeret, ille tardus et obtuſus eſſet ingenio, hũc fræno, illũ egere calcaribus. Dicitur & priuatim hortũ poſt Ariſtotelis diſceſſum poſſediſſe, Demetrio Phalereo familiari ſuo in hoc ſibi cooperãte. Nobiles ſunt et huius illæ ſententiæ: Citius credendũ dicebat in fræni equo, quã uerbo incõpoſito. Ad illũ qui in cõuiuio penitus tacebat, ſi quidẽ, ait, imperitus es, prudenter facis: ſin uerò peritus, imprudenter. Habebat & illud ſemper in ore, Sumptus pretioſiſſimus tempus eſt. Obijt ſenex ætatis anno LXXXV. cũ modicè à labore quieuiſſet. In quem etiam eſt noſtrũ epigramma:

Οὐκ ἄρα τοῦτο μάταιον ἔπος μερόπων τινὶ λέχθη
  Ῥήγνυσθαι σοφίης τόξον ἀνιέμενον.
Δὴ γὰρ καὶ θεόφραστος ἕως ἐπόνει μὲν ἀπηρὸς
  ἦν δέμας, εἶτ' ἀνεθεὶς κάτθανε πηρομελής. *hoc eſt,*

Haud uanè quidam, ſtudij, ſi fortè relaxes,
  Rumpi arcum dixit, quiſquis homo ille fuit.
Nam uegetus Theophraſtus erat firmusq; labore.
  Laxauit poſtquam membra labore, obijt.

Aiunt illum, cùm rogaretur à diſcipulis, num quippiam illis mandare uellet, dixiſſe, nihil quidem quod imperaret ſe habere, niſi quòd multa dulcia gloriæ obtẽtu uita mentitur. Nos *uerò cũ uiuere incipimus, tunc morimur.* Nihil *enim eſt inanius amore gloriæ. Sed eſte felices, uerbumq́; iſtud aut omittite, grandis enim labor eſt: aut illi intẽdite, magna enim illi gloria prouenit. Porrò uitæ uanitas amplior quàm utilitas eſt. Verum mihi quidem non iam quid agendum ſit conſulere ſuppetit, uos autem quid faciendum erit, deliberabitis. Iſta dicentẽ exhalaſſe animam tradunt.* Eum *uerò, ut fama eſt,* Athenienſes *pedibus omnes proſecuti, publicè honorauerunt.* Refert Phauorinus *illum iam uetulum lectica circunferri ſolitum, idq́; dicere* Hermippum, *eumq́; id ex* Arceſilai Pitanæi *hiſtoria ſumpſiſſe inter ea uerba quæ ad* Lacydem Cyrenenſem *habuit.* Reliquit *autem & ipſe ingenij ſui complura monumenta, & ipſa digniſſima ſum arbitratus quæ adnotarẽ. Sunt autem iſta, Priorum analyticorũ tres, poſteriorum analyticorum ſeptẽ, de ſolutione ſyllogiſmorũ unum, analyticorum epitome unum,* Deductorum *locorũ duo,* Speculationes *corũ quæ circa contentioſam orationem uerſantur, de ſenſibus unum, ad* Anaxagorã *unũ, de* Anaxagora *unum, de* Anaximene *unum, de* Archelao *unum, de ſale nitro aluminis unum, de his quæ durantur in lapides duo, de indiuiſibilibus lineis unum, auditionis duo, de uentis unum, uirtutum differentiæ unum, de regno unum, de regis inſtituto unũ, de uitiis tres, de ſenectute unum, de* Democriti *aſtrologia unum, de his * quæ in ſublimi fiunt unum, de imaginibus unum, de ſuccis, cute, & carnibus unum, διακόσμου unum, de hominibus unum, dictorum* Diogenis *collectio unum, diffinitionum tres,* Amatorius *unum, alius de amore unũ,*

de

de felicitate unum, de ſpeciebus duo, de caducis unum, de
**afflatione dei unum, de* Empedocle *unum, de epichere-* *ἐνθουσιασμοῦ.
matis x v i i i. *Cõtrouerſiarum tres, de uoluntario unum,*
Abbreuiatio Reipu.Platonis *duo, de diuerſitate uocis ani-*
malium eiuſdem generis unum, de his quæ ſubitò apparent
unum, de his quæ morſui & uulneri patent unum, de ani-
malibus quæ ſapere dicuntur unũ, de his quæ in ſicco mo-
rantur duo, de his quæ colores immutant unum, de his quæ
latibula & foſſas faciunt unum, de animalibus ſeptem, de
uoluptate, ſicut Ariſtoteles, *unum, alius de uoluptate unũ.*
Q*ueſtiones* x x i i i i. *de calido & frigido unum, de uer*
tigine & obtenebratione unum, de ſudore unum, de affir-
matione & negatione unum , Calliſthenes , *ſiue de luctu*
unum, de laboribus unum, de motu tres, de lapidibus unũ,
*de peſtilentijs unum, de *exanimatione unum,* Megaricus *λειποψυχίας.
unum, de atra bile unũ, de metallis duo, de melle unum, de
Metrodori *collectis unum, de æreis duo, de ebrietate unũ,*
Legum *ſecundum elemẽta* x x i i i i. Legũ *epitome decẽ,*
ad diffinitiones unum, de odoribus unum, de uino & oleo
primarum propoſitionum x v i i i. Legiſerorũ *tres,* Po-
liticorum tres, Politicon *ad tempera quatuor ,* Ciuilium
cõſuetudinum quatuor, de optima Republica *unum,* Pro-
blematum collectionis quinque, de prouerbijs unũ, de con-
cretionibus & liquefactionibus unum, de igne duo, de ſpi-
ritibus unum, de paralyſi unum, de ſuffocatione unum , de
**amentia unum, de paſſionibus unum, de ſignis unum,* So- *παραφρο-
phiſmatum duo, de ſyllogiſmorum ſolutione unum, Topi- σύνης.
*corum duo, de *cruciatu duo, de pilis unum, de tyrannide* *τιμωρίας.
unum, de aqua tres, de ſomno & inſomnijs unũ, de amici-
tia tres, de liberalitate duo, de natura tres, de naturalibus* *φιλοτιμίας.
x v i i i. *de naturaliũ abbreuiatione duo,* Naturaliũ *octo,*
aduer

aduerſus Phyſicos unum, de naturalibus hiſtorijs decem,

*χυλῶν. *Naturalium cauſarum octo, de * humoribus quinque, de mendacio uoluptatis unum, de anima quæſtio una, de indubitata fide unum, de ſimplicibus dubitationibus unum, Harmoniacon unum, de uirtute unum, Occaſiones, ſiue contradictiones unum, de negatione unum, de ſententia unum, de*

*γελοίων. *ridiculo unum, * Meridianorũ duo, diuiſiones duæ, de differentijs unum, de iniurijs unum, de laude unum, de expe-*

*αὐτομάτων. *rientia unũ, Epiſtolarũ tres, de * fortuitis animalibus unũ, de ſelectione unũ, Laudes deorum unum, de ſolennitatibus unum, de felicitate uuum, de enthymematis unum, de inuentis duo, Scholarum moralium unum, Morales figuræ unũ, de tumultu unũ, de hiſtoria unum, de iudicio ſyllogiſmorum unum, de mari unũ, de aſſentatione unum, ad Caſſandrum de regno unum, de comœdia unũ, de meteoris unum, de dictione unum, Verborũ collectio unum, Solutiones unũ, de muſica tres, Naturalium opinionũ X V I I. Naturaliũ epitome unum, de gratia unum, Morales figuræ unũ, de falſo & uero unum, Hiſtoria eorum quæ de deo dicuntur, ſex, de dijs tres, de menſuris unum, Megacles unum, de legibus unum, de iniquis legibus unum, Xenocraticorum collectanea unum, Confabulationes unum, de iuramento unũ, Oratoria præcepta unũ, de diuitijs unum, de poëtica unũ, Problemata ciuilia, naturalia, amatoria, moralia unum, Prouerbiorum unum, Problematum collectio unum, de problematibus naturalibus unum, de exemplari unum, de propoſitione & narratione unum, de poëtica alius, unum, de ſapientibus unum, de cóncilio unum, de ſolœciſmis unum, de arte oratoria unum, de artibus oratorijs ſpecies ſeptem, de ſimulatione unum, Commentariorum Ariſtotelicorum ſiue Theophraſticorum ſeptem, Hiſtoricorum geometricorum*

corum quatuor, Epitome Ariſtotelis *de animalibus ſex, de dijs epicherematũ duo*, Quæſtiones *tres, de regno duo, de cauſis unum, de* Democrito *unum, de calumnia unum, de generatione unum, de animalium prudentia & moribus unum, de motu duo, de uiſu quatuor, ad terminos duo, de eo quod eſt dari unum, de maiore & minore unum, de muſicis unum, de diuina felicitate unum, ad eos qui erant ex academia unum*, Exhortatorius *unum*, Quo *pacto ciuitates optimè inhabitentur unum, Commentaria unum, de* * *riuo qui erat in* Sicilia *unum, de conceſſis unum*, Qui *ſint modi ſciendi unum, de falſo tres*, Ante *topica unum*, Aſtrologicæ *hiſtoriæ ſex*, Arithmeticarum *hiſtoriarum argumentum unum*, Achicarus *unum, de iudicialibus orationibus unum*, Epiſtolæ *ad* Aſtricreontem Phaniam, & Nicanorem *de pietate unum*, Euiadis *unum, de *temporibus unum, de proprijs orationibus unum, de liberis educandis unum, alius differens de eadem re unum, de diſciplina, ſeu de uirtutibus, ſiue de frugalitate unum*, Exhortatorius *unum, de numeris unum, diffinitiones de dictione ſyllogiſmorum unum, de cœlo unum*, Politici *duo, de natura unum, de fructibus & animalibus, quæ in ſumma complexa ſunt uerſibus mille ſupra centum octoginta duobus*. Tot *ab eo uolumina elaborata ſunt*. Legi *autem & ipſius teſtamentũ in hæc uerba*: Bene *quidem, ut ſpero erit*. Cæterùm *& ſi quid ſecus contigerit, iſta ſtatuo*. Domeſticam *omnem ſuppellectilem* Melanti & Pancreonti Leontis *filijs trado*. Porrò *ex his quæ ab* Hipparcho *ſuppeditata ſunt, iſta mihi fieri uolo: quæ circa ſcholam ſunt, atque ſpectacula perfici, uel ſi quid circa ea in melius poſſit ornari*. Dehinc Ariſtotelis *imaginem eo in templo collocari, ac donaria reliqua, quæq; antea in tẽplo erant*. Deinde

*ῥύακος.

*καιρῶν.

*port

*σωΐλωρ. *porticum, quæ ſecundum ſcholam erat, exædificari priore non deteriorem, tabulaſq; in quibus orbis ſitus ſunt, in inferiore porticu reponi, aram quoq; conſtrui, ita ut neque profectio neq; honeſtas deſideretur. Volo autem & Nicomachi imaginem abſolute perfici. Opus quidem Praxiteli iniunctum eſt. Reliqua uerò impenſæ ab eo fieri. Statui autem illam iubeo ubicunque illis uiſum fuerit, quibus cura erit rerum cæterarum, quiq; teſtamento inſcripti ſunt. Ac de templo quidem ac donarijs in hunc modum ſtatuo. Fundum uerò quidem Stagyris habemus, Callino lego, libroſq; omnes Neleo. Hortum autem & deambulationem, ædeſq; omnes horto adiacentes amicis inſcriptis lego, quiq; uoluerit in eo unà uacare literis, atque ſimul philoſophari, quandoquidem fieri non poteſt, ut quiuis ſemper peregrinetur, ea tamen lege, ut neque illum alienent, neq; ut proprium quiſquam poßideat, ſed ueluti ſacrum quiddam cõmuniter ab hominibus poßideatur, quique ſe inuicem amicè ac familiariter utantur, ſicuti congruum ac iuſtum eſt. Sint autem qui illo communiter utentur, Hipparchus, Neleus, Strato, Callinus, Demoticus, Demaratus, Calliſthenes, Melantis, Pancreon, & Niceppus. Licere autem ſi philoſophari uelit, & Ariſtoteli Midiæ Pythiadiſq; filio, horum eſſe participem. Ipſiuſq; curam diligentißimè habere maiores natu, ut quammaximè ad philoſophiam inſtituantur, noſq; ſepelire in horti parte, quæ eis maximè cõmoda uidebitur, nihil ſuperfluum circa funus tumulum'ue faciendo. Vt autẽ dictum eſt, poſtea quàm nobis rectè curata ſunt omnia, cùm fanum & monumẽtum & hortus & ambulatorium reparata & refecta erunt, unà & Pompylum hunc, qui inhabitat, ea curare uolo, aliarumq; rerum quemadmodum prius, curã habere, illiuſq; cõmodis

proſpi

*proſpicere qui iſta habẽt. Pompylo autẽ & Threpte dudum liberis, qui magno nobis uſui fuerunt, ſi quid antea à nobis præſtitũ eſt, & quæ illi acquiſierunt, & quæ nunc illis ac Hipparcho dari conſtitui, drachmas bis mille, tutò ac firmiter hæc illis poßidenda cenſeo, ſicut & ipſis Melanti & Pancreonti ſæpius dixi, cunctaq́; mihi annuerunt. Do autẽ illis & Somatalem, & ancillam. Ex pueris autẽ Molonem quidẽ & Cimonem, & Parmentem iam nunc liberos dimitto. Manem uerò & Calliam cùm annos quatuor in horto perſeuerauerint, in cultu & labore ſe ita gerentes, ut culpari iuſtè non poßint, liberos dimitti iubeo. Domeſticæ uerò ſupellectilis cum Pompylo quantũ uiſum fuerit curatoribus ſufficere datũ fuerit, quod reliquũ erit, conflare. Demotimo Cariona do, Donacemq́; Neleo. Eubium uenundari placet. Dabit autem Hipparchus Callino drachmas ter mille. Melanti uerò & Pancreonti, niſi Hipparchũ intueremur & antea nobis fuiſſe perutilem, & nunc in ſuis rebus magnum pertuliſſe naufragium, mandaremus profectò ea cum Melanto, & Pancreonte educere. Quoniam uerò non illis facilè fore animaduerti, cùm illo unà diſpenſare ac exequi, commodiusq́; illis arbitratus ſum, ſiquid ab Hipparcho conſtitutum acceperint. Dabit autẽ Hipparchus Melãto & Pancreonti utriq; talentũ, daturus & curatoribus ad ea quæ in teſtamento ſcripta ſunt perficienda ſumptus neceſſarios, ſuo quæq; tẽpore. Quæ cũ impleuerit omnia, abſolutus erit, ac liber à debito omni, & omnibus quæ contraxerat mecũ *inſtrumẽtis. Quòd ſi qd meo nomine Hipparcho in Chalcide prouenit emolumenti, hoc totũ eius erit. Curatores autẽ earũ rerũ quæ teſtamento inſcriptæ ſunt, hi erunt, Hipparchus, Neleus, Strato, Callinus, Demotimus, Calliſthenes, Cteſarchus. Porrò teſtamenti exemplaria Theophraſti anulo ſi-*

*συμβολαίω.

gnata apud Hegeſiā condita ſunt. Hipparchi teſtes Calippus, Pellancus Philomelus, Euonymeus, Lyſander, Hybees, Philon Alopecenſis. Teſtamentum alterum accepit Olympiodorus. Teſtes ijdem fuere. alterum accepit Adimanthus. Tulit autem Androſthenes filius. Teſtes Aimneſtus Cleobuli filius Lyſiſtratus, Phidonus Thaſius, Strato Arceſilai filius Lampſacenus, Theſippus, Theſippi filius è figulis, Dioſcorides Dionyſij Epicephiſius. Hæc ſeries teſtamentorum illius fuit. Sunt qui dicant Eraſiſtratum medicum huius fuiſſe auditorem, & fieri poteſt. Succeßit autem illius ſcholæ Strato.

STRATO LAMPSACENVS.

STrato Arceſilai filius Lampſacenus, cuius in teſtamēto mentionem fecit Theophraſtus, uir eloquentißimus fuit. Phyſicus autē idcirco appellatus eſt, quòd in ea ſpeculatione præ cæteris diligētißime uerſatus eſt. Fuit autem & præceptor Ptolemæi Philadelphi, à quo talentis LXXX. donatū aiunt. Enimuerò ſcholæ præfici cœpit, ut Apollodorus in Chronicis refert, Olymp. CXXIII. eamq; annos XVIII. tenuit. Ferūtur eius de regno libri tres, de iuſtitia tres, de bono tres, de dijs tres, de magiſtratibus tres, ſeu duos, de uitis, de felicitate, de regia philoſophia, de fortitudine, de inani, de cœlo, de ſpiritu, de natura humana, de generatione animaliū, de cōcubitu, de ſomno, de inſomnijs, de uiſu, de ſenſu, de uoluptate, de coloribus, de morbis, de iudicijs, de uiribus, de metallicis machinis, de fame, de obtenebrationibus, de leui et graui, de afflatione, de tēpore, de cibo & incremēto, de animalibus, de quibus dubitatur, de fabuloſis animalibus, de cauſis, ambiguorum ſolutio, locorum principia, de accidenti, de diffinitione, quid ſit magis & minus, de iniuſto, de priore & poſteriore

riore. Inuentorum elenchi duo, de commentarijs ambigitur. Epiſtolæ quarum eſt initium, Strabo Arſinoë ſalutem, quadringentæ quinquaginta. Hunc aiunt adeo fuiſſe tenuem, ut ſine ſenſu moreretur. In quem hoc ſcripſimus epigramma,

Λεπτὸς ἀνὴρ ἢ προσεχρήσατο χρησμοῖς
Στράτωνα τοῦτον φημὶ τὸν λαμψακηνόν.
Λάμψακος ὅν ποτ' ἔφυσεν. ἀεὶ ἢ νόσοισι παλαίων
Θνήσκει λαθὼν οὐδ' ᾔσθετο, θανάτου. hoc eſt,
Corpus erat tenuis ſi non oracla fuiſſent,
Stratona dico, ſi neſcis, Lampſacenum.
Qui morbis ſemper fuerat luctatus acerbis
Tandem ſine ullo ſenſu mortis occidit.

Fuerunt autem Stratones octo. Primus Iſocratis auditor. Secundus hic ipſe. Tertius medicus, Eraſiſtrati diſcipulus, ſiue, ut quidam aiunt, alumnus. Quartus hiſtoricus, Philippi & Porſei qui aduerſus Romanos pugnauerunt, geſtorum ſcriptor. Sextus poëta epigrammatum. Septimus antiquus medicus, ut ait Ariſtoteles. Octauus peripateticus, qui uixit Alexandriæ. Porrò Phyſici iſtius feruntur teſtamenta in hunc modum. Iſta ſi quid ſiniſtre accidat diſpono. Ea quidem quæ domi ſunt Lāpyrioni, & Arceſilao relinquo omnia. Porrò ex pecunia quam Athenis habeo, primum quidem curatores iuſta, & quæ poſt funus fieri ſolenne eſt, diligenter curabūt, nihil neq; ſuperfluè, neq; illiberaliter agentes. Erunt autē teſtamenti curatores, Olympicus, Ariſtides, Mneſigenes, Hippocrates, Epicrates, Gorgylus, Diocles, Lycon, Athanes. * Scholam quidem Lyconi relinquo. Namq; alij ſunt uel ſeniores uel occupati. Rectè autem facient reliqui, ſi hoc ipſum ſuo iudicio firmauerint. Libros illi omnes, præterquam quos ipſi ſcripſimus,

*διατριβήν.

pſimus,relinquo,uaſa etiam omnia conuiuij ſtramẽtaq́;,& pocula.Dent autem Epicrati curatores drachmas quingẽtas, & unum ex pueris quemcunq; Arceſilaus iudicabit. Primùm quidem Lampyrion & Arceſilaus pacta tollant. quæ pro Hyræo Daippus ſtatuit,nihilq́; debeat, neq; Lampyrioni neq; Lampyrionis hæredibus,ſed liber ſit ab omni

*συμβολαίων. *chirographo. Dent illi curatores drachmas quingentas, & ex pueris unum quemcunq; probarit Arceſilaus, ut is qui nobiſcum multum laborauit, magnoq́; nobis uſui fuit, habeat unde uiuere honeſtè poßit. Diophantum præterea dimitto liberum,& Dioclem,& Album.Simmiam autem Arceſilao reddo. Sed & Dromonẽ liberum relinquo. Vbi uerò Arceſilaus aduenerit,computet Hyræus cùm Olympico & Epicrate cæteriſq́; curatoribus funeris,aliorumq́; ſolennium ſumptus. Quod autem pecuniæ reliquum erit, accipiat Arceſilaus ab Olympico, nihil ei moleſtiæ exhibens per tempora & annos.Tollat autem & pacta Arceſilaus quæ compoſuit Strato cum Olympico, & Amenia, condita penes Philocratem Tiſameni filium. Monumentũ uerò faciant,ut uidebitur Arceſilao & Olympico & Lyconi.Atq; hic quidem,ut fertur,teſtamẽti illius ſumma fuit, ſicut ipſum collegit Ariſto eius neceſſarius. Cæterùm Strato ipſe,ſicut & ſupra declaratum eſt,uir inſignis, & ſumma admiratione dignus fuit,in omni orationis genere uerſatus,ſed phyſicæ maxime ſtudijs excellẽs, quod genus & antiquius eſt,& multorũ præclara ingenia exercuit.Succeßit in eius locum Lycon.

LYCON TROADENSIS.

LYcon Aſtyanactis filius Troadenſis,uir eloquens,educandis,inſtituendiſq́; pueris maximè idoneus fuit, Aiebat enim adiungi neceſſariò pueris pudorem, & laudis

ſtud

ſtudium, uelut equæ *calcar atq; frænum. Porrò ipſius lo- *μύωπα.
cutio & interpretationis copia hinc apparet. Ait enim in uirginem pauperem hoc modo, Graue onus eſt patri puella, præ dotis inopia, excurrens in flore ætatis. Vnde & Antigonum de illo hoc dixiſſe ferũt, poßibile non eſſe ſuauecolentiam mali atq; gratiam aliorſum transferri, ſed in ipſo homine ueluti in arbore ſingula quæ dicerentur oportere inſpici. Cæterùm quia in dicendo erat ſuauißimus, idcirco quidam etiam ipſius nomini g, literam adijciebant, ut eſſet Glycon, quod dulcedinem ſonat. Porrò in deſcribendo ſui dißimilis erat. In hos uerò qui quoniam dum tempus eſſet non didicerant, pœnitentia ducerentur, idq́; reuocare cupiebant, in hunc modum iocabatur. Dicebat enim eos qui ignauiæ ſuæ ſeram pœnitentiam uoto ſarcire quærerent, impoßibili ſeipſos arguere. Qui autem uellent, planè eos aiebat excidiſſe ratione, ueluti diſtorta regula naturã recti explorantes, ſeu faciem perturbata aqua uel ſpeculo peruerſo. Quin & ad forenſem quidẽ coronam complures proficiſci, uerùm ad olympiacam, aut paucos aut neminem. Sæpe Athenienſibus conſulens magno illis emolumẽto fuit. Erat uerò mundißimus cultu, adeò ut ueſtium incredibili mollitie ac nitore uteretur, ut Hermippus refert, ſed exercitatißimus ac ualido ſanoq́; corpore effectus eſt, omnemq́; athletarum habitum præferebat, cùm, autore Antigono Caryſtio, antea* fractiori, & graciliori eſſet * ἀποθλαδίας
corpore. Quocirca & in patria luctatus fertur, more pa- καὶ ἱμποινής.
trio, atq; pilæ ludo exercuiſſe. Erat autem Attalo & Eumeni in primis charus atq; inter paucos amicißimus, qui & illum ſæpenumero regia magnificentia donabant. Tentauit & Antiochus illum habere apud ſe, ſed ſpe ſua fruſtratus eſt. Adeò autẽ inimicus erat Hieronymo peripate-

*ἐτήσιον. tico, ut ſolus * aniuerſario die ad illum non proficiſceretur, de quo in Arceſilai uita diximus. Porrò ſcholæ principatum tenuit annos duos ſupra quadraginta, cùm illum ſibi ſucceſſorem in teſtamento Strato reliquiſſet, olymp. CXXVII. Quin & Panthœdi quoq; dialectici auditor fuit. Obijt autem annos natus ſeptuaginta quatuor, afflictus podagræ morbo. In quem noſtrum eſt epigramma,

Οὐ μὰ τὸν οὐδὲ λύκωνα παρίσομεν. ὅττι ποδαλγὴς
Κάτθανε θαυμάζο τοῦτο μάλιςα δ' ἐγὼ
Τὴν οὕτως ἀΐδαο μακρὴν ὁδὸν, ἂν πρὶν ὁ ποσσὶν
Ἀλλοτρίοις βαδίσας ἔδραμε νυκτὶ μιῇ. hoc eſt,

Prætereunda mihi non ſunt & fata Lyconis,
Fecerat infirmum quem ualetudo pedis.
Nanq; pede alterius ſemper cùm nixus adiret,
Tam longam miror nocte uolaſſe uiam.

Fuerunt & alij Lycones, Primus Pythagoricus, Secundus hic ipſe, Tertius uerſificator, Quartus epigrãmatũ poëta. Huius quoq; philoſophi teſtamẽtum huiuſce reperimus. Iſta equidem ſtatuo de rebus meis, ſi quidem hunc morbum ferre nequiuero. Ea quidem quæ domi ſunt, omnia Aſtyanacti & Lyconi fratribus do, atq; ex his reddendum cenſeo, quæ Athenis poſſedi à quouis ſumpta, ſiue exacta, quæq; in funus cæteriſq; ſolennibus impenſa fuerint. Quæ uerò in urbe & Aegina habeo, Lyconi præcipuè do, quòd is nomen ferat noſtrum, mecumq; diutiſſimè, atq; cum ſummo amore ſit commoratus, ſicut dignum erat, quippe qui filij tenebat locum. Porrò Peripatum amicis ac neceſſarijs relinquo, Buloni, Callino, Ariſtoni, Amphioni, Lyconi, Pythoni, Ariſtomacho, Heraclio, Lycomedi, Lyconi fratrueli. Præficiant autem ipſi quemcunq; permanſurum in ſchola, maximeq; utilem futurum, exiſtimauerint. Eis uerò conſ

rò conſentiant & reliqui familiares, & mei & loci gratia. Cæterùm funus & crematio curæ erit Buloni & Callino & amicis cæteris, uti ne illiberalis, neu ſuperflua ſit. Eas uerò quæ mihi erant in Aegina partes, poſt diſceſſum meum diuidat Lycon adoleſcentibus, in uſum olei, ut ex eo mei & eius qui me honorauerit utilitate paretur iuſta memoria, ſtatuamq́; noſtram locet eo loco ubi conuenienter ſtare eam perſpexerit. Cooperetur autem unà & Diophantus & Heraclides Demetrij filius. Ex his autem quæ in urbe ſunt, reddat Lycon omnibus quæ prædixi præſens poſt ipſius diſceſſum, ſequanturq́; Bulon & Callinus, & quæcunq; in funere ac ſolennibus cæteris impenſa fuerint. Tollat autem ea ex his rebus domeſticis, quæ ambobus communiter à me relicta ſunt. Honoret item & medicos Paſithemin & Midam dignos profectò magno & honore & pretio, ob ſummam in me diligentiam, & artem. Lego & Callino filio pateras duas, uxoriq́; illius gemmas duas, tapetasq́; alterum uilloſum, alterum purum, & ſagum & duo puluinaria ex omnibus quæ reliqua ſunt optima, ut quantum ad honoris rationem attinet, ne iſtorum obliti uideamur. De his autem qui mihi ſeruierunt, ſic ſtatuo. Demetrio quidem iam diu libero redemptionis pretium remitto, & quinq; minas do, & pallium & tunicam, ut qui mecum diu & multum laborauit, honeſtè uitam exigat. Critoni autem Chalcedonenſi ſimiliter redemptionis pretia relaxo, & minas quatuor itidem dari iubeo. Micrum liberum dimitto, ac eum Lyco nutriat, & annos ſix ab hoc tempore deinceps erudiat. Charetem itidem d mitto liberum, nutriatq́; illum Lyco, duasq́; ill minas do, & libros meos relictos. Eos uerò qui necdum editi ſunt, Callino, ut illos edat diligenter. Sed & Syro libero minas*

* *ῥοιάκων, & gemmas, θηρικλείων.*

*quatuor lego, & Menodoram do, & ſi quid mihi debet, relaxo. Hylaræ item quinq; minas & * tapetem uilloſum, & duos puluinos, & periſtroma, & lectũ quencunq; uoluerit. Liberã item dimitto Micri matrem, & Noëmonẽ, & Dionẽ, & Theonem, & Euphranorem, & Hermiam, & Agathonem, ubi biennij tempus impleuerit, dimitti liberum iubeo, & lecticarios. Ophelionem quoq; & Poßidonium cùm annos quatuor peregerit, itidem liberari uolo. Demetrio præterea & Critoni, & Syro ſingulis lectũ & ſtragulam ueſtem ex reſiduis relinquo, ut Lyconi conuenire uidebitur. Iſta illis donabuntur, qui profectò oſtenderunt quàm ſolicitè ſibi commiſſa peregerint. De ſepultura uerò uidebit Lycon, ſiue me hic, ſiue domi ſepelire maluerit. Certò enim mihi perſuaſum eſt, illum quod conueniat, honeſtumq́; ſit, nil ſegnius cernere quàm nos. Cùm uerò pro dignitate præſtiterit hæc omnia, rata ſit illi eorum quæ hic ſunt omniũ largitio. Teſtes Callinus, Hermioneus, Ariſton Chius, Euphronius Pæanienſis. Adeò autem ſapienter ille geßit omnia quæ pertinent ad eruditionem & ſtudia humanitatis, ut ad teſtamenta quoq; ſua nihilominus diligentiam prudentiamq́; pertenderit, ita ut in ea quoq; parte ſit ſtudioſè imitandus.*

* ἀμφίταπον.

DEMETRIVS PHALEREVS.

Demetrius Phanoſtrati filius Phalereus, auditor quidem fuit Theophraſti, cæterùm cùm apud Athenienſes concionaretur, urbi præfuit annos decem, æreisq́; ſtatuis honoratus eſt trecẽtis ſexaginta, quarum plures equeſtres erant, & in curribus ac bigis ſtabant, ſummoq́; ſtudio intra trecentos dies conſummatæ erant. Cœpiſſe autem Rempu. adminiſtrare eo tempore quo Harpalus Alexandrum fugiens Athenas uenit, Demetrius Magneſius

in

in æquiuocis teſtatur. Diu autē atq; præclare rem adminiſtrauit. Namq; & reditibus, & ædificijs ciuitatem auxit, & quidem cùm adhuc ſatis illuſtris non eſſet. Erat enim, ut Phauorinus in primo commentariorum ait, ex Canonis familia, uerùm urbana ac nobili Lamia amica, ut idem ait in primo, utebatur. Sed & à Cleone ſeſe perpeſſum eſſe in ſecundo tradit. Porrò Didymus in ſympoſiacis ipſum, & χαριτοβλέφαρον, & λαμπετώ à meretrice quadā appellatū ait. Fertur cū Alexādriæ amiſiſſet oculos, à Serapide illos rurſus accepiſſe. Quocirca & pæanas qui nūc etiam canuntur, feciſſe. Verùm cùm apud Athenienſes clariſsimus eſſet, & ipſe tamen ab ea quæ cuncta conſumit inuidia tentatus eſt. Quippe inſidias paſſus à quibuſdam mortis ſententiam abſens excepit. Non tamen eius corpore potiti ſunt, uerùm ipſius deijcientes imagines, ærugine ex induſtria fœdatas, alias quidem uendiderunt, aliàs ſummerſerunt, aliaſq; in* fruſta conciderunt. Quippe & hoc fertur. Vna autem ſola in arce ſeruata eſt. Feciſſe autem hoc Athenienſes Demetrio iubente rege, Phauorinus autor eſt in Omnimoda hiſtoria. Sed & imperij ipſius adminiſtrationem, ut Phauorinus idem ait, impietatis accuſarunt. Enimuero Hermippus eum tradit poſt Caſſādri necē Antigoni metu ſe ad Ptolemæum Soterē contuliſſe, multumq; illic temporis moratū inter cætera cōſuluiſſe regi, ut filijs quos ex Eurydice ſuſceperat, impartiretur regnum. Illo non obtēperante, ſed ei quē ex Beronice genuerat diadema tradente, ab hoc ipſo poſt patris mortē fuiſſe aſſeruatum in prouincia, quoad aliquid de illo ſtatuiſſet. Hic ille mœſtior uixit, ac ueluti dormitans ab aſpide manū morſus ex uita migrauit, ſepultuſq; eſt in Burſirite regione prope Dioſpolin. Ei quoq; nos fecimus epigrāma in hunc modū:

*ἀμίδας, matellas.

Παρ' ἡμῶν ἀνεῖλεν ἀσπίς. τὸν σοφὸν Δημήτριον
Ἰον ἔχουσα πολὺν ἄσμηκτον
Οὐ ςίλβουσα φῶς ἀπ' ὀμμάτων, ἀλλ' ἀΐδην μέλανα. i.
Occidit aſpis ſapientem noſtrum Demetrium
Virus habens tetri plurimum.
Non flammam ex oculis coruſcans, ſed atros inferos.

Porrò Heraclides in epitome ſucceßionum Sotionis, Ptolemæum ait Philadelpho concedere uoluiſſe regnum, illumq; prohibuiſſe dicendo, ſi alteri dederis, ipſe non habebis. Cùm uerò accuſaretur Athenis Menander comicus, nam & hoc audio, parum abſuit quin capitis exciperet ſententiam, ob aliud nihil niſi quòd amicus huius eſſet. Purgauit autē eum Teleſphorus Demetrij gener. Verùm & librorum multitudine, ac uerſuum numero omnes fermè ſui temporis peripateticos ſuperauit, doctißimus atq; peritißimus omnium. Sunt autem ipſius monumenta, partim hiſtorica, partim politica, poëtica alia, alia rhetorica, concionum ac legationum, ſed & orationum Aeſopiarum collectiones, & complura alia. Sunt autem de legibus Athenienſium libri quinq;, de ciuibus Athenienſibus duo, de ratione ducendi populum duo, de rep. duo, de legibus unum, de rhetorica duo, de re militari duo, de Iliade duo, de Odyſſea quatuor, Ptolemæus unum, Amatorius unū, Phædondas unum, Mædū unum, Cleon unum, Socrates unum, Ariſtomachus unum, Artaxerxes unum, Homericus unum. Ariſtides unum, Ariſtomachus, Exhortatorius unum, Pro repu. unum, de decennio unum, de Ionibus unū, de legatione unū, de fide unum, de gratia unum, de fortuna unū, de magnificentia unum, de legibus unū, de nuptijs unū, de trabe unum, de pace unū, de ſtudijs unū, de* tempore unum, Dionyſius unū, Chalcidicus unū, Athenienſium

*καιρȣ.

ſium incurſio unum, de Antiphane unum, prœmiũ hiſtoricum unum, Epiſtolæ unũ, concio iurata unum, de ſenectute unum, Iura unum, Aeſopiarum unum, de* uſu unum. Porrò ſtylus ipſe Philoſophicus, oratorio robore uiribusq; permixtus. Hic ubi comperit Athenienſes imagines ſuas euertiſſe: At, inquit, uirtutem illi non euerterunt, cuius gratia illas erexerant. Aiebat non eſſe paruum aut negligendum membrum ſupercilia, poſſe enim uitam omnem obſcurare. Non modò diuitias cæcas aſſerebat, uerùm & illarum autorem fortunam. Quantum in bello poſſet ferrum tantũ in Repub. eloquentiam ualere. Cùm uidiſſet aliquando iuuenem luxurioſum, ecce, inquit, *quadrata ſtatua, habens ſyrma, uentrem, pudenda, barbam. Hominum faſtu turgidorũ aiebat circumcidi oportere altitudinẽ, ſenſumq; relinquere. Iuuenes aſſerebat oportere domi quidem parẽtes, in itineribus autem obuios, in ſolitudine uerò ſeipſos reuereri. Amicos dicebat ſecundis in rebus adeſſe aduocatos, in calamitatibus autem ſua ſponte atq; inuocatos. Fuerunt autem Demetrij memorababiles uiginti. Primus Chalcedonius orator Thraſymacho antiquior. Secũdus hic ipſe. Tertius Byzãtius peripateticus. Quartus qui cognominatus eſt γραφικὸς, apertus atq; ad diſſerendũ facilis, idemq; ipſe pictor. Quintus Aſpendius, Apollonij Solenſis diſcipulus. Sextus Calãtianus qui de Aſia & Europa ſcripſit libros uiginti. Septimus Byzãtius qui tredecim libris Gallorũ ex Europa in Aſiam tranſitũ, et octo alijs Antiochi et Ptolemæi geſta, Libyæq; ſub ipſis adminiſtrationem cõſcripſit. Octauus ſophiſta qui moratus Alexãdriæ artes oratorias ſcripſit. Nonus Adramytinus grammaticus, ἰξίων appellatus, quòd in Iunonem in aliquo iniurijs affeciſſe uideretur. Decimus Cyrenæus grammaticus cognomento Stamnus, uir ſane memorabilis

*χρείαι.

*τετράγωνος ἑρμῆς.

bilis. Vndecimus Sceptius uir diues ac nobilis, & in primis ſtudioſus. Hic etiam Metrodorum ciuem promouit. Duodecimus grammaticus Erythræus, ciuis adſcriptus in Mno. Decimus tertius Bithynius Diphyli Stoici filius, diſcipulusq; Panætij Rhodij. Decimus quartus orator Smyrnæus. Atq; iſti quidem proſa oratione ſcripſerũt, poëtæ autem hi. primus qui comœdiam ſcripſit. Secundus Epicus poëta, cuius illa ſola habentur, quæ aduerſus inuidos ſcripſit:

Ζωὸν ἀτιμήσαντες, ἀποφθίμενον ποθέουσι.
Καί ποθ' ὑπὲρ τύμβοιο, καὶ ἀπνόου εἰδώλοιο
Ἄστεα νεῖκος ἐπῆλθεν ἔειν δ' ἐστήσατο λαός. *hoc eſt,*
Oderunt unum quem mox poſt funera quærent.
Et ſuper exanimi nonnunquam umbra, atq; ſepulcro
Contendere urbes amplæ, populiq; potentes.

Tertius ex Tharſo Satyricus. Quartus Iambicus uir, amarulentus. Quintus ſculptor, cuius Polemo meminit. Sextus Erythræus, uarius ſcriptor, qui hiſtoricos et oratoricos cõſcripſit libros.

HERACLIDES PONTICVS.

HEraclides Eutyphronis filius, Heracleotes è Ponto uir diues Athenas cõceſſit. Vbi primũ quidẽ Speuſippo ſe in diſciplinam dedit, Pythagoreorumq; auditor fuit, Platonemq; imitari nitebatur. Poſtremò, ut Sotion in ſucceſſionibus ait, Ariſtotelem audiuit. Hic mollicula ueſte utebatur, tumentiq; fuit corpore, adeò ut illũ Attici non iam Põticum, ſed pompicum uocarẽt. Porrò inceſſu mitis erat, & uerendus. Feruntur ingenij illius monumẽta præclara atq; optima. Dialogi, quorum quæ ad mores inſtituẽdos faciũt, ſunt hæc: de iuſtitia tres, unum de temperãtia, de pietate, de fortitudine, cõmuniterq; de uirtute unũ, de felicitate unũ, de principio unum, de legibus unum, deq; his affinibus, de

nomin

*nominibus unum, pacta unũ, Inuitus amatorius, & Clinias unũ. Naturales uerò, de mente, de anima, ſeorſumq́; de anima, & de natura, & *imaginibus, ſeu ſimulacris. Aduerſus Democritum, de cœlis unum, de his quæ ſunt apud inferos, de uitis duo, de cauſis morborum unũ, de bono unum, aduerſus Zenonem unũ, aduerſus Metronem unum. Grammatici uerò, de Homeri & Heſiodi ætate duo, de Archilocho et Homero duo. Muſici uerò de his qui apud Euripidẽ & Sophoclem reperiuntur, duo, de muſica duo. Solutionũ Homericarum duo. Theorematicus unum, de tribus tragicis unum, figuræ unum, de poëtica, & poëticis unũ, de cõiectura unum, de præſcientia unum, Heracliti enarrationes quatuor, in Democritum enarrationes unum, Solutionum quæ in cõtentionem ueniunt duo, proloquium unum, de ſpeciebus unum, Solutiones unum, monita ad Dionyſiũ unum. Rhetorici duo, de oratoris officio, ſiue Protagoras. Hiſtorici, de Pythagoreis, & de inuentis. Ex his alia quidẽ comicè finxit, ſicuti de uoluptate, et pudicitia. Alia tragicè, ſicut de his quæ ſunt apud inferos. & de pietate, & de poteſtate. Obſeruat autem ſæpenumero & mediocritatem in dicendo quandam ueluti philoſophis, & ducibus ciuibusq́; uiris adinuicem loquentibus. Extant illius ſcripta & de geometria, & de dialectica. Eſt autem in omni genere orationis uarius, & dictione diſtinctus, maximãq́; habet capiendi animos, atq; oblectandi uim. Sunt qui aſſerant illum & patriam à tyranno liberaſſe, eo necato, ut ait Demetrius Magneſius in ὁμωνύμοις, qui de illo tale aliqđ tradit. Nutriſſe eum à puero draconẽ, & cùm iam moriturus eſſet, iuſſiſſe cuidã ex neceſſarijs, ut eius corpus occuleret, draconemq́; ſupponeret lectulo, ut putaretur ad deos migraſſe, factũq́; eſt, ut ille mandauerat. Interea cùm Heraclidem efferrent*

*εἰδώλων.

ciues,

ciues,atq; laudibus proſequerentur, audito clàm ore draco ex ueſtibus prodijt,perturbauitq; plurimos. Tandem uerò aperta ſunt omnia,uiſusq; eſt Heraclides,non qualis putari uoluit,ſed qualis erat. Eſt & in hunc noſtrum epigramma:

Ἤθελες ἀνθρώποισι λιπεῖν φάτιν ἡρακλείδη
ὥς ῥα θανὼν ἐγένου ζωὸς ἅπασι δράκων.
Ἀλλὰ διεψεύσθης σεσοφισμένε. δὴ γὰρ ὁ μὲν θὴρ
ἦν δράκων, σὺ δὲ θήρ, οὐ σοφὸς ὢν ἑάλως. hoc eſt.

Mirum Heraclides quid tantum optaueris amens
Poſt mortem nobis ut uidérere draco.
Falſus at es,mihi crede,fuit nam bellua uerè
Ille draco,ſed eras bellua non ſapiens.

Hæc Hippobotus quoq; ait. Cæterùm Hermippus Heracleotas tradit,cùm fames uaſtaret prouinciã,incõmodi abſolutionẽ ex Pythia quæſiſſe. Porrò Heraclidem Theoros, & quam memorauimus Pythiã quoq; corrupiſſe pecunijs, ut dicerẽt tunc demum eos leuandos incommodis,ſi & uiuum Heraclidem Eutyphronis filium,aurea corona honorarẽt,& uita functum,ut heroẽm uenerarẽtur. At ubi oraculum delatum eſt,nihil eos qui hanc ſcenã finxerant,inde eſſe lucratos. Continuò enim coronatum in theatro Heraclidem ſtupidum atq; tactũ ſydere eſſe, Theoros uerò *deuolutos interiſſe,Pythiamq; ipſa hora cùm aſcendiſſet, in adytum draconis morſu continuò efflaſſe animam,atq; iſta quidem de ipſius morte. Tradit autẽ Ariſtoxenus muſicus illum tragœdias etiam ſcripſiſſe, Theſpidiſq; illas prænotaſſe titulo. Climaclcon quoq; ait illa ſua furatum de Homero & Heſiodo ſcripſiſſe. Autodorus quoq; Epicureus illũ arguit,cõtradicens ijs, quæ ille de iuſtitia ſcripſit. Inſuper & Dionyſius Metathemenus,ſeu ut alij uolũt Spintharus Parthenopæum ſcribẽs,Sophocli inſcripſit. Ille ita credẽs, in quib

*καταλισθέντες

*in quibuſdam commentarijs ſuis eius teſtimonijs ueluti Sophoclis utitur. Id ſentiens Dionyſius, illo negante & diffitente miſit ex *exēplari uidendos uerſus, & ita per omnia habebat. Amabat autē iſte Dionyſium, uerùm ille neq; ita fidē accōmodās, fortè aiebat et fieri poſſe, ut ita ſe haberet, rurſus ad illū ſcr pſit Dionyſius, Hæc profectò comperies:* *παραστιχίδα.

Γέρων πίθηκος ὀυχ ἁλίσκεται πάγῃ,

Ἁλίσκεται μὲν, μετ ἀχρόνου δ' ἁλίσκεται. *hoc eſt,*

Laqueo uetuſtam non prehendes ſimiam.

Prendes quidem illam, quamuis ægrè id deniq;.

*Et hæc, Heraclides literas ignorat, nec erubeſcit. Fuerunt autem X I I I I. Heraclides. Primus hic ipſe. Secundus cōterraneus huius qui pyrrhichas, nugasq; compoſuit. Tertius Cumanus qui Perſica quinq; libris abſoluit. Quartus Cumanus orator qui artes rhetoricas ſcripſit. Quintus Callicianus ſiue Alexandrinus, qui ſex libris ſucceſsionem explicuit, orationeq; Lembeuticā, unde & Lembus uocabatur. Sextus Alexandrinus Perſicarum proprietatum ſcriptor. Septimus dialecticus Bargyleites qui contra Epicurū ſcribit. Octauus medicus Hiceſius. Nonus medicus Tarētinus empericus. Decimus poëticus qui *præcepta cōſcripſit. Vndecimus ſculptor Phocenſis. Duodecimus argutus epigrammatū poëta. Decimustertius Magneſius, qui ſcripſit Mithridatica. Decimusquartus qui conſcripſit de aſtrologia.* *παραινέσεις.

DIOG

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM uita, Liber ſextus.

ANTISTHENES ATHENIENSIS.

ANTISTHENES *Antiſthenis filius, Athenienſis fuit. Dicebatur autem nō eſſe indigena. Quod cùm ſibi probro daretur, dixiſſe fertur, & Deûm mater Phrygia eſt. uidebatur enim illius mater ex Thracia. Vnde cùm in Tanagrēſi pugna fortiter ſe geßiſſet, autor fuit Socrati, ut diceret: Ex duobus Atheniēſibus ita fortem nunquam natum eſſe. Ipſe quoq; Athenienſibus quòd indigenæ eſſent gloriantibus exprobrans dicebat, illos *brucis & cocleis nihilo nobiliores. Hic initio quidem Gorgiā audiuit oratorem. Vnde & in dialogis oratorium dicendi genus exprimit, maximeq́; in ueritate, et exhortatione. Hermippus autem ait illum in celebritate Iſthmia uituperare, ac laudibus efferre ſolitum Athenienſes, Thebanos, & Lacedæmonios, deinde id uitaſſe intuentem plurimos ex urbe confluere. Poſtremò Socrati ſeſe addixit, tantumq́; cum illo profecit, ut moneret diſcipulos, ut ſui ſub Socrate eſſent cōdiſcipuli. Commoransq́; in Pireo quotidie, quadraginta ſtadijs emenſis audiebat Socratem, à quo & tolerantiam addiſcens trāquillitatis illius imitator effectus, cynicā primus ſectā inſtituit. princepsq́; in ea fuit. Quodq́; labor bonum eſſet, magni Herculis, ac Cyri exemplo perſuadebat, id à Græcis, hoc à Barbaris mutuatus, primusq́; definiuit ſermonē, dicēs: Sermo eſt qui qcqd ſit aut fuerit, exprimit. Dicebat autē identidem, Inſania potius, quàm uoluptate afficiar.*

*ἀττιβίλων.

ciar. & illud: Cum eiuſmodi mulieribus conſuetudinem habendam, quæ beneficio beneficium retalient. Pontico adoleſcenti cùm ſe illi in diſciplinam dare uellet, rogaretq́; quanam re ſibi opus eſſet: Libro, inquit, nouo, & ſtylo nouo, nouaq́; tabella, animum ſignificans. Interroganti cuiuſmodi uxorem duceret: Si, inquit, formoſam duxeris, * communẽ habiturus es, ſi diformem, pœnam. Cùm audiſſet Platonem aliquãdo ſibi maledicere: Regium, inquit, eſt malè audire, cùm bene feceris. Cumq́; aliquando Orphicis myſterijs initiaretur, diceretq́; ſacerdos, eiuſmodi initiatos bonis plurimis apud inferos perfrui. Cur igitur, ait, ipſe non moreris? Probro ei dabatur aliquando, quòd non eſſet ex duobus liberis genitus: Neq́;, inquit, ex duobus luctatoribus, et tamẽ luctator ſum. Interrogatus cur paucos haberet diſcipulos quòd, inquit, argentea illos uirga eijcio. Rogatus item cur in diſcipulos acriter inueheretur, & medici, inquit, in languidos. Cùm uidiſſet aliquando fugientem mœchum, O inquit, infelix quantum periculi uno obolo uitare potuiſti. Præſtare dicebat, ut Hecaton ait, neceſſitate urgente * in coruos, quàm aſſentatores incidere: illos quippe mortuos, iſtos uiuentes deuorare. Rogatus quid nam apud homines eſſet beatiſſimum: Felicem, inquit, mori. Familiari quodam apud ſe deplorante, quòd perdidiſſet commentaria, oportebat, inquit, iſta animo potius, quàm chartis inſcribere. Sicuti rubigo ferrum, ita inuidiam inuidos conſumere aiebat. Eos qui cuperent immortales eſſe, oportere dicebat piè uiuere ac iuſtè. Ciuitates tunc interire aiebat, cùm bonos diſcernere nequeunt à malis. Cum aliquando à malis laudaretur: Miſerè, inquit, metuo, ne fortè mali quippiam fecerim. Fratrum qui eſſent concordes conuictum omni murò dixit eſſe fortiorem. Ea dicebat

* Græcè iucundior προσονομία in κοινὴν et ποινήν.

* κόρακας ἢ κόλακας.

bat paranda uiatica, quæ cum naufragio ſimul enatarent. Probro illi dabatur aliquando quòd congrederetur malis: At medici, inquit, inter ægrotos uerſantur, neq; tamen febricitant. Abſurdum eſſe dicebat triticum purgare* lolio, bellumq; inutili milite, Rem uerò publicam inuidis non exhaurire. Rogatus quidnam ex philoſophia lucratus eſſet, mecum, ait, colloqui poſſe. Cuidam ſibi in conuiuio dicenti, cane, tu mihi, inquit,* tibias inſla. Diogeni tunicā petenti, pallium explicari iußit. Interrogatus quænam eſſet diſciplina magis neceſſaria, mala, inquit, dediſcere. Eos hortabatur qui maledictis inceſſerentur tolerare, magis quàm ſi lapidibus ſe quiſpiam ageret. Platonem inſimulabat, ut faſtu turgidum. Cùm ergo fieret pompa, inſpiciens hinnientem frementemq; equum, ad Platonem conuerſus: Tu, inquit, iudicio meo præclarus fuiſſes equus. Venerat aliquādo ad eum mala ualetudine affectum, & cùm* uas cerneret ubi Plato uomerat: Bilem inquit, uideo, faſtum, uerò non uideo. Athenienſibus conſulebat, aſinos ut equos diligerent. Quod cùm illi ab ratione alienum dicerent, at, inquit, apud uos duces erunt qui nihil didicerunt, ſolumq; deſignati ſunt. Dicenti ſibi cuidam, multi te laudant, quid enim, ait, mali feci? Cùm pallij diſciſſam partem conuerſam in conſpectum dediſſet, intuitus Socrates, uideo, inquit, per pallium tuam uanitatem. Interrogatus à quodam, ut ait Phanias in libro de Socraticis, quid nam faciendo bonus, & honeſtus euaderet: Si mala, inquit, quæ habes, ab ijs qui nouerunt didiceris eſſe fugienda. Cuidam delicias laudanti, * inimici, ait, delicatè uiuant. Adoleſcenti qui ſe fictori ſuo conformabat, dic ait, ſi uocem æs acciperet, quanam in re gloriaretur, illo dicente, in pulchritudine: Non igitur, inquit, erubeſcis qui cum inanimi gloriaris?

*αἴρας.
*αὔλησον.
*λεκάνην.
*ἐχθρῶν παῖδες.

Pont

Pontico adoleſcente pollicente illum ſibi fore curæ, ſi nauis applicaret qua ſalſamenta uehebantur, ſumpto illo & uaſe nouo, abijt ad eam quæ farinam uenundabat, & oneratus abibat. Illa uerò pretium petente, hic, inquit, adoleſcens dabit, ſi ſalſamētorum ipſius nauis applicuerit. Ipſe Anyto exilij & Melito mortis autor fuiſſe uidetur. Nāq; Ponticis iuuenibus ob Socratis gloriam ſolicitatus cum incidiſſet, eos ad Anytum abduxit, dicens illum moribus ſapientiorem eſſe quàm Socratem, qua ex re indignatos circunſtantes effugaſſe illum. Sicubi uerò ornatam offendiſſet mulierem, ad domum illius proficiſcebatur, iubebatq; uirum eius equū proferre & arma, ut ſi quidē hæc illi eſſent, delicijs uacare ſineret, his enim iniurias propelleret: ſin aliàs, cultū amoueret. Quæ autē illi placuere, iſta ſunt: Docibilē eſſe uirtutem. Eoſdem eſſe nobiles ac ſtudioſos. Sufficere uirtutem ad beatam uitam nullo indigentem, niſi Socratis uiribus. Virtutem quoq; operum eſſe, neq; uerbis multis, neq; diſciplinis indigentem, ſapientemq; ſibi ipſi ſufficere: Ipſius enim eſſe quæ aliorū ſunt omnia.* Gloriæ priuationem bonū eſſe labori ſimile. Sapientē non ſecundum conſtitutas leges uicturū, ſed iuxta uirtutis normam, ducturumq; uxorē procreandorum liberorum cauſa, formoſiſsimis quibuſq; congreſſurum mulieribus, atque amaturum. Solum quippe ſcire ſapientem quæ nam ſit amanda. Inſcribit illi Diocles & iſta, Sapienti peregrinum aut nouum nihil, neq; indignus eſt qui ametur uir bonus. Studioſi amici propugnatores faciunt, qui animoſi & iuſti ſunt. Virtutem arma eſſe quæ tolli non poſsint. Præſtat cū paucis bonis aduerſus malos omnes, quàm cum multis malis aduerſus paucos pugnare. Solicitè obſeruandos inimicos, primi enim peccata ſentiunt. Iuſtum uirum pluris

*ἀδοξίαν.

p facien

faciendum quàm propinquum. Viri ac mulieris uirtus eadem. Bona pulchra, mala eſſe turpia. Iniqua omnia aliena puta atq; peregrina. Murum tutiſſimum prudentiam eſſe, neq; enim decidere, neq; prodi. Mœnia ſtruenda in noſtris animis quæ capi nõ poſſunt. Differebat autem in gymnaſio quod κυνόσαργες appellatur, nõ longe à portis ciuitatis. Vnde quidã cynicam ſectam appellatam uoluit, ipſeq́; cognominabatur ἁπλοκύων, ac primus palliũ, ut ait Diocles, duplicauit, ipſoq́; ſolo utebatur, baculumq́; ſumpſit ac peram. Primus autẽ, ut Neãthes tradit, ſimplicis quoq; pallij uſum habuit. Porrò Soſicrates in ſucceſſionum tertio, Diodorũ Aſpẽdium & barbam demiſiſſe, & baculo, & pera uſum eſſe ait. Hunc ſolum ex omnibus Socraticis Theopompus laudat, dicẽs fuiſſe acutiſſimum, & ex ſuauitate colloquij quemlibet capere ac ducere quò uellet. Liquet id autẽ ex libris ſuis, atq; ex illo Xenophõtis ſympoſio: uideturq́; & grauioris ſectæ Stoicæ princeps fuiſſe. Quocirca & Athenæus poẽta epigrãmatũ ſic de illis ait,

ὦ Στωϊκῶν μυθῶν εἰδήμονες, ὦ πανάριστα
Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσι
Τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον, ἅδε γὰρ ἀνδρῶν
Μούνα καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας.
Σαρκὸς δ᾽ ἡδυπάθημα φίλον, τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις
Ἡ μία τῶν Μνήμης ἤνυσε θυγατέρων. *hoc eſt,*

Stoicidæ ſpectata cohors, qui inſignia ſacris
Mandatis melius dogmata ueſtra libris.
Vnam animi ſummum uirtutem culmen habere
Vrbes quod ſeruet ſola quod ipſa homines.
Carnis at illecebras alijs, ſibi finis ut eſſet
Vnica perfecit filia Mnemoſynes.

Hic & Diogeni tranquillitatis, & Crati continentiæ, &

Zenoni

Zenoni tolerantiæ dux & autor fuit. Ipſe qui ciuitati fundamenta ſubiecit. Enimuero Xenophon ſuauiſsimū in colloquio fuiſſe ait, atq; in rebus alijs continentiſsimum. Feruntur & ipſius ſcripta tomi x. Primus in quo de dictione ſiue de figuris. Aiax ſiue aiacis oratio. Vlyſſes ſiue de Vlyſſe. Oreſtis defenſio, de cauſidicis. Iſographe ſiue Deſias ſiue Iſocrates, aduerſus Iſocratis ἀμάρτυρον. In ſecūdo tomo de animaliū natura, de procreatione filiorum, ſiue de nuptijs amatorius, de Sophiſtis φυσιογνωμικὸς. Exhortatorius primus, ſecūdus, tertius, de Teognide quinto. Tomus tertius, in quo de bono, de iuſtitia, de fortitudine, de lege ſiue de Republica, de lege ſiue honeſto & iuſto, de libertate & ſeruitute, de fide & curatore, de interrogatione, de uictoria. Oeconomicus. In quarto tomo Cyrus, Hercules maior ſiue de fortitudine. In quinto tomo Cyrus ſiue de regno. Aſpaſia. In ſexto tomo in quo ueritas, de diſſerendo ἀντιλογικός. Sathon de contradictione tres. de locutione. In ſeptimo tomo, de diſciplina ſiue de nominibus quinq;, de moriēdo, de uita & morte, de his quæ ſunt apud inferos, de uſu nominum ſiue contentioſus, de interrogatione & reſponſione, de opinione & ſcientia quatuor, de natura duo. Interrogatio de natura duo, Opiniones ſiue contentioſus, de addiſcendo problemata. In octauo tomo de muſica, de expoſitoribus, de Homero, de * iniuſtitia, & impietate, de Calchante, de exploratore, de uoluptate. In nono tomo de Odyſſea, de uirga Mineruæ, ſiue de Telemacho, Helena, & Penelope, de Protheo, Cyclops, ſiue de Vlyſſe, de uini uſu, ſiue de ebrietate, ſiue de Cyclope, de Circe, de Amphiarao, de Vlyſſe, & Penelope, de cane. In x. tomo Hercules, ſiue Midas, Hercules, ſiue de prudentia, ſiue de fortitudine. Dominus, ſiue amans.

*ἀδικίας.

Dominus,ſiue exploratores. Menexenus, *ſiue de imperio.* Alcibiades, Archelaus, *ſiue de regno. Atq; ita quidem ſcripſit.* Timon *autẽ ob multitudinem eorum quæ ſcripſit increpans illum,* ingenioſum nugatorem eum dixit.* Obijt *morbo,quo tẽpore* Diogenes *ingreſſus ad illũ dixit,* Num *amico opus eſt? aliquando item intrauerat ſicam habẽs, ad quẽ ille cùm diceret,quis me doloribus abſoluet? ille oſtenſa ſica,hæc ait:& ille, doloribus dixi, non uita.* Videbatur *enim ferme mollius præferre morbum præ amore uitæ.* Eſt *autem noſtrum epigramma in* Antiſthenem *ita ſe habens:*

*παντοφυὴ φλέδονα.

Τὸμ βίομ οἶσθα κύωμ Ἀντίσθενες, ὧδε πεφυκὼς
ὥστε δακεῖμ κραδίημ ῥήμασιμ ȣ̓ στόμασιμ.
Ἀλλ' ἔθανες φθισικός, τάχ' ἐρεῖ τις ἴσως. τί τȣ̃το;
Πάντως εἰς ἀΐδημ δεῖ τιν' ὁδηγὸμ ἔχειμ; hoc eſt,

In uita canis acer erat Antiſthenes,*ut tu*
Morderes uerbis,haud tamen ore homines.
Mortuus es phthiſicus.uerùm quis fortè rogabit,
Non'ne ducem ad manes prorſus habere opus eſt?

Fuerunt autẽ & alij Antiſthenes *tres.* Vnus *è ſchola* Heracliti. *Alius* Epheſius. *Tertius* Rhodius *quidã hiſtoricus.* Quoniam *uerò eos qui ab* Ariſtippo *fluxere,ac* Phædone *tranſegimus, age nunc illos qui ab* Antiſthene *uenerunt* Cynicos,*ac* Stoicos *hoc ordine adijciamus.*

DIOGENES.

Diogenes Iceſij *menſarij filius,* Synopeus *fuit.* Fugiſſe *illum,cùm pater eius publicè menſam haberet,ac pecuniam adulteraret,* Diocles *autor eſt.* Porrò Eubulides *in libro de* Diogene, Diogenem *ipſum hoc feciſſe ait, & cum patre unà pulſum fuiſſe.* Ipſe *quoque in* Podalo *de ſeipſo ait,falſo ſignare monetam.* Quidam *uerò cum cùm curator effectus eſſet, perſuaſum ab opificibus aiunt ueniſſe* Delphos,

*phos,atq; Delum,in patriã Apollinis, percontatumq́; eſſe an id ageret quod ei ſuaderetur, quod cùm ſibi permiſſum eſſet,euentũ rei non intelligens, de ciuili moneta æs adulteraſſe,deprehenſumq́;,ut quidã uolunt,exilio damnatũ eſſe, ut autẽ alij putant, metu perterritũ ſponte patriã liquiſſe. Sunt qui dicant illum à patre acceptam pecuniã * adulteraſſe,neq; illum quidem in carcere diem obiſſe,hunc autem effugiſſe,profectumq́; Delphos ſciſcitatum eſſe,utrum pecuniam falsò ſignaret, & quid faciens clariſſimus futurus eſſet,atq; ita hoc oraculum cepiſſe.Cùm uerò Athenas cõceſſiſſet,conuenit Antiſthenem. Eum ille cùm *repelleret, quippe ex conſtituto ſuo neminem recipiebat, uicit perſeuerantia ſua, illo ſiquidem aliquando intentante baculum, ſubiecto capite,cæde, inquit, non enim ita durum baculum reperies, qui me abs te, quandiu aliquid dixeris, arcere poßit.Hic iam auditor illius factus eſt, ac ueluti profugus ex patria ſe ad uictum ſimplicem contulit. Conſpecto, ut Theophraſtus ait,in Megarico mure diſcurrente,qui neq; cubiculum inquireret,neq; tenebras revereretur, neq; aliquid eorũ,quæ ad ueſcendum idonea uiderentur,appetere, & ipſe caſus ſuos conſolatus eſt. Pallium, ut quidam uolunt,primus duplicatũ in uſu habuit,ob neceſſarium uſum, utq; illo ſe dormiens obuolueret, peramq́; tulit, in qua & cibos ferebat,omniq; ad omnia utebatur loco,& prandens & dormiens & loquens. Quocirca & Athenienſes aiebat Iouis porticum oſtendens, ſibi condidiſſe * palatium ubi ueſceretur. At baculo quidem primũ innitebatur cùm infirmus eſſet,deinceps autẽ eum ſemper ferebat, non quidem in urbe,ſed iter agens,unà cum pera, ut refert Athenodorus Athenienſiũ princeps, & Polyeuctus rhetor, & Lyſinias Aeſchrionis filius. Cùm autem ad quendam ſcri-*

[Margin notes:]
* παραχαράξαι quod uariè uertit interpres.
aliàs, τῇ προσεδρείᾳ ἐξεβιάζετο.
* πομπεῖον.
ὀλυμπιόδωρος. Olympiodorus & princeps.
προστάτης, ἄρχων.

pſiſſet ut ſibi pararet cellulam, & ille tardius id exequeretur, dolium, quod in Metroo erat, pro domo habuit, ſicut & ipſe in epiſtolis teſtatur. Atq; æſtate quidem ſeſe in feruida harena uolutabat, hyeme uerò ſtatuas niue perfuſas complectebatur, omni ex parte ſeipſum ad laborum tolerantiam exercēs. Acer item erat in deſpiciēdis alijs. Vnde & Euclidis ſcholam, alludens ad nomē χολὴν, id eſt, bilem appellabat, & Platonis *auditoriū, conſumptionē. Dionyſiaca certamina, magna miracula ſtultorū dicebat. Oratores, turbæ miniſtros. Dicebat autē cùm intueretur, in uita gubernatores, medicos, atq; philoſophos, animaliū omniū ſapientiſſimum hominem eſſe. Cùm autē contrà inſpiceret ſomniorū interpretes, cōiectores, uates, uel huiuſmodi cæteros, uel qui gloriæ aut diuitijs addicti eſſent, tunc demum nihil ſe ſtultius exiſtimare homine. Aiebat arbitrari ſe, in uita ſæpius parandum *uerbū quàm laqueum. Intuitus aliquando Platonem in conuiuio magnifico guſtantem oleas, quid, inquit, ſapiens uir in Siciliam huiuſmodi menſarum gratia profectus, appoſitis modo nō frueris? Et ille, at Hercle, inquit, Diogenes, & illic oleis & reliquis eiuſmodi ut plurimum ueſcebar. Et ille, quid, inquit, Syracuſas nauigare oportebat, an tunc Attica oleas non ferebat? Phauorinus in omnimoda hiſtoria Ariſtippum hoc dixiſſe tradit. Et præterea aliquando caricas comedens obuiauit illi, dixitq;, licet tibi deguſtare, qui cùm acceptas edıſſet, deguſtare dixi, non deuorare. Calcans ipſius aliquando ſtratū, præſentibus Dionyſij amicis quos ille inuitarat, dixit, Calco Platonis inane ſtudium: ad quem Plato, quanto, inquit, ô Diogenes faſtu tumes dum ſuperbiam te calcare putas. Alij Diogenē hoc dixiſſe ferunt, calco Platonis faſtum, illumq; reſpondiſſe, at faſtu alio Diogenes. Porrò Sotion in

*Διατριβὴν, κατατριβήν.

*λόγον ἢ βρόχον.

In quarto refert hoc illi dixiſſe Platonem cinicum. Vinum aliquando poſtularat ab eo Diogenes atq; caricas, at ille lagenam integram miſit: ad quem Diogenes inquit, ſi quidem rogatus fueris, duo & duo quot ſunt, reſpondes uiginti, ita neq; ſecundum ea quæ poſceris das, neq; ad quæ rogaris reſpondes: notabat autẽ illum ut uerboſum. Interrogatus ubinam Græciæ uiros uidiſſet bonos: uiros quidem, ait, nuſquã, ſed Lacedæmone pueros uidi. Cùm ſerio quãdoq; loqueretur, nemoq; ſibi intenderet, *ſeſe ad ſonum muſicum cõtulit. Congregatis autẽ ad ſe plurimis exprobrauit quòd ad inepta ſtudioſè concurrerent, ad ea uerò quæ grauia eſſent & utilia negligẽter* cõuenirent. Dicebatq; de fodiendo & calcitrãdo certare homines, ut autẽ boni & probi fierẽt, curare neminẽ. Grãmaticos admirabatur, quòd cũ Vlyßis mala requirerent, ſua ignorarent. Muſicos itidẽ in ius uocabat, quòd cum lyræ chordas congruè aptarẽt, animi mores incõcinnos haberẽt. Sed & mathematicos carpebat, quòd ſolẽ & lunã & ſydera intuentes, quæ ante pedes eſſent negligerent. Oratores itẽ, quòd ſtuderẽt iuſta dicere, non autem & facere. Auaros quoq; quòd pecuniã uituperarẽt, ac ſummè diligerẽt. Reprehendebat eos, qui iuſtos quidẽ, quòd pecunias contemnerent, laudabãt, pecunioſos uerò imitari ſatagebãt. Stomachabatur eis qui pro bona ualetudine ſacra facerẽt, inter ſacrificia cõtra ſanitatẽ cœnarẽt. Seruos mirabatur, qui cũ edaces dominos cernerẽt, nihil diriperẽt ciborum. Laudabat eos, q uxores ducturi fuiſſent et nõ ducerẽt, et qui nauigaturi nõ nauigarẽt, quiq; acceſſuri ad rẽp. minimè accederent, & qui pueros habituri in delicijs ſe continerent, & qui ſe cõponerẽt ad cõuiuendũ regibus, neq; tamen accederẽt. Dicebat manus ad amicos nõ cõplicatis digitis exten-*

* ἀπεραντολόγον.

* ἐπέβαλε τερετίζειν.

* τῦ παραςύτγιν.

Aliàs, Menippus. di oportere. Refert Hermippus in auctione Diogenis, qd captus ac uenditus, cùm rogaretur quid ſciret agere, reſponderit ſcire ſe uiris imperare, atq; ad præconē, prædica, inquit, quiſnam dominū ſibi emere uult. Sedere prohibitus, nihil, inquit, refert, nam & piſces quomodolibet iaceant emi. *λοπάδα. Mirari dicebat, cùm * ollā quidē ac operculum non ſine tactu ac tinnitu emamus, ſolo in homine emendo aſpectu contenti ſumus. Dicebat Xeniadæ emptori ſuo, ipſum ſibi, quãuis eſſet ſeruus, obtēperare oportere, nam & medicus & gubernator, ſi ſeruus, utiq; ſibi paretur. Eubulus uerò in libro qui inſcribitur Diogenis auctio, ita filios Xeniadæ inſtituiſſe ait, poſt diſciplinas reliquas equitare, arcus intēdere, fundas rotare, atq; iaculari. Deinde in palæſtra non permittebat pædotribæ eos in morem athletarum exercere, ſed id roboris tantum, & bonæ ualetudinis gratia. Tenebãt uerò pueri, poëtarū, ac ſcriptorum aliorū ipſiuſq; Diogenis plura memoriter, omnemq; illis doctrinæ rationem ut facilè memoria teneretur, breuiter collectam inſinuabat. Domū quoq; miniſtrare docebat cibo leui, ac uili contentos & aqua. *ἐν χρῷ, & incompoſitos. ἀκαλλωπίστους. Tonderi ad * cutem iubebat, incōpoſitoſq; deducebat, ac ſine tunicis, & calceis tacitos, ac ſe tantum in uia induentes. Educabatq; eos & ad uenationes. Contrà illi Diogenis curam habebant, parentibuſq; commendabant. Senuiſſe ipſum apud Xeniadem, idem ipſe autor eſt, ac uita functū à filijs eius fuiſſe ſepultum. Vbi percontante Xeniade quomodo ſe ſepeliri mallet, in faciem inquit. Illo cauſam interrogante, quoniam, inquit, poſt paulū inferiora cōuertenda ſunt. Dixit autem hoc quia Macedones iam obtinerent, atq; ex humilibus ſublimes fierent. Cùm ſe quiſpiam in domum magnifico inſtructam apparatu induxiſſet, & ſpuere uetaret,

poſte

poſteaquã excreauit in illius faciẽ ſputa cõiecit, deteriorẽ locũ ubi ſpueret ſe non inueniſſe dicens. Alij Ariſtippo id applicant. Cùm clamaſſet aliquando, heus homines, conueniſſentq́; plurimi, baculo illos agebat dicens, homines non purgamenta uocaui. Ait hoc Hecato in primo de uſu. Alexandrũ dixiſſe ferunt, quòd niſi Alexãder eſſet, Diogenẽ ſe eſſe uoluiſſet. Debiles dicebat non ſurdos aut cæcos, ſed qui peram non haberent. Ingreſſus aliquando ſemitonſo capite cõuiuium iuuenum, quemadmodum ſcribit Metrocles in uſibus, plagas retulit. Poſtea nomina illorũ qui ſe ceciderant inſcribens circuibat in Leucone, ea præſe ferens. Ita illis uicẽ cõtumeliæ reddidit, dum reprehendendos & obiurgãdos omnibus expoſuit. Dicebat ſe canem eſſe laudatorũ, uerùm laudantium neminem ſecum ad uenandum exire audere. Dicente quodam*uiros ſe in Pythia uincere uiros, equidẽ, inquit, mancipia. Cùm diceretur ſibi, ſenex es, iam quieſce a labore, quid enim, ait, ſi in ſtadio currerem, ad finem oporteret curſum remittere, & nõ magis intendere? Vocatus ad cœnã, affuturum ſe negauit, neq; enim ſibi priore die gratiam habitam. Nudis pedibus calcabat niuem, & alia quæ prædicta ſunt, crudas itẽ carnes edere conatus eſt, ſed in eo non perſtitit. Offendit aliquãdo Demoſthenẽ oratorẽ in diuerſorio prandentem. Illo autẽ cedente, tãto, inquit, magis in diuerſorio futurus es. Peregrinis aliquando Demoſthenẽ uidere cupientibus, medium intendẽs digitũ, hic, ait, uobis eſt ille Athenienſium orator. Panem eijciente quodam & reſumere erubeſcente, caſtigare illum uolens, urcei collum per figuli trahebat officinam. Imitari ſe dicebat chori magiſtros. Illos enim tonum excedere, ut reliqui congruum tonum arriperent. Plurimos aiebat inſanire præter digitum. Si*

*ἀναπήρους.

*πυθιανικᾶ ἄνδρας.

quis igitur medium digitum prætendens pergat, inſanire uidebitur, ſin aũt* indicẽ, nõ ita. Quæ ſunt pretioſiſſima, ea minimo uenire, & contrà. Nam ſtatuam tribus milibus emi, farinæ uerò chœnicẽ duobus æreis. Ei qui ſe emerat Xeniadæ dixit, uide, ut quod præcipitur facias, dicente illo,

*λιχανὸν.

Ἄνω ποταμῶν ἱερῶν χωρῦσι παγαί, hoc eſt,
Surſum ſacrorum fluminum fluunt fontes.

At ſi medicum, ait, æger emiſſes, non illi obtemperaſſes, ſed diceres ἄνω ποταμῶν; uolebat quiſpiã apud eum philoſophari, cui ille* pernam dedit, ac ſequi ſe iuſſit. Vt autẽ ille præ uerecundia abiecto quod ferebat abſceſſit, poſt aliquantulum occurrens illi ridens ait. Tuam & meam amicitiam perna diſſoluit. Enimuerò Diocles eam rem ita deſcribit. Dixerat illi quidam, impera nobis Diogenes. At ille abducto caſei fruſtum ferendum dedit. Illo renuente, meam, inquit, ac tuam amicitiam modicum caſei diſſoluit. Intuitus aliquando puerum concaua bibentem manu, cotylã pera productam abiecit dicẽs, puer me uilitate ſuperauit. Proiecit & cantinum eodem ſtudio, cũ uidiſſet puerum uaſculo fracto,* concauo pane lenticulam ſuſcipientem. Ratiocinabatur autem in hunc modum: Omnia deorum ſunt. Dijs autem amici ſapientes ſunt. Sunt autẽ amicorum cuncta communia, omnia igitur ſapientum ſunt. Inſpexerat mulierem inhoneſtius dijs procidentem, eius ſuperſtitionem auferre uolens, ut Zoilus Pergæus ait, accurrit dicens, Non uereris mulier ne forte ſtante poſt tergum deo, cuncta enim plena ipſo ſunt, inhoneſte te habeas? Aſclepio percuſſorem ſacrauit, qui procumbentes in faciem accurrens contereret. Solebat enim dicere imprecationes tragicas ſibi occurriſſe, eſſe enim ſine domo, ſine

*σαπέρδην.

*κοίλῳ τῷ ψωμίῳ.

*ſine ciuitate, priuatum patria, pauperem, palantem, uitam in dies habentem. Aiebat ſe obijcere fortunæ quidem confidentiam, naturam legi, perturbationi rationem. Ad ſolem ſedenti in Craneo ſibi aßiſtens Alexander ait, pete à me quod uis: at ille inquit, noli * mihi umbram facere. Legerat quidem diutißimè, cumq́; ad finem libri nihil ultrà ſcriptum eſſe oſtenderet, bono, inquit, eſte animo uiri, terram intueor. Ratiocinanti cuidam & concludenti illum habere cornua, manu frontem palpans, equidem, inquit, illa non uideo. Itidem & dicente ſibi quodam non eſſe motum, exurgens ambulabat. Ad eum qui de cœleſtibus diſſerebat, quando, inquit, de cœlo ueniſti? Spadone quodam ſcelerato domui ſuæ inſcribente, nihil ingrediatur mali: dominus, ait, domus quonam ingredietur? Vnguento inungens pedes dixit, à capite quidem in aërem aſcendere unguentum, ſed à pedibus in olfactum. Rogantibus Athenienſibus, ut initiaretur, atque dicentibus, quòd apud inferos hi qui initiati ſunt præſident, Perridiculum eſt, inquit, ſi quidem Ageſilaus & Epaminundas in cœno degent, uiles autem quiq; initiati in beatorum inſulis erunt. Muribus ad ipſius menſam ſubrepentibus, ecce, inquit, & Diogenes paraſitos nutrit. Platone canem ipſum appellante, ſanè, inquit, nam equidem ad uenditores remeaui. E' balneis exiens percontanti an multi homines lauarent, negauit. At roganti num turba multa, confeſſus eſt. Platone item diffiniente, Homo eſt animal bipes ſine pennis, cùm placeret iſta eius diffinitio, nudatum pennis ac pluma gallum gallinaceum, in eius inuexit ſcholam dicẽs, Hic Platonis homo eſt, unde adiectum eſt diffinitioni, * latis unguibus. Interroganti quanam hora prandere oportet, ſi diues, inquit, eſt, quando uult, ſi pauper, cùm poteſt.*

*ἀποσκότησόν μου.

*πλατυώνυχες.

Apud

Apud Megarenſes intuitus oues pellibus tectas, illorũ autem filios nudos, ait, præſtat Megarẽſis arietem eſſe quàm filium. Ad eum qui ſe trabe cõcuſſerat, ac poſteà dicebat, caue: num, inquit, iterum me ferire uis? Aiebat oratores quidem plebis miniſtros, coronas autem gloriæ * bullas. Lucernam interdiu accendens, hominẽ aiebat quæro. Stabat aliquãdo manantibus perfuſus undis, his uerò qui circunſtabant illum miſerantibus, Plato, nam & is aderat, ſi uultis, inquit, illum miſerari, abite, gloriæ illius cupiditatem ſignificans. Colaphum à quopiã accipiens, Hercle, ait, neſciebam me galea armato capite ambulare. Midia quoque ipſum colaphis cædente ac dicente, tria milia tibi in menſa poſita ſunt, poſtridie ſumpto pugilum cæſtu, cæſoq; ſeſe illi dixit, tria milia tibi in menſa ſunt poſita. Lyſia pharmacopola ſciſcitante, an deos eſſe crederet, Quomodo, inquit, non credo qui te dijs inimicum puto? Alij Theodorũ hoc dixiſſe ferunt. Quendam intuitus ſe undis ſpargentem, ait: O' infelix an ignoras quoniam ut in grammatica erratis aſperſus non abſolueris, ita nec uitæ criminibus euades liber? Culpabat maximè ſi qui fortunam cauſarentur, dicens homines quæ ſibi bona uiderentur, non quæ re uera bona eſſent poſtulare. Eis uerò qui terrerentur ad ſomnia dicebat, ea quidem quæ uigilantes agitis, non moramini, quæ uerò dormientes imaginamini, ea curioſè diſquiritis. In Olympia pronuntiante præcone, Dioxippus uiros uicit, Hic, ait, mancipia, ſed ego uiros. Amabatur autem & ab Athenienſibus. Nam adoleſcenti, cùm dolium illius contriuiſſet, plagas intulerunt, illiq; aliud dederunt. Refert Dionyſius Stoicus, illum poſt Cheroniã deprehenſum abductum eſſe ad Philippum, à quo, quid eſſet, interrogatus, explorator, inquit, inſatiabilis auiditatis tuæ. Ex quo admira

* ψηφίσματα.

*mirationi habitus, liber dimiſſus eſt. Miſerat aliquando Alexãder epiſtolam Athenas ad Antipatrum per Athliam quendam cùm adeſſet Diogenes, Athlias, inquit, per Athliũ ad Athlium. Perdica comminante niſi ad ſe ueniret, illum ſe occiſurum, nihil, inquit, magni facies. Nam & cantharus & phalangium id facerent. Illud autem non dubitabat contrà minari ac dicere, quòd ſi & abſq; ſe uiueret, feliciter uicturus eſſet. Clamabat autem ſæpius hominum uitam facilè à dijs dari, uerùm occultari illam quærẽtibus * mulſum, unguẽta, & his ſimilia. Vnde & ei qui à famulo calciabatur, nondum, ait, beatus es, niſi te etiam abſtergat: hoc autem erit, ſi mancus fueris. Cùm uidiſſet aliquando magiſtratus qui ἱερομνήμονες dicebantur, quædam ex ærario phialam furatum adducentes, magni, inquit, fures paruum ducunt. Intuens aliquando adoleſcentem lapides in crucem iacientem, euge, inquit, ſcopo potieris. Circunſtantibus ſe adoleſcentibus, atq; dicentibus, cauebimus, ne mordeas nos, bono, inquit, eſtote animo filioli, canis betis non ueſcitur. Glorianti cuidam quòd leonis pelle tegeretur, deſine, inquit, uirtutis ſtramenta pudefacere. Beatus dicebatur Calliſthenes, quòd magnificis ab Alexandro apparatibus exciperetur: at ille, infelix, inquit, eſt, quòd prandeat ac cœnat cùm Alexãdro uidetur. Cùm pecunijs egeret, eas ſe ab amicis repetere non petere dicebat. Quandoque in foro manibus operans, utinam aiebat, liceret ſic perfricato uentre non eſurire. Adoleſcentem intuitus cum ſatrapis ad cœnam abeuntem, abductum ad ſuos reuocauit, obſeruariq; iuſſit. Compoſito adoleſcẽti quippiam roganti non prius ſe affirmauit reſponſurum, quàm apertè exploraret, uir'ne eſſet an mulier. * Plaudenti laſciuius in balneo adoleſcenti, quanto, inquit, melius, tanto deterius*

*μελίπηκτα.

*κοτ]αβίζων.

rius

rius. Inter cœnandum oſſa illi quidam ut cani iactabant, at ille propius accedens permingebat ut canis. Oratores *atque omnes in dicendo gloriam quærentes, ter homines, pro eo quod eſt ter infelices appellabat.* Diuitē *indoctum*
*χρυσόμαλλον *ouem* *aureo *uellere dicebat.* Cùm *uidiſſet prodigi cuiuſdam domui inſcriptum, uenalis, ſciebam, inquit, quòd præ nimia crapula facilè dominum euomeres. Cauſanti adoleſcenti perturbantium ſe multitudinem, deſiſte, inquit, & tu perturbationis indicia proferre.* Ingreſſus *ſordidum balneum, qui hic ſe lauant, ait, ubi lauantur?* Cùm *rudem pinguemq́; citharœdum omnes cauſarentur, ſolus ipſe laudabat.* Rogatus *quamobrē, ait, quòd talis cùm ſit, cithara ſe, non latrocinijs exerceret. Citharœdum qui ſemper ab auditoribus deſerebatur, ita ſalutabat. Salue galle.* Illo *autem dicente, cur ita, quia, inquit, canens omnes ex-*
*προνέλπιων *citas.* Cùm *adoleſcentem plurimi inſpicerent, ille* *ſinum lupinis complens ſe incuruabat. Multitudine in eum conuerſa, mirari ſe dixit quomodo illo dimiſſo ſe intuerentur.* Dicente *quodam uehementer ſuperclioſo, uno ictu caput ſibi perfringam, at ego, inquit, à ſiniſtris adſtans te tremere faciam.* Hegeſia *ſe deprecante, ut ſibi librorum aliquid exponeret, ſtultus, inquit, es Hegeſia, qui caricas quidem nō ſcriptas eligis, ſed ueras: uera autem exercitatione neglecta te ad ſcriptam confers.* Ei *qui ſibi exilium exprobrabat, at huius, inquit, miſer cauſa, philoſophatus ſum.* Alio *rurſus dicente, Sinopei te exilij condemnant, & ego illos, inquit, manſione.* Intuitus *aliquando Olympionicem oues paſcentem, quam citò, inquit, ò præclare, ab Olym-*
*ἐπὶ τὰ νόμια *pijs ad* * *Nemea te contuliſti.* Rogatus *cuius rei gratia athletæ nihil ſentiunt, quia, inquit, ſuillis ac bubulis carnibus extructi ſunt.* Petebat *aliquando ſtatuam, rogatus cur*

hoc

hoc faceret, ut me, inquit, nō potiri aſſuefaciā. Cùm poſtularet quēpiam, quippe & hoc primum propter inopiam, dicebat, ſi quidē & alij dediſti, mihi da, ſi uerò nemini, à me incipe. Interrogatus aliquando à tyranno cuiuſmodi ære præſtaret ſtatuā ſculpere, quo, inquit, Harmodius & Ariſtogiton fuſi ſunt. Rogatus quomodo Dionyſius amicis uteretur, ut* uaſculis, ait, dum plena ſunt ſuſpendit & abijcit uacua. Inſcripſerat quidā domui ſuæ, uxore nuper ducta, Iouis filius Callinicus Hercules hic habitat, nihil ingrediatur mali, inſcripſit ipſe, poſt bellū auxiliū. Cupiditatē arcem omnium malorum dixit. Prodigum quendam intuitus oleas in diuerſorio edentem, ſi ſic prandiſſes, ait, non ita cœnares. Bonos uiros imagines deorum eſſe. Amorem uacantium occupationem. Rogatus quid nam eſſet in uita miſerū, ſenex ait, egenus. Quæ nā pernicißime morderet bellua, ex feris, inquit, obtrectator, ex cicuribus autem adulator. Intuitus aliquando Centauros duos peßimè pictos, ait, uter horum* deterior eſt? Sermonem ad gratiam inſtructum melleū eſſe laqueum dixit. Ventrem uitæ Charybdim appellabat. Audiēs Didymonē mœchum fuiſſe con prehēſum, dignus eſt, inquit, ex ipſo nomine ſuſpendi. Rogatus cur pallens eſſet aurum, quia, inquit, multos habet inſidiatores. Mulierē in lectica intuens non ſecundū feram ait eſſe caueam. Fugitiuum ſeruum ad puteum ſedentem cum uidiſſet, caue, inquit, adoleſcens, ne excidas. Cernens ueſtimentorum furem in balneis, num, inquit, *ad unguentulum, an uerò ad aliud ueſtimētum? Cū uidiſſet aliquando mulieres ex oliuæ arbore pendere ſuffocatas, utinam, inquit, arbores cæteræ fructum huiuſmodi tuliſſent. Intuitus* ſepulcrorum uiolatorem, ait,

*θυλάκοις.

*χείρων ἐστί.

*ἐπ' ἀλλειμμάτιον, ἢ ἐπ' ἄλλο ἱμάτιον.

*λωποδύτην.

Τίπτε σὺ ὧδε φέριστε,

ἢ τινὰ

Ἦ τινὰ συλήσων νεκύων κατατεθνειώτων; *hoc eſt,*

Sed hic quid uir bone quæris?

An aliquam è uita functis ſpoliare laboras?

Rogatus num ſeruulum aut ancillam haberet, negauit, dicenti ſi ergo mortem obieris, quis nam te ad ſepulcrum efferet? qui domo, inquit, indiget. Cùm animaduerteret formoſum adoleſcentē incuſtodite obdormientem, manu pungens, ſurge, inquit,

Μήτις σοι εὕδοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ. *hoc eſt,*

Ne quis te à tergo ſtertentem cuſpide figat.

Ad eum qui pretioſa parabat obſonia,

Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι.

Nate mihi haud longæuus eris.

*Platone de ideis diſſerente & nominãte menſalitatem & cyathitatē, Equidē, inquit, ò Plato menſam & cyathum uideo, *menſalitatem uerò, & cyathitatē non uideo. Et ille, rectè, inquit, quibus enim cyathus menſaq; cōſpicitur oculos habes, quo autem menſalitas & cyathitas intelligitur, animum nō habes. Interrogāti cuidam qualis ſibi uideretur Socrates, furēs reſpondit. Rogatus à quodā quo tēpore ducēda ſit uxor, iuuenibus, inquit, nondum, ſenibus uerò nūquàm. Interrogatus quid nam uellet, ut colaphum acciperet, galeā, inquit. Adoleſcentē intuens ſe componentem, ſi quidē, inquit, ad uiros, * fruſtra, ſin autem ad mulieres, nequiter. Videns adoleſcentulum rubore perfuſum, confide, ait, fili, huiuſmodi eſt uirtutis colos. Cū duos aliquando audiſſet legiſperitos, ambos damnauit, dicens alterū quidem furatum eſſe, alterum uerò non periſſe. Rogatus cuiuſmodi uinum libentius biberet, alienū inquit. Dicente ſibi quodam, plures te irrident, at ego, inquit, non irrideor. Dicenti malum eſſe uiuere, nō, inquit, uiuere malum eſt, ſed male*

*τραπεζότητα κυαθότητα.

*ἀτυχεῖς ἀδικεῖς.

malè uiuere. Conſulentibus ut fugitiuum quæreret ſeruum, ridiculum, inquit, eſt, ſi Manes abſq; Diogene uiuat, Diogenes abſq; Mane non poßit. Prandebat oleas, inuectam uerò inter prandendum placentam proiecit dicens:

ὦ ξεῖνε τυράννοις ἐκποδὼν καθίσασο. & ,
-Ἄλλοτε μάστιξεν δ' ἐλάαν. hoc eſt,
Longè à tyrannis temet hoſpes auferas. & ,
-Nunc celeres agitabat equos.

*Rogatus qualis eſſet canis, eſuriens, inquit, Melitæus, ſatiatus uerò Moloßicus. Quoſdam permulti laudant, neq; tamen ob laborem audent cum eis unà ad uenationẽ egredi, ita ne mihi quidem ob dolorum metum congredi atque unà uiuere poteſtis. Rogatus an ſapientes placentis ueſcerentur, omnibus, inquit, ſicut & homines cæteri. Interrogatus cur mendicis largirentur homines, non autem philoſophis, quia claudi, inquit, ac cæci fieri potius quàm philoſophos euadere ſperant. Poſcebat quiddam ab auaro, atq; illo tergiuerſante, *ad cibum, inquit, homo te poſtulo, non ad ſepulcrum. Exprobranti quòd aliquando falsò pecuniam ſignaſſet, tempus, inquit, fuit cùm talis eram, qualis tu modò, qualis autem ego modò ſum, nunquam tu eris. Alteri ſibi idem exprobranti, atqui, inquit, emingebã tum celerius, modo nõ ita. Myndum profectus cùm uideret magnificas portas, & urbem modicam, uiri, inquit, Myndij portas claudite, ne urbs ueſtra egrediatur. Cùm uidiſſet aliquando hominem in purpuræ furto deprehenſum,*

Ἔλλαβε ingt te πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή. i. Purpureum cepit fatum, uiolentaq; parca.

Cratero precante ut ad ſe ille proficiſceretur, at malo, inquit, ſal Athenis lingere, quàm apud Craterum frui magnificè inſtructa menſa. Anaximenem conueniens pingui

*εἰς τροφὴν, οὐκ εἰς ταφὴν.

aqualiculo rhetorem, impartire, inquit, & nobis pauperibus uentrem, quippe & ipſe ab onere leuaberis, & nobis emolumento eris. Diſſerente illo aliquando pernam prætendens auditores in ſe conuertit. Indignante illo, diſputationem, inquit, Anaximenis oboli pretium diſſoluit. Cùm illi probro daretur, quòd in foro manducaret, in foro enim, ait, eſurio. Quidam & illud huius eſſe aiunt, quòd intuitus illum* Plato *lauantem olera: accedens tacitè illi dixerit,* Si Dionyſio *obſecutus eſſes, olera profectò non lauiſſes: illumq; ad aurem item reſpondiſſe,* Et *ſi lauares olera,* Dionyſio *non eſſes obſequutus. Dicenti cuidam, multi te irrident, & illos, inquit, fortè aſini. Sed non illi aſinos curant, neq; ego illos, reſpondit. Conſpecto adoleſcentulo philoſophante, eia, inquit, amatores corporis ad animæ pulchritudinem traducis. Admirante quodam ea quæ in* Samothracia *ſunt donaria, longè, ait; plura eſſent, ſi & qui ſeruati non ſunt, ea dedicaſſent.* Alij Diagoræ Medo *hoc aſſignant.* Formoſo *adoleſcenti ad conuiuium eunti, deterior, inquit, remeabis. Illo redeunte & poſtridie ſibi dicente, & abij, & deterior effectus non ſum, deterior inquit. Poſtulabat ab* Eurytio *difficile quiddam, illo dicēte, ſi mihi perſuaſeris, equidem, inquit, ſi perſuadere poſſim, ſuaſiſſem uti te ſuffocares.* Reuertebatur *ex* Lacedæmone Athenas, *interrogabatur quò & unde ueniret,* A *uiris, inquit, ad mulieres.* Rediens *ab* Olympijs *cùm rogaretur, an multa ibi turba fuerit, turba, inquit, multa, ſed homines pauci.* Luxurioſos *dicebat ſimiles ficubus quæ per præcipitia naſcūtur, quarū fructus homo non guſtat, corui autem & uultures comedunt.* Phryne *ſcortum* Venerē *aureā* Delphis *obtulit, quam ille ita, inſcripſit:* Ex *Græcorum intemperantia* Alexandro *quoq; illi aſſiſtente & dicente,* Ego *ſum* Alexand

*ταρίχιον.

*xander magnus ille rex, at ego, inquit, Diogenes canis. Rogatus quidnam faciēs canis uocaretur, quòd eis, inquit, blandior qui dant, in eos uerò qui non dant oblatro, malos autē mordeo. Ex ficu quadam poma legebat, * cuſtode dicente, huic ante paucos dies homo ſuſpenſus eſt, ego, inquit, illam purgabo. Olympionicen intuens in ſcortum frequenter intendentem, Ecce, inquit, ut aries Martius à puella uulgari per collum captus abducitur. Formoſa ſcorta letali mulſo non diſsimilia dicebat. Prandenti in platea qui circunſtabant identidē acclamabant, canis. At ille uos, ait, canes eſtis, qui prandentē circunſtatis. Cùm duo molles ſe ab eo ſubducerent, nolite, inquit, uereri, canis betas non comedit. De puero ſtuprato cuias eſſet rogatus, Tegeates inquit. Cùm uidiſſet ignauū luctatorē medicinā profitentē, quid hoc, inquit, num & eos qui te aliquando uicerūt, nūc ipſe deijcies? Cùm ſcorti filium in turbas iactantē lapides cerneret, caue, ait, ne patrem ferias. Puero oſtentanti ſibi gladium quem ab amatore acceperat, gladius, inquit, pulcher eſt, ſed capulus fœdus. Laudantibus quibuſdam eum qui illi erogauerat, me autem, inquit, non laudatis qui accipere merui? Cùm à quodā pallium exigeretur, ſi quid ait, donaſti habeo, ſinautem eguiſti, utor. Suppoſitio quodam dicente, aurum habet in pallio, ita ſanè, inquit, idcirco illo ſuppoſito obdormio. Rogatus quid ex philoſophia lucratus fuiſſet: etſi nihil aliud, inquit, uel hoc ipſum quòd ad omnem fortunam paratus ſum. Interrogatus unde eſſet, *mundanus ait. Sacrificantibus quibuſdam ut filium à dijs impetrarent, ut, inquit, bonum impetretis non immolatis. Cùm ſtipem aliquando poſceret *ægrotanti, ait:*

*ἀπαγξάσ.

*κοσμοπολίτης.

*περὶ τὸν ἱερα-γύρτην. [?]

Τοὺς μὲν ἄλλους ἐνάριζ' ἀπὸ δ' Ἕκτορος ἴσχεο χεῖρας. i.

Tu reliquos ſpolia ſed ab Hectore contine dextras.

Scorta dicebat regum eſſe reginas, petere enim quodcunq; eis uideretur. Athenienſibus Alexandrum Liberum patrē decernentibus, & me, inquit, Seraphin facite. Exprobranti quòd loca immunda introiret, & ſol, inquit, in ſeceſſus abit, neq; inquinatur. In fano cœnans inter panes ſordidos appoſitos, ſublatos abiecit dicens, in ſacrū nihil oportere ſordidum ingredi. Dicente quodā, cur nihil ſciens philoſopharetur, & ſi, inquit, philoſophiā ſimulo, hoc ipſum philoſophari eſt. Laudabatur puer ad illū adductus, quòd ingenio excelleret, eſſetq; optimis moribus, quid ergo, inquit, me indiget? Qui recta dicerent nec facerent, eos cytharæ ſimiles aiebat, hanc enim nihil audire, neq; ſentire. Theatrum ingrediebatur ex aduerſo exeuntium. Rogatus cur ita faceret, hoc, ait, in omni uita facere ſtudeo. Videns aliquando adoleſcentulum effœminari, non pudet, ait, deterius, quàm naturam ipſam, de teipſo ſtatuere? Illa enim te uirum fecit, tu te cogis mulierem fieri. Intuens quendam parum cordatum aptare pſalterium, non erubeſcis, inquit, qui ſonos ligno aptes, animū ad uitam non componas? Dicenti cuidam, idoneus ad philoſophiā non ſum, quid ergo, inquit, uiuis, ſi ut bene uiuas nulla tibi cura eſt? Contemnēte quodam patrem, non pudet, ait, eum contemnere, qui tibi ut magnum ſapias eſt autor? Videns decorum adoleſcentem indecore loquentem, non erubeſcis, ait, ex eburnea uagina plumbeum educens gladium? Cùm illi probro daretur, quòd in caupona biberet, & in tonſtrina tondeor, inquit. Vitio uertebatur illi quòd ab Antipatro accepiſſet palliolum, tum ille inquit:

Iliad. γ. Οὔτοι ἀπόβλητα ἐςὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα, *hoc eſt,*
Reijcienda deûm non ſunt inſignia dona.

Cùm illi quidam trabem impegiſſet, ac diceret, caue, uirga illum

illum cædēs ait,caue. Supplicante quodam meretrici,quid, ait,uis miſer,ab illa cùm præſtet fruſtraris. Vnguentis delibuto uide,ait,ne *fragrantia capitis fœtorem uitæ præſtet. Seruos quidem dominis,malos autem cupiditatibus ſeruire dicebat. Rogatus cur mācipia ἀνδράποδα ſint appellata, quia pedes, inquit, habent uirorum, animum autem quem tu nunc habes qui hoc interrogas. A' prodigo petebat minam,à quo cùm rogaretur cur ab alijs obolum,ab ſe peteret minam,quia,inquit, ab alijs omnibus denuo me accepturū ſpero, abs te uerò an rurſus accepturus ſim, θεῶν ἐν γούνασι κεῖται, hoc eſt, In genibus diuûm poſitum eſt. Cùm probro daretur, quòd Platone non petente ipſe peteret,& ille,inquit,petit,

*εὐωδία δυσωδίαν.

Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι. hoc ē,
Sed caput admouens,reliqui ne forte reſciſcant.

Sagittarium intuitus imperitum iuxta ſcopum conſedit dicens,ne fortè me feriat. Eos qui ad uoluptatem aſpicerent falli ac fruſtrari dixit. Interrogatus an mala eſſet mors, quonam,inquit,modo mala, quam præſentē non ſentimus? Alexandro ſtante atq; interrogante num me times? Quid enim,inquit, es, bonum,an malum? dicēte bonū,quis ergo, ait,bonū timet? Diſciplinam iuuenibus quidem ſobrietatē, ſenioribus ſolatium, pauperibus diuitias, diuitibus ornatum eſſe dixit. Didymoni mœcho curanti aliquando puellæ oculum,uide,inquit,ne uirginis oculum curans puellam corrumpas. Dicente quodam amicos illi inſidiari, & quid, ait,agere oportet,ſi amicis & inimicis æque utēdum erit? Rogatus quid eſſet inter homines optimum, libertas, inquit. Ingreſſus aliquando ſcholam cùm uideret muſas multas,paucosq; diſcipulos, cum dijs, inquit, præceptor multos habes diſcipulos. Solebat autem omnia palàm facere,

& quæ ad Cererem & quæ ad Venerẽ pertinent, atq; huiuſmodi concluſiunculis utebatur: Si prandere nihil mali eſt, neq; in foro prandere malum eſt. Non eſt autem malum prandere, nec in foro quidem prandere malum eſt. Cumq; ante ora omnium obnixè operaretur, utinã liceret, aiebat, perfricato uentre à fame conquieſcere. Referuntur in eum & alia, quæ cùm ſint multa, prolixũ eſſet & omnia proſequi. Dicebat autem duplicem eſſe exercitationẽ, alteram eſſe animi, alterã corporis. hanc ſecundum quam in exercitio perpetuæ quæ fiunt imaginationes præſtant ad uirtutis opera quędã adminicula. Porrò alterã ſine altera eſſe imperfectã, nihilominus bona habitudine & robore inter ea quæ competunt adnumerato, quippe quæ ueluti circa corpus, ita & circa animam ſint. Adijciebatq; argumenta, quòd ad uirtutẽ facilè exercitio proficiatur. Cernere enim ſe in artibus mechanicis & alijs opifices ex conſuetudine operis non minimã *operandi celeritatem fuiſſe cõſecutos. Athletas item & tibicines inter ſeſe eminere tanto interuallo, quanto maiore ſtudio & labore uerſati fuerũt. Atq; ſi quidẽ ita iſti exercitationẽ ad animum tranſtuliſſent, nequaquam inutiliter aut imperfectè laborarent. Nihil dicebat in uita omnino abſque exercitatione perfici. eam uerò omnia exuperare poſſe. Cùm igitur repudiatis inutilibus laboribus naturales inſequi, ac uiuere beatè debeamus, per ſummã dementiã infelices ſumus. Namq; ipſius quoq; contemptus uoluptatis ſi nos aſſuefecerimus iucundiſsimus ſit. Et ſicut hi qui conſueuerunt uoluptuosè uiuere, moleſtè inde ſe auelli patiuntur, ita qui aliter exercitati ſunt, facilimè ipſas contẽnunt uoluptates. Talia docebat atq; etiamnum re ipſa præſtabat, monetas reuera adulterans, quòd nihil minus naturalibus, quàm legitimis deferret, eandem

*εὐχειρίαν.

uitæ

uitæ formam, quam Hercules, ſe uiuere affirmans nihil libertati præferens, omniaq́; ſapientum eſſe dicens, eiuſmodi rationibus, quas ſuprà allegauimus uſus, Omnia, inquiens, deorum ſunt. Amici autem ſunt ſapientibus dij. Sunt autem amicorum omnia communia, omnia igitur ſapientum ſunt. Ac de lege, quòd ſine ipſa geri reſp. non poßit. Nam ſine ciuitate nihil conferre quod urbanum eſt, urbs uerò ciuitas eſt, lex uerò abſq; ciuitate ad nihilum utilis, eſt igitur urbana lex. Nobilitatem uerò & gloriam, & huiuſmodi cætera ridebat, dicens malitiæ eſſe uelamēta. Solam rectam eſſe rempub. quæ eſſet habenda in honore. Dicebat & mulieres communes eſſe oportere, nuptias nihil eſſe arbitratus, ſed ut quiſq; cuiq; perſuaſiſſet, ita illi coiret, communesq; idcirco filios fieri. Nihil eſſe iniquū duxit ex templo quippiam accipere, aut quoduis guſtare animal, ne iniuſtum quidem eſſe humanis uesci carnibus, idq; ex aliorum gentiū conſuetudine liquere, atq; hac recta ratione omnia in omnibus & per omnia eſſe dicens. Nanq; & in pane carnes eſſe, & in olere panem, cùm panis & corpora reliqua, in omnibus per occultos quoſdam meatus ac tumores ingerantur, atq; unà euaporent, ſicut & in Thyeſte manifeſtum eſt, ſiquidē ipſius ſunt tragœdiæ, & non Philiſci Aeginitæ ipſius familiaris, ſiue Paſiphontis Luciani, quem ſcribit Phauorinus in omnimoda hiſtoria poſt obitum eius ſcripſiſſe. Muſicæ uerò, & geometriæ, & aſtrologiæ, cæterorumq́; ſimiliū fuiſſe negligentē, ueluti inutiliū & quæ minimè eſſent neceſſaria. Fuit autē prōptißimus ad obuiandum ijs, quæ dicerētur, ut ex ſuperioribus liquet. Quin & ſui auctionē fortißimè pertulit. Nā cùm in Aeginā nauigaret, atq; à piratis fuiſſet cōprehenſus, quorū princeps erat Scirpalus, in Cretā deductus, uenditus eſſet, præcone inter-

rogãte, quid ſciret facere, reſpõdit, ſcire ſe hominibus dominari. Vnde quũ indicaſſet digito Corinthiũ quendã, habitu ingenuo prætereuntem Xeniadem quem prædiximus, huic inquit, me uende, hic enim domino indiget. Emit igitur illum Xeniades, Corinthumq; ſecum adducens filijs præceptorem dedit, & toti domui præfecit. Is uerò ita ſe geſſit in omnibus ut ſurſum ac deorſum curſitans ille diceret, bonus genius domum meã ingreſſus eſt. Refert Cleomenes in libro qui pædagogus inſcribitur, neceſſarios ſuos illum redimere uoluiſſe, illum uerò eos fatuos dixiſſe. Neq; enim leones ſeruos eſſe nutrientium, ſed econuerſo illos ſeruire leonibus. Nam ſerui timere eſt, feras uerò hominibus terrori eſſe. Erat autem uiro mirabilis perſuadendi uis, adeo ut quemlibet oratione facilè caperet. Fertur deniq; Oneſicratus quidam Aeginenſis Athenas miſiſſe, alterum ex duobus liberis ſuis, Androſthenem nomine, eumq; cum audiſſet Diogenem, illic perſtitiſſe, miſiſſe itidem quem prædiximus Philiſcum, qui erat maior natu, ipſumq; itidem detentum fuiſſe. Poſtremò uerò ipſum adueniſſe, atq; unà cùm filijs philoſophatum eſſe, tanta Diogenis ſermonibus ſuauitas inerat. Audiuit ipſum & Phocion, qui cognominatus eſt Bonus, & Stilpo Megarenſis, & complures alij ciuiles uiri. Fertur nonaginta ferme annorum obiiſſe diem. Porrò de ipſius morte uaria habetur opinio. Sũt enim qui dicant illum cùm bouis pedem crudum comediſſet, bilem ſibi conſciuiſſe, atq; ita periſſe, ex quibus eſt Cercidas Megalopolita ſiue Cretenſis in Meliambis ſic:

Οὐ μὰν ὁ πάρος γ' ἐὼν Σινωπεὺς τῆνος
Ὁ βακτροφόρος διπλοείματος, αἰθεριβόσκος.
Ἀλλ' ἀνέβα, χεῖλος ποτ' ὀδόντας ἐρείσας
Καὶ τὸ πνεῦμα συνδακών, ἦν γὰρ ἀλαθέως

Διογένης ζανὸς γόνος οὐράνιός τε κύων. hoc eſt,

Non enim patitur priſcus ille Sinopeus
Baculifer ille, & duplicatus, ſub diuo paſtus.
Tandem qui ſublatus eſt, cum labris dentes offirmaſſet,
Et ſpiritum continuiſſet, erat enim uerè
Diogenes Iouis filius, & cœleſtis canis.

Alij dicūt cùm polypum canibus partiri uoluiſſet, morſum in cruris* neruo, ac ex eo defunctum eſſe. Ipſius tamē neceſſarij, ut in ſucceßionibus ait Antiſthenes, id potius approbant, quòd ſpiritum continēdo animam exhalauerit. Degebat enim in Cranio, id erat gymnaſium ante Corinthum. Cùm uerò ex more familiares adijſſent, pallioq́; obuolutū deprehenderent, non illum dormire arbitrati, erat quippe minimè ſomnolentus, reuelato pallio animā efflaſſe inuenerunt, ſuſpicatiq́; ſunt illum hoc feciſſe deſiderio migrandi ex uita. Hinc inter eos qui eum ſepelirent oborta ſeditio, ut ferè ad manus uentum ſit. Aduenietibus autem patribus illorum atq; primatibus ita ſedata diſcordia, ſepultū eſſe iuxta portam quæ in Iſthmum fert. Erigentes autem ſuper illius tumulum columnam, canem deſuper ex lapide Pario ſculpſerunt. Poſtea & ipſius ciues æreis illum ſtatuis honorarunt, ita inſcribentes:

*τένοντα.

Γηράσκει καὶ χαλκὸς ὑπὸ χρόνου, ἀλλὰ σὸν οὔτι
Κῦδος ὁ πᾶς αἰὼν Διόγενες καθελεῖ.
Μοῦνος ἐπεὶ βιοτᾶς αὐτάρκεα δόξαν ἔδειξας
Θνητοῖς, καὶ ζωῆς οἶμον ἐλαφροτάτον. hoc eſt,

Aēra quidem abſumit tempus, ſed tempore nunquam
Interitura tua eſt gloria Diogenes.
Quandoquidem ad uitam miſeris mortalibus æquam
Monſtrata eſt facilis te duce, & ampla uia.

Eſt item de eo tale epigramma carmine proceleumatico:

Διόγενες ἄγε,λέγε,τὶς ἔλαβέ σε μόρος.
Ἔς ἀϊδος,ἔλαβέ με κυνὸς ἄγριον ὀδάξ; *hoc eſt,*
Diogenes age loquere,quis exitus ad inferos
Te abſtulit,anſtulit'ne canis morſus ferox?

Aiunt quidam illum dum moreretur mandaſſe inſepultum proijci cadauer,ut omnes beſtiæ participes ipſius eſſent,ſiue in foueam ſuperiecto modico puluere inijcerent. Alij autē in Eliſſum ſe immitti uoluiſſe tradunt, ut eſſet fratribus utilis. Demetrius autem in æquiuocis ait eadem die Alexandrum Babyloniæ, Diogenemq; Corinthi uita functos eſſe. Erat autē ſenex Olympiade CXIII. *Feruntur eius iſta uolumina: Dialogi capituū,Ichthyas,graculus,pardus,plebs Athenienſium,Reſpublica,ars moralis,de diuitijs,Amatorius,Theodorus,Hypſias,Ariſtarchus,de morte, Epiſtolæ Tragœdiæ ſeptem,Helena,Thyeſtes,Hercules, Achilles, Medea,Chryſippus,Oedipus. Porrò Socrates in primo ſucceſsionum, & Satyrus in quarto de uitis, nihil eorum eſſe Diogenis affirmant. Tragœdiolas autem ait Satyrus Philiſci Aeginenſis eſſe,Diogenis diſcipuli. Sotion autem in ſeptimo hæc ſola Diogenis eſſe ait,de uirtute,de bono, amatorium,mendicum,*τολμαῖον*,pardum, Caſſandrum, Cephalionem,Philiſcum Ariſtarchum, Siſyphum, Ganimedem,de uſu epiſtolas. Fuerunt autem quinq; Diogenes Primus Apolloniathes phyſicus. Eius autem ſcriptorum iſtud initium fuit, Quicquid eſt quod dicere aggredior, operæpretium eſſe uidetur initium irrefragabile ponere. Secundus Sicyonius qui Pelopōneſiaca ſcripſit. Tertius hic ipſe. Quartus Stoicus ex Seleucia, appellatus eſt autem Babylonius ob uicinitatem. Quintus Tarſenſis,qui de quæſtionibus poëticis ſcripſit,quas etiam ſoluere nititur. Hunc uerò philoſophum Athenodorus in quinto deambulationū ait,*

quòd

quòd ungi ſolitus eſſet, lucidum ſemper apparuiſſe.

MONIMVS SYRACVSANVS.

*MOnimus Syracuſanus Diogenis quidem diſcipulus, famulus uerò mēſarij cuiuſdam Corinthij fuit, ut Socrates tradit. Ad eum Xeniades qui Diogenem emerat, frequens commeabat, uirtutem hominis, atq; in dicendo uim admiratus, Monimum in ſui pellexit amorem. Ille enim cōtinuè ſimulata ueſania abijcere monetam, omnemq; menſæ pecuniam cepit, donec à domino repudiatus continuò ſe ad Diogenem contulit. Adhæſit autem & * Crati Cynico ſæpius, cæterosq; id genus ſtudiosè conſectatus. Qua ex re factum eſt, ut eum dominus adhuc magis inſanire putarit. Fuit autem uir eloquens ac doctus, adeò ut Menander comicus ipſius mentionem fecerit in quadam comœdia, quæ* Hippocomus *inſcribitur, ſic de eo dicens:* *Κράτητι, ſiue Crateti.

Μόνιμος τις ἦν ἄνθρωπος, ὦ φιλόσοφος,
Ἀδοξότερος, μικρῷ δὲ ὁ τὴν πήραν ἔχων.
Πήρας μὲν οὖν τρεῖς ἀλλὰ καὶ εἰκόνος ῥήματι
Ἐφθέγξατ' οὐδὲν ἐμφερὲς, μὰ τὸν Δία
Τῷ γνῶθι σαυτὸν, οὐδὲ τοῖς βοωμένοις
Τούτοις, ὑπὲρ δὲ ταῦτα ὁ προσαιτῶν καὶ ῥυπῶν
Τὸ γὰρ ὑποληφθὲν τῦφον εἶναι πᾶν ἔφη. hoc eſt,

Monimus fuit quidam ſciens uir, ò Philo.
Contemptior quidem, ferens ſed manticam.
Tres ergo peras. uerùm ſimilitudinis
Verbo eſt loquutus, tale per Iouem nihil
Quale illud eſt, Teipſum noſce, aut confinia
His uerba, ſcurra præter hæc & ſordidus.
Nam cuncta faſtum dixit eſſe cætera.

Adeò uerò grauis ac conſtans fuit, ut contenta gloria ſolam ueritatem appeteret. Scripſit autem ludicra ſententijs

ſerijs

*ἐρμῶν. *ſerijs permixta, de * appetitionibus duo, & exhortatoriū.*

ONESICRITVS.

ONeſicritum quidam Aeginenſem tradunt. Porrò Demetrius Magneſius Aſtypalenſem fuiſſe ait, & hic ex Diogenis ludo probatiſſimus. Videtur autē quiddam habere ſimile cum Xenophonte. Ille enim cū Cyro, hic cum Alexandro militauit. Ille Cyri παιδείαν, hic Alexandri ſcripſit initia. Ille Cyri, hic Alexandri proſequitur laudes. Eſt autem & ſtylus utriuſq; ſimillimus, niſi quòd apographus, & quod tranſcriptum eſt diſſentit ab archetypo & exemplari. Fuit & Menander Diogenis diſcipulus cognomento Drymus Homeri admirator, & Hegeſæus Sinopeus κλοιὸς cognominatus, & Philiſcus Aeginenſis, ut prædiximus.

CRATES THEBANVS.

CRates Thebanus Aſcondi filius, ipſe quoq; inter ſapientiſſimos Diogenis diſcipulos fuit. Cæterùm Hippobotus non Diogenis ipſum fuiſſe diſcipulum ait, ſed Bryſonis Achiui. Huius iſta feruntur ludicra:

Πήρη τὶς πόλις ἐςὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ
Καλὴ καὶ πίειρα, περίῤῥυτος, οὐδὲν ἔχουσα.
Εἰς ἣν οὐκέτις εἰσπλεῖ ἀνὴρ μωρὸς, παράσιτος·
Οὔτε λίχνος πόρνης ἐπαγαλλόμενος πυγῇσι,
Ἀλλὰ θύμον καὶ σκόρδα φέρει καὶ σῦκα καὶ ἄρτους.
Ἐξ ὧν οὐ πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλοις περὶ τούτων
Οὐχ ὅπλα κέκτηνται περὶ κέρματος, οὐ περὶ δόξης. i.
Eſt quædam medio conſtructa urbs mantica faſtu,
Pulchra quidem & pinguis, circumflua, rebus egena,
Quam nullus paraſitus adit, ſtolidus'ue penetrat,
Deditus aut quiſquam damnoſis ganeo ſcortis.
Allia ſed, panes, ficus, propterq; lupinos,

Nec

Nec pro gloriola capiunt aut ſordibus arma.

Eſt & Ephemeris illa uulgatiſſima ita ſe habens: Ponito coquo minas decem, medico drachmam, aſſentatori talenta quinq;, conſiliario fumum, meretrici talentum, philoſopho triobolum. Vocabatur autem & θυρεπανοίκτης, quòd in omnem egrederetur domum & corriperet. Sunt autem & eius hi uerſus:

Ταῦτ' ἔχω ὅσ' ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα, καὶ μετὰ μουσῶν
Σεμν' ἐδάην, τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια τῦφος ἔμαρψε.

Hoc eſt,

Tantum habeo quantum didici, quantumq; labore
Percepi, & ſtudio, rapuit ſed cætera faſtus.

Et quod illi ex philoſophiæ ſtudio acceßiſſet,

Θέρμων τε χοίνιξ, καὶ τὸ μηδενὸς μέλειν. *hoc eſt,*
Chœnix lupini, & cura nullius rei.

*Fertur eius & illud: Amorem ſedat fames, ſin minus tempus, eis uerò ſi uti non uales, laqueus. Floruit circa centeſimam & decimam tertiam Olympiadem. Hunc ait Antiſthenes in Succeßionibus, cùm in tragœdia quadam cerneret Telephum ſportulam tenentem *aliasq; opulentum ad cynicam philoſophiam prorupiſſe, illumq; patrimonio uendito, erat quippe uir nobilis, cùm congregaſſet plus quàm ducenta talenta, ciuibus ea diuidiſſe, adeoq; conſtanter philoſophatum eſſe ut & Philemon comicus ipſius mentionem fecerit, ait nempe:* *τ' ἄλλα λυπρόν.

Καὶ τοῦ θέρους μὲν εἶχεν ἱμάτιον δασὺ
Ἵν' ἐγκρατὴς ᾖ, τοῦ δὲ χειμῶνος ῥάκος. *hoc eſt,*
Aeſtate craſſum ueſtiebat pallium,
Sed hyeme pannum, ut temperans euaderet.

Refert autem Diocles perſuaſiße illi Diogenem ut peculium dimitteret, ac ſi quid pecuniæ haberet, iactaret in mare. Atq;

Ἦ τινὰ συλήσων νεκύων κατατεθνειώτων; hoc eſt,
Sed hic quid uir bone quæris?
An aliquam è uita functis ſpoliare laboras?

Rogatus num ſeruulum aut ancillam haberet, negauit, dicenti ſi ergo mortem obieris, quis nam te ad ſepulcrum efferet? qui domo, inquit, indiget. Cùm animaduerteret formoſum adoleſcentẽ incuſtodite obdormientem, manu pungens, ſurge, inquit,

Μήτις σοι εὕδοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ. hoc eſt,
Ne quis te à tergo ſtertentem cuſpide figat.

Ad eum qui pretioſa parabat obſonia,

Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσεαι.
Nate mihi haud longæuus eris.

Platone de ideis diſſerente & nominãte menſalitatem & cyathitatẽ, Equidẽ, inquit, ò Plato menſam & cyathum uideo, *menſalitatem uerò, & cyathitatẽ non uideo. Et ille, rectè, inquit, quibus enim cyathus menſaq; cõſpicitur oculos habes, quo autem menſalitas & cyathitas intelligitur, animum nõ habes. Interrogãti cuidam qualis ſibi uideretur Socrates, furẽs reſpondit. Rogatus à quodã quo tẽpore ducẽda ſit uxor, iuuenibus, inquit, nondum, ſenibus uerò nũquàm. Interrogatus quid nam uellet, ut colaphum acciperet, galeã, inquit. Adoleſcentẽ intuens ſe componentem, ſi quidẽ, inquit, ad uiros, * fruſtra, ſin autem ad mulieres, nequiter. Videns adoleſcentulum rubore perfuſum, confide, ait, fili, huiuſmodi eſt uirtutis colos. Cũ duos aliquando audiſſet legiſperitos, ambos damnauit, dicens alterũ quidem furatum eſſe, alterum uerò non periſſe. Rogatus cuiuſmodi uinum libentius biberet, alienũ inquit. Dicente ſibi quodam, plures te irrident, at ego, inquit, non irrideor. Dicenti malum eſſe uiuere, nõ, inquit, uiuere malum eſt, ſed male

*τραπεζότητα κυαθότητα

*ἀτυχεῖς ἀδικεῖς.

male uiuere. Conſulentibus ut fugitiuum quæreret ſeruum, ridiculum, inquit, eſt, ſi Manes abſq; Diogene uiuat, Diogenes abſq; Mane non poßit. Prandebat oleas, inuectam uerò inter prandendum placentam proiecit dicens:

ὦ ξένε τυράννοις ἐκποδὼν καθίστασο. *&*,
-Ἄλλοτε μάστιξεν δ' ἐλάαν. *hoc eſt,*
Longè à tyrannis temet hoſpes auferas. &,
-Nunc celeres agitabat equos.

*Rogatus qualis eſſet canis, eſuriens, inquit, Melitæus, ſatiatus uerò Moloßicus. Quoſdam permulti laudant, neq; tamen ob laborem audent cum eis unà ad uenationẽ egredi, ita ne mihi quidem ob dolorum metum congredi atque unà uiuere poteſtis. Rogatus an ſapientes placentis ueſcerentur, omnibus, inquit, ſicut & homines cæteri. Interrogatus cur mendicis largirentur homines, non autem philoſophis, quia claudi, inquit, ac cæci fieri potius quàm philoſophos euadere ſperant. Poſcebat quiddam ab auaro, atq; illo tergiuerſante, *ad cibum, inquit, homo te poſtulo, non ad ſepulcrum.* *εἰς τροφὴν οὐκ εἰς ταφήν. *Exprobranti quòd aliquando falsò pecuniam ſignaſſet, tempus, inquit, fuit cùm talis eram, qualis tu modò, qualis autem ego modò ſum, nunquam tu eris. Alteri ſibi idem exprobranti, atqui, inquit, emingebã tum celerius, modo nõ ita. Myndum profectus cùm uideret magnificas portas, & urbem modicam, uiri, inquit, Myndij portas claudite, ne urbs ueſtra egrediatur. Cùm uidiſſet aliquando hominem in purpuræ furto deprehenſum,*

Ἔλλαβε *inqt te* πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή. *i.*
Purpureum cepit fatum, uiolentaq; parca.

Cratero precante ut ad ſe ille proficiſceretur, at malo, inquit, ſal Athenis lingere, quàm apud Craterum frui magnificè inſtructa menſa. Anaximenem conueniens pingui

aqualiculo rhetorem, impartire, inquit, & nobis pauperibus uentrem, quippe & ipſe ab onere leuaberis, & nobis emolumento eris. Diſſerente illo aliquando* pernam prætendens auditores in ſe conuertit. Indignante illo, diſputationem, inquit, Anaximenis oboli pretium diſſoluit. Cùm illi probro daretur, quòd in foro manducaret, in foro enim, ait, eſurio. Quidam & illud huius eſſe aiunt, quòd intuitus illum Plato lauantem olera: accedens tacitè illi dixerit, Si Dionyſio obſecutus eſſes, olera profectò non lauiſſes: illumq; ad aurem item reſpondiſſe; Et ſi lauares olera, Dionyſio non eſſes obſequutus. Dicenti cuidam, multi te irrident, & illos, inquit, fortè aſini. Sed non illi aſinos curant, neq; ego illos, reſpondit. Conſpecto adoleſcentulo philoſophante, eia, inquit, amatores corporis ad animæ pulchritudinem traducis. Admirante quodam ea quæ in Samothracia ſunt donaria, longè, ait; plura eſſent, ſi & qui ſeruati non ſunt, ea dedicaſſent. Alij Diagoræ Medo hoc aſſignant. Formoſo adoleſcenti ad conuiuium eunti, deterior, inquit, remeabis. Illo redeunte & poſtridie ſibi dicente, & abij, & deterior effectus non ſum, deterior inquit. Poſtulabat ab Eurytio difficile quiddam, illo dicēte, ſi mihi perſuaſeris, equidem, inquit, ſi perſuadere poſſim, ſuaſiſſem uti te ſuffocares. Reuertebatur ex Lacedæmone Athenas, interrogabatur quò & unde ueniret, A uiris, inquit, ad mulieres. Rediens ab Olympijs cùm rogaretur, an multa ibi turba fuerit, turba, inquit, multa, ſed homines pauci. Luxurioſos dicebat ſimiles ficubus quæ per præcipitia naſcūtur, quarū fructus homo non guſtat, corui autem & uultures comedunt. Phryne ſcortum Venerē aureā Delphis obtulit, quam ille ita, inſcripſit: Ex Græcorum intemperantia. Alexandro quoq; illi aſſiſtente & dicente, Ego ſum Alexand

*ταρίχιον.

*xander magnus ille rex, at ego, inquit, Diogenes canis. Rogatus quidnam faciēs canis uocaretur, quòd eis, inquit, blandior qui dant, in eos uerò qui non dant oblatro, malos autē mordeo. Ex ficu quadam poma legebat, * custode dicente, huic ante paucos dies homo ſuſpenſus eſt, ego, inquit, illam purgabo. Olympionicen intuens in ſcortum frequenter intendentem, Ecce, inquit, ut aries Martius à puella uulgari per collum captus abducitur. Formoſa ſcorta le tali mulſo non diſsimilia dicebat. Prandenti in platea qui circunſtabant identidē acclamabant, canis. At ille uos, ait, canes eſtis, qui prandentē circunſtatis. Cùm duo molles ſe ab eo ſubducerent, nolite, inquit, uereri, canis betas non comedit. De puero ſtuprato cuias eſſet rogatus, Tegeates inquit. Cùm uidiſſet ignauū luctatorē medicinā profitentē, quid hoc, inquit, num & eos qui te aliquando uicerūt, nūc ipſe deijcies? Cùm ſcorti filium in turbas iactantē lapides cerneret, caue, ait, ne patrem ferias. Puero oſtentanti ſibi gladium quem ab amatore acceperat, gladius, inquit, pulcher eſt, ſed capulus fœdus. Laudantibus quibuſdam eum qui illi erogauerat, me autem, inquit, non laudatis qui accipere merui? Cùm à quodā pallium exigeretur, ſi quid ait, donaſti habeo, ſin autem eguiſti, utor. Suppoſitio quodam dicente, aurum habet in pallio, ita ſanè, inquit, idcirco illo ſuppoſito obdormio. Rogatus quid ex philoſophia lucratus fuiſſet: etſi nihil aliud, inquit, uel hoc ipſum quòd ad omnem fortunam paratus ſum. Interrogatus unde eſſet, *mundanus ait. Sacrificantibus quibuſdam ut filium à dijs impetrarent, ut, inquit, bonum impetretis non immolatis. Cùm ſtipem aliquando poſceret *ægrotanti, ait:*

Τοὺς μὲν ἄλλους ἐνάριζ' ἀπὸ δ' Ἕκτορος ἴσχεο χεῖρας. i.

Tu reliquos ſpolia ſed ab Hectore contine dextras.

*ἀπάγξει.

*κοσμοπολίτης.

*περὶ τὸν χαλάχυρ.

q 2 Scor

Scorta dicebat regum eſſe reginas, petere enim quodcunq; eis uideretur. Athenienſibus Alexandrum Liberum patrẽ decernentibus, & me, inquit, Seraphin facite. Exprobranti quòd loca immunda introiret, & ſol, inquit, in ſeceſſus abit, neq; inquinatur. In fano cœnans inter panes ſordidos appoſitos, ſublatos abiecit dicens, in ſacrũ nihil oportere ſordidum ingredi. Dicente quodã, cur nihil ſciens philoſopharetur, & ſi, inquit, philoſophiã ſimulo, hoc ipſum philoſophari eſt. Laudabatur puer ad illũ adductus, quòd ingenio excelleret, eſſetq; optimis moribus, quid ergo, inquit, me indiget? Qui recta dicerent nec facerent, eos cytharæ ſimiles aiebat, hanc enim nihil audire, neq; ſentire. Theatrum ingrediebatur ex aduerſo exeuntium. Rogatus cur ita faceret, hoc, ait, in omni uita facere ſtudeo. Videns aliquando adoleſcentulum effœminari, non pudet, ait, deterius, quàm naturam ipſam, de teipſo ſtatuere? Illa enim te uirum fecit, tu te cogis mulierem fieri. Intuens quendam parum cordatum aptare pſalterium, non erubeſcis, inquit, qui ſonos ligno aptes, animũ ad uitam non componas? Dicenti cuidam, idoneus ad philoſophiã non ſum, quid ergo, inquit, uiuis, ſi ut bene uiuas nulla tibi cura eſt? Contemnẽte quodam patrem, non pudet, ait, eum contemnere, qui tibi ut magnum ſapias eſt autor? Videns decorum adoleſcentem indecore loquentem, non erubeſcis, ait, ex eburnea uagina plumbeum educens gladium? Cùm illi probro daretur, quòd in caupona biberet, & in tonſtrina tondeor, inquit. Vitio uertebatur illi quòd ab Antipatro accepiſſet palliolum, tum ille inquit:

Iliad. γ. Οὔτοι ἀπόβλητα ἐςὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα, *hoc eſt,*
Reijcienda deûm non ſunt inſignia dona.

Cùm illi quidam trabem impegiſſet, ac diceret, caue, uirga illum

illum cædēs ait, caue. Supplicante quodam meretrici, quid, ait, uis miſer, ab illa cùm præſtet fruſtraris. Vnguentis delibuto uide, ait, ne *fragrantia capitis fœtorem uitæ præſtet. Seruos quidem dominis, malos autem cupiditatibus ſeruire dicebat. Rogatus cur mācipia ἀνδράποδα ſint appellata, quia pedes, inquit, habent uirorum, animum autem quem tu nunc habes qui hoc interrogas. A' prodigo petebat minam, à quo cùm rogaretur cur ab alijs obolum, ab ſe peteret minam, quia, inquit, ab alijs omnibus denuo me accepturū ſpero, abs te uerò an rurſus accepturus ſim, θεῶν ἐν γούνασι κεῖται, hoc eſt, In genibus diuûm poſitum eſt. Cùm probro daretur, quòd Platone non petente ipſe peteret, & ille, inquit, petit,

*εὐωδία δυσωδίαν.

Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι. hoc ē,
Sed caput admouens, relliqui ne forte reſciſcant.

Sagittarium intuitus imperitum iuxta ſcopum conſedit dicens, ne fortè me feriat. Eos qui ad uoluptatem aſpicerent falli ac fruſtrari dixit. Interrogatus an mala eſſet mors, quonam, inquit, modo mala, quam præſentē non ſentimus? Alexandro ſtante atq; interrogante num me times? Quid enim, inquit, es, bonum, an malum? dicēte bonū, quis ergo, ait, bonū timet? Diſciplinam iuuenibus quidem ſobrietatē, ſenioribus ſolatium, pauperibus diuitias, diuitibus ornatum eſſe dixit. Didymoni mœcho curanti aliquando puellæ oculum, uide, inquit, ne uirginis oculum curans puellam corrumpas. Dicente quodam amicos illi inſidiari, & quid, ait, agere oportet, ſi amicis & inimicis æque utēdum erit? Rogatus quid eſſet inter homines optimum, libertas, inquit. Ingreſſus aliquando ſcholam cùm uideret muſas multas, paucosq; diſcipulos, cum dijs, inquit, præceptor multos habes diſcipulos. Solebat autem omnia palam facere,

*& quæ ad Cererem & quæ ad Venerē pertinent, atq; huiuſmodi concluſiunculis utebatur: Si prandere nihil mali eſt, neq; in foro prandere malum eſt. Non eſt autem malum prandere, nec in foro quidem prandere malum eſt. Cumq; ante ora omnium obnixè operaretur, utinā liceret, aiebat, perfricato uentre à fame conquieſcere. Referuntur in eum & alia, quæ cùm ſint multa, prolixū eſſet & omnia proſequi. Dicebat autem duplicem eſſe exercitationē, alteram eſſe animi, alterā corporis. hanc ſecundum quam in exercitio perpetuæ quæ fiunt imaginationes præſtant ad uirtutis opera quædā adminicula. Porrò alterā ſine altera eſſe imperfectā, nihilominus bona habitudine & robore inter ea quæ competunt adnumerato, quippe quæ ueluti circa corpus, ita & circa animam ſint. Adijciebatq; argumenta, quòd ad uirtutē facilè exercitio proficiatur. Cernere enim ſe in artibus mechanicis & alijs opifices ex conſuetudine operis non minimā *operandi celeritatem fuiſſe cōſecutos. Athletas item & tibicines inter ſeſe eminere tanto interuallo, quanto maiore ſtudio & labore uerſati fuerūt. Atq; ſi quidē ita iſti exercitationē ad animum tranſtuliſſent, nequaquam inutiliter aut imperfectè laborarent. Nihil dicebat in uita omnino abſque exercitatione perfici. eam uerò omnia exuperare poſſe. Cùm igitur repudiatis inutilibus laboribus naturales inſequi, ac uiuere beatè debeamus, per ſummā dementiā infelices ſumus. Namq; ipſius quoq; contemptus uoluptatis ſi nos aſſueſecerimus iucundiſsimus fit. Et ſicut hi qui conſueuerunt uoluptuosè uiuere, moleſtè inde ſe auelli patiuntur, ita qui aliter exercitati ſunt, facilimè ipſas contēnunt uoluptates. Talia docebat atq; etiamnum re ipſa præſtabat, monetas reuera adulterans, quòd nihil minus naturalibus, quàm legitimis deferret, eandem*

*εὐχειρίαν.

uitæ

uitæ formam, quam Hercules, ſe uiuere affirmans nihil libertati præferens, omniaq́; ſapientum eſſe dicens, eiuſmodi rationibus, quas ſuprà allegauimus uſus, Omnia, inquiens, deorum ſunt. Amici autem ſunt ſapientibus dij. Sunt autem amicorum omnia communia, omnia igitur ſapientum ſunt. Ac de lege, quòd ſine ipſa geri reſp. non poſsit. Nam ſine ciuitate nihil conferre quod urbanum eſt, urbs uerò ciuitas eſt, lex uerò abſq; ciuitate ad nihilum utilis, eſt igitur urbana lex. Nobilitatem uerò & gloriam, & huiuſmodi cætera ridebat, dicens malitiæ eſſe uelamēta. Solam rectam eſſe rempub. quæ eſſet habenda in honore. Dicebat & mulieres communes eſſe oportere, nuptias nihil eſſe arbitratus, ſed ut quiſq; cuiq; perſuaſiſſet, ita illi coiret, communesq; idcirco filios fieri. Nihil eſſe iniquū duxit ex templo quippiam accipere, aut quoduis guſtare animal, ne iniuſtum quidem eſſe humanis ueſci carnibus, idq́; ex aliorum gentiū conſuetudine liquere, atq; hac recta ratione omnia in omnibus & per omnia eſſe dicens. Nanq; & in pane carnes eſſe, & in olere panem, cùm panis & corpora reliqua, in omnibus per occultos quoſdam meatus ac tumores ingerantur, atq; unà euaporent, ſicut & in Thyeſte manifeſtum eſt, ſiquidē ipſius ſunt tragœdiæ, & non Philiſci Aeginitæ ipſius familiaris, ſiue Paſiphontis Luciani, quem ſcribit Phauorinus in omnimoda hiſtoria poſt obitum eius ſcripſiſſe. Muſicæ uerò, & geometriæ, & aſtrologiæ, cæterorumq́; ſimiliū fuiſſe negligentē, ueluti inutiliū & quæ minimè eſſent neceſſaria. Fuit autē prōptiſsimus ad obuiandum ijs, quæ dicerētur, ut ex ſuperioribus liquet. Quin & ſui auctionē fortiſsimè pertulit. Nā cùm in Aeginā nauigaret, atq; à piratis fuiſſet cōprehenſus, quorū princeps erat Scirpalus, in Cretā deductus, uenditus eſſet, præcone inter-

rogãte,quid ſciret facere,reſpõdit,ſcire ſe hominibus domi nari. Vnde quũ indicaſſet digito Corinthiũ quendã, habitu ingenuo prætereuntem Xeniadem quem prædiximus,huic inquit,me uende,hic enim domino indiget. Emit igitur illum Xeniades, Corinthumq; ſecum adducens filijs præceptorem dedit,& toti domui præfecit. Is uerò ita ſe geſſit in omnibus ut ſurſum ac deorſum curſitans ille diceret, bonus genius domum meã ingreſſus eſt. Refert Cleomenes in libro qui pædagogus inſcribitur, neceſſarios ſuos illum redimere uoluiſſe,illum uerò eos fatuos dixiſſe. Neq; enim leones ſeruos eſſe nutrientium, ſed econuerſo illos ſeruire leonibus. Nam ſerui timere eſt, feras uerò hominibus terrori eſſe. Erat autem uiro mirabilis perſuadendi uis, adeo ut quemlibet oratione facilè caperet. Fertur deniq; Oneſicratus quidam Aeginenſis Athenas miſiſſe, alterum ex duobus liberis ſuis, Androſthenem nomine,eumq; cum audiſſet Diogenem,illic perſtitiſſe,miſiſſe itidem quem prædiximus Philiſcum, qui erat maior natu, ipſumq; itidem detentum fuiſſe. Poſtremò uerò ipſum adueniſſe, atq; unà cùm filijs philoſophatum eſſe,tanta Diogenis ſermonibus ſuauitas inerat. Audiuit ipſum & Phocion, qui cognominatus eſt Bonus,& Stilpo Megarenſis, & complures alij ciuiles uiri. Fertur nonaginta ferme annorum obiſſe diem. Porrò de ipſius morte uaria habetur opinio. Sũt enim qui dicant illum cùm bouis pedem crudum comediſſet, bilem ſibi conſciuiſſe,atq; ita periſſe,ex quibus eſt Cercidas Megalopolita ſiue Cretenſis in Meliambis ſic:

Οὐ μὰν ὁ πάρος γ᾽ ἐᾶ Σινωπεὺς τῆνος
Ὁ βακτροφόρος διπλοείματος,αἰθεριβόσκος.
Ἀλλ᾽ ἀνέβα, χειλὸς ποτ᾽ ὀδόντας ἐρείσας
Καὶ τὸ πνεῦμα συνδακὼν,ἦν γὰρ ἀλαθέως

Διογ

Διογένης ζανὸς γόνος οὐράνιός τε κύων. hoc eſt,
Non enim patitur priſcus ille Sinopeus
Baculifer ille, & duplicatus, ſub diuo paſtus.
Tandem qui ſublatus eſt, cum labris dentes offirmaſſet,
Et ſpiritum continuiſſet, erat enim uerè
Diogenes Iouis filius, & cœleſtis canis.

Alij dicũt cùm polypum canibus partiri uoluiſſet, morſum in cruris* neruo, ac ex eo defunctum eſſe. Ipſius tamẽ neceſſarij, ut in ſucceßionibus ait Antiſthenes, id potius approbant, quòd ſpiritum continẽdo animam exhalauerit. Degebat enim in Cranio, id erat gymnaſium ante Corinthum. Cùm uerò ex more familiares adijſſent, pallioq; obuolutũ deprehenderent, non illum dormire arbitrati, erat quippe minimè ſomnolentus, reuelato pallio animã efflaſſe inuenerunt, ſuſpicatiq; ſunt illum hoc feciſſe deſiderio migrandi ex uita. Hinc inter eos qui eum ſepelirent oborta ſeditio, ut ferè ad manus uentum ſit. Aduenĩetibus autem patribus illorum atq; primatibus ita ſedata diſcordia, ſepultũ eſſe iuxta portam quæ in Iſthmum fert. Erigentes autem ſuper illius tumulum columnam, canem deſuper ex lapide Pario ſculpſerunt. Poſtea & ipſius ciues æreis illum ſtatuis honorarunt, ita inſcribentes:

*τένοντα

Γηράσκει καὶ χαλκὸς ὑπὸ χρόνου, ἀλλὰ σὸν οὔτι
Κῦδος ὁ πᾶς αἰὼν Διόγενες καθελεῖ.
Μοῦνος ἐπεὶ βιοτᾶς αὐτάρκεα δόξαν ἔδειξας
Θνητοῖς, καὶ ζωῆς οἶμον ἐλαφρότατον. hoc eſt,
Aëra quidem abſumit tempus, ſed tempore nunquam
Interitura tua eſt gloria Diogenes.
Quandoquidem ad uitam miſeris mortalibus æquam
Monſtrata eſt facilis te duce, & ampla uia.

Eſt item de eo tale epigramma carmine proceleumatico:

Διόγενες ἄγε,λέγε,τὶς ἔλαβέ σε μόρος.
Ἔς ἄϊδος,ἔλαβέ με κυνὸς ἄγριον ὀδάξ; hoc eſt,
Diogenes age loquere,quis exitus ad inferos
Te abſtulit,anſtulit'ne canis morſus ferox?

Aiunt quidam illum dum moreretur mandaſſe inſepultum proijci cadauer,ut omnes beſtiæ participes ipſius eſſent,ſiue in foueam ſuperiecto modico puluere inijcerent. Alij autē in Eliſſum ſe immitti uoluiſſe tradunt, ut eſſet fratribus utilis. Demetrius autem in æquiuocis ait eadem die Alexandrum Babyloniæ, Diogenemq; Corinthi uita functos eſſe. Erat autē ſenex Olympiade CXIII. Feruntur eius iſta uolumina: Dialogi capuũ, Ichthyas, graculus, pardus, plebs Athenienſium, Reſpublica, ars moralis, de diuitijs, Amatorius, Theodorus, Hypſias, Ariſtarchus, de morte, Epiſtolæ Tragœdiæ ſeptem, Helena, Thyeſtes, Hercules, Achilles, Medea, Chryſippus, Oedipus. Porrò Socrates in primo ſucceſſionum, & Satyrus in quarto de uitis, nihil eorum eſſe Diogenis affirmant. Tragœdiolas autem ait Satyrus Philiſci Aeginenſis eſſe, Diogenis diſcipuli. Sotion autem in ſeptimo hæc ſola Diogenis eſſe ait, de uirtute, de bono, amatorium, mendicum, τολμαῖον, pardum, Caſſandrum, Cephalionem, Philiſcum Ariſtarchum, Siſyphum, Ganimedem, de uſu epiſtolas. Fuerunt autem quinq; Diogenes Primus Apolloniathes phyſicus. Eius autem ſcriptorum iſtud initium fuit, Quicquid eſt quod dicere aggredior, operæpretium eſſe uidetur initium irrefragabile ponere. Secundus Sicyonius qui Peloponeſiaca ſcripſit. Tertius hic ipſe. Quartus Stoicus ex Seleucia, appellatus eſt autem Babylonius ob uicinitatem. Quintus Tarſenſis, qui de quæſtionibus poëticis ſcripſit, quas etiam ſoluere nititur. Hunc uerò philoſophum Athenodorus in quinto deambulationũ ait,

quòd ungi ſolitus eſſet, lucidum ſemper apparuiſſe.

MONIMVS SYRACVSANVS.

*Monimus Syracuſanus Diogenis quidem diſcipulus, famulus uerò mẽſarij cuiuſdam Corinthij fuit, ut Socrates tradit. Ad eum Xeniades qui Diogenem emerat, frequens commeabat, uirtutem hominis, atq; in dicendo uim admiratus, Monimum in ſui pellexit amorem. Ille enim cõtinuè ſimulata ueſania abijcere monetam, omnemq; menſæ pecuniam cepit, donec à domino repudiatus continuò ſe ad Diogenem contulit. Adhæſit autem & * Crati Cynico ſæpius, cæterosq; id genus ſtudioſè conſectatus. Qua ex re factum eſt, ut eum dominus adhuc magis inſanire putarit. Fuit autem uir eloquens ac doctus, adeò ut Menander comicus ipſius mentionem fecerit in quadam comœdia, quæ Hippocomus inſcribitur, ſic de eo dicens:*

* Κράτητι, ſiue Crateti.

Μόνιμος τις ἦν ἄνθρωπος, ὦ φιλόσοφος,
Ἀδοξότερος, μικρῷ δὲ ὁ τὴν πήραν ἔχων.
Πήρας μὲν οὖν τρεῖς ἀλλὰ καὶ εἰκόνος ῥήματι
Ἐφθέγξατ᾽ οὐδὲν ἐμφερὲς, μὰ τὸν δία
Τῷ γνῶθι σαυτὸν, οὐδὲ τοῖς βοωμένοις
Τούτοις, ὑπὲρ δὲ ταῦτα ὁ προσαιτῶν καὶ ῥυπῶν
Τὸ γὰρ ὑποληφθὲν τύφον εἶναι πᾶν ἔφη. hoc eſt,

Monimus fuit quidam ſciens uir, ò Philo.
Contemptior quidem, ferens ſed manticam.
Tres ergo peras. uerùm ſimilitudinis
Verbo eſt loquutus, tale per Iouem nihil
Quale illud eſt, Teipſum noſce, aut confinia
His uerba, ſcurra præter hæc & ſordidus.
Nam cuncta faſtum dixit eſſe cætera.

Adeò uerò grauis ac conſtans fuit, ut contenta gloria ſolam ueritatem appeteret. Scripſit autem ludicra ſententijs

ſerijs

*ὁρμῶν. ſerijs permixta, de * appetitionibus duo, & exhortatoriũ.

ONESICRITVS.

ONeſicritum quidam Aeginenſem tradunt. Porrò Demetrius Magneſius Aſtypalenſem fuiſſe ait, & hic ex Diogenis ludo probatiſſimus. Videtur autẽ quiddam habere ſimile cum Xenophonte. Ille enim cũ Cyro, hic cum Alexandro militauit. Ille Cyri παιδείαν, hic Alexandri ſcripſit initia. Ille Cyri, hic Alexandri proſequitur laudes. Eſt autem & ſtylus utriuſq; ſimillimus, niſi quòd apographus, & quod tranſcriptum eſt diſſentit ab archetypo & exemplari. Fuit & Menander Diogenis diſcipulus cognomento Drymus Homeri admirator, & Hegeſæus Sinopeus κλοιὸς cognominatus, & Philiſcus Aeginenſis, ut prædiximus.

CRATES THEBANVS.

CRates Thebanus Aſcondi filius, ipſe quoq; inter ſapientiſſimos Diogenis diſcipulos fuit. Cæterùm Hippobotus non Diogenis ipſum fuiſſe diſcipulum ait, ſed Brysonis Achiui. Huius iſta feruntur ludicra:

Πήρη τὶς πόλις ἐςὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ
Καλὴ καὶ πίειρα, περίῤῥιτος, οὐδὲν ἔχουσα.
Εἰς ἣν οὐκέτις εἰσπλεῖ ἀνὴρ μωρὸς, παράσιτος.
Οὔτε λίχνος πόρνης ἐπαγελλόμενος πυγῇσι,
Ἀλλὰ θύμον καὶ σκόρδα φέρει καὶ σῦκα καὶ ἄρτους.
Ἐξ ὧν οὐ πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλοις περὶ τούτων
Οὐχ ὅπλα κέκτηνται περὶ κέρματος, οὐ περὶ δόξης. i.
Eſt quædam medio conſtructa urbs mantica faſtu,
Pulchra quidem & pinguis, circumflua, rebus egena,
Quam nullus paraſitus adit ſtolidus'ue penetrat,
Deditus aut quiſquam damnoſis ganeo ſcortis.
Allia ſed, panes, ficus, propriq; lupinos,

Nec

Nec pro gloriola capiunt aut ſordibus arma.

Eſt & Ephemeris illa uulgatiſſima ita ſe habens: Ponito coquo minas decem, medico drachmam, aſſentatori talenta quinq;, conſiliario fumum, meretrici talentum, philoſopho triobolum. Vocabatur autem & θυρεπανοίκτης, quòd in omnem egrederetur domum & corriperet. Sunt autem & eius hi uerſus:

Ταυτ᾽ ἔχω ὅσ᾽ ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα, καὶ μετὰ μουσῶν
Σεμν᾽ ἐδάην, τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια τῦφος ἔμαρψε.

Hoc eſt,

Tantum habeo quantum didici, quantumq; labore
Percepi, & ſtudio, rapuit ſed cætera faſtus.

Et quod illi ex philoſophiæ ſtudio acceſſiſſet,

Θέρμων τε χοίνιξ, καὶ τὸ μηδενὸς μέλειν. *hoc eſt,*

Chœnix lupini, & cura nullius rei.

*Fertur eius & illud: Amorem ſedat fames, ſin minus tempus, eis uerò ſi uti non uales, laqueus. Floruit circa centeſimam & decimam tertiam Olympiadem. Hunc ait Antiſthenes in Succeſſionibus, cùm in tragœdia quadam cerneret Telephum ſportulam tenentem *aliaſq; opulentum ad cynicam philoſophiam prorupiſſe, illumq; patrimonio uendito, erat quippe uir nobilis, cùm congregaſſet plus quàm ducenta talenta, ciuibus ea diuidiſſe, adeoq; conſtanter philoſophatum eſſe ut & Philemon comicus ipſius mentionem fecerit, ait nempe:* *τ᾽ ἄλλα λυπρόν.

Καὶ τοῦ θέρους μὲν εἶχεν ἱμάτιον δασὺ
Ἵν᾽ ἐγκρατὴς ᾖ, τοῦ δὲ χειμῶνος ῥάκος. *hoc eſt,*

Aeſtate craſſum ueſtiebat pallium,
Sed hyeme pannum, ut temperans euaderet.

Refert autem Diocles perſuaſiſſe illi Diogenem ut peculium dimitteret, ac ſi quid pecuniæ haberet, iactaret in mare. Atq;

re. Atq; Cratis quidem domus illi ab Alexandro, Hipparchiæ uerò à Philippo. Quoſdã ex propinquis ad ſe uenientes, atq; auertere ab inſtituto molientes ſæpenumero baculo perſequebatur, cõſtanſq; perdurabat. Porrò Demetrius Magneſius dit depoſuiſſe illum pecuniam apud trapezitam ea conditione, ut ſi quidem filij idiotæ eſſent, cum illis redderet: ſin autem philoſophi, plebi diſtribueret, nihilo quippe egere philoſophos. Eratoſthenes autem, cùm ex Hipparchia, de qua dicemus, natus ſibi eſſet filius Paſicles nomine, eum iam adultum ad ancillæ adduxiſſe domum ac dixiſſe, hoc ei paternum eſſe matrimoniũ. Cæterùm mœchorum apud Tragicos exilia & cædes eſſe præmium, eos uerò qui ſcortis congrederẽtur apud Comicos ex luxu & ebrietate in inſaniã uerti. Huius frater Paſicles fuit Euclidis diſcipulus. Eius facetum quiddam Phauorinus in ſecundo commentariorum refert. Ait enim cùm pro quodam intercederet apud gymnaſij principẽ, eius coxas tetigit. Illo indignante, quid enim, ait ille, non'ne & iſta tua ſunt ſicut & genua? Dicebatq; poßibile non eſſe inueniri qui lapſus non ſit, ſed ueluti in malo punico granum etiam aliquod putridum eſſe. Cùm Nicodromũ citharœdũ irritaſſet, cæſus in faciem eſt. Cartulam itaq; imponens fronti inſcripſit, Nicodromus faciebat. Scorta ex induſtria inſectabatur maledictis, unà & ſeipſum exercens ad perferenda cõuicia. Demetrio Phalereo qui panes ac uinũ miſerat, cõuiciabatur dicens, utinam & fontes panes ferrent. Conſtat igitur aquam bibiſſe. Ab Atheniẽſibus ciuilis iuris peritis arguebatur quòd ſindone amiciretur, quibus ille, Theophraſtum, inquit, oſtendam uobis opertum ſindone. nõ credentibus, induxit illos in tonſtrinam. ubi ille tondebatur, oſtenditq; lino coopertũ. Cùm Thebis à principe gymnaſij

ſij flagris cæſus eſſet,ſiue ut alijs placet,Corinthi ab Euthycrate,ac pede traheretur,ridebat,dicens:

Ἕλκε ποδὸς τεταγὼν διὰ βηλοῦ θεσπεσίοιο. hoc eſt,
Protractum pedibus detruſit limine ſacro.

Diocletes autem pertractum eum à Menedemo Eretrieſi teſtatur. Nam cùm eſſet decorus & Aſclepiadi Phliaſio uſui eſſe uideretur,te tigit Crates illius coxas dicens, intus Aſclepiades,qua ex re indignatum Menedemum traxiſſe illum,idq́; eum dixiſſe.Zeno uerò Citticus in libris de uſu, pellem ouis quoq; inſuiſſe pallio refert, ut eſſet deformior. Erat autem & facie turpis,et cùm ſe exerceret,ridebatur. Solebat autem ſublatis manibus dicere,confide Crates pro oculis & corpore reliquo.Hos enim uidebis irriſores iamiam & morbo contrahi,& beatum dicere,ſe autẽ ignauiæ arguere.Dicebat autem tandiu philoſophãdum eſſe, donec uideantur duces exercitus eſſe*aſinarij. Deſertos dicebat eos qui cum aſſentatoribus eſſent,nõ ſecus ac uituli cùm inter lupos ſunt:neq; enim cum illis qui bene uelint, neq; cũ his,ſed inſidiatores.Cùm autem ſentiret ſe morti proximũ, inſpiciebat ſeipſum dicens: *ὀνηλάται.

-Στείχεις δὴ φίλε κύρτων,
Βαίνεις ἀΐδαο δόμους κυφὸς ὤρην διὰ γῆρας. hoc eſt,
-Vadis nunc optime curue,
Vadis ad Orci ædes,longa gibboſe ſenecta.

Erat quippe ex ſenectute curuatus. Alexandro rogante num uellet reſtitui ac refici patriam ſuam, quid, ait, opus eſt?rurſus enim fortaßis Alexander eam alius diruet. Habere ſe patriam contemptum gloriæ & paupertatem,quæ in poteſtatem fortunæ nunquam ſint ceſſura. Diogenisq́; ciuem eſſe inuidiæ*inſidias non metuentis.Meminit ipſius et Menander in Geminis dicens: *ἀνεπιβουλεύτου

Συμπεριπατήσεις γὰρ τρίβων' ἔχουσ' ἐμοί,
Ὥσπερ κράτητι τῷ κυνικῷ ποτ' ἡ γυνή. hoc eſt,
Mecum ambu!abis tecta pallio,uelut
Cratete nuper uxor atro cum cane.

Et filiam tradebat illis,ut ipſe ait,probationi triginta indu ctis diebus diſcipuli eius.

METROCLES.

Metrocles Hipparchiæ frater, cùm prius audiret Theophraſtum Peripateticũ, adeò corruptus erat, ut cùm ſæpe inter diſſerẽdum crepitum uentris emitteret, præ dolore animi domi incluſus moraretur. Hoc agnito Crates ingreſſus eſt ad eum conſolaturus, ac lupinis induſtria uoratis,perſuaſit quidem illi primùm uerbis,nihil mali feciſſe,fore quippe prodigioſum,ſi non & ſecundum naturam flatum emitteret. Tum uerò & ipſe in huiuſmodi crepitum erumpens illũ ſimulitudine rei ſeruauit, ac uerbis in ſpem erexit. Hinc ipſius auditor fuit, euaſitq; uir in philoſophia eminens.Hic libros ſuos,ut ait Hecaton in primo uſuum,combuſsit dicens:

Τάδ' ἐστ' ὀνείρων νερτέρων φαντάσματα. hoc eſt,
Hæc ſomnorum ſunt imaginacula:
Ac ſi diceret,nugas & deliramenta.

Sunt qui Theophraſti commentaria,quæ ex illius ore perceperat,combuſsiſſe ferant,ac dixiſſe:

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει.hoc eſt,
Mulciber huc propera,tua eget Thetis arte decora.

Res docebat partim emi pecunia, ut domum, partim tempore & diligentia,ut diſciplinas liberales. Diuitias nocere niſi quis dignè utatur. Obijt ſenex à ſeipſo ſuffocatus. Porrò diſcipuli eius fuere Theombrotus, atq; Cleome-. Theombroti auditor fuit Demetrius Alexandrinus,

Cleom

Cleomenis autem Timarchus Alexandrinus & Echecles Epheſius, qui & ipſe Theombroton audiuit, à quo Menedemus, de quo poſtea dicemus. Fuit autem inter illos inſignis & Menippus Sinopeus. Capta eſt & illorum uerbis Metroclis ſoror Hipparchia.

HIPPARCHIA.

Hipparchia Metroclis ſoror. Erant autem Maronitæ ambo. Amabat uerò Cratis uitam atq; uerba, neque ulla omnino procorum excellentia potuit auelli, non opibus, non nobilitate, non pulchritudine, ſed hæc omnia ſibi Crates erat, parentibusq; minabatur ſeipſam, niſi huic traderetur, necaturam. Cùm igitur Crates à parentibus puellæ rogaretur, uti ab hoc illam propoſito auerteret, poſtquam egit omnia nec perſuaſit, exurgens omni ſua ſupellectile ante illius oculos expoſita, hic ait ſponſus, hæc eius poſſeſsio eſt, ad hæc delibera. Neq; enim eſſe noſtri cōſors poteris, niſi eadē ſtudia attigeris. Elegit continuò puella, ſumptoq; illius habitu unà cum uiro circuibat, & congrediebatur in aperto, atq; ad cœnas proficiſcebatur. Quo tēpore & ad Lyſimachū ad conuiuiū uenit, ubi & Theodorū impiū coarguit ſophiſma huiuſmodi obÿciens, quod faciēs Theodorus iniuſtè agere nō diceretur, id Hipparchia ſi faciat, facere iniuſtè nō dicetur. Theodorus aūt ſeipſum feriens iniuſtè non agit, ne Hipparchia quidem Theodorū cædēs iniuſte agit. Tum ille ad id quidē minime reſpōdit, ſed illius pallium traxit. Sed neq; territa, neq; turbata eſt Hipparchia, ut mulier, uerū dicente illo,

Τύνη τὰς πὰρ ἱςοῖς ἐκλιποῦσα κερκίδας. hoc eſt,
Radios reliquit hæc apud telas ſuos.

Sum equidem, inquit, Theodore, ſed num tibi male de me ipſa ſtatuiſſe uideor, ſi tempus, quod in telis conſumptura

eram, diſciplinæ potius impēdi? Hæc & alia innumera de philoſophante fœmina dicuntur. Fertur & Cratis epiſtolarum liber, in quibus præclarè philoſophatur. Stylus ipſe ſæpe Platoni ſimilis uidetur. Scripſit et tragœdias altiſſimo philoſophiæ ſtylo, quale illud eſt,

Οὐχ εἷς πάτρας μοι πύργος, οὐ μία στέγη,
Πάσης δὲ χέρσου καὶ πόλισμα καὶ δόμος
Ἕτοιμος ἡμῖν ἐνδιαιτεῖσθαι πάρα. *hoc eſt,*

Non turris una, nec caſa una patriæ
Mihi eſt, ſed uniuerſæ arces terræ, & domus
Paratæ nobis manſio & cœnacula.

Obijt uetulus, atq; in Bœotia ſepultus eſt.

MENIPPVS PHOENIX.

MEnippus & ipſe Cynicus, patria quidem Phœnix, conditione ſeruus fuit, ut ait Achaicus in ethicis. Diocles autē dominum ipſius Ponticū fuiſſe, Batoneq; uocatum tradit. Cùm uerò præ cupiditate pecuniæ importunius peteret, Thebanus fieri ualuit. Edidit quidem dignum memoria nihil; at ipſius libri multo riſu referti ſunt, non ſecus atq; Meleagri, qui tempore eius fuit. Refert Hermippus diuturnum fœneratorem fuiſſe, uocatumq; ex re ἡμεροδανειστὴν *tādē. Nāq; nautica uſura fœnerari ſolere, et pignori accipere, ut pecunias cōplures cogeret. Tādē inſidias pperſſū omnibus priuatum eſſe, ac præ mœrore laqueo ſibi uitā extorſiſſe. Nos autem luſimus in eū hoc carmine,*

Φοίνικα τὸ γένος, ἀλλὰ Κρητικὸν κύνα ἡμεροδανειστήν,
Τοῦτο γὰρ ἐπεκλήζετο, οἶσθα Μένιππος ἴσως, Θήβησιν
Οὗτος ὡς διωρύχθη ποτὲ καὶ πάντα ἔβαλεν.
Εἰ δὲ ἐνόει φύσιν κυνὸς αὐτὸν ἀπεκρέμασεν. *hoc eſt,*

Phœnicē genere, ſed Creticū canē diuturnū fœneratorē,
Sic enim uocabatur, noſti Menippū forſitā, at Thebis

Ille

Ille perfodiebat olim, & omnia profligabat.

Si autem canis naturam nouiſſet, ſe ſuſpendiſſet.

*Quidā eius libros non ipſius eſſe, ſed Dionyſij & Zopyri Colophoniorū tradunt, qui iocandi cauſa cōſcribentes uelut cenſori idoneo dederant. Fuerunt autem Menippi ſex: Primus qui de Lydis ſcripſit, Xanthūq; breuiauit. Secūdus hic ipſe. Tertius Stratonicus ſophiſta, ex Caria oriundus. Quartus ſculptor. Quintus & ſextus pictores, utroſque memorat Appollod. Cynici autē uolumina XIII. ſunt. Neniæ, teſtamēta, epiſtolæ cōpoſitæ ex deorū perſona, ad phyſicos & mathematicos, grāmaticoſq;, & Epicuri fœtus, & eas quæ ab ipſis religioſè colūtur * imagines, & alia.* *ἀκάλαι.

MENEDEMVS.

*MEnedemus Coloti Lampſaceni diſcipulus fuit. Hic, ut ait Hippobotus, in tantum *prodigioſæ ſuperſtitionis uenerat, ut ſumpto habitu furiæ circumiret, dicens ſpeculatorem ſe ex inferno ueniſſe ijs qui peccarent, ut deſcendens hæc ibi dæmonibus renūtiaret quæ uidiſſet. Veſtis autem talis erat pulla tunica talaris, aſtricta puniceo balteo, pileus arcadicus capiti impoſitus habens intexta elementa XII. *cothurni tragici, barba prolixa, uirga in manu fraxinea. Atq; iſtæ quidem uitæ ſunt ſinguli cuiuſque Cynicorū. Subijcienda nunc & quæ in genere illis uiſa ſunt. Siquidem & ſectam hanc philoſophiæ eſſe iudicamus, non ut quidam uolunt, cōſtantiam uitæ. Placet ergo illis rationalem naturalemq; philoſophiam tolli oportere, ab Ariſtone Chio non diſcedentibus moraliq; ſoli intendi, quodq; plerique Socrati, hoc Diocles Diogeni inſcribit, hunc aſſerens dixiſſe inquirendum,*

*τερατείας.
*ἐμβάται.

Ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ᾽ ἀγαθόν τε τέτυκται .i.

Quid domibus noſtris praui rectiq; geratur.

Repudiant & diſciplinas liberales. Denique neq; diſcendas literas dixit Antiſthenes, ne frugi effecti peruerterentur alienis. Tollunt & geometriam & muſicam, & cetera id genus. Nempe enim & Diogenes cuidam oſtendenti ſibi ὡροσκοπεῖον, utile ſanè inuentum, ait, ne priuemur cœna. Ad eum uerò qui muſicam oſtentabat ait,

Γνώμαις γὰρ ἀνδρῶν εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις
Εὖ δ' οἶκος, οὐ ψαλμοῖς καὶ τερετίσμασιν. hoc eſt,
Magnæ reguntur urbes nam prudentia:
At una cantu non queat regi domus.

Placet eis & finem eſſe ſecundum uirtutem uiuere, ut Antiſthenes ait in Hercule, quemadmodum & Stoici. Nam ſocietas quædã eſt inter has duas ſectas, unde & *Cyniſmum dixere breuem ad uirtutem uiam, atque ita uixit & Zeno Citticus. Placet itẽ eis ſimplex & parabilis uictus, quippe qui *ſobrijs cibarijs utuntur, & ſolis pallijs. Diuitias, gloriam nobilitatemq; contemnunt. Pleriq; etiam herbis & aqua tantum frigida utuntur, operimentisq; fortè oblatis & dolijs, ſicuti Diogenes, qui dicebat Deorum eſſe proprium nihil indigere, eorũ uerò qui dijs eſſent ſimiles minimis egere. Virtutem dicunt eſſe docibilem, ut in Hercule ait Antiſthenes, eſſeq; minimè reijciendum, ſed ſtudioſè colendum, ac ſine peccato ſapientẽ, & *ſimili amicum fortunæ quoque nihil permittendum.

*κυνισμός. *ἀνταρκεῖν. *φίλον τῷ ὁμοίῳ.

Quæ uerò inter uirtutem & uitia ſunt, indifferẽtia, ut Ariſto Chius, appellant. Et iſti quidẽ Cynici fuere. Veniendum nunc ad Stoicos, quorum princeps fuit Zeno Cratis diſcipulus.

DIOG

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM UITA, LIBER ſeptimus.

ZENO CITTICVS.

ZENO Mnaſij ſiue Demei filius Citticus ex Cypro, Græca ciuitate Phœnicibus accolis. Collo fuit in alteram partem inclinatiore, ut refert Timotheus Athenienſis in lib. de uitis. Apollonius autem Tyrius, gracili corpore, ſtatu procero, & atra cute fuiſſe illum autor eſt. Vnde illum quidem, ut Chryſippus in v. prouerbiorũ ait, Aegyptium *palmitem dixit. Crura habuit turgida & imbecilla infirmaq;. Iccirco & Perſeus in cõmentarijs cõuiualibus, ipſum refert cõplures cœnas declinaſſe. Veſcebatur perlibenter ficubus *recẽtibus atq; ad ſolẽ paſsis. Auditorq;, ut dictũ eſt, Cratis fuit. Deinde Stilponẽ etiam audiſſe & Xenocratẽ decennio perpetuò non deſunt qui affirment, ſicut Timocrates in Dione. Polemonis itidem frequentaſſe auditoriũ. Porrò Hecaton & Appollonius Tyrius in primo de Zenone lib. ſcribit, cùm oraculum cõſuluiſſet, quo pacto uiuere optimè poſſet, reſpondiſſe deum, ſi mortuis concolor eſſet. Quod ille cùm intellexiſſet, ſe ad legendos antiquorũ libros magno contuliſſe ſtudio. Deniq; Cratis hoc modo familiaritate uſus eſt. Purpuram ex Phœnicia mercatus aduectans ad Piræũ naufragium fecit. Ea iactura ſubtriſtior factus Athenas aſcendit annos triginta natus, ſeditq; iuxta librariũ. Legente autem illo ſecundũ Xenophontis cõmentariorum, delectatus ille, & iam lætior ſciſcitatur, ubi nam eiuſmodi uiri morarentur. Opportunè tunc prætereunte Crate, digito illum bi-

*κλημα τίδα.

*χλωροῖς.

*bliopola oſtendens, hunc, inquit, ſequere. Ex eo iam Cratis auditor factus eſt, aptiſſimus alioqui ad Philoſophiã, uerũ uerecũdior, quàm ut ſe ad impudentiã cynicã conferre poſſet. Id ubi animaduertit Crates, curare etiã in hoc illũ ſtudens, ollam lenticula refertã dedit ut per Ceramicũ ferret. Cùm autẽ uideret pudeſcere illũ ac ſe præ uerecundia tegere, baculo ictam perfregit illam. Illo fugiẽte & lenticula per crura defluente, quid, inquit, fugis puniceolum? nihil mali paſſus es. Aliquãdiu igitur audiuit Cratem. Quo tempore cùm ſcripſiſſet de Rep. quidã iocãtes aiebant, in cauda canis illũ ſcripſiſſe. Prꝫterea ſcripſit & iſta, de uita ſecundũ naturã: de appetitu, ſiue de hominis natura: de perturbationibus, uel de uitijs, de officio, de lege, de *Græca* παιδείας. *peritia, de aſpectu, de toto, de ſignis, Pythagorica, uniuerſalia, de dictionibus, Problematũ Homericorum quinq;, de poëtica auditione. Eſt ipſius item & ars & ſolutiones & argumenta* 11. *cõmentaria Cratis moralia, atq; iſti quidem libri eius ſunt. Poſtremò diſceßit, & quos prædiximus audiuit ad* XX. *annos, ubi & illũ dixiſſe ferũt, Tunc ſecundis uentis nauigaui, quando naufragiũ feci. Alij ſub Crate hoc dixiſſe aiunt, Quàm bene fortuna facit, quæ nos ad philoſophiã impellit. Alij dum Athenis diuerſaretur, audito naufragio dixiſſe illum ferũt, Rectè ſanè egit fortuna, quæ nos ad philoſophiã impulit. Quidam depoſito Athenis onere, ſic demũ ad philoſophiã fuiſſe conuerſum. Vertens igitur ſe ad porticũ uariã, quæ & πεισιανάκτειος appellabatur & ex uaria & multæ ſciẽtiæ pictura Polygnoti ποικίλη, orationẽ formabat, uolẽs & locũ illũ ſtabilẽ facere, nulliſq; ſeditionibus ultrà uiolabilẽ. Nanq; ad* M.CCCCXXX. *ciues ibi fuerant necati. Eò igitur ad illum audiendũ diſcipuli iam confluebãt, atq; ideo Stoici uocati ſunt etiã qui ab ipſo*

anteà

antea Zenonij appellabantur, ut Epicurus in epiſtolis ait. Siquidē & ante illū Stoici qui in illa morabantur, poëtæ dicti erāt, ut ait Eratoſthenes in VIII. de antiqua comœdia, à quibus multū incremēti ea appellatio accepit. Enimuerò ſummo in honore apud Athenienſes habebatur Zeno, adeo ut urbis ac mœniū apud illū claues deponerent, coronaq́; aurea, & ærea imagine honorarent. Hoc autem & ciues ipſius feciſſe ferūt, magno ſibi ornamēto fore uiri imaginē exiſtimātes. Amplectebātur illū & Sidonij Cittici. Suſpiciebat illū & Antigonus, & ſi quando Athenas cōtēdiſſet, auditor eius erat, multumq́; orabat ut ſe ad eum cōferret. Id ille non paruit quidē ipſe, cæterum Perſæum unum ex familiaribus miſit Demetrij filium genere Citticum, qui olympiade CXXX. florebat, Zenone iam ſene. Eſt autem hic exemplum epiſtolæ Antigoni, ut refert Apollonius Tyrius in his quæ de Zenone ſcripſit.

REX ANTIGONVS ZENONI PHIL. S.

EGO fortuna me quidem & gloria uitam tuam anteire exiſtimo, cæterum diſciplinis ſtudijsq́; liberalibus et perfecta felicitate quam tu poßides, longe abs te præcelli ſentio. Quocirca te orare ſtatui, uti ad me proficiſcaris, id mihi perſuadens te preces meas minimè irritas fieri paſſurum. Tu igitur modis omnibus enitere, ut tuo cōtubernio fruamur, certò ſciens, nō mei tātum, ſed omniū ſimul Macedonū eruditorē fore. Nam qui Macedoniæ regem erudit, atq́; in uirtutem imbuit, cum & ſubditos quoſq́; inſtruere ad fortitudinē & probitatem, certū eſt. Nā cuiuſmodi fuerit dux, tales ut plurimū ſubditos fieri neceſſe eſt. Vale.

Ad hæc Zeno ita reſpondit:

Διόγενες ἄγε, λέγε, τὶς ἔλαβέ σε μόρος
Ἐς ἄϊδος, ἔλαβέ με κυνὸς ἄγριον ὀδάξ; hoc eſt,
Diogenes age loquere, quis exitus ad inferos
Te abſtulit, anſtulit'ne canis morſus ferox?

Aiunt quidam illum dum moreretur mandaſſe inſepultum proijci cadauer, ut omnes beſtiæ participes ipſius eſſent, ſiue in foueam ſuperiecto modico puluere inijcerent. Alij autẽ in Eliſſum ſe immitti uoluiſſe tradunt, ut eſſet fratribus utilis. Demetrius autem in æquiuocis ait eadem die Alexandrum Babyloniæ, Diogenemq; Corinthi uita functos eſſe. Erat autẽ ſenex Olympiade CXIII. Feruntur eius iſta uolumina: Dialogi capitũ, Ichthyas, graculus, pardus, plebs Athenienſium, Reſpublica, ars moralis, de diuitijs, Amatorius, Theodorus, Hypſias, Ariſtarchus, de morte, Epiſtolæ Tragœdiæ ſeptem, Helena, Thyeſtes, Hercules, Achilles, Medea, Chryſippus, Oedipus. Porrò Socrates in primo ſucceßionum, & Satyrus in quarto de uitis, nihil eorum eſſe Diogenis affirmant. Tragœdiolas autem ait Satyrus Philiſci Aeginenſis eſſe, Diogenis diſcipuli. Sotion autem in ſeptimo hæc ſola Diogenis eſſe ait, de uirtute, de bono, amatorium, mendicum, τολμαῖον, pardum, Caſſandrum, Cephalionem, Philiſcum Ariſtarchum, Siſyphum, Ganimedem, de uſu epiſtolas. Fuerunt autem quinq; Diogenes Primus Apolloniathes phyſicus. Eius autem ſcriptorum iſtud initium fuit, Quicquid eſt quod dicere aggredior, operæpretium eſſe uidetur initium irrefragabile ponere. Secundus Sicyonius qui Peloponeſiaca ſcripſit. Tertius hic ipſe. Quartus Stoicus ex Seleucia, appellatus eſt autem Babylonius ob uicinitatem. Quintus Tarſenſis, qui de quæſtionibus poëticis ſcripſit, quas etiam ſoluere nititur. Hunc uerò philoſophum Athenodorus in quinto deambulationũ ait,

quòd

quòd ungi ſolitus eſſet, lucidum ſemper apparuiſſe.

MONIMVS SYRACVSANVS.

*Moninus Syracuſanus Diogenis quidem diſcipulus, famulus uerò mẽſarij cuiuſdam Corinthij fuit, ut Socrates tradit. Ad cum Xeniades qui Diogenem emerat, frequens commeabat, uirtutem hominis, atq; in dicendo uim admiratus, Monimum in ſui pellexit amorem. Ille enim cõtinuè ſimulata uesania abijcere monetam, omnemq; menſæ pecuniam cepit, donec à domino repudiatus continuò ſe ad Diogenem contulit. Adhæſit autem & * Crati Cynico ſæpius, cæterosq; id genus ſtudioſè conſectatus. Qua ex re factum eſt, ut cum dominus adhuc magis inſanire putarit. Fuit autem uir eloquens ac doctus, adeò ut Menander comicus ipſius mentionem fecerit in quadam comœdia, quæ Hippocomus inſcribitur, ſic de eo dicens:*

*Κράτητι, ſiue Crateti.

Μόνιμος τις ἦν ἄνθρωπος, ὦ φιλόσοφος,
Ἀδοξότερος, μικρῶ δὲ ὁ τὴν πήραν ἔχων.
Πήρας μὲν οὖν τρεῖς ἀλλὰ καὶ εἰκόνος ῥήματι
Ἐφθέγξατ' οὐδὲν ἐμφερὲς, μὰ τὸν δία
Τῷ γνῶθι σαυτὸν, οὐ δὲ τοῖς βοωμένοις
Τούτοις, ὑπὲρ δὲ ταῦτα ὁ προσαιτῶν καὶ ῥυπῶν
Τὸ γὰρ ὑποληφθὲν τῦφον εἶναι πᾶν ἔφη. *hoc eſt,*

Monimus fuit quidam ſciens uir, ò Philo.
Contemptior quidem, ferens ſed manticam.
Tres ergo peras. uerùm ſimilitudinis
Verbo eſt loquutus, tale per Iouem nihil
Quale illud eſt, Teipſum noſce, aut confinia
His uerba, ſcurra præter hæc & ſordidus.
Nam cuncta faſtum dixit eſſe cætera.

Adeò uerò grauis ac conſtans fuit, ut contenta gloria ſolam ueritatem appeteret. Scripſit autem ludicra ſententijs

*ὁρμῶν. ſerijs permixta, de * appetitionibus duo, & exhortatoriū.

ONESICRITVS.

ONeſicritum quidam Aeginenſem tradunt. Porrò Demetrius Magneſius Aſtypalenſem fuiſſe ait, & hic ex Diogenis ludo probatiſſimus. Videtur autē quiddam habere ſimile cum Xenophonte. Ille enim cū Cyro, hic cum Alexandro militauit. Ille Cyri παιδείαν, hic Alexandri ſcripſit initia. Ille Cyri, hic Alexandri proſequitur laudes. Eſt autem & ſtylus utriuſq; ſimillimus, niſi quòd apographus, & quod tranſcriptum eſt diſſentit ab archetypo & exemplari. Fuit & Menander Diogenis diſcipulus cognomento Drymus Homeri admirator, & Hegeſæus Sinopeus κλοιὸς cognominatus, & Philiſcus Aeginenſis, ut prædiximus.

CRATES THEBANVS.

CRates Thebanus Aſcondi filius, ipſe quoq; inter ſapientiſſimos Diogenis diſcipulos fuit. Cæterùm Hippobotus non Diogenis ipſum fuiſſe diſcipulum ait, ſed Bryſonis Achiui. Huius iſta feruntur ludicra:

Πήρη τὶς πόλις ἐςὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ
Καλὴ καὶ πίειρα, περίῤῥιτος, οὐδὲν ἔχουσα.
Εἰς ἣν οὐκέτις εἰσπλεῖ ἀνὴρ μωρὸς, παράσιτος·
Οὔτε λίχνος πόρνης ἐπαγαλλόμενος πυγῇσι,
Ἀλλὰ θύμον καὶ σκόρδα φέρει καὶ σῦκα καὶ ἄρτους.
Ἐξ ὧν οὐ πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλοις περὶ τούτων
Οὐχ ὅπλα κέκτηνται περὶ κέρματος, οὐ περὶ δόξης. i.
Eſt quædam medio conſtructa urbs mantica faſtu,
Pulchra quidem & pinguis, circumflua, rebus egena,
Quam nullus paraſitus adit ſtolidus'ue penetrat,
Deditus aut quiſquam damnoſis ganeo ſcortis.
Allia ſed, panes, ficus, propter q; lupinos,

Nec pro gloriola capiunt aut ſordibus arma.

Eſt & Ephemeris illa uulgatiſſima ita ſe habens: Ponito coquo minas decem, medico drachmam, aſſentatori talenta quinq;, conſiliario fumum, meretrici talentum, philoſopho triobolum. Vocabatur autem & θυρεπανοίκτης, *quòd in omnem egrederetur domum & corriperet. Sunt autem & eius hi uerſus:*

Ταῦτ' ἔχω ὅσ' ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα, καὶ μετὰ μουσῶν
Σεμν' ἐδάην, τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια τῦφος ἔμαρψε.

Hoc eſt,

Tantum habeo quantum didici, quantumq; labore
Percepi, & ſtudio, rapuit ſed cætera faſtus.

Et quod illi ex philoſophiæ ſtudio acceſſiſſet,

Θέρμων τε χοῖνιξ, καὶ τὸ μηδενὸς μέλειν. *hoc eſt,*
Chœnix lupini, & cura nullius rei.

*Fertur eius & illud: Amorem ſedat fames, ſin minus tempus, eis uerò ſi uti non uales, laqueus. Floruit circa centeſimam & decimam tertiam Olympiadem. Hunc ait Antiſthenes in Succeſſionibus, cùm in tragœdia quadam cerneret Telephum ſportulam tenentem *aliasq; opulentum ad cynicam philoſophiam prorupiſſe, illumq; patrimonio uendito, erat quippe uir nobilis, cùm congregaſſet plus quàm ducenta talenta, ciuibus ea diuidiſſe, adeoq; conſtanter philoſophatum eſſe ut & Philemon comicus ipſius mentionem fecerit, ait nempe:* *τ' ἄλλα λυπρόν.

Καὶ τοῦ θέρους μὲν εἶχεν ἱμάτιον δασὺ
Ἵν' ἐγκρατὴς ᾖ, τοῦ δὲ χειμῶνος ῥάκος. *hoc eſt,*
Aeſtate craſſum ueſtiebat pallium,
Sed hyeme pannum, ut temperans euaderet.

Refert autem Diocles perſuaſiſſe illi Diogenem ut peculium dimitteret, ac ſi quid pecuniæ haberet, iactaret in mare. Atq;

re. Atq; Cratis quidem domus illi ab Alexandro, Hipparchiæ uerò à Philippo. Quoſdã ex propinquis ad ſe uenientes, atq; auertere ab inſtituto molientes ſæpenumero baculo perſequebatur, cõſtansq; perdurabat. Porrò Demetrius Magneſius ait depoſuiſſe illum pecuniam apud trapezitam ea conditione, ut ſi quidem filij idiotæ eſſent, eam illis redderet: ſin autem philoſophi, plebi diſtribueret, nihilo quippe egere philoſophos. Eratoſthenes autem, cùm ex Hipparchia, de qua dicemus, natus ſibi eſſet filius Paſicles nomine, eum iam adultum ad ancillæ adduxiſſe domum ac dixiſſe, hoc ei paternum eſſe matrimoniũ. Cæterùm mœchorum apud Tragicos exilia & cædes eſſe præmium, eos uerò qui ſcortis congrederẽtur apud Comicos ex luxu & ebrietate in inſaniã uerti. Huius frater Paſicles fuit Euclidis diſcipulus. Eius facetum quiddam Phauorinus in ſecundo commentariorum refert. Ait enim cùm pro quodam intercederet apud gymnaſij principẽ, eius coxas tetigit. Illo indignante, quid enim, ait ille, non'ne & iſta tua ſunt ſicut & genua? Dicebatq; poßibile non eſſe inueniri qui lapſus non ſit, ſed ueluti in malo punico granum etiam aliquod putridum eſſe. Cùm Nicodromũ citharœdũ irritaſſet, cæſus in faciem eſt. Cartulam itaq; imponens fronti inſcripſit, Nicodromus faciebat. Scorta ex induſtria inſectabatur maledictis, unà & ſeipſum exercens ad perferenda cõuicia. Demetrio Phalereo qui panes ac uinũ miſerat, cõuiciabatur dicens, utinam & fontes panes ferrent. Conſtat igitur aquam bibiſſe. Ab Atheniẽſibus ciuilis iuris peritis arguebatur quòd ſindone amiciretur, quibus ille, Theophraſtum, inquit, oſtendam uobis opertum ſindone. nõ credentibus, induxit illos in tonſtrinam. ubi ille tondebatur, oſtenditq; lino coopertũ. Cùm Thebis à principe gymna-

ſij

ſij flagris cæſus eſſet, ſiue ut alijs placet, Corinthi ab Euthycrate, ac pede traheretur, ridebat, dicens:

Ἕλκε ποδὸς τεταγὼν διὰ βηλοῦ θεσπεσίοιο. hoc eſt,

Protractum pedibus detruſit limine ſacro.

Diocletes autem pertractum eum à Menedemo Eretrieñ teſtatur. Nam cùm eſſet decorus & Aſclepiadi Phliaſio uſui eſſe uideretur, tetigit Crates illius coxas dicens, intus Aſclepiades, qua ex re indignatum Menedemum traxiſſe illum, idq; eum dixiſſe. Zeno uerò Citticus in libris de uſu, pellem ouis quoq; inſuiſſe pallio refert, ut eſſet deformior. Erat autem & facie turpis, et cùm ſe exerceret, ridebatur. Solebat autem ſublatis manibus dicere, confide Crates pro oculis & corpore reliquo. Hos enim uidebis irriſores iam-iam & morbo contrahi, & beatum dicere, ſe autē ignauiæ arguere. Dicebat autem tandiu philoſophãdum eſſe, donec uideantur duces exercitus eſſe* aſinarij. Deſertos dicebat eos qui cum aſſentatoribus eſſent, nō ſecus ac utuli cùm inter lupos ſunt: neq; enim cum illis qui bene uelint, neq; cū his, ſed inſidiatores. Cùm autem ſentiret ſe morti proximū, inſpiciebat ſeipſum dicens: *ὀνηλάται.

-Στείχεις δὴ φίλε κύρτων,

Βαίνεις ἀΐδαο δόμους κυφὸς ὥρην διὰ γῆρας. hoc eſt,

-Vadis nunc optime curue,

Vadis ad Orci ædes, longa gibboſe ſenecta.

Erat quippe ex ſenectute curuatus. Alexandro rogante num uellet reſtitui ac refici patriam ſuam, quid, ait, opus eſt? rurſus enim fortaſſis Alexander eam alius diruet. Habere ſe patriam contemptum gloriæ & paupertatem, quæ in poteſtatem fortunæ nunquam ſint ceſſura. Diogenisq; ciuem eſſe inuidiæ* inſidias non metuentis. Meminit ipſius et Menander in Geminis dicens: *ἀνεπιβούλευτον

Συμπ

Συμπεριπατήσεις γὰρ τρίβων' ἔχουσ' ἐμοὶ,
Ὥσπερ κράτητι τῷ κυνικῷ ποτ' ἡ γυνή. hoc eſt,
Mecum ambu!abis tecta pallio,uelut
Cratete nuper uxor atro cum cane.

Et filiam tradebat illis,ut ipſe ait,probationi triginta inductis diebus diſcipuli eius.

METROCLES.

METrocles Hipparchiæ frater, cùm prius audiret Theophraſtum Peripateticũ, adeò corruptus erat, ut cùm ſæpe inter diſſerẽdum crepitum uentris emitteret, præ dolore animi domi incluſus moraretur. Hoc agnito Crates ingreſſus eſt ad eum conſolaturus, ac lupinis induſtria uoratis,perſuaſit quidem illi primùm uerbis,nihil mali feciſſe,fore quippe prodigioſum,ſi non & ſecundum naturam flatum emitteret. Tum uerò & ipſe in huiuſmodi crepitum erumpens illũ ſimilitudine rei ſeruauit, ac uerbis in ſpem erexit. Hinc ipſius auditor fuit, euaſitq; uir in philoſophia eminens.Hic libros ſuos,ut ait Hecaton in primo uſuum,combuſsit dicens:

Τάδ' ἐστ' ὀνείρων νερτέρων φαντάσματα. hoc eſt,
Hæc ſomnorum ſunt imaginacula:
Ac ſi diceret,nugas & deliramenta.

Sunt qui Theophraſti commentaria,quæ ex illius ore perceperat,combuſsiſſe ferant,ac dixiſſe:

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει.hoc eſt,
Mulciber huc propera,tua eget Thetis arte decora.

Res docebat partim emi pecunia, ut domum, partim tempore & diligentia,ut diſciplinas liberales. Diuitias nocere niſi quis dignè utatur. Obijt ſenex à ſeipſo ſuffocatus. Porrò diſcipuli eius fuere Theombrotus, atq; Cleomenes. Theombroti auditor fuit Demetrius Alexandrinus,

Cleom

Cleomenis autem Timarchus Alexandrinus *&* Echecles Epheſius,*qui & ipſe* Theombroton *audiuit, à quo* Menedemus,*de quo poſtea dicemus.Fuit autem inter illos inſignis &* Menippus Sinopeus. *Capta eſt & illorum uerbis* Metroclis *ſoror* Hipparchia.

HIPPARCHIA.

Hipparchia *Metroclis ſoror. Erant autem Maronitæ ambo. Amabat uerò Cratis uitam atq; uerba, neque ulla omnino procorum excellentia potuit auelli, non opibus,non nobilitate,non pulchritudine, ſed hæc omnia ſibi Crates erat, parentibusq; minabatur ſeipſam, niſi huic traderetur, necaturam. Cùm igitur Crates à parentibus puellæ rogaretur, uti ab hoc illam propoſito auerteret, poſtquam egit omnia nec perſuaſit,exurgens omni ſua ſupellectile ante illius oculos expoſita, hic ait ſponſus, hæc eius poſſeſſio eſt, ad hæc delibera. Neq; enim eſſe noſtri cõſors poteris,niſi eadẽ ſtudia attigeris. Elegit continuò puella, ſumptoq; illius habitu unà cum uiro circuibat, & congrediebatur in aperto, atq; ad cœnas proficiſcebatur. Quo tẽpore & ad Lyſimachũ ad conuiuiũ uenit, ubi & Theodorũ impiũ coarguit ſophiſma huiuſmodi obijciens, quod faciẽs Theodorus iniuſtè agere nõ diceretur, id Hipparchia ſi faciat,facere iniuſtè nõ dicetur. Theodorus aũt ſeipſum feriens iniuſtè non agit, ne Hipparchia quidem Theodorũ cædẽs iniuſtè agit. Tum ille ad id quidẽ minimè reſpõdit,ſed illius pallium traxit.Sed neq; territa, neq; turbata eſt Hipprrchia,ut mulier,uerũ dicente ſibi illo:*

*Τὴνη τὰς παῤ ἱςοῖς ἐκλιπȣ̃σα κερκίδας. *hoc eſt,* **aliàs τίνι.*
Radios reliquit hæc apud telas ſuos.

Sum equidem,inquit, Theodore, ſed num tibi malè de me ipſa ſtatuiſſe uideor,ſi tempus, quod in telis conſumptura

eram, diſciplinæ potius impēdi? Hæc & alia innumera de philoſophante fœmina dicuntur. Fertur & Cratis epiſtolarum liber, in quibus præclarè philoſophatur. Stylus ipſe ſæpe Platoni ſimilis uidetur. Scripſit et tragœdias altiſſimo philoſophiæ ſtylo, quale illud eſt,

Οὐχ εἷς πάτρας μοι πῦργος, οὐ μία μοιστέγη,
Πάσης δὲ χέρσου καὶ πόλισμα καὶ δόμος
Ἕτοιμος ἡμῖν ἐνδιαιτᾶσθαι πάρα. *hoc eſt,*

Non turris una, nec caſa una patriæ
Mihi eſt, ſed uniuerſæ arces terræ, & domus
Parata nobis manſio & cœnacula.

Obijt uetulus, atq; in Bœotia ſepultus eſt.

MENIPPVS PHOENIX.

Menippus & ipſe Cynicus, patria quidem Phœnix, conditione ſeruus fuit, ut ait Achaicus in ethicis. Diocles autē dominum ipſius Ponticū fuiſſe, Batonéq; uocatum tradit. Cùm uerò præ cupiditate pecuniæ importunius peteret, Thebanus fieri ualuit. Edidit quidem dignum memoria nihil, at ipſius libri multo riſu referti ſunt, non ſecus atq; Meleagri, qui tempore eius fuit. Refert Hermippus diuturnum fœneratorem fuiſſe, uocatumq; ex re ἡμεροδανειστὴν *tādē. Nāq; nautica uſura fœnerari ſolere, et pignori accipere, ut pecunias cōplures cogeret. Tādē inſidias ꝑpeſſū omnibus priuatum eſſe, ac præ mœrore laqueo ſibi uitā extorſiſſe. Nos autem luſimus in eū hoc carmine,*

Φοίνικα τὸ γένος, ἀλλὰ Κρητικὸν κύνα ἡμεροδανειστὴν,
Τοῦτο γὰρ ἐπεκλήζετο, οἶσθα Μένιππον ἴσως,
Οὗτος ὡς διωρύχθη ποτὲ καὶ πάντα ἔβαλεν.
Εἶτ' ἐνόει φύσιν κυνὸς αὑτὸν ἀπεκρέμασεν. *hoc eſt,*

Phœnicē genere, ſed Creticūcanē diuturnū fœneratorē,
Sic enim uocabatur, noſti Menippū forſitā, ut Thebis

Ille

Ille perfodiebat olim, & omnia profligabat.
Si autem canis naturam nouiſſet, ſe ſuſpendiſſet.

Quidā eius libros non ipſius eſſe, ſed Dionyſij & Zopyri Colophoniorū tradunt, qui iocandi cauſa cōſcribentes uelut cenſori idoneo dederant. Fuerunt autem Menippi ſex: Primus qui de Lydis ſcripſit, Xanthūq; breuiauit. Secūdus hic ipſe. Tertius Stratonicus ſophiſta, ex Caria oriundus. Quartus ſculptor. Quintus & ſextus pictores, utroſque memorat Appollod. Cynici autē uolumina XIII. ſunt. Neniæ, teſtamēta, epiſtolæ cōpoſitæ ex deorū perſona, ad phyſicos & mathematicos, grāmaticosq́;, & Epicuri fœtus, & eas quæ ab ipſis religioſè colūtur * imagines, & alia. *εἰκάδας.

MENEDEMVS.

Menedemus Coloti Lampſaceni diſcipulus fuit. Hic, ut ait Hippobotus, in tantum *prodigioſæ ſuperſtitionis uenerat, ut ſumpto habitu furiæ circumiret, dicens ſpeculatorem ſe ex inferno ueniſſe ijs qui peccarent, ut deſcendens hæc ibi dæmonibus renūtiaret quæ uidiſſet. Veſtis autem talis erat pulla tunica talaris, aſtricta puniceo balteo, pileus arcadicus capiti impoſitus habens intexta elementa XII. *cothurni tragici, barba prolixa, uirga in manu fraxinea. Atq; iſtæ quidem uitæ ſunt ſinguli cuiuſque Cynicorū. Subijcienda nunc & quæ in genere illis uiſa ſunt. Siquidem & ſectam hanc philoſophiæ eſſe iudicamus, non ut quidam uolunt, cōſtantiam uitæ. Placet ergo illis rationalem naturalemq́; philoſophiam tolli oportere, ab Ariſtone Chio non diſcedentibus moraliq́; ſoli intendi, quodq́; plerique Socrati, hoc Diocles Diogeni inſcribit, hunc aſſerens dixiſſe inquirendum,

*τερατείας. *ἐμβάται.

Ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται. i.
Quid domibus noſtris praui rectiq́; geratur.

Repudiant & diſciplinas liberales. Denique neq; diſcendas literas dixit Antiſthenes, ne frugi effecti peruerterentur alienis. Tollunt & geometriam & muſicam, & cætera id genus. Nempe enim & Diogenes cuidam oſtendenti ſibi ὡροσκοπίον, utile ſanè inuentum, ait, ne priuemur cœna. Ad eum uerò qui muſicam oſtentabat ait,

Γνώμαις γὰρ ἀνδρῶν εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις
Εὖ δ' οἶκος, οὐ ψαλμοῖς καὶ τερετίσμασιν. hoc eſt,
Magnæ reguntur urbes nam prudentia:
At una cantu non queat regi domus.

Placet eis & finem eſſe ſecundum uirtutem uiuere, ut Antiſthenes ait in Hercule, quemadmodum & Stoici. Nam
*κυνισμός. ſocietas quædā eſt inter has duas ſectas, unde & *Cyniſmum dixere breuem ad uirtutem uiam, atque ita uixit & Zeno Citticus. Placet itē eis ſimplex & parabilis uictus,
*αὐτάρκεισι. quippe qui *ſobrijs cibarijs utuntur, & ſolis pallijs. Diuitias, gloriam nobilitatemq́; contemnunt. Pleriq; etiam herbis & aqua tantum frigida utuntur, operimentuſq; fortè oblatis & dolijs, ſicuti Diogenes, qui dicebat Deorum eſſe proprium nihil indigere, eorū uerò qui dijs eſſent ſimiles minimis egere. Virtutem dicunt eſſe docibilem, ut in Hercule ait Antiſthenes, eſſeq; minimè reijciendum, ſed ſtu-
*φίλον τῷ ὁμοίῳ. dioſè colendum, ac ſine peccato ſapientē, & *ſimili amicum fortunæ quoque nihil permittendum.

Quæ uerò inter uirtutem & uitia ſunt, indifferētia, ut Ariſto Chius, appellant. Et iſti quidē Cynici fuere. Veniendum nunc ad Stoicos, quorum princeps fuit Zeno Cratis diſcipulus.

DIOG

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM uita, Liber ſeptimus.

ZENO CITTICVS.

ZENO *Mnaſij ſiue Demei filius Citticus ex Cypro, Græca ciuitate Phœnicibus accolis. Collo fuit in alteram partem inclinatiore, ut refert Timotheus Athenienſis in lib. de uitis. Apollonius autem Tyrius, gracili corpore, ſtatu procero, & atra cute fuiſſe illum autor eſt. Vnde illum quidem, ut Chryſippus in v.* *κλημματίδα.
*prouerbiorũ ait, Aegyptium * palmitem dixit. Crura habuit turgida & imbecilla infirmaq́;. Iccirco & Perſeus in cõmentarijs cõuiualibus, ipſum refert cõplures cœnas declinaſſe. Veſcebatur perlibenter ficubus *recẽtibus atq; ad* *χλωροῖς.
ſolẽ paßis. Auditorq́;, ut dictũ eſt, Cratis fuit. Deinde Stilponẽ etiam audiſſe & Xenocratẽ decennio perpetuò non deſunt qui affirment, ſicut Timocrates in Dione. Polemonis itidem frequentaſſe auditoriũ. Porrò Hecaton & Apollonius Tyrius in primo de Zenone lib. ſcribit, cùm oraculum cõſuluiſſet, quo pacto uiuere optimè poſſet, reſpondiſſe deum, ſi mortuis concolor eſſet. Quod ille cùm intellexiſſet, ſe ad legendos antiquorũ libros magno contuliſſe ſtudio. Deniq; Cratis hoc modo familiaritate uſus eſt. Purpuram ex Phœnicia mercatus aduectans ad Pireũ naufragium fecit. Ea iactura ſubtriſtior factus Athenas aſcendit annos triginta natus, ſeditq́; iuxta librariũ. Legente autem illo ſecundũ Xenophontis cõmentariorum, delectatus ille, & iam lætior ſciſcitatur, ubi nam eiuſmodi uiri morarentur. Opportunè tunc prætereunte Crate, digito illum bi-

bliopola oſtendens, hunc, inquit, ſequere. Ex eo iam Cratis *auditor factus eſt, aptiſſimus alioqui ad* Philoſophiã, *uerũ uerecũdior, quàm ut ſe ad impudentiã cynicã conferre poſſet.* Id *ubi animaduertit* Crates, *curare etiã in hoc illũ ſtudens, ollam lenticula refertã dedit ut per* Ceramicũ *ferret. Cùm autẽ uideret pudeſcere illũ ac ſe præ uerecundia tegere, baculo ictam perfregit illam.* Illo *fugiẽte & lenticula per crura defluente, quid, inquit, fugis puniceolum? nihil mali paſſus es.* Aliquãdiu *igitur audiuit* Cratem. Quo *tempore cùm ſcripſiſſet de* Rep. *quidã iocãtes aiebant, in cauda canis illũ ſcripſiſſe.* Præterea *ſcripſit & iſta, de uita ſecundũ naturã: de appetitu, ſiue de hominis natura: de perturbationibus, uel de uitijs, de officio, de lege, de* *Græca *peritia, de aſpectu, de toto, de ſignis,* Pythagorica, *uniuerſalia, de dictionibus,* Problematũ Homericorum *quinq;, de poëtica auditione.* Eſt *ipſius item & ars & ſolutiones & argumenta* II. *cõmentaria* Cratis *moralia, atq; iſti quidem libri eius ſunt.* Poſtremò *diſceßit, & quos prædiximus audiuit ad* XX. *annos, ubi & illũ dixiſſe ferũt,* Tunc *ſecundis uentis nauigaui, quando naufragiũ feci.* Alij *ſub* Crate *hoc dixiſſe aiunt,* Quàm *bene fortuna facit, quæ nos ad philoſophiã impellit.* Alij *dum* Athenis *diuerſaretur, audito naufragio dixiſſe illum ferũt,* Rectè *ſanè egit fortuna, quæ nos ad philoſophiã impulit.* Quidam *depoſito* Athenis *onere, ſic demũ ad philoſophiã fuiſſe conuerſum.* Vertens *igitur ſe ad porticũ uariã, quæ &* πεισιανάκτειος *appellabatur & ex uaria & multæ ſciẽtiæ pictura* Polygnoti ποικίλη, *orationẽ formabat, uolẽs & locũ illũ ſtabilẽ facere, nulliſq; ſeditionibus ultrà uiolabilẽ.* Nanq; *ad* M.CCCCXXX. *ciues ibi fuerant necati.* Eò *igitur ad illum audiendũ diſcipuli iam confluebãt, atq; ideo* Stoici *uocati ſunt etiã qui ab ipſo* *anteà*

*παιδείας.

antea Zenonij appellabantur,ut Epicurus in epiſtolis ait. Siquidē & ante illū Stoici qui in illa morabantur, poëtæ dicti erāt,ut ait Eratoſthenes in VIII. de antiqua comœdia,à quibus multū incremēti ea appellatio accepit. Enimuerò ſummo in honore apud Athenienſes habebatur Zeno,adeo ut urbis ac mœniū apud illū claues deponerent, coronaq; aurea,& ærea imagine honorarent. Hoc autem & ciues ipſius feciſſe ferūt,magno ſibi ornamēto fore uiri imaginē exiſtimātes. Amplectebātur illū & Sidonij Citti ci. Suſpiciebat illū & Antigonus, & ſi quando Athenas cōtēdiſſet,auditor eius erat,multumq; orabat ut ſe ad eum cōferret. Id ille non paruit quidē ipſe, cæterum Perſæum unum ex familiaribus miſit Demetrij filium genere Citticum,qui olympiade CXXX.florebat,Zenone iam ſene. Eſt autem hic exemplum epiſtolæ Antigoni,ut refert Apollonius Tyrius in his quæ de Zenone ſcripſit.

REX ANTIGONVS ZENONI PHIL. S.

EGO fortuna me quidem & gloria uitam tuam anteire exiſtimo, cæterum diſciplinis ſtudijsq; liberalibus et perfecta felicitate quam tu poßides, longe abs te præcelli ſentio. Quocirca te orare ſtatui,uti ad me proficiſcaris, id mihi perſuadens te preces meas minime irritas fieri paſſurum. Tu igitur modis omnibus enitere, ut tuo cōtubernio fruamur,certò ſciens,nō mei tātum,ſed omniū ſimul Macedonū eruditorē fore. Nam qui Macedoniæ regem erudit, atq; in uirtutem imbuit, cum & ſubditos quoſq; inſtruere ad fortitudinē & probitatem,certū eſt. Nā cuiuſmodi fuerit dux,tales ut plurimū ſubditos fieri neceſſe eſt. Vale.

Ad hæc Zeno ita reſpondit:

ZENO ANTIGONO REGI S.

AMPLECTOR *tuum tam uehemens diſcēdi ſtudium, quòd ueram, utilem atq; neceſſariā, non popularem & quæ ad peruertēdos mores tendit, eruditionē apprehendere inſtituis. Qui enim philoſophiæ amore ac ſtudio tenetur, declinatq; celebrem illā & uulgarem uoluptatem, quæ quorundam adoleſcentulorum animos effœminat, eū non natura modò nobilitatem tueri, uerùm quidem uirtutis quoq; inſtituto manifeſtum eſt.* Porrò liberali ac nobili ingenio ſi adijciatur modica exercitatio, neq; deſit præceptoris copia, maturè ad perfectam uirtutis euadit frugem. Equidē niſi ſenectus mihi obſiſteret, ſum enim octogenarius, corpusq; præterea inualidum, ipſe ad te uenire, ut iubes. Quià uerò id non datur, quoſdam ex contubernalibus meis ad te mitto, qui animi bonis me minimè inferiores ſunt, & corporis etiam commodis exuperant. His ſi tu ſtudioſè congrediare, nihil quod ad perfectam pertinet beatitudinem deſiderabis. Vale.

Miſit autem Perſæum quem prædiximus, Thebanumq; Philonidam. Vtriuſq; horum Epicurus mentionem facit in epiſtola ad Ariſtobulum fratrem, congreſſosq; Antigono meminorat. Placuit Athenienſium quoq; de illo decretum, quoniam eſt memorabile ſubnectere. Eſt autem eiuſmodi decretum: Arrenida principe Acamantidis tribus, quinto magiſtratu Auguſti decima, magiſtratus decimatertia præſidentium concio rata decreuit, Hippio, Cratiſtoteles Xympeteon & cæteri primarij, Thraſo Thraſonis filius Anaæenſis dixit, Quoniā Zeno Mnaſæi filius, Citticus, complures annos in ciuitate philoſopē uerſatus eſt, atque in omnibus uir bonus eſſe perſtitit, ac iuuenes qui ad illū diſciplinæ cauſſa cōuenerunt ad uirtutē & frugal

Πρυτανεύοντος. Πρόεδροι.

*galitatem exhortando, ad ea quæ ſunt optima intendit, uitam ſuam uerbis ac doctrinæ ſuæ conſentaneam exemplar omnibus præponens, bona fortuna uiſum eſt plebi laudare Zenonem Mnaſæi filium Citticum, & aurea corona rite ac legitimè ornare propter ſingularem eius uirtutem & temperantiam. Prætereáque conſtruxere illi ſepulturam in Ceramico publicè. Coronæ autem faciendæ exædificandi'que tumuli plebem iam quinque uiros ex Athenienſibus eligere qui curam habeant. Decretumq́; hoc ſcribam plebis inſcribere columnis duabus, liceréq́; ſibi alteram in Academia, alteram in Lycio ponere. Sumptus uerò columnarum diſtribuere eum qui negotijs præeſt, ut omnes intelligant Athenienſium plebem bonos uiros & uiuos & defunctos honorare. Ad huiuſmodi autem ſtructuram electi ſunt Tharſo Anacæus, Philocles Piræus, Phædrus Anaphlyſtius, Melon Acarnicus, & Mycythus Sympalleteus. Hoc exemplar decreti fuit. Refert autem Antigonus Cariſtius ipſum ſe non negare Citticum: nam cùm unus eorum è numero fuerit, atque in columna deſcriptus ſit, qui ad lauacri ſtructuram contulere Zenonis philoſophi, ut etiam Citticus adijceretur orauit. Cùm uerò feciſſet aliquando * uaſculo cauum operculum, circunferebat pecuniam, ut Crates præceptor promptum haberet ac paratum neceſſarium uictum. Aiunt illum plus quàm mille talenta habuiſſe cùm uenit in Græciam, eaq́; nautis fœnerari ſolitum. Edebat modicè panem & mel, & ſuauis uini paululum bibebat. Pueris ſemel ferè aut bis uſus eſt, & ancillula quadam, ne ſexum odiſſe uideretur. Eandem quoque domum ipſe & Perſæus una habuit. Is cùm aliquando tibicinam mulierem ad eum induxiſſet, ab ſe raptam ad Perſæum abduxit, eratq́; ad illum aditus*

* χυτρίδιον.

facilis, neque ipſe difficile quò quiſq; uellet circundabatur, adeò ut ſæpe apud eum Antigonus cœnaret rex, atq; ad Ariſtoclem citharœdũ ad conuiuiũ cum illo una itabat. Senſim tamen id euitaſſe traditur, ac declinaſſe, ne nimis eſſet popularis, adeò ut in ſummo gradu conſideret deuitans uel alterã perturbationis partẽ. Neq; uerò cũ pluribus quàm duobus uel tribus ambulabat. Quibuſdã uerò, ut Cleãtes ait in libro de ære, iubebat æs dare, circunſtantes uti ne ſibi moleſti eſſent. Cũ circunſtarẽt eũ multi confertiq;, oſtẽdens in porticu in ſummo ligneã aræ circunferentiã, Hæc, ait, aliquando in medio erat expoſita, quia uerò impedimento erat, ſeorſum poſita eſt. Vos igitur uoſmet ex medio tollẽtes minus moleſtiarũ nobis exhibebitis. Demochare autẽ Lachetis filio ſalutante illum, atq; dicente, ſi quid opus haberet dicturũ ſe acſcripturũ Antigono præbituro omnia, indignatus poſtea illi congreſſus non eſt. Fertur autem poſt Zenonis mortem Antigonum dixiſſe, quale ſpectaculum perdidi. Vnde & Athenienſibus per Thraſonem legatum, ut in Ceramico illi ſepulturam facerent, petijt. Interrogatus autẽ cur illum adeò admiraretur, quia, inquit, cùm illi à me multa & magna ſæpe data ſint, nunquam emollitus eſt, neque humilis apparuit. Erat autẽ & ad inquirendum ſolers, ſubtiliſq; in omnibus ac diligens. Vnde & Timon in Sillis de eo ita ſcribit:*

*ἐχαυνώθη.

Καὶ Φοίνισσαν ἴδον λιχνόγραυν σκιερῷ ἐνὶ τύφῳ
Πάντων ἱμείρουσαν, ὁ δ' ἔρρει γύργαθος αὐτῆς
Μικρὸς ἐὼν, νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα σκινδαψοῖο. hoc eſt

Vidi & in umbroſo faſtu Lichnogram Phœniſſam
Omnia quæ cuperet, ſed hiabat gyrgathus eius
Diſtillans, & cui ſcindapſo erat inferior mens.

Diligenter autem & accuratè cum Philone dialectico ſe

exerc

exercebat, atque una uacabat. Vnde non minori admirationi apud iuniorem Zenonem eſt habitus, quàm Diodorus præceptor eius. Erant autem cum ipſo *nudi ſordidiq́; homines, ut ait Timon: *γυμνορύπαροι

Ὄφρα πενεςάων σύναγεν νέφος, οἱ περὶ πάντων
Πτωχότατοί τ' ἦσαν, καὶ κουφότατοι ἀςῶν. hoc eſt,
Vnam in congeriem donec cumularet egenos,
Qui leuitate, ſimul ſuperarent ſordibus omnes.

Enimuero geſtus ipſius ſubtriſtis grauisq́; & acer fuit, Vnde & rugabat frontem, & ora contrahebat. Vili præterea ualde apparatu erat, & qui barbaricam tenuitatem redoleret, idq́; ſub prætextu frugalitatis faciebat. Si quem obiurgaſſet, circunciſè id ac breuiter, neq; nimiũ, ſed uelut ex longinquo faciebat, ut exẽpli gratia de eo qui ſe nimio ſtudio cõponeret aliquando ait. Cùm enim ille uehiculum quoddam lentè ſegniterq́; tranſcenderet, meritò, inquit, ſuſpectum habet lutum, neq; enim ſe in illo ueluti in ſpeculo intueri poteſt. Cùm uerò Cynicus quiſpiam oleum ſe in uaſculo non habere diceret, atq; ab eo poſtularet, ſe minimè daturum aſſeuerauit, abeuntem uerò animaduertere iuſſit, uter eſſet impudentior. Cùm eſſet autẽ in amaſiũ Chremonidem affectus, ipſo & Cleãthes aſſiſtẽtibus ſurrexit, cũq́; admiraretur Cleãthes, ait, & medicos audio dicẽtes, præclarũ eſſe ad tumores quoſq; remediũ quietem. Duobus in cõuiuio iuxta ſe recumbentibus, cùm is qui ſibi adiacebat, inferiorẽ ſociũ *pulſaret pede, ipſe hunc pulſauit genu, cõuerſo illi, quid ergo, ait, illum abs te pati arbitraris qui ſub te eſt? Ad eum qui pueros amabat, neq; magiſtros habere ſenſum ait, ſi ſemper inter pueros uerſentur, neq; illos. Dicebat autem *eruditorum ſermones & imperfectos Alexandriæ pecuniæ ſimiles eſſe. Nam gratos quidem oculis, ac pict

*ἀσολοίκων.

*σιμαλίζοντος.

ac pictos monetæ inſtar, nihilo tamen eſſe meliores. Eos uerò qui ſecus eſſent, tetradrachmis Atticis aſſimilabat, temere quidem ac ruſticè inciſis, ſed qui p ctam orationem ſuperare poſſint. Ariſtone autem diſcipulo non ſatis ingenioſè multa, quædam etiam temere procaciterq; differente, poſſibile non eſſe, inquit, ita dicere, niſi ebrius te genuiſſet pater. Vnde ipſum etiam loquacem appellabat. Breuis ipſe in loquendo & circũciſus. * *Edaci cuidam nihil obſoniorum ſocijs inter conuiuandum relinquenti, appoſitum ingentem piſcem ſuſtulit, ſoluſq; comedere uelle uidebatur. Cùm ille in eum intueretur, quid ergo, ait, ſocios quotidie tolerare arbitraris, ſi tu meam edacitatem ferre non uales? Adoleſcentem inſtantius quàm per ætatem conueniret, quiddam inquirentem, admoto ſpeculo iuſſit inſpicere: rogauit deinde num ſibi uideretur ei faciei congruere tales quæſtiones. Dicente quodam Antiſthenis ſibi cõplura minimè placere, adducto in medium Sophoclis teſtimonio, rogauit, num illi bene quædam etiam habere uiderentur, illo ſe neſcire dicente, non puderet, inquit, ſi quid ab Antiſthene malè dictum ſit, hoc indagare & memoriter tenere, ſi quid uerò boni, negligere neq; meminiſſe? Cuidam breuia eſſe philoſophorum * dicta aſſerenti, uera, inquit, loqueris, oportet nempe, ſi fieri poſſit, breues eſſe illorũ & ſyllabas. Dicente quodam de Polemone, quòd alia proponeret & alia loqueretur, ſubſtomachans, quanti enim, inquit, faciebat quæ dabãtur? Operæpretium eſſe dicebat, eum qui diſputaret, in morem hiſtrionũ uoce uiribuſq; magnum eſſe, os tamen aperire non debere immodicè, quod ij faciunt qui plurima loquuntur quidem, ſed ea bene dicere non poſſunt. His qui bene dicerẽt, locũ minimè relinquendum, ueluti præclaris artificibus in ſpectando. Cõtrà uerò*

* ἐλεφάγῳ.

* λόγια.

audit

auditorem ſic eis quæ dicuntur intentum eſſe oportere, ut non uacet illi ad notas faciendas. Adoleſcenti loquaciori, *aures, inquit, tuæ, in linguam confluxere.* Formoſo cuidam *dicenti, non uideri ſibi amaturum ſapientem, nihil, ait, uobis formoſis eſſet infelicius.* Dicebat & *philoſophorũ plurimos, multis in rebus eſſe inſipientes, in paruis* fortuitisq́; imperitos.* Adijciebatq́; *Capheſij illud, qui cùm animaduerteret quendam ex diſcipulis inflatum atq; turgidum, percutiens dixit, nõ ſi magnus fueris, bonus eris, ſed ſi bonus, magnus.* Adoleſcente quodam audacius loquente, *dicere, inquit, non poſſum adoleſcens quæ occurrunt mihi.* Rhodio cuidam *formoſo atq; diuiti, cæterùm ad aliud nihil utili, cùm nollet recipere eum ad philoſophiam, primò quidẽ ſuper gradus conciſos ſedere illum iuſſit, ut abollam fœdaret, deinde uerò in pauperum locum introduxit, ut inter pannos eorum uerſaretur, poſtremò receßit adoleſcens.* Nihil *faſtu eſſe indecentius dicebat, id quod tum in cæteris, tum in iuuenibus maximè.* Monebat non circa uoces & *uocabula memoriam, ſed circa intelligentiam mentem exercere oportere, ut ne ueluti* lixaturam quandam aſſumamus.* Cõuenire *maximè iuuenibus dicebat in omnibus uti ſumma honeſtate, habitu, inceſſu, amictu.* habebatq́; *ſemper in ore* Euripidis de Capaneo *uerſus,*

*τυχήμα

*Græce ἕψησιν ἢ σκευασίαν.

> Βίος μὲν ἦν αὐτῷ, ἥκιστα δ᾽ ὄλβῳ γαῦρος ἦν,
> Φρόνημα δ᾽ οὔτι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ. hoc eſt,
> Erat quidẽ illi unde uiueret, ſed fortuna nõ efferebatur,
> *Neq; maiori faſtu erat quàm quiuis pauper.*

Dicebat *ad perceptionem diſciplinarum nihil eſſe alienius poëtica, nulliusq́; nos rei maiorem inopiam perpeti, quàm temporis.* Interrogatus *quis eſſet amicus, alter, inquit, ego.* Seruum *in furto, ut aiunt, deprehenſum uerberabat*

rabat, cumq; ille diceret, fatale mihi erat furari, & cædi, inquit. Pulchritudinem dixit uocis florem eſſe, alij uerò pulchritudinis uocem. Cùm famuliarium cuiuſdam iuuenẽ liuentem aſpexiſſet, uideo, inquit ad illum, tui furoris ueſtigia. Cuidam unguentis delibuto, quis, ait, mulierem olet? Dionyſio cuidam quærenti cur ſe ſolum non corrigeret, quia, inquit, tibi minus credo. Inepta, & nihil ad rem loquenti adoleſcentulo, idcirco, inquit, aures habemus duas, & os unum, uti plura audiamus, loquamur pauca. In cõuiuio tacitus ſedebat: percontanti cauſam, nuntia, inquit, regi adeſſe quendam, qui tacere ſciat. Qui autem interrogabant legati à Ptolemæo aduenerant, & diſcere cupiebant quid de illo regi nuntiarent. Interrogatus quonam eſſet animo aduerſus maledicta, dixit, uelut ſi legatus abſque reſponſo remittatur. Refert Apollonius Tyrius, quòd cùm Crates eum per pallium à Stilpone retraheret, dixerit, ô Crates commodiſsimè auribus philoſophum teneas. Cùm igitur perſuaſeris, tum illum trahe. Nam ſi per uim egeris, corpus quidem apud te, ſed animus apud Stilponẽ erit. Verſatum illum & cum Diodoro, Hippobotus autor eſt, apud quem & dialecticæ ſtuduit. Iam uerò proficiens atque prouectus Polemonis frequentabat auditorium *calcandi faſtus cauſa. Denique illum dixiſſe ferunt, Non latet nos Zeno te per horti ianuas irrepere furariq; dogmata, eaq; Phœnicum more induere. Fertur cùm dialecticus ſibi ſeptem ſpecies dialectices θερίζοντι ſermone demonſtraſſet, interrogaſſe quidnã ſibi mercedis dari uellet, poſcentiq; centum, ducentum dediſſe, tanto diſcendi amore tenebatur. Aiunt illum primũ καθῆκον, id eſt, officium uocaſſe, librumq; de illo ſcripſiſſe. Heſiodi item uerſus mutare ſolitum in hanc ſententiam:

*ἀτυφίας ἕνεκα.

Κεῖνος μὲν πανάριστος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ. i.
Optimus ille quidem qui paret recta docenti,
Nec malus ille, poteſt qui per ſe noſcere cuncta.

Præſtantiorē enim eum eſſe, qui bene quod dicitur audire poßit, atque eo uti, quàm qui per ſeipſum omnia aſſequitur; huic enim ſolum adeſſe intelligentiā, qui uerò obtemperet, ineſſe præterea & effectū. Rogatus cur ſeuerus cū eſſet, in cōuiuio tamen hilareſceret, & lupini ait cùm ſint amari, perfuſi tamē aqua dulceſcunt. Porrò Hecaton ſcribit in ſecundo chriarum, eiuſmodi conſortia non illibenter admittere ſolitum, ac dicere melius eſſe pedibus quàm lingua labi, bene paulatim aliquid fieri nō parum eſſe. Hoc alij Socratis dicunt. Erat autem patientißimus, & ſimplicißimi uictus, crudisq; tantū cibis utebatur, & tenui pallio, ita ut de illo diceretur:

Τὸν δ' οὐκ ἂρ χειμὼν κρυόεις, οὐκ ὄμβρος ἀπείρων
Οὐ φλὸξ ἠελίοιο δαμάζεται, οὐ νόσος αἰνή,
Οὐχ ὥς τις δήμου ἐναρίθμιος, ἀλλ' ὅγ' ἀτειρὴς
Ἀμφὶ διδασκαλίῃ τέταται νύκτας τε καὶ ἦμαρ. hoc eſt,
Hunc non acris hyems domuit, non frigidus imber,
Non ſolis radij, non uis teterrima morbi,
Non quicquid uulgò pretioſum, inuictus at unus
Inſtabat grauibus ſtudijs, noctesq; diesq;.

Comici tamen imprudentes hunc dū uituperant, laudant. Namq; Philemon in comœdia philoſophi ait:

Εἰς ἄρτον ὄψον ἰσχὰς, ἐπιπιεῖν ὕδωρ.
Φιλοσοφίαν καινὴν γὰρ οὗτος φιλοσοφεῖ
Πεινῆν διδάσκει καὶ μαθητὰς λαμβάνει. hoc eſt,
Cùm pane caricas uorat, & aquam bibit,
Exercet ignotum philoſophiæ genus,

Docet

Docet eſurire, debinc auditores capit.

Alij Poſidippũ putant. Iam uerò ferme & in prouerbium abijt illud, ut diceretur de eo, Continentior Zenone. Sed & Poſidippus ait in tranſlatis, Itaque diebus decem Zenone continentius. Re enim uera omnes præcedebat formæ excellentia, & honeſtate, magnaq; per Iouem felicitate. Quippe nonageſimo octauo ætatis anno uita exceßit incolumis, atque integer, ac ſine morbo. Perſæus autem in ſcholis moralibus ſeptuaginta duorum annorum migraſſe tradit ex uita. Athenas quippe conceßiſſe ætatis anno X X I I. *Quinquaginta uerò & octo annos ſcholæ præfuiße Apollonius autor eſt. Sic autẽ obijt. Cùm abiret è ſchola, offendit, digitumq; perfregit. Manu uerò terram feriens, dixit illud ex Niobe,*

Ἔρχομαι τί μ' αὔεις; *hoc eſt,*

En adſum, quid me oro, uocas?

Continuoq; ſe ſtrangulans interijt. Athenienſes autem illum in Ceramico ſepelierunt, decretisq; quæ ſupra prædiximus, honorauerunt, uirtutis illi teſtimonium addentes. In quem Antipater Sidonius ſic ſcripſit.

Τῆνος ὅδε Ζήνων κιττίῳ φίλος, ὅς ποτ' ὄλυμπον
Ἔδραμεν, οὐκ Ὄσσῃ Πήλιον ἀνθέμενος.
Οὐ δὲ τάγ' Ἡρακλῆος ἀέθλια, τὰν δ' ποτ' ἄστρα,
Ἀτραπὸν μοῦνος εὗρε σαόφροσυνας. *hoc eſt,*

Hic Zeno ille deus patriæ, qui nuper olympum
Scandit, nec Oſſæ Pelion impoſuit.
Geſta enim magni non Herculis iſta, ſed altam
Virtute inuenit ſolus ad aſtra uiam.

* Λαγίνας. *Diogenes.*

Zenodotus Stoicus Zenonis diſcipulus aliud ſcripſit in hanc ſententiam:*

Ἔκτισας, αὐτάρκη ἀνάφεῖς, κατεαυχέα πλοῦτον

Ζήνων σὺν πολιῷ σεμνὸς ἐπισκυνίῳ.
Ἄρσενα γὰρ λόγον εὗρες, ἀνεθλήσω δὲ προνοίᾳ
Αἵρεσιν ἀτρέστου ματέρ' ἐλευθερίας.
Εἰ δὲ πάτρα Φοίνισσα, τίς ὁ φθόνος ἦν καὶ ὁ Κάδμος
Κεῖνος, ἀφ' οὗ γραπτὰν Ἑλλὰς ἔχει σελίδα. *hoc eſt,*

Vixiſti frugi, ſpreto prædiuite luxu
Spectandus, cano Zeno ſupercilio.
Pugnaſti ingenio, inueniſti maſcula uerba,
Et tibi libertas dulcis amica fuit.
Si patria es Phœnix, quid tum? nam Cadmus & ipſe
Phœnix, cui debet Græcia docta libros.

In genere autem de omnibus Stoicis Athenæus epigrammatum ſcriptor hoc edidit:

Ὦ Στωϊκῶν μύθων εἰδήμονες, ὦ πανάριστα
Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσι.
Τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον, ἅδε γὰρ ἀνδρῶν
Μούνα καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας.
Σαρκὸς δ' ἡδυπάθημα φίλον τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις
Ἡ μία τῶν μνήμης ἤνυσε θυγατέρων. *hoc eſt,*

O Stoicæ gnari ſectæ, quàm inſignia ueſtra
Dogmata, quæ ſacris ſcribitis in tabulis.
Eſſe bonum unam animi uirtutem. ſola tuetur
Quòd ualidas urbes, quodq; ea ſola homines.
Aſt alijs uitæ ſcopus eſſet ſpurca uoluptas,
Vna egit pulchræ filia Mnemoſynes.

Diximus iam quemadmodum Zeno è uita diſceſſerit, atq; in pammetro noſtra ſic de eo ſcripſimus,

Τὸν Κιτιᾶ Ζήνωνα θανεῖν λόγος, ὡς ὑπὸ γήρως
Πολλὰ καμὼν ἐλύθη, οἵδε μένων ἄσιτος·
Οἵδ' ὅτι προσκόψας ποτὲ φῆ, χερὶ γαῖαν ἀλοίσας
Ἔρχομαι αὐτόματος· δὴ τί με, τί με καλεῖς. *hoc eſt,*

Citterſem uariè extinctum Zenona loquuntur,
Hi confectum annis, hi periiſſe fame.
Aſt alij dixiſſe ferunt lapſu malè læſum,
Ecce tibi ultro adſum, quid me ita quæſo uocas?

*Nam nonnulli ita mortuum aſſerũt, atq; de eius morte hæc dicta ſint. Refert Demetrius Magneſius in æquiuocis Mnaſeum huius patrem ſæpe utpote mercatorẽ Athenas aduentantem complures Socraticos libros Zenoni adhuc puero aduexiſſe. Iamq́; tunc in patria philoſophiæ deſiderio flagrantem, Athenas profectum: Crati congreſſum eſſe. Videtur autem, inquit, & ipſe circa negationes errantium finẽ ſtatuiſſe. Sed & per capparim, ait ille, iurabat ſicut & Socrates per canem. Quidã tamen, ex quibus eſt Caßius Scepſius, in plurimis Zenonem accuſant. Primò quidem quod diſciplinas liberales inutiles denunciet, in principio ſuæ reip. Secundò quòd inimicos & hoſtes & ſeruos & alienos ſibijnuicem dicat omnes qui *probitati ſtudeãt, & parentes filiorum, & fratres fratrum, & propinqnos propinquorum. Rurſusq́; in rep. commendat ciues, & amicos, & propinquos, ac liberos ſolos eſſe qui ſint ſtudioſi. Stoicis itaq; parentes ac liberi inimici ſunt, non enim ſunt ſapientes. Vxoresq́; communes itidem in rep. ſtatuat, ac ſecundum ducentos, neq; ſacra neq; iudicia, neq; gymnaſia in urbibus conſtrui permittat, atq; ita de moneta ſcribat. Nummum uerò neq; commutandi gratia, neq; peregrinationis cauſa parari arbitrandum eſt, eandemq́; ueſtem uiros ac mulieres indui præcipiat, nullamq́; corporis nudare partem. Porrò hanc eius eſſe remp. & Chryſippus in libro de rep. ſcribit. De amatorijs item dißeruit in principio libri, qui inſcribitur, ars amatoria. Similia identidem ſcribit in diatribis. Huiuſmodi quædam ſunt apud Caßium, itemq́; apud*

*σπουδαίους

apud Heſidorum rhetorem Pergamenum qui etiã expuncta ac eraſa ait ex libris quæ malè ſentirent, ac dicerent Stoici ab Athenodoro Stoico, cui commiſſa erat ſeruanda bibliotheca Pergamena, deinde reinſerta eſſe deprehenſo ac periclitante Athenodoro. Hactenus de his quæ illi fuerunt obiecta. Fuere autem octo Zenones. Primus Eleates, de quo dicemus. Secundus hic ipſe. Tertius Rhodius, qui locorũ ſcripſit hiſtoriã. Quartus hiſtoricus, qui Pyrrhi in Italia ac Sicilia geſta cõſcripſit, epitomenq́; Romanorum, & Carthaginienſiũ rerum. Quintus Chriſippi diſcipulus qui libros quidem ſcripſit perpaucos, ſed cõplures diſcipulos reliquit. Sextus medicus Herophilius, intelligentiæ acumine potius, quàm ſcriptura clarus. Septimus grãmaticus, cuius inter cætera etiam epigrãmata feruntur. Octauus Sidonius genere, philoſophus Epicureus, ſenſu & elocutione clarus atq; apertus. Zenonis uerò diſcipuli fuere complures, hi tamen nobiliores, Perſæus Demetrij filius Citticus. Hunc alij quidem neceſſariũ, alij uerò famulum illius tradunt, unumq́; ex his qui ad ſcribendos libros miſſi ſibi ab Antigono fuerant, cuius & filij Alcyonei nutritor fuerit. Eius igitur experimentum cùm aliquãdo capere Antigonus uellet, falsò ſibi nuntiari fecit prædia ſua ab hoſtibus fuiſſe direpta, & cùm triſtior effectus eſſet, uides, inquit, diuitias non eſſe indifferentes. Feruntur eius iſta uolumina: de regno, Laconica Reſp. de nuptijs, de impietate, Thyeſtes, de amoribus, Exhortatorij, διατριβῶν, χρειῶν, IIII. cõmentaria, in Platonis leges VII. Ariſto, Miltiades Chius qui ἀδιαφορίαν, hoc eſt, indifferentiã inuexit. Herillus Chalcedonius, qui finem dixit eſſe ſcientiam. Dionyſius qui in uoluptatem tranſtulit. Nam ob uehementem lippitudinem grauabatur iam dolorem dicere indifferentem. Fuit

*autem Heracleotes. Sphærus Boſphoranus, Cleanthes Phanij filius Aſius, qui illi in ſchola ſucceßit. Hunc ille cereis durioribus tabulis comparare ſolebat, quæ uix quidem & cum difficultate ſcribuntur, ſed quæ inſcripta fuerint, ſeruant diutius. Porrò Sphærus poſt Zenonis mortem Cleanthis idem auditor fuit, dicemusq́; de illo cùm ad Cleanthem uenerimus. Erant autem & iſti diſcipuli Zenonis ut Hippobotus ait, Athenodorus Solenſis, Philonides Thebanus, Calippus Corinthius, Poßidonius Alexandrinus, Zeno Sidonius. In genere uerò de dogmatis Stoicis omnibus in Zenonis uita mihi dicendũ putaui, quòd is eius ſectæ autor fuerit. Sunt quidem eius & conſcripti libri, in quibus ita locutus eſt ut Stoicorum nemo. Porrò dogmata ſiue decreta ſunt iſta in ſumma. Dicemus autẽ ſummatim ut in alijs cõſueuimus facere. Tripartitam eſſe dicunt philoſophiæ rationem, aliam quippe phyſicen, ethicen aliam, tertiam logicen dici. Sic autem primus diuiſit Zeno Citticus in libro de oratione, Chryſippusq́; in primo de oratione, atq; in primo Phyſicorum. Apollodorus item Ephillus in primo Introductionum ad dogmata. Eudromusq́; in morali *inſtitutione, Diogenesq́; Babylonius & Poßidonius. Has uerò partes Apollodorus quidem locos uocat, Chryſippus uerò atq; Eudromus ſpecies, alij genera. Enimuero philoſophiam animali ſimulem dicunt, oßibus ac neruis logicen, carnibus ethicen, animæ phyſicen conferentes. Siue rurſus ouo, eſſe quippe ſuperficiem logicen, ſequentia ethicen, intima & penitus abſtruſa phyſicen. Sunt qui agro frugifero, quippe circuniectam ſepem logicen, fructum ethicen, humum ac arbores phyſicen. Nonnulli ciuitati muris optimè ſeptæ ac pulchræ ex dignitate adminiſtratæ. Neutram uerò partem præferri alteri, ſicut quidã eorũ mixtas*

*στοιχειώσει.

arbit

*arbitrantur, eaſq; confuſè ac permixtè tradunt. Alij uerò logicen primam, ſecundam phyſicen, tertiam ethicen ſtatuunt. Ex quibus eſt Zeno in libro de ratione, & Chryſippus, & Archedemus, & *Eudromus. Ptolemæenſis uerò Diogenes ab ethicis inchoat. Apollodorus autem ethicen ſecundo in loco conſtituit. Porrò Panætius & Poßidonius à phyſicis initia ſumunt, ut Phanias inquit, Poßidonij neceſſarius, in primo Poßidonij qui de ſcholis inſcribitur. Cæterùm Cleanthes ſex philoſophiæ partes ait, dialecticam, oratoriam, moralem, ciuilem, naturalem, theologicam. Alij has partes non rationis, uerùm philoſophiæ ipſius tradunt, ut Zeno Tarſenſis. At partem in binas diſciplinas diuidi pleriq; autumant, rhetoricam atque dialecticam. Quidam uerò & indefinitam ſpeciem quæ de regulis eſt atq; iudicijs. Alij definitam ipſam diuidunt. nam de regulis atq; iudicijs partem aſſumunt ad inueniendã ueritatem: in ipſa enim fantaſiarum differentias dirigunt. Eandem itidem definitiuam ad agnitionem ueritatis, quippe per notiores res accipiunt. Porrò rhetoricen artẽ bene dicendi circa orationem, ad perſuadendũ idoneam. Dialecticam uerò rectè diſſerendi ſcientiam, circa orationem quæ interrogatione & reſponſione conſiſtit, uerſari dicunt. Quocirca ipſam ita diffiniunt. Scientiam ueri falſiq; & neutrius. Ac rhetoricen quidem ipſam tripartitam eſſe dicunt. Nam aliam deliberatiuam, aliam iudicialem, tertiam demonſtratiuam. Diuidi autem in inuentionem & elocutionem, & diſpoſitionem, & actionem. Orationem autem rhetoricam, in exordium, & narrationem, & confutationem & epilogum. Cæterùm dialecticã diuidi in *figuram eorum quæ ſignificãtur & uocis locum. Et locum quidem eorum quæ ſignificantur, diuidi in figurã eorum quæ finguntur,*

*εὔδημος. Eudemus.

*τόπον.

guntur, atq; eis ſubſiſtunt, & ijs enuntiationibus atq; ex-ſe perfectis & prædicamentis & ſimulibus, rectis atq; ſupinis generibus atq; ſpeciebus. Eadem ratione & ex orationibus, ex modis atq; ſyllogiſmis, ex eis item quæ præter uocem & res ſunt ſophiſmatis, ut ſunt ſermones falſi atq; ueri, & negātes, σωρέιται, & his ſimiles, deficiētes & am-

*κερατίδες. *bigui & cōcludētes & obſcuri, *cornuti, & οὔτιδες, hoc eſt, nihil importantes & metētes. Eſſe autem dialecticæ locum proprium quē prædiximus de uoce ipſa, in quo oſtenditur literata uox, & quædam orationis partes, ac de ſolœciſmo & barbariſmo & poëmatibus & amphibolijs, & de canora uoce, & de Muſica, & de terminis ſecundum quoſdam, diuiſionibus item & dictionibus. Aiunt autē utiliſſimā eſſe ſyllogiſmorū intelligentiā ac ſubtilitatem, quippe demonſtratiuū oſtendere, idq; multum ad emendationē*

*ἐπιστατικόν. *dogmatū conferre, ordinē & memoriā * doctum aſſumptū iudicare. Eſſe autem hanc orationē & ad cogendum & ad concludendum idoneā. Porrò ſyllogiſmum orationē ratiocinantē ex his conſtare. Demonſtrationē orationē eſſe per ea quæ magis cōprehenduntur, id quod minus comprehenditur de omnibus colligentem. Fantaſiam uerò impreſſam in animo. Nominis figurā propriè translatam figuris quæ in cera per anulū fiunt. Verùm fantaſiam aliā eſſe comprehendere, aliam uerò comprehendere non poſſe. Comprehendere quidem eam quam rerum eſſe indiciū dicunt, quæ fiat ab exiſtente ſecundum ipſum exiſtens inſignitam, atq; impreſſam altius. Non comprehendi uerò eam quæ aut non ab exiſtente, aut ab exiſtente quidem, non autem ſecundum ipſum exiſtens proficiſcatur. Ipſam uerò dialecticam eſſe neceſſariam, uirtuteq; in ſpecie uirtutes continentem, ἀπροπτωσίαν, ſcientiam qua docemur quādo conſentire*

tire oporteat, & quando non Porrò ἀνεικαιότητα, ualidam orationem ad id quod decet, ne impertinenti argumento cedamus. Itidem ἀνελεγξίαν, quã dicũt uim eſſe orationis, ne ab ipſa in contrariũ abducamur. Quam autem appellat ἀματαιότητα, habitum eſſe aduerſus futile argumentũ, intellectum ad rectam rationem referentem. Ipſamq́; ſcientiam dicunt, aut certam comprehenſionem ſiue habitum in intellectu, ſuſceptione nihil à ratione deuiantem. Cæterùm abſq; dialecticæ ſpeculatione ſapientem in oratione ſine lapſu non futurum. Quippe ex illa dignoſci uerũ atq; falſum, probabile item & quod ambiguè dicatur intelligi. Ea remota iam non licere ritè interrogare atq; reſpondere, ſed pertingere eam, quæ in negationibus eſt temeritatem, ad ea etiam quæ fiunt, adeò ut in abſurditatem ac uanitatem uertantur qui fantaſias minimè exercitas habẽt, neq; aliter acutum & ingenioſum, cautumq́; omnino in dicendo & fore & uiſum iri ſapientem. Eiuſdem enim eſſe rectè & loqui, rectéq; cogitare, eiuſdemq́; ad ea quæ proponantur diſſerere, & ad ea quæ interrogantur reſpondere, quæ ſint omnia uiri dialecticæ periti. Hæc igitur in eis quæ ratione colliguntur ſummatim illis uiſa ſunt: atq; ut etiam particularia non omittamus, & iſta quæ ſecundũ illos ad inſtitutionis artẽ tendunt adijciamus, quæ ipſa ad uerbum Diocles Magneſius in excurſione philoſophorum ponit, dicens ita: Placet Stoicis orationem de intellectu ac ſenſu præponere in ordine uelut iudiciũ quoddam, quo rerum ueritas noſcitur. Secundũ genus fantaſia eſt, & ſecundum quod oratio de conſenſione & cõprehenſione & intelligentia præcedẽs. Cætera non abſq; fantaſia conſtant, ea quippe præcedit. Deinde mens cuius officium ſit enũtiare quod à fantaſia patitur, exprimit uerbo. Differt autem fan

taſia à fantaſmate. Fantaſma enim uiſum animi eſt: cuiuſmodi inſomnijs fit. Fantaſia uerò eſt formæ in animo impreſſio, hoc eſt, mutatio, ſicut Chryſippus in XII. *commentat. Neq; enim ſuſcipiendum eſt formationem huiuſmodi eſſe ueluti ſigilli formam. Nã poßidibile non eſt figuras plures eodem in loco ſimul fieri. Intelligitur autem fantaſia ea eſſe quæ ab exiſtente ſecundum exiſtens impreſſa, formata atq; inſignita eſt: qualis profectò non fieret à non exiſtente. Enimuero fantaſiarum iuxta illos aliæ ſenſibiles ſunt, aliæ non. Senſibiles quidem quæ per ſenſus ſiue cenſum accipiuntur. Non ſenſibiles autem illæ ſunt quæ percipiuntur animo, ueluti incorporalium rerũ & eorum quæ ratione tantum accipiuntur. Porrò ſenſibiles ab his quæ exiſtunt cum ceßione & conſenſione fiunt. Sunt autem fantaſiarum etiam euidentiæ quæ ab exiſtentibus rebus quomodolibet fiunt. Præterea fantaſiarum aliæ ſunt rationales, aliæ irrationales. Rationales quidem rationalium animalium, irrationales irrationalium ſunt. Rationales igitur intelligentiæ ſunt, irrationales nomen hactenus non habent. Et aliæ quidẽ artificiales ſunt, aliæ autem in artem non cadunt. Aliter quidem ab artifice ſpectatur imago, aliter ab artis imperito. At uerò ſenſus ſecundum Stoicos dicitur ſpiritus à principali ad ſenſum pertingens, & quæ per illos fit comprehenſio, ſenſumq; ipſorum opificum, ſecundum qnod pleriq; fiunt, dabiles. Actioq; ipſa ſenſus appellatur. Cæterùm comprehenſio ſecundum illos fit ſenſu quidem, ut albi & nigri, lenis & aſperi: ratione uerò eorum quæ ex demonſtratione colliguntur, puta deos eſſe eosq; humanis rebus prouidere. Nam quæ intelliguntur partim per incidentiam, partim per ſimilitudinem, alia per rationem, alia per compoſitionem, quædam per contrarie-*

tatem

tatem intellecta & animaduerſa ſunt. Per incidentiam qui dem ſenſibilia intellecta ſunt, per ſimilitudinem uerò quæ ab adiacente aliqua re, ut Socrates ex imagine. Per rationem autem ex incremento quidem ut Tytius ac Cyclops: ex detrimento autem ut Pygmæus: Sed ad centrum terræ ex proportione intellectum eſt à minoribus orbibus. Per translationem uerò, ut in pectore oculi. Per compoſitioné autem, ut Hippocentaurus intelligitur, & per contrarium mors. Nonnulla item per tranſitionem intelliguntur, ut quæ dicta ſunt, & locus. Naturaliter autem iuſtũ quippiam & bonum noſcitur, & per priuationem ut mancus. Hæc ſunt quæ illi de fantaſia & ſenſu & intelligentia tradunt decreta. Aſtruunt ueritatis eſſe iudicium comprehẽſibilem fantaſiam, eam uidelicet quæ ab exiſtente proficiſcitur, ut Chryſippus in XII. phyſicorum tradit, & Antipater, & Apollodorus. Nam Boëthus quidem complura iudicia reliquit, mentem, ſenſum, appetitionem et ſcientiam. Sed enim Chryſippus ab illo diſſentiens in primo de oratione, iudicium dicit eſſe ſenſum & anticipationem. Eſt autem anticipatio naturalis intelligentia earum rerum quæ uniuerſaliter ſunt. Alij uerò quidem ex antiquioribus Stoicis rectam rationem iudicium tradunt, ut Poſsidonius ait in libro de iudicio. Verùm enimuero dialecticæ ſpeculationis ratio, omnium iudicio, uidetur inſpicienda à uocis loco. Eſt autẽ uox aër ictus: ſeu ut ait Diogenes Babylonius in arte quam de uoce ſcripſit, ſenſus eſt, qui propriè auditu percipitur. Animalis quidem uox, eſt aër ex impetu percuſſus. Hominis uerò uox eſt articulata uox, & quæ ex mente proficiſcitur, ut ait Diogenes, quæ à XIIII. ætatis anno conſummatur. Sed & corpus eſt uox ſecundum Stoicos, ut ait Archedemus quidam in libro de uoce, & Diogenes & Anti-

 pater

pater & Chryſippus in ſecundo Naturalium.*Omne enim quod facit aliquid corpus eſt,facit autem uox quæ à loquẽtibus ad auditores pertendit.* Dictio *autem ſecundum* Stoicos,*ut* Diogenes *ait uox literata eſt,ut dies eſt.* Oratio *autem uox ſignificatiua,quæ ex mente proficiſcitur.* Loquutio *eſt dictio expreſſa iuxta gentium uarietatem, quemadmodum* Attico *more dicitur* θάλαττα,Ionico *uero* ἡμέρη. Dictionis *uerò elementa uiginti quatuor literæ ſunt.* Dicitur *autem litera tripliciter,elementum,figura, & nomen, ut* α.Porrò *ſeptẽ ſunt uocalia elementa,*α,ε,η,ι,ο,ω,υ. Mutæ *ſex,*β,γ,δ,κ,π,τ. Differt *autem uox à dictione:nã uox quidẽ & ſonus eſt,fit enim dictio nihil ſignificans, ut* Blytyri,*non ſic autem oratio.* Differunt *item dicere ac pronuntiare.*Nam *proferuntur uoces,dicuntur autem res quæ dici poſſunt.*Orationis *uerò quinq; ſunt partes,ut ait* Diogenes *in libro de uoce,ac* Chryſippus,*nomen, appellatio, uerbum,coniũctio,articulus.* Antipater *medium adiecit in libris de dictione & de his quæ dicuntur.* Eſt *autẽ appellatio ſecundum* Diogenem,*pars orationis ſignificans cõmunem qualitatem,ut homo,equus.*Nomen *uerò, eſt pars orationis ſignificans propriã qualitatem,ut* Diogenes,Socrates. Verbum *eſt pars orationis ſignificans incompoſitũ prædicatum,ut* Diogenes,*uel ſicut quidam uolunt,elementum orationis ſine caſu ſignificans aliquid conſtructum,de aliquo,uel aliquibus,ut lego,ſcribo.* Cõiunctio *autem pars orationis eſt ſine caſu,connectens orationis partes.* Porro *articulus elementũ eſt orationis caſuale,diſtinguens nominũ genera et numeros,ut* ὁ,τοῦ,τῷ.οἱ,αἱ,τὰ Virtutes *orationis quinq; ſunt,*Græciſmus,*euidẽtia,breuitas, decorum, compoſitio.* Eſt *igitur* Græciſmus *recta ſecundum artem loquutio,non uulgarem conſuetudinem.* Euidentia *eſt di-*

ctio

*ctio mentis interpres, qua id quod intelligimus apertè loquimur. Breuitas eſt dictio ipſa tantum quæ ſunt neceſſaria continens, ad ſignificationem rei. Decorum dictio eſt cuiq; rei propriè accommodata. Compoſitio dictio eſt qua ruſticitas dicendo deuitatur. Porrò ex uitijs Barbariſmus dictio eſt præter conſuetudinem felicium Græcorum. Solœciſmus autem eſt oratio incongruè conſtructa. Poëma item eſt, ut ait Poſsidonius in ea introductione quam de dictione ſcripſit, dictio numeroſa certa menſura conſtans, atque proſæ orationis ſpeciem excedens: ut maxima tellus & Iouis æther. Poëſis autem ſignificatiuum eſt poëma diuinarũ humanarumq; rerum imitationem complectens. Definitio eſt, ut ait Antipater in primo de definitionibus, oratio per reſolutionem perfectè enuntiata, ſiue ut Chryſippus ait in libro de definitionibus, aſsignatio. Deſcriptio autem eſt oratio figuratè ad res inducens, ſiue definitio, definitionis uim ſimplicius exprimẽs. Genus eſt plurium cogitationum quæ auferri nõ poſſunt cõceptio, ut cùm dico animal. Hoc enim cuncta per ſpecies comprehendit animalia. Cogitatio eſt imaginatio mentis, neque aliquid exiſtens, neq; aliquid faciens, ſed ueluti aliquid exiſtens, & aliquid faciens, ut cùm cogitatur equus etiam non præſens. Species eſt quæ ſub genere continetur, ſicuti ſub animalis nomine continetur homo. Eſt autem maximè generalis, quæ cùm ſit genus, genus non habet. Eſt propria maximè, quæ cùm ſit ſpecies nõ habet ſpeciem, ſicuti Socrates. Eſt autem generis diuiſio ſciſſio in * cõtinentes ſpecies, ut animalium ſunt alia rationalia, alia irrationalia. Contraria diuiſio eſt generis in ſpeciem ſciſsio per contrarium, uelut per negationem, ut exiſtentium quædam ſunt bona, quædam uerò non bona. Subdiuiſio eſt diuiſio ſub diuiſione, ut illud, exiſtentium alia *προσεχῆ.*

ſunt

ſunt bona, alia non bona. Eorum autem quæ bona non ſunt, alia mala ſunt, alia indifferentia. Partitio autem eſt generis in locos ordinatio, ut Crinis ait, quemadmodum bonorum alia quidem circa animum, alia circa corpus ſunt. Amphibolia dictio eſt duas aut plures res ſignificans, per orationem ac propriè, & ſecundum eandem conſuetudinem, ut plura ſimul in eadem dictione poßint colligi, ueluti cùm dicimus αὐλητρὶς *cecidit: ſignificatur enim eadẽ uoce aliquid tale, aula ter cecidit: & rurſum tale, tibicina cecidit. Dialectica eſt, ut ait Poßidonius, uerorum, falſorum, ac neutrorum ſcientia. Verſatur autem ipſa, ut Chryſippus ait circa ſignificantia & ſignificata. Hæc igitur atque huiuſmodi de ſpeculatione uocis diſſerunt. Porrò in loco qui de rebus ſignificatis eſt, conſtruitur oratio de his quæ dici poſſunt, & perfectis enuntiatis ac ſyllogiſmis, item de deficientibus, & prædicamentis, rectisq; ac ſupinis. Aiunt autem illud dici poſſe quod ſecundum rationalem ſubſiſtat imaginationem. Eorum uerò alia dicunt eſſe perfecta Stoici, alia imperfecta. Ac deficientia quidem ſunt, quæ imperfectam habent enuntiationem, ut cùm dicimus, ſcribit: quæritur enim, quis: Perfecta uerò ſunt, quæ plenam habent enuntiationem, ueluti cùm dicimus, Socrates ſcribit. Itaq; deficientibus quidem prædicamenta, perfectis uerò enuntiata, ſyllogiſmi, interrogationes, reſponſiones applicantur. Eſt autem prædicatum quod de aliquo enuntiatur, aut res de aliquo, aliquibus'ue compoſita, ut Apollodorus ait, ſiue dicendum deficiens conſtructum recto caſu ad enuntiati generationem. Prædicatorum autem, alia quidem ſunt accidentia, ut nauigare per ſcopulos, atque alia quidem prædicata recta ſunt, alia ſupina, alia neutra. Recta quidem ſunt, quæ conſtruuntur cum aliquo ex caſibus obliquis,*

quis,ad prædicati generationem,ut eſt,audit,uidet, loquitur.Supina uerò ſunt,quæ cum particula paſsiua conſtruũtur,ut eſt,audior,uideor.Neutra ſunt,quæ neutro ſe habẽt modo,ut eſt ſapere,ambulare.Reci proca in agẽdo & patiendo uerò ſunt, quæ in ſupinis ſupina non ſunt. Sunt autem actiones cuiuſmodi eſt illud,tondetur. ſe enim qui tondetur cõplectitur. Obliqui uerò caſus ſunt genitiuus, datiuus,accuſatiuus, ablatiuus. Enuntiatum uerò eſt id quod aut uerum aut falſum eſt,aut perfecta res negans quantũ in ſeipſa,ut Chryſippus in dialecticis definitionibus ſcribit. Enuntiatum eſt, aut negans,aut affirmans quantum in ſeipſo, puta dies eſt, Dion ambulat. Appellatum eſt autem Græcè ἀξίωμα quod affirmet uel neget.Nã qui dicit, dies eſt,uidetur affirmare diem eſſe. Si enim dies ſit,uerum eſt quod proponitur enuntiatum, ſi uerò non, falſum. Differt autem enuntiatum,& interrogatio,& percontatio,& imperatiuum,& adiuratiuum,& ſubſtantiuum,& appellatiuum,& enuntiato ſimile.Enuntiatũ quippe eſt,quod dicentes pronuntiamus quippiam aut uerum aut falſum eſſe. Interrogatio,res eſt perfecta quidem ſicut enuntiatum, ſed quæ reſponſionem requirat,ut eſt,num dies eſt? Hoc neq; uerum neq; falſum eſt.Itaq; dum dicimus,dies eſt, enuntiatiatum eſt:dum uerò dicimus, Num dies eſt? interrogatio. Percontatio uerò res eſt ad quam ſignanter reſpondere nõ poſſumus,ſicut in interrogatione etiam, ſed dicere, in hoc loco habitat.Imperatiuum autem res eſt,quam dicentes imperamus,ut eſt illud:

Σὺ μὲν βάδιζε τὰς ἐπ' Ἰνάχου ῥοάς. *hoc eſt,*

Tu uerticoſi uade ad Inachi uadum.

Adiuratiuum eſt res quam ſi dicat quiſpiam, compellet oportet & obteſtetur,ut illud eſt:

Ἀτρείδ

Ἀτρείδη μέγιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον. hoc eſt,
Maximè Rex hominũ multorum Atrida Agamemnon.

Eſt autem ſimile pronuntiato, id quod enuntiati prolationem habens ex quadam parte, abundat, ſeu uitium extra genus enuntiatorum cadit, ut illud:

Οὐχὶ καλὸς γ' ὁ παρθενών;
Ὅς Πριαμίδῃσιν ἐμφερὴς ὁ βουκόλος. hoc eſt,
Formoſus an non eſt hic uirginum locus?
Quàm ſimilis eſt hic Priami natis bubſequa.

Eſt & ambigua res quædam ab enuntiato differens, quam ſi dicat, quiſpiam ambigat. Non'ne ſimile aliquid eſt dolor atque uita? Neq; enim ueræ neq; falſæ ſunt interrogationes & percõtationes, & his ſimilia, cùm pronuntiata aut uera ſint, aut falſa. Enuntiatorum alia ſimplicia ſunt, alia non ſimplicia, ut ait Chryſippus & Archedemus & Athenodorus & Antipater & Crinis. Simplicia quidem ſunt quæ conſtant ex enuntiato non ambiguo, uel ex enuntiatis, ueluti dies eſt. Non ſimplicia autem ſunt, quæ conſtant ex enuntiato ambiguo, uel ex enuntiatis. Ex enuntiato quidem ambiguo, ueluti ſi dies eſt. Ex enuntiatis uerò, ſi dies eſt, lux eſt. In ſimplicibus uerò pronuntiatis eſt enuntiatiuum & negatiuum & priuatiuum & prædicatiuum & indefinitum. In his autem quæ ſimplicia non ſunt, eſt connexum & ſolutum & implicitum & diſiunctum & cauſale, & quod explicat id quod maius eſt, atq; id quod minus eſt, pronũtiati quidem, ut non dies eſt. Eſt autem huius ſpecies quæ ſuperenuntiatiua dicitur, ea uerò eſt enuntiatiui enuntiatiuũ, ut non dies eſt, ponit autẽ dies eſt. Negatiuũ uerò eſt quod conſtat ex negatiua particula & prædicato, ut nullus ambulat. Priuatiuũ uerò genus eſt, quod ex priuãte particula & enuntiato cõſiſtit ſecundũ uim, ut

inhum

inhumanus eſt iſte. Prædicatiuum autem eſt quod conſtat ex recto caſu & prædicato, ut Dion ambulat. Indefinitum eſt quod ex indefinita particula, ſiue ex indefinitis particulis conſtat, ut aliquis ambulat, ille mouetur. Porrò non ſimplicium enuntiatorum coniunctum quidem eſt, ut Chryſippus in Dialecticis, & Diogenes in arte Dialecticæ tradunt, quod conſtat per ſi, coniunctionem coniunctiuam. Vult autem hæc coniunctio ut ſubſequens ſtatim ſequatur, quod præibat, ut ſi dies eſt, lux eſt. Adiunctum uerò eſt, ut Crinis ait, in arte Dialectica, enuntiatum quod à coniunctione, quoniam, dependet incipiens à pronuntiato & in enuntiatum deſinens, ut quoniam dies eſt, lux eſt. Spondet autem coniunctio iſta, ſecundum item ſequi poſt primum, primumq; ſubſiſtere. Complexum uerò enuntiatum eſt quod copulatiuis quibuſdam coniunctionibus cōſtat, ut & dies eſt & lux eſt. Diſiunctum autem eſt quod aut coniunctio diſiuncta diſiungit, ut, aut dies eſt, aut nox eſt. Denuntiat autem iſta coniunctio alterum enuntiatum falſum eſſe. Cauſale autem eſt enuntiatum quod per quia connectitur, puta, quia dies eſt, lux eſt, perinde ac cauſa ſit ſecundi, primum. Declarans autem quod potius dicitur enuntiatum, eſt quod conſtruitur per eam coniunctionem potius, quod declarat, & media enuntiatorum ponitur, ut potius dies eſt quàm nox eſt. Declarans uerò minus, pronuntiatū eſt ſuperiori contrarium, ut minus nox eſt quàm dies eſt. Præterea enuntiata illa ſecundum ueritatem & mendacium ſibi inuicem oppoſita ſunt, quorum alterum negatur ab altero, ut dies eſt, & dies non eſt. Coniunctum ergo uerum eſt, cuius oppoſitum principali intentioni dicentis repugnat, ut ſi dies eſt, lux eſt. Hoc uerum eſt, nam non lux, quod dicitur oppoſitum deſignāti, repugnat ei quod dicitur,

citur, dies eſt. Coniunctum aut falſum eſt cuius oppoſitum antecedenti non reluctatur, ut ſi dies eſt, Dion *ambulat. Nam illud,* Dion *non ambulat,non repugnat ei quod dicitur,dies eſt. Adiunctum autem uerum eſt, quod à uero inchoans in conſequens deſinit, ut quoniam dies eſt, Sol eſt ſupra terram. Falſum autem aut à falſo incipit, aut non in conſequens deſinit,ut quoniam nox eſt,*Dion *ambulat, ſi dicatur id de die. Cauſale autem uerum eſt,quod à uerò incipiens in conſequens deſinit,non tamen habet deſinenti initium conſequens,ut quia dies eſt,lux eſt.* Ei *enim quod dicitur dies eſt, ſequitur neceſſariè lux eſt. ſed quod dicimus lux eſt,non ſequitur dies eſt. Cauſale uerò falſum eſt, quod aut à falſo incipit, aut non in conſequens deſinit, aut habet initium deſinenti non reſpondens, ut quia nox eſt,* Di*on ambulat.* Probabile *pronuntiatum eſt quod ad conſenſionem inducit,ut ſi quid aliqua peperit,eius illa mater eſt. Eſt autem id falſum,neq; enim auis oui eſt mater.* Præter*ea ſunt alia poßibilia; alia impoßibilia. alia item neceſſaria, alia non neceſſaria. Poßibile quidem eſt, quod probat uerum eſſe externis non aduerſantibus, ne uerum ſit, ut,uiuit* Diocles. *Impoßibile eſt, quod uerum eſſe probari non poteſt,ut terra uolat. Neceſſarium eſt,quod cùm uerùm ſit,falſum eſſe non poteſt, aut poteſt quidem, ſed quæ extrinſecus ſunt falſum eſſe conuincunt, ut uirtus utilis eſt.* Non *neceſſarium autem eſt,quod & uerum eſt,& falſum tamen eſſe poteſt, ſi exteriora non repugnent,ut ambulat* Dion. *Veriſimile pronuntiatum eſt quod plures,ut uerum ſit occaſiones habet,ut uiuemus cras. Sunt item aliæ pronuntiatorum differentiæ, ipſorumq; ex inuicem in falſa & conuerſa incidentiæ, de quibus latius dicemus.* Oratio *eſt,ut* Crinis *ait,quæ conſtat ex lemmate uel lemmatis,*

matis,& aſſumptione,& concluſione. Eſt autem huiuſmodi,ſi dies eſt,lux eſt. aſſumptio uerò, dies autē eſt.concluſio,lux ergo eſt.Modus autem eſt uelut orationis figura, cuiuſmodi eſt illud:ſi primus,eſt ſecundus. atqui primus eſt,eſt ergo ſecundus.Longotropos autē eſt,quod ex utriſque cōponitur,ut ſi uiuit Plato.ſpirat Plato. Atqui prius ita ſe habet,igitur & poſterius. Inuectum eſt autem id genus in prolixioribus uerborum ſtructuris, ut non neceſſe eſſet aſſumptionem longam, concluſionemq; dicere, ſed tantummodo inferre.primum autem eſt,ergo & ſecūdum. Orationum uerò aliæ quidem concluſionem admittunt, aliæ non. Non recipiunt quibus oppoſitum concluſionis reluctatur lemmatū connexioni,cuiuſmodi eſt hoc, ſi dies eſt lux eſt.dies autem eſt,ambulat ergo Dion. Quæ uerò concluſionem admittunt, partim quidem æquiuocæ id genus dicuntur cōcluſiones, partim ſyllogiſticæ. Syllogiſticæ quidē ſunt quæ uel abſq; demonſtratione ſunt, ſiue ad eas quæ ſunt eiuſmodi adducunt, ſecundum aliquam uel aliqua poſitiones. Sunt autem huiuſmodi, Si ambulat Dion, mouetur ergo Dion. Concluſiuæ autem ſunt ſpecialiter quæ colligūt nō ſyllogiſticè, ut falſum eſt, dies eſt & nox eſt, dies autem eſt, non ergo nox eſt. Præter ſyllogiſmos autem ſunt quæ probabiliter quidem ſyllogiſticis adiacent,non autem concludunt, ut ſi equus eſt Dion, animal eſt Dion,non ergo animal eſt Dion. Orationum item aliæ ueræ ſunt,aliæ falſæ. Veræ quidem ſunt, quæ ex ueris colligunt,ut ſi uirtus prodeſt,uitium nocet. Falſæ autem ſunt quæ falſum aliquid in aſſumptionibus habent, uel quæ non concludunt,ut ſi dies eſt,lux eſt.dies autem eſt, uiuit ergo Dion.Sunt quoq; poßibiles orationes & impoßibiles,neceſſariæ & nō neceſſariæ. Sūt etiā quæ quòd demonſtra-

tione non egeant, ἀπόδεικτοι dicuntur. Aliæ quidē apud alios. Ceterùm apud Chryſippū quinq; ex quibus omnis ratio texitur, accipiunturq; in concludētibus & ſyllogiſmis & tropicis. Prima eſt huiuſmodi, in qua omnis oratio texitur, ex coniuncto & antecedēte, à quo inchoat coniunctum quippiam & deſinēs, ut ſi primus, ſecundus, atqui primus, ergo ſecundus. Secunda eſt, quæ per coniunctum & oppoſitum conſequētis, oppoſitam habet antecedētis* concluſionem, ut ſi dies eſt, lux eſt, atqui nox eſt, non ergo dies eſt. Fit enim aſſumptio ex oppoſito conſequenti, concluſioq; ex oppoſito antecedēti. Tertia demonſtratiua eſt, quæ per negantē complexionē & unum aliquid eorum quæ in complexione ſunt, infert oppoſitum reliqui, ut illud, non eſt mortuus Plato, & uiuit Plato, atqui mortuus eſt Plato, non ergo uiuit Plato. Quarta eſt quæ per diſiunctum, & unum eorum quæ ſunt in diſiuncto oppoſitam habet concluſionē reliqui, ut illud, aut eſt primum aut ſecundum, atqui primum eſt, non eſt ergo ſecundum. Quinta eſt in qua omnis oratio conſtruitur ex diſiuncto & uno oppoſito eorum quæ in diſiuncto ſunt, infertq; reliquum: ut, aut dies eſt, aut nox eſt, non eſt autē nox, dies ergo eſt. Nam in uero uerum ſequitur ſecundum Stoicos, ut dies eſt, lux eſt: in falſo falſum, ut nox eſt falſò tenebræ ſunt: & in falſo uerum, ut uolare terram, eſſe terram. Vero tamē falſum non infertur. Nam dum dicimus eſſe terram, non ſequitur ut uolet terra. Sunt item ambiguæ quædam orationes, obſcuræ ac latentes, & σωρῖται, & ceratides, & utiles. Eſt autem obſcura & inuoluta oratio huiuſmodi. Nō pauca duo ſunt, non etiam tria, ne iſta quidem, non autē & quatuor, atq; ita uſq; decē. duo autem pauca ſunt, & decem igitur. οὔτις autem

*συμπέρασμα.

*autē eſt oratio coniunctiua, ex infinito & finito conſtans, aſſumptionem uerò & concluſionem habens, ut ſi quis eſt hic, non eſt ille Rhodi. Ac huiuſmodi ſunt in logicis Stoici, ut maximè aſſerant dialecticum ſolum eſſe ſapientē. Omnis enim res per eam quæ in uerbis eſt ſpeculationem cerni, quæq́; ad naturam pertinent, & quæ rurſum ad mores logicæ egere adminiculo. Quid dicere oporteret de rectitudine nominum, quo pacto ſtatuerunt leges in operibus, nō facilè dixerim. Porrò cum duæ ſint conſuetudines quæ uirtuti ſubincidunt, altera quidem quid quodq; ſit in rerū natura inſpicit, alia uerò quid uocetur. Atq; in hunc modum de rationali philoſophiæ parte diſſerunt. Enimuero moralem philoſophiæ partem in ſubiectos diuidunt locos, uidelicet de appetitione, de bonis & malis, de affectibus, de uirtute, de fine, deq́; prima *æſtimatione, & de actibus* *ἀξίας.
*ac de officijs, de adhortationibus & dehortationibus. In hunc autem modum ſubdiſtinguunt, Chryſippus, Archedemus, Zeno Tarſenſis, Apollodorus, Diogenes, Antipater & Poſidonius. Nam Citticus, Zeno & Cleanthes, ut antiquiores ſimplicius tractarunt. At hi rationalem, naturalemq́; philoſophiæ partem diuiſerunt. Primam autem hanc animantis appetitionem fuiſſe dicunt, ſeipſum tuendi atq; ſeruandi natura ſibi ipſum ab initio ita conciliante, ut Chryſippus ait in primo de finibus, primum proprium cuique animanti dicens ipſius fuiſſe commendationem, huiusq́; *notionem. Neque enim fas erat animal ipſum uel* *συναίσθησιν.
ab ſe alienum fieri, uel omnino id fieri, uel non ſibi maximè propinquū fieri. Reſtat igitur ut dicamus hanc ipſum ſibi maxima concordia & charitate deuinxiſſe. Ita enim & noxia propellit, & quæ ſibi ſunt utilia ſuſcipit. Quod autem dicunt quidam primam appetitionem ani-

*mantibus ad uoluptatem fieri, falſum eſſe euincunt. Acceſſionem enim arbitrantur ſi quid ſit uoluptatem eſſe, cùm ipſam per ſe natura inquiſierit, & quæ commendationi ſuæ ſunt accommodata percepit, quemadmodum exhilareſcunt animalia, uireſcuntq; arbores. Nihil quicquã, aiunt, diſcreuit natura in arboribus & animalibus, quãdo de illis abſq; motu uoluntatis ac ſenſu diſponit, & in nobis quædam ea ratione fiũt. Cùm uerò ex ſuperfluo appetitio animãtibus accreuit, qua utentes peragant quæ ſua ſunt, in eis quidem naturali quadam ratione appetitionem illam diſponi. Cæterùm cùm rationalibus perfectiore*præcepto data ſit ratio, ut ex illius præſcripto & cõuenienter naturæ uiuant, ex natura ſibi inſitũ eſſe, ea quippe artifex accedit moderatrixq; appetitionis. Quocirca primus Zeno in lib. de natura hominis, finem ait conſentaneè ſecundum naturam uiuere, id autem eſt ſecundum uirtutem uiuere, ad eam quippe natura nos duci. Similiter & Cleanthes in lib. de uoluptate, & Poſsidonius, & Hecato in lib. de finibus. Rurſus ſecundum uirtutem uiuere, idem eſt quod ſecundũ experientiam eorum quæ ſecundum naturam accidunt uiuere, ut Chryſippus in primo de finibus ait, partes enim naturæ uniuerſi ſunt naturæ noſtræ. Idcirco finis efficitur *conſentaneè ſecundum naturam uiuere, ſecundum ſuam atq; uniuerſorũ naturam, nihil eorum faciendo quæ à communi lege prohibentur, quæ eſt recta ratio in omnes perueniens, eademq; in Ioue hoc principe gubernationis omnium quæ ſunt. Eſſe autẽ hoc ipſum felicis hominis uirtutem & copiã uitæ cum omnia geruntur ex cõcentu qui apud unũquenq; eſt pro uoluntate gubernationis omnium. Diogenes igitur finẽ diffinit eſſe rationi ritè obtemperare in eis eligendis quæ ſecundum naturam ſunt. Archedemus*

autem

*προσασίαν.

*ἀκολούθως.

autem nihil officiorum omittendo uiuere. Naturam *autem Chryſippus quidem eam cui conſentaneè oporteat uiuere, & cõmunem intelligit, & propriè humanã. At uerò Cleanthes cõmunem tantummodo naturam, ſuſcipit, quam ſequi oporteat, non etiã particularem. Virtutemq; affectionem eſſe cõſentientem, & ipſam propter ſeipſam eſſe uirtutem, nõ ob metum aliquem aut ſpem, aut aliquid eorum quæ ſunt externa, ſed in ſeſe cuiuſq; cõſtitutam eſſe beatam uitã.* Nam *cùm ſit animæ inſita ad cõſenſionẽ totius uitæ: peruerti autẽ rationale animal plerunq; exterioribus negotijs inductum, plerunq; rationaliter perſuaſum, aliquãdo autem ob familiarium * instructionem.* Natura *enim occaſiones dat minimè peruerſas.* Eſt *autem uirtus alia quidem cõmuniter omnibus perfectio quædam, ueluti ſtatuæ, alia inuiſibilis, ueluti ſanitas, & alia ſpeculatiua, ut eſt prudentia.* Ait *enim Hecato in primo de uirtutibus, ſcientiam quidem & ſpeculatiuas quæ ex ſpeculationibus conſtant uirtutes tueri, ut prudentiam atq; iuſtitiam. Speculatione autem uacantes eas quæ ita fermè per extenſionem inſpiciãtur, ut illæ quæ ex ſpeculationibus conſtant, ueluti ſanitatem & robur.* Quippe *& inſipientiã quæ & in ſpeculationis parte eſt, ſequi contingit, ac proferri ſanitatem, non ſecus ac * fornicis ſtructuræ robur accedere.* Appel*lantur autem* ἀθεώρητοι, *quia conſenſiones non habent, ſed accedunt, & circa ignauos ſunt, ut ſanitates & uires.* Ar*gumentum uerò quòd ſubſtantialis uirtutis ſit, ait Poßidonius in primo moralis orationis, quòd in profectu fuerint* Socrates, Diogenes, & Antiſthenes. Eſſe autẽ & uitium *ſubſiſtens, quia uirtuti opponatur.* Docibilẽ *uerò eſſe uirtutem & Chryſippus in primo de fine dixit, &* Cleãthes *& Poßidonius in exhortationibus, &* Hecato. Quòd autẽ

*κατήχησιν.

*ψαλίδος.

docibilis ſit ex eo conſtat, quòd boni ex malis fiant. Panætius quidem duas poſuit uirtutes, contemplatiuam & actiuam. Alij tres, rationalem, naturalem, & moralem. Quatuor Poſsidonius, plures Cleanthes, Chryſippus & Antipater. Apollophanes uerò unam dicit uirtutē, prudentiam. Porrò uirtutum alias quidem primas, alias uerò eis ſubiectas. primas quidem, ac ueluti principes has eſſe, prudentiam, fortitudinem, iuſtitiam, temperantiam. harum autem in ſpecie, magnanimitatem, conſcientiam, tolerantiam, *ingenium, conſilium. Ac prudentiam quidem ſcientiam, eſſe bonorum ac malorū, ac mediorum. Iuſtitiā uerò ſcientiam eorum quæ eligenda ſunt, quæq; fugienda, quæq; ſunt media. Cæterùm magnanimitatem, ſcientiam quæ habitum faciat excelſiorem omnibus quæ cōtingere poſsint ex æquo bonorum ac malorum. Continentiam uerò affectionem inſuperabilem rectæ rationis, ſiue habitum uoluptatibus inuictum. Porrò tollerantiam, ſcientiam, ſiue habitum earum rerum quibus inſiſtendum ſit, uel non, atque mediarum. Ingenium autem habitum celerem officij inuentorem. Cōſilium uerò, ſcientiam inſpiciendi quænam, & quo pacto gerentes utiliter quippiam operemur. Conſentaneum eſt autem uitiorum quoque alia prima, alia his eſſe ſubiecta, puta imprudentiam, formidinem, iniuſtitiam, intemperantiam, incontinentiā, & hebetudinem, & malum conſilium his eſſe ſubiecta. Eſſe autē earū rerum ignorantiam initiū, quarum ſcientia uirtus ſit. Bonum uerò cōmuniter quidem id eſſe quod ſit utile, propriè uerò ſiue idem, ſiue ab utilitate non alienū. Quocirca ipſam quoq; uirtutem & particeps ipſius bonum, ita tripliciter dici, cuiuſmodi ſit, bonum ex quo contingit, ueluti in uirtutis actum. A' quo autem ueluti ſtudioſum uirtutis participē. Aliter ita propriè definiunt

*ἀγχίνοιαν.

finiunt bonum, quod ſit perfectũ ſecundum naturam rationalis uel quaſi rationalis. Huiuſmodi uerò eſſe uirtutẽ, ut participes ſui actus ac probos reddat. Acceſſiones uerò ipſius gaudium eſſe & lætitiam, & his ſimilia. Eodem modo & in malis, aliud quidem eſſe imprudentiam, formidinem, iniuſtitiam, & his ſimilia. quæ autem participent uitioſos eſſe actus & malos homines. Horum eſſe acceſſiones mœrorem & angorem, & cætera in hunc modum. Præterea bona alia eſſe circa animum, alia extrinſecus, alia neq; circa animum neq; extra. Ea quidem quæ ſunt circa animũ, uirtutes eſſe uirtutiſq; actiones. Quæ uerò extrinſecus ſunt, nobilem habere patriã, & amicum charum atque probum, harumq; rerum comitem felicitatem. Quæ uerò neq; extrinſecus neq; in animo ſunt, quemq; ipſum ſibiipſi eſſe bonum ac felicem. Rurſus autem mala partim eſſe circa animũ, ipſa uidelicet uitia actuſq; uitioſos, partim extrinſecus, ut ſtultam habere patriam & ſtolidum amicum, & quæ iſta cõſequũtur. Infelicitatem partim neq; extrinſecus eſſe, neq; circa animum, ut ipſum ſibiipſi eſſe malum, atq; infelicem. Item bona alia uerſari circa fines, alia in effectu conſiſtere, alia utrunq;. Simul eſſe amicum quidem, & quæ ab ipſo nobis proueniunt commoda, effectu eſſe bona. Porrò confidentiam, & magnitudinem animi, & libertatem, & oblectationem, & lætitiam, & tranquillitatem, omnemq; uirtutis actum, finis in parte eſſe, eadem uerò utrunq; ſimul eſſe. Nam ex eo quidem quòd perficiũt felicitatem, effectiua ſunt bona: ex eo uerò quod illam ueluti partes ipſius implẽt, ad finẽ pertinẽt. Pari ratione malorũ quoq; alia eſſe finalia, alia effectiua, alia in utrunq; modum ſe habentia. Inimicum nempe & quæ ab ipſo oriuntur incommoda effectiua eſſe.

Stupiditatem autem & humilitatem, & ſeruitutem, & moleſtiam, & mœrorem ac triſtitiam, omnem actum malitiæ ad finem pertinere. Ea uerò ſe utroq; modo habent. Nam & ex eo quòd inferunt infelicitatem, affectiua ſunt: & ex eo quòd eam, utpote ipſius partes, implent, ad finem pertinent. Præterea bonorum animi, alia habitus ſunt, alia affectiones, alia neutrũ eorũ. Affectiones quidẽ uirtutes ſunt, habitus autem ſtudia. Porrò * Actiones neq; habitus neq; affectiões ſunt. Cõmuniter autẽ bonorũ quædam ſunt mixta, ut fœcunditas prolis, & quieta ſenectus. Simplex uerò bonum eſt ſcientia, ac ſemper quidẽ præſentia bona uirtutes, non ſemper autẽ, ut gaudiũ, deambulatio. Bonum autẽ omne conducens, & oportunũ, & cõmodũ, & utile, & honeſtum, & pulchrũ, & optabile, & iuſtum eſſe. Cõducẽs quidẽ quod ea cõferat, quibus emolumentum capimus. Oportunũ quod ea quæ oportet cõtineat. Commodũ, quod ad id accommodatũ ſit, ut excedat emolumento extrinſecus cõtra cõtracta cõmercia. Vtile, quod uſum præſtet utilitatis. Honeſtũ uerò quod laudabilem cõuenientiam operetur. Pulchrum, quod moderatè ſui uſum præbeat: ὠφέλιμον, quod tale ſit ut iuuare poſſit. Optabile, quod eiuſmodi eſt ut optione prepoſita meritò id eligamus. Iuſtum uerò, quòd iuri ac legi cõcordet, efficiatq; ſocietates. Honeſtũ autẽ quod ſit, perfectũ dicũt bonum quod omnes à natura habeat quæſitos numeros, ſitq; perfectè moderatũ. Eius quatuor ſpecies tradũt, iuſtitiã, fortitudinẽ, temperantiã & ſcientiam. Porrò his honeſtas actiones conſummari. Eadẽ itidẽ ratione turpe quod eſt, in ſpecies quatuor ſcindunt, in iniuſtitiã, formidinẽ, intemperantiam & inſipientiam. Dici autem honeſtum unicè quidem, quod eo qui hoc præditi ſunt, meritò omni laude dignos facit. Aliter autem*

*διαθέσεις. *ἐνέργειαι.

autem bene & aptè ad opus ſuum natum eſſe. Aliter uerò quod exornet, cùm dicimus ſolum ſapientem bonum, honeſtumq́; eſſe. Dicunt autem quod honeſtum ſit, id ſolum eſſe bonum, ut Hecato in primo de bonis ait, ut Chryſippus in libro de honeſto. Id autem eſſe uirtutem & quod ſit uirtutis particeps, cui æquale illud eſt, bonum omne quod ſit, id etiam honeſtū eſſe. Honeſtū autē ac bonum tantundē ualere. Id autē huic ſimile eſt. Nam quia bonum eſt, honeſtum eſt: Eſt autem honeſtum, bonum ergo eſt. Putant & omnia bona eſſe paria, bonumq́; omne ſummopere eſſe appetendum, idq́; nec augmentum ſuſcipere, nec detrimentū. Eorum autem quæ ſunt, aiunt alia bona, mala alia, alia neutra. Bona quidem uirtutes eſſe, prudentiam, iuſtitiam, fortitudinem, temperantiam, & cætera id genus. Mala uerò his oppoſita uitia, imprudentiam, iniuſtitiam, & cætera. Neutra uerò, quæ neq; proſunt neq; obſunt, ut eſt uita, ſanitas, pulchritudo, uoluptas, uires, opes, gloria, nobilitas, & quæ eis oppoſita ſunt, mors, ægritudo, dolor, turpitudo, infirmitas, inopia, obſcuritas atque ignobilitas, & his ſimilia, ut ait Hecato in ſeptimo de fine, & Apollodorus in Etice, & Cryſippus. Non enim eſſe iſta bona, ſed indifferentia per ſpeciem producta. Sicut enim caloris proprium eſt calefacere, non refrigerare; ita & boni propriū prodeſſe eſt, & non nocere. Non autē magis proſunt, quàm noceāt opes atq; ſanitas. Quo autem bene & malè uti poſſumus, id bonū non eſt: diuitijs autem & ſanitate bene & malè uti poſſumus, nō eſt igitur bonū opulentia & ſanitas. Poſsidonius tamen iſta quoq; bona eſſe dixit. Sed neq; uoluptatē bonū eſſe dicunt, & Hecato in nono de bonis, & Chryſippus in libris de uoluptate. Eſſe enim & fœdas uoluptates, uerùm nihil quod fœdum

*ſit eſſe bonum. Prodeſſe autem eſt mouere, aut habere ſecundum uirtutem. Contrà uerò nocere, eſt mouere, aut habere ſecundum uitium. Duobus autem modis dici indifferentia. Vno quidem, ea quæ neq; ad felicitatem, neq; ad infelicitatem conferunt, ut ſunt diuitiæ, ſanitas, uires, gloria, & cætera id genus. Nam & ſine his contingit felicem eſſe, cùm earum uſus uel rectus felicitatis, uel prauus infelicitatis autor ſit. Aliter autem dicuntur indifferentia, quæ neq; appetitum, neq; occaſionem mouent, ut eſt, uel * pares in capite habere capillos, uel impares, uel extendere, uel cõtrahere digitum. Priora enim quæ diximus indifferentia non ita ſe habent. Illa quippe & appetitũ & occaſionẽ mouent. Iccirco alia quidẽ ex eis eliguntur, cum cætera æqua ratione uel eligẽda ſint, uel ſugienda. Porrò indifferẽtium alia quidẽ * producta ſunt, quæ uocant, alia abducta. Producta quidem, quæ habeant exiſtimationem abducta uerò quæ exiſtimatione careant. Exiſtimationem uerò quidem conferre aliquid ad conſentaneã uitam, quæ circa omne bonũ eſt. Aliam uerò mediam quãdam uim, aut uſum conferre ad eam uitam quæ ſit ſecundum naturam, cuiuſmodi dicere poßimus opes atq; ſanitatẽ, ſi quid afferant cõmodi ad naturalem uitam. Metuere enim nunquam ſapientẽ, ſed cauere. Cupiditati uoluntatem contrariam dicunt, quæ ſit appetitio rationabilis. Quemadmodum igitur ſub prioribus perturbationibus quædam cadunt, ita & ſub primis affectionibus. Namq; uoluntati adiungi beneuolẽtiam, placiditatem, lenitatem, dilectionem. Cautioni autẽ uerecundiam, caſtitatem, et cætera id genus. Gaudio iocunditatem, lætitiam, æquanimitatem. Aiunt autem & ſemper quietum eſſe, ac perturbationibus uacuum. Eſſe item & aliũ ſine effectu malum, quod tantundem ualet, ac*

* ἀρτίας.

* προηγμένα.

ſi

*ſi dicatur durus & ad uirtutis actiones immobilis. Faſtu itidem uacare ſapientem, quippe tanti honorem & gloriã exiſtimare, quanti dedecus & ignominiam: eſſe & malum quemlibet ſine faſtu. Quippe qui æquè mouetur ad decus & ignominiam. Seueros item aiunt eſſe ſapientes omnes, quòd neq; ipſi loquantur ad uoluptatem, neque ab alijs ad uoluptatem dicta admittant. Eſſe autẽ & alios ſeueros qui ad rationẽ acris uini ſeueri dicantur, quo ad medicamenta potius quàm ad *propinationem utuntur. Synceros item eſſe ſapientes, obſeruareq́; & cauere ſolitè, ne quid de ſe melius quàm ſit cõmendare putemur, fuco ſeu arte aliqua mala occultante, & bona quæ inſunt apparere faciente, ac circuncidere uocis omnem fictionem. Eſſe itidem ſpeciem à negotijs remotos. Cauere enim ne quid præter officium faciant, ac eos uinum quidem bibere, non autem inebriari. Nunquam item ſanitate mentis excidere. Incidere tamen aliquando in imaginationes abſurdas, propter atræ bilis redundantiam, ſiue ob delirationẽ, non quidem deuiatione rationis, uerùm ex imbecillitate naturæ. Neque dolore capiendum ſapientem, quòd ea ægritudo ſit animi, ratione aduerſante, contractio, quemadmodum Apollodorus ait, in moralibus. Diuinos quoq; eſſe, quòd in ſeipſis quaſi habeant deum. Malum uerò, impium & ſine deo eſſe, quòd duplici ratione accipitur, ſiue quòd deo cõtrarius dicatur, ſiue quòd aſpernetur deum. Id tamen malis omnibus non conuenire. Pios autem & religioſos eſſe ſapientes, peritos enim eſſe diuini iuris omnes. Porrò pietatem ſcientiam eſſe diuini cultus: dijs item eos ſacrificia facturos, caſtosq́; futuros. Quippe ea quæ in deos admittũtur peccata deteſtari, dijsq́; charos ac gratos fore, quòd ſancti iuſtiq́; in rebus diuinis ſint. Solos uerò ſacerdotes eſſe ſapientes, conſulere*

*προπόσιν.

lere

lere quippe ac decernere * *uero cum errore fiunt, ut mutilare ſeipſum, ſubſtantiamq; proijcere: eadem ratione & de his quæ præter officium ſunt. Præterea officiorum alia quidem ſemper efficienda ſunt, alia uerò non ſemper. Et ſemper ſanè, ut eſt interrogare atq; reſpondere, & ambulare, & eius generis omnia. Eadē & in his quæ ſunt præter officium ratio eſt. Eſt etiam in medijs officiū aliquod, ut eſt pueros obtemperare pædagogis. Aiunt autē animā octo in partes eſſe diuiſam. Eſſe autem has illius partis quinq; ſenſus, & uocis & cogitationis inſtrumentum, quæ eſt ipſa mens, & generandi uim. Enimuero ex falſis accedere mentis peruerſionem, ex eaq; complures pullulare perturbationes, atq; inconſtantiæ cauſas. Eſt autē ſecundū Zenonem ipſa perturbatio irrationabilis ac præter naturā animi motus, aut immodicus animi impetus. Porrò perturbationum ſupremarū, ut ait Hecato in ſecundo de perturbationibus, ac Zeno in eo quem ſcripſit itidem de perturbationibus libro, quatuor eſſe genera, dolorem, metum, concupiſcentiam, uoluptatem. Putant autem perturbationes iudicia eſſe, ut Chryſippus in libro de perturbationibus ait. Quippe auaritiam opinionē eſſe de pecunia, quòd honeſta ſit: ebrietatemq; itidem, & intemperantiā, & cætera ſimilia. At dolorem quidem irrationabilem animi cōtractionem eſſe. Eius autem ſpecies miſericordiam, inuidiam, æmulationem, zelotipiam, angorem, conturbationē, triſtitiam, mœrorem, confuſionem. Miſericordiam dolorem eſſe ex alterius prolata iniuria. Inuidiam uerò dolorem eſſe in alienis bonis. Aemulationem dolorem ex eo, quòd alius eo potiatur quod quiſque cupierit. Zelotypiam ægritudinem eſſe ex eo uenientē, quòd adſit alteri quod ipſe quiſq; habeat. Angorem uerò ægritudinem eſſe premētem. Conturb

turbationem ægritudinem eſſe urgentem, difficultatemq́; præſtantem. Triſtitiam ægritudinem altius inſitam animo, atq; creſcentem. Mœrorem ægritudinem laborioſam. Confuſionem ægritudinem eſſe irrationabilem, mordentem, & præſentia conſpici prohibentem. Timorem autem eſſe metum impendentis mali. Porrò ad timorem & iſta referunt, metum, pigritiam, pudorem, terrorem, tumultum, anxietatem. Eſſe autem metum timorem trepidationem facientem. Pudorem metum eſſe ignominiæ. Pigritiam metum futuri laboris. Terrorem metum ex inſuetæ rei imagine proficiſcentem. Tumultum metum eſſe cum adhæſione uocis. Cõcupiſcentiam uerò irrationalem eſſe appetitum, cui & iſta tribuantur, indigentia, odium, contentio, ira, amor, iracundia, excandeſcentia. Eſt autem indigentia cupiditas quædam cùm eo nõ potimur quod cupimus, ac ueluti à re ipſa ſeparata, fruſtra uerò ad illum nititur. Odium uerò eſt cupiditas qua malè cuiquam optamus, cum profectu aliquo & incremento. Contentio cupiditas quædam eſt circa opinionem tuendam. Ira libido puniendi eius eſt, qui læſiſſe uideatur iniuria. Amor autẽ eſt concupiſcentia quædam in præſtanti ingenio uiros non cadens. Eſt enim inſidiatrix induſtriæ & ſtudij per apertam ac ſe ingerentem pulchritudinem. Iracundia eſt ira inueterata & plena odij. ulciſcendi tempus obſeruans, quod hiſce uerbis oſtenditur:

> Εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ
> Ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσῃ. hoc ẽ,
> *Nam ſi quidem ad tempus bilem ſibi concoquat atram,*
> *Non tamen ira animo excedet niſi pœna ſequatur.*

Porrò excandeſcentia eſt ira naſcens, & mox ſubſiſtens. Cæterũ uoluptas eſt irrationabilis eius rei appetitus quæ uideatur expetenda. Eius partes ſunt, delectatio, gaudium

in mal

in malis, oblectatio, effuſio. Eſt autem delectatio uoluptas ſuauitate auditus animam deliniens. Inſultatio autem uoluptas in malis alienis. Oblectatio quædam eſt inductio animiq; inclinatio, ad uoluptatem emolliens. Effuſio uerò uirtutis diſſolutio eſt, atq; remiſsio. Sicut autem in corpore ſunt ægrotationes quædam, ueluti podagræ, & articulorum dolores, ita & in animo gloriæ, & uoluptatis appetitio immodica, & cætera eiuſdem generis. Eſt ægrotatio morbus cum imbecillitate. Morbus autem opinatio uehemens eius rei quæ uideatur expetenda. Et ſicut in corpore caſu gignuntur ægritudines, quemadmodum κατάῤῥοι, & διάῤῥοιαι, ita & in animo ſunt quædam procliuitates, ut inuidentiæ, contentiones ac ſimilia. Eſſe autem & bonas affectiones aiunt tres, gaudium, cautionem, uoluntatẽ. Eſſe uerò gaudium placidum, & conſtans contrarium dolori, rationabilemq; uoluptatem. Cautionem uerò, malorũ declinationem cum ratione timori contrarium, quæ eſt declinatio ſine ratione. Nam metuere exiſtimationem probati uiciſsitudinem, quancunq; ſtatuerit peritus rerum, ut uerbi gratia, commutare cum hordeo triticum. Eſſe igitur producta, quæ & exiſtimationẽ habent, ut in eis quidem quæ ad animam pertinent, ingenium, artem, profectum, & his ſimilia. In corporalibus autem, uitam, ſanitatem, robur, bonam habitudinem, integritatem, pulchritudinem. In eis uerò quæ ſunt exterius, diuitias, gloriam, nobilitatem, & in his ſimilia. Contrà autẽ ſuperioribus, in his quidem quæ ad animum pertinent, obtuſionem, hebetudinem, inertiam, & his ſimilia. Porrò in rebus corporis, mortem, morbum, imbecillitatem, malam habitudinem, debilitatem, turpitudinem, & his ſimilia. In exterioribus autem, paupertatem, obſcuritatem, ignobilitatem, & cætera in hunc modum.

Neq;

*Neq; uerò producta ſunt, neq; non producta, quæ neutro ſe habent modo. Præterea productorum alia quidem per ſeipſa producta ſunt, alia uerò propter alia, alia & propter ſeipſa, & propter alia. Per ſeipſa quidem, ut ingenium, profectus, & ſimilia. Per alia uerò, ut diuitiæ, nobilitas, & cætera id genus. Ob ſeipſa uerò & alia, ut ualentia, uiuacitas, ſenſuum incolumitas. Per ſeipſa quidem quia per naturam ſunt: per alia uerò, quia non modico uſui ſunt. Eodem ſe modo habet abductum contraria ratione. Officium autẽ id eſſe dicunt, quod cur factum ſit probabilis ratio reddi poteſt pertingere autem id ad arbores etiã & animantes. Notari nãq; & in his officia. Cæterùm & à Zenone primo τὸ καθῆκον ita appellatum eſt officiũ, ex eo quòd per quoſdam ueniat, appellatione ſumpta. Eſſe autẽ id actionẽ quandã naturalibus rebus propriam. Nam ex his quæ ſecundũ appetitum geruntur, alia quidem eſſe officia, alia præter officium. Ea uerò officia intelligenda, quæ ratio faciẽda ſuaſerit, ut parentes honorare, fratresq; ac patriam tueri, amicos parare, illisq; adeſſe. Præter officium ſunt quæ ratio fugiẽda ſuggeſſerit, ut eſt parentes negligere, fratrum omittere curã, amicis non conſentire, patriamq; aſpernari, & cætera in hunc modum. Quæ autem ratio fieri, neq; uetat, neq; poſtulat, ea neq; officium eſſe, neq; præter officium, ut eſt feſtucam tollere, tenere ſtylũ, *urceum & cætera id genus. Atque alia quidem officia eſſe abſq; errore, alia cum errore. Sine errore quidem, ut ualetudinem ſuam, ſenſusq; tueri & ſimilia. Quæ de ſacrificijs, templorum inſtructionibus * inductionibusq; cæteris quæ ſunt dijs gratiſſima. Colendos item parentes ac fratres ſecundum deos monent. Aiunt autem affectum & indulgentiã in filios ipſis eſſe naturalẽ, malisq; ineſſe negant,* *γλυγγίδα.

gant,

gant. Peccata item paria exiſtimant, ut Chryſippus ait in I I I I. naturalium quæſtionum, Perſæuſq;, & Zeno. Nam ſi uerum uero maius non eſt, nec falſum falſo maius erit, ita nec fraus fraude, nec peccato peccatum. Nam & qui centū ſtadijs abeſt à Canopo, & qui uno, æque in Canopo non ſunt, ita & qui minus peccat, & qui amplius, æquæ in recto opere non ſunt. Heraclides tamen Tarſenſis Antipatri Tarſenſis neceſſarius, atq; Athenodorus imparia peccata dicūt. Acceſſurū item ſapientem ad remp. niſi quid impediat, ut Chryſippus in I. de uitis ait: namq; & uitia propulſaturum, & ad uirtutem exercitaturum ciues ſuos. Vxorem item ducturum, procreandorum liberorum cauſa, ut Zeno ait in repu. Sapientem præterea non opinaturum, hoc eſt, mendacio non acceſſurum, neq; aſſenſurum cuiquam, cynicam ſectam amplexurum: eſſe enim illam ualidam ac celerem ad uirtutem uiam, ut Apollodorus in moralibus fatetur. Guſtaturū inſuper humanas carnes, ſi ita caſu obuenerit. Solumq; ſapientem eſſe liberum, malos autem ſeruos. Eſſe enim libertatem per ſe aliquid agendi, qua ſtulti & mali omnino careāt. Eſſe autem & ſeruitutem aliam quæ in ſubiectione conſiſtat, & tertiam quæ in conditione ac ſubiectione ſit, cui opponitur dominatio & ipſa mala. Non modò autem liberos eſſe ſapientes, uerùm & reges. Cùm ſit regnum imperium nemini obnoxiū quod de ſapientibus ſolis aſſeritur, ut Chryſippus ait in lib. quòd Zeno propriè ſit uſus nominibus. Statuere enim ait oportere principem de bonis ac malis: hæc autem malorum ſcire neminem. Similiter ad magiſtratus, & iudicia & oratoriam ſolos illos idoneos, neminemq; malorū. Eſſe itidem & inculpatos, quòd in peccata incidere non poſſint: eſſe innocuos, nam neq; alijs nocere,*

* ἐν τῷ καθήκοντι.

neq;

*neq; ſibi: miſericordes autem non eſſe, neq; ueniam alicui habere. Neq; enim prætermiſſuros conſtitutos à lege cruciatus. Nã cedere miſericordiáq; & mãſuetudo ipſa nulli ineſt animæ, aduerſus cruciatus ſimulatione benignitatis, neq; illos arbitrari duriores. Sapientem nihil eorum admirari, quæ uideantur inopinata, & inſperata, ut Charonia, fluxusq; maris ac refluxus, & fontes calentium aquarum, atq; ignium euaporationes. Enimuero neq; ſolitarius, inquiunt, ſapiens uiuet. Eſt enim familiaris natura atque actione gaudet, exercitationemq; ſuſcipiet firmandi ac roborandi corporis cauſa. Orabitq;, inquiunt, ſapiens, ac uota faciet, bona à dijs poſtulans, ut Poßidonius in primo de officijs, & Hecato in tertio de paradoxis aiunt. Dicunt item amicitiam ſolos inter bonos quos ſibi inuicem ſtudiorum ſimilitudo conciliet, poſſe conſiſtere. Porrò amicitiam ipſam ſocietatem quandam eſſe dicant omnium, quæ ſunt, ad uitam neceſſaria, cùm amicis ut nobiſipſis utamur: atq; ob id amicum eligendum pronuntiant, amicorumq; multitudinẽ inter expetenda ponunt: inter malos non poſſe conſtare amicitiam. Cum nemine ſtultorum eſſe litigandum, omnesq; ſtultos inſanire. Neq; enim prudentes eſſe, uerùm per inſaniæ æqualem ſtultitiam omnia gerere. Sapientem omnibus benefacere, ſicuti & Iſmeniam dicimus tibijs omnibus bene ceciniſſe. Sapiẽtum quoq; eſſe omnia. Quippe perfectam illis poteſtatem à lege præſtitam. Cæterùm malorum ac ſtultorum quidem eſſe quemadmodum & iniquorum, aliter quidem ciuitatis, aliter utentium dicimus. Virtutes ſibi inuicem ita eſſe connexas, ut qui unam habuerit, omnes habeat: eſſe enim illarum communes ſpeculationes, ut Chryſippus in primo de uirtutibus, & Apollodorus in phyſice ſecundum * antiquum morem, & He-*

*τὴν ἀρχαίαν.

cato in III. de uirtutibus aiunt. Qui enim probus ſit, ea diſpicere, & agere quæ ſint agenda, quæ uerò facienda ſint, ea & eligenda eſſe & ſuſtinenda & diſtribuenda & perſeueranter tenēda. Sequuntur autē prudētiā conſiliorum maturitas, & intelligentia, temperantiā uerò ordinis dexteritas, & ornatus. Iuſtitiam autem æquitas & gratitudo, fortitudinemq́; cōſtantia atq; ualentia. Placet autem eis nullum inter uirtutem & uitium eſſe mediū. Peripateticis contrà inter uirtutem & uitium profectum facientibus. Quemadmodū enim lignum aut diſtortum aut rectū oportere eſſe aiunt, ita iuſtum uel iniuſtum: neq; uerò iuſtius neque iniuſtius, atq; in cæteris ſimiliter. At uirtutem Chryſippus quidem amitti poſſe, Cleanthes uerò non poſſe ait. Ille poſſe amitti per ebrietatem & atram bilem, ille non poſſe ob firmas ac ſtabiles comprehenſiones, ipſam uerò eſſe eligendam. Erubeſcimus deniq; in his quæ malè agimus, adeò ut quod ſit honeſtum, id ſolum ſcimus eſſe bonum, ipſumq́; ſibi ſufficere ad bene beateq́; uiuendum, ut ait Zeno, & Chryſippus in libro de uirtutibus, & Hecato in ſecundo de bonis. Si enim, inquit, magnitudo animi ſola ſufficit, qua omnes faſtigio mentis tranſcendamus, ipſaq́; pars uirtutis eſt, profectò & uirtus ſola ſufficit ad beatam uitam, ea quoq; cōtemnens quæ moleſta uidentur. Panætius tamen & Poſsidonius uirtutem minimè ſufficere dicunt, uerùm opus eſt bona ualetudine, & affluentia rerū & robore. Placet itē eis uirtute ſemper uti, ſicuti Cleanthes ait. Amitti enim non poteſt, ſemperq́; perfecto animo utetur ſapiens. Natura quoq; ius non poſitione conſtare, ſicuti & legē & rectā rationē, ut Chryſippus in libro de honeſto ait. Videtur autē eis ne diſſonantiā quidē à philoſophia diſcedere. Hac enim ratione prius deſerturā omnē

uitam

uitam quam defuturam philoſophiam, ut Poſidonius *in exhortationibus ait. Liberales quoq; diſciplinas eſſe magno uſui ſapienti,* Chryſippus *autor eſt.* Placet *item illis nullum nobis ad animantes cæteras ius eſſe, ob naturæ diſſimilitudinẽ, ut Chryſippus in primo de iuſtitia, &* Poſidonius *in primo de officijs tradunt. Amaturum quoq; ſapientem eos iuuenes qui præ ſe ferant indolem generoſam, ingeniumq́; ad uirtutem propenſum, ut* Zeno *in libro de* Repub. *& Chryſippus in libro de uitis primo, &* Apollodorus *in libro de moralibus aiunt. Amorem uerò adminiculum beneficentiæ propter apparentem uenuſtatem, neq; congreſſus eſt uerum amicitiæ.* Nam *Thraſonidem & quidẽ cùm haberet in poteſtate amatam, abſtinuiſſe ab ea, ne in odium ueniret. Eſſe igitur amorẽ amicitiæ nodum, ut Chryſippus in libro de amore ait, neque eſſe eum in uitio.* Pulchritudinem *item uirtutis eſſe florem, & cùm triplex uitæ genus ſit, ſpeculantiuum, actiuum, & rationale, tertium illud eligendum dicunt. Quippe de induſtria factũ à natura rationale animal ad ſpeculationem, & actionem.* Rationabiliterq́; *aiunt ſapientem ſeipſum educturũ ex uita, & patriæ & amicorum cauſa, ſiue inter nimium acerbos doloris aculeos, ſiue membrorũ mutilationes, aut incurabiles morbos illi occumbendum ſit.* Placet *item illis uxores quoq; communes eſſe oportere apud ſapientes, ut quilibet illi congrediatur quæ ſibi prior occurrit, ut ait* Zeno *in* Rep. *&* Chryſippus *in lib. itẽ de* Repu. Diogene *itidẽ* Cynico *ac* Platone *huius rei autoribus.* Omnes *enim patrũ inſtar æqua charitate diligemus, tolleturq́; adulterij ſuſpicio & zelotypia. Eam uerò* Remp. *eſſe optimã quæ ſit mixta ex regno, & populari dominatu, optimorũq́; potentia, atque in moralibus quidem decretis huiuſmodi ſunt,*

pluraq; huiuſmodi tradunt, non improbabili ratione ſubnixi. Verùm iſta ſummatim, ac ueluti per capita & elemēta tetigiſſe ſufficiat. Cæterùm phyſicam rationem diuidunt in locum, de corporibus, & principijs, & elementis, & dijs, & finibus, & loco, & inani. Et iſta quidem per ſpecies diuidunt, generaliter autem in locos tres, de mundo, de elementis, tertium de cauſis. De mundo locum in duas diſtinguunt partes. Vna enim conſideratione in ipſius aſciſci ſocietatem, & mathematicos, per quam defixis uagisq; ſyderibus diſputant, quemadmodum ſi ſol tantus ſit, quantus uidetur, & lunæ itidem quanta ſit magnitudo, & de ortu, occaſuq; ſyderum, atque cæteris huiuſmodi quæſtionibus. Alteram eius conſiderationem eſſe, quæ ſolis congruat Phyſicis, qua quæ ſit illius ſubſtantia quæritur, ac de ſole utrum genitus, an ingenitus ſit, & utrum animatus ſit, an inanimis, corruptibilis'ne an incorruptus, & prouidentia agatur nec'ne, atque in hunc modum de reliquis. Cauſalem quoque rationem & ipſam eſſe bipartitam. Eius alteram ſpeculationem medicis eſſe communem quæſtionem, qua inquirunt de principali animæ, & de his quæ fiunt in animo, & de ſeminibus, atq; eius generis cæteris. Reliquum uerò mathematicos quoq; ſibi uſurpare, quo modo uidelicet uidemus, & quæ ſit cauſa perſpicacis imaginationis, qua ratione conſtent nubes, tonitruaq;, & irides, & *areæ & cometæ, & his ſimilia. Videtur autem illis duo eſſe rerum omnium principia, faciens uidelicet ac patiens. Quod igitur patitur ſine qualitate eſſe ſubſtantiā materiam. Quod autem faciat, uerbum deum eſſe quod in ipſa ſit. Hunc enim quippe ſempiternum per ipſam omnem ſingula creare. Ponit autem hoc decretum Zeno Citticus in libro de eſſentia. Cleanthes quoq; in libro de atomis

*ἅλωι.

atomis, & Chryſippus in primo phyſicorum in fine. Archedemus quoque in libro de elementis, & Poßidonius in ſecundo naturalis rationis. Differre autem aiunt principia, & elemẽta. Nam illa quidem ingenita eſſe, & corrumpi nõ poſſe, elemẽta uerò per igneam euaporationem corrumpi. ſed & corpora eſſe principia, & ipſa informia, hæc uerò formata. Corpus autem appellat Apollodorus in phyſica, quod ſecetur in tria, in longitudinem, latudinem, & altitudinem. Id autem ſolidum corpus appellatur. Porrò ſuperficies eſt corporis finis, ſeu corpus longitudinem ſolam habens, ac latitudinem, ſed carens altitudine. Hanc autem Poßidonius in quinto de ſublimibus & ſecundum intelligentiam, & ſecundum ſubſtantiam reliquit. Linea ſuperficiei finis eſt ſiue longitudo abſq; latitudine, ſiue corpus ſolam habens longitudinem. Punctus autem eſt lineæ finis, notaq; minima. Vnum quoq; deum eſſe, ipſumq; & mentem, & fatum, & Iouem, multisq; alijs appellari nominibus. Principiò igitur illũ cùm eſſet apud ſe, ſubſtantiam omnem per aërem in aquam conuertiſſe. Et quemadmodum in fœtu ſemen continetur, ita & hanc ſerẽdi rationem in humore talem reſediſſe materia ad operandum aptißimè parata, ex qua cætera poſt hæc generentur. Tum genuiſſe primum elementa quatuor, ignem, aquam, aërem, terram. Diſſerit iſta Zeno in libro de uniuerſo. Chryſippusq; in primo phyſicorum, & Archedemus in quodam de elementis. Eſt autem elementum ex quo primò prodeunt quæ fiunt, & in quod extremũ ſoluuntur. Eſſe autẽ quatuor elementa ſimul, infectam, incõpoſitamq; ſubſtantiam materiam. Eſſe autem ignem calidum, aquam liquidam, aërem frigidũ, terramq; aridam. Quinetiã adhuc in aëre ineſſe eandem partem. Summo enim in loco ignem

eſſe quem æthera appellent. In quo primũ immobiliũ aſtrorum orbẽ eſſe natum, deinde errantium, poſt hunc aëra, tũ aquam, extremum autem omniũ terram, quæ media omniũ ſit. Mundum uerò tripliciter dicunt ipſumq; deum, quem ex omni ſubſtantia dicunt propriam qualitatem, qui & incorruptibilis, & ingenitus ſit opifex tanti operis ac ornamenti, ut quotannis orbes ſuos peragat ſol, in ſeipſum omnium ſubſtantiam conſumens, ac eam rurſus ex ſeipſo gignens. ipſumq; ornatum aſtrorum mundum eſſe dicunt. Tertium qui ſit ex utriſque compoſitus. Eſt autem mundus propriè qualitas uniuerſæ ſubſtantiæ, ſiue ut ait Poſſidonius *in meteoricis præceptis, qui conſtat ex cœlo & terra, atque ex illorum naturis ſiue qui conſtat ex dijs & hominibus, eiſq; rebus quæ horum gratia conditæ ſunt.*

*θᾶον. *Cœlum autem eſt extrema circunferentia in qua* diuinum omne fixum ac locatũ eſt. Mundum quoq; regi ac adminiſtrari ſecundũ mentem ac prouidentiam, ut* Chryſippus *ait in* v. *de prouidentia, &* Poſsidonius *in* XIII. *de dijs, mente per omnes illius partes pertingẽte, ſicut & in noſtra anima cõtigit, ſed per has magis, per alias minus.* Per *quaſdam enim ueluti habitus receſsit, ut per oſſa, ac neruos: per alias ueluti mens, ut per principale. Sic igitur & mundum totũ, qui animal eſt, & animatus, ac rationalis, habere principale ſuum æthera, ut ait* Antipater Tyrius *in octauo de mundo.* Chryſippus *autem in primo de prouidentia, &* Poſsidonius *in libro de dijs, cœlum aiunt principale eſſe mundi,* Cleanthes *uerò ſolem.* Chryſippus *autem rurſus à ſe diſſidens in eodem, puriſsimum dixit ac liquidiſsimum æthera, quem etiam primum aſſerunt eſſe deum ſenſibiliter, ueluti infuſum eſſe per ea quæ ſunt in aëre, per cunctas animantes & arbores, per terram autem ipſam ſecundum habitum.*

habitum. Vnum eſſe mundum & hunc finitum, globoſaq; figura. Nanque ad motum eſſe huiuſmodi orbem aptiſſimum, ut ait Poſſidonius in quinto de ratione phyſica, & Antipater in libris de mundo. Extra ipſum autem circunfuſum eſſe uacuum immẽſum, quod ſit incorporeum. Incorporeum autem id eſſe, quod à corporibus contineri queat, non autem contineatur. Porrò nihil in mundo eſſe uacuũ, ſed inter ſe mirabili eſſe unitate deuinctum. Id enim cogere cœleſtium ad terrena concordiam & congruentiam. De uacuo autem diſſerit Chryſippus in lib. de inani, & in primo naturalium artium, & Apollophanes in phyſica, Apollodorus item & Poſſidonius in ſecundo rationis naturalis. Eſſe autem incorporea hæc ſimilia. Tempus præterea eſſe incorporeum, quod interuallũ ſit mundani motus. Huic præteritum quidem eſſe infinitũ ac futurum, præſens autem finitũ. Placet autem eis corruptibilẽ eſſe mundum, quippe genitum eorum ratione quæ per ſenſus intelliguntur. Cuius & partes ſunt corruptibiles, & totum, partes autem mundi corruptibiles ſunt: In ſe enim inuicẽ mutantur. Eſt igitur corruptibilis mundus. Ac quicquid mutari in deterius poteſt, corruptibile eſt: mũdus autẽ huic mutationi & corruptioni obnoxius eſt. Nãq; et ſiccatur & in humorem ſoluitur. Mũdum uerò fieri, cum ex igne ſubſtantia per aërem uerſa in humorem fuerit, deinde craſſior ipſius pars effecta fuerit terra, porrò ſubtilior in aërem ceſſerit, eademq; magis ac magis extenuata in ignẽ euaſerit. Tũ ex his permixtis exortas eſſe animãtes, & arbores, & alia eiuſmodi. De generatione igitur & corruptione mundi, & Zenon in lib. qui de toto inſcribitur diſputat, & Chryſippus in primo phyſicorũ, & Poſſidonius in 1. de mũdo, Cleanthes itẽ, & Antipater in x. de mundo.

Porrò Panætius corruptibilem aſſerit mundum. Quòd autem ſit animal mundus, & rationale, & animatum, & intelligibile, & Chryſippus in primo de prouidentia diſſerit, & Apollodorus in Phyſica, & Poſidonius. Sit autem animal quod ſit ſubſtantia animata ſenſibilis. Animal enim eo quod non ſit animal præſtantius eſt. Nihil autem mundo præſtantius eſt. Eſt ergo animal mundus. Porrò animatum eſſe inde manifeſtum eſt, quòd anima noſtra inde ueluti auulſa ſit. Boëtus autem ait non eſſe animal mundum: Vnum autem eſſe, & Zeno in libro de toto, & Chryſippus, & Apollodorus in naturalibus, & Poſidonius in primo naturalis rationis tradunt. Vniuerſum autem dicitur, ait Apollodorus, mundus, & ſecundum alterum modum id quod ex mundo, & exteriore uacuo conſtat. Mundus igitur finitus eſt, ſed inane illud infinitum. Cæterum ſydera illa quæ fixa ſunt cum cœlo toto unà circunferri, errãtia uerò ſuis motibus agi. Porrò ſolẽ obliquum iter peragere per ſigniferum orbẽ. Lunam ſimiliter nunc plenam eſſe, nunc cornibus fulgere. Eſſe autem ſolem puriſſimum ignem, ut ait Poſidonius in decimoſeptimo de cœleſtibus, ac terræ molẽ ſua magnitudine uincere, ut idem ait in decimoſexto naturalis rationis. Eſſe autẽ orbicularẽ ad mũdi rationẽ, idẽ ipſe autor eſt. Ignẽ idcirco eſſe, quòd omnia ignis peragat munera, maiorem autem terræ globo, quòd tota ab illo illuſtretur, neq; ipſa modò, ſed etiam cœlum. Id quòd & terra coni inſtar umbrã faciat, maiorẽ eſſe ſignificat. Omnibus autẽ ex partibus cerni propter magnitudinem. Lunam uerò plus habere de terra, quippe quæ illi propior eſt. Nutriri autẽ & hæc ignea, & aſtra cætera. Solẽ quidem ex mari magno, quòd ſit intellectualis uapor. Lunam uerò ex potabilibus undis, quòd ſit permixta aëri

ac

ac uicina terræ, ut Poſsidonius in ſexto de ratione naturæ ait, ex terra cætera. Putant & ſydera globoſa eſſe, & immobilem terram. Lunam proprio quidem carere lumine, ſed id à ſole mutuare. Deficere autem ſolem cùm ante illũ ex ea parte qua terras reſpicit, ſe oppoſuerit luna, ut in libro de uniuerſo ſcribit Zeno. Apparet enim quando ex cõcurſione mutua illum occulit, rurſumq; reſtituit. Notatur id maximè per uas æreum patens in quo ſit aqua. Lunam uerò cùm in terræ inciderit umbram, quocirca tunc ſolùm hoc defectu laborare, cùm plena fuerit, & quidẽ cùm per diametrum ſoli menſibus ſingulis obiecta ſit. Nã cùm obliquo motu contra ſolem moueatur, latitudine differt, cùm uel ad auſtralem, uel ad ſeptentrionalem uergit plagam. Cùm tamen illius latitudo ad ſolis, & eam quæ media interiacet, latitudinem uenerit, deinde fuerit emẽſa ſolem, tunc deficit. Mouetur autem eius latitudo per ea quæ media ſunt in chelis & ſcorpio & ariete & tauro, ut ait Poſſidonius. Deum uerò eſſe animal immortale, rationale, perfectum ac beatum, à malo omni remotiſsimum, prouidentia ſua mundum, & quæ ſunt in mundo adminiſtrans omnia. Non tamen ineſſe illi humanæ formæ liniamenta. Cæterùm eſſe opificem immẽſi huius operis, ſicut & patrem omniũ. Communiter autẽ & ipſius partem, quæ per omnia penetret, eamq; multis appellari nominibus iuxta proprietates ſuas. Namq; Græcis Δία appellari, quòd per ipſum ſint omnia. Eundem Ζῆνα uocari, quòd uitæ omnium ſi autor. ἀθηνᾶν autem, quòd in æthere diſtentum ſit imperium eius. ἥραν uerò, quòd in aëre. ἥφαιςον, quòd in artificiali igne ποσειδῶνα, quòd in humore. Δήμητραν, quòd in terra. Itidem & appellationes alias probabili quadam ratione indiderunt. De diuina ſubſtantia, Zeno ait mundum totum

 atq;

atq; cœlum. Chryſippus quoq; in primo de dijs, & Poßidonius in primo de dijs, & Antipater in ſeptimo de mundo, aërem ipſius ſubſtantiā tradunt. Boëtius autem in libro de natura, Dei ſubſtantiam fixorum ſyderum globum dixit. Naturam uerò aliquando quidem exponunt, quæ contineat mundum aliquando uerò quæ gernunare humum facit, naſciq; ſuper terram omnia. Eſt autem natura habitus ex ſeipſo motum accipiens, iuxta ſeminalem rationem, efficiensq; & continens quæ ex ipſa conſtant, ſtatutis diffinitisq; temporibus, eaq; faciens à quibus diſcreta per naturam eſt. Hanc autem & uoluptati præferre commodum, quòd ex hominis conſtat opificio. Fato autem fieri omnia Chryſippus in libris de fato, & Poßidonius in ſecundo de fato, & Zeno, Boëtius quoq; in primo de fato tradunt. Eſt autem fatum connexa rerum ſeries, ſiue ratio per quam mundus adminiſtratur. Diuinationem autem omnem aiunt ſubſiſtere, aut etiam eſſe prouidentiam. Ipſamq; per aſcenſus quoſdam artem diffiniunt, ut ait Zeno, & Chryſippus in ſecundo de diuinatione, Athenodorusq;, & Poßidonius in duodecimo de ratione naturæ, & in quinto de diuinatione. Panætius autem hanc non ſubſiſtere dixit. Enimuero rerum omnium ſubſtantiam, primam materiam dicunt, ut & Chryſippus in primo rerum naturalium, & Zeno. Eſt autem materia ex qua quiduis conſtat. Appellaturq; dupliciter, materia ſcilicet atq; ſubſtantia, ſiue illa omnium, ſiue rerum ſingularum, ac ueluti particularium cauſa. At omnium quidem materia neq; maior neq; miror efficitur. Eſt autem alia eorum quæ in parte ſunt. Corpus autē eſſe ſubſtantiam definiunt, idq; finitum, ut Antipater ait ſecundo de ſubſtantia, & Apollodorus in Phyſica, paßibilisq; eſt, ut idem ait. Nam ſi eſſet immutabilis, nulla ratione

ne quæ fiunt ex ea fieri poſſent. Hinc & illius ſectio in infinitum tenditur, quam infinitam Chryſippus ait. Nihil enim infinitum eſt in quod ſectio cadit. Verùm finita eſt. Cõcretiones item fieri per totum,ut Chryſippus in tertio naturalium ait, & non per circumſcriptionem, & appoſitionem. Nam puſillum uini pelago iniectum, aliquandiu obluctabitur,poſtea defluet,atq; unà corrumpetur. Quoſdam item eſſe dæmones dicunt,quibus inſit hominum miſeratio,inſpectores humanarum rerum. Heroas quoq; ſolutas corporibus ſapientum animas. Porrò ex his quæ manant ab aëre,hyemem quidem eſſe aiunt, aërem ſuper terram congelatum,ob ſolis longiorem diſceſſum. Ver autem temperiem aëris,quãdo ſuo ad nos curſu ſol agitur. Aeſtatem uerò eminentem terræ aërem conſotum & calefactum ſolis ad ſeptentrionem curſu. Autumnum quoq; fieri recurſu ſolis à nobis, ad ea loca à quibus fluunt. Cæterùm eiuſcemodi tempeſtatum autorem eſſe ſolem nubes euaporantẽ. Irim uerò reflexos eſſe ab humidis nubibus radios, ſiue, ut ait Poſsidonius in Meteorologica, declaratio ſciſſuræ ſolis,ſeu lunæ in nube roſida concaua atque continua, ad imaginationem ueluti in ſpeculo imaginata magni orbis circunferentiam. Cometas autem & pogonias & faculas ignes eſſe ſubſiſtentes, quando craſsior aër ad æthera loca peruehitur. Iubar autem repentini ignis incendium, quòd citò per aërem fertur,ac longitudinis imaginem deliniat. Pluuiã uerò cõuerſionem ex nubibus in aquam, cùm ſiue ex terra, ſiue ex mari ui ſolis ſurſum elatus humor effectu caruerit. Id uerò cõgelatam pruinam dici. Grandinem uerò concreatã nubem à uento cõminutam. Niuẽ autem humorem ex concreta nube, ut ait Poſsidonius in octauo de ratione naturæ. Coruſcationẽ accenſionem nubium,

quæ

quæ à uento illidantur, atq; rũpantur, ut Xeno in libro de uniuerſo. Tonitruum uerò fragorem eſſe qui ex nubium colliſione gignitur. Fulmen autem incenſionem ualidam, uehemẽti cum impetu terris irruentem, cùm inter ſe ui uentorum colliduntur nubes, atq; perrumpuntur. Alij conuerſionem ignei ac flammantis aëris uiolenter delapſam. Typhonem uerò fulmen uiolentum, magna ui ſpiritus demiſſum, ſiue fumantem ſpiritum rupta nube dilapſum. Preſterem nubem igni circumfuſam cum flatu in terræ concaua, ſeu concluſo, & coartato ſpiritu in terra, ut ait in ſeptimo Poßidonius. Eſſe autem illius plura genera, terræ motus, hiatus, illuuies, ebullitiones. Placet autem eis & ordinem ita ſe habere. Terra mediam centri rationẽ obtinere, poſt quam globoſam aquam, & ipſam idem habere centrum cum terra. Ita ut in aqua terra ſit, poſt aquam aërem ſphæræ inſtar. Eſſe autem in cœlo circulos quinq;. Ex his primum ſeptentrionalem qui ſemper appareat. Secundum tropicum æſtiuũ. Tertium æquinoctialem. Quartum hyemalem tropicum. Quintum antarcticum qui non appareat. Dicuntur autẽ παράλληλοι, quia non ſe inuicem cõueniunt. Deſcribitur tamen circa eundem polum. Porrò Zodiacus circulus obliquus eſt, æquidiſtans. Quinq; autem ſunt zonæ ſuper terram. Prima ſeptentrionalis ſuper arcticum circulum rigore frigoris inhabitabilis. Secunda temperata. Tertia nimia ui æſtus inhabitabilis, quæ torrida dicitur. Quarta temperata. Quinta auſtralis uidem frigore inhabitabilis. Opinantur item naturam ignem eſſe artificialem ſuo itinere ad generationem tendere. Id autem eſſe ſpiritum ignis ſpeciem artisq; præ ſe ferentem. Animam uerò ſenſibilem, eamq; eſſe nobis inſitum & ingenitum ſpiritum, ideo & corpus eſſe, ac durare poſt mortem,

tem,eſſe tamen obnoxium corruptioni. Cæterùm uniuerſi animam eſſe incorruptibilem, cuius partes ſunt animantium animæ. Zeno autem Citticus, & Antipater in libris de anima, & Poßidonius animam ſpiritum calidum dicunt. Hoc enim ſpirare nos atq; ab ipſo moueri. Cleanthes quidem omnes perdurare, donec calore deſtituātur. Chryſippus uerò ſolas ſapientium. Partes autem animæ octo eſſe dicunt, quinque ſenſus, & quæ nobis inſunt ſeminales rationes, uocem præterea, & ſermonem. Videre autem cùm id quod inter uiſum ſubiectumq; lumen eſt, in coni intenditur ſpeciem, ut Chryſippus in ſecundo Naturalium ait. Apollodorus aëris illam partem, quæ coni ſpeciem habet prope uiſum: Baſin uerò prope id quod cernitur fieri: quemadmodum per uirgam uerberato aëre, quod uidetur ibi manifeſtū eſſe. Porrò audire cùm is qui medius inter loquentem, & audientem eſt, aër uerberatur orbiculariter, deinde agitatus auribus influit, quemadmodum & ciſternæ aqua, per orbes iniecto agitatur lapide. Somnum uerò fieri, cùm is ſenſus circa principale ſoluitur. Cauſas uerò perturbationum reddunt eas, quæ circa ſpiritum fiunt cōuerſiones. Semen autem eſſe dicunt, quod eiuſmodi gignere poteſt, à quibus quoq; ipſum diſcretum ſit. Porrò hominis ſemen quod emittit homo, unà cum humido animæ cōmiſceri partibus, pro commixtione rationis parentum. Id autem Chryſippus in ſecundo Naturalium ait ſpiritum eſſe ſecundum ſubſtantiam, idq; ex iactis in humum ſeminibus conſtare, quæ cùm antiquata fuerint, non iam naſcuntur, quòd ſcilicet expirauerit illorum uirtus. Atq; ex omnibus corporis partibus defluere id ait Sphærus. Omnes ergo gignere corporis partes. Porrò fœminæ ſemen infœcundum eſſe

eſſe aiunt, imbecillumq́; & modicum, & aqueũ ut Sphærus ait. Principale uerò potiſsimam ac propriè eſſe animæ partem, in qua imaginationes appetituſq́; gignantur, atq; unde ſermo reddatur. Id autem in corde eſſe. Sed enim iſta ſecundum illos de rebus naturalibus, quantum ſufficere ad præſentis operis compendium arbitrati ſumus, hactenus ſunt dicta. Quænam uerò ſint in quibus illorum ſententiæ differant, breuiter adnotandum. Ariſto Chius Phalantuſq́; cognomento Siren, finem eſſe dixit ad aliquid inter uirtutes ac uitia indifferenter uiuere, nullam quamlibet modicam uarietatem relinquendo, ſed ſe æqualiter in omnibus habendo. Eſſe autem ſapientem præclaro hiſtrioni ſimilem, qui ſiue Therſitæ, ſiue Agamemnonis perſonam ſumat, utrunq; decentiſsimò geſtu imitatur. Naturalem item ac rationalem locum ſuſtulit, dicens alterum quidem eſſe ſupra nos, alium uerò nihil ad nos. Solam autem quæ mores inſtituat partem ad nos pertinere. Similes autem eſſe orationes dialecticas dicebat aranearum telis, quæ & ſi quid artificioſum indicare uideantur, inutiles ſunt. Virtutes quoq; neq; multas inuexit, ut Zeno, neque unam quæ multis appellatur nominibus, ut Megarici, ſed & id quoq; quod ad aliquid habere dicitur. In hunc autem modum philoſophans, atq; in Cynoſarge diſſerens obtinuit, ut ſectæ propriæ inuentor diceretur. Milciades deniq; & Diphilus Ariſtonij appellabantur. Erat autem illi magna perſuadendi uis, plebiq́; ſe maximè accommodabat. Vnde & de illo Timon ait:

Καί τις Ἀρίςωνος γέννης ἀπὸ ἀμύλου ἕλκων. *hoc eſt,*
Quidam & Ariſtonis natus de ſtirpe diſerti.

Congreſſus autem Polemoni, ut Diocles ait Magneſius, cùm Zeno longum incurriſſet morbum, ſententia deceſſit.

*Maximè autem Stoico dogmati ille intendit animum, quo dicunt ſapientem eſſe*opinabilem. Cui Perſæus reluctatos geminos fratres induxit, ut alter ex his illi depoſitum daret, alter deinde reciperet, atq; ita hærentem coarguit. Exercebat autem aduerſus Arceſilaum inimicitias. Vnde cùm uidiſſet taurum monſtruoſum matricē habentem: Me miſerum, inquit, datum eſt Arceſilao epicherema aduerſus euidentiam. Academico cuidam quicquam ſe comprehendere neganti: Ergo'ne, inquit, hunc diuitem iuxta te ſedentem uides? negante illo:* *δοξαστόν.

Τίς σ' ἐτύφλωσεν, ἔφη, τίς ἀνείλετο λαμπάδος αὐγάς;

Hoc eſt,

Quid cæcutis, ait, oculis quis lumen ademit?

Feruntur eius iſta uolumina, Exhortationum libri duo, de Zenonis dogmatibus dialogi, de ſcholis ſex, de ſapientia exercitationum ſeptem, Amatoriæ exercitationes, cōmentaria de inani gloria, cōmentaria xv. cōmentarij tres, de uſu undecim, aduerſus oratores, aduerſus Alexinum reſcripta, aduerſus dialecticos tres, ad Cleanthē epiſtolarū libri quatuor. Panætius autē & Soſicrates ſolas epiſtolas ipſius eſſe dicūt, cætera Peripatetici Ariſtonis. Hunc fama eſt, cùm caluus eſſet, æſtū ſolis excepiſſe capite, atq; ita uita functū eſſe. Luſimus autē et in ipſum hoc modo, Choliambico carmine

Τί δὴ γέρων ὢν καὶ φίλαυτος Ἀρίστων
Τὸ βρέγμα δῶκας ἡλίῳ κατοπτῆσαι;
Τὸ γὰρ τὸ θερμὸν πλεῖον ἢ δέον ζητῶν
Τὸν ψυχρὸν ὄντως εὗρες οὐ θέλων ἅδην. hoc eſt,

Quid iam ſenex, & exoſus ſenem Ariſto
Soli coquendum ſinciput dabas caluum?
Atqui calorem cùm ultrà quàm eſt ſatis quæris,
In frigidum incidiſti uel nolens Orcum.

Fuit

Fuit autem & alius Ariſto Ilietes Peripateticus, alius item muſicus Athenienſis. Quartus tragicus Poëta. Quintus Alæenſis qui artes Oratorias ſcripſit. Sextus Alexandrinus Peripateticus. Herillus Carthaginienſis finem ſciētiam dixit, quod eſt ſemper uiuere, cuncta referendo ad uiuendum cum ſcientia, ne ignorantia deijciamur. Eſſe autē ſciētiam habitum ex fantaſiarum acceptione, non uerbis explicabilem. Aliquando dicebat nullum eſſe finem, ſed ſecundū caſus uarios & res immutari, ut ſi idem æs & Alexandri fiat ſtatua, & Socratis. Differre autem finem & eam quā dicit fini ſubiectam. Hanc enim & eos qui ſapiētes nō ſunt conſpicari, illum neminē niſi ſolum ſapientem. Quæ autem inter uirtutem, & uitium ſint indifferentia eſſe. Sunt eius libri breues quidem, ſed ſucci ac ſenſus pleni, continentq; contradictiones aduerſus Zenonem. Fertur eum puerum complures adamaſſe, quos Zeno cùm uellet auertere, tondere coëgit Herillum, illosq; ab eo auertit. Sunt autem eius libri de exercitatione, de perturbationibus, de opinatione, legumlator, obſtetritius, Antipheron, præceptor, parans, dirigens, Mercurius, Medea, dialogi quæſtionum moralium. Dionyſius uerò qui Metathemenus appellatus eſt, finem dixit uoluptatem Nam cùm in oculorū dolorem incidiſſet, eo cruciatus acriter, dolorem dicere noluit indifferentem. Erat autem Theophanto patre natus, & ciuitate Heraclia, atq; ut ait Diocles, primò quidem audiuit Heraclidem ciuem ſuum, deinde Alexinum ac Menedemum, poſtremò Zenonem. Principio quidem ſtudioſus admodum omnigenis ſe poëmatis addixerat. Aratum tamen carius amplectebatur, quem & imitari ſatagebat. Demū cùm diſceſſiſſet à Zenone, ſeſe ad Cyrenaicos contulit, ac palàm luſtra ingrediebatur, cæteraq; ſub omnium gerebat oculis

lis quæ ad uoluptatem pertinerẽt. Cumq; ad octogeſimum uitæ annum perueniſſet, inedia conſumptus interijt. Circunferuntur autem eius libri, de ſedatione perturbationũ duo, de exercitatione duo, de uoluptate quatuor, de diuitijs & gratia & cruciatu, de hominum uſu, de felicitate, de antiquis regibus, de his quæ laudantur, de barbaricis conſuetudinibus. Et iſti quidem qui à Stoicis decretis deuiauerunt. Succeſſit autem Zenoni Cleanthes, de quo dicẽdum nunc eſt.

CLEANTHES.

Cleanthes Phanij filius, Aſſius, ut Antiſthenes ait in ſucceſſionibus, primum quidem pugil fuit: profectus autẽ Athenas drachmis quatuor inſtructus, ut quidã aiũt, congreſſusq; Zenoni ſtudioſiſſimè Philoſophatus eſt, inq; eiuſdẽ decretis perſtitit. Memoriæ proditum eſt ipſum laborioſiſſimum fuiſſe, adeò ut inopia cogente mercenariam faceret, ac noctu quidem in hortis hauriret aquas, interdiu autẽ operã ſtudijs liberalibus daret, unde & φρεάντλης, hoc eſt, exhauriẽs puteos appellaretur. Aiunt illũ cũ pertractus eſſet ad iudicium redditurus rationem, quòd adeò robuſtus, ac tã boni habitus uiueret, hortulano apud quem id muneris implebat, ac muliere apud quam farinas pinſebat, teſtibus uictus ſui abſolutum eſſe, Areopagitasq; admiratos, decem illi minas dari cenſuiſſe: Zenonem autem accipere illum uetuiſſe. Aiunt autem & Antigonum ter mille dediſſe. Item cùm ad ſpectaculum quoddam puberes duceret uenti flatu enudatum eſſe ac ſine tunica apparuiſſe. Qua ex re plauſu exceptum atq; ab Athenienſibus fuiſſe ueſte donatum, ut ait Demetrius Magneſius in æquiuocis. Admirationi igitur ob eam quoque rem habitus eſt. Aiunt Antigonum auditorem illius, cùm rogaret

quam ob rem hauriret, audiſſe, num ſolum haurio? nunquid non fodio & rigo, & omnia facio philoſophiæ cauſa? Zeno enim illum ad id exercebat, iubebatq́; obolum ſibi ex labore afferre. Coactam aliquando ſtipem in medium familiarium intulit dicens, Cleanthes quidem Cleanthem alium poſſet nutrire, ſi uellet. Qui uerò unde nutriantur affatim habent, ab alijs quærunt quæ ſunt ad uſum uitæ neceſſaria, & quidem remiſſius philoſophantes. Ea igitur ex cauſa alter Hercules Cleãthes dicebatur. Erat illi quidem eximium ſtudium, cæterum ingenium obtuſum atq; tardiſſimum. Eam tamen tarditatem ingenij labore, ſtudio, ac diligentia uincebat. Vnde & de ipſo ſic Timon ait,

Τίς δ' οὗτος κτίλος ὣς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν
Μωλύτης, ἐπέων φίλος, ἄσιος, ὅλμος ἄτολμος; i.
Aſsius iſte aries quis nam eſt, qui circuit omnem
Turbam, uerboſusq́; ſenex, piſtillus, hebesq́;?

Cumq́; à diſcipulis dicterijs inceſſeretur, tolerabat: & cũ audiret, aſinus, nõ abnuebat, dicens ſolũ ſe ferre poſſe Zenonis ſarcinã. Cũ aliquando probro illi daretur, quòd eſſet timidus, At ideo, inquit, parum pecco. Suam uerò inopiam diuitum opibus præferens, dicebat, dum illi pila ludunt, ego durã ac infrugiferam humum exerceo. Sæpe cùm foderet ſeipſum increpabat. Quem audiens Ariſto, quem, inquit, obiurgas? Et ille ridẽs, ſenẽ inquit, canũ quidem, ſed excordẽ & amentẽ. Cũ diceret quidã Arceſilaũ uitæ officia negligere, quieſce, inquit, neq; uituperes. Ille enim etſi uerbis officium tollit, operibus tamen cõmendat. Ad quem Arceſilaus, nõ, inquit, adulationes admitto: & Cleanthes, At equidem, ait, adulor, qui dixi alia te facere, alia dicere. Rogãte quodam quidnam filio crebro ingerere deberet, illud ait Electræ,

Σίγα

Σίγα σίγα λεπτὸν ἴχνος. hoc eſt,

Tace tace tenue ueſtigium.

Lacone quodam dicente, laborem eſſe bonum, geſtiẽs ait,

Αἵματος εἰς ἀγαθοῖο φίλον τέκος. hoc eſt,

Sanguine mi fili es generoſo.

*Dicit autem Hecato in uſibus, cùm ad eum formoſus quidã adoleſcens dixiſſet, ſi pulſans uentrem uentrizat, num & pulſans coxas coxizet, dixiſſe, habe tu adoleſcens *coxizationes, uoces proportionales, proportionales res omnino non ſignificant. Adoleſcenti cuidam diſſerens, an ſentiret rogauit, annuente illo, cur, inquit, ego te ſentire non ſentio? Soſitheo poëta in theatro coram ſe dicente:* *μαρσομοὺς.

Οὓς ὁ Κλεάνθης μωρία βοηλατεῖ. hoc eſt,

Quos Cleanthis inſania exagitat.

Eodem uultu & habitu perſtitit. Qua ex re permoti auditores huic applaudentes Soſitheum abiecerunt. Agente illo pœnitentiã, quòd illũ hoc maledicto inceſſiſſet, reſpondit dicens, indecens eſſe Liberum patrem atq; Herculem à poëtis illudi, nec iraſci, ſe autem leui maledicto indignari. Dicebat Peripateticis idem accidere quod literis, quæ cùm bene ſonant, ſeipſas tamen nõ audiunt. Fertur cùm diceret ſecundũ Zenonẽ ex ſpecie cõprehendi poſſe mores, adoleſcentes quoſdam ſcurras adduxiſſe ad illũ libidinoſum ruſticũ callis duratũ, & illũ, ut de more eius ſententiã ferret rogaſſe, illũ cùm aliquãdiu hæſiſſet, iuſſiſſe abire hominem. Vt uerò abibat cœpit ſternutare: ad hæc, habeo illum, inquit, Cleanthes, mollis eſt. Cuidam ſoli ſecum loquenti, homini, inquit, loqueris, non malo. Exprobrante quodã ſenectutem, & ego, inquit, abire uolo. Cùm uerò me ſanũ omni ex parte conſidero, ſcribentemq; ac legentẽ, rurſus maneo. Aiunt illũ quæ à Zenone audierat teſtæ bouũq; oſſibus inſcrib

ſcribere ſolitũ, cùm pecunijs careret quibus chartas emere poſſet. Hoc uitæ inſtituto clarus obtinuit unus ex multis, ut Zenoni ſuccederet. Et quidem cùm plures eſſent illius memorabiles diſcipuli Zenonis. Reliquit autem pulcherrimos libros, qui ſunt ferè de tempore, de phyſiologia Zenonis II. *Heracliti expoſitionum libri quatuor, de ſenſu, de arte, aduerſus* Democritum, *aduerſus* Ariſtarchum, *aduerſus* Herillum, *de *appetitione duo, antiquitatum, de dijs, de Gigantibus, de Hymenæo, de poëta, de officio tres, de cõſilio, de gratia, exhortatorius, de uirtutibus, ars amatoria, de honore, de gloria, de ingenio, de Gorgippo, de inuidentia, de amore, de libertate, politicus, de conſilio, de legibus, de iudicando, de inſtituto, de oratione tres, de fine, de honeſtis, de actis, de ſcientia, de regno, de amicitia, de ſimpoſijs, quòd eadem ſit uirtus uiri & fœminæ, quòd ſapientis philoſophari, de uſu duo, de uoluptate, de proprijs, de ambiguis, de dialectica, de modis, de prædicamentis. Hæc ab illo ſcripta ſunt. Moritur autem hoc modo. Tumuit illi ac putruit gingiua, medicis autem intercedentibus, biduum totum cibo abſtinuit, atque intantum conualuit, ut medici illi omnes conſueta permitterent. Ea illum licentia minimè uſum fuiſſe, ſed & contrà ſine cibo perſtitiſſe dicentem iter iam ſibi confectum eſſe, atque ita inedia conſumptum exhalaſſe animam, cùm ut quidam uolunt, Zenonis æquaſſet annos audiſſetq́; illum annos* XVIII. *Luſimus & nos in eum hoc modo:*

*ὁρμῆς.

Αἰνῶ Κλεάνθην, ἀλλὰ μᾶλλον ἀΐδην,
Ἰδὼν γὰρ αὐτὸν πρέσβυν οὐκ ἠνέσχετο
Μὴ οὐ τὸ λοιπὸν ἄνεσιν ἐν φθιτοῖς ἔχειν
Τοσοῦτον ἀνθλῆσαντα τοῦ βίου χρόνον. *hoc eſt,*
Miror Cleanthem, laudo ſed Ditem magis,

Nam

Nam ut uidit illum iam ſenem, ultrà non tulit
Tandem quietem quin uel mortuo daret,
Qui tantum aquarum exhauſerat dum uiueret.

Hunc, ut prædiximus, poſt Zenonem audiuit & Sphærus Boſporanus, qui cùm in liberalibus ſtudijs profeciſſet, Alexandriam ad Ptolemæum Philopatera ſe contulit. Orto autem ſermone aliquando de opinatione ſapiẽtis, Sphæroq; illum negante opinari, uolens illum rex arguere, mala punica cerea iuſsit apponi. Sphæro autẽ decepto, exclamauit rex, fallaci illum dicens conſenſiſſe fantaſiæ. Ad quẽ Sphærus promptè ac paratè ſic reſpondens, ait, conſenſiſſe non eſſe ea mala punica, ſed probabile eſſe mala punica eſſe. Differre autẽ cõprehẽſibilem fantaſiam à probabili. Mneſiſtrato ſe accuſanti quòd Ptolemæum nõ dixit regem eſſe, At, inquit, eiuſmodi cùm ſit, regẽ quoq; eſſe Ptolemæũ dico. Scripſit autẽ iſta uolumina: de mundo duo, de elementis ſeminis, de fortuna, de minimis, aduerſus atomos & ſimulacra, de ſenſibus, de Heracliti quinq; diatribis, de morali inſtituto, de officio, de appetitione, de perturbationibus duo, de regno, de Repu. Laconica, de Lycurgo & Socrate tres, de lege, de diuinatione, dialogos amatorios, de Eretriacis philoſophis, de ſimilibus, de diffinitionibus, de habitu, de his quibus contradicitur tres, de oratione, de diuitijs, de gloria, de morte, artis dialecticæ duo, de prædicamentis, de amphibolijs, epiſtolas.

CHRYSIPPVS.

Chryſippus Apollonij filius Solenſis ſeu Tarſenſis, ut Alexander in ſucceßionibus ait, diſcipulus Cleanthis fuit. Hic primum lancea exercebatur, poſteà uerò Zenonis ſiue Cleanthis, ut Diocles & plurimi tradunt, auditor fuit: à quo adhuc uiuente receßit. Nec in philoſophia me-

dioc̄ris fuit, uir ingenioſus ac acutiſsimus in omni genere orationis, adeò ut in plerisque diſſentiret à Zenone atque à Cleanthe ipſo, cui ſæpenumero dicebat, ſolius ſe dogmatum doctrina indigere. Nam probationes ſe reperturum. Quoties uerò aduerſus illum diſſerendo egiſſet, pœnitentia tanta ducebatur, ut crebro diceret,

Ἐγὼ ᾗ τ' ἄλλα μακάριος πέφυκ' ἀνὴρ

Πλὴν εἰς Κλεάνθην, τοῦτο δ' οὐκ εὐδαιμονῶ. *hoc eſt, Equidem aliàs uir ſum fortunatus, præterquàm in Cleanthem, in hoc felix non ſum. Adeò autem in dialectica inſignis fuit, tantaq; apud omnes æſtimationis, ut pleriq; dicerent, ſi apud deos uſus eſſet dialecticæ, non futuram aliam, quàm Chryſippeā. Cæterū cùm eſſet rerū fœcundiſsimus, non uſq; adeò dictione clarus fuit, laborisq; patientiſsimus ultra omnes fuit, quod ex eius uoluminibus conſtat, quæ ſunt numero ſeptingenta quinque. Ea uerò tam multa conſcripſit, ut de eadē re ſæpe ſcribere aggrederetur, omneq; quod incideret mandaret literis, ac ſæpe emendaret, magnaq; teſtimoniorū *nube uteretur. Adeò uerò id in conſuetudine habuit, ut cùm in quibuſdam opuſculis Euripidis Medeam totam inſeruiſſet, & quidam habens librū in manibus interrogaretur, quid nam inieſſet, Chryſippi, inquit, Medea eſt. Apollodorus quoq; Athenienſis in collectione dogmatum, cùm uellet aſſerere quæ Epicurus uiribus ſuis fretus conſcripſiſſet, abſq; cuiuſpiam adminiculo, eſſent incōparabiliter plura quam Chryſippi opera, ſic ad uerbum dixit. Nam ſi quis tollat de Chryſippi libris quæ aliena ſunt, uacua illa charta relinquetur. Ita Apollodorus. Cæterùm anus quædam quæ illi aſsidebat, autore Diocle, dicebat quingentos illum uerſus quotidie ſcribere ſolitum. Hecato autē ueniſſe eum ad philoſophiā dixit, cùm illius patrimonium*

*παραθέσει.

nium in regium uſum inſumptum eſſet. Erat autem imbecillo, tenuiq; corpuſculo, ut ex eius imagine, quæ in Ceramico eſt, uidere licet, quæ ferme à uicino equite occulitur. Quocirca illū Carneades κρύψιππον uocabat. Et cū probro daretur, quod apud Ariſtonē cū plurimis nō ſe exerceret, Equidē, inquit, ſi iter plurimos intenderē, nunquā philoſopharer. Ad dialecticū Cleanthi imminentē, eiq; callidas cōcluſiūculas tendentē, Deſine, inquit, grandē natu à grauibus rebus abducere. Nobis autē iunioribus iſta propone. Rurſus ubi quis quippiā rogaret illū, ſeorſum modeſtè illū alloquebatur. Vbi uerò cōſpexit accedentē turbā, cōtendere cœpit:

Οἴμοι, *inquit*, κασίγνητ' ὄμμα σὸν ταράσσεται.
Ταχὺς δὲ μέθες λύσσαν, ἀρτίως φρονῶν. *hoc eſt,*
Aſpectus hei me frater turbatur tuus.
At tu furorem pone, rectè ut ſentias.

In potationibus autem quieſcebat, crura tamē agitans, ita ut ancilla diceret, Chryſippi ſola crura ebria eſſe. Adeò autem alta de ſe ſentiebat, ut cùm rogaretur à quodam cui commendaret filium, dixerit, mihi. Nam ſi quempiam me excellere putarem, ipſe apud eum philoſophiæ darē operā, unde de ipſo dictum aiunt:

Οἶος πέπνυται, λοιποὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι.
Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος, οὐκ ἂν ἦν στοά. *hoc eſt,*
Hic ſolus ſapit, aſt alij uelut umbra feruntur.
Et, niſi Chryſippus fuiſſet, porticus non eſſet.

Tandem uerò Arceſilao & Lacydæ, ut Sotion in VIII. ait, in Academiam aduenientibus ſe ad philoſophandum coniunxit. Quam ob cauſam & contra conſuetudinem & pro ipſa diſſeruit, & de magnitudinibus ac multitudinibus, Academicorum argumentis utēs. Hunc cū in cantu exerceretur, Hermippus ait, à diſcipulis ad ſacrificium uocatum

fuiſſe, ibiq; cùm oblatum dulce merum hauſiſſet, anguſtijs ſpiritus fatigari cœpiſſe, atq; ita demum quinta die defunctum eſſe, cùm ſeptuaginta & tres uixiſſet annos, olympiade, ut ait Apollodorus *in chronicis*, CXLIII. *Et in hunc eſt noſtrum epigramma:*

Ἰλιγγίασε βάκχον ἐκπιὼν χανδὸν
Χρύσιππος, οὐδ' ἐφείσατ', οὐ τῆς στοᾶς,
Οὐδ' ἧς πάτρης, οὐ τῆς ψυχῆς ἀλλ' ἦλθε δῶμ'
Ἐς ἀΐδεω. *hoc eſt,*

Vertigo cepit, cùm bibiſſet affatim,
Chryſippum, & haudquaquam, ſuam uel porticum
Curauit, aut ſe, aut patriam, ſed inferos
Rectà ſubiuit.

Sunt qui dicãt riſu effuſum expiraſſe. Nam cùm aſinus manducaret ficus, aniculæ dixiſſe uinum aſino ſorbendum daret, nimioq; riſu occupatum, exhalaſſe animam. Videtur autem aſpernator immodicè fuiſſe, quòd cùm tam multa ſcripſerit, nulli unquã regi quicquam adſcripſerit. Sola autem anicula cõtentus erat, ut etiam Demetrius in homonymis ait. Deniq; cùm Ptolemæus Cleanthem literis oraſſet, ut uel ipſe ad eum pergeret, uel quempiam ex ſuis mitteret, Sphærus quidẽ profectus eſt, Chryſippus autem renuit. Accerſitus autem ſororis filijs Ariſtocreonte & Philocrate coactus diſcipulis primus auſus eſt ſub diuo ſcholam in Lycio habere, ut prædictus Demetrius ſcripſit. Fuit autem & alius Chryſippus Gnidius medicus, à quo Eraſiſtratus teſtatur multa didiciſſe. Alterq; huius filius Ptolemæi medicus, qui calũniã paſſus, flagris cæſus, ac ſupplicio affectus eſt. Alius item Eraſiſtrati diſcipulus. Quartus Georgicorũ ſcriptor. Porrò hic ipſe philoſophus quibuſdam in hunc modum interrogatiunculis uti ſolebat: Qui myſteria prophanis dicit, impius eſt. Dicit autẽ my-

ſteria prophanis Hierophāta. Eſt ergo impius Hierophāta. Item, eſt quoddam caput, id autem nō habes. Eſt autem caput aliquod, nō ergo habes caput. Item, quod eſt in urbe, id & in domo eſt. Non eſt autem puteus in urbe, nec in domo igitur. Aliud, qui Megaris eſt, Athenis nō eſt. Eſt autē homo Megaris, non igitur eſt homo Athenis. Aliud quod loqueris, id per os tuum tranſit, currum autem loqueris, currus ergo per os tuum tranſit. Rurſum, ſi quid non amiſiſti, hoc habes. cornua autem non amiſiſti, habes ergo cornua. Alij Eubulidis hoc eſſe aiunt. Nō deſunt, qui & Chryſippum lacerent, dicentes illum complura turpiter obſcœneq; ſcripſiſſe. Nam in eo opere, quod de antiquis phyſiologicis ſcripſit, fœda de Iunone fingit ac Ioue, ea dicens ſexcentis ferè uerſibus quæ nemo niſi illoto ore dixiſſet. Turpiſsimam enim, aiunt, hanc fingit hiſtoriam, & ſi, ut naturalē laudat, luſtris tamen magis cōuenientem quàm dijs. Prætere & quæ apud eos qui de tabulis ſcripſerunt ſeparata: neq; enim apud Polemonem, neq; apud Hypſieratem eſſe, ſed ne apud Antigonum quidem, uerum ab illo ficta eſſe. In libro autem de repub. matribus congredi & filiabus & filijs. Eadem in lib. de his quæ per ſeipſa non ſunt appetenda ſtatim in principio. In tertio autē de iure ad mille uerſus defunctos etiā uocare iubet. In ſecundo autem de ſubſtantia & copia prouidere, dicens quo pacto ſapienti quæſtus ſectandus ſit, & cuius rei gratia ſectandus. Nam ſi quidē ut uiuat, uiuere indifferēs eſt. Quòd ſi ut fruatur uoluptate, & ipſa indifferens eſt. Si autē uirtutis cauſa, ſufficit ipſa ad beatam uitam. Sūt autē perridiculi & quæſtus huiuſcemodi. Quippe ſi à rege ſuppeditētur cedendum illi erit neceſſariò. Si autē ab amicitia proficiſcātur, uenalis & quæſtuoſa erit

amicitia. Sin uerò à ſapientia, mercenaria erit ſapientia. Atq; iſta quidem ſunt quæ inſectantur. Quoniã uerò clariſsimi ſunt illius libri, uiſum eſt in hoc loco eos generatim diſtinguere. Sunt autẽ iſti logici, loci, quæſtiones, logica, philoſophi, conſiderationũ terminorũ dialecticorum ad Metrodorum *ſex, de his quæ ſunt in dialectica nominibus, aduerſus* Zenonẽ *ars dialectica, ad* Ariſtagorã *unum, coniunctorum probabilium ad* Dioſcoridẽ *quatuor.* Logici *modi eius qui circa res eſt, ordo primus, de proloquijs unum, de non ſimplicibus proloquijs unum, de connexo ad* Athenadem *duo, de his quæ negantur ad* Ariſtagoram *tres, de prædicabilibus ad* Athenodorum *unũ, de his quæ dicuntur per priuationem, ad theatrum unum, de optimis proloquijs ad* Dionem *tres, de differentia indefinitorum quatuor, de his quæ ſecundũ tẽpora dicuntur duo, de perfectis proloquijs* 11. *Ordo ſecundus, de uero diſiuncto ad* Gorgippidem *unũ, de uero cõiuncto ad* Gorgippidẽ *quatuor, diuiſio ad* Gorgippidem *unum, ad id quod de conſequentibus eſt unum, de eo quod eſt propter tria, ad* Gorgippidem *unum, de poßibilibus ad* Clitum *quatuor, ad id quod eſt de ſignificationibus* Philonis *unum, quæ nam ſint falſa unum. Cõpoſitio tertia, de præceptis duo, de interrogatione duo, de reſponſione quatuor,* Epitome *de interrogationibus, & epitome de reſponſionibus unum, quæſtiones duo, de reſponſione quatuor. Quarta compoſitio, de prædicamentis ad* Metrodorum *decem, de rectis & obliquis ad* Philarchum *unum, de coniunctionibus ad* Apollinidẽ, *ad* Paſylum *de prædicamẽtis quatuor. Quinta conſtructio, de quinq; caſibus unum, de enuntiatis ſecundum ſubiectum diffinitis unum, de appellatiuis duo, de ſubinſinuatione ad* Steſagoram *duo,* Logicum *locum*

circa

circa dictiones, & quæ ex his conſtat orationem. Compoſitio prima de gentilibus enuntiationibus ſex, de dictionibus ad Soſiginem, & Alexandrum quinq;, de inæqualitate dictionum ad Dionem quatuor, de ſoritis quæſtiunculis ad uoces tres, de ſolœciſmis unum, de ſolœciſantibus orationibus ad Dionyſium unum, orationes præter conſuetudines; dictiones ad Dionyſium unum. Conſtructio ſecunda de elementis orationis quinq;, de conſtructione eorum quæ dicuntur quatuor, de conſtructione & elementis eorum quæ dicuntur ad Philippum tres, de elementis ad Niciam unum, de eo quod ad alia dicitur unum. Compoſitio tertia aduerſus eos qui non diuidunt, duo, de ambiguis ad Appollam quatuor, de tropicis ambiguis unum, de connexis tropicæ amphiboliæ duo, ad id quod ſcripſit Panthœdus de ambiguis duo, de introductione ad ambigua quinq;. Epitome ambiguorum ad Epicratem unum, cōiuncta ad introductionem ambiguorum duo. Logici loci ad orationes ac tropos. Compoſitio prima ars orationum & modorū ad Dioſcoridē quinq;, de ſermonibus tres, de modorum conſtantia ad Steſagoram duo. Comparatio tropicorum proloquiorū unum, de reciprocis orationibus atq; coniunctis unum, ad Agathonem ſiue de ſequentibus problematibus unum, de concluſionibus ad Ariſtagoram unū; quòd eadem oratio pluribus modis ordinetur unum, ad ea quibus cōtradicitur quòd eadem oratio & collecto & nō collecto conſtruatur modo duo, ad ea quæ obijciuntur ſyllogiſmorum ſolutionibus tres, aduerſus id quod ſcripſit Philo de tropis ad Timoſtratum unum. Logica coniuncta ad Timocratem & Philomatem duo, de orationibus & tropicis unum. Compoſitio ſecunda de cōcludentibus orationibus ad Zenorem unum, de primis & demonſtratione

carent

carentibus ſyllogiſmis ad Zenonem unum, de ſolutione ſyllogiſmorum unum, de fallacibus orationibus ad Paſylum unum, de ſpeculationibus ſyllogiſmorum, id eſt, de introductorijs ſyllogiſmis aduerſus Zenonẽ III. de ſyllogiſmis ſecundum falſas figuras quinque, orationes ſyllogiſticæ per reſolutionem in his quæ demonſtratione carent, id eſt, tropicæ quæſtiones ad Zenonem & Philomathem unum. Hic falsò uidetur inſcriptus. Compoſitio tertia de incidẽtibus orationibus ad Athenadem unum, falsò inſcriptæ, orationes incidentes ad meſoteta tres, falsò inſcriptæ, aduerſus disiunctiones Amenij unum. Quarta compoſitio de ciuilibus quæſtionibus ad Meleagrum tres, ſermones hypothetici in leges ad Meleagrum unum, orationes hypotheticæ ad introductionem duo, orationes hypotheticæ ſpeculationum duo, ſolutio hypotheticorum Alexãdri falsò inſcripta, de expoſitionibus ad Laodamantem duo. Quinta compoſitio de introductione ad falſum ad Ariſtocreontem unum, falſæ orationes ad introductionem unum, de fallaci ad Ariſtocreontem ſex. Sexta compoſitio aduerſus eos qui putant & falſa & uera eſſe, unum, aduerſus eos quippe qui per ſectionem ſoluunt fallacem orationem ad Ariſtocreontem duo. Demonſtrationes quòd infinita ſcindi non oporteat, unum, ad ea quæ obijciuntur his, quæ contra ſectionem infinitorum ſcripſit ad Paſylum, tres. Solutio ſecundum antiquos ad Dioſcoridem unum, de falſæ orationis ſolutione ad Ariſtocreontem, tres. Solutio Hedylli hypotheticorum ad Ariſtocreontem & Apollan, unum. Septima compoſitio ad eos, qui dicunt lemmata falſa, habere fallacem orationem, unum, de negatione ad Ariſtocreontem, duo, orationes negantes ad exercitationem, παρὰ μικρὸν *unum, de *paruula oratione ad Steſagorum, duo, de orationibus*

ſtionibus aduerſus propinationes, & de quieſcentibus ad Onetorem, duo, de operto ad Ariſtobulum duo, de latente ad Athenadem duo. Octaua compoſitio de utide ad Menecratem octo, de orationibus quæ ex infinito & definito conſtant ad Paſylum, duo, de utide oratione ad Epicratem unum. Nona conſtructio de ſophiſmatibus ad Heraclidem & Pollidem duo, de ambiguis dialecticis orationibus ad Dioſcoridem quinque, aduerſus Arceſilai artem ad Sphærum unum. Decima conſtructio contrà conſuetudinem, ad Metrodorum quinque, de conſuetudine ad Gorgippidem, ſeptem. Logici qui extra prædictas quatuor differentias ſunt, quæſtionesq; logicas ſparſim cõtinent nõ cõnexas & in corpus redactas, de numeratis quæſtionibus XXXIX. Sunt omnia ſimul logicæ partis uolumina CCCX. Ethicæ rationis quæ ad emendationem moralium notionum, ordo primus. Deſcriptio orationis ad Theoſporum unum, morales quæſtiones unum, probabiles maximè ad dogmata, ad Philomathem tres, Definitionum Rubani ad Metrodorum duo. Definitionum ruſtici ad Metrodorum duo. Definitionum mediarum ad Metrodorum duo. Definitionum ad Metrodorum per genera ſeptem. Definitionum ſecundum alias artes ad Metrodorum duo, Ordo ſecundus de ſimilibus ad Ariſtoclem tres. De definitionibus ad Metrodorum VII. Ordo tertius de his quæ non rectè definitionibus obijciuntur, ad Laodamantem ſeptem. Probabilia ad definitiones ad Dioſcoridem duo, de ſpeciebus & generibus ad Gorgippidem duo, de diuiſionibus unum, de cõtrarijs ad Dionyſium duo. Probabilia ad diuiſiones & genera & ſpecies & de contrarijs unum. Ordo quartus de etymologicis ad Dioclem ſeptẽ. Etymologicon ad Dioclẽ IIII. Ordo quintus de prouerbijs: ad Zenodotũ duo, de poẽ

de poëmatis ad Philomatem unũ, quo modo oporteat audire poëmata duo, aduerſus Criticos *ad* Diodorum *unum.* Moralis *loci circa communem orationem, & eas quæ ex ipſo conſtant artes & uirtutes.* Primus *ordo aduerſus reſcriptiones ad* Timonactem *unum, quo modo ſingula dicimus & cogitamus unum, de cogitationibus, ad* Laodamãtem *duo, de opinatione ad* Pitonactem *tres,* Probatio *contra id quod dicitur non opinaturum eſſe ſapientem unum, de comprehenſione & ſcientia & ignorantia quatuor, de oratione duo, de ſermonis uſu ad* Leptinam. Ordo *ſecundus quòd rectè antiqui dialecticam iudicent cum probationibus ad* Zenonem *duo,* Dialectica *ad* Ariſtocreontem *quatuor, de his quæ dialecticis obijciuntur tres, de rhetorica ad* Dioſcoridem I I I I. Ordo *tertius de habitudine ad* Cleontem *tres, de arte & inertia ad* Ariſtocreontem I I I I. *de differentia uirtutũ ad* Diodorum I I I I. *quòd uirtutes æquales ſint unum, de uirtutibus ad* Polidem *duo.* Morales *loci de bonis & malis.* Ordo *primus de honeſto & uoluptate ad* Ariſtocreõtem *decem.* Probatio *quòd non ſit uoluptas finis quatuor.* Probatio *quòd uoluptas bonum non ſit quatuor. de ijs quæ dicuntur,*

DIOG

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM uita, Liber Octauus.

PYTHAGORAS.

HACTENVS de Ionica philoſophia quæ à Thalete Mileſio initiũ accepit, ac de uiris qui in ea memorabiles fuere. Age uerò iã & de ea quæ Italica cognominata eſt loqui pgamus. Eius uerò princeps fuit Pythagoras Mneſarchi annulorum ſculptoris filius, ut Hermippus ait, ſiue ut Ariſtoxenus tradit, Tyrrhenus ex una inſularũ quas eiectis Tyrrhenis Athenienſes poſſederũt. Sunt qui Marmacũ illius patrẽ, auũ Hippaſum & Eutyphronẽ atauũ, Cleoniumq; abauũ, qui Phliunte profugerit, dicãt, habitaſſe Marmacum in Samo, atq; ideo Pythagorã Samium dici, inde migraſſe Leſbum. ibiq; à Zoilo patruo Pherecydi Syro commendatum, tres ſubinde argenteos calices fuiſſe fabricatum, eosq; ſingulis in Aegypto ſacerdotibus dono dediſſe. Habuit & fratres, maiorẽ quidem natu Eunomum, medium Tyrrhenum, ſeruumq; Zamolxim, cui Getæ ſacrificant, Saturnum, ut Herodotus ait, exiſtimantes. Hic, ut prædiximus, principio quidem Pherecidem audiuit Syrum. Poſt eius uerò obitum profectus in Samum Hermodamanti iam ſeni Creophili nepoti ſe in diſciplinam dedit. Cùm autem eſſet iuuenis addiſcendi ſtudioſiſsimus, patriam linquens cunctis ferè Barbaris Græcisq; myſterijs initiatus eſt. Deniq; Aegyptum petijt, quo tempore Polycrates Amaſidi per epiſtolam illum commendauit, illorum linguam, ut Antipho tradit in eo libro quẽ de his qui in uirtute principes fuere ſcripſit,

edi&

edidicit, atq; apud Chaldæos cõuerſatus eſt magis. Deinde in Cretam unà cum Epimenide deſcendit in Idæum antrum. In Aegypto quoq; adyta ingreſſus eſt, deinde rediijt Samũ, offendensq́; patriam à tyranno Polycrate incubari, Crotonem in Italiã petijt, ibiq; leges Italis dedit, atq; cum diſcipulis clarus habitus eſt, qui ferme trecenti rempu. præclarè adminiſtrabant, ita prudenter, ut meritò ἀριστοκρατία, hoc eſt, reſp. optimorũ uideretur. Refert Heraclides Ponticus hunc de ſe dicere ſolitum, quòd fuiſſet aliquando Aethalides, ac Mercurij filius putatus eſſet, Mercuriumq́; monuiſſe illũ ut peteret præter immortalitatem quod uellet: petijſſe igitur ut uiuens, & uita functus omnium quæ contingerent memoriam haberet. Itaque in uita meminiſſe omnium. Eandemq́; memoriã & poſt mortem reſeruaſſe, atq; aliquãto pòſt in Euphorbum ueniſſe, atq; à Menelao fuiſſe uulneratũ. Euphorbus autem dixit ſe aliquando Aethalidem fuiſſe, atq; à Mercurio pro munere accepiſſe, ut anima illius perpetuo errore uagaretur, & in quas uellet arbores, uel animãtes commigraret, & quæ apud inferos anima omnia perpeſſa eſſet, ac cæteræ animæ quæ nã patiantur. Poſtea uerò quàm Euphorbus diem obijt, ingreſſam in Hermotimum ipſius animam, qui & ipſe cum fidem uellet facere, Branchidas petijt, ingreſſus Apollinis phanũ oſtendit clypeum, quem illic Menelaus affixerat. Ait enim illũ cũ ex Troia remeaſſet, Apollini ſacraſſe ſcutum iam putrefactum, ſolamq́; perdurare eburneam faciem. Vbi autem & Hermotimus uita functus eſt, rurſus in Pyrrhum Delium piſcatorem migraſſe, illũq; omnia memoraſſe, ut primũ Aethalides fuerit, poſtea Euphorbus, deinde Hermotimus, ac poſtremò Pyrrhus effectus ſit, ac deinde poſt Pyrrhum factum eſſe Pythagoram,

Pythagora μετεμψύχωσις.

goram, omniumq́; meminiſſe quæ prædiximus Plerię; Pythagoram, nihil ſcripſiſſe tradunt, ſed id ſtolidè putant. Nam Heraclitus Phyſicus apertißimè de illo loquitur: Pythagoras Mneſarchi filius ſe hiſtoria rerum exercuit ſupra omnes homines, ſcligensq́; hæc ſcripta ſuæ ſapientiæ, multæq́; peritiæ, & artis documentum dedit. Sic autem locutus eſt, quòd cũ de Natura Pythagoras ſcribere adorſus eſſet, ita in principio dixerit, Non per aërem quem ſpiro, non per aquam, quam bibo, non admittam huius ſermonis uituperationem. Scripſit autem Pythagoras tria uolumina de inſtitutione, de ciuilitate, de natura Quod autem nomine Pythagoræ legitur, Lyſidis Tarentini Pythagorici eſt, qui cùm Thebas profugiſſet, Epaminundæ præceptor fuit. Refert Heraclides Serapionis filius in Sotionis epitome ſcripſiſſe & illum uerſibus de toto, ſecundum item ſacrũ ſermonem, cuius eſt initium,

Ω νέοι ἀλλὰ σέβεσθε μεθ' ἡσυχίας τάδε πάντα. hoc eſt,
O iuuenes tacita colite hæc pia ſacra quiete.

Tertium de anima, quartum de pietate, quintum Elothalem Epicharmi comici patrem, ſextum Crotonem et alios. Porrò myſticum ſermonem aiunt Hippaſi fuiſſe, qui in iniuriam Pythagoræ ſcripſerit, plura item ab Aſtone Crotoniate ſcripta Pythagoræ inſcripta eſſe. Ait autem Ariſtoxenus complura mortalium dogmatum accepiße Pythagoram à Themiſtoclea ſorore. Ion autem Chius in triagmis ait ipſum cùm poëma quoddam ſcripſiſſet, Orphei titulum adnotauiſſe. Scopiadas itidem ipſius eſſe aiunt, cuius operis initium eſt, Nullius rex egens eſto. Soſicrates autem in ſucceßionibus ait, ipſum rogatum à Leonte Phliaſiorum tyranno quiſnam eſſet, dixiße Philoſophus: Præſentemq́; uitam dicebat celebritati* ſimilimam. Quem *πανηγύρει.

admodum enim ad hanc alij certaturi, alij negotiaturi, alij optimi futuri ſpectatores ueniunt, ita & in uitam alios quidem gloriæ mancipia naſci, & cupiditatis aucupes, alios uerò ueritatis ſtudioſos, & iſta quidem ſic ſe habent. Verũ *in tribus illis* Pythagoræ *opuſculis quæ diximus, feruntur iſta in uniuerſum.* Non *permittit quenquam pro ſe orare, quòd ignoret, quid ſibi expediat.* Ebrietatem *ſeorſum perniciem uocat, omneq́; nimium reprobat dicens, non debere quempiam neq; laborum, neq; ciborum tranſgredi modum.* Ac de Veneris *ſic ait:* Venerea *hyeme, non æſtate facienda, in autumno ac uere leuius. Omni autem tempore eſſe grauia & ad ſanitatem minimè idonea.* Rogatus *quando eſſet concumbendum, tunc, inquit, cum teipſo infirmior fieri uis.* Humanam *ætatē ita diſtinguit, puer uiginti annos implet, adoleſcens uiginti, iuuenis uiginti, ſenexq́; uiginti.* Sunt *autem ætates iſtæ & anni temporibus accommodatæ ueri puer, æſtati adoleſcens, autumno iuuenis, & hyemi* *μειράκιον. *ſenex.* Adoleſcentē *intelligit* puberē, iuuenē uirum.* Primus *autem* Timæo *autore, amicorum omnia communia dixit, amicitiamq́; æqualitatem.* Ipſius *quoq; diſcipuli facultates omnes in unum deponebant, communesq́; faciebant, quinquennium item totum ſilebant, ſolùm quæ dicerentur audientes, ac donec probarentur nunquam* Pythagoram *uidentes.* Hinc *iam ad domum ipſius, aſpectumq́; admittebantur.* Abſtinebant *autem à ſepulcro cypreßino, quòd inde ſceptrum* Iouis *factum eſſet, ut* Hermippus *ait in ſecundo de* Pythagora. Quin *& uenuſtißimæ formæ fuiſſe traditur, adeò ut illum diſcipuli opinarentur* Apollinem *qui ex* Hyperboreis *ueniſſet.* Nudatum *aliquando eius femur aureum apparuiſſe fama eſt,* Neſſumq́; *amnem cùm tranſiret ab eo fuiſſe appellatum non defuere qui dicerēt.*

Tim

Timæus quoque in decimo hiſtoriarum ait, dixiſſe illum, quæ cum uiris habitarent, eas deorum nomine cenſeri κόρας & nymphas, & deinceps matres appellari. Hunc & geometriam perfeciſſe, cùm antea Mœris initia elementorum eius inueniſſet, Anticlides autor eſt in ſecundo de Alexandro, maximéq́; uacaſſe Pythagoram circa ſpeciē ipſius arithmeticam, ac regulam quæ ex una chorda eſt, reperiſſe. ne medicinam quidem neglexit. Refert autem Apollodorus ſupputator hecatombem illū immolaſſe, cùm inueniſſet trianguli quod ὀρθογώνιον appellant, ſubiectum latus tantundem ualere, quantum quæ illum continerent. Et eſt epigramma ſic ſe habens:

Ἤνυκε Πυθαγόρης τὸ περικλεὲς, εὕρατο γράμμα
Κᾶιν᾽ ἐφ᾽ ὅτῳ κλεινὴν ἤγαγε βουθυσίην. *hoc eſt.*

Pythagoras quondam dijs fecit nobile ſacrum,
Inuenta eſt illi littera quòd celebris.

Fertur & primus athletas aluiſſe carnibus, antea, ut in tertio comment. ait Phauorinus, caricis ſiccis & mollibus & tritico ſolitos corpora nutrire, ut ait idem Phauorinus in octauo Omnimodæ hiſtoriæ. Alij uerò Pythagoram alium quendam aliptem athletas ita ſolitum enutrire dicunt, non hunc. Quo enim pacto cùm hic & necare uetuerit, ſuſtineat guſtare animalia quæ commune nobiſcum ius habeant animæ. & iſtud quidem fabuloſum. Nam reuera animatis abſtinere iuſſit, exercens atque aſſueſaciens mortales ad faciliorem uictum, ut cibos ſemper parabiles haberent, quibus igne ad coquendum opus non eſſet, quiq́; aquam ſimplicem biberent. Hinc & ſanitatem corpori, & ingenij acumen prouenire. Deniq; aram Delij tantum Apollinis genitoris, quæ poſt Ceratinum eſt, adorare, quòd frumenta & hordeum & placentas illi abſq; uſu ignis im- Ἀπόλλω γενέτωρ.

 ponere

ponere ex more ſoleant, cæterum nulla iecinora, ut Ariſtoteles in Deliorum Rep. teſtatur: primumq́; hūc ſenſiſſe aiunt animam circulum neceſſitatis immutantē alijs alias obligari animantibus, primumq́; Græcis pondera & menſuras inuexiſſe, ut Ariſtoxenus muſicus ait: Primum item ueſperum atq; luciferum idem ſydus dixiſſe autore Parmenide. Adeo uerò admirationi omnibus fuit, ut dicerent familiares eius, dei omnigenas uoces. Ipſe quoq; ſcribens ait, poſt ducentos & ſex annos ex inferis ſe ad homines uenire. Itaq; cum illo perdurabant, atq; adibant illum diſciplinæ ſtudiorumq́; cauſa & Lucani, & Picentes, Meſſapij, & Romani. Erat autē ignotum Pythagoricum dogma uſq; ad Philolai tempora. Hic enim tres libros illos præclaros euulgauit, quos Plato centum minis ſibi emi per literas orauit. Neq; uerò pauciores ſexcentis erant qui noctu ad illū audiendū confluebant. Ac ſi qui præſentia illius frui meruiſſent, ſcribebāt ſuis tanquam magnum quiddam ac præclarum ſe adeptos. Metapontini nempe illius domū Cereris delubrum uocabant, uicumq́; ſacratum Muſis, ut Phauorinus in omnimodis hiſtorijs tradit: dicebantq́; Pythagorici alij, non eſſe omnibus pandenda omnia, ut Ariſto ait, in x. inſtituentium legum. Vbi & Xenophilum Pythagoricum interrogatum, quo pacto optimè filiū erudiret, dixiſſe ait, ſi ex bene inſtituta ciuitate natus eſſet. Quin & paſſim per Italiam nō paucos reddidit bonos & doctos uiros. Zeleucum inter cæteros & Charondam legumlatores. Erat præterea conciliandæ amicitiæ in primis ſtudioſus, maximamq́; in ea habebat uim. Ac ſi quem didiciſſet ſymbolis ſuis cōmunicaſſe, eum continuò ſocium, amicumq́; conſciſcebat. Erant autem iſta illius ſymbola: Ignem gladio non fodiendum, ſtateram non tranſiliendam,

ſuper

ſuper chœnice non ſedendum, cor non edendum, onus unà tollendum, neq; unà deponendum, ſtramenta ſemper habenda colligata, dei imaginem in anulo minimè circunferendam, ollæ ueſtigium in cinere confundendum, oleo ſedem non tergendam, conuerſo ad ſolem uultu non mingendum, extra publicã uiam non eundũ, non facilè dextrã inijciendam, ſub eodem tecto hirundines non habendas, quæ ſunt unguibus recuruis aues non nutriendas, unguium capillorumq; partibus ſuperfluis reſectis non immingendum neq; inſiſtendum, gladium acutum deuitandum. In finibus peregrinanti non redeundũ. Erant autẽ hæ eius ſententiæ. Ignem gladio nõ fodiendum, potentium iram tumentemq; indignationẽ non cõmouendam. In chœnice nõ ſedendum, ex æquo futuri habendam curã. Chœnix enim diurna eſca eſt. Stateram non tranſiliendam, hoc eſt, æquum & iuſtum non tranſgrediendũ. Cor non edendum, id eſt, animã angoribus doloribusq; nõ excruciandũ. Per id autẽ quod peregre proficiſcenti minimè redeundũ, admonebat, ne qui uita exceſſiſſent, eos uitæ cupiditate teneri non oportere, neq; uoluptatibus uitæ præſentis manus dare. Ad hæc & alia iam exponenda ſunt, ne quid præteriſſe uideamur. Super omnia erythino & ſepia ueſci prohibebat, corde itidẽ ac fabis. Addit Ariſtoteles & uuluam & triglam. Solo melle ſiue fauo ac pane contentum uixiſſe quidam autumant, uinumq; interdiu non guſtare ſolitum. Obſonium illi erat ut plurimũ cruda uel elixa olera, marinis raro utebatur. Stola illi candida ſemper ac munda, ſtramentaq; item candida ex lana. Lineorum quippe uſus necdum ad illa loca penetrarat. Nunquàm uerò deprehenſus eſt ſaturari, uel Venereis rebus ſeu ebrietati operã dare. Riſu abſtinebat & facetijs & iocis, odioſisq; narrationibus. Iratus nunquam

uel ſeruum uel liberum cædebat, diuinatione ea ſola utebatur quæ fit per auguria & uaticinia, minimũ uerò ea quæ fit per ignem, ture tantum excepto ſacrificijs utebatur inanimis. Sunt qui dicant ſolis gallis gallinaceis & hœdis etiã lacteolis, quos teneros dicunt: agnis autẽ minimè. Ceterùm Ariſtoxenus *cuncta illũ animata in cibũ permiſiſſe ait, boue aratore, & ariete exceptis.* Dogmataq; **ab ea quæ in* Delphis *eſt* Themiſtoclea *accepiſſe refert idẽ autor.* Hieronymus *uerò deſcendiſſe ad inferos, atq;* Heſiodi *quidem animã columnæ æreæ uinculis adſtrictam ſtridentemq́; uidiſſe,* Homeri *autem ex arbore pendentem ſerpentesq; illa circundantes, propter ea quæ in dijs finxerat. Eos item cruciari qui ſuis uxoribus congredi nollent, eiusq; rei gratia à* Crotoniatis *honoratum.* Ariſtippus *autem* Cyrenæus *in libro de phyſiologia, ait illum* Pythagoram *iccirco appellatum, quòd ueritatem perinde atq;* Pythius *ipſe loqueretur. Fertur diſcipulos admonere ſolitus, ut iſta quotidie cùm domum ingrederentur dicerent:*

*παρὰ τῆς ἀδελφῆς θεμιςοκλέας.

Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα, τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη; i.

Quò es prætergreſſus? quid geſtũ in tẽpore? quid non?

Cruentas hoſtias dijs offerri prohibebat, ſolamq́; aram quæ eſſet ſine ſanguine adorandã: deierare itidem per deos uetabat. Quẽq; enim id ſtudiosè curare oportere, ut ex uitæ merito ſibi fides haberetur. Seniores honorandos, quod tẽpore præcederet honorabilius exiſtimãtes, quẽadmodũ, in mundo, occaſu ortũ, in ſeculo principium fine, in uita autem generationem corruptione. Deos quidẽ ſemideis in honore præferendos, hominibus autem heroas, parentes uerò hominibus cæteris. Inuicẽ ea ratione conuerſandum, uti nec ex amicis inimicos, uerùm ex inimicis amicos faciamus. Propriũ nihil arbitrandũ, legibus opem ferendam, iniquitatem

tatem debellandam: mitem arborem non uiolandam nec lædendam. Animal itidem quod hominibus non noceat. Verecundiam & pietatē eſſe colendam. Riſui æquè ac triſtitiæ non indulgendum. Fugiendam carnis ſuperfluam pinguedinem. Itinerationibus remiſsè intenteq; utendum. Exercendam memoriā. In ira nihil aut dicendū aut faciendum. Diuinationem omnem honorandam. Cantibus ad lyram utendum, laudeq; deorum uirorumq; præſtantium habendo rationabilem gratiam. Porrò fabarum interdicebat uſum, quòd uento eſſent plenæ atq; animato maximè conuenirent. Ad hæc niſi ſumantur leuiores ac modeſtiores fieri uentres, atq; adeò quæ in ſomnis contingunt, imagines leues ac perturbatione uacuas reddi. Refert autem Alexander in ſucceſsionibus philoſophorum, & iſta ſe in Pythagoricis commentarijs notaſſe, principium quidem omnium eſſe unitatem. Porrò ex unitate indefinitam dualitatem, ueluti materiam autori unitate ſubieciſſe. Ex monade uerò ac inde terminata dualitate numeros gigni, ex numeris puncta, ex punctis lineas, ex quibus planæ figuræ conſtent. Ex planis autem ſolidas figuras, ex quibus item ſolida conſiſtere corpora, quorum & quatuor elementa eſſe, ignem, aquam, terram, aërem, quæ per omnia ſe mutant ac uertant, ex quibus fieri mundum animatum, intelligibile, rotundum, mediam terram continentem, quam & ipſam rotundam eſſe & globoſam, ac circum habitari. Eſſe autem antipodas, nobiſq; obuerſa ueſtigia premere.* Aequis etiam partibus mundo ineſſe lucem ac tenebras, calidumq; & frigidum, ſiccum & humidum. Ex eis dum calor obtinet, æſtatem, dum frigus, hyemem fieri. Ea dum æquis partibus ſunt, optima anni tempora confici. Nam ea quæ uiret, eſt ueris grata ſalubriſq; tēperies. *ἰσόμοιρα.

Quæ uerò declinat, autumni eſt inſalubris illa pars anni. Quod autem ad diem attinet, oriri quidem auroram ac ueſperam occidere. Quocirca inſalubriorem eſſe eum qui terra compeſcitur aëra, immotum ac morbidum, & quæ in illo ſunt omnia eſſe mortalia. Summum uerò ſemper moueri, & eſſe liquidiſſimum ac ſaluberrimum, & quæ in eo ſunt immortalia omnia atq; iccirco diuina. Solem item & lunam & reliqua ſydera deos eſſe, quippe in illis ſuperare calorem, qui ſit uitæ autor. Lunā quoq; à ſole illuſtrari, hominibusq; eſſe cum dijs cognationem, quòd & homo caloris particeps ſit. Vnde & deum noſtri prouidentiā gerere. Fatum quoq; omnium & eorū quæ ſunt per partes adminiſtrandorum cauſam eſſe. Penetrare item à ſole radium per æthera frigidū & corpulentum. Vocat autē aërem frigidū æthera. Hunc uerò radiū etiam profunda penetrare, atq; ideo uiuificare omnia. Viuere item animo quæ calori participent, atq; ideo & plantas eſſe animātes, animā tamen nō habere omnes. Animā uerò auulſionē ætheris eſſe, & calidi & frigidi, eò quòd ſit particeps frigidi ætheris. Differre autē à uita animam, eſſeq; illā immortalē, quando quidem & id a quo auulſa eſt, immortale ſit. Porrò animalia ex ſe inuicē naſci ſeminali ratione, quæ uero è terra fiāt generationem non poſſe ſubſiſtere. Semen autē eſſe cerebri ſtillam, quæ in ſe calidum contineat uaporē. Hæc uerò dum infunditur uuluæ, ex cerebro ſaniem & humorem ſanguinemq; profluere. Ex quibus caro nerui, oſſa, pili, totumq; conſiſtat corpus: ex eo autem uapore ſenſum atq; animam conſtare. Formari autē primò quidem concretū, & compactum intra dies quadraginta, iuxta uerò rationem harmoniæ, intra ſeptem aut nouē, aut decem ut plurimum menſes conſummatum atque perfectum infantem gigni. Habere au

re autem in ſe omnis uitæ rationes, quibus ſua ſerie connexis contineri iuxta congruentiæ rationem, cùm ſingula ſtatutis temporibus accedunt. Senſum quoq; communiter omnem, ac per ſpeciem temperamentum, uaporem eſſe quẽdam nimis calidum, atq; ideo aërem aquamq́; penetrare: affligi enim calidum à frigido. Nam ſi eſſet frigidus in oculis uapor, diſtaret profectò aduerſus aerem ſimilem. Nunc uerò in pleriſq;, oculos ſolis ianuas appellat. Eadem & de auditu decreuit ac ſenſibus reliquis. Porrò humanam animam trifariam diuidit, in ſenſum, & mentem, & iram. Senſus igitur & iræ cæteras quoq; animantes eſſe participes mentem uerò ad ſolum pertinere hominẽ. Eſſe autem principium animæ à corde uſq; ad cerebrum, & eam quidem quæ ſit in corde ipſius partem concupiſcentiam eſſe. Mentem uerò atq; animam in cerebro conſtare. Guttas autem noſſe ab his manare ſenſus. Ac partem quidem prudentiæ capacem eſſe immortalem, cætera uerò mortalia, nutririq; ex ſanguine animam, eiuſq; rationes uentos eſſe. Ipſam uerò unam cum ſuis rationibus eſſe inuiſibilem, quòd æther quoq; ſit inuiſibilis. Cæterùm animæ uincula uenas eſſe et arterias & neruos. Vbi uerò inualuerit & ſecum fuerit, quieſcere, uinculaq́; ipſius fieri rationes atq; opera. Eiectam eam in terram in aëre uagari corpori ſimilem. Porrò Mercurium animarum quæſtorem eſſe, atq; ideo ductorẽ dici, ianitorem ac terrenum, quòd is ex corporibus, & ex terra, & mari animas immittat, & puras quidem atq; purgatas in excelſum ducat. Impuras uerò illis ne appropinquare quidem neq; inuicem ſibiipſis, cæterùm uinciri à furijs infractis nexibus. Quin totum aëra plena eſſe animis, eoſq; & dæmones & heroas exiſtimari, atq; ab his hominibus immitti ſomnia & ſigna atq; morbos, neq; ſolum ho

minibus,uerùm & pecudibus ac iumentis reliquis, atq; ad hos referri luſtrationes & *expiationes, diuinationem omnem & uaticinia, & cætera id genus. Maximum uerò eorum quæ in hominibus fingi poſſunt dixit animã eſſe,ſiue ad bonum induceret ſiue ad malum.Feliceſq; ac beatos eſſe homines,quibus bona anima aduenerit.Eam uerò nunquam quieſcere,neq; eundem fluxum obtinere. Iuſtum itẽ uim habere iuriſiurandi, atq; ideo & Iouem * iuratorem dici.Virtutem harmoniam eſſe.ſanitatem præterea & bonum omne, atq; Deum,ideoq; per harmoniam conſtare omnia.Amicitiam itidem eſſe æquabilem congruentiam. Honores Dijs exhibendos, heroas tamen haud æquo honore ducendos.Cæterùm Dijs ſemper quidẽ cum laudibus amictuq; candido,& caſto corpore honores adhibendos, heroibus uerò ex dimidio diei. Eam uerò munditiem expiationibus lauacriſq; atq; aſperginibus fieri, uacando à funere & cubili & inquinamẽto omni, morticiniſq; & pollutis carnibus abſtinendo, trigliſq; ac ſepijs, ouiſq; & quæ ex ouis naſcuntur animalibus, fabis quoq; & cæteris quæ prohibent, qui in templis myſteria rituſq; faciunt. Ait autem Ariſtoteles in libro de fabis,ideo admonuiſſe illum fabis abſtinendum, ſiue quòd pudendis ſimiles ſint, ſiue quòd inferni ianuis. Sunt enim infœcundæ ſolæ, ſiue quòd corrumpant, ſiue quòd naturæ uniuerſi ſimiles ſint, ſiue quòd paucorum dominatu gaudent: nam his in ſuffragijs utebantur. Quæ uerò ceciderint non tollenda,ut aſſueſcatur non niſi moderatè edere.Porrò Ariſtophanes heroum ait ea eſſe quæ cadunt, dicens in heroicis: Ne guſtato quidem ea quæ intra menſam deciderint. Gallo plumis albis abſtinendum,quòd Menſi ſacer ſit,ac ſupplex.Nam et horas ſignificat.Piſces item non guſtandos eos qui ſacri ſunt.

*ἀποτροπιασμούς.

*ὅρκιον.

Neq;

Neq; enim fas eſſe eadē Dijs & hominibus apponi, ſicuti nec ſeruis & liberis. Candidum quidem quod eſt, ad boni pertinere naturam, atrum uerò ad mali. Panem non frangendum. Nam in unum ueteres amici coibant, quemadmodum nunc etiam Barbari, *neq; diuidendum quòd illos in unum cogat. Alij ad iudicium referunt quod apud inferos ſit. Alij quod in bello formidinem faciat. Alij quòd ab hoc incipiat uniuerſum, inſolidarumq́; figurarum omnium ſphæra, planarum uerò circulus ſit. Senectutem & omne detrimento obnoxium pari ratione teneri. Iuuentutem itidem & quicquid incrementa ſuſcipit, idem eſſe. Sanitatem ſpeciei eſſe conſiſtentiam, morbum contrà eſſe huius uiolationem: de ſale quod apponi conueniat idcirco ſtatuit, quòd iuſtitiæ admoneat.* Hoc enim *quicquid occupauerit ſeruat, & ex liquidißimis rebus aqua & mari fit.* Hæc Alexander *in* Pythagoricis *reperiſſe ſe in commentarijs tradit.* Eadem *fermè* Ariſtoteles. Enimuero Pythagoræ *ipſius grauitatem ac modeſtiam &* Timon *in Sillis, cùm illum carpere inſtituiſſet, non reliquit intactam in hanc ſententiam loquens,* Pythagoram *quoq; magiæ inſignem, opinione gloriæ grauitatiſq; celebrem.* Quòd autem *alius idem aliàs fuerit,* Xenophanes *in elegia teſtatur, cuius eſt initium :* Nunc alia *dicere aggrediar.* Quod *uerò de illo dixit ſic ſe habet:*

Καί ποτέ μιν στυφελιζομένου σκύλακος παριόντα.
Φασὶν ἐποικτεῖραι καὶ τόδε φάσθαι ἔπος,
Παῦσαι μηδὲ ῥάπιζ᾽ ἐπειὴ φίλου ἀνέρος ἐστὶ
Ψυχὴ, τὴν ἔγνων φθεγξαμένης ἀΐων. *hoc eſt,*

Qui catulum duro miſeratus uerbere cæſum
Cùm, ut fama eſt, olim præterijſſet, ait,
Deſine, ne miſerum cædas, nam charus amici
Eſt animus, quod uox indicat ipſa mihi.

Atq;

Atq; ita Xenophantes ſugillat illum. Cratinus in Pythagoricis atq; in Tarentinis in hunc modū hæc inquit: Eis con-
*ἰδιώτην. *ſuetudo eſt, ſi quem *ſimplicem undecunq; nacti fuerint ingreſſum experimentum facturum quantū illi dicendi uiribus præſtant, perturbare illū, obiectionibusq; uerſare, concluſionibus, inæqualitatibus, fallacijs, magnitudinibus, non inde emergere. Mneſimachus Dalmoni, Pythagoreo more*
*λοξίᾳ. **ſoli immolamus inanimatum nihil, omnia comedētes, Ariſtophon in Pythagoreo inſtituto ait, quòd cùm deſcendiſſet in diætam eorum, qui apud inferos ſunt, uidiſſe ſingulos, Pythagoricos uerò multum omnino à mortuis differre. His quippe ſolis conueſci Plutonem ob pietatem dixit. Facilem ais Deum, ſi ſordidis cibis adeſſe gaudet. Item in eodem: Comedunt olera & aquam in potu ſumunt, pediculos & pallium atq; ſqualorem nemo ex alijs perferre poſſet. Moritur autem Pythagoras hoc modo: Conſederat in domo Milonis cum ſocijs: eam uerò domum quiſpiam ex his quos ille admittere noluerat, per inuidiam incendit. Sunt qui Crotoniatas ipſos tyrannidis ſuſpicione ac metu hoc perpetraſſe dicant. Pythagoram igitur incendij incommoda uitantem, cùm egrederetur comprehenſum eſſe, & agro cuidam fabis pleno intrantem ibi conſtitiſſe ac dixiſſe, capi præſtat quàm has dare peſſum, cædiq; ſatius eſt, quàm quicquam loqui, atq; ita iugulum perſecutoribus nudaſſe, compluresq; ex diſcipulis, nam circiter quadraginta ſequuti fuerant, fuiſſe interemptos, paucosq; effugiſſe, ex quibus Archytas Tarentinus fuerit, & Lyſis ille quem ſuprà memorauimus. Porrò Dicæarchus Pythagoram in delubrū muſarum, quod Metaponti eſt, confugiſſe, ibiq; cùm quadraginta dies abſq; cibo perſtitiſſet, defeciſſe ait. Heraclides uerò in epitome uitarum Satyri, illum poſtquam*

in Delo Pherecydi iuſta perſoluerat, rediße in Italiam, &, cùm in domo Milonis Crotoniatæ celebritatē offendiſſet, Metapontū perueniße, ibiq; cùm uiuere diutius nollet inedia uitam finiſſe. Hermippus autem ait bello inter Agrigentinos atq; Syracuſanos exorto, Pythagoram exiſſe cum ſocijs Agrigētinis opem laturum. Verſis autem in fugam illum fabarum campum circuiße, ibiq; à Syracuſanis fuiſſe interfectum. Reliquos uerò ad triginta quinque Tarenti fuiſſe crematos, cùm primarijs ciuitatis contrà ire uellent, atque ab eis in Reipublicæ adminiſtratione diſſentirent. Aliud item quiddam huiuſmodi de Pythagora Hermippus refert. Ait enim illū cùm in Italiam ueniſſet, ſubterraneam feciſſe domum, matriq; mandaſſe quæ contingerent, tabulis inſcriberet, tempusq; adnotaret, deinde illum deſcendiſſe, ac dum rediret id matrem feciſſe. Anno autem exacto aſcēdiſſe Pythagoram ex effoſſa domo ſqualidum ac macie cōfectum, aduocataq; concione dixiße ex inferis ſe aſcendere, atq; ut ſibi fidem faceret, recitaſſe quicquid eueniſſet. Eos uerò ijs quæ dicebantur affectos in lacrymas eiulatusq; prorupiße, Pythagoramq; iam diuini quippiam habere exiſtimantes, uxores ſuas illi in diſciplinam certatim dediſſe, ut quidpiam ex illo addiſcerent, easq; Pythagoricas uocatas eſſe. Hæc Hermippus. Erat autem Pythagoræ & uxor Theano nomine, Brontini Crotoniæ filia. Hanc alij Brontini uxorem Pythagoræq; diſcipulam tradunt. Erat illi & filia Damo, ut Lyſis in epiſtola ad Hipparchū ait, de Pythagora in hunc modum loquēs: Aiunt autem plurimi publicè te, id quod Pythagoras ſemper inhibuerat, Philoſophari, qui cùm Damoni filiæ cōmentaria ſua cōmēdaret, iußit ne cui extra domum ea traderet. Ea uerò cum ingēti pecunia poßet illa detrahere, omnino noluit, inopiā quippe pat

pe patriſq; monita auro pretioſiora cenſuit:idq; cùm eſſet mulier. Fuit illi & filius Telauges, qui etiam patri ſucceſſit, ac iuxta quoſdam Empedoclis præceptor fuit. Hippobotus autem Empedoclē dixiſſe ait de Telauge: Clara Theanus procles Pythagoræq;. Telauges autem ille nihil ſcripſiſſe fertur, at ipſius mater nonnulla. Rogata quando mulier à uiro munda ſit, dixiſſe ferunt, à ſuo quidem continuo, ab alieno uerò nunquam. ei uerò quæ ad uirum ingrederetur, monebat uti cum ueſte & uerecundiam poneret, exurgenſq; denuo cum ipſis illam unà reſumeret. Rogata quænā, hæc, inquit, per quæ mulier uocor. Igitur Pythagoras iuxta Heraclidem Serapionis filium octogeſimo ætatis anno moritur, ſecundum propriam ætatum deſcriptionem, iuxta plurimos autem nonageſimo. Extant autem & quæ in hunc luſimus, ſic ſe habentia:

Οὐ μόνος ἐμψύχων ἀπέχες χέρας, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς.
Τίς γὰρ ὃς ἐμψύχων ἥψατο Πυθαγόρα;
Ἀλλ' ὅταν ἑψηθῇ τι, καὶ ὀπτηθῇ, καὶ ἁλισθῇ
Δὴ τότε καὶ ψυχὴν οὐκ ἔχον ἐσθίομεν. *hoc eſt,*

Haudquaquam ſolus tu animatis abſtinuiſti.
Quiſnam animata uorat, dic mihi Pythagora.
Verùm ubi quid toſtum eſt, elixum, uel ſale ſparſum,
Tunc edimus, quoniam ſpiritus omnis abeſt.

Item aliud in eundem:

Ἀλλ' ἦν Πυθαγόρας τοῖος σοφὸς, ὥςε μὲν αὐτὸς
Μὴ ψαύειν κρεῶν, καὶ λέγειν ὡς ἄδικον,
Σιτίζειν δ' ἄλλους ἀγαμαι σοφὸν αὐτὸς μὲν γὰρ
Οὐκ ἀδικεῖν ἄλλους αὐτὸς ἔτ' εἶχ' ἀδικεῖν. *hoc eſt,*

Talis erat ſapiens, ut nollet tangere carnes
Pythagoras, magnum & diceret eſſe ſcelus.
Carnibus admiror ſocios quòd pauit, & ipſe

Carn

Carnibus abſtinuit, flagitium eſſe ratus.

Item aliud:

Τὰς φρένας ἢν ἐθέλῃς τὰς Πυθαγόρεω νοῆσαι
    Ἀσπίδος Εὐφόρβου βλέψον ἐς ὀμφαλόεν.
Φησὶ γὰρ, οὗτος ἐγὼν ἤμην πρὶν βρότος, ὃς δὲ
    Ὅτ᾽ οὐκ ἦν φάσκειν ὅστις ἔην ὅτ᾽ ἔην. *hoc eſt,*

Reſpice in Euphorbi radiantia ſcuta renati,
    Pythagoræ mentem noſcere quiſquis aues.
Olim ego, dicit, eram mortalis, nec ſinit unquam,
    Siue erat, haud uel erat, dicere ſemper, eram.

In eundem:

Αἶ, αἶ, Πυθαγόρης τί τόσον κυάμους ἐσεβάσθη;
    Καὶ θάνε δῆτα φυτοῖς ἄμμιγα τοῖς ἰδίοις.
Χωρίον ἦν κυάμων· ἵνα μὴ τούτους δὲ πατήσῃ
    Ἐξ Ἀγραγαντίνων κάτθαν᾽ ἐνὶ τριόδῳ. *hoc eſt,*

Heu, heu Pythagoras quid uile legumen adorat?
    Quem in proprijs fama eſt occubuiſſe fabis.
Nam ne fortè fabas fugiens calcaret in agro,
    Tandem Agragantino cæſus ab hoſte perit.

Floruit autem olympiade ſexageſima, ipſiusq; ſchola dura uit uſq; ad nonam & decimam generationem. Poſtremi enim Pythagoreorum fuere quos Ariſtoxenus uidit, Zeno philus Chalcidienſis ex Thuria, & Planto Philiaſius, & Echecrates, & Diocles, & Polimnaſtus, Philiaſij & ipſi. Erãt autem auditores Philolai & Euryti Tarentinorum. Fuerunt autem Pythagoræ quatuor eodem ferè tempore, nec multum ab ſe inuicem diſtantes. Vnus quidem Crotoniata homo tyrannicus. Alter Philiaſius corporum exercitator aliptes, ut quidam aiunt. Tertius Zacynthius, cuius aiunt illud eſſe philoſophiæ arcanum, ac eius rei præceptor, à quo item illud prouerbiale: Ipſe dixit, in publicum

manauit. Sunt qui & alium ſculptorem Rheginũ fuiſſe dicant Pythagoram, qui primus uiſus ſit numerorum ac modorum repertor fuiſſe. Alium item ſculptorem Samium, et alium oratorem non bonum, & alium medicũ qui de hernia ſcripſerit, ac de Homero quædam compoſuerit. Alium item qui Doricè ſcripſerit, autore Dionyſio. Porrò hunc Eratoſthenes, quem & Phauorinus in omnimoda hiſtoria ſequitur in libro octauo, primum fuiſſe tradit, qui XLVIII. Olympiade peritus ac exercitatus pugil euaſerit, quem comatum atq; purpuratum, eiectumq; ex puerorũ ludo atq; irriſum continuò uiros petiiſſe ac uiciſſe. Simplex eſt huic epigramma quod fecit Theætetus:

Πυθαγόρην τινὰ ὦ ξεῖνε κομήτην ἀδόμενον
Πύκτην εἰ κατέχεις Σάμιον Πυθαγόρης ἐγώ εἰμι.
Τὰ δ᾽ ἔργα μόν᾽ εἴτιν᾽ ἔροιο Ἠλείων, φήσεις
Αὐτὸν ἄπιστα λέγειν. *hoc eſt,*

Pythagoram quendam comatum hoſpes nobilem
Pugilem Samium, ſi contines, Pythagoras ego ſum.
Quæ geſſerim uerò ſi quempiam Eleum rogabis,
Dices illum incredibilia narrare.

Hunc Phauorinus ait definitionibus ob mathematicã uſum materiã, ampliaſſe uerò illam Socratẽ, et qui ab eo fluxere. Poſtea autem Ariſtotelem & Stoicos, primoq; cœlum appellaſſe mundum terramq; rotundam. Id autem Theophraſtus Parmenidi, Zeno Heſiodo aſſignant. Huic autem reſtitiſſe Cydonem, ſicut Antidicum Socrati. De Pythagora autem athleta circumfertur hoc epigramma:

Οὗτος πύκτευων ἐς Ὀλύμπια παισὶν ἄνηβος
Ἤλυθε Πυθαγόρας ὁ Κράτεω Σάμιος. *hoc eſt,*

Hic puer & pugil à pueris ad Olympia uenit
Pythagoras Samius, patre ſatus Crateo.

At

At uerò philoſophi epiſtola legitur in hunc modum.

PYTHAGORAS ANAXIMENI.

AT TV *uirorum optimè ſi nihil* Pythagora *& genere & gloria præſtantior eſſes, profectò ad nos iam ex* Mileto *migraßes, nunc uerò te continuit paterna & auita gloria, quæ & me continuißet ſi eſſem* Anaximeni *ſimilis. Cæterùm uos ſi augurio urbes deſeretis, eis quidē ornatus adimetur,* Mediq́; *illis infeſtius inſtabunt. Neque uerò ſemper cōuenit aſtrorum ac cœli ueſtigare rationes. Præſtat interdum ad patriā curas cogitationesq́; conuertere. Quanquam ego nō ſemper meis uaco fabulis, uerùm & bellis interdum, quibus inter ſe inuicem* Itali *dißident.* Quoniam *uerò de* Pythagora *diximus, dicendum iam de* Pythagoricis *illuſtribus uiris, poſt quos dicendum erit de his qui ſparſim à pleriſq; referuntur, tum deinceps adnectemus ſucceßionis ſeriem memorabilium uirorum uſq; ad* Epicurum, *ſicuti ſuprà promuſimus.* De Theano *autem &* Thelauge *iam diximus, dicendū modò de* Empedocle *primum. Nam, ut quibuſdā placet,* Pythagoræ *auditor fuit.*

EMPEDOCLES.

EMpedocli, *ut ait* Hippobotus, Meto *pater, auus* Empedocles Agrigentinus *fuit.* Idem *&* Timæus *refert in decimoquinto hiſtoriarum libro, inſignem fuiße uirum* Empedoclem *poëtæ auum.* Hermippus *eadem ferme ait.* Heraclides *itidem de inſulis, clara ex familia fuiße auum, equosq́; nutriße tradit. Dicit &* Eratoſthenes *in* Olympionicis, LXXI. *Olympiadē uiciße* Metonis *patrem,* Ariſtotelis *utens teſtimonio.* Apollodorus *autem grāmaticus in* Chronicis, Metonis *quidem filium fuiße ait, cæterùm ad* Thurios *nuper omnino cōditos ueniße* Glaucus *ait: deinde poſt pauca,* Qui *uerò, inquit, domum profugum ueniße*

Syracuſas, & cum illis aduerſus Atheniẽſes bellaße aiunt, prorſus id mihi ignorare uidentur. Aut enim iam deſecerat, aut omnino ualde ſenex erat, id quod minimè uerißimile eſt. Namq; & Ariſtoteles ipſum & Heraclitum LX. *ætatis anno uita exceßiße ait, qui uerò* LXX. *& primam Olympiadem uicerat eques, eodem cenſebatur nomine. Ita & tempus ab Apollodoro ſignificatur. Satyrus autem in uitis Empedoclem ait filium fuiſſe Exanæti. Reliquiße autem & illum filium Exanætum, eademq; olympiade ipſum quidem equeſtri certamine uiciße, filium uerò illius lucta, ſiue ut ait Heraclides in epitome, curſu. Verũenimuerò in Phauorini cõmentarijs reperi, Empedoclem et bouem mactaße ſpectatoribus ex melle & farina, fratremq; habuiße Callicratidẽ. Telauges autem Pythagoræ filius in epiſtola ad Philolaum, Empedoclem ait Archinomi fuiße filium. Quòd autem Agrigentinus ex Sicilia fuerit, ipſe in primo luſtrationum refert:*

ὦ φίλοι οἱ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγαντος
Ναίετ' ἀν' ἄκρα πόλεος. *hoc eſt,*

O ſocij ingentem flauas Acragantis ad undas
Vrbem qui colitis poſitam ſub mœnibus altis.

Hactenus de genere ipſius. Audiße autem Pythagoram Timæus autor eſt in nono hiſtoriarum decem, deprehenſum quòd orationẽ furatus eßet, ſicuti & Plato, atq; ideo ad conſortiũ ſermonum admitti prohibitum, ipſumq; meminiße Pythagoræ:

ἦν δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδὼς
Ὃς δὴ μήκιστον πραπίδων ἐκτήσατο πλοῦτον. i.

Quidam & in his uir ſummus erat, rerumq; peritus
Diuitijs qui animi cordatos uinceret omnes.

Sunt qui iſta de Parmenide dixiße putãt. Refert Neãthes

Pyt

*Pythagoricos uſque ad Philolaum & Empedoclem ad ſermonum communionem admitti ſolitos. Vbi uerò ipſe poëmata illa uulgare cœpit, latam eſſe legem uti uerſificator omnis inde arceretur. Idem & Platonem pertuliſſe aiunt, quippe & hunc fuiße prohibitum, quem tamen illorum audiuerit Empedocles, non dixit. Eam enim quæ Telaugis fertur epiſtolam, quòd Hippaſum ac Brontinum audierit, non uſquequaque probari. Enimuero Theophraſtus Parmenidem illum imitatum dixit, ipſiusq; æmulum & in poëmatibus fuiſſe, quippe & illum in uerſu phyſicæ rationis ſequi exprimereq́;. Hermippus autem nõ Parmenidis, uerùm Xenophanis fuiße imitatorem tradidit, qui cùm diu uerſatus eiusq; carmen imitatus ſit, poſtmodum Pythagoricis congreſſum eſſe. Alcidamas uerò in Phyſico refert eodem tempore Zenonem & Empedoclem unà audiuiße Parmenidem, demum ab ſe diſceßiſſe, ac Zenonem quidem ſeorſum philoſophatum eſſe, hunc uerò Anaxagoram & Pythagoram audiße, atque alterius conſtantiam & grauitatem uitæ atque habitus, alterius de natura rationes fuiſſe imitatum. Ariſtoteles uerò in ſophiſta, primũ Empedoclem oratoriæ inuentorem ait, Zenonemq́; dialecticæ. In lib. autem de poëtis aſſerit Homericum Empedoclem, acutumq́; *in dicendo fuiße, translationibus item ac cæteris poëticis figuris uſum. Atq; ideo cùm & alia poëmata ſcripſiſſet, & Xerxis tranſitum, & in Apollinem proœmiũ, ea poſteà ignibus tradidit ſoror quædam ipſius ſiue filia, ut Hieronymus meminit, proœmium quidem imprudens, Perſica autem prudens ac ſciens, quòd ea imperfecta eſſent. Tragœdias illum prætereà ſcripſiße refert, ac politica. Verùm Heraclides Serapionis filius, tragœdias alterius fuiſſe memorat. Hieronymus uerò quadraginta*

*τὴν φράσιν.

tria illius opuſcula ſe legiſſe aſſerit, Neanthes autem ad hunc iuuenem ſcripſiſſe, & ipſum tragœdias in quas ſe poſtea incidiſſe.Porrò Satyrus in uitis refert & medicum illum fuiſſe,oratoremq́; optimum,Gorgiamq́; Leontinum ipſius fuiſſe diſcipulum, uirum in oratoria inſignem, qui & artem rhetoricam ſcripſerit, quem tradit Apollodorus in chronicis cẽtum & nouem ætatis impleſſe annos. Hunc ait Satyrus dicere ſolitum aſſuiſſe ſe Empedocli magiam exercenti,ipſumq́; in poëmatibus id profiteri, & complura alia inter quæ profitetur,

Φάρμακα δ' ὅσσα γεγᾶσι κακῶν, καὶ γήραος ἄλκαρ
Πεύσῃ, ἐπεὶ μούνῳ σοὶ ἐγὼ κρανέω τάδε πάντα
Παύσεις δ' ἀκαμάτων ἀνέμων μένος, οἵτ' ἐπὶ γαῖαν
Ὀρνύμενοι πνοιαῖσι καταφθινύθουσιν ἀρούραν.
καὶ πάλιν ἢν κ' ἐθέλησθα παλίντιτα πνεύματ' ἐπάξεις.
Θήσεις δ' ἐξ ὄμβροιο κελαινοῦ, καίριον αὐχμὸν,
Ἀνθρώποις, θήσεις δὲ καὶ ἐξ αὐχμοῖο θερείου
Ῥεύματα δενδρεόθρεπτα, τὰ δ' ἐν θέρει ἀήσαντα.
Ἄξεις δ' ἐξ ἀΐδαο καταφθιμένου μένος ἀνδρός. *hoc eſt.*

Pharmaca quîs pellas morbos,leueſq́; ſenectam
Percipies,quæ cuncta tibi communico ſoli.
Compeſceſq́; truces uentorum rite procellas,
Exorti inſanis qui uaſtant flatibus agros.
Surſum,ſi libeat,mox flamina pigra ciebis,
Et media induces è tempeſtate ſerenum,
Induces media pluuias æſtate ſalubres,
Et flatus ſicca qui perflent omnia meſſe.
Extinctumq́; hominem nigro reuocabis ab Orco.

Multis item modis eum uirum admirationi habitum Timæus in decimo octauo hiſtoriarum autor eſt.Namq; Eteſijs aliquando uehementer flantibus,adeò ut fruges corrũ-

peren

perent, excoriari aſinos iuſsit, factisq́; utribus eos collibus & montium uerticibus admoueri ad compellendos flatus, ceſſantibusq́; uentis ab euentu rei κωλυσανέμαν *uocatum eſſe. Heraclides quoque in libro de morbis, ait ipſum Pauſaniæ *dictaſſe quæ de* Apno *ille ſcripſit. Erat autem Pauſanias, ut Satyrus & Ariſtippus ait, amator eius cui &* *ὑφηγήσασθαι τὸν ἄπνουν.
de natura libros compoſitos ita declarauit:

Παυσανία σὺ δὲ κλῦθι δαΐφρονος Ἀγχίτου υἱέ. *hoc eſt,*
Pauſania Anchiti ſapientis percipe fili.

Sed & epigramma in eum ſcripſit in hanc ſententiam:

Παυσανίην ἰητρὸν ἐπώνυμον Ἀγχίτεω υἱὸν
φῶτ᾽ Ἀσκληπιάδην πατρὶς ἔθρεψε Γέλα,
ὃς πολλοὺς μογεροῖσι μαραινομένους καμάτοισι
φῶτας ἀπέστρεψεν Περσεφόνης *ἀδύτων. *hoc eſt,* *al. θαλάμων.

Pauſaniam Anchiti natum, Phœbiq́; nepotem,
Clarum aluit medicum patria clara Gela.
Qui multos diris homines languoribus ægros
Eripuit furuis Perſephones thalamis.

A*pnun igitur Heraclitus tale quiddã eſſe ait, quod triginta dies corpus abſque ſtrepitu integrum, incorruptumq́; ſeruaret. Vnde illum & medicum & uatem dixit, ut ex eius uerſibus patet, quibus incolas ampli Agrigenti ſaluere iubet, à quibus & deum ſe credi uult, diuinosq́; ſibi petit honores. Verſus autem ſic ſe ferè habent:*

Ὦ φίλοι οἳ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγαντος
Ναίετ᾽ ἄκρα πόλεως ἀγαθῶν μελεδήμονες ἔργων
Χαίρετ᾽, ἐγὼ δ᾽ ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητὸς
Πωλεῦμαι μετὰ πᾶσι τετιμημένος, ὥσπερ ἔοικε,
Ταινίαις τε περίστεπτος στέρεσί τε θαλέιης
Τοῖσιν ἅμ᾽ εὖτ᾽ ἂν ἵκωμαι ἐς ἄστεα τηλεθόωντα
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶ σεβίζομαι, οἳ δ᾽ ἅμ᾽ ἕπονται

Μύριοι, ἐξερέοντες ὅπῃ πρὸς κέρδος ἀταρπὸς
Ἢ μὲν μαντοσυνέων κεχρημένοι, οἱ δ᾽ ἔτι νούσων
Παντοίων ἐπύθοντο κλύειν δυσηκέα βάξιν. hoc eſt,
Vrbem qui flaui ad ripas Acragantis amici
Incolitis magnam, res & curatis honeſtas,
Saluete, immortalis ego conuerſor apud uos,
Vt par eſt, deus, & tali me dignor honore
Formoſis uinctus uittis roſeisq; corollis.
Quis quando egregias ueniam comitatus ad urbes,
Mulieribus maribusq; colar, comitesq; ſequentur
Innumeri, ad lucrum quos ardens ſemita ducit,
Quiq; prophetiam exercent, qui diſcere morbi
Omnigeni curam cupiunt artesq; ſalubres.

Amplum uerò Agrigentū dixiſſe ferūt, quòd in illa octingenta hominū millia inhabitarent. Vnde & Empedoclem illis delicijs uacātibus dixiſſe, Agrigentini delicijs quidem ita quotidie ſe dedunt, ac ſi poſtridie morituri: domos uerò ita ædificant, quaſi perpetuò uicturi. Eas uerò ipſas expiationes in unum corpus coëgiſſe fertur Cleomenes coacervator, quemadmodum & Phauorinus in commemorationibus ait. Fuiſſe uerò eum in primis liberum atq; ab omni imperandi faſtu remotiſſimum Ariſtoteles tradit, ſiquidem & regnum cùm ſibi offerretur conſtanter renuit, ſicuti Zanthus in illius laudibus meminit, ſimplicitatem uitæ quàm regū delicias charius amplectens, eadem & Timæus refert, cauſam ſimul adijciens cur ita popularis fuerit. Inuitatus enim fuerat à quodam ex principibus, ac procedente conuiuio cœna nō inferebatur. Tacentibus alijs indignè ille ferens inferri iuſſit. Qui uerò illū inuitarat præſtolari ſe curiæ miniſtrum dixit. Vbi uerò ille aduenit, conuiuij princeps conſtitutus eſt, id nimirū agente eo qui illum

uoca

uocauerat, tum ille tyrannidis initia haud obſcura præ ſe ferẽs, iubebat aut bibere, aut in caput effundi merũ. Tunc igitur Empedocles tacuit. Poſtridie uerò coacto iudicio damnauit utrunq;, ac peremit inuitatorẽ & conuiuij principẽ. Iſtud enim eius reipublicæ tractandæ initiũ fuit. Rurſus Acrone medico locum ſibi ad conſtruendum paternum monumentum à ſenatu poſtulante, quòd inter medicos artẽ præcipuè excelleret, in medium ſurrexit Empedocles, ac fieri prohibuit, atq; inter cætera quæ de æqualitate diſſeruit, ita illum rogare cœpit, cuiuſmodi monumento incidemus elogium? Num hoc?

Ἄκρον ἰητρὸν ἄκρων Ἀκραγαντῖνον πατρὸς ἀκρῶν
Ἀκροτάτης κρύπτει κρημνὸς ἄκρος πατρίδος. *hoc eſt;*
Acronem ſummum medicum ex Agragante profectum
Qui ſummo in patriæ culmine habet tumulum:

Quidam autem ſecundum uerſum ita pronuntiant:

Ἀκροτατῆς κορυφῆς τύμβος ἄκρος κατέχει. *hoc eſt;*
Verticis excelſi celſa ſepulcra tenent.

Hoc quidam Simonidis eſſe tradiderunt. Poſtea uerò Empedocles & mille hominum cœtum antiquauit, conſtituto triennij magiſtratu, ut non ſolùm eſſet diuitum, uerùm & mediocrium ac ciuilium rerum non expertium. Deniq; & Timæus in primo & ſecũdo libro, ipſius enim ſæpe mentionem facit, cõtrariam reipublicæ tradit putatum eũ habuiſſe ſententiam, quandoquidem iactantia & amore ſui ferebatur immodicè, quippe qui in carmine ſe deum dixerit. Quãdo item ad Olympia peregrinaretur, in ſe cunctorum uertebat ora, ut nullius inter loquendum tanta quanta Empedoclis fieret mentio. Poſtremò cùm Agrigẽtum conderetur, obſtiterunt illius inſtituto inimicorum nepotes, unde in Peloponneſum ſeceſſit, ibiq; obijt diem. Timæus

autem ne hunc quidem prætermiſit ſed ipſum mordet cùm ait, Et Empedocles forenſiũ * *formator uerborũ quantum ualuit, tan ũ cepit imperans, qui diſpoſuit magiſtratus indigẽtes alijs. De illius uerò obitu uaria fertur opinio. Heraclides enim cũ enarraſſet* **de Apno, ut Empedocles maximã ex eo gloriã conſecutus eſſet, quòd mulierem defunctam uiuam miſiſſet, ait, illũ ſacrificiũ ad Piſianactis agrũ feciſſe, cõuocatis pleriſq; ex amicis, inter quos & Pauſanias erat. Vbi uerò conuiuio peracto alij quidẽ loco paululũ digreſſi, alij ſub arboribus uillæ ſe ad quieſcẽdum compoſuerũt, alij quocunq; uiſum eſt in loco quieuerunt, ipſe ubi accubuerat permanſit. Mane autem facto è ſomno excitis cæteris, ſolus ipſe repertus non eſt. Facta autem diligenti inquiſitione è ſeruis qui rogabantur, unus aſtitit qui diceret ſe nocte media ingẽtem audiſſe uocẽ Empedoclem uocantem. Tum uerò ubi ſurrexiſſet, cœleſtem uidiſſe lucem & ſplendorẽ tedarũ, nihil aliud. Illis uerò in eo quod contigerat ſtupẽtibus, deſcendit Pauſanias ut mitteret qui quærerẽt. Poſtea uerò prohibitus eſt curioſius quærere, dicẽs rẽ nõ indignã accidiſſe precibus ac diuino cultu, ibiq; ueluti deo hoſtias offerri oportere. Hermippus autẽ illum cũ Pantheam quandam Agrigentinã deſperatã à medicis curaſſet, hoſtias ob id mactaſſe. Qui uerò inuitati erãt ad LXXX. ferme fuiſſe. Hippobotus uerò illum ait ubi exurrexerat Aetnam petiſſe, quò cùm perueniſſet, in ignis crateres ſe iniecîſſe, ibiq; dum fidẽ cupit facere famamq; adſtruere quòd deus effectus ſit, ignibus conſumptum eſſe, poſtea ut ſe ſe res haberet agnitum eſſe, una ex illius crepidis ui flammæ ex intimis ad exteriora reiecta, quippe calciari ſolebat ære. Huic famæ Pauſanias reluctabatur. Cæterùm Diodorus Epheſius de Anaximandro ſcribens*

ait

* κηλητής.

* τὰ περὶ τῆς ἄπνου.

ait illum huius æmulum fuiſſe, imitando tragicā grandiloquentiam ueſtisq; grauitatem. Enimuero dum Selinuntios ex adiacentis fluuij fœtore peſtis inuaſiſſet, adeò ut & ipſe, et uxores partu periclitarētur, excogitaſſe Empedoclem duos quoſdā ex uicinis amnibus proprio ſumptu in flumen illud immittere, ut ex cōmixtione aquæ dulceſcerent, ac ſedata peſte epulantibus Selinuntijs, Empedoclem apparuiſſe, illi eo cōſpecto ſurrexerunt, eiq; uelut deo diuinos honores detulerunt. Eā de ſe opinionē firmare uolentē ſe in ignes cōieciſſe. Verū hiſce Timæus refragatur, apertè aſſerēs illū ubi in Peloponneſum ſe recepit, nunquā omnino rediſſe atq; ideo illius incertū eſſe obitum. Heraclidi uerò nominatim contradicit Piſianacta Syracuſanū dicēs, neq; ullā Agrigenti habuiſſe, uerùm a Pauſania factum amico monumentum. Is enim huiuſmodi uulgata fama, breuē ſtatuam illi, nam diues erat, ſiue aram, ut deo condidit. Quonam ergo pacto, inquit, ſe in crateras iniecit, quorum nullam unquam fecit mentionē, & quidem cū propè eſſent? Mortuus enim eſt in Peloponneſo. Quòd ſi illius ſepultura nō cernitur, nihil eſt cur admiremur. Nāq; & aliorum multorū ſepulcra ignorantur. Iſta & huiuſmodi Timæus refert. Verùm ſemper Haraclidi conſuetudo eſt miracula iſta confingere, qui & ex luna cecidiſſe hominē dicit. Porrò Hippobotus ait ſtatuam Empedoclis opertam Agrigenti primum ſtetiſſe, poſtea uerò ante Romanorū curiam cōſtitutam fuiſſe, Romanis eā illuc tranſferentibus apertam. Pictæ quidē & nunc eiuſmodi quædā inueniūtur. Neanthes uerò Cyzicenus, qui & de Pythagoricis ſcripſit, refert Meone uita functo tyrannidis pullulare exordia cœpiſſe. Tum uerò Empedoclem Agrigentinos induxiſſe, uti ſeditionibus omiſſis æqualitatē ciuilem

amplecterentur: multas itidem ciuium quæ ſine dote erant ex relictis ſibi opibus adiecta dote uiris tradidiſſe, atque ideo & purpuram ſe induiſſe, & ſtrophium aureum circundediſſe. Phauorinus in cõmentarijs autor eſt, crepidas item æreas & Delphicam ſumpſiſſe coronam. Coma item illi prolixa fuit, & pueri ſe deducẽtes, & ipſe grauis ſemper atq; in uno ſeueritatis habitu perſtitit. Eiuſmodi igitur progrediebatur, ut ciuibus ſibi occurrentibus, ac pro magno id munere habentibus, ſpecimen quoddam & inſigne regium præ ſe ferre uideretur. Poſtremò uerò dum celebritatis cuiuſdã cauſa, Meſſanã curru inuectus proficiſceretur, cecidiſſe, coxamq; fregiſſe. Quo etiam ex morbo defunctum eſſe ætatis anno LXXVII. eſſe item ſepulcrum eius Megaris. De ætate uerò ab Ariſtotele diſſentit. Ille enim LXV. annorum defeciſſe ait. alij centum & nouem uixiſſe annos contendunt. Floruit autẽ circa LXXX. & IIII. Olympiadem. Democritus autem Trœzenius in libro contra ſophiſtas, refert illum iuxta Homerum,

Ἀψάμενον βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο κρανέης
Αὐχέν' ἀποκρεμάσαι, ψυχὴν δ' ἀΐδόσδε κατελθεῖν. i.
Connexo ex alta laqueo ſua guttura cornu
Inſeruiſſe, anima ut tetrum penetraret ad Orcum.

In ea uerò quam prædiximus Telaugis epiſtola, fertur illum ex ſenio in mare prolapſum, extinctumq; eſſe. Hæc de ipſius morte. Fertur & noſtrum in eum ex Pammetro noſtra carmen in hunc modum:

Καὶ σύ ποτ' Ἐμπεδόκλεις διερῇ φλογὶ σῶμα καθήρας
Πῦρ ἀπὸ κρατήρων ἔκπιες ἀθανάτων.
Οὐκ ἐρέω δ' ὅτι σαυτὸν ἔβαλλες ἐς ῥόον Αἴτνης
Ἀλλὰ λαθεῖν ἐθέλων ἔμπεσες οὐκ ἐθέλων. *hoc eſt,*
Empedocles rapida purgaſti corpora flamma,

Aeter

Aeternos ignes fortiter ore trahens.
Non dicam quòd te in feruentem miſeris Aetnam,
Lapſus es at nolens, delituiſſe uolens.
Et aliud,
Ναὶ μὴν Ἐμπεδοκλέα θανεῖν λόγος, ὥς ποθ' ἁμάξης
Ἔκπεσε, καὶ μηρὸν κλάσατο δεξιτερόν.
Εἰ δὲ πυρὸς κρατῆρας ἐσήλατο, καὶ πίε, τί ζῆν
Πῶς ἂν ἔτ' ἐν Μεγάροις δείκνυτο τοῦδε τάφος. hoc ē,
Cruribus Empedocles colliſis, dicitur eſſe
Mortuus, è curru cùm cecidiſset humi.
Si ſe flagrantem malè ſanus iecit in Aetnam,
Quomodo adhuc Megaris ſtructa ſepulcra iacent?

Timon uerò ne ab eo quidem laceſsendo abſtinuit dicens, Empedoclesq́; forenſium opifex carminū, & cætera. Hæc autē illi uiſa ſunt ac placita, Elementa eſſe quatuor: ignem, aquam, aërem, terram, amicitiamq́; qua copulentur, & diſcordiam qua diſsideant. Ait autem ſic:
Ζεὺς ἀργὴς ἥρη τε φερέσβιος, ἠδ' ἀϊδωνεὺς
Νῆστις θ' ἣ δακρύοις ἐπικροῖ ὄμμα βρότειον. hoc eſt,
Iuppiter albus, & alma ſoror Iuno, atq; potens Dis,
Et Neſtis lacrymis hominum quæ lumina complet.

Iouem ignem, Iunonem terram, Aidoneum aërem, Neſtin aquam dicens, & hæc ait aſsiduas uerſare uices, deſinere nuſquam. Eſtq́; æternus iuxta illum hic rerum ordo. Denique infert:
Ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμεν' εἰς ἓν ἅπαντα
Ἄλλοτε δ' αὖ δίχ' ἕκαστα φορεύμενα νείκεος ἔχθει.
Nonnunquam connectit amor ſimul omnia, rurſus
Nonnunquam ſeiuncta iubet contentio ferri.

*Solem ait ignis ingentem *maſſam, lunaq́; maiorem, lunamq́; diſci habere ſimilitudinem. Cœlum ipſum cryſtalli* *ἄθροισμα.
obtinere

obtinere ſpeciem, & animam, & omnigenum animalium atque arborum ſpecies indui, ait nempe,

Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κοῦρός τε κόρη τε
Θάμνος τ' οἰωνός τε, καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπυρος ἰχθύς. *hoc eſt,*
Nam, memini, fueram quondam puer atque puella,
Plantaq́; & ignitus piſcis, pernixq́; uolucris.

Quæ igitur ille de natura deq́; expiationibus ſcripſit, ad quinq; millia uerſuum pertingunt: quæ uerò de medicina, ad ſexcentos. De tragœdijs ſuprà iam diximus.

EPICHARMVS COVS.

EPicharmus Elothalis filius, Cous, & ipſe Pythagoræ auditor fuit. Trimeſtris uerò cùm eſſet è Sicilia profectus, peruenit Megara, inde contendit Syracuſas, ut & ipſe in ſuis teſtatur libris. Eius ſtatuæ eiuſmodi carmen inſcriptum eſt:

Ὄττι παραλλάσσει φαέθων μέγας ἅλιος ἄστρων
Καὶ πόντος ποταμῶν μείζον' ἔχει δύναμιν.
Φημὶ τοσοῦτον ἐγὼ σοφίᾳ προέχειν Ἐπίχαρμον
Ὃν πατρὶς ἐστεφάνωσ' ἅδε Συρηκοσίων. *hoc eſt,*
Quantum ſol uincit ſublimis ſydera cœli,
Quanto uis pelago maior ineſt fluuijs.
Tantum ego profiteor ſophia præſtare Epicharmum,
Cui Syracuſa comis patria ſerta dedit.

Commentaria reliquit in quibus de natura rerum, de ſententijs, de medicina diſſeruit. Notasq́; breues cõmentariorum locis appoſuit, quibus apertè indicat ab ſe elaborata opuſcula. Obijt anno ætatis nonageſimo.

ARCHYTAS TARENTINVS.

ARchytas Mneſagoræ, ſiue ut Ariſtoxenus ait Heſtiæi filius Tarẽtinus Pythagoricus nobiliſſimus fuit. Hic Platonem cùm à Dionyſio necandus eſſet, per epiſtolam

lam eripuit. Admirationi ſummæ apud plurimos habitus eſt in omni uirtutis genere. Nam ſepties ciuibus præfectus eſt, cùm cæteri plus quàm annum imperare lege prohiberentur. Ad hunc Plato ſcribit epiſtolas binas, quòd is ad eum prior ſcripſiſſet, in hunc modum:

ARCHITAS PLATONI S.

FACIS tu quidem rectè quòd nobis te cõualuiſſe ex ægritudine ſignificaris: de Damiſco item certiores feceris. De commentarijs autem curauimus, uenimusq́; ad Lucanos, ibiq́; conuenimus Occelli nepotes. Quæ igitur de regno, legibus, iuſtitia, omniumq́; generatione, & ipſi habemus, & ex his quædam miſimus. Reliqua modò reperiri non poſſunt, cùm inuenta fuerint, ad te deferentur.

In hunc modum Archytas. Plato autem ita reſcripſit:

PLATO ARCHYTAE S.

QVAE abs te nobis allata ſunt cõmentaria, dici non poteſt quàm libenter accepimus, quiq́; illa ſcripſit, in primis admirati ſumus. Oſtendit enim profectò uir ille dignũ ſe maioribus illis ſuis antiquiſſimis atque optimis uiris. Feruntur autem iſti uiri Myræi fuiſſe. Hi autem ex illis fuere Troianis, qui cum Laomedonte migrarunt, uiri boni, ut de illis tradita ſignificant. Quæ apud me ſunt commentaria, de quibus ſcripſiſti, nondum ſatis elucubrata ſunt, neque unquam ſatis erunt, ea tamen miſi. De cuſtodia uerò ambo conſentimus. Nihil itaq; adhortatione opus eſt. Vale.

In hunc modum illi ad ſe inuicem ſcripſerunt. Porrò Archytæ quatuor fuere: Primus hic ipſe, Secũdus, Mitylenæus muſicus, Tertius, qui de agricultura ſcripſit, Quartus, poëta epigrammatum, Quintum, plerique addunt architectum, cuius proferunt librum de machina, cuius iſtud initium eſt, Hæc de Teucro Carthaginiẽſi audiui. De muſico

ſico autẽ dicitur, quòd cùm probro ſibi daretur, quòd non exaudiretur, dixerit, organum uerò pro me pugnans loquitur. Pythagoricum uerò Ariſtoxenus refert cum exercitui præeſſet, nunquam fuiſſe ſuperatum. Semel autẽ dum inuidiæ cederet, ſeſe imperio abdicaſſe, moxq́; exercitum in ius hoſtium conceßiſſe. Primus hic mechanica mechanicis principijs uſus expoſuit, primusq́; motum organicum deſcriptioni geometricæ admouit, ex dimidij cylindri ſectione duas medias ſecundum proportionem ſumere quærens, ad cubi publicationem: hic in geometria cubum primus, ut Plato in Republica teſtatur, inuenit.

ALCMAEON CROTONIATA.

Alcmæon Crotoniates, & Pythagoræ auditor fuit, ut plurimum uerò in medicina uerſatur: plerunq; item de natura diſputat, dicens, multas humanarum rerum cauſas. Videtur autem primus de naturæ ratione ſcripſiſſe, ut Phauorinus in omnimoda tradit hiſtoria, lunamq́; hanc ſempiternam habere naturam dixit. Fuit autem Pirithi filius, ſicut et ipſe in principio ſui operis teſtatur. Alcmæon Crotoniates hæc ait Pirithi filius Brotino & Leoni, & Bathyllo. De inuiſibilibus, de immortalibus rebus, manifeſtam quidem ſcientiam habent dij, quantum uerò conijcere hominibus licet, & cætera. Animam uerò immortalem dixit, moueriq́; perpetuò inſtar ſolis.

HIPPASVS METAPONTINVS.

Hippaſus Metapõtinus & ipſe Pythagoricus fuit. Ait autem definitũ eſſe, tempus eſſe mundi mutationis, finitumq́; hoc uniuerſum eſſe ac ſemper moueri. Demetrius autẽ in æquiuocis refert illũ nullũ opus reliquiſſe. Fuerunt autem Hippaſi duo, hic, & qui Lacedæmoniorum Remp. quinque libris comprehendit. Erat autem & ipſe Lacon.

Philol

PHILOLAVS.

PHilolaus Crotoniata Pythagoricus & ipſe fuit. Ab hoc Pythagoricos libros emendos ut curaret, Dioni ſcribit Plato. Moritur autē ſuſpectus quòd tyrānidem inuadere moliretur. Noſtrum eſt in ipſum epigramma hoc,

Τὴν ὑπόνοιαν πᾶσι μάλιστα λέγω θεραπεύειν
Εἰ γὰρ καὶ μὴ δρᾷς, ἀλλὰ δοκεῖς ἀτυχεῖς.
Οὕτω καὶ Φιλόλαον ἀνεῖλε Χρότων ποτὲ πάτρη
ὥσμιν ἔδοξε θέλειν δῶμα τύραννον ἔχειν. hoc eſt,

Suſpicio haud res eſt minimi, mihi crede, pericli,
Non pecces quicquam, ſi uideare facis.
Sic Philolaë Craton te patria perdidit olim,
Te arbitrata trucem uelle tyrannum agere.

Opinatur autē omnia harmonia ac neceſsitate fieri, terrā iuxta primum circulum moueri dicit. Alij Hicetam Syracuſanum id ſenſiſſe affirmāt. Scripſit autē librum in quo illum Hermippus quēpiam ſcriptorē dixiſſe refert Platonem philoſophum cum in Siciliam ad Dionyſium profectus eſset, emiſse à Philolai conſanguineis argenti minas Alexandrinas quadraginta, atq; inde tranſcripſiſse Timæum. Alij Platonem dicunt hæc à Dionyſio accepiſse, reluctantē licet abductum ex carcere adoleſcentē ex Philolai diſcipulis refert. Demetrius in homonymis Pythagorica de natura rerum hunc primum edidiſse teſtatur, quorum eſt initium, In mundo natura coacta eſt ex infinitis ac finitis, mundusq; totus, & quæ ſunt in ipſo omnia.

EVDOXVS.

EVdoxus Aeſchini filius, Cnidius, Aſtrologus, geometra, medicus, ac legumlator fuit. Geometriam quidem ab Archita didicit. In medicina uerò Philiſtione Siculo præceptore uſus eſt, ut Callimachus in tabulis. Porrò

Sotion

Sotion in ſucceßionibus, Platonis quoq; auditorem fuiſſe ſcribit. Nam cùm annum uigeſimum tertium ætatis ageret, ſummoq́; inter paupertatis anguſtias diſcendi ſtudio flagraret, Socraticorum gloria percitum Athenas cōtendiſſe cum Theomedunte medico, à quo & nutriri ſolitum, nec defuerunt qui dicerent ipſius delicias fuiſſe. Deuectus autē in Pireum Athenas quotidie aſcendebat, ibiq; cùm Sophiſtas audiſſet, ad portum regrediebatur. Duos autem ibi menſes moratus domum reuertitur. Vnde rurſus amicorum largitate ſuffultus in Aegyptum cum Chryſippo medico profectus eſt, commendatitias ab Ageſilao literas ad Nectanabin ferens, à quo & ſacerdotibus commendatus eſt. Ibi annum unum & menſes quatuor moratus mento attonſo atque ſupercilio, octo annorum hiſtoriam, ſecundum quoſdam, conſcripſit. Inde iam Cyzici atque in Propontide Phantus Mauſolum itidem uiſere uoluit. Tum uerò Athenas redijt, habens ſecum diſcipulos plurimos, contriſtandi, ut quidā uolunt, Platonis gratia, quòd is ab initio illum à ſe dimiſerat. Sunt qui dicant conuiuium Platoni celebranti ipſum adſtantibus plurimis, hemicyclium in accubitum introduxiſſe. Enimuerò Nicomachus Ariſtotelis filius illum ait uoluptatem bonum dicere. Exceptus autem in patria magno cum honore eſt, cuius rei indicio eſt honorificū de illo factum decretū. Apud Græcos quoq; clarißimus fuit, ciuibusq́; ſuis leges conſcripſit, ut Hermippus in IIII. de ſeptem ſapientibus libro refert. Scripſit autē de aſtrologia & de geometria, & de alijs quibuſdam inſignia opuſcula. Tres autem habuit filias, Actidem, Philtidem, Delphidem. Refert Eratoſthenes in libris ad Hecatonē, ipſum & Cyniaorum dialogos cōpoſuiſſe, alij Agyptios lingua ſua illos conſcripſiſſe

pſiſſe. Hunc uerò traductos Græcis edidiſſe tradunt. Eius Chryſippus Erinei filius Cnidius auditor fuit, in his quæ de dijs, de mundo, de cœleſtibus docentur. In medicina uerò Philiſtione Siculo præceptore uſus eſt. Reliquit autem & commentaria pulcherrima et eruditionis plena. Huius filius Ariſtagoras fuit, cuius Chryſippus Aethlij diſcipulus fuit, cuius feruntur modi illi ad uidendas ſpeculationes naturales aquæ in mentem eius uenerant accõmodati. Fuerũt autem Eudoxi tres: Primus hic ipſe: Secundus Rhodus hiſtoriarum ſcriptor: Tertius Siculus Agathoclis filius, poëta comicus, qui ter urbana uicit certamina, quinquiesq; Lenaica, ut Apollodorus in chronicis ait. Inuenimus & alium medicum Cnidium, quem ait Eudoxus in terræ ambitu, ſemper admonere ſolitum articulos continua agitatione exercendos, ſenſusq; ſimiliter. Idem uerò refert Eudoxum Cnidium circa centeſimam & tertiam olympiadem claruiſſe, atq; lineas curuas reperiſſe. Moritur autem tertium & quinquaſimum agens annum. Cùm uerò adhuc in Ægypto moraretur cum Iconuphy Heliopolitano Apis illius pallium lingere uiſus eſt. Celebrem ergo illum fore nec longæuum ex eo oſtento ſacerdotes dixere, ut Phauorinus in commentarijs refert. Sic autem ſe habet carmen quod in eum ſcripſimus:

Ἐν Μέμφει λόγος ἐστὶ προμαθεῖν τὴν ἰδίην Εὔδοξον
πότε μοῖραν, παρὰ τοῦ καλλικέρω ταύρου. κοὐδὲν ἔλεξε.
βοὶ γὰρ πόθεν λόγος; φύσις οὐκ ἔδωκεν μόσχῳ λάλον
ἄπιδι στόμα. παρὰ δὲ αὐτὸν λέχριος στὰς ἐλιχμήσατο
στολὴν, προφανῶς τοῦτο διδάσκων ἀποτεύσῃ βιοτὴν ὅσον
οὔπω. διὸ καὶ οἱ ταχέως ἦλθε μόρος, δεκάκις πέντε
ὠδὶ τρεῖς εἰσιδόντι πλειάδας. *id eſt,*

Fama eſt Eudoxum quondam in Memphi fatum ſuum

ſciſcitatum, à pulchrè cornuto boue. Neq; illi reſpondit quicquam. Nam unde ſermo boui contigiſſet? Siquidem Apidi uitulo os loquax non dedit natura, uerùm obliquus cùm ſtaret, ueſtem lambebat, hoc apertè innuens, illum propediem uita exceſſurum: quare & breui poſtea mors hominem inuaſit, cùm nimirũ decies quinq; ſuper tres uixiſſet annos. Hũc pro Eudoxo ἔνδοξον *ob famæ claritatem gloriãq; appellabãt. Quoniã ergo de nobilibus Pythagoricis diximus, nũc iam ſparſim, ut aiunt, de claris quibuſdam philoſophis loquamur, ac primùm de Heraclito dicendũ.*

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM *uita, Liber Nonus.*

HERACLITVS EPHESIVS.

Heraclitus Blyſonis, ſiue ut quidam uolunt, Herationtis filius Epheſius, circa LXIX. *olympiadem clarus eſt habitus. Fuit autem ultra cæteros alto animo & contemnente omnes, ut ex ipſo eius opere oſtenditur, ubi ait, Multa peritia mentem non decet. Heſiodum ſiquidem docuit & Pythagoram, rurſusq; Xenophontem atq; Hecatæum. Nam licere ſcire ſapientem ſententiam qua gubernantur omnia per omnia. Homerumq; dicebat dignum qui ex certaminibus eijceretur, colaphisq; cæderetur, Archilochumq; ſimiliter. Dicebat autem & iniuriam extinguere oportere magis quàm incendium, plebemq; pro lege non ſecus ac pro muro pugnare. Acriter autem Epheſios carpit, quòd amicum ſuum Hermodorum eiecerant, dicens: Merentur Epheſij omnes adulti mori, impuberibusq;*

beribusq́; urbem derelinquere, quoniam Hermodorum *ſui præſtantiſſimum expulerunt dicentes, noſtrum nemo inæqualis ſit, quoniam ſi quis erit talis, alibiq́; & cum alijs.* C*ùm autem rogaretur à ciuibus ut leges eis poneret, contempſit, quòd iam ciuitas peſſima conſuetudine imbuta eſſet. Secedens uerò ad phanum* Dianæ *cum filijs ludebat.* C*ircunſtantibus autem* Ephe*ſijs, quid, inquit, miramini ò perditi, non'ne præſtat iſthuc facere, quàm uobiſcũ* Remp. *adminiſtrare? tandem hominum odio ſeceſſit, uitamq́; in montibus ducebat, olera ac herbas comedens.* Atqui *ob eam cauſam morbo aquæ intercutis arreptus ad urbem deſcendit, medicosq́; per ænigmata ſciſcitabatur, an poſſent ex imbre ſiccitatem facere.* I*llis nõ intelligentibus, ſeipſum boum ſtabulo includens, & fimo bubulo obruens, eo calore arbitrabatur noxium ac exundantem humorem exhaurire poſſe.* V*bi uerò ne ſic quidem aliquid proficere conſpexerat, moritur* L X. *ætatis agens annum: eſtq́; in ipſum noſtrum ſic habens epigramma,*

Πολλάκις Ἡράκλειτον ἐθαύμασα, πῶς ποτὲ τὸ ζῆν
ὧδε διαντλήσας δύσμορος, εἶτ᾽ ἔθανεν.
Σῶμα δὲ ἀρδεύσασα κακὴ νόσος ὕδατι φέγγος
Ἔσβεσεν ἐκ βλεφάρων, καὶ σκότον ἠγάγετο. *hoc eſt,*

M*ecum ego* H*eraclitum mirabar ſæpe, quòd olim*
Sic uitam infelix hauſit, & inde obijt.
N*am malus oſſa rigans, & aquoſus corpora languor*
E*xtincto inuexit lumine mox tenebras.*

H*ermippus autem refert illum medicis dixiſſe,* N*um poſſit quiſpiam preſſis inteſtinis humorem exhaurire, negantibus autem ſeipſum ſolis obieciſſe radijs, ac iuſſiſſe pueris boum fimo ſe oblinere, eo calore meceratum poſtridie obijſſe diem, ſepultumq́; in foro fuiſſe.* N*eanthes uerò* C*y-*

zicenus ait, illum fimo bubulo cùm ſe eximere non poſſet, ita perſtitiſſe, atque ob eam mutationem ignotum à canibus diſcerptum eſſe. Fuit autem à puero nõ paruæ admirationi, & cùm eſſet iuuenis, nihil ſe dicebat ſcire. Vbi uerò ad uirilitatis annos euaſerat, nihil ignorare. Neminẽ quidem audiuit, uerùm ſemet inueſtigandæ ueritati dediſſe, omniaq; ex ſemetipſo didiciſſe ait. Sotion autem quoſdam dixiſſe refert Xenophanis illum fuiſſe auditorem, Ariſtonemq; in libro de Heraclito dicere, aquæ intercutis illum curatum ægritudine, morbo alio uitam finiſſe. Ei opinioni & Hippobotus accedit. Eius uerò qui legitur liber, generaliter quidem de natura eſt, cæterũ treis in partes ſcinditur. Namq; & de uniuerſo, & de Repu. & de theologia diſſerit. Illum uerò in templo Dianæ depoſuit, ut quidam putant de induſtria obſcurius ſcriptum, ut ſoli eruditi illũ legerent, ne ſi à uulgo paſſim legeretur, cõtemptibilis eſſet. Hunc uerò & Timon deſcripſit, appellans maledicum & turbæ infeſtum, Theophraſtus illum atra bile laborantem, alia ſemiperfecta, alia aliter ſcripſiſſe refert. Eius alti animi ſignum Antiſthenes in ſucceſſionibus id aſſerit, quòd fratri conceſſerit regnum. Tantum uerò gloriæ promeruit ipſius liber, ut ſectatores habuerit qui appellarentur Heraclitij. Sunt autem iſta quæ illi ſummatim uiſa ſunt: Ex igne cuncta conſtare in eumq; reſolui omnia. Fato omnia fieri, & ex conuerſione contraria quæ ſint, omnia congruere & cooptari. Animarũ item & dæmonũ plena eſſe omnia. Dixit & de his quæ in mundo contingunt uarijs mutationibus iſta: Solis eam eſſe magnitudinem quæ cernitur oculis. Dicitur & id de animæ ſenſiſſe natura, nunquam illã reperiri poſſe, quantalibet quis uiæ cõficiat ſpatia, adeò profundã eius eſſe rationem. Opinionem ſiue æſtimatio

mationem ſacrum morbum appellabat, aſpectumq́; mẽtiri. Lucidè quidem interdum & apertè in ſuo opere loquitur, & ut tardiſsimo cuiq; facilis ad intelligendum ſit. Breuitas quoq; & interpretationis grauitas incomparabilis eſt. Iam uerò per partes digeſta ſic ſe habent eius decreta. Ignem elemẽtum eſſe dicit, ignisq́; uiciſsitudinẽ tum raritate, tum denſitate cõſtare, quæ fiunt omnia. Apertè uerò nihil explicat, fieriq́; omnia per contrarietatẽ, & fluminis in morẽ uniuerſa decurrere, finitumq́; eſſe hoc uniuerſum, & unũ eſſe mundum, eumq́; ex igne naſci, & rurſus per quoſdam ambitus per uices hoc omne ſeculũ igneſcere. Id autẽ fato fieri. Ex his uerò quæ contraria ſunt, id quidẽ quod ad generationẽ adducat uocari bellũ & contentionẽ: quod autẽ ad incenſionem, concordiam & pacem. Mutationem quoq; uiam eſſe ſupra infraq́; ducentẽ, ſecundũ quam fieri mundum arbitratur. Denſatum quippe ignem liqueſcere, conſtantemq́; aquã fieri, cõcretã uerò aquam in humum uerti, idq́; inter inferiora adeſſe. Humum ipſam denuo effundi, atq; ex ea fieri humorem. Ex eo autem reliqua ferme omnia, ad euaporationem eam referens quæ ex mari fit, ipſamq́; ad ſuperiora uiã eſſe. Porrò euaporationes ex terra fieri & mari, alias quidem perſpicuas & liquidas, alias uerò tenebroſas. A' liquidioribus ignem, à reliquis humorem incrementa capere. Aërem uerò cuiuſmodi ſit non ſignificat, eſſe tamẽ ſcaphas per concauum ad nos cõuerſas, in quibus conuenientes euaporationes liquidas reddere flã mas quæ ſint ſydera dicit. Eſſe autem lucidiſsimam calidiſsimamq́; ſolis flammam, namq; aſtra cætera remotiora eſſe, neque adeò terræ uicina, atque ideo minus lucere minusq́; calefacere. Lunam quæ terræ uicinior ſit, non per liquidum locum deferri. Solẽ in ſuo ſplendore, nulli admixtioni

obnoxium durare, certis à nobis ſpatijs menſuriſq́; diſtantem. Ex eo igitur *magis caleſcere, atq; illuſtrare. Deficere item ſolem ac lunam cùm ſcaphæ ad ſuperiora uertuntur, menſtruaſq́; figuras lunæ fieri, dum in illam ſenſim uertitur ſcapha.* Diem item *ac noctem & mēſes & annos anniq́; ſtatuta tempora, pluuias & uentos & his ſimilia ſecundum euaporationes uarias fieri.* Nam *liquidam euaporationē in ſolis circulo inflammatā diem facere, contrariam uerò ubi obtinuerit efficere noctem, atq; ex lumine calorē augeri, æſtatemq́; perficere, ex tenebris humorē abundare, unde hyems oriatur.* In *hunc modum & de cauſis cæteris diſputat.* Enimuero *de terra cuiuſmodi ſit, penitus tacet, ac de ſcaphis.* Itidem *iſta eius dogmata fuere.* Porrò *quod ad Socratem attinet, quæ nam eius de illo ſententia fuerit, cùm eius legiſſet librū ab* Euripide *ſibi delatum, ut* Ariſton *ait, diximus cùm de Socrate loqueremur.* Seleucus *tamen grammaticus ait* Crotoniatem *quendam in eo, quem* Catacolymbitem *inſcripſit libro, tradere* Cratem *quendam hunc librum primo* Græcis *inuexiſſe, ac dixiſſe, librum ipſum* Delio *aliquo indigere natatore, qui in illo non ſuffocaretur.* Inſcribunt *illum pleriq; muſas, alij, de natura.* Diodorus *uerò, gubernaculum exploratū certumq́; ad libram uitæ, quidam ſententiam morum, unius omnium inſtituti ornamentum.* Aiunt *illum cùm rogaretur, cur taceret, dixiſſe ut uos loquamini.* Eius *frui cōtubernio &* Darius *optauit, ſcripſitq́; ad illum ita:*

REX DARIVS HISTASPIS FI-
lius Heraclitum *Epheſium ſapientem uirum ſalutat.*

LIBRVM *de natura ſcripſiſti obſcurū, difficilemq́; in pleriſq;, qui ſi ad uerbum exponatur, uim quandā ſpeculationis*

lationis cõtinere uidetur, mundi totius, & quæ in eo fiunt omnium, quæ quidem ſunt in diuino motu conſtituta, in qui bus plurimi hæſerunt, adeò ut & qui complura legerunt ambigant, cùm recta abs te narratio conſcripta uideatur. Rex igitur Darius *Hiſtapſis filius auditor eſſe tuus cupit, particepsq́; Græcæ eruditionis fieri. Venias itaq; quàm pri mùm ad conſpectum meum ac regiam domum. Græci enim ut plurimum ſapientibus uiris obſeruandis minus deditis, aſpernantur ea quæ ab his rectè fuerint elucubrata, tametſi eiuſmodi ſint ut eruditione & grauitate non careãt.* Apud *me autem aderit tibi omnis honor, priuatusq́; omnis quotidieq́; ſolicita obſeruatio, & grata collocutio, uitaq́; tuis moribus probabilis.* Vale. His *ille ita reſpondit:*

HERACLITVS EPHESIVS REGI
Dario *Hiſtaſpis filio* s.

QVOTQVOT *mortales in terris uiuunt à ueritate ac iuſtitia abſtinẽt, auaritiæ autẽ & inani gloriæ inexplebiliter intẽdũt, perditæ demẽtiæ cauſa.* Ego *autẽ omnis immemor nequitiæ, faſtidiumq́; deuitans omnis inuidiæ domeſticæ, quæ ſplendorẽ comitari ſolet, nunquã in Perſarũ ſolum aduenirẽ paucis cõtentus, quæ ſunt ſecundũ meã ſen tẽtiam.* Huiuſmodi *ille & aduerſus regem fuit.* Demetrius *autẽ in æquiuocis ipſum &* Athenienſes *aſpernatum ait, apud quos magna de illo erat opinio, & cũ Epheſijs eſſet contẽptui, nuſquã alibi maluiſſe conuerſari.* Meminit *illius* Demetrius *quoq;* Phalereus *in* Socratis *defenſione, plurimiq́; fuere qui illius exponerẽt librũ, quippe et* Antiſthene *&* Heraclides *Põtic. &* Sphærus *Stoic.* Pauſanias *præterea q* ἡρακλειτιςὴς *appellatus eſt.* Nicomedes *quoq; ac* Diony *ſius, & ex grãmaticis* Diodorus, *qui opus illud nõ de natu ra, ſed de rep. dixit diſſerere.* Nã *quæ de natura diſſerit, in*

exempli ſpeciem inſerta illic eſſe. Hieronymus autem Scythinum quendam iamborum poëtam in illius librum metro iocari, illumq; euertere, dixit. Multa autem epigrammata in ipſum feruntur, cuiuſmodi ſunt hæc:

Ἡράκλειτος ἐγὼ, τί μ' ὦ κάτω ἕλκετ' ἄμουσοι;
Οὐχ ὑμῖν ἐπόνουν, τοῖς δ' ἔμ' ἐπισταμένοις.
Εἷς ἐμοὶ ἄνθρωπος τρισμύριοι, οἱ δ' ἀνάριθμοι
Οὐδεὶς ταῦτ' αὐδῶ καὶ παρὰ Περσεφόνῃ. *hoc eſt,*

Sum Heraclitus ego, quid me uexatis inepti?
Non uos, ſed doctos tam graue quærit opus.
Vnus homo eſt nobis id quod ter mille, ſed unus
Vix ſunt innumeri, & manibus hæc recito.

Item aliud in hanc ſententiam,

Μὴ ταχὺς Ἡρακλείτου ἐπ' ὀμφαλὸν εἴλεο βίβλον
Τοῦ Ἐφεσίου μάλα τοι δύσβατος ἀτραπιτός,
Ὄρφνη καὶ σκότος ἐστὶν ἀλάμπετον. ἢν δέ σε μύστης
Εἰσαγάγῃ, φανεροῦ λαμπρότερ' ἠελίου. *hoc eſt,*

Noli Heraclitum rabido percurrere curſu,
Eſt uia difficilis, luce papyrus eget.
In ſua ſi doctus te duxerit atria uates,
Cuncta uidebuntur lucidiora die.

Quinq; autẽ Heracliti fuere. Primus hic ipſe. Secũdus poëta lyricus, cuius eſt illa duodecim deorum laus. Tertius elegiæ poëta Halicarnaſſeus, in quẽ Callimachus ſic ſcripſit,

Εἶπέ τις Ἡράκλειτε τεὸν μόρον, ἐς δέ με δάκρυ
Ἤγαγεν, ἐμνήσθην δ' ὁσσάκις ἀμφότεροι,
Ἥλιον ἐν λέσχῃ κατεδύσαμεν, ἀλλὰ σὺ μέν που
Ξεῖν' Ἁλικαρνασεῦ τετράπαλαι σποδιή.
Αἱ δὲ τεαὶ ζώουσιν ἀηδόνες, ᾗσιν ὁ πάντων
Ἁρπακτὴς Ἀΐδης οὐκ ἐπὶ χεῖρα βαλεῖ. *hoc eſt,*

Heraclite mihi quidam tua funera dixit,

Et

Et ſubitò lacrymis immaduere genæ.
Cùm memini longos quoties conſumpſimus ambo
Soles, miſcentes ſeria multa iocis.
Puluis at es tenuis nunc hoſpes, ſed tua muſa
Viuit, Plutonis nec timet illa manus.

Quartus Leſbius qui Macedonũ ſcripſit hiſtoriam. Quintus ex induſtria* ridiculus, qui ex cytharæ pulſu tranſiuit ad ſpeciem. *σπουδογελοῖος.

XENOPHANES.

Xenophanes Dexij, ſiue ut Apollodorus ait, Orthomenis filius Colophonius, à Timone laudatur, ubi ait: Ξενοφάνην ὑπότυφον, ὁ μηροπάτην, ἐπικόπτην. hoc eſt, Xenophonem ſubacerbum, & Homeri nobile flagrum. Pulſus autem patria in Zancla Siciliæ moratus eſt, atq; Catanæ. Sunt qui neminem audiſſe dicant, neq; deſunt qui Botonis Athenienſis auditorem fuiſſe aſſeuerent. Alij Archelaum audiſſe, atq; ut Sotion ait, Anaximandri ætate uixit. Scripſit autem uerſus, elegias & iambos contra Heſiodum atq; Homerum, ſubſannans ea quæ de Dijs dixere, ipſe quoq; ſua* reſarciebat poëmata. Thaletis ac Pythagoræ opinionibus contraria ſenſiſſe fertur, Epimenidemq́; ſuggillaſſe. Fuit autem & longæuus maximè, ſicuti & ipſe quodam in loco teſtatur, dicens ſeptuaginta ſeptem annos ſe à patria peregrinatum eſſe, cùm tum uiginti quinq; eſſet annorum. Ait autem quatuor eſſe omnium rerum elementa, infinitosq́; mundos, neq; uariabiles, nubes conſiſtere cùm ſolis uapor ſurſum fertur, easq́; in aërem cogi. Dei ſubſtantiam rotundam eſſe, & globoſam, nihilq́; cum hominibus habere commune, totum cernere, totumq́; audire, non tamen reſpirare, ſimulq́; eſſe omnia, mentem, prudentiam, *ἐῤῥαψῴδει.

æternitatem.Primuſq; definiuit omne quod fiat corruptioni obnoxium eſſe.Animamq́; eſſe ſpiritum ait,& plurima deteriora mente eſſe. Tyrannis congrediendum aut minimè aut ſuauiſsimè. Empedocle autem dicente, difficile inueniri iuuenem poſſe ſapientem,rectè inquit. Nam ſapiens ſit neceſſe eſt,qui norit explorare ſapientem. Omnia incomprehenſibilia eſſe primum hunc dixiſſe, Sotion autor eſt,ſed fallitur. Scripſit autem de Colophonis conditione, & de Italica in Eleam colonia uerſus ad duo millia. Claruit circa ſexageſimā olympiadem.Refert Demetrius Phalereus in libro de ſenectute, Panætiuſq; Stoicus in libro de tranquillitate filios illum ſuos proprijs ſepeliſſe manibus, ſicuti & Anaxagoram. Videtur autem à Pythagoricis Parmeniſco & Oreſtade,ut Phauorinus in primo commentariorum ait, defeciſſe. Fuit autem & alius Xenophanes poëta Iambicus ex Leſbo. Atq; hi quidem quos commemorauimus ſparſim.

PARMENIDES.

PArmenides Pyretis filius,Eleates,Xenophanis auditor fuit,tametſi eum Theophraſtus in epitome Anaximādrum audiſſe tradat.Licet autem Xenophanis auditor fuerit,ſecutus tamen illum non eſt, adiūctus eſt et Ameniæ & Diochætæ Pythagorico,ut Sotion ait, pauperi illi quidem,ſed honeſto ſanè uiro ac bono,quem etiam ob hoc potius ſecutus eſt,ac uita functo ſacellum ædificauit. Cùm & genere & opibus illuſtris eſſet,tamen ab Amenia nō à Xenophane ad quietam uitam inductus eſt.Primus hic terram globoſam dixit,ac rotundam,et in medio ſitam. Duoq́; eſſe elementa, ignem & terram, illum opificis, hanc materiæ teneræ ordinē. Generationē item hominū ex ſole primum eſſe ortam.Solem ipſum calidum eſſe atq; frigidum, ex qui

bus conſtant omnia. Animam ac mentem idem eſſe, ſicuti & Theophraſtus in phyſicis meminit, cùm ferè omnium opiniones exponeret. Vnde quodam in loco ait:

_Κρέω δέ σε πάντα πυθέσθαι
Ἠ μὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεκὲς ἦτορ
Ἠ δὲ βροτῶν δόξας, τῶν οὐκ ἔτι πίστις ἀληθής. *hoc eſt,*
_Velim ſimul omnia noſcas
Aut uerum ſimplex, & pectore ſemper aperto,
Aut malè conſtantis laudem, & ſuffragia uulgi.

Philoſophiam & ipſe carmine expreſsit, quemadmodum Heſiodus, & Xenophanes, atq; Empedocles. Iudicium rationis eſſe dixit, ſenſusq́; minus eſſe exactos & idoneos ad iudicandum. ait enim:

Μή σε θεὸς πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω,
Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα, καὶ ἠχήεσσαν ἀκουήν,
Καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δὲ λόγῳ πολύδηριν ἔλεγχον. *id eſt,*
Nec tibi comunis ſenſus perſuadeat unquam
Quicquam ut fallaces oculi, aut ut iudicet auris,
Aut lingua, at ratio dirimat diſcrimina rerum.

Quamobrem & Timon de eo ait:

Παρμενίδου τε βίην μεγαλόφρονα, τὴν πολύδοξον,
Οἵς ῥ' ἐπὶ φαντασίας ἀπάτης ἀνενείκατο ὤσεις. *hoc eſt,*
Parmenidæ ingentes animos, uireſq́; potentes
Qui ſenſus uanis ſimulacris fallier inquit.

Floruit autem olympiade X C I X. primusq́; animaduertiſſe uidetur eundem eſſe ueſperum atq; luciferum, ut Phauorinus in quinto commentariorum ait, alij Pythagoram dicunt. Negat Callimachus ipſius poëma eſſe. Fertur ciuibus ſuis tuliſſe leges, ut Speuſippus in libro de philoſophis ait. Huius nomine Plato dialogum inſcripſit, uocauitq́; Parmenidem, ſiue de ideis. Primus item ſermone interrogaſſe

Achillem, ut Phauorinus ait in omnimoda hiſtoria. Fuit autem & alius Parmenides orator, qui artem ſcripſit oratoriam.

MELISSVS.

MEliſſus Ithegenis filius Samius, Parmenidis auditor fuit, & cum Heraclito item uenit in colloquiū, quo tempore illum etiam ignorantibus commendauit Epheſijs, ſicuti Democritum Hippocrates Abderitis. Fuit autem & ciuilis in primis uir ciuibus maximè acceptus atq; charus. Vnde & præfectus claßis magna uirtutis documenta dedit. Placuit autē ei uniuerſum infinitum eſſe & immutabile, atq; immobile, & unum, ſibijpſi ſimile ac plenum, motumq; non eſſe, uerum uideri eſſe. De dijs nihil definiendū dicebat, neq; enim illorum certam eſſe cognitionem. Floruiſſe circa LXXXIIII. olympiadē Apollodorus refert.

ZENO.

ZEno Eleates Pyreti, ut Apollodorus ait in chronicis, filius, Parmenidem uerò natura quidem Teleutagoræ, adoptione uerò Parmenidis filium dixit. De hoc atq; Meliſſo Timon hæc ait:

Ἀμφοτερογλώσσου τε μέγα σθένος, οὐκ ἀλαπαδνὸν
Ζήνωνος Πλάτων, ἐπιλήπτορος ἠδὲ Μελίσσου
Πολλῶν φαντασμῶν ἐπάνω, παύρων γε μὲν ἥσσω. id eſt,
Expreßitq; Plato uires utriuſq; periti
Linguæ Zenonis, iurgatoriſq; Melißi,
Phantaſias qui aluit paucas, multaſq; ſubegit.

Enimuero Zeno Parmenidis auditor ac pædica fuit. Fuit autem proceræ ſtaturæ, quemadmodum Plato in Parmenide indicat, idemq; in Sophiſta ipſum Eleaticum Parmenidem uocat. Inuentorem Dialecticæ, ſicuti & Empedoclem Rhetoricæ, fuiße, Ariſtocles autor eſt. Fuit & in Philoſophia,

phia, & in Repub. uir ſanè nobiliſſimus. Feruntur nempe ipſius uolumina ſapientiæ pleniſſima. Is cùm Nearchũ tyrannum, ſeu ut alij uolunt, Diomedontem deijcere ac profligare uoluiſſet, comprehenſus eſt, ut in Satyri epitome ait Heraclides. Quo tempore cùm de cõſcijs & armis quæ in Lipara habuit, inquireretur, uolens ipſum deſertum deſtitutumq́; oſtendere, omnes illius amicos coniurationis eſſe conſcios dixit, deinde cùm de quibuſdam dixiſſet, quiddam ſibi ad aurem loqui uelle, eam mordicus apprehenſam non antè dimiſit quàm dentibus perforaret, idem agens quod Ariſtogiton tyrannicida. Demetrius uerò in æquiuocis naſum ei præſcidiſſe ait. Porrò Antiſthenes in ſucceſſionibus, illum cùm amicos indicaſſet, rogatum à tyranno, eſſet'ne alius quiſpiam, dixiſſe, tu ciuitatis pernicies, atq; adſtantibus ita loquutum eſſe, admiror equidem ueſtrã ignauiam, ſi horum gratia quæ non ego tolero, tyranno ſeruire ſuſtinetis. Demum præciſam linguam in ora tyranni conſpuiſſe, ciuesq́; continuo facto impetu lapidibus tyrannum obruiſſe. Hæc omnes ferme ita tradiderunt. Cæterùm Hermippus illum in cauum lapidem iniectum contuſumq́; fuiſſe ait. In hunc autem nos ſic diximus:* *ὅλμον.

Ἤθελες ὦ Ζήνων καλὸν, ἤθελες ἄνδρα τύραννον
 Κτείνας, ἐλκύσαι δουλοσύνας Ἐλέαν.
Ἀλλ' ἐδάμης, δὴ γὰρ σε λαβὼν ὁ τύραννος ἐν ὅλμῳ
 Κόψε, τὶ τοῦτο λέγω; σῶμα γὰρ οὐχὶ δέ σε. *hoc eſt,*

Fortiter extincto uoluiſti Zeno tyranno
 Triſti Eleam patriam ſeruitio excutere.
Victus es infelix ſæui tamen arte tyranni,
 Arreptum qui te contulit ære cauo.

Præclarus & in cæteris fuit Zeno, maiorumq́; non ſecus atq; Heraclitus quadam animi altitudine cõtemptor. Nam & ipſe

& ipſe prius quidem Hylen, poſtea uerò Eleam Phocenſium coloniam, ſuamq́; patriam ciuitatem humilem, bonos tantū uiros nutrire ſolitam, dilexit magis quàm Athenienſium magnificentiam, ad quos rarò proficiſcebatur, domi aßiduè cōmorans. Hic *& Achillem primus oratione compellauit, quamuis Phauorinus Parmenidem & alios complures profert. Placet autem illi mundos eſſe plures, uacuumq́; non eſſe, naturam omniū rerum ex calido & frigido aridoq́; & humido fuiße profectam, cùm iſta in alterutrum commutentur. Generationem hominum è terra eſſe, animamq́; ita ex his omnibus cōmixtam quæ prædiximus, ut à nullo eorum plus quàm à cæteris obtineatur. Hunc aiunt cùm maledictis ageretur, indignari ſolitum, cauſantibusq́; quibuſdam dixiße, ſi maledicta æquo animo admittam, ne laudes quidem ſentiam. Octo uerò fuiſſe Zenones, cùm de Cittico loqueremur, diximus. Floruit autem olympiadem circiter ſexageſimam.*

LEVCIPPVS.

LEucippus Eleates, ſiue ut alijs placet, Abderites, aut iuxta alios Mileſius, Zenonis auditor fuit. Placebat illi infinita eſſe omnia, & in ſeipſa commutari, atq́; uniuerſum iſtud inane eſſe plenūq́; corporibus, mundosq́; fieri corporibus in hoc inane incidentibus, & in ſe inuicē implicatis, atq́; ex motu ſecundum illorum incrementa naturam ſyderum fieri. Solem in circo maiori ſecundum lunam ferri, terram uehi, ac circa medium uerti, figuramq́; illius tympano ſimilem. Primus hic atomos principia ſubiecit. Summatim iſta illi uiſa ſunt, ſed ſunt explicanda per partes. Vniuerſum quidem, ut diximus, infinitum ait. Huius partem plenā eſſe, partem inanem, & elementa ait, mundosq́; ex eis infinitos eſſe, & in illa dilabi atq́; diſſolui. Sicut autem fieri

mund

mundos ex infinito per abſciſionẽ, multa corpora figuris omnigena in magnum uacuum ferri, eaq́; in unum coacta unam uertiginẽ efficere, ſecundum quam offendere, ac circumuolui modis omnibus, atq; ita diſcerni, ut ſeorſum ſimilia quæ ſunt ſui ſimilia petant. Cæterùm æquilibra cùm ob multitudinem minimè iam circunferri poßint, exilia quidẽ ad exterius uacuũ contendere ſic ordinante natura, cætera ſubſidere & inexa atq; in ſe implicata inuicem concurrere, atq; ea concurſione prius quandam concretionẽ efficere rotundam. Hanc autem ueluti membranam ſubſiſtere continentem in ſe omnigena corpora, quæ dum ſecundum medij reluctationem circumuoluuntur tenuem per gyrum membranulã fieri iuxta uertiginis tractũ corporibus perpetuis ſemper confluentibus, atq; ita fieri terram, manentibus quæ ſemel in medium iniecta erant, ipſumq́; rurſus continentem membranæ inſtar augeri iuxta externorum influentiam corporum, & cũ uertigine fertur, quæcunq; attigerit ea acquirere. Ex his quædam complicata concretionem facere, primò quidẽ humidã ac luteã, exiccata & circumacta cum totius uertigine: deinde incẽſa & ignita ſyderũ efficere naturam, eſſeq́; ſolis circulum extimũ. Lunæ uerò terræ proximum, cæteris in medio horũ poſitis, ac ſydera quidem omnia ob celeritatem motus igneſcere, ſolem uerò inflammari à ſyderibus, lunam paululum ex igne ſibi uſurpare, ſolem lunamq́; deficere, quòd terra ad meridiem uergat, quæ ad ſeptentrionem ſunt, niuibus conſpergantur, & pruinis algeant, in glaciemq́; concreſcant. Solem quidem rarò deficere, lunam uerò perpetuò, quòd ſint impares corũ circuli. Enimuero ut generatio, ita & incrementa mundi eſſe, & diminutiones, & corruptiones ex quadam neceſſitate, quæ cuiuſmodi ſit, ipſe exponit ac diſſerit.*

*σύστημα.

Democ

DEMOCRITVS.

DEmocritus Hegiſtrati, ſiue ſecundum alios, Athenocriti, uel certè Damaſippi filius, ſiue ut alij putant, Mileſius fuit. Magos autem quoſdam & Chaldæos audiuit Xerxe Rege, patri illius præceptores, quando apud illum hoſpitatus eſt relinquente, ut etiam refert Herodotus, à quibus & Theologiam & Aſtrologiam didicit cùm adhuc puer eſſet. Poſtea uerò Leucippum conuenit, & ſecundum quoſdam Anaxagoram, cùm annis XL. iunior quàm ille eſſet. Refert Phauorinus in omnimoda hiſtoria, Democritum de Anaxagora dixiſſe, nõ illius eſſe quas ſcripſerit de ſole, ac luna opiniones, uerũ illo antiquiores, ipſumq; ſibi eas furatũ eſſe, derogaſſe item ijs quæ de mundi compoſitione & mente dixiſſet, infeſto aduerſus illum animo. Cùm ergo illum improbarit, quo pacto ille eius auditor fuit? Demetrius autem in æquiuocis, & Antiſthenes in ſucceßionibus tradunt, illum in Aegyptum contendiſſe ad ſacerdotes geometriam percepturum, & in Perſidem ad Chaldæos atq; ad rubrum mare. Non defuere qui dicerent & Gymnoſophiſtis in India congreſſum eſſe atq; in Aethiopiam ueniſſe. Cumq; tertius eſſet frater, diuiſiſſe ſubſtantiam, minoremq; portionem, quæ erat in pecunia ſibi elegiſſe, qua illi in peregrinatione opus erat, hoc illis dolo factum arbitrantibus. Demetrius ipſius partem centum talenta exceßiße autor eſt, eumq; illa breui conſumpſiſſe. Adeò uerò ſtudioſum fuiſſe, ut ex uicino hortulo ſibi cellulam ſeligeret, ibiq; ſeipſum includeret, et cùm aliquando ipſius pater bouem ad immolandum adduxiſſet, ibiq; alligaſſet, tandiu hoc ab illo non fuiſſe cognitum, quo ad hunc ille ſacrificij cauſa excitauit ac bouis admonuit. Conſtat, inquit, illum Athenas ueniſſe, atq; ob deſpectũ gloriæ

agnoce

agnoſci noluiſſe: & cũ agnouiſſet Socratem ipſum à Socrate fuiſſe ignoratum. Veni enim Athenas, inquit, & me nemo cognouit. Siquidem Platonis illic riuales ſunt, ait Traſyllus: hic profectò obſcurus ac ſine nomine ueniſſet, qui de Oenopidis familia, & Anaxagoras alter colloquio cum Socrate habito de philoſophia, hic, inquit, philoſophus ſimilis eſt quinq; certaminum uictori. Et erat reuera in philoſophia πένταθλος, hoc eſt, quinq; certaminũ. Namq; naturalia, moralia, mathematica, liberalium diſciplinarum rationes, artiumq; omnem peritiam callebat. Huius illud eſt, Sermo operis umbra. Porrò Demetrius Phalereus in Socratis defenſione, ne ueniſſe quidem illum Athenas dixit. Id autem profectò maius eſt, ſi quidem tantam contempſit ciuitatẽ. Non enim ex loco gloriam aucupari contendebat, uerùm loco gloriam imponere. Conſtat autem ex ſcriptis eius cuiuſmodi fuerit. Videtur autem, ut ait Traſyllus, & Pythagoreorum fuiſſe imitator. Ipſius enim Pythagoræ meminit, illũ ſingulari admiratione pro ſequutus in æquiuoco opere. Adeò autem uidetur ab illo accepiſſe omnia, ut niſi temporum ratio obſtaret, illum & audiſſe putaretur. Pythagoreorum tamen quempiam audiſſe Glaucus Rheginus, qui eius ſeculo uixit, omnino affirmat. Refert autem & Apollodorus Cyzicenus Philolao illum in amicitiam ueniſſe, illoq; familiariter uſum fuiſſe. Nitebatur autem, ut ait Antiſthenes, etiam uarie probare imaginationes, ſæpe ſolitarius uiuens, atq; etiam ſepulcra incolens, regreſſum ex peregrinatione humilimè uixiſſe ait, quippe qui omnem ſubſtantiam conſumpſerat atq; à Damaſo fratre propter ſummam inopiam nutritũ fuiſſe. Vbi uerò futura quædã prædixerat, ſequensq; rerum euentus fidem fecerat, diuinis iã honoribus dignus

à pleriſq; iudicatus eſt. Cùm uerò lege cautum eſſet, ut qui patrimonium conſumpſerat, ſepulcro patrio non dignaretur, eo cognito, ut ait Antiſthenes, ne inuidorum & detrahentium pateret calumniæ, legiſſe illis conſtat magnum Diacoſmũ, quod cunctis illius operibus facile excellit. Et præterea quingentis talentis honoratum eſſe, neq; id ſolum, uerũ & æreis imaginibus, uitaq; functus publicè ſepultus eſt, cùm uixiſſet ultra centum annos. Cæterùm Demetrius propinquos eius magnum illud opus recitaſſe refert, ſolumq; centum talentis fuiſſe honoratos. Hæc & Hippobotus ait. Porrò Ariſtoxenus in hiſtoricis commentarijs, Platonem Democriti commentaria, quæ colligere potuit, uoluiſſe comburere, uerùm ab Amycla & Clinia Pythagoricis fuiſſe prohibitum, nihil id adferre utilitatis dicentibus. Iam enim eos libros apud pleroſq; ſeruari. Quod item ex eo colligitur, quòd cùm antiquos ferme omnes memorauerit ſapientes Plato, Democriti nuſquam mentionẽ ullam fecerit, ne in eis quidem locis ubi quidpiã contradicendum erat, ſciens & prudens ut intelligi datur, ne contra optimum philoſophorum certamen iniſſe uideretur, quem & Timon laudat, cùm ait:

Οἷον Δημόκριτόν τε περίφρονα ποιμένα μυθῶν
Ἀμφίνοον λεσχῶν ἃ μετὰ πρώτοισιν ἀνέγνων. hoc eſt,
Qualis erat prudens Democritus, autor amœni
Sermonis, lepidiq; ioci, in primiſq; facetus.

Erat autẽ ut ipſe in paruo Diacoſmo refert, iuuenis eo tempore quo iam ſenior uiuebat Anaxagoras, illo minor natu annis XL. Paruum uerò illum Diacoſmum à ſe compoſitum refert anno poſt Troiæ excidium quingẽteſimo trigeſimo. Vixit, ut ait Apollodorus in chronicis, olympiade LXXX. ut autẽ Thraſyllus in eo libro, qui inſcribitur de legẽdis Democriti libris, memorat, LXXVII. anno ma-

ior natu quàm Socrates, ætate nimirum Archelai Anaxagoræ diſcipuli atque Oenopidæ. Nanque & huius mentionem facit. Meminit item & opinionis Parmenidis ac Zenonis. De uno ut maximè ſua ætate claro, & Abderite Protagora, qui omnium cõſenſu Socratis æqualis fuit. Refert autem Athenodorus in VIII. deambulationum lib. cùm ad illum Hippocrates ueniſſet, iuſsiſſe afferri lac, inſpectoq; lacte dixiſſe, & capellæ primi partus & nigræ eſt. Vnde maximum diligentiæ ſuæ miraculum Hippocrati feciſſe. Sed & puellam Hippocratis comitem primo die ita ſalutaſſe, Salue uirgo, poſtridie uerò, ſalue mulier. Fuerat enim puella nocte illa uitiata. Moritur autem Democritus iuxta Hermippum in hunc modum: Cùm iam ex ſenio deficeret, & propinquus uideretur morti, mœrentem ſororẽ, quòd ille in celebritate Cereris moriturus ipſa deæ uota exoluere nequiret, bono animo eſſe iuſsit, paneſq; calidos ſibi quotidie afferre, eos igitur naribus cùm admouiſſet uiuum ſe dum ea celebritas tranſiret ſeruauit. Vbi uerò dies illi tranſierunt, tres autem erant, quietiſsimè ac minimo dolore concluſit uitam, ut Hipparchus ait, CIX. ætatis anno. Nos ſic de eo luſimus in pammetro,

Καὶ τίς ἔφυ σοφὸς ὧδε, τίς ἔργον ἔρεξε τοσοῦτον
    Ὅσαν ὁ παντοδαὴς μήνυσε Δημόκριτος;
ὃς θάνατον παρέοντα τρί' ἤματα δώμασιν ἔσχεν
    Καὶ θερμοῖς ἄρτων ἄσθμασιν ἐξένισεν. hoc eſt,

Quis nam tam ſapiens uiſus qui tale patrarit
    Vnquam, quale ſciens omnia Democritus?
Qui per tres tenuit præſentia fata dies, &
    Illa recens cocti panis odore aluit.

Hominis igitur uita ad eum habet modum. Sunt autem quæ ille opinatus eſt iſta: Principia omnium eſſe atomos

atq; inane, cætera omnia legitimum eſſe opinari. Infinitos eſſe mundos, generationi & corruptioni obnoxios. Nihil ex eo quod non ſit, fieri, neq; in id quod haudquaquam ſit corrumpi. Atomos præterea & magnitudine & numero eſſe infinitos, ferriq; in toto ac rotari, atq; ita concretiones omnes gignere, ignem, aquam, aërem, terram. Quippe & hæc ex atomis quibuſdam conſtare, eſſeq; paßioni & immutationi ob firmitatem ac ſoliditatem minimè obnoxia. Solem item & lunam ex huiuſmodi uertiginibus tumorumq; circumferentijs eſſe compoſitam, animaq; itidem quam idem eſſe quod mentem dicit. Intueri nos, incidentibus in nos rerum imaginibus, cunctaq; ſecundum neceßitatem fieri, cùm ſit uertigo cauſa generationis omnium, quam neceßitatem dicit. Finem uerò eſſe rectũ quietumq; animi ſtatum, quam εὐθυμίαν uocat, quæ, ut quidam obliquè interpretantur, non idem ſit quod uoluptas, uerùm ſecundum quam animus magna tranquillitate conſtantiaq; beatus eſt, dũ nullo metu, nulla ſuperſtitione, aut alia quauis perturbatione agitatur. Eandem uerò & εὐεστὼ appellat, à bonitate cõſtantiæ, multisq; nominibus alijs, quæ uerò fiant eſſe legitima, natura uerò indiuidua atque inania. Ita ille opinatus eſt. Cæterùm ipſius libros & Thraſyllus notauit, atq; in ordinem digeßit ſecundum Platonis quadripartitum ordinem. Sunt autẽ iſti morales, Pythagoras, de affectu ſapientis, de his quæ ſunt apud inferos. Tritogenia, hoc eſt, quòd ex ea tria fiant quæ humana cuncta contineant, de probitate, ſeu de uirtute, de Copiæ cornu, de ſedatione animi, cõmentariorum uel domorũ. Nam is quem appellauit Eueſto non inuenitur: atq; iſti quidem morales. Porrò naturales hi, magnus diaſcomus, quem Theophraſtus Leucippi eſſe ait, paruus diaſcomus. Coſmographia,

de ſyder

de ſyderibus uagis, de natura unus, de natura hominis, ſiue de carne duo, de mente, de ſenſibus. Hos quidam illis adſcribunt, de anima, de liquoribus, de coloribus, de differentibus fragoribus, περὶ ἀμ' ειψιῤῥυσμῶν. κραΤιωΤήεια, hoc eſt iudiciũ ferentia de ſupradictis, de imagine, ſiue de prouidentia, de peſtibus, normæ, tres ambiguorũ. Et iſti quidẽ naturales: Porrò incõpoſiti ſunt iſti, cœleſtes cauſæ, aëriæ cauſæ, planæ cauſæ, de igne & his quæ ſunt in igne cauſæ, cauſæ de uocibus, cauſæ de ſeminibus, arboribus, fructibus, cauſæ de animalibus tres, promiſcuæ cauſæ, de lapide, & hi quidem incompoſiti. Mathematici uerò hi ſunt, de ſententiæ differentijs, ſiue de contactu circuli & ſphæræ, de geometria, geometricorum numeri, de *mutis ac ſolidis lineis duo, explicationes, magnus annus ſiue aſtronomia, *ἀλόγων. παράπηγμα, certamen clepſydræ, cœli deſcriptio, terræ deſcriptio, poli deſcriptio, radiorum deſcriptio. Hactenus de mathematica. De muſica hi ſunt, de cõcentu & harmonia, de poëſi, de carminis uenuſtate, de conſonis & diſſonis rebus, de Homero, ſiue uerſuum rectitudine & linguis, de carmine, de uerbis & nominibus. Hæc ille de muſica. De medicina, & de his quæ ſub artẽ cadunt iſta ſcripſit. Prænotio de ratione uictus, ſiue medicinæ ſententia, cauſæ de intempeſtiuis, de tempeſtiuis, de agricultura ſiue geometricus, de pictura, de re militari & armis, de his hactenus. Sunt qui ſeorſum & cõmentarijs iſta conſtituant, de ſacris in Babylone literis, de his quæ ſunt in Meroë, Oceani nauigatio, de hiſtoria Chaldaica & Phrygia, de febre, & de his quæ ex morbo tuſſi agitãtur, legales cauſæ, chernica, ſiue problemata. Cætera quæ ad illum quidã referunt, partim ex eius opuſculis decerpta, partim omnino aliena conſenſu omniũ ſunt. Hæc de illius uoluminibus. Sex autem

fuere Democriti. Primus hic ipſe. Secũdus Chius muſicus, coætanei ambo. Tertius ſculptor, cuius Antigonus meminit. Quartus qui de templo Dianæ Epheſiæ ſcripſit & ciuitate Samothraca. Quintus epigrammatum poëta clarus & floridus. Sextus Pergamenus orator clarus.

PROTAGORAS.

PRotagoras Artemonis, ſiue ut Apollodorus & Dion in Perſicis ait, Mæandri filius Abderites fuit, ut Heraclides Ponticus in libris de legibus tradidit, qui illum & Thurijs leges dediſſe ait. Vt autem Eupolis in tragœdia quæ inſcribitur Colaces refert, Teius fuit. Ait enim ille,

Ἔνδοθι μὲν ἐστὶ Πρωταγόρας ὁ Τήϊος. hoc eſt,

Eſt intus ille Protagoras iam Teius.

Hic & Prodicus Cæus libros prælegentes ſibi quæſtum faciebant. Plato denique in Protagora graui uoce fuiſſe Prodicum ait. Audiuit autem Protagoras Democritum, uocabaturq́; ſapientia, ut Phauorinus in omnimoda hiſtoria refert. Primus dixit duas omnium rerum eſſe rationes inuicem contrarias, quibus etiam interrogando utebatur, atq; in hunc fermè cœpit modum: Omnium rerũ modus & menſura homo eſt: earũ quidem quæ ſunt ut ſunt, quæ uerò non ſunt tanquam non ſint, dicebatq́; nihil eſſe animã præter ſenſus, ſicut & Plato refert in Theæteto, omniaq́; eſſe uera. Alio autem in loco in hunc cœpit modum: De dijs quidem ſtatuere nequeo, neq; an ſint, nec'ne. Sunt enim Plurima quæ id ſcire prohibeant, quippe & ſumma rei incertitudo & breuis hominis uita. Ob hoc autẽ principiũ operis pulſus ab Athenienſibus eſt, libriq́; illius in foro cremati ſunt ſub præconis uoce à ſingulis, qui illos habebant inueſtigati. Hic primus pro mercede minas centũ exegit, primusq́; tẽporis uires expoſuit, orationumq́; certamina ſpectauit

ſtauit, & ſophiſma his qui contentionis ſtudio delectantur, induxit: & omiſſa mẽte de nomine diſſeruit, ac ſuperficiale & illud leue contentionis genus. Vnde & ipſum Timon mixtum contentioſumq; appellauit, cùm de eo ſic ſcribit.

Πρωταγόρης τ' ἐπίμικτος ἐριζέμεναι εὖ εἰδώς. i.
Protagoras mixtus, ſimul & contendere doctus.

Hic & Socraticum dicendi genus primus mouit, Antiſthenisq; rationẽ, qua demonſtrare nititur cõtradici non poſſe, ut Plato in Euthydemo loquitur, primus iſte uerſauit primusq;, ut ait Artemidorus dialecticus in libro aduerſus Chryſippum, argumẽta ad quæſtiones docuit. Ac primus quam nuncupauit τύλην in quã onera portant, inuenit, ut Ariſtoteles in libro de diſciplina ait. Erat enim uafer, ut memorat ſanè Epicurus, atq; aduerſus Democritum hunc in modũ elatus eſt, cũ ligna dediſſe uiſus eſſet. Diuiſit autẽ orationẽ primus in quatuor, precationẽ, interrogationem, reſponſionẽ, præceptum. Alij ſeptem in partes diſtinxiſſe aiunt, narrationẽ, interrogationem, reſponſionem, præceptum, promiſſionem, precationem, uocationem, quas etiam fundamenta orationis dixit. Porrò Alcidamas orationis quatuor partes dixit, dictionem, pronuntiationem, interrogationem, appellationem. Primum uerò librorum ſuorum de dijs recitauit eum, cuius initium ſuprà poſuimus. Recitauit autem Athenis in Euripidis, ſiue ut quidem uolunt, in Megaclidis domo, ut alij in Lycæo, Archagora Theodoti filio diſcipulo recitante. Accuſauit autem Pythodorus Polyſeli filius unus ex quadringentis. Ariſtoteles Euathlum accuſaſſe ait. Sunt autem qui ſeruantur eius libri hi, Ars contentionis, de lucta, de diſciplinis, de repub. de libertate, de uirtutibus, de * priſco- *ἀρχαίας.

ſtatu, de his quæ ſunt apud inferos, de his quæ non rectè ab hominibus geruntur, de præcepto, cauſa de mercede, contradictionum duo. Et ij quidem eius libri. Scripſit autem & Plato dialogum in eum. Refert Philochorus eo nauigante in Siciliã, nauim qua ferebatur ſubmerſam fuiſſe, idq; Euripidem in Ixione innuere ait. Quidã illum in uia deſeciſſe iter agentem, cũ ad nonageſimũ ætatis perueniſſet annum, ſiue ut ait Apollodorus LXX. *Porrò in ſtudijs philoſophiæ uerſatum annis quadraginta, circa ſeptuageſimam quatarm olympiadẽ claruiſſe. Eſt in hunc noſtrum ita ſe habens epigramma:*

Καί σου Πρωταγόρη φάτιν ἔκλυον, ὡς ἄρ Ἀθηνῶν
 Ἔκποτ' ἰὼν, καθ' ὁδὸν πρέσβυς ἐὼν ἔθανες.
εἵλετο γάρ σε φυγεῖν κέκροπος πόλις, ἀλλὰ σὺ μὲν που
 Παλλάδος ἄστυ φύγες, πλούτεα δ' οὐκ ἔφυγες. *hoc eſt,*

Te quoq; Protagoram redeuntem fertur Athenis
 Iam uetulum media mortem obijſſe uia.
Cecropis urbs potuit, potuiſti Palladis urbem
 Linquere, non potuit ſtyx uiolentia fugi.

Fertur cùm mercedem aliquando exigeret, Euathlusq; illius diſcipulus diceret, ſed nondum quicquam uici, dixiſſe, at equidem ſi uicero, quodcunq; uicero, accipiam neceſſe eſt. ſin uerò tu uiceris id in tuum ius neceſſariò concedet. Fuit autem & alius Protagoras aſtrologus, in quẽ et Euphorion epicedium ſcripſit. Tertius Stoicus philoſopus.

DIOGENES APOLLONIATES.

Diogenes Apollothemidis filius, Apolloniates fuit, uir Phyſicus & eloquentia & ſapientia in primis clarus. Anaximenis auditorẽ fuiſſe Antiſthenes tradit: fuit autem Anaxagoræ temporibus. Hunc ait Phalereus Deme

*metrius in Socratis defenſione Athenis præ nimia inuidia periclitatum de uita. Quæ autem opinatus eſt, ſunt iſta, Elementum eſſe aërem, mundos infinitos, & inane infinitum, denſumq́; aërem, ac rareſcentē, mundos, gignere, nihil ex eo quod non ſit fieri, neque in id quod non ſit corrumpi. Terram eſſe rotundam, atque in medio ſitam, camq́; cepiſſe * conſtantiam ſecundum illam quæ ex calido eſt circunferentiam, ex frigido concretionem ac ſoliditatē accepiſſe. Eſt autem initium operis hoc, Qui docere aliquid inſtituit, ei mea quidem ſententia, operæpretium eſt certum & indubitatum præſtare principium, orationeq́; ſimplici atq; pudica uti.* *σύστασιν.

ANAXARCHVS.

A*Naxarchus Abderites Diomenis Smyrnæi auditor fuit, alij Metrodori Chij auditorē tradunt. Hic ſe ne id quidē ſcire dicebat, quod nihil ſciret. Porrò Metrodorū alij Neſum Chium, alij Democritum audiſſe tradūt. Anaxarchus igitur Alexandro etiam congreſſus eſt, floruitq́; circa c. & x. olympiadem. Inimicum autem habuit Nicocreontē Cypri tyrannū. Et cū illū Alexander aliquando in cōuiuio rogaſſet, quid nā de cœna illa ſentiret, dixiſſe ferunt, cuncta magnifice ô rex, uerùm oportebat iam caput ſatrapæ cuiuſdam apponi, Nicocreontē intuens. Hoc ille ægrè ferens, memor iniuriæ, poſt mortem regis, cùm naui ferretur Anaxarchus, inuituſq́; applicuiſſet Cyprum, comprehenſum eum in* ſaxum cōcauum iniecit, iuſſitq́; ferreis malleis cædi: illum pœnæ ſuæ negligentem, celebre id dictum ingeminaſſe aiunt, Tunde tunde Anaxarchi uaſculum, nam Anaxarchum nihil teris. Iubente uerò illo ipſius præcidi linguam, fama eſt præciſam mordicus in eius faciē conſpuiſſe. Eſt noſtrum in ipſum tale carmen:* *ὅλμον.

Πτύσσετε μᾶλλον ἔτι καὶ μᾶλλον, θύλακός ἐστι
Πτύσσετ', Ἀνάξαρχος ἐν Διὸς ἐστὶ πάλαι
Καὶ σὲ διαστείλαι ὀλίγον διυστερῆ τάδε λέξει
Ῥήματα* περσεφόνη ἔρεο. hoc eſt,
Contrahite in rugas tritū hunc magis ac magis utrem,
Tutus Anaxarchus iam Iouis arce latet.
Et te hæc mox melius diſtinguere uerba iubebit
Percuſſor, ſtygijs & recitare deis.

Hic ob animu cōſtantiam & facilem uictū fortunatus ap-
συφρονίζειν. pellabatur, habebatq; ad emendandū maximam autorita-
tem. Alexandrum enim deum ſe eſſe arbitrantē auertit cū ex ictu quodam ſanguinē illi fluere uidiſſet, digito oſtendens, ita illi ait, Hoc quidem ſanguis eſt, non autem

Ἰχὼρ οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι. hoc eſt,
Ille cruor, diuis qualis ſolet eſſe beatis.

Plutarchus Alexandrum ipſum amicis hoc dixiſſe refert. aliâs item Anaxarchum illi cū præbibiſſet, oſtendiſſe calicem, & dixiſſe:

Βεβλήσεταί τις θεῶν βροτησίᾳ χερί. hoc eſt,
Ferietur aliquis mox deûm humana manu.

PYRRHO HELIENSIS.

PYrrho Helienſis Pliſtarchum habuit patrem, quòd etiam Diocles tradit. Is, ut Apollodorus ait in chronicis, pictor fuit primū, atq; ut Alexander in ſucceßionibus ſcribit, Dryſonē Stilponis filium audiuit, deinde Anaxarchum illi ubique adhærens, ita ut Gymnoſophiſtas in Indiam adierit, Magisq; congreßus ſit. Vnde & nobiliſſimè philoſophiam tractaſſe uidetur, cōmentus modū, quo de omnibus nihil decerneret, neq; quicquam comprehendi poſſe diceret, ut Aſcanius Abderites autor eſt, negabat enim quicquā turpe eſſe aut honeſtū, iuſtum uel iniuſtum,

eadem

eadem ratione & in omnibus nihil uerè eſſe, cæterũ lege atq; conſuetudine cuncta homines facere. Neque enim *eſſe quicquam iſtud potius quàm illud, conſentanea ad hæc illi & uita erat.* Nihil *declinans nihilq; deuitans, ſuſtinebat omnia: currus ſi fortè occurriſſent, & prærupta, & canes, & talia, nihil omnino ſenſibus permittens. Seruatũ autem, ut* Cariſtius Antigonus *refert, à ſequentibus ſe neceſſarijs.* Porrò *Aeneſidemus ipſum de aſſenſu quidẽ retinendo philoſophatum eſſe tradit, nõ tamen imprudenter geſſiſſe ſingula. Vixit autem ad annos fermè* x c. *Cæterùm Antigonus Cariſtius in libro quem de* Pyrrhone *ſcripſit, hæc de illo memorat, ipſum principio quidem obſcurum & pauperem, pictoremq; fuiſſe, ſeruariq; in* Helide *in gymnaſio* λαμπαδιστὰς *nõ infeliciter ab eo elaboratos.* Quin *egredi ſolitũ & ſolitarium uiuere, raròq; apparere domeſticis.* Hoc *autem idcirco facere, quòd audiſſet Indum quendam Anaxarcho exprobrantẽ, quòd nullum doceret uirum bonum fieri. cùm ipſe regias aulas frequens tereret & regibus obſequeretur, ſemperq; eodẽ perſeueraſſe uultu atque habitu, & ſi quiſpiam illum inter dicendum deſereret, ipſe tamen quod cœperat perageret, & quidem cùm in adoleſcentia mobilis fuerit. Sæpe, inquit, peregre proficiſcebatur, nemini quò pergeret prædicens, & quibus uolebat congrediebatur.* Et *cùm aliquando Anaxarchus in ſcrobem incidiſſet, ille pertranſit nihil ei opem ferens.* Idq; *cùm plerique culparent,* Anaxarchus *ipſe laudabat, ut indifferenter & ſine affectu ſe habentem. Cùm ſecum loqui, aliquando deprehenſus eſſet, rogatus cur id faceret, meditor, inquit, bonus ut ſim.* In *quæſtionibus à nemine contemnebatur, quòd obiter ſolumq; ad interrogata diceret, qua ex re factum eſt, ut* Nauſiphanes *adhuc adole-*

ſcent

ſcentulus ab eo captus & allectus. Aiebat enim oportere affectus quidem eſſe Pyrrhonis,ſuiјpſius autẽ uerborũ. Dicebatq; ſæpenumero Epicurũ conuerſationẽ inſtitutumq; Pyrrhonis admiratum,ipſum de ſe percontari aßiduè ſolitum.Tanto autẽ in honore à patria ſua habebatur, ut eum Pontificem conſtituerit, atq; illius gratia philoſophos publico decreto omnes immunitate donauerit.Cõplures item habuit inſtituti ſui,hoc eſt, rerum negligentia & contemptu æmulos.Vnde & illum complectitur mirificè Timon in Pythone,& in illis,quòd liber euaſerit omnibus perturbationibus,ſuperſtitioneq; & uanitate,& captione ſophiſtica,ac dei inſtar inter homines regnarit.

Ὦ γέρον ὦ Πύῤῥων,πῶς ἢ πόθεν ἔκλυσιν εὗρες
Λατρείης δοξῶν τε κενοφροσύνης τε σοφιςῶν,
Καὶ πάσης ἀπάτης πειθοῦς ἀπελύσαο δεσμὰ
Οὐδὲ μέλει σοι ταῦτα μεταλλῆσειν τινὸς αὖρας
Ἑλλάδ᾽ ἔχουσι,πόθεν ἢ,καὶ εἰς ὅτι κυρεῖ ἕκαςα. hoc eſt.
Miror qui tandem potuiſti euadere Pyrrho
Turgentes fruſtra.ſtupidos uanosq; Sophiſtas,
Atq; impoſturæ fallacis ſoluere uincla,
Nec fuerit curæ ſcrutari,Græcia quali
Aẽre cingatur,neq; ubi aut unde omnia conſtent.

Et iterum in Indalmis,

Τοῦτό μοι ὦ Πύῤῥων ἱμείρεται ἦτορ᾽ ἀκοῦσαι
Πῶς ποτ᾽ ἀνὴρ ἔτ᾽ ἄγεις ῥᾷςα μετ᾽ ἡσυχίας
Μοῦνος ἐν ἀνθρώποισι θεοῦ τρόπον ἡγεμονεύων. hoc eſt,
Abs te illud miſere optarim cognoſcere Pyrrho,
Qui fuerit facilis,lætaq; uita tibi,
Solus ut in uiuis gereres te numinis inſtar.

Hunc autẽ Athenienſes etiam ciuitate honorauerũt, ut refert Diocles,quòd Cotyn Thracium interemißet. Piè uerò & cum

& cum ſorore ſua obſtetrice uixit, ut Eraſtothenes *in libro de diuitijs & paupertate refert, quo tempore ipſe publicè auiculas porcelloſq; uenundabat, domúq; indifferenti munditia erat.* Fertur *ob eiuſmodi indifferentiam, & ſcrofam lauare ſolitus, & cũ ſorori quãdoq; ſuccenſuiſſet,* Philiſta *autẽ uocabatur, argueretq; illum quiſpiam ut immemorem inſtituti ſui, non, inquit, muliercula documentũ erit noſtræ indifferentiæ.* Rurſum *cùm ſe inuadentẽ canem repuliſſet, cauſantiq; cuidam, graue, inquit, eſt, & perdifficile hominẽ penitus exuere. Certandum uerò pro uiribus, primum quidem operibus, alioqui uel ratione aduerſum res.* Aiunt *illum & medicamẽta putria, & ſectiones, & uſtiones ſibi ulceri cuipiam adhibitas tanta tuliſſe conſtantia, ut ſupercilia ne contraxerit quidem.* Eius *animi magnitudinẽ &* Timon *in his quæ ſcripſit ad* Pythonem *proſequitur.* Philo *quoq;* Athenienſis *ipſius neceſſarius, illũ* Democriti *meminiſſe, tum etiam* Homeri *dixit, miratũ illum eius uerſiculum, aßiduéq; pronuntiare ſolitum,*

Οἵηπερ τε φύλλων γενεῆ τοίδε καὶ ἀνδρῶν. *hoc eſt,*
Tale quidem genus eſt hominum, quale eſt foliorum.

Amplectiq; quod homines muſcis & auibus comparet. Illos *item perlibenter & ſæpe proferre,*

Ἀλλὰ φίλος θάνε, καὶ σὺ τίη ὀλοφύρεαι αὔτως
Κάτθανε καὶ Πάτροκλος ὅσπερ σέο πολλὸν ἀμείνων. *i.*
Quin tu igitur morere, & plora mihi, amice, uiciſsim.
Nam & perijt Patroclus qui ſe ſuperabat abunde.

Sicut & cætera illius quibus infirmitas & inania ſtudia atq; pueriles hominũ motus indicantur. Poßidonius *autem de illo tale quiddam retulit.* Naui *aliquando ferebatur, & cùm ſocij tempeſtate acti deiectiore eſſent, ipſe tranquillo animo porcellum in naui edentem oſtẽdebat, dicens oportere*

tere ſapientem hanc illius imitari ſecuritatem. Solus hunc Numenius *dogma etiam edidiſſe ait.* Huius *præterea memorabiles iſti fuere diſcipuli,* Eurylochus, *cuius id notatur uitiū.* Aiunt *illū aliquādo ita furore inſtigatum, ut ſumpto uero cum carnibus cocū in forū uſq; perſequeretur, & in* Helide *quæſtionibus eruditorū fatigatū abiecto pallio* Alphæum *tranaſſe fluuium.* Erat *autē* Sophiſtis *infeſtiſſimus, ſicuti &* Timonem *ferunt.* Philo *autē in diſputationibus erat frequentior.* Vnde *&* Timon *de illo ait,*

Οὐ τὸν ἄπ᾽ ἀνθρώπων ἀπόσχολον. αὐτολαλητὴν
Οὐκ ἐμπαιζόμενον δόξης ἐρίδωντε Φίλωνα. *hoc eſt,*
Aut *ſecum meditantem, & ſtrepitu turbaq; remotum,*
Litibus *aut ſtolidæ addictum, famæq;* Philonem.

Hecatæus *præterea* Abderites, *&* Timon Phliaſius *poëta,* Sillorum *ſcriptor, de quo dicemus.* Nauſiphanes *quoque* Teius, *cuius pleriq;* Epicurū *auditorē fuiſſe tradunt, eius diſcipuli fuerunt.* Hi *omnes à magiſtro quidem* Pyrrhonij, *cæterùm à dogmate aporetici & ſceptici, prætereaq; & ephectici, & zetetici appellabātur.* Eſt *enim* Zetetica *philoſophia ſic dicta, quòd ſemper in ueritatis inquiſitione uerſetur.* Porrò *ſceptica, quòd ſemper quærat & nunquā inueniat.* Ephectica *autē dicitur ab euētu, quòd poſt inquiſitionē ambigatur itidem:* Aporetica *uerò quòd eius ſectatores ſemper addubitent.* Atq; *à* Pyrrhone Pyrrhonij, *ut diximus, denominati ſunt.* Enimuero Theodoſius *in ſcepticis capitulis ſcepticā* Pyrrhoniā *minimè appellari oportere ait.* Nā *ſi quidē motus et agitatio mētis alterius cōprehendi à nobis nō poteſt, profectò* Pyrrhonis *affectū ignorabimus.* At *ſi illum ignoremus,* Pyrrhonij *haudquaquā dicemur, præterquā quòd neq;* Pyrrho *primus ſceptices inuentor fuerit, neque ea dogma aliquod habeat.* Rectius

autem

autē diceretur Pyrrhonis moribus ſimilis. Eius ſectæ principem Homerū fuiſſe pleriq; autumāt, quòd is in ſuis ſcriptis de rebus eiſdem præter cæteros aliàs aliter loquitur, neq; certò quicquā in rebus pronuntiat ac fert ſententiā. Deniq; & ſeptem ſapientes in hoc genere fuiſſe uerſatos, quorū illa ſint, Nihil nimis, & ſponſioni adiacet damnum, quo ſignificetur qui fideiuſſor exiſtat, illū è ueſtigio certa cōpertaq; incōmoda ſubſequi. Archilochū item & Euripidem id genus exercuiſſe, ubi Archilochus quidem ait:

Τοῖς ἀνθρόποισι νοῦς Γλαῦκε Λεπτίνε ὦ παῖ
Γίνεται θνητοῖς ὁκοίην ζεὺς ἐφ᾽ ἡμέρην ἄγει. hoc eſt,
Ea mens eſt hominibus, Glauce Leptine fili,
Qualem mortalibus in dies Iuppiter mittit.

Item Euripides,

Τί δῆτα τούτους τοὺς ταλαιπώρους φρονεῖν
Βροτοὺς λέγουσι; ϰοῦ γὰρ ἐξηρτήμεθα,
Δρῶμεν τοιαῦτ᾽ ἂν εὖγε τυγχάνῃ θέλων. hoc eſt,
Sentire uerò quippiam quid hos ferunt
Homunciones: nam neſcimus id quidem
An rectè agamus, an ſecus quod quis uelit.

Sed & Xenophanes, et Zeno Eleates, ac Democritus ſecundū eos ſceptici ſunt, ex quibus Xenophanes quidē ait:

Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις ἀνὴρ ἴδεν, οὐδέ τις ἔσαι,
Εἰδὼς. hoc eſt,
Nemo aliquid certò nouit, uel nouerit unquam.

Zeno autem motum tollit dicens, omne quod mouetur, neq; in quo eſt mouetur loco, neque in quo non eſt. Porrò Democritus excluſis qualitatibus, aut ait lege calidum, aut lege frigidum. Eſt autem cauſa atomi & uacuum. Ac rurſus: Cauſæ quidē nihil nouimus, nam ueritas in profundo eſt. Plato item id quidem quòd uerum ſit dijs, deorumq; filijs concedit, cæterùm rationem probabilem perquirit.

Euripides quoq; dubitat an uiuere ſit emori moriq́; uiuere mortales putent, ait enim:

Τίς δ' οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν,
Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν νομίζεται βροτοῖς; *hoc eſt,*
Quis uouit autem an uiuere hoc ſit emori,
An emori hoc ſit quod uocamus uiuere?

Empedocles item quædam uix dici poſſe, alia neq; auditu percipi, neq; mente comprehendi ait, idq́; ſolum probari quod quiſq; putarit. Heraclitus itidem de rebus maximis coniectandum adſtruendumq́; eſſe quippiam temere negat. Hippocrates item ambiguo atq; humano more loquitur, atq; longè antè Homerus,

Στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν πολέες δ' ἔνι μῦθοι. i.
Lingua uolubilis eſt hominum uerbisq́; referta. &
Ἐπέων δὲ πολὺς νόμος ἔνθα καὶ ἔνθα. *hoc eſt,*
Verborum hinc atq; hinc ingens eſt copia cuiuis. &
Ὁποῖον κ' εἴπησθα ἔπος, τοῖον κ' ἐπακούσαις. *hoc eſt,*
Quale prior dixti, reddetur tale uiciſsim.

Aequas uerborum uires obiectionesq́; ſignificans. Itaque huiuſmodi ſceptici ſectarum omnium dogmata euertere perſtabant, nihil ipſi dogmatis afferentes, atq; cæterorum tantum enuntianda dogmata atq; enarranda proponentes nihil definiendo, neq; hoc ipſum quidem etiam, & ipſum quoq; nihil definire tollebant, dicentes illud, nihil definimus. Nam profectò definirent. cæterùm ſententias aliorum proferimus noſtræ infirmitatis indicium, perinde ac ſi annuentes hoc indicare, poßibile eſſet. At uoce definiemus nihil. Ex eo igitur quod dicunt nihil definimus, morbus qui ἀῤῥεψία *dicitur, quòd neutram in partem ſententiam propenſius inclinet inſinuatur. Ac per id ſimiliter quod proferunt, nihil magis, atque id, omni rationi ratio*

obiecta

obiecta reperitur, & ſimilia. Dicitur autem nihil magis etiam poſitiuè de quibuſdam quaſi ſimilia ſint, ut nihil magis pirata malus eſt quàm mendax. Verùm ab huiuſmodi ſcepticis non poſitiuè, ſed negando dicitur, ſicuti ab improbante cùm dicitur, non magis Scylla fuit quàm chimæra. Ipſum uerò magis aliquando per comparationem pronũtiatur, ut cùm dicimus, magis dulce mel, quàm uuam eſſe, aliquãdo item poſitiuè, aut per negationem, ut cùm dicimus magis prodeſt uirtus quàm obeſt. Significamus enim uirtutem prodeſſe non obeſſe: Verùm & ipſam uocem nihil magis ſceptici tollunt. Sicuti enim non magis eſt prouidentia quàm non eſt, ita & ipſum nihil magis, nihil magis eſt quàm non eſt. Significat igitur & ea uox, ſicut & Timon in Pythone ait, nihil definire, uerùm hærere ambiguum. Porrò quæ uerbis omnibus ineſt uox, ea quoq; cogit aſſenſus detentionem. Nam ſi quidem diſſidentibus rebus, uerba tantundem ualeant, ueritatis ignoratio ſequitur, ne huic quidem rationi deeſt ratio quæ aduerſetur. Quæ & ipſa cum ſuſtulerit reliquas à ſemetipſa ſublata peribit, non ſecus atq; medicamenta, quæ ubi epota prius materiam exhauſerint, & ipſa egeruntur ac pereunt. Aiunt autem dogmatici ſe non modò non tollere, uerùm & aſſerere & confirmare rationem. Solùm itaq; miniſtris utebantur, rationibus. Neq; enim fas erat rationem à ratione non tolli, quemadmodum dicere conſueuimus, locum non eſſe, & locum omnino dicere oportet, & ſi non dogmatis at demonſtrationis ratione. Nihilq; ſecundum neceſſitatem fieri, & tamẽ neceſſitatẽ dicere oportet. Tali quodam interpretationis modo utebantur, res non eiuſmodi per naturã eſſe, quales uiderentur, ſed uideri tantum, atq; ea inquirere dicebãt, non quæ intelligerent, quod*

*ἐποχήν.

C enim

enim intelligitur liquet, ſed quæ ſenſibus perciperentur ac communicarent. Eſt igitur Pyrrhonis ratio memoria quædam earum rerum quæ uidentur, ſiue quomodolibet intelliguntur, ſecundum quam omnia omnibus conferuntur. eaq; comparata utiliſſima, plenaq; perturbationis eſſe cernuntur, ſicut ait Aeneſidemus in introductione in Pyrrhonia. *Porrò ad ea quæ in ſpeculationibus ſunt oppoſitiones, cùm prius oſtenderint quibus modis res perſuadeant, eiſdem autoribus illarum fidem tollunt. Nam perſuadere quidem ea quæ ſecundum ſenſus concorditer ſe habent, & quæ nunquam uel certè rarò incidũt.* *Conſueta item, & quæ legibus uiſa ſunt diſtincta atque admirationi habita. Demonſtrabant itaq; ex his quæ contraria ſunt perſuaſiones æquales eſſe perſuadentibus. Porrò ambigua ſecundum concordiam earum rerum quæ uel aſpectu uel intelligentia percipiuntur, decem modis tradebant, quibus ſubiecta differre uidebantur. Ex his primus eſt qui conſtat ex animalium indifferentijs ad uoluptatem & dolorem, commoda & incommoda. Ex eo autem colligitur non eaſdem ac eiſdem imaginationes incidere, quodq; eam pugnam neceſſariò ſequitur ambigere, quippe animalium alia ex ſeq; coitu gigni, ut ſunt quæ in igni uiuunt, quæ πυρίβια uocãtur: phœnixq; Arabicus atq; teredines, alia itẽ ex congreſſu, ut ſunt homines & cætera: atq; alia, ſic alia ſic cõparata ſunt. Quocirca etiã ſenſibus differunt, nam aquilæ acutiſſimè uident, canis ſagaciſſimè olfacit. Eſt igitur conſentaneum quæ differenter oculis incidunt, eorum itidem differre phantaſmata. Nam capræ quidem uirgulta alimento eſſe, homini autem amara atq; inſuauia. Cicutam quoq; coturnici nutrimentum, homini inferre perniciem. Suem item* * *ſimum edere, quem minimè equus attingat. Secundus ex*

* ἀπίνα(?)ʃος.

homi

hominum ingenijs per gentes comparationesq́; colligitur. Demophon enim menſis præfectus Alexandri ad umbram calefiebat, ſoleq́; rigebat. Andron item Argiuus, ut ait Ariſtoteles, per arida Lybiæ loca abſque potu iter agebat. Alius item medicinæ, agriculturæ alius, alius mercaturæ ſtudioſus eſt. Atque iſta quidem alijs proſunt, alijs obſunt, qua ex re continendus aſſenſus eſt. Tertius ex differentibus ſenſuum poris accipitur. Nanq; malum aſpectui quidem *pallidum, guſtui dulce, tactui leue, olfactuiq́; fragrantia odoris gratiſſimum incidit. Eademq́; forma pro ſpeculorum uarietate non eadem cernitur. Conſequens igitur eſt, quod apparet non magis id eſſe quàm aliud. Quartus, circa affectus communiter uiciſſitudinesq́; uerſatur, puta ſanitatem, morbum, ſomnum, euigilationem, gaudium, triſtitiam, iuuentam, ſenectam, audaciam, metum, indigentiam, copiam, amicitiam, odium, calorem, frigus, quòd uidelicet reſpiretur ac uiciſſim ſpiritus meatus intercludantur. Diuerſa ita uidentur quæ incidunt præter diſpoſitiones quaslibet. Neque enim qui ueſani ſunt præter naturam ſe habent. Quid enim illi magis quàm nos? nanq; & nos ſolem ueluti ſtantem intuemur. Theon autem Tithoreus Stoicus dormiens in ſomnis ambulabat, Periclisq́; ſeruus in ſummo tecto. Quintus circa leges atque instituta, fabuloſasq́; probationes, atque artificialia fœdera, dogmaticasq́; opiniones uertitur. In eo continentur quæ de honeſtis ac turpibus, uerisq́; & falſis, deq́; ſummo bono, de dijs, & generationibus, & corruptione omnium quæ apparent, diſputantur. Denique quòd apud alios iuſtum, apud alios iniuſtum eſt, idemq́; alijs bonum alijs malum putatur. Nam Perſis quidem filiabus miſceri legitimum eſt. Id uerò Græcis nefarium exiſtimatur. Atque

*ὠχρὸν.

Maſſagetæ, ut Eudoxus quidem in primo periodi refert, uxores habent communes, Græci eam communionem deteſtantur. Cilices item latrocinijs gaudent, Græci non. Sic de dijs quoq; alij aliter ſentiunt. Quippe illorum prouidentiam alij confitentur, alij negant. Aegyptij quoq; condientes ſepeliunt corpora, Romani uerò incendentes, Pæonesq́; in ſtagna proijciunt. Vnde circa ueri profeßionem continetur aſſentio. Sextus in congreßionibus, ſocietatibusq́; conſiſtet, ſecundum quem liquidè nihil per ſe & integrè apparet, ſed cum aëre ac lumine, liquido ac ſolido, calore, frigore, motu, euaporatione, ac uiribus alijs. Conſtat enim purpuram colorem ſuum uarium præ ſe ferre ad ſolem ac lunam & lucernam. Color item noſter diuerſus ſub meridiem apparet. Et ſol itidem qui à duobus in aërem tollitur, lapis in aqua facilè transfertur. At enim grauis exiſtens ab humore leuigatur, ſiue leuis ab aëre grauatur. Ignoramus igitur quid ſeorſum ſit, ueluti in unguento oleum. Septimus circa ſubſtantias & poſitiones quaſdam, & loca, & ea quæ in locis ſunt uerſatur, per eum quæ uidentur magna eſſe, modica apparent, ut ſi quadrata, rotũda, plana, tumere, recta, obliqua, pallida coloris alterius. Sol deniq; longius quàm ſit abeſſe uidetur, monteſq́; procul in morẽ nebulæ, & plani leueſq́;, propè aſperi eſſe cernuntur ac prærupti. Sol itidem oriens quidẽ alius uidetur, alius cùm medio cœlo ſe fuderit. Atq; idem corpus in nemore aliud, aliud in aperta terra apparet, effigieſq́; præter propriã poſitionẽ, ut columbæ collum in conuerſione uidetur. Quoniã igitur extra loca & poſitiones iſta conſiderari nequeunt, illorum quoq; natura ignoratur. Octauus qui præter ſuas quãtitates ſiue calore uel frigore, uelocitate uel tarditate, ſiue pallore, ſiue colore quouis alio conſiſtit.

ſtit. Nanq; uinum modicè ſumptum firmat ac roborat: immodicè, ſtatum mentis euertit: idem de cibo & ſimilibus. Nonus eſt qui præter ſolennem naturæ morẽ, uel nouum, uel rarum contingit. Nam terræ motus apud quos crebro contingunt admirationi non ſunt. Sol itidem quia quotidie cernitur. Decimus ex alterna collatione conſtat, puta graue ad leue, forte ad imbecillum, maius ad minus, ſuperius ad inferius. Dextrum autem nõ per naturam dextrum eſt, uerùm ex ſiniſtri collatione intelligitur: nam ſi tollatur ſiniſtrũ, dextrum nõ erit. Eadem ratione & pater, & frater, uelut ad aliquid dicuntur, & dies ueluti ad ſolem, atq; omnia ueluti ad mentẽ. Quæ igitur ad aliquid dicuntur, per ſeipſa incognita ſunt. Atq; hi quidem decem modi ſunt quos prædiximus. Cæterùm Agrippa his quinq; alios inuexit, cum uidelicet qui ex diſſonantia colligitur, & qui in infinitum progreditur, & eum qui ad aliquid dicitur, quiq; ex ſubiectione, & qui ex mutua ſucceßione conſtat. Qui igitur ex diſſonantia eſt, quæſtio quæcunq; fuerit apud philoſophos propoſita quæ ex conſuetudine, ingentis pugnæ & perturbationis plena oſtẽditur. Qui uerò in infinitum procedit, quod quæſitum fuerit affirmari minimè permittit, quòd aliud ab alio fidem capiat, atque ita in infinitum res procedat. Qui autem ad aliquid, nihil percipi per omnia dicit, ſed cum altero: quocirca & ignota eſt. Porrò tanquam ex probato conſtat modus, cùm putant quidam ex ſeipſis principia rerum oportere admittere, ut certa ac indubitata, neque ultrà debere inquiri quod ſtultum atque inane eſt. Contrarium enim quiſpiam ſubijciat. Per inuicẽ autem modus cõſiſtit, cũ quod quæſitã rem firmare debere debuit, ipſum opus habet ab eo quod quæritur fidẽ capere, puta ſi poros quiſpiã icciirco eſſe aſſeue-

ret quòd uapores fiant, ipſum ad affirmationem ſumit, quod minimè debuit. Tollunt autē iſti omnē demonſtrationem, omneq; iudicium, & ſignum, & cauſam, & motum,
*μάθησιν. atq; *diſcentiam, & generationē, & quod natura quippiā aut bonum aut malum ſit. Omnis enim, aiunt, demōſtratio, aut ex demonſtratis rebus cōſtat, aut ex non demonſtratis. Si igitur ex demonſtratis, & illa demonſtratione aliqua egebūt, atq; ita in infinitū pergetur. Sin uerò ex nō demonſtratis, ſi omnia, ſi quædam, ſi unum etiā ſolum diſsideat, totum demonſtratione carere. Quòd ſi uidentur, inquiunt, quædā eſſe quæ demōſtratione nō egeāt, mira illorū ſcientia eſt, & mens, ſi non intelligūt hoc ipſum in primis quod fidem habeat ex eis probatione indigere. Neq; enim quatuor eſſe elemēta, inde aſtruendū eſt, quòd quatuor ſint elementa. Præterea ſi negentur particulares demōſtrationes, generalem quoq; demonſtrationem tolli neceſſe eſt. Vt autem ſciamus demonſtrationē, iudicium erit neceſſarium. Itidem, ut iudicium eſſe nouerimus, demonſtratione opus erit. Vnde ſi utraq; cùm adinuicem referantur incomprehenſibilia ſunt, quonam modo percipiantur quæ manifeſta ſunt, ſi ignoretur demonſtratio? Quæritur autem num talia appareant: uerū ſi per ſubſtantiam ita ſe habeant, ſtultos dogmaticos dicebant. quod enim ex tanquam probato concluditur, non contemplationis, uerùm poſitionis rationem habet. Porrò eadem ratione etiam de impoßibilibus argumentari liceret. Cæterùm qui arbitrētur minimè oportere ex his quæ ſecundum circunſtantiam ſunt uerum iudicare, neq; ex his quæ ſecundū naturam ſunt leges ferre eos dicebant modos rerum omniū ſibi diffinire, nequaquam intuētes quod manifeſtum eſt, omne id ſecundum reluctationem affectumq; apparere. Aut igitur uera omnia eſſe, aut falſa

omn

*omnia dicendum eſt. Sin autē quædā uera ſunt, quonam ea
diſcernemus modo? Neq; enim ſenſu quæ ſecundum ſenſum
ſunt, cū omnia illi uideantur æqualia, neq; intelligentia ob
eandem cauſam. His autem exploſis, nulla iudicādi uis reli
qua cernitur. Qui igitur, inquiunt illi, de aliqua ſiue ſen-
ſibili ſiue intelligibili re aſtruit, prius quæ de ea re ſunt
opiniones conſtituere debet: alij enim iſta, alij iſta abſtule-
runt. Neceſſe eſt autem uel ſenſu uel intelligentia iudicari:
Cæterùm de utriſq; contentio eſt. Non igitur poßibile eſt,
opiniones de rebus ſenſibilibus intelligibilibusq; iudicare.
Atqui ſi propter eam quæ eſt, in intelligentijs pugnam o-
mnibus renuntiandum eſt, tolletur mēſura ad quam cūcta
diligenter exacta uidentur. Omnia igitur æqualia arbitra-
buntur. Ad hæc, aiūt, qui nobiſcum diſputat quod apparet
probabile ſit nec'ne, ſi quidem probabile eſt, nihil aduerſus
illum dicere potuerit, cui contrà uidetur. Sicut enim ipſe
probabilis eſt qui perſpicuum eſſe affirmat, ita & aduerſa
rius. Sin autē non probabilis, neq; ipſi crederetur qui clarū
eſſe ac manifeſtum dicit: quod autem perſuadet, uerum eſſe
arbitrandum non eſt. Neq; enim idem omnibus perſuadet
neq; eiſdem ſemper. Fit autē perſuaſio etiā præter id quod
extrinſecus eſt, ſiue præter dicentis opinionem, ſiue præter
curam, ſiue præter ſuauitatem, ſiue præter conſuetudinem
ſiue præter id quod gratum eſt. Tollebat autem & iudici-
um iſta ratione. Aut iudicatum eſt iudicium aut iniudicatū
eſt: at ſi quidem iniudicatum eſt, improbatum conſiſtit ex-
ciditq; à ueri falſiq; iudicio. Sin uerò iudicatum, unum erit
eorum quæ per partes iudicantur. Itaq; ſi idem eſt, & iu-
dicare & iudicari, id quoq; quod iudicium iudicauit ab al
tero iudicabitur, illudq; rurſus ab alio atque in infinitum
procedet, præterquam quòd de iudicio ſententia con-*

cors non eſt, alijs hominem iudicium eſſe, dicentibus alijs ſenſum, alijs rationem, quibuſdam item perceptibilem imaginationem. Atqui homo quidem & ſecum & cū alijs diſſidet, quod ex legum conſuetudinumq́; differentijs conſtat. Porrò ſenſus falluntur mentiunturq́;, ratio autē diſcordat, perceptibilisq́; fantaſia ab animo iudicatur, animusq́; ipſe uarijs motibus circumagitur. Hac ergo ratione ignotum eſt iudicium, ac per id ueritas quoq́; ignoratur. Signū item eſſe negant. Nam ſi quidem ſignum eſt, inquiunt, aut ſenſibile eſſe neceſſe eſt, aut intelligibile. At ſenſibile non eſt: nam ſenſibile commune, ſignum uerò proprium eſt, ac ſenſibile ſecundum quidem differentiam, ſignum uerò eorum, quæ ad aliquid dicuntur, eſt. Intelligibile itidem non eſt. Nam intelligibile non eſt, ſiue quod appareat ex eo quod uidetur, ſiue quod non appareat ex eo quod non uidetur, ſiue quod non uidetur ex eo quod apparet, ſiue quod uidetur ex eo quod non apparet: nihil autem horum eſt, non igitur ſignum. Ex eo autem ſequitur nihil incertum comprehendi poſſe. Nam per ſigna dicuntur obſcura ac incerta comprehendi poſſe. Cauſam itidem hac ratiocinatione tollunt: Cauſa eorum quæ ad aliquid dicuntur, eſt, quippe ad cauſale. Quæ uerò ad aliquid dicuntur, ſolùm intelliguntur, non autem exiſtunt, cauſa igitur tantum intelligitur. Nam ſi quidem cauſa eſt, id deeſſe non debet cuius dicitur cauſa, alioqui cauſa non erit. At quemadmodum pater, niſi adſit is ad quem pater dicitur, nequaquam pater eſt, ita & cauſa. Non autem adeſt ad quod cauſa intelligitur, neque enim generatione neque corruptione, neque aliud quippiam, non ergo cauſa eſt. Atqui ſi quidem cauſa eſt, aut corpus, aut incorporea eſt cauſa, aut certè incorporale incorporalis. Nullum eſt autem horum, non igitur eſt cauſa. Nam utraq́; eandem habent naturam: & ſi alte-

rum dicitur cauſa, quantum attinet ad corpus, & reliquũ corpus cùm ſit, efficietur cauſa. At ſi communiter ambo cauſæ erunt, nihil erit incommodi. Porrò incorporeum incorporei nequaquam cauſa erit, ob eandem rationem: incorporeum item corporis cauſa non erit, quia nihil incorporeum corpus facit. Corpus itidem incorporei cauſa non eſt, quia quod fit ex patiente ſubiecta materia eſſe debet. Nihil autem patiens ex eo quod incorporeum ſit, nec ab aliquo quidem fit. Non eſt igitur cauſa. atq; ita colligitur minimè ſubſiſtere principia rerum. Aliquid enim ſit neceſſe eſt quod facit atq; operatur. Enimuero neq; motus eſt: nam quod mouetur uel in loco ubi eſt, uel in eo ubi non eſt mouetur, non in loco ubi eſt, in quo autem non eſt, neq; mouetur, non eſt igitur motus. Diſciplinas item hoc modo auferebant. Si quid, aiebãt, docetur ſiue quod eſt eo ipſo quod eſt, ſiue quod non eſt, eo ipſo quod non eſt, docetur. Neq; uerò quod eſt, eo ipſo quod eſt docetur. Nanq; natura omnium quæ ſunt, omnibus patet, atq; cognoſcitur id quod non eſt, eo quod non eſt. Ei quod non eſt, nihil contingit, ita ne doctrina quidem, neq; generatio quidem ipſa, inquiunt, eſt. Neq; enim fit quod eſt, cùm iam ſit: neq; quod non eſt, neq; enim ſubſiſtit. Quod autem non ſubſiſtit, neq; eſt, neq; fieri quidem meruit. Natura quoq; bonũ aliquod aut malum eſſe, ita negant. Si quid, aiunt, natura bonum aut malum eſt, omnibus bonũ aut malum eſſe debuit, quemadmodum & nix omnibus æquè frigida eſt: nullum eſt autem bonum aut malum quod ſit commune omnium, non igitur eſt natura bonum aut malum. Aut enim omne quod à quopiam exiſtimatur bonum dicendũ eſt, aut contrà. At omne dicendum non eſt: nanq; idem ab aliquo putatur bonum, ſicut uoluptas ab Epicuro, ab aliquo è conuerſò malũ, ni-

mirum ab Antiſthene. Contingit igitur id quod fieri non poteſt, idem & bonum eſſe & malum. Quòd ſi non omne quod ab aliquo putatur, bonum dixerimus, neceſſe erit nos diſcernere opiniones, quòd per parem rationum uim poſsibile non eſt. Ignoratur itaq; quòd ſit natura bonum. Licet autem totum concluſionis illorum modū ex his quæ relinquere monumētis animaduertere. Quanquàm Pyrrho quidem ipſe nullum reliquit opus, uerùm diſcipuli & neceſſarij eius, Timon & Aeneſidemus, Numenius ac Nauſiphanes, atq; alij huiuſmodi, quibus obſtrepentes dogmatici aiunt illos comprehēdere et decernere. Nam in eo quod arguere, & cæteros euertere conantur profectò comprehendunt, atq; in eo ipſo & aſſerunt et dogmata aſtruunt. Nam cùm ſe nihil diffinire aiunt, omniq; rationi contrariā obiectam eſſe rationem, ea ipſa & definiunt & proferunt. Aduerſus quos illi reſpondent. Atqui ea quæ patimur, ut homines fatemur: nam & quòd dies ſit, quòd ſit generatio, quodq; uiuamus, & cætera in hunc modum, quæ in uita noſtra manifeſta ſunt ſcimus: cæterùm in his quæ dogmatici aſſerunt, ea ſe ratione comprendere dicentes, ueluti de incertis neutiquam conſentimus, ſolas uerò paſsiones agnoſcimus. Nam & nos uidere confitemur, noſq; intelligere ſcimus: uerùm quo pacto uideamus, aut intelligamus, ignoramus. Quin quòd hoc album uideatur narrādo dicimus, nō aſſerendo an reuera ita ſit. Porrò de ea uoce qua nihil nos diffinire dicimus, atq; ſimilibus quæ dicuntur dogmatibus, neq; enim ſimilia ſunt his quæ illi aſſerunt, puta quòd globoſus ſphæræ inſtar ſit mundus. Nam id quidem incertum eſt. Hæ uerò certæ conſenſiones ſunt. In eo itaq; quod nihil diffinire dicimus, neq; hoc ipſum diffinimus. Rurſus illos dogmatici uitam etiam tollere aſſerunt, dum omnia ex quibus

bus uita conſtat euertunt. at contrà eos illi mentiri aſſeuerant,non enim uiſum ſe auferre, ſed quomodo ſe habeat uis uidendi ignorare ſe dicunt. Atq; quod apparet ponimus, non quòd tale,quale cernitur,ſit. Nam quod urit ignis ſentimus,uerùm an habeat incendendi naturam, non pronuntiamus, quodq; moueatur quiſpiam, & quòd pereat uidemus, uerùm iſta quo pacto fiant ignoramus. Eis igitur, aiunt,ſolùm reluctamur,quæ in conſpicuis rebus proximè aßiſtunt incerta.Namq; dum ſtatuam eminētias habere dicimus,quod uidetur exponimus:cùm uerò nō habere eminentias aſſerimus,nō iam quod cernitur, ſed aliud dicimus. Vnde & Timon in Pythone *ait,non exceßiſſe conſuetudinem:at in* Indalmis *ita dicit:*

Ἀλλὰ τὸ φαινόμενον παντὶ σθένει οὗπερ ἂν ἔλθῃ.

Hoc *eſt,*

Quod uerò apparet tota ui utcunq; profectum.

Atq; rurſus in libro de ſenſibus: Quòd, inquit, iſtud dulce ſit non pronuntio, quòd autem uideatur aſſentior. Aeneſidemus *quoq; in primo de* Pyrrhonis *rationibus, nihil ait per modum dogmatis diffinire* Pyrrhonem, *propter contradictionem,uerùm quæ ſunt conſpicua ſequi. Eadem fermè ait in libro contra philoſophiā, & in libro de quæſtione.* Zeuxis *itidē* Aeneſidemi *neceßarius in libro de duplicibus rationibus.* Antiochus *item* Laodicenus & Apelles *in* Agrippa *ea ſolùm ponunt quæ uidētur. Eſt igitur iudicium ſecundum* Scepticos *quod uidetur, ſicuti &* Aeneſidemus *ait : ea in ſententia &* Epicurus *fuit.* Porrò Democritus *nihil ſe noſſe ait eorum quæ uidentur. Quædam uerò ex his ne eſſe quidem. Aduerſus huiuſmodi iudicium, eorum nimirum quæ uidentur,dogmatici aiunt ab eis ipſis uarias fantaſias incidere, quemadmodum à turre uel*

rotund

rotunda,uel quadrata. Scepticus ſi neutrum præfert ſine effectu erit: ſin uerò alteram ſequitur, non iam, inquiunt æquas uires his quæ uidentur reddet. Ad quos aiũt Sceptici, *quòd quando uariæ incident imaginationes utraſque uideri dicemus,atq; ideo uiſibilia ponere quia uidentur.* Poſtremò *autem Sceptici finem aiunt,nihil quicquam definire neq; pronuntiare, quam rem ſequatur umbræ in morẽ animi tranquillitas atq; conſtantia,ut ait & Timon & Aeneſidemus.*Neq; *enim iſta aut fugeremus aut eligeremus,quæ in nobis ſunt,quæ uerò in nobis non ſunt,ſed per neceßitatem uitare nõ poßumus,ut eſt eſurire,& ſitire, & dolere.* Neque *enim iſta ratione auferri poſſunt. Dicentibus uerò dogmaticis, poſſe uiuere Scepticos non detrectando, ſi iubeatur etiam patrem necare,reſpondent illi de dogmaticis, quo modo uiuere poterit & abſtinere quæſtionibus, non de rebus uitæ communis & obſeruandis.Itaq; & eligimus aliquid ex conſuetudine, & fugimus, & legibus utimur.*

*ἀπάθειαν. *Sunt qui dicant Scepticos finem dixiſſe *tranquillum animi ſtatum,ſunt qui manſuetudinem.*

TIMON NICAEVS.

Timon Apolloniates Nicæus, *de quo in primo cõmentariorum in Sillos libro diximus, quod opus ſuum ille* Tiberio Cæſari *dedicauit,* Timonem *aſſerit patre* Timarcho, *genere* Phliaſium *fuiſſe, iuuenemq; ſaltationi operam dediſſe,choreaſq; duxiſſe,poſtea uerò mutata ſentẽtia* Megara *ſe ad* Stilponem *contuliſſe,qui cùm diutius commoratum,rurſus in patriam rediſſe, uxoremq; duxiſſe.* Tum *in* Elidem *ueniſſe cum uxore ad* Pyrrhonem, *ibiq; moratum eſſe, quoad illi filij nati eſſent, quorum qui maior natu erat,* Xanthum *uocaſſe,medicinamq; docuiße,uitæ etiamnum & inſtituti ſui ſucceßorem reliquiſſe.* Erat *autem, ut*

& Sot

& Sotion in decimo teſtatur, eloquentia & ſapientia inſignis, qui cùm egeret alimẽtis, ut Helleſpontum Propontidemq́; conceßit, atq; in Chalcedone philoſophiam, & oratoriam exercens, multum admirationis emeruit. Hinc iam locupletior factus, Athenas profectus eſt, atq; illic ad obitum uſq; perſeuerauit, cùm breue tempus Thebis egiſſet. Quin & Antigono Regi & Ptolemæo Philadelpho cognitus & charus fuit, ſicuti ipſe in Iambis atteſtatur. Erat autem, inquit Antigonus, & potationis ſtudioſus, atq; Philoſophis interdum uacabat. Nam & poëmata conſcripſit, & uerſus, tragœdias, & ſatyras, et comœdias triginta, tragœdias uerò ſexaginta, Sillos item & cinædos. Feruntur eius & libri uarij ad uiginti uèrſuũ millia producti, quorum & Antigonus Caryſtius meminit, qui uitã ipſius cõſcripſit. Sillorum uerò libri tres ſunt, in quibus utpote ſcepticus in dogmaticos omnes maledicta atq; conuitia ingerit, ex his primus planam atq; perſpicuam habet interpretationem, enarrationis in modum. Porrò ſecundus & tertius dialogi ſpeciem tenent. Videtur autem Zenophanem Colophontum de ſingulis percontari, atq; ille ſibi reſpondere. Atq; in ſecundo quidem de antiquioribus, in tertio autem de poſterioribus agit. Vnde illum quidem epilogum inſcripſere. Primus autem eadem continet, prætérquam quod poëſis illa ex perſona ſua eſt. Hoc autem illius fuit initium:

Ἔσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονες ἐςὲ σοφιςαί. i.

Nunc mihi adeſte omnes gens importuna ſophiſtæ.

Hunc ego luſcum didici. Nam & ipſe Cyclopem ſe appellabat. Fuit & alter Timon hominum oſor. Fuit autem hic philoſophus Timon hortorum ſtudioſus maximè, ac ſolitudinis amans, quemadmodum & Antigonus refert. Fertur

Hier

Hieronymus Peripateticus de illo dixiſſe, Sicut apud Scythas & qui fugiunt, & qui perſequuntur ſagittas torquēt, ita & apud philoſophos, alij perſequendo diſcipulos capiunt, alij fugiendo, quemadmodum & Timon. *Erat autem acri ingenio ad percipiendum, atq; ad irridendum promptus & uehemens, literatorq; illuſtris, & ut poëtis fabulas ſcriberet, ac tragœdias conderet in primis ualebat. Alexādrum enim &* Homerum *tragœdiarum ſocios accerſere gaudebat. Et facillimè ferebat cùm uel ab ancillis uel à canibus perturbaretur, nihil æquè ſtudēs, atq; tranquillā uitam apprehendere. Aiunt Aratum ab illo quæſiſſe, quo pacto quiſpiam* Homeri *poëma ſine menda conſequi poſſet, illumq; dixiſſe, antiqua ſi incidat in exemplaria, non ea quæ nuper emendata ſunt. Neglecta quoq; apud illum poēmata iacebant aliquando & corroſa, adeò ut cùm &* Zopyro *oratori quiddam recitaret, euolueretq; uolumen, & quod occurreret legeret, in medio ferme operis principiū notarit auulſum, lego catenus ignorās. Adeò uerò frugi ac facilis in uictu erat, ut nullum prandij tempus obſeruaret. Aiunt autem ipſum cùm uidiſſet Arceſilaum aſſentatorem incedentem medium dixiſſe, quid huc tu ueniſti ubi nos liberi ſumus? Aſsiduè dicere ſolitus erat in eos qui ſenſus cū animi atteſtatione dijudicant. Conuenit Attagaſq; &* Numenius: *conſueuerat & iſta ludere. Ad eum enim qui cuncta mirabatur ait, quid autem non miraris, quia tres cùm ſimus, quatuor habemus oculos? Erat autem ipſe unoculus, &* Dioſcorides *diſcipulus eius. Rogatus autem aliquando ab Arceſilao cur ex Thebis adeſſet, ait, ut uos in aperto intuens rideam. Arceſilaum tamen cùm in Sillis carperet, laudauit illum in eo libro qui inſcribitur, Arceſilai de cœnis. Huius ſucceſſor, ut Menedotus refert, nemo fuit, ſed eius*

defic

deficit inſtitutum donec illud Ptolemæus Cyrenæus inſtaurauit. Porrò Hippobotus & Sotion, ipſius auditores fuiſſe tradunt Dioſcoridem Cypriũ, et Niolochũ Rhodium Euphranoremq́; Seleucium, & Praylum à Troade, qui adeò conſtanti animo fuit, ut tradit Philarchus hiſtoricus, ut pateretur ſe iniuſtè, ut proditorem affici ſupplicio, ciues ne uerbo quidem ſupplicatus. Euphranorem autem Eubulus Alexandrinus audiuit. Eubuli uerò Ptolemæus auditor fuit. Eũ uerò Sarpedo et Heraclides audiuere. Porrò Heraclidem Aeneſidemus Gnoſius audiuit, qui Pyrrhoniarũ rationum octo conſcripſit libros. Aeneſidemum Zeutippus Polites, Zeutippum uerò Zeuxis qui γωνιώπυς *dicebatur. Hunc Antiochus Laodicenus ex Lyco, quem rurſus Menodotus Nicomedenſis medicus empiricus, & Theodas Laodicenus audiere. Menodotũ autem Herodotus Ariei filius Tarſenſis, Herodotũ uerò Sextus empiricus audiuit, cuius ſunt decẽ illa uolumina, aliaq́; pulcherrima. Porrò Sextum Saturnius audiuit cognomẽto Cythenas & ipſe empiricus.*

*

DIOG

DIOGENIS LA-
ERTII DE PHILOSOPHO-
rum uita, Liber decimus.

EPICVRVS.

EPICVRVS Neoclis & Chæreſtratæ *filius, patria quidem Athenienſis, pago uerò Chagettius ex Philaidarum familia, ut Metrodorus in lib. de ingenuitate refert, fuit. Sunt qui illum dicant, & in primis Heraclitus in Sotionis breuiatione, cùm Athenienſes Samum ſortiti eſſent, illic nutritum eſſe, ac demum octauũ & decimum agentem ætatis annum, rurſus Athenas conceßiſſe, quo tempore & Xenocrates in Academia, Ariſtoteles Chalcide ſcholam habebãt. Defuncto autem Alexandro Macedone Rege, & Athenienſium ſub Perdica afflictis rebus, Colophonem ſe ad patrem contuliſſe. Vbi cùm aliquandiu cõmoratus eſſet, cõgregaſſetq; diſcipulos, Athenas iterum rediſſe ſub Anaxicrate, ibiq; aliquouſq; cum cæteris in cõmune philoſophatũ eſſe, deinde ſeorſum ſectam à ſe uocatam conſtituiſſe. Decimoquarto uerò ætatis anno philoſophiæ dare operam cœpiſſe ipſe teſtis eſt. Apollodorus autẽ Epicureus in primo de uita Epicuri, refert illũ ad philoſophiã ſe cõtuliſſe grãmaticos inſectantẽ ac ſophiſtas quòd percontanti quidnã eſſet apud Heſiodũ chaos, exponere nõ potuiſſent. Grãmaticam uerò illũ docuiſſe primũ, ac demũ lectis Democriti libris philoſophiæ dediſſe operã Hermippus autor eſt, atq; ob id Timonem de illo dixiſſe:*

Ὕστατος ὖν φυσικὸς καὶ ὕστατος ἐκ Σάμου ἐλθὼν,
Γραμμοδιδασκαλίδης ἀναγαγότατος ζωόντων.
Vltimus ex phyſicis Samiaq; hic ultimus ora

Præc

Præceptor iuuenum & morum formator amœnus.

Adiecti ſunt autem illi ad philoſophandum, ipſo hortante *καθαρμούς.
tres. ipſius fratres Neocles, *Chæredemus, & Ariſtobulus,
ut ait* Philodemus *Epicureus in* x. *de philoſophorũ cõpo-
ſitione. Seruus itẽ illius* Mus *nomine, ut* Myronianus *re-
fert in legibus hiſtoricis capitulis.* Enimuerò Diotimus
*Stoicus infeſto aduerſus illum animo, acerrimè inſectatus
eſt, quinquaginta circũferens impudicas & laſciuas uelu-
ti ab Epicuro ſcriptas epiſtolas, eaſq; quæ* Chryſippi *fe-
runtur ueluti ſub eius nomine cõponens. Poßidonius item
Stoicus &* Nicolaus *& Sotion in* x i i. *eorum quæ inſcri-
buntur* Dioclis *argumẽta. Sunt autẽ fere* x x i i i i. *& Dio-
nyſius* Halicarnaſſeus, *unà cum matre ædiculas circuiſſe
*purgamẽta legentẽ, literaſq; cũ patre docuiſſe mercedis
exiguæ ſtipe tradũt. Vnus quoq; è fratribus lenocinatum
eſſe, ipſumq;* Leontiæ *meretrici cõgredi ſolitũ. Democri-
ti quoq; de atomis, Ariſtippiq; de uoluptate libros ut ſuos
aſſeruiſſe, neq; fuiſſe legitimũ ciuẽ, ut* Timocrates *ait, &*
Herodotus *in libro de pubertate Epicuri, Mithræq; Liſi-
machi diſpẽſatori per epiſtolas fœde adulatũ eſſe, Pæanẽ
illũ ac regẽ appellando. Idomeneum itidẽ &* Herodotum
atq; Timocratem *qui ſe adhuc obſcurum ſuaq; dogmata il
luſtrarent, per epiſtolas laudare, eiſq; ob hoc ipſum aſſen-
tari. Scribens ad* Leontiam *in epiſtola id agit, inquiens in
hunc modum,* παιὰρ ἄναξ. *ò mea* Leontiola, *cuiuſmodi
me impleuit plauſus tuam epiſtolulam cùm legerem.* Ad
Themiſtam *item* Leontis *uxorem,* Quotus *enim, inquit,
ego ſum niſi uos ad me proficiſcamini? promptus ipſe
quocunq; uos ac* Themiſta *me accerſatis irrumpere.* Ad
Pythoclem *uerò formoſum adoleſcentem,* Conſumor, *in-
quit, atq; deficio, amabilem tuum atq; diuinum ad te in-*

D *greſſ*

greſſum operiens. Rurſumq́; ad Themiſtam ſcribens, monere ipſum arbitratur, ut Theodotus in quarto aduerſus Epicurum libro ait. Alijs item compluribus meretricibus ſcribit, & Leontiæ in primis, quam & Metrodorus amarit. In libro quoq; de finibus ſic loquitur, Nam equidem nihil habeo quod bonum intelligam, ſi ſaporum uoluptates, & quæ ex Venereis conſtant, & quæ auribus percipiũtur, quæq́; ex formæ uenuſtate blandiũtur oculis, auferam. Scribit item in epiſtola ad Pytoclem, Omnem autem diſciplinam ô fortunati fugite. Epictetus quoq; ut laſciuius loquentẽ ſugillat, maximisq́; probris inceſſit. Timocrates item in his quæ inſcribuntur de lætitia, Metrodori frater ipſiusq́; diſcipulus, eius relicta ſchola bis illum diebus ſingulis uomere ſolitũ è nimijs delicijs ſolutum refert, ſeq́; ipſum narrat uix effugere potuiſſe nocturnam illam philoſophiam, arcanamq́; illam conuentiunculam. Epicurum quoq; multa in oratione peccare, atq; in uita longè plura, corporeq́; adeò miſerabiliter affectum, ut multos annos conſurgere è ſella nequiuerit, minam interim quotidie in cibos cõſumere, ut ipſe in epiſtola ad Leontiã ſcribit, atq; in eis quas ad Mitylenẽſes philoſophos ſcripſit. Congrediq́; illi unà cum Metrodoro & ſcorta alia. Marmarium, & Hediam, Erotium, & Nicidium, in eis quoq; uoluminibus quæ de natura ſcripſit triginta quinq; numero, complura huiuſmodi inſerere, contrariaq́; in ipſis alijs quidẽ multis, Nauſiphani uerò in primis ſcribere, ita ferè ad uerbum dicens, Sed habet, habuit enim ille uelut parturiens ab ore iactantiam ſophiſticam, quemadmodum & alij complures ex mancipiorum numero. Ipſumq́; Epicurum in epiſtolis iſta de Nauſiphane dicere. Adduxit illum in eiuſmodi animi exceſſum, ut ne maledictis impeteretur,

mag

*magiſtrumq́; inuocaret, πλεύμονα quoque ipſum ac deceptorem, & ſortum ac ſine literis uocabant. Platonis item ſectatores, Dionyſij aßentatores, Platonem quoque ipſum aureum, Ariſtotelem prodigum, qui paterna ſubſtantia conſumpta militaſſet, & *uenena uendidiſſet. Appellabat baiulum Protagoram, & librarium ac ſcribam Democritum, qui in comeſſationibus uixiſſet literasq́; docuiſſet. Heraclitum quoq; κυκητὴρ microbibum. Democritum Lemocritum, & Antidorum σαννίδωρον Cyzicenos inimicos Græciæ, & dialecticos nimium inuidos. Pyrrhonem quoque indoctum & imperitum appellabat. Sed hi profectò inſaniunt. Namq; uiri huius aduerſus quoſuis incredibilem gratitudinem permulti teſtantur, patria item quæ ſtatuis æreis illum honorauit: amici quoque tam multi, ut eos ne urbes quidem integræ capere poßint, familiares præterea omnes ac diſcipuli quos illius dogmaticæ Syrenes occuparunt, præter unum Metrodorum Stratonicenſem, qui ab illo ſe ad Carneadem contulit, cui fortè grauis erat uiri incomparabilis & immenſa bonitas, illiusq́; ſcholæ perpetua ſucceßio, quæ cæteris ferme omnibus deficientibus ſola perſiſtit, perpetuis uicibus diſcipulis ſibi inuicem ſuccedentibus. Summa præterea in parentes pietas, atque præcipua in fratres beneficentia, manſuetudoq́; in ſeruos, quemadmodum & ex eius teſtamentis liquet, & quòd ſecum illi unà philoſophati ſunt, ex quibus tamen clarißimus fuit is, quem prædiximus, Mus, eximiáque, ut in ſumma complectar, eius in omnes humanitas fuit. Nam quid de cultu in deos, & de amicitia aduerſus patriam dicam, quam conſtantißimè uſque ad finem tenuit? quippe qui per ſummam modeſtiam ad Rempublic. accedere noluit. Ei cùm difficilima tempora tunc Græ-*

* φαρμακοπώλην.

ciam premerent,ſemper ibi perſeuerauit, bis aut ter ſolum ad Ioniæ loca profectus,ad amicos,qui ad illum undiq; numeroſiſsimi cõueniebant,ac unà cum illo in horto uiuebãt, ut ait etiam Apollodorus, quem & octoginta minis cõparauit. Porrò Diocles in tertio *incurſionis libro illos ait uiliſsimis & ſimpliciſsimis cibis uixiſſe. Parciſsimo enim, inquit,uini poculo cõtenti erãt.omniſq; aqua illis ad potũ cedebat.Nolebat autẽ Epicurus ſectatores ſuos in cõmune opes deponere ueluti Pythagoras,qui cõmunia omnia amicorũ dicebat. Nam id,inquit,eorũ qui diffiderẽt potius fuit quàm amicorũ.Ipſe quoq; in epiſtolis aqua tantum & cibario pane ſe contentũ eſſe teſtatur,& mitte, inquit, mihi caſei cythridi paululũ,ut cum epulari pretioſius uoluero, poſsim.Huiuſmodi illius uita fuit qui uoluptatẽ finem aſſerit,quem Athenæus ita ſuo laudauit epigrammate:

*ἐπιδρομῆς.

Ἄνθρωποι μοχθεῖτε τὰ χείρονα. καὶ διὰ κέρδος
Ἄπληστον νεικέων ἄρχετε καὶ πολέμων;
Τῆς φύσιος δ' ὁ πλοῦτος ὅρον τινὰ βαιὸν ἐπίσχει
Αἱ δὲ κεναὶ κρίσιες τὰν ἀπέραντον ὁδόν.
Τοῦτο νεοκλῆος πινυτὸν τέκος, ἢ παρὰ μουσῶν
Ἔκλυεν, ἢ πειθοῦς ἐξ ἱερῶν τριπόδων. hoc eſt,

Quis furor,ô ciues,ut uos ob uile lucellum
Rixas,& bellum ſollicitetis atrox?
Nam natura opibus facilè eſt contenta puſillis,
Contenta nullis ambitio eſt opibus.
Hoc Epicurus ait,dulces quem nempe camœnæ
Aut Suadæ tripodes edocuere ſacri,

Sciemus id manifeſtius in ſequentibus, ex dogmatibus & ex uerbis eius. Maximè uerò, autore Diocle, ex antiquis amplectebatur Anaxagoram, etſi in quibuſdam illi contradixerit. Archelaum quoq; Socratis magiſtrum. Exercebat

cebat, inquit, diſcipulos ut etiam memoriter tenerent ipſius ſcripta. Hunc Apollodorus *in chronicis* Nauſiphanem *&* Praxiphanem *audiſſe tradũt. Verùm hoc ille de ſe non dixit in ea quæ extat eius ad Euridotum epiſtola. Sed neque* Leucippum *aliquem philoſophum fuiſſe ait, neq; ipſe neq;* Hermachus, *quem* Democriti *fuiſſe præceptorem, cum alij tradunt, tum etiam* Apollodorus Epicureus. *Cæterùm* Demetrius Magneſius Xenocratis *eum quoq; auditorẽ fuiſſe aſſerit. Vtitur autẽ in rebus uocabulis proprijs, quæ quoniam ſimpliciſſima ſunt, ea* Ariſtophanes *grammaticus taxat. Adeò autem apertus dictione fuit, ut in lib. de oratoria, nihil aliud quàm perſpicuitatem orationis inquirendum ac perſequendum moneret. Atq; in epiſtolis ubi cæteri ſcribebant* χαίρειν *ipſe* εὐπρατῖειν, *& honeſtè uiuere præclarum eſt. Alij tradunt in uita* Epicuri *normam illum ſcripſiſſe, de* Nauſiphanis *tripode, cuius fuiſſe auditorem tradũt, &* Pãphili Platonici *in* Samo, *cœpiſſe duodecimum agentem ætatis annum philoſophiæ operam dare, circiter trigeſimum quintũ ſcholæ præeſſe. Naſcitur autem, inquit* Apollodorus *in chronicis, centeſimæ nonæ olympiadis anno tertio ſub* Soſigene *principe, menſe gamelione ſeptimo menſis ſeptem annis poſt* Platonis *obitum. Cùm uerò triginta duorum eſſet annorum, primum* Mitylenæ *&* Lampſaci *ſcholam inſtituit annis quinq;, demum* Athenas *migrauit, ubi diem obijt anno centeſimæ ſeptimæ olympiadis ſub* Pytharato, *cùm ſeptuaginta & duos uitæ impleſſet annos. Succeſſit illi in adminiſtratione ſcholæ* Hermachus Agemarchi *filius* Mitylenæus. *Obijſſe calculo urinæ exitum impediente* Hermachus *in epiſtolis ait, morbo quatuordecim diebus fatigatum. Quo etiam tempore tradit* Hermippus *deſcendiſſe illum in peluim æream aquis*

calentibus plenam, petiſſeq; merum ſibi ad ſorbendum dari, atq; monentem amicos ut ipſius decretorum memores eſſent, inter uerba defeciſſe. Eſt autem in eum quod ſcripſimus epigramma in hunc modum:

Χαίρετε, καὶ μέμνησθε τὰ δόγματα, τοῦτ' Ἐπίκουρος
Ὕστατον εἶπε φίλοις οἷσιν ἀποφθίμενος.
Θερμὴν ἐς πύελον γὰρ ἐσήλυθε, καὶ τὸν ἄκρατον
Ἔσπασεν, εἶτ' ἀΐδην ψυχρὸν ἐπεσπάσατο. *hoc eſt,*

Hoc moriens charis Epicurus dixit amicis,
Dogmatis ô memores uſq; ualete mei.
Qui calidam ingreſſus peluim, ſitientius hauſit
Suaue merum, hinc ſtygias ebrius hauſit aquas.

Hæc uiri uita, hic finis fuit. Teſtamentum quoq; ipſius legimus. Mea omnia Amynomacho Philocratis filio Batithæ do, Timocratiq; Demetrij filio Potamio ſecundum eam, quæ in metro ſcripta eſt utrique factam donationem, ea conditione, ut horum quidem, & quæ in illo ſunt Hermacho Agemarchi filio Mitylenæo aſſignēt, eisq; qui cum illo unà philoſophantur & alijs philoſophiæ ſucceſſoribus illam reliquerit Hermachus, ut in eo philoſophiæ dare operam poſſint. Vtq; ſemper hi qui à noſtro nomine philoſophi appellantur, perdurent, Amynomacho & Timocrati eam quæ in horto eſt ſcholam, depoſiti iure commendo, ipſorumq; poſteris. Cauebunt autem ipſi mandabuntq; hæredibus hortū illum ſeruent, quemadmodum & ipſi, tradantq; philoſophantibus ex noſtro nomine. Porrò domum quæ eſt in Melite, dabunt Amynomachus & Timocrates Hermacho inhabitandam, unaq; his qui ſecum philoſophantur quamdiu Hermachus uixerit. Ex earum autem rerum reditibus quæ à nobis legatæ ſunt Amynomacho & Timocrati, quantum fieri poſſit cum Hermacho

cho

cho diuidant, curent ut natalis dies parentibus & fratribus ac nobis quotannis ſolenniter agatur, intra diem decimarum Gamelionis, ut etiã in conuentu ſolenni eorum qui nobiſcum philoſophantur, cuiuſq; menſis uigeſima die in noſtram & Metrodori ordino. Curẽt quoq; diem fratrum, Poſidæonis. Inſuper curent diem Polyæni Metagitnione, ſicut & nos fecimus. Curæ autem ſit Amynomacho & Timocrati. Metrodori filiũ Epicurum, filiumq́; Polyæni educare, dum philoſophantur & cum Hermacho degunt. Similiter & Metrodori filiæ curam habeant, & cũ ad ætatẽ peruenerit, tradant eam uiro quẽ elegerit: Hermachus ex his qui ſecũ philoſophantur, ſitq; illa obtẽperans, & pareat Hermacho. Dent autẽ Amynomachus & Timocrates ex reditibus noſtris in cibum his ſingulo quoq; anno, ut ipſis quàm cõmodiſsimè fieri poſſe uidebitur, id cum Hermacho deliberantes, faciant item ſecum redituum dominum Hermachum, ut ex eius conſilio qui nobiſcum conſenuit in philoſophia, princepsq́; relictus eſt ſcholæ noſtræ, fiant ſingula. Dotem uerò puellæ cũ ad annos nubiles uenerit, dare curabunt, Amynomachus, & Timocrates quantũ eis ſatis eſſe uidebitur ex bonis auferentes, cõmunicato prius cũ Hermacho conſilio. Curã itẽ habeant Nicanoris quemadmodũ & nos ipſi, ut quotquot nobiſcum philoſophati ſunt, atq; res ſuas in communem uſum contulerunt, omnemq́; alacritatem oſtendentes, nobiſcum in philoſophiæ ſtudijs conſenuerunt, pro modulo facultatum noſtrarum nulla re quæ ad uictum neceſſaria eſt, egeant. Libros autem omnes noſtros Hermacho tradant. Quòd ſi quid humanũ Hermacho contigerit prius quàm Metrodori liberi ad ætatẽ perueniãt, curæ ſit Amynomacho & Timocrati, ut liberaliter illi educentur, ac-

cipiantq́; ex facultatibus noſtris quæcũq; illis erunt neceſſaria, curamq́; cæterarum rerum, ut à nobis inſtitutum eſt agant, ut ſingula quantum fieri poteſt fiant. Ex ſeruis autem liberos dimitto Murem, Niciam, & Lyconem, Phædrion item dimitto liberam. Iam uerò moriens ſcribit ad Idomeneum epiſtolam huiuſmodi,

CVM ageremus uitæ beatum, & eundem ſupremum diẽ ſcribebamus hæc. Tanta autẽ uis morbi urgebat ueſicæ & uiſcer ũ, ut nihil ad eorũ magnitudinẽ poſſet accedere. Cõpenſabatur tamen cum his omnibus animi lætitia, quam capiebam memoria rationũ inuentorumq́; noſtrorum. Sed tu, ut dignum eſt, tua erga me & erga philoſophiam uoluntate ab adoleſcentulo ſuſcepta, fac ut Metrodori tueare liberos. Hoc illius extremũ teſtamentum fuit. Fuerunt autem illi diſcipuli plurimi egregij & ſapientiſſimi, Metrodorus Athenienſis, Timocrates, & Sandes Lampſacenus, qui & ex quo agnouit uirum, ab eo nunquam diſceßit, niſi tantũ ſex menſes quibus domum profectus denuo ad illũ reuerſus eſt. Fuit autem uir per omnia bonus, quemadmodum & Epicurus in* præcipuis ſcribit. Atteſtatur autem in tertio & Timocrates. Huiuſmodi autem cũ eſſet, ſororem etiã Batidem Idomeneo tradit uxorem. Leontiamq́; Atticam meretricem aſſumptam pro cõcubina uſus eſt. Erat autem intrepidus aduerſus turbationes omnes atq; mortẽ, ſicut Epicurus in primo Metrodoro tradit. Aiũt illum ſeptem annis ante Epicurum obijſſe diem, quinquageſimum et tertium agentem ætatis annum. Ipſe autem Epicurus, in ijs quæ recitauimus teſtamentis ipſius, ut uita functi filiorum curam haberi mandat. Habuit autem & prædictum familiarem quendam Metrodori fratrem Timocratem. Porrò Metrodorus hos

*τῶν γεγραμμένων.

ſcrip

ſcripſit libros,ad medicos tres, ad Timocratem de ſenſibus, de magnificentia, de morbo Epicuri, aduerſus dialecticos,aduerſus ſophiſtas nouem,de itinere ad ſapientiam, de mutatione,de diuitijs,aduerſus Democritum, de nobilitate. Fuit & Polyænus quidam Athenodori filius Lampſacenus modeſtus & amabilis,ut Philodemus ait. Succeſſor itē eius Hermachus Agemachi filius, Mitylenæus uir inſignis,patre quidem paupere, at principio oratoriæ deditus. Feruntur & huius pulcherrima iſta monumenta, de Empedocle epiſtolæ uiginti duæ, de diſciplinis aduerſus Platonem,aduerſus Ariſtotelem. Moritur autē apud Lyſiam uir ſanè,ut diximus,illuſtris. Leonteus itidem Lampſacenus,eiusq́; coniunx Themiſta, ad quam etiam ſcribit Epicurus. Colotes quoq; & Idomeneus & ipſi Lampſaceni. Atq; iſti quidē nobiliores ex Epicuri ludo fuere, adiecto & Polyſtrato ſucceſſore Hermachi, cui ſucceſſit Dionyſius,cui Baſilides. Apollodorus quoq; κηπωτύραννος dictus eſt,clarus fuit,qui ultra quadringēta uolumina cōſcripſit. Duo quoq; Alexādrini Ptolemæi Melas, atq; Leucus. Zeno quoq; Sidonius Apollodori auditor, qui infinita ſcripſit. Demetrius etiā cognomēto Lacon, ac Diogenes Tarſenſis qui ſelectas conſcripſit ſcholas. Orion itē & alij quos hi qui germani Epicuri ſunt,ſophiſtas appellāt. Erant autē & alij Epicurei tres, Teleontei filius, & Themiſtæ,alter Magneſius,quartus Oplomachus. Scripſit autē Epicurus infinita uolumina, adeò ut illorū multitudine cunctos ſuperarit. Namq; Cylindri ad trecentos ſunt,in quibus nullum extrinſecus quæſitum teſtimonium eſt ſolisq́; referti ſunt Epicuri ſententijs. Aemulatus eſt illum Chryſippus in ſcribēdo multa, ſicut Carneades etiam refert paraſitum illum librorum dicens. Nam ſi quid Epi-

curus ſcriberet, tandem ſcribere & Chryſippus contendebat. Atq; ideo ſæpius eadē ſcripſit. Vnde & tumultuariè ſcribere, ac parū emendatè illi ex feſtinatione cōtingebat, totq; teſtimonia inſerit, ut ex his ſolis libri pleni eſſe uideantur, quemadmodum & apud Zenonem, & apud Ariſtotelem inuenire in promptu eſt. Tam multa, & tam præclara ſunt Epicuri uolumina. Ex quibus iſta uel optima ſunt: de natura triginta & ſeptem, de atomis & uacuo, de amore. Epitome corū quæ aduerſus phyſicos ſcri-

*κύριαι. *pta ſunt, aduerſus Megarenſes dubitationes,* raræ opiniones, de ſectis, de plantis, de fine, de iudiciò ſiue regula. Chæredemus de dijs, de ſanctitate, Hegeſionax, de uitis*

*Δικαιοπραγίας. *quatuor, de* iuſto opere, Neocles. Ad Themiſtam, Sympoſium. Eurylochus, ad Metrodorum, de uiſu, de angulo atomi, de tactu, de fato, de perturbationibus opiniones ad Timocratem, Pronoſticon, Exhortatorius, de imaginibus, de fantaſia, Ariſtobulus de muſica, de iuſtitia & uirtutibus alijs, de donis & gratia, Polymedes, Timocrates tres, Metrodorus quinq;, Antidorus duo, de auſtris opiniones, ad Mithrem, Calliſtolas, de regno, Anaximenes, Epiſtolæ. Vnam autem ipſarum, ut uiſum eſt, ipſis conabor ponere, tribus eius propoſitis epiſtolis, in quibus omnem philoſophiam ſuam breuiter collegit. Ponemus autem peculiares ipſius opiniones, & ſi quid uiſum eſt eloqui, electione dignum, ut omni ex parte cuiuſmodi uir fuerit addiſcas, ſi tamen ad hæc iudicanda idoneus ſum. Primam igitur epiſtolam ſcribit ad Herodotum, ſummam rerum omnium naturalium. Secundam uerò ad Pythoclem, quæ de cœleſtibus corporibus eſt. Tertiam ad Menœceum: continet autē ipſa de uitis. Ordiendum autē uidetur à prima, cū prius pauca dixerimus de diuiſione philoſoph*

loſophiæ iuxta ipſum. Tres igitur in partes & ipſe philoſophiam diuiſit, Canonicam, Phyſicam, Ethicam. Canonica igitur illa acceſſum continet ad opus. Agitur de illa in libro qui inſcribitur Canon. Porrò Phyſica naturæ totam ſpeculationẽ continet, de qua in libris naturalium triginta octo, atq; in epiſtolis per elementa diſſeritur. Ethica uerò de electione & fuga diſſerit, quæ in uoluminibus de uitis, & epiſtolis, ac libro de fine tractatur, Conſueuerunt autẽ canonicam naturali coniungere, appellantq; illam de iudicio & principio ſiue introductione. Naturalẽ uerò de generatione & corruptione & de natura. Cæterùm moralẽ de his quæ eligi uel uitari debent, & de uitis, & de fine. Enimuero dialecticam ut tranſuerſum agentem repudiant. Poſſe enim phyſicos abundè ſimplicibus, & proprijs rerum uocabulis agere. Ait igitur Epicurus in canone quodam ſenſus, iudicia eſſe ueritatis, & anticipationes & affectus. Epicurei præterea fantaſticos intuitus mentis adijciunt. Dicit autem & in ea, quam ad Herodotum ſcripſit epitome, atque in certis illis opinionibus. Omnis enim, inquit, ſenſus irrationalis eſt, nulliuſq; memoriæ capax. Neq; enim à ſeipſo mouetur, neque ab altero motus poteſt aliquid adijcere ſiue auferre, nec eſt quod ipſos poßit arguere. Nam neque ſimilis ſenſus ſimilem poteſt, quod par ſit utriuſq; uis, neq; dißimilis dißimilem, quippe qui non earundem rerum iudices ſint, ac ne ratio quidem ipſa. Nanq; omnis ratio à ſenſibus ducta eſt, neq; alter alterum: omnibus enim intendimus, eóq; aſſeritur ſenſuum ueritas, quòd quæ ſenſu uigent, ea ſubſiſtant. Porrò & uidere nos & audire nõ ſecus ac dolere ſubſiſtit. Quocirca & de incertis oportet ab his quæ appareant ſignis colligere. Nanque & cogitationes omnes à ſenſibus manant, ſecundum in-

cident

cidentiam, & proportionem, & ſimilitudinem, & compoſitionem, cooperante aliquid etiam ratione ipſa. Inſanorum imaginationes ac uiſa etiam in ſomnis uera ſæpe ſunt. Mouent enim, non autem mouet quod non eſt. Cæterum anticipationem dicunt ueluti comprehenſionem, ſeu opinionem ratam, ſiue cogitationem, ſiue uniuerſalem intelligentiam inſitam, hoc eſt, memoriam eius rei, quæ ſæpe extrinſecus apparuit, ut exempli gratia, tale quiddam homo eſt. Simul enim atq; homo nominatur, continuò per anticipationem forma etiã illius intelligitur, præcedentibus ac ducibus ſenſibus. Prorſus igitur quod prius omnibus nominibus ordinatum eſt, manifeſtũ eſt. Neq; enim profectò quæreremus, quod inquirimus, niſi prius illud nouiſſemus. Verbi gratia, quod procul abeſt, equus'ne an bos eſt. Oportet enim antea per anticipationẽ agnouiſſe bouis & equi formam. Neq; enim aliquid nominaremus niſi prius per anticipationem illius forma per oculos animo impreſſa eſſet. Euidentes ſunt igitur anticipationes, quod opinabile eſt à priore certo aliquo pendet, ad quod illud referimus, quod opinamur, ut unde nouimus an ſit iſtud homo nec'ne, hanc enim opinionem appellant ſiue opinationem, & uerã eſſe & falſam dicunt. Nã ſi quidẽ pro teſtimonio ſumatur, pro illa, ſiue contra illam agendum ſit, falſa eſt. Vnde etiam introductum eſt προσμένειν, id eſt, perſeuerare, ut prope turrim accedere & contemplari qualis propè uideatur. Perturbationes autem eſſe duas dicunt, uoluptatẽ & dolorem, quæ in omne animal cadant. Ex his alteram propriã, alteram alienã eſſe: perq; eas iudicare electiones & euitationes. Quæſtionũ quoq; alias eſſe de rebus, alias circa ſimplicem uerſari uocem. Atque iſta de diuiſione ac iudicio ſummatim dicta ſunt. Redeundũ iam ad epiſtolã quã diximus.

Epicurus

EPICVRVS HERODOTO S.

IIS qui nequeunt, ò Herodote, ſingula quæ à nobis de natura ſcripta ſunt ad unguem intelligere, neq; maiores de his rebus editos libros perſcrutari, compendium totius operis feci, quantum ſatis eſſe putaui, ut integerrimarum opinionum memoriam facilè tenerent, ut quouis tempore in his quæ ſunt rata, illis opem ferre poßint, in quantum arripuerint naturæ ſpeculationem. Quin eos etiam, qui iam contemplatione omniũ, formam & ueluti fundamenta totius operis iecerunt, huiuſce compendio adiutum iri ſpero ad facilè reminiſcendũ. Nam fundamentis rei crebro indigemus, membris non ita. Eundum igitur ad illa eſt, faciẽduſq; ex iugi memoriæ exercitatione habitus, ex quo & ratus maximè, ualiduſq; ad res intuitus nobis obueniet, omniſq; particulariũ rerum diligens cognitio reperietur, cùm formæ plenißimè animo uerſantur memoriaq; tenentur. Nam ea ſumma totius diligentiæ, iſq; effectus eſt, huiuſce intuitu uti celeriter poſſe, ad ſimplicia elementa, atq; ad concluſionum uoces. Neq; enim fas eſt condenſationem perpetuæ rerum circuitionis eſſe, niſi poßit paucis uocibus totum in ſeipſo complecti illud, quod etiam per partes diligẽter explicatum fuerit. Vnde cùm omnibus perutilis ſit, qui ſint illi familiarius dediti naturæ rationi, huiuſmodi uitæ continuationem fieri moneo in phiſiologia, eam quæ maximè tranquillitatem afferat uitæ, & eius compendium, ac ueluti ſummam opinionum omniũ tenere memoriter. Primum igitur mi Herodote, quæ ſubiecta ſunt uocibus oportet comprehendere, ut ea quæ opinamur, ſiue quærimus, ſiue de quibus ambigimus, ad ea referentes dijudicare poßimus. At ne indiſcreta ſint omnia nobis in infinitum demonſtrantibus, ſiue inanes uoces habeamus, ne-

ceſſe

ceſſe quidem eſt primam notionem per unamquanq; diſpici uocem, nihilq; probatione indigere. Siquidem habebimus quæſitum uel dubitatum, uel opinatum ad quod referamus: ſiue ſecundum ſenſus obſeruare omnia oportet, ac ſimpliciter præſentes intuitus, ſiue mentis, ſiue quorumuis iudiciorum. Eadem ratione etiam perturbationes quæ adſunt, ut perſeuerans illud incertum habemus, quibus notare poßimus. Hæc autem ubi perceperimus, de incertis iam conſpicari opus eſt. Primum quidem quod nihil ſit eo quod non eſt. Omnia enim ex omnibus fierent, ſeminibus nihil indigentia. Sed & ſi quod occidit, interiret in id quod non eſt, omnia iamdudum interijſſent, cùm ea non eſſent in quæ diſſoluerentur. Atqui & omne huiuſmodi ſemper fuit quale nunc eſt, ſemperq; tale erit, nihil'que eſt in quod mutari poßit. Nam præter ipſum uniuerſum nihil eſt, quod in id ingreſſum mutationem operetur. Enimuero iſtud quoque etiam in maiore compendio ſtatim à principio dixit. In primo item de natura ipſum omne eſt. Corpora nanque iſta ut ſeſe habeant, ſenſus ipſe teſtatur in omnibus, ſecundum quem neceſſe eſt incertitudinem cogitationum conijcere, quemadmodum antea dixi. Niſi enim eſſet quod inane & locum, & quæ tangi non poteſt naturam nominamus, nequaquam haberent ubi nam eſſent corpora, neque per quod mouerentur, quæ profectò moueri perſpicuum eſt. At præter iſta nihil neque cogitatione comprehendi poteſt, neque per modum comprehenſionis, neque ſecundum comprehenſibilium proportionem. Quippe quæ per omnes naturas accipiuntur, neque ueluti horum euentus accidentia'ue dicuntur. Eadem ferme in primo de natura, & in decimo quarto & quinto, atque in maiore compendio. Corpora alia quidem ſunt

concret

concretiones, alia uerò ex quibus cõcretiones factæ ſunt. At iſta indiuidua ſunt & immutabilia, niſi omnia in id quod non eſt, interitura ſint. Cæterùm in diſſolutione cõcretionum plena per naturam ſuſtinere ualent, cùm non habeant quorſum, aut quo pacto ſolui poßint. Itaq; principia neceſſe eſt indiuiduas eſſe corporum naturas. Præterea & omne iſtud infinitum eſt. Nam quod finitum eſt, extremum habet. Extremum autem præter illud quippiam inſpicitur. Itaq; quod extremum non habet, nec finem quidem. Quod autem finem non habet, infinitum ſit neceſſe eſt, non finitum. Atqui & multitudine corporum, & uacui magnitudine omne iſtud infinitum eſt. Si enim eſſet infinitum uacuum & corpora finita, nuſquam manerent corpora, ſed ferrentur per infinitum inane diſperſa, cùm non haberent quo ſe figerent atq; cohiberent. Quòd ſi uacuum finitum eſſet, non haberent infinita corpora ubinam ſubſiſterẽt. Ad hæc uerò indiuidua corpora ac plena, ex quibus & concretiones fiunt, & in quæ diſſoluuntur, incomprehenſibila ſunt figurarum differentijs. Neq; enim poßibile eſt ex eiſdem figuris comprehenſis, tot factas eſſe differentias, ac per unamquanq; figurationem ſimpliciter infinitæ ſunt ſimiles. Porrò differentijs nõ ſimpliciter infinitæ, ſed tantum incomprehenſibiles ſunt. Neq; enim, ait, interius in infinitũ ſectionẽ eſſe. Dicit autem quandoquidẽ qualitates immutantur, ſi quis eas non etiã magnitudinibus ſimpliciter in immenſum emiſſurus ſit, mouẽtur aßiduo atomi. Ait enim interius & æqua celeritate motus illas agitari, cum uacuo ſimulem motum exhibẽte perpetuè grauißimè atq; leuißimè. Atq; illæ quidẽ longè à ſe inuicẽ diſtantes. Aliæ uerò agitationẽ ipſam continent, cùm fuerint complexione inclinatæ, ſiue ipſis*

*aliàs ἄτομοι

com

complexionibus ſuſtentatæ fuerint. Nã uacui natura quæ illos ſingulos dirimit, hoc efficit: quãdoquidem firmitatẽ ſiue affixionem facere ipſa non poteſt. Solidum uerò quòd illis ineſt per colliſionem, agitationem facit quantum complexio illa ex colliſione reſtitutionem ac inſtaurationem dat. Horum autem initium non eſſe, cùm atomi & inane cauſæ ſint. Ait autem, intrinſecus neq; ullam circa atomos ineſſe qualitatem, præter figuram & magnitudinem & grauitatem: immutari autem colorẽ circa poſitionem atomorum in duodecim inſtitutionibus ait, omnemq; magnitudinem circa illos nõ eſſe, nunquã enim atomus ſenſu uiſa eſt. Hæc autem uox cùm iſta omnia memorantur, figuram idoneam ſubmittit cogitationibus naturæ rerũ. Mundi item infiniti ſunt, ſiue huic ſimiles, ſiue qui diſſimiles ſunt. Atomi nãq; cũ infinitæ ſint, ut modo demonſtratum eſt etiã longiſſimè ferũtur. Neq; enim conſumuntur eiuſce atomi, ex quibus fiat mundus, ſiue à quibus effectus ſit, neq; in unũ, neq; in infinitos, neq; in ſimilibus, neq; in differentibus. Nihil igitur eſt quod huiuſmodi mundorũ infinitatẽ impediat. Imò & formæ ſimilium figurarum cum ſolidis ſunt tenuitatibus longè & apparentibus diſtantes. Neq; enim eius receſſiones in aëre fieri non poſſunt, neq; aptitudines per efficientiam concauorũ atq; tenuium, neq; uapores conſequentem poſitionem atq; inceſſum obſeruantes, eam quam in ſolidioribus habeant. Eas autem formas imagines uocamus. Atqui motus qui per uacuum fit, nullo contrà incidentium occurſu fit, omnem longitudinem comprehenſibilem in incomprehenſibili conſumat tempore. Quippe tarditatis ac celeritatis inciſio aduerſa, nec aduerſa ſimilitudinem accipit, neque tamen ſimul ſecundum tempora quæ per rationem ſpeculamur, iuxta id

quod

quod agitur corpus ad loca plura penetrat. Nam cogitari non poteſt. Et hoc ſenſibili in tempore ſimul ac conuenerit, & ex quouis infinito non ex quo complectamur motum, locus recedens erit. Simile enim contrariæ illi inciſioni erit, etiam ſi tandiu celeritatem motus non interſecandā relinquamus. Perutile eſt autē & hoc tenere elementū, uel ſi nihil aliud quàm quòd ſimulacra tenuitatibus ſummis utuntur. Vnde ijs quæ apparēt palàm reluctatur, uel quòd celeritatem habeant incomparabilem, quæ quemuis meatum moderatum habeat in hoc, ne quid illorum infinitatem uel minimum interſecet, plurimas autem & infinitas continuò aliquid refringat. Ad hæc uerò quoniam imaginum generatio ſimul atq; cogitatur contingit. Nam fluxus à corporibus eius qui ſit in multa anguſtia, notationi perſpicuus non eſt hoc contrariam repletionem ſeruās diutius ſolidi poſitionē, ordinemq; atomorum: & ſi aliquando confunditur, celereſq; in aëre conuentus ſunt, quòd minimè oporteat altius repletionem fieri. Sunt autem alij modi à quibus naturæ huiuſmodi gignantur. Nihil enim horum contra ſenſus atteſtatur, ſi reſpiciat aliquis modum aliquē effectus, ut ab exterioribus ad nos conuenientiam referant, etiamſi exiſtimandum eſt cùm aliquid extrinſecus ſubrepit, formas nos intueri atq; cogitare. Neq; enim profectò reſignarent quæ exteriora ſunt, naturam ſuam, coloris ſcilicet atq; formæ, per aërem qui inter nos & illam medius eſt, neq; per radios aut qualeſcunq; fluxus qui à nobis ad illa manarint. Ita ueluti formis quibuſdam à rebus ipſis ad nos penetrantibus, quæ à coloribus formæq; ſimilitudine non differant iuxta modum congruæ magnitudinis, in* aciē aut mentē celeri utentibus motu, deinde hac ex cauſa quòd unum & perpetuum eſt fantaſiam, & conſenſionem red-*

*συστάσεις.

*ὄψω.

dens, à ſeruante ſubiecto, ſecundum eam quæ inde proficiſcitur æqualem in altioribus affectionem in ſolido fictionis atomorum & quam animo uel ſenſibus fantaſiam irruentem acceperimus, ſeu formæ, ſeu accidẽtium, forma hæc eſt ſolidi, quæ fit iuxta ſubſequẽtem denſitatem, ſeu ex imaginum comprehẽſione. Porrò eò quòd opinamur *mendacium ſemper ac falſum aſſeri, ſiue non refelli poteſt. Sin uerò minus aſſeratur per immobilem nobis ipſis cõnexum imaginalem intuitum, perceptione præditum, per quam mẽdacium fit.* Nam *ſimilitudo uiſorum quæ ueluti in imagine accipiũtur, ſiue illa in ſomnis fiant, ſiue per alios* *ἐπιβολάς. **intuitus mẽtis, aut iudiciorum reliquorum, nequaquam in his eſſent quæ ſunt, & uera appellãtur, niſi eſſent aliqua, & hæc ad quæ iaculamur intuitum: falſum uerò non eſſet niſi accep̄iſſemus & alium aliquem motum in nobis ipſis, cõiunctum quidem, cæterùm perceptione præditum. Secũdum hunc autem coniunctum fantaſtico iactui, perceptionemq; habẽtem, ſi quidem non aſſeratur ſiue refellatur, fieri ut mẽdacium ſit: ſi autem aſſeratur, aut non refellatur, uerum.* Et *hæc igitur operæpretium eſt ut opinio fortiter teneat, ut neq; iudicia tollãtur actionum, neq; falſum dum æqualiter cõfirmatur cuncta perturbet. Atqui & auditus fit, dum flatus aliquis fertur, ſiue à uocante ſiue à ſonante, ſiue à ſtrepẽte, aut quoduis audiendi inſtrumentum inferẽte. Porrò fluxus hic in æqualium partium tumores diffunditur, quãdam àdinuicem ſeruãtes conſenſionem, atq; unitatem propriam, ad id quod emiſit atque ad ſenſum pertingẽtem, qui in illo ut plurimum facit. Sin uerò minus, uel quod extrinſecus eſt tantum manifeſtat.* Nam *abſq; cõſenſione aliqua inde adueniente nunquam pro-* *ἐπαίσθησις. *fectò fieret huiuſmodi* *ſenſus. Non igitur exiſtimandum eſt*

*eſt aërem ipſum à procedente uoce formari, uel ab his quæ ſimilis generis ſunt. Multum enim ei deeſſet, ſi hoc ab illa pateretur, ſed cum ictum qui fit in nobis, ſimul ac uocem miſerimus, huiuſmodi facere ex quibuſdam tumoribus, qui uentoſum efficiant fluxum, deinde nobis paßionem audiendi inſinuent. Quin & hoc ipſum de odoratu ſentiendum quod de auditu diximus. Nunquã enim ullam effici paßionem poſſe niſi ſint tumores quidam, qui à re ipſa ad hunc mouendum ſenſum debita menſura ferrentur, dum partim quidam perturbati atq; alienati ſunt, partim uerò quieti & conuenientes. Atqui atomos exiſtimandum eſt, nullam qualitatem eorum quæ uidentur admittere, præter figurã & grauitatem & magnitudinem, & quæ neceſſariò figuram contingunt: qualitas enim omnis immutatur, atomi uerò nihil mutantur. Oportet enim ſemper in dißolutionibus concretionum aliquid ſolidum atque inſolubile ſubſiſtere, quod mutationes in id quod non eſt non faciat, neq; ex eo quod non eſt, ſed ſecundum tranſmutationes ex plurimis, quorundam uerò acceſſus etiam ac*receſſus. Quocirca ne-* *ἐφόδους.
*ceſſe eſt, ut ea quæ non tranſmutantur incorruptibilia ſint, & ab eius quæ mutat natura prorſus aliena, uerùm tumores habere ac formationes ſuas. Hoc enim ſubſiſtere neceſſarium eſt. Nam in his quæ apud nos transformantur, ſecundum*ablationem figura accipitur ſubſiſtens. Enim-* *περιαίρεσιν.
uerò qualitates cùm in eo quod mutatur inſitæ non ſint, non ſecus atq; illæ relinquuntur ex corpore toto pereuntes. Abundè igitur poſſunt iſta quæ relinquuntur efficere concretionum differentias. Quandoquidem aliqua neceſſe eſt relinquantur, atq; in id quod non eſt defluant. Sed ne ſemper omnem quidem in atomis magnitudinem eſſe putandum eſt, ne ea quæ apparent reluctentur. Cæterùm mu-

*tationes quaſdam eſſe magnitudinum exiſtimandum. præſtat id quippe.*Hoc autē *ſi adſit,& quæ ſecundum paßiones,& quæ ſecundum ſenſus fiunt,reddentur.* Omnis *autem ſubſiſtens magnitudo neq; utilis eſt ad qualitatum differentias.* Nam *& ad nos ueniunt haud dubiè uiſibiles atomi.*Quòd *cùm ſit,minimè cernitur, neq; quo pacto fiat uiſibilis atomus, agnoſcere poſſumus.* Ad *hæc putandum non eſt in corpore finito tumores infinitos eſſe, neq; qualeſcunq;.*Itaq; *non eam modo ſectionem quæ in infinitū pateat ad id quod minus eſt tollere oportet, ne omnia infirma faciamus,cogamurq́; complexionibus *repentinorum ea quæ ſunt,in id quod non eſt, terendo conſumere : uerùm ne tranſmutationem quidem in his quæ finita ſunt in infinitum, neq; in minus fieri exiſtimandum.* Neq; *enim ubi ſemel quiſpiam dixerit tumores in pleriſq; infinitos eſſe, quales etiam ſint intelligere poteſt. quinam uerò iſtud, quo modo finita ſit iſta magnitudo? Quales enim quidem ſunt conſtat.* Nam *tumores illi infiniti ſunt, & hi ex quibus qualeſcunq; hi fuerint,infinita profectò eſſet etiam magnitudo extremitatemq́; finitam habentes perceptibilem, niſi & per ſeipſum inſpiciendum eſt,ne & quod deinceps ſequitur, huiuſmodi intelligamus, atq; ita per conſequens in anteriora tendendo in infinitum contingat cogitatione procedere.* Minimum *autem illud quod in ſenſu eſt conſiderandum eſt,ut neq; ſit huiuſmodi,cuiuſmodi id quod habet tranſmutationes,neq; tamen omnino dißimile, ſed habeat commune cum tranſmutationibus aliquid.* Cæterùm *perceptione partium careat, ſed cùm propter communis illius ſimilitudinem aliquid ipſius non percepiſſe arbitramur, partim ad hæc, partim ad illa, æqualitatem nobis oportet occurrere,ex qua iſta cōſpicimus à primo inchoantes,*

*ἀθρόων.

tes,non in eodem, neque in partibus partium, ſed in proprietate ſua metiendo magnitudines, quæ maiores ſunt magis, & quæ minores minus hac proportione arbitrandum, quod in atomo minimum eſt uti. Conſtat enim differre illud paruitate ab eo quod ſecundum ſenſus aſpicitur, eadem uerò proportione uti. Namq; & quam magnitudinem habet atomus, ſecundum hāc proportionē prædicauimus, paulul um ſolā excludendo longitudinē præter ea minimos atq; nō mixtos fines eſſe putandū eſt, longitudinum dimenſionem, & ex ipſis primis maioribus ac minoribus parando rationis ſpeculatione, in his quæ ſunt inuiſibilia. Nam cōmune illud quod eis ineſt ad immutabilia ſufficit, quod hactenus eſt perficere. Collationē autem ex his quæ motum habent fieri poßibile non eſt. Nam & infiniti quod ſupremū aut infimum ſit prædicandū non eſt ſupra uel infra eſſe. Nam quod ſupra caput ſit undecunq; ſtemus, ducere in infinitū, nunquā nobis iſthuc apparere. Ita & quod infra id quod intellectum eſt, æqua ratione cuadere in infinitum, ſupra eſſe atq; infra iuxta idem. Hæc enim intelligi poßibile non eſt. Itaq; licet unam accipere ſuperiorē intelligibilē loci mutationē in infinitum, unamq; inferiorem & ſimiles ad ſuperiorum pedes, id quod à nobis fertur ad ea quæ ſupra caput noſtrū ſunt loca pertingat, aut ad inferiorum caput quod à nobis fertur inferius. Namq; motus uniuerſus nihilominus utriq; oppoſitus in infinitū intelligitur. Verùm enimuero & æqua celeritate atomos eſſe neceſſe eſt, cùm per inane inuehuntur nullo reluctante. Neq; enim grauia paruis, ac leuibus celerius ferrentur, quandoquidē nihil occurrit, eis, neq; itidē parua magnis, cum motum omnia habeant commenſum, ubi ne illis quidē aliquid obluctatur, neq; ſupernus neque obliquus per colluſiones

*motus,neq; inferior per propria pondera. In quantũ enim utraq; cõtinent,in tantum una cum intellectu habebit motum,quod aut extrinſecus,aut ex põdere proprio reluctetur aduerſus ferientis uim. Sed enim & per concretiones altera celerius quàm altera dicetur, quãdo atomorũ æqua celeritas ſit atq; in unũ ferãtur locũ atomi quæ in *cõuentibus ſunt, & cõtra minima perpetuò, niſi in unũ ſecundũ tẽpora quæ ratione cernuntur, ſed frequenter obluctentur donec ſub ſenſu motus aßiduitas fiat. Quod enim de inuiſibili opinamur,quòd nimirũ tẽpora quæ ratione cernuntur perpetuũ motum habitura ſint,in huiuſmodi uerũ non eſt.Nam omne,quod cernitur, aut animo per intuitũ percipitur,uerũ eſt. Poſt hæc diſpiciendũ eſt, ad ſenſus paßionesq; referendo.Ita enim erit firmißima probatio,quod animis ſit corpus tenuibus partibus per totam *cõgregationẽ ſeminatũ. Cæterũ ſpiritui ſimilimũ calori quoddã temperamentũ habenti,atq; huic alicubi ſimile alicubi illi. Eſt autem pars quæ multã accepit immutatiõnẽ exilitate partiũ atq; horum ipſorum.Conſentit autẽ huic magis ex reliquo cœtu. At iſtud omne conſtat,uires eſſe animi, & perturbationes, agilitatesq; motus & cogitationes, & cætera quibus priuati morimur. Enimuero & id oportet tenere quòd habeat anima ſenſus plurimam cauſam.Non tamen iſtam accepiſſet,niſi à conuentu reliquo roboraretur. Porrò reliquus cõuentus cũ hanc parauerit cauſam,et ipſe huiuſmodi caſus ab illa particeps ſit,non tamen omniũ quæ illa poßidet,idcirco diſcedẽte anima ſenſu caret. Neq; enim ipſum in ſeipſo poßidebat hanc uim,ſed alteri quod unà cũ eo factum fuerat:parabat per conſummatam circa ſe uirtutem,ſecundum uertiginẽ, ſibijpſi cõtinuò ſenſibilẽ incidentiã perficiẽs,& illi per cõmunem fluxũ, atq; cõſenſum, ut dixi,reddebat. Idcirco igitur & inſita anima nunquã alia*

*ἀθροίσμασι.

*ἄθροισμα, qđ mox cœtui uertit.

aliqua parte diſcedēte, priuato ſenſuum fieret, ſed cùm illa uſa pari periret ſoluto eo quod ſuſtinebat, ſiue toto ſiue etiam parte aliqua. ſiquidē ſenſus animæ in uigore perſiſteret. Porrò conuentus reliquus permanens, & totus, et per partes, non habet ſenſum illo abſcedēte, quãtalibet ſit quæ ſe intēdat atomorū multitudo in animæ naturā, uerū enim & ſoluto conuentu toto diſpergitur anima, neque iam eaſdem uires habet neq; mouetur. Itaq; ne ſenſum quidem habet. Neq; enim intelligi poteſt hoc ipſum quod ſentitur, niſi in cõuentu iſto his motibus utatur quando ea quæ roborāt & quæ continent huiuſmodi non ſint in quibus nunc exiſtens tales motus habet. Atqui & hoc in alijs dicit, et ex leuiſsimis atomis atq; rotundiſsimā illam eſſe compoſitā, multum ab illis differentibus quæ igneæ ſunt, pars tamen eius quæ ratione caret corpori quoq; reliquo connexa eſt. Rationalē autem partē in pectore ſedē habere, ut ex metu & gaudio manifeſtum eſt. Somnū fieri cùm partes animæ quæ per omnē concretionē diſſeminatæ ſunt, aut cõtinentur, aut euacuantur, deinde pôris incidunt. Semē præterea ex omnibus corporis partibus ferri intelligendū eſt. Dicit enim per plurimā nominis familiaritatē in eo quod p ſe intelligitur. Incorporeū autem per ſe intelligere non poſſumus præter uacuum. Porrò uacuū neq; facere aliquid neq; pati poteſt, ſed motū tantum per ſe corporibus præbet. Itaq; qui incorporeā dicunt eſſe animam, deſipiunt. Nihil enim aut facere poſſet aut pati, ſi eſſet huiuſmodi. At nunc euidēter hæc utraq; in anima eſſe caſus manifeſtant. Has igitur de anima ratiocinationes, ſi quis ad perturbationes ſenſuſq; referēs, memoria teneat quæ principio diximus, ſatis intelligit ea quæ locis cõprehenſa ſunt in id quod particulare eſt ex his firmiter ac diligenter expoſita. Verū enimuero & figuræ

& colores & magnitudines & pondera, & alia quæ æ corpore prædicãtur, ut quæ p ſeipſa tendãt, ſiue ad omnia, ſeu ad uiſibilia, & ea quæ per ſenſum cognita, neq; per ſeipſas naturas eſſe opinandũ. Non enim poßibile eſt id ſci re, neq; omnino ut non ſunt, ut neq; alia quæ inſunt huic incorporea, neq; ut huius particulæ, ſed ut corpus totum, quod uniuerſaliter quidẽ horum omniũ quæ ſua ſunt naturam ſempiternam habeat, poßibile nõ eſt eſſe ſi ſimul fera tur. Sicuti cũ ex ipſis tumoribus maior cõſtiterit cõuentus ſiue primorum, ſiue uniuerſi magnitudinũ, aliquo autẽ minorũ, ſed, ut dixi, ex his omnibus perpetuã habens ſuã naturã. Atq; intuitus quidẽ priores habẽt hæc omnia & perceptiones. Cæterũ conſequente multitudine ſubita, & nuſquã ſcißionẽ admittẽte, ſed iuxta ſubitã* agnitionem corporis prædicamentũ percipiẽte. Quin & corporibus cõtigit ſæpe ut ea ſequatur, & quod ſempiternum non eſt, neq; in inuiſibilibus neq; in corporeis. Vnde ſecundum motũ plurimũ hoc nomine utente, manifeſtè colligimus caſus neq; uniuerſi habere naturã, quã aſſumentes ſecundum repẽtinũ corpus appellamus, neq; item cõſequentium ſempiternorũ ſine quibus corpus cogitare non poteſt, per intuitus autem quoſdam, ſubſequente repẽtino ſingula appellarentur. Cæterùm quandocunq; contingentia ſingula inſpiciuntur, non ſempiternis caſibus ſubſequentibus, neq; hæc actio expellenda ex eo quod eſt quia naturam non habet uniuerſi cui contingit, quod profectò etiã corpus appellamus, neq; item ſempiternorum ſubſequentiũ, neq; rurſus per ſe exiſtimandum. Neq; enim hoc, uel in his uel in ſempiternis contingentibus intelligendum, ſed id quod etiam apparet caſus omnes corpora exiſtimãdum, etiam ſi non ſempiternè ſubſequantur, neque per ſe rurſus naturæ ordinem habeant.

*ἐπιβολὴν.

Cæterùm quēadmodum ſenſus ipſe proprietatem facit,con ſpiciuntur.Sed enim & hoc uehementer conſiderare opus eſt.Nanq; tempus minimè quærēdum eſt, ſicut & reliqua quæ in ſubiectio quærimus, referentes ad eas quæ ad nos ipſos inſpiciuntur anticipationes,ſed ipſam euidentiam per quam tempus aut multum aut puſillū uocamus,hoc fami liari quadam propinquitate circumferentes reputandum,* neq;* locutiones uelut meliores perſequendum,ſed his quæ ſunt ad manus in ea re utendum.Neq; aliud aliquid per ſe-ipſum prædicandum, quaſi eadem quā proprietas hæc ſub ſtantiam habeat. Quod quidem faciunt quidam,ſed ſolùm quo proprietatem connectimus,hoc etiam ſubmetimur ani maduertendum.Nam hoc demonſtratione non indiget,ſed animaduerſione. Nā diebus ac noctibus horumq; partibus connectimus.Similiter & perturbationibus ac tranquilli-tate & motibus & ſtatibus propriū aliquem præterea ca ſum.Rurſus hoc ipſum cogitantes ſecundum quod tempus nominamus.Ait autem & in ſecūdo de natura libro & in magna epitome, atq; in his quæ prædiximus, Mundos & omnem finitam cōcretionem ſimulem his quæ inſpiciuntur ſpeciem frequēter habentem exiſtimandum ex infinito ho-rum omnium prodiſſe,ex conuerſionibus propijs, diſcre-tis,maioribus,atq; minoribus.rurſumq; diſſolui omnia,ce-lerius alia,alia tardius,cùm alia hoc ab ipſis patiantur.Cō ſtat igitur & mundos illum dixiſſe interire, quum partes mutantur,& in alijs quòd terra aëri ſuperuehatur, præ-terea & mundos neq; ex neceſſitate arbitrari oportet unā habere figuram, imò & differentes eos in duodecimo de mundo eſſe ait.Alios nanq; ſphæræ,alios oui præferre ſpe ciem,aliosq; aliam itidem formam, non tamen quamuis for mam admittere neq; animantes eſſe ab infinito diſcretas.*

*συγγενικῶς.
*διαλέκτοις.

Neq; enim probaret quiſpiã, quòd in eo qui ſit huiuſmodi, comprehenſa non ſint efficientia ſemina, ex quibus & animalia & arbores & cætera quæ conſpiciuntur, conſtant. In huiuſmodi uerò non potuiſſet. Eadem autem ratione etiam innutriri cum terra exiſtimandum. Sed & naturam quoq; opinandũ eſt plurima & uaria ex rebus [illegible] edo

*παρεγγυηθέν-τα. *ctam fuiſſe, atq; coactam. Porrò rationem quæ ab ea* credita fuiſſent, ea poſtea diligentius explicuiſſe atq; adinueniſſe. Præterea in quibuſdam celerius, in alijs tardius, & quibuſdam euolutionibus atq; temporibus ab his quæ ex infinito, in quibuſdam uerò ſecundum minores. Quocirca & nomina ab initio non poſitione facta, ſed ipſa hominum ingenia per ſingulas nationes proprijs affectas perturbationibus, ac propria percipientes uiſa, propriè aërem emittere immiſſum à perturbationibus ſingulis ac uiſis, ut eſſet unaquæq; etiam gentium per loca differentia. Tandem uerò communiter per gẽtes ſingulas fuiſſe impoſita propria ut ſignificationes minus ambiguæ fierẽt ad inuicem, breui uſq; ſignificarent, quaſdam inſuper res etiam quæ non con*

*παρεγγυῆσαι. *ſpiciantur inferendo, ut eos qui eſſent conſcij * monerent in ſonos quoſdam erumpere coactos, illos uerò ratione duce plurimis ex cauſis ita interpretatos eſſe. Enimuero in meteoris motum & conuerſionem ac defectum, ortumq; & occaſum & his ſimilia, neq; miniſterio cuiuſquam facta exiſtimandũ eſt. Verùm illius ordinatione & imperio qui omnem ſimul beatitudinẽ et immortalitatem habeat. Neq; enim beatitati conueniunt negotia, & curæ, et iræ aut gratiæ, ſed infirmitate ac timore & indigentia proximorum iſta fiunt. Neq; rurſus cùm ignis ſimul ſit conuerſus in ſe quæ beatitudinem poßident, ſecundum uoluntatem hos mo*

*σέμνωμα. *tus accipere, uerùm omnem ſeruare* decentiam per omnia*

nomina

nomina quæ in huiuſmodi feruntur notionibus,ſi neq; contrariæ honeſto ex his opiniones fiant. Alioquin maximam in animalibus perturbationem huiuſmodi contrarietas faciet.Quocirca & eas quæ ab initio ſunt huiuſmodi cõuerſionum perceptiones in mundi generatione oportet opinari,neceßitatemq; hanc & ambitum perfici. Atqui enim cauſam eorum quæ ſunt maximè propria diligenter exponere,Phiſiologiæ opus eſſe putandum eſt, beatitudinemq; in ſcientia de cœleſtibus rebus huc cecidiſſe, & in eo quod naturæ quædam ſunt quæ inſpectæ ſecundũ huiuſmodi meteora & quæ his affinia ſunt,ad huius rei exactam diligentiã conferũt,præterea non in huiuſmodi ipſum multipliciter eſſe,ac ipſum ſe circa illa pro uiribus & ſecus quomodolibet habere,ſed ſimpliciter non eſſe in incorruptibili,ac beata natura eorũ quæ diſcretionem ſuggerũt,aut perturbationem ullam,hoc autem mẽte comprehendere ſimpliciter eſt eſſe.Porrò quòd in notitiam cadit de occaſu & ortu,& de conuerſione ac defectu, & quæ his ſimilia ſunt,nihil amplius ad beatitudinẽ ſciẽtiæ conferre,ſed ſimiliter habere metus eos qui iſta conſiderant, quænam uerò naturæ ſint,neſciunt,& quænã cauſſæ uel maximè ratæ,& niſi iſta difficilia nouiſſent fortaſſe plurimi, cùm timor ex conſideratione horum ſolutionẽ capere nequeat, ac diſpoſitionem eorũ quæ ſunt maximè propria.Idcirco & plures inuenimus cauſas cõuerſionum,& occaſus,& ortus,defectus,& huiuſmodi,ſicut & in his quæ particulatim fiunt. Aut exiſtimandum non eſt horum uſum diligentiam non accepiſſe, quanta poßit ad tranquillitatẽ noſtrã beatitudinemq; conferre.Itaq; quaſi per tranſitum intuẽtes quoties apud nos ſimilitudo ſit, de ratione cœleſtium omniſq; incerti diſſerendum eſt,eos aſpernando,qui id quidem ſciunt,quod uno*

*ἱστορίᾳ.

modo

*modo ſe habet aut ſit, neque quod multis contingat modis, imaginationemq́; ex *receßibus reddunt. ignorant præterea quænam ſunt quæ perturbationem non ingerant. Si tamen arbitramur eo modo ſuſceptum id fieri poſſe, & in quibus ſimiliter perturbatione uacamus, ipſum quod multis fiat modis nō ignorantes, quēadmodum ſi quod ita ſe habeat nouerimus, perturbatione carebimus. Ad hæc omnia illud omnino oportet intelligere, quòd *perturbatio humanis animis propriè omnino ſit in eo quod hæc & beata opinarētur, & incorruptibilia, & cōtrarias his uoluntates ſimul habeant, & actiones, & cauſas, & in futura uita dirum quippiā ſecundum fabulas & expectent, & ſuſpicentur, ſiue hanc priuationem ſenſus quæ in morte eſt metuāt, quaſi poſt mortem aliquid ſit, & ipſi in eo quod non opinionibus iſta patiantur, uerùm *ratione & commendatione quadam. Vnde cùm nō diffiniant malum æquam ſiue etiam maiorem perturbationem capere, quaſi hæc opinarentur tantùm. Porrò huiuſmodi perturbationis uacatio, eſt his omnibus euadere liberum & abſolutum, perpetuāq́; omnium, & eorum quæ ſunt planè propria ſeruare memoriam. Quocirca omnibus utendum eſt præſentibus, in commune quidem ut cōmunibus, priuatim uerò ut priuatis, ac præſenti omni per ſingula iudicia euidentia. Si enim hiſce intēderimus, id unde perturbatio metusq́; fiebat excludemus, habita recta ratione, atq; ſoluemus deq; cœleſtibus ac reliquis quæ ſemper incidunt, quæq́; ſummè terrent reliquos cauſas afferemus. Iſta tibi Herodote de natura omniū ſummatim perſtrinximus. Quæ tu ſi diligēter pro uiribus tenere ſtudueris, arbitror te etſi non ad omnia ſemper per partes diligenter explicata ſufficient, incomparabilem tamen ex eis firmitatem atq; conſtantiam aduerſus homines*

cæter

*ἀπειπημάτων.

*τάραχος.

*ἀλόγῳ παραστάσει.

cæteros percepturũ. Nam te ex teipſo promouebis plurimùm ad ea etiam quæ in toto de natura opere ſunt dicta per partes exponenda. Atque hæc ipſa mandata memoriæ perpetuo emolumento erunt. Sunt enim huiuſmodi, ut hi etiam qui iam particularia ſatis, aut etiam perfectè digeſſerunt, ad huiuſce tamen intuitus plurimos haberent, plurimum iuuari ex his poßint in his quæ de tota natura diſſeruntur. Quæ autẽ non penitus cadunt in ea quæ conficiuntur, ex his ſunt aut ſecundũ eum morẽ qui * caret inuidia, ſimul atq; intelligitur ambitus eorum quæ ſunt in primis rata ad tranquillitatẽ animi faciũt. Et iſta quidem de naturalibus eius epiſtola. Sequitur de meteoris in hæc uerba:

EPICVRVS PYTHOCLI S.

REDDIDIT mihi Cleon abs te epiſtolam, in qua nos ſouere atq; diligere perſiſtis, dignè pro noſtro in te ſtudio neq; ignauiter earum ratiocinationũ meminiſſe niteris quæ ad beatã uitam contendunt. Precaris ut tibi de meteoris breuẽ mittã facileq; tractatũ, quo facilius admonearis. Ea enim quæ in alijs ſcripſimus difficillimè teneri memoria quamuis ea, ut ais, quis cõtinuè circumferat. Nos autẽ perlibẽter preces admiſimus tuas, magnaq; de te et iucũda ſpe fruimur. Cùm igitur cætera iam abſoluerimus omnia, agimus quæ poſtulaſti, plurimis & alijs emolumento futura inuẽta hæc, & his maximè qui rudes adhuc germanam ſummamq; nuper naturæ rationẽ deguſtarunt, his item qui aliquibus diſciplinarum liberalium ſunt grauioribus curis impliciti. Ea igitur ritè percipe, mãdataq; memoriæ tecum acriter acuteq; uolue, cum cæteris quæ in breui epitome ad Herodotum miſimus. Primùm igitur nullum alium aliquẽ finem ex cœleſtium corporum ſcientia ſiue per connexionem, ſiue abſolutè dicantur putandum eſt quàm perturbationis

*tionis uacationē, ac probationē certā, ſicuti & in reliquis, neq; quod ſit impoßibile ui aggredi, neq; ſpeculationē habere ſimilem, aut his libris quos de uitis ſcripſimus, aut de his quos de alijs naturalium quæſtionū purgationibus, puta quòd omne corpus *impalpabile natura ſit, quòd indiuiſibilia elementa, & omnia huiuſmodi, aut quæ unicam his quæ uidētur concordiā habent, quòd in meteoris nō procedit. Verùm iſta quidem multiplicem habēt generis cauſam & ſubſtantiæ prædicamentum ſenſibus conſentientē. Neq; enim ſecundùm proloquiorum *uanitatem legiſq; ſanctionem de natura diſſerendum, ſed ſicut ea quæ uidentur hortantur. Non enim iam uita noſtra aut ſtultitia, aut gloriæ uanitate opus habet, ſed ſolùm tranquilla ac ſecura uita. Omnia quidem immobili ac ſtabili ratione fiunt per omnia, ex his duntaxat, quæ multiplici modo his quæ apparent concorditer incidunt, cùm quis quod probabiliter de his dicitur congruenter omiſerit. Cùm uerò quiſpiam hoc quidē omittit, hoc autem eijcit, quod æquè ei quod uidetur conſonum eſt, eum profectò conſtat omni naturæ excidiſſe ratione, atq; ad fabulas eſſe deuolutum. Signa uerò quædam eorum quæ in ſupernis conſumantur, ferre quædam ex his quæ nobis apparent, & quæ inſpiciuntur aut ſunt, non ea quæ in ſupernis apparēt. Hæc enim multis modis fieri poſſunt, unumquodq; tamen uiſum obſeruandum eſt, atq; in ea quæ illi coniunguntur diuidendum, quādoquidem illis non reclamatur, quin ſæpenumero abſoluātur ab ijs rebus quæ apud nos ſunt plurimis modis perfici, ut ea quæ ſunt apud nos. Mundus eſt cœli quædam continentia, ſtellas & terram & quæ uidentur omnia continens, abſciſsionemq; ex infinito habēs, atq; in finem deſinens, ſiue rarum ſiue denſum, quo ſoluto quæ in illo ſunt omnia confuſionem accipient,*

*ἀναφὴς.

*aliàs, nouitatē

*pient, & deſinens aut in eo quod circumagitur, aut quod inſtantiam habet, et rotundam aut triangularem aut quancunq; circumſcriptionē, omnibus enim modis fieri poteſt, quando eorum quæ uidentur nihil obſiſtit mundo huic, in quo finem comprehendere nequimus. Quòd autem & huiuſmodi mundi ſint infiniti multitudine, colligi poteſt, & quoniam talis fieri mundus poteſt in mundo & *intermundo quod interuallum dicimus inter mundos, in loco uacui pleno & non in magno puro & uacuo, quemadmodum aiunt, quædam idoneorum quorundam ſeminum, quæ ab uno mundo ſiue intermundo fluxerunt, ſiue etiam à pluribus ſenſim, quæ auctiones & compoſitiones faciunt in locum alium ſi ſic contigerit, & irrorationes ex his quæ oportunè eas ſuggerunt, quoad conſumantur accipiantq; conſtantiam, quantum ſubiecta fundamenta *ſubiectionis efficere poßint. Non enim coaceruationem fieri oportet ſolùm, neq; uertiginē in eo uacuo in quo fieri eſt poßibile mundum ſecundum quod ex neceßitate putatur, augeriq; tandiu quoad alterum offendat, ut ait quiſpiam ex his qui Phyſici uocantur. Hoc enim his quæ uidentur repugnans eſt. Sol item & luna & ſydera cætera *ſeorſum facta, poſtea à mundo comprehenſa ſunt, & quæ præterea ſeruantur, continuò efficta ſunt, atq; incrementum ceperunt. Pari ratione & terra & mare per cōparationes & uertigines quarundam tenuitate partium, conſtantium naturarum ſiue ſpirituralium ſiue ignis præferentium ſpeciem, ſiue utrunq; ſimul. Hæc enim ita ſuggerit ſenſus. Porrò ſolis cæterorumq; ſyderum magnitudo, quantum ipſi iudicamus, ea eſt quæ uidetur. Hæc autem in undecimo de natura. Nā ſi, inquit, magnitudinem interualli ratione amiſiſſet, longè profectò magis colorem. Alia nanq; huic rationabilior diſtant*

*μετακοσμίῳ.

*προσοχὴν.

*καθ' αὑτά.

ſtanſia nulla. Cæterùm ſecundum id quod per ipſum eſt, ſiue maior ſit quàm uideatur, ſiue paulò minor, ſiue tantus ſimul. Ita enim & apud nos lumina quæ ex interuallo cernuntur, per ſenſum conſpiciũtur. omnis autem in hanc partem inſtantia ſoluetur facilè, ſi quis rebus certis intendat, quod in libris de natura monſtrauimus, ortus & occubitus ſolis ac lunæ ſyderumq́; cæterorum, & per incenſionem & extinctionẽ fieri poſſe, cùm talis ſit circunſtantia etiam per alia loca, ut ea quæ prædiximus perficiantur. Nihil enim eorum quæ uidentur obluctatur per euidentiam quoque ſuper terra, & rurſum per adiectionem quod prædiximus confici poſſe. Neq; enim refragatur aliquid eorum quæ cernuntur. Ipſorum quoq; motus nõ quidem fieri impoßibile ſecundum uertiginem totius cœli, ſiue ſecundum ipſius quidem ſtatum, horum uertiginẽ iuxta eam quæ ab initio in generatione mundi genita eſt in ortu neceßitatem, deinde calore per quandam ignis diſtributionem ſemper ad interiora loca tendentis, conuerſiones ſolis ac lunæ fieri quidem poßibile per obliquum cœli, ita tẽporum neceßitate coacti. Similiter & ſecundum aëris obſiſtentiam, ſiue etiam materiæ aptæ quæ ſemper adiaceat atq; inflammetur. Partim uerò deferentis, ſiue etiam ab initio uertigo huiuſmodi iſtis ſit diſtributa ſyderibus ut in gyrum moueantur. Cuncta enim huiuſmodi atq; his ſimilia in nullo euidentiæ ratione diſſentiunt, ſiquis ſemper in huiuſmodi partibus poßibili adhærens horum ſingula ad eorum quæ uidentur conſonantiam poßit adducere, nihil metuens ſeruiles Aſtrologorum* artes, euacuationesq́; lunæ, ac rurſus impletiones, euerſionemq́; huius corporis. Fieri enim profectò poſſent itidem & figurationes aëris. Atq; et quæ ſecundum appoſitiones et omnes alios modos, per quos et*

*ἀντίξωσιν.
*τεχνιτείας.

ea quæ apud nos apparent reuocantur ad huiuſmodi ſpeciē reddendā, niſi fortè quis unico illo modo cōtentus, reliquos nequicquam repudiet. Neq; *ſpeculatiuè poßibile eſt aliquid homini aſpicere, & aliquid impoßibile, atq; ideo impoßibilia inſpicere cupiens. Præterea poßibile eſt lunā ex ſeipſa habere lumen, poßibilè item & à ſole mutuari. Etenim apud nos pleraq; cernuntur, quæ plura ex ſeipſis habeāt, plura itē ab alijs, nihilq́; impedit eorū quæ in cœleſtibus uidentur, ſi quis multiplicis modi ſemper memoriā habeat, cōſequētesq́; ipſis unà ſuppoſitionem, & cauſas ſimul accipiat, neq; aſpiciens in ea quæ non cōſequuntur, hoc ipſum defluere alias aliter in illū unicum modum. Porrò faciei * manifeſtatio fieri quidem in ipſis poteſt & per immutationes partiū, et per cumulatā adiectionē, modisq́; omnibus meteoris huiuſmodi ueſtigare nequaquam adnitendū eſt. Si enim aliquibus repugnare euidentijs contingat nunquā uera tranquillitate poterimus frui. Solis ac lunæ defectus poteſt etiānū fieri & per extinctionē, quēadmodum & apud nos pleraq; fieri uidemus.* Iamq; *per interpoſitionē quorundam aliorū, aut terræ, aut cœli, aut cuiuslibet alterius huiuſmodi, ſicq́; proprios adinuicem modos cōſpiciendū, & quòd coniunctas fieri cōcretiones impoßibilè non eſt.* Porrò in x i i. *de natura libro dicit, obumbrāte luna ſolē deficere, lunā uerò, terræ umbra ſe opponēte, uerū ſecundū receßum.* Hoc et *Epicureus* Diogenes *in primo electarū opinionum tradit. Præterea circuitionis ordo ſic accipiatur, ſicuti & quædā apud nos fiūt, diuinaq́; ad hæc natura nuſquam admoueatur, immunis à miniſterio in omni ſua beatitate ſeruetur.* Sin minus autē *hoc fiat, omnis de cœleſtibus inanis erit cōtradictio, ſicuti iam quibuſdā fuit, qui non modū attigere poßibilem, uerū*

*ἐμφάσει.

in unitatē deciderūt, dū uno tantum modo arbitrantur hæc fieri, alioſq; omnes poßibiles excludunt; quiq; & ad id quod intelligi nequeat, & ad ea quæ appareant ferantur. Quæ uerò ſigna ſuſcipere oportet, cùm nō poßimus pronuntiare, ualere ſinamus, quæ noctium ac dierum prolixitates immutant, præter id quod ſolis motus celeres fiunt, rurſumq; tardiores ſuper terram pro locorum longitudine immutant, & loca quædam celerius peragūt, et tardius, ſicuti & apud nos quædā conſpiciuntur, quibus conſona de meteoris dicendum. Qui autē unū aſſumentes his quæ apparent reluctantur eo etiam exciderunt, quod inſpicere homini poßibile eſt. Nanq; ſignificationes fieri poſſunt etiam per collationes temporum, ſicuti et in his quæ apud nos uidētur animātibus, & in alijs, ſicut aëris & mutationis. Hæc enim utraq; his quæ uidētur non repugnant. Qualitatibus præterea, ſi ab hoc aut ab illo fit cauſa. Neq; conijcere licet qui fieri atq; cōſtare poſſunt concretiones aëris, impreßiones uentorū, atq; implicationes ſe inuicē tenētium atomorū, & eorū quæ ad hoc agēdū idonea ſunt fluxumq; ex terra aquiſq; collectionē, atq; modis alijs plurimis huiuſmodi cōſtātias fieri impoßibile non eſt. Iam uerò in his partim ſe collidētibus, partim uerò mutantibus, aquas perfici, & uentos itē per relationem ex locis idoneis, dum per aërē mouētur. Vbi inundatio uehemētior ex quibuſdam ad huiuſmodi immißiones idoneis conuentibus facta fuerit, tonitrus fieri poſſe, ac per ſpiritus in cōcauis nubium euolutionem ſicut in uaſis contingit. Atq; ex igne inſpirato ſonitū in ipſis fieri, et fractiones nubiū atq; dißidentias ac confricationes, atq; ordines quæ concretionē glaciei inſtar acceperint. Et in totū ad hanc partem, ut multis modis fieri dicere poſſumus quæ uidētur inducunt.*

* ἀλληλούχων.

Cor

*Coruſcationes itē eadē ratione modis plurimis fieri. Nam per confricationē colliſionēq; nubiū, figurā illā ignis effe-ctricem elabentē, coruſcationē gignere ſtatumq; ex nubibus taliū corporū quæ hūc ſplendorē efficiāt, & per preſſurā aut colliſionē nubiū ſit, ſiue ab ſe inuicē, ſiue à uentis, & per cōplexionem ea quæ à ſyderibus manat ſe inſerēte luce, ſiue à motu nubiū uentorumq; cōpulſa, & per nubes decidente, ſiue per collationē tenuiſſimi nubiū luminis, aut ex igne coactas nubes efficere tonitrus, & per huius motum, & per ignis *euaporationē quæ fiat per conſtantiam motus, uolubilitatisq; uehementiā. Fractiones quoq; nubiū à uentis caſum eſſe efficientiū ignis atomorum, coruſcationisq; ſpeciē peragentiū. Alijs itē modis pluribus facilè erit inſpicere ei qui & quæ apparēt teneat, hisq; ſimilia queat conſpicari. Præcedit autē coruſcatio tonitrū in huiuſmodi circūſtātiā nubiū, & quod ſimul atq; flatus irruerit, emittatur figura coruſcationis efficiēs. Poſtmodū uerò ſpiritus inuolutus huiuſmodi reddat ſonitum, & per utrorūq; incidentiā coruſcatio maiore ad nos celeritate utatur. Poſtremò autē uenire tonitrū, ſicuti in quibuſdam quæ ex interuallo inſpiciuntur ictuſq; quoſdam efficiunt. Fulmina fieri poſſunt per multos uentorum cōuentus, & cōuolutiones, ualidāq; euaporationē, & fractionē partis, eiuſq; uehemētiorem ad inferiora loca lapſum, fragore illo contingente quòd conſequentia loca denſiora ſunt, ob implicitas nubes, per hunc item ignis inuoluti lapſum ſicuti fieri poſſibile eſt. Tonitrū quoq; cùm ignis amplior fuerit inſpiratus qui uehementius prorumpit nubem, quòd in anteriora cedere nequeat, iccirco quòd huiuſmodi cōcretio fiat, plurimū q-dem ad excelſum aliquē mōtem ubi maximè fulmina cadūt adinuicē ſemper. & alijs itē modis plurimis fulmina fieri*

*ἐκτύρωσιν.

poſſunt,modo lōgè abſit fabula. Aberit autē ſi quis rite ea quæ apparent ſequens, de his quæ ſunt occultiora ad eam normam iudicarit.Preſteres quoq; & per poſitionē nubis ad inferiora loca, aliena ſpecie,à repentino flatu impulſæ fieri cōſentaneū eſt, & per flatū qui unà & feratur uehemēs, & nubem ad proxima impellat loca exterior flatus. Præterea & per circunſtantiā ſpiritus,cùm in circulū aër quidā ſuperne cōpellitur, uehemensq́; uentorū colliſio fit, neq; ualet in tranſuerſa diffluere, propter eam quæ circūfunditur aëris denſitatē,atq; ad terrā quidē uſq;, preſtere deſcendente ſtrobili fiunt,ut generatio ſecundū motum ſpiritus fiat.Porrò uſq; ad mare uertigines fiunt. Terræ motus autē & cùm ſe in terrā recipit uētus, fieri poſſunt,& cū hæc paruis rumoribus,perpetuoq́; motu ſe obijcit,quā-
*κραδασμὸν. do *agitationem terræ parat ſpiritus ille, aut exteriore ex parte cōplectitur,dum in fundamenta ruit,aut in abſtruſa ſpeluncæ in morem terræ loca denſatus à uentis aër. Propter hanc autē diſtributionē motus ex lapſibus fundamentorum plurimorū,itemq́; reditionē ubi cōdenſationibus uehemētioribus terræ obuiarit, terræmotus perfici poßibile eſt.Et alijs itē modis pluribus has terræ agitationes fieri. Porrò uentos in tempore fieri contingit, cùm ſemper fiat, ſenſuumq́; ſubrepat alienatio quædam, & per collectionē aquæ copioſæ. Venti autem reliqui fiunt, ut cùm pauci in cōcaua irruerint multa,horū dum diuiſio fit. Grando perficitur & per cōcretionem uehementiorem.Vndiq; autem uentoſorū circunſtantiā quorundam,ac partitionē & moderationem ,quorundam pariter aquæ præferentium ſpeciem,eruptionem ſimul atq; cōpulſionē ipſorum faciū tem, ac diſruptionem ad id conſtare quod ſecundum partes cō-
*ἀθρότητα. cretas fit,& ſecundum *ſoliditatem. Verùm etiam circunferenti

ferentiam fieri impoſsibile non eſt,extremis undiq; conue-
nientibus,& inconſtantia omni ex parte ut dictum eſt par-
tes,& planè,ſiue aquoſis quibuſdam ſeu uentoſis circun-
ſtantibus.Niuem autem perfici credibile eſt, & cùm aqua
tenuis ex nubibus funditur uarijs cõmenſionis, & preſſu-
ræ ex nubibus idoneis & ex ſeminis monumento. Deinde
dum fertur hoc concretionẽ accipiente, propter uehemen-
tiorem quandam in locis inferioribus nubium cõgelationis
circunſtantiam.& per cõcretionem huiuſmodi* lenem ha- *ὁμαλήν
bens in nubibus raritatem, emiſsio hæc nubibus fit, dum ſe
inuicem collidunt quæ aquæ ſpeciem præferũt, & quæ his
unà adiacent,quæ dum ueluti compulſionem faciũt, gran-
dinem reddunt exprimuntq; quod maximè in aëre fit, &
per huiuſmodi colliſionem nubium, quæ coagmẽtum acce-
perunt,fit ut deſiliat niuis iſta cõgeries : & alijs item mo-
dis nix cõfici poteſt.Ros autem efficitur & per cõuentum
adinuicem ex aëre talium quæ ſint huiuſce humoris cauſæ
ac effectus.Sed enim & per loci mutationẽ,aut ex humen-
tibus locis, aut aquas habentibus maximè perficitur ros.
Deinde cùm hæc inter ſe conuenere,humiditatemq; pere-
gerũt,motum rurſus ad inferiora loca, quẽadmodum fieri
& apud nos pleraq; huiuſmodi cernimus, ubi humores ſi
roſidi cõcretionem quandam ſuæ qualitatis acceperunt, ob
circunſtantẽ frigidũ aërem efficitur glacies, & per detri-
tionem quidem globoſæ formæ ac rotundæ ex aqua,cõpul-
ſionemq; ſcalenorum, & acutorũ angulorum, qui in aqua
ſunt,& per eam quæ extrinſecus fit talium colliſionẽ, quæ
compulſa ut aqua in cõcretionem tranſiret effecerunt, de-
tritis rotundorum quantitatibus. Iris fit dum ſol aquoſum
aëra ſua luce perſtringit, ſiue per aëris propriam naturã,
quæ lucis & aëris propria eſt,ex qua colorum huius pro-

prietates fiunt,ſiue omnes,ſiue unico modo. Ex qua iterũ effulgente propinquiora,quæq; aëris eum percipiẽt colorem quo partes has circunferentiæ fulgere cõſpicimus. Fit autem huiuſmodi uiſum quod æquale omni ex parte interuallum luminis pateat,ſiue quòd cùm talem compulſionem recipiant ſectiones quæ uel in aëre uel in nubibus ſunt, & ex eodem aëre ſe ingerente dum ad lunam referuntur atomi,circunferentia quædam in hanc concretionem demittatur. Area circa lunam fit, dum ex omni parte aër ad lunã refertur, deinde qui ex ipſa manant fluxus leniter eatenus coërcentur quoad in gyro circa ipſam nubes conſiſtat, & non omnino diuidat, ſiue eum qui in circuitu eſt aërem ipſa undiq; cogente æqualiter ad circunferentiam ſuam, craßioremq; conſtituent,quod fit per partes quaſdam, ſiue extrinſecus fluxu aliquo impulſo,ſiue calore idoneos poros ad id efficiendum nanciſcente. Cometæ ſtellæ fiunt, ſiue igne pleriſq; in locis temporibus ſuis in ſublimi coaleſcente, cùm efficit caſus circunſtantiam, ſiue quòd proprium quendam motũ in tẽpore cœlum ſupra nos habeat, ut huiuſmodi appareant ſtellæ, ſiue ipſæ temporibus quibuſdam per quendam moueãtur caſum:atq; ad loca noſtra declinent,& manifeſtæ omnibus fiant. Harum item defectus fieri propter his oppoſitas cauſas, quod contingit non modò quòd pars mundi huius ſtet circum quam uerſentur reliqua, ut quidam aiunt, ſed quòd aëris uertigo circularis ipſam circunſtet quæ impedimẽto ſit uti ne circumeãt, ſicut & ſtellæ reliquæ, ſiue etiam quòd deinceps materia illis congrua non ſit.Porrò hoc in loco ubi conſtitutæ cernuntur etiã alijs pluribus modis hoc fieri poteſt, ſi quis colligere ſtudeat ex eorum quæ cernuntur congruentia, ut uaga quædam ſydera ferri contingat ſi motibus ſuis

utunt

*ſtuntur, quædam uerò immota durare. Poßibile eſt quidem eſſe ab his quoq; quæ in circuitu mouentur, ita ab initio moueri coacta eſſe, ut alia quidē ſecundū eandem ferantur uertiginem, quæ lenis ſit, alia uerò ſecundum eam quæ ſimul inæqualitatibus quibuſdam utatur. Fieri autem poteſt ut quibus feruntur locis non intentiones aëris eſſe planiores, quæ in ſeſe ordine compellant, leniterq; & planè intendant, neq; ita inæqualiter ut & quæ uidentur immutationes fiant. Enimuerò unā iſtarū rerū cauſam aßignare, cū multiplicē ea quæ in conſpectu ſunt præbeant, inſanè & minimè congruè ab his fit qui uanam aſtrologiam profitentur, fruſtràq; quorundam cauſas reddūt, quandoquidem diuinam naturā nunquā huiuſce abſoluunt miniſterijs. Sydera quædam alijs minora cōſpici contingit, tardioreq; motu circūferri, cùm eundem orbem circumeant, contrarioq; ferantur motu, ab eadem abducta uertigine, & ab eo quo circūferátur, alia maiore loco, minore alia, cū eandem uertiginē ambiūt. Porrò ſimpliciter de his diffinire illis conuenit, qui prodigia cōfingere apud pleroſq; uolunt. Quæ autem cadere dicuntur ſtellæ, & ex parte & ex colliſione ſua fieri poſſunt, & quod illic excidant quocunque expiratio fuerit. Sicuti & de coruſcationibus diximus, ex concurſu quoq; atomorum ignis efficientium * conſenſu incidente ut hoc fiat, ac ſecundum motum quocunq; impetus à principio ſecundum concurſum fuerit. Ex collectione item ueluti in condenſationibus quibuſdam nebulæ præferentibus ſpeciem, ſecundum euaporationem horum per inuolutionem ſiue eruptionem *continentium, & inquemcunque locum impetus fuerit, motu quoque in eum ſubſequente. Sunt & alij modi quibus hoc fiat innumerabiles. Porrò ſignificationes quæ in*

*συμβλείας.

*ἐπισημασίαι.

pleriſq; animalibus fiunt. Non enim animalia neceßitatem aliqua inuehunt ut hyems fiat, neq; ſedet aliqua natura diuina, quæ horũ animaliũ obſeruet exitus, deinde huiuſmodi efficiat ſigna. Neque enim in animal ac quodlibet, modo id ſit gratioſius paulò, eiuſmodi ſtultitia cadet, nedũ in id quod plenißimam obtinet felicitatem. Hæc igitur omnia Pythocles memoriter tene: longè enim lateq; euades fabulã, & quæ his propinqua & ſimilia diſcernere poteris. Maximè autẽ teipſum dede ad ſpeculanda principia, & infinitatẽ, et his quæ ſimilia ſunt. Iudicia præterea & perturbationes & id cuius gratia iſta colligimus. Hæc enim in primis conſiderata cauſas quoq; particularium rerũ cognitu faciles facient. Qui uerò iſtis uel maximè contenti non fuere, ne iſta quidem ipſa ritè conſpexerũt, neq; cuius rei gratia illa cõſpicienda erant, cõſecuti ſunt. Hæc

μετεώρων. ille de cœleſtibus corporibus opinatus eſt. Cæterùm de his quæ ad uitæ moderationẽ pertinent, quonã modo eligenda alia, alia repudiãda, ſic ſcribit. Primũ autẽ quid de ſapiente opinetur exponamus. Detrimenta quæ ex hominibus, ſiue odij, ſiue inuidiæ, ſiue contẽptus gratia fiunt, ſapientem autumat ratione ſuperare. Eum uerò qui ſemel fuerit ſapiens, in contrarium habitum tranſire non poſſe, neq; perturbationibus cedẽdo errare: quin potius cõtinendum ne quid ad ſapientiã impedimẽtum patiatur. Non tamen ex omni quidem corporis habitu, neq; in omni gente fieri ſapientem. Nam ſiue crucietur excarnificeturq; ſapiens, futurũ nihilominus felicẽ: gratiamq; amicis, præſentibus æquè ac abſentibus habiturũ ſapientẽ ſolum atq; itẽ in itinere. Cũ tamen cruciatur & ingemiſcet & eiulabit. Mulieri itẽ non cõgreſſurũ ſapientem, quia leges interdicant, ut Diogenes in epitome Epicuri dogmatũ moraliũ ait,

ait,neq; cruciatu affectur um ſeruos, uerùm miſerturum, ueniamq́; daturum: probos quoq; amaturũ ſapientem negat,neq; ſepulturæ curam habiturum, neq; à deo amorem immitti Diogenes *refert. Neq; item oratoriæ daturũ operam, dicens illam nihil quidem unquam profuiſſe, plurimum uerò etiam obfuiſſe, uxorem tamen ducturum ac liberos procreaturum ſapientem, ut* Epicurus *in ambiguis & in libris de natura. Cæterùm pro uitæ interdum conditione ducturum uxorem, auerſurumq́; aliquos, neque obſeruaturum in ebrietate, ut* Epicurus *in ſympoſio, neq; acceſſurum ad remp. ut in primo de uitis, neq; tyrannidem quæſiturũ, neq; κυνιεῖν, ut in ſecundo de uitis, neq; unquã mendicum futurum: cæterùm & ſi illi eruantur oculi, uitæ participem futurum, ut in eodem ait. Mœrore item non conficiendum ſapientem, ut ait* Diogenes *in* XV. *electorum, non* * *litigaturum: libros atq; monumenta relicturum, non autem celebritatibus daturum operam: acquirendi curam ac futuri prouidentiam non habiturum: fortunæ reluctaturum, amicum neminem quæſiturum, gloriæ curam habiturum, quoad contemptui non habeatur: plus autem alijs lætitia in ſpeculationibus afficiendum. Peccata eſſe inæqualia. Sanitatem quibuſdam conducere, pleriſq; indifferentem eſſe: fortitudinem per naturam non contingere, ſed ratione commodiq; notatione. Amicitiam uſus gratia neceſsitatisq; ineundam, à nobis tamen inchoandam: nam & terram ſerimus. Conſtare illum uoluptatẽ conſortio ac ſocietate. Felicitatem bifariã intelligi, ſupremam illam quæ in deo eſt, quæ incrementum nõ admittat, adiectionemq́; & ablationẽ uoluptatum. Imagines quoq; poſiturum, ſi habeat, indifferẽter forte teneas, ſolumq́; ſapientem rectè de muſica & poëtica uerba facturum. Pan*

*δικάσεσθαι

genda non fingenda poëmata dixit. Non mouetur ſi alter altero dicatur fuiſſe ſapientior, ſed ex ſapientia ſola ſi affluat, rite appellandum ſapientem putat. Principem in tempore obſequio coliturũ, gratulaturumq́; cuilibet reſipiſcenti: ſcholam item habiturũ, non ſanè ut turbã faciat, recitaturumq́; in multitudine, ſed non ſponte. Dogmata quoq; illaturum & non dubitaturum. In ſomnus quoq; ſibi ſimilem futurum, ac pro amico quandoq; moriturum. Iſta quidẽ illi opinantur, uerũ tranſeundũ iam ad epiſtolam.

EPICVRVS MENICOEO S.

NEQVE iuuenis quiſpiam dum eſt, philoſophari negligat, neq; ſenex cũ ſit, philoſophando fatigetur. Neq; enim intempeſtiuus ullus eſt, neq; qui ad animæ ſanitatem tẽpus nõ habet idoneũ. Qui autẽ dicit aut nondũ philoſophandi tẽpus eſſe, aut tẽpus præteriſſe, ei ſimilis eſt qui dicit ad beatã uitã aut nõ adeſſe tẽpus, aut nõ amplius eſſe. Philoſophandũ igitur & iuueni & ſeni, illi quidem ut ſeneſcens in uirtutibus uigeat præteritorum gratia, huic ut iuuenis unà & uetulus ſit, quòd futurorum careat metu. Meditandum ergo quæ faciant beatam uitam. Siquidem ſi adſit illa, omnia ſuppetunt, ſin uerò abſit, agimus omnia, ut illam habeamus. Quæ autem aſſiduè te admonebam, ea & age, & meditare, bene uiuendi elementa hæc eſſe arbitrans. Primum quidem deum eſſe animal immortale ac beatum, puta ſicut communis de deo dictat intelligentia, nihil illi aut ab immortalitate alienum, aut à beatitudine applicans. Cæterùm omne quod illius cum immortalitate beatitudinem ſeruare poſſit, de eo opinare. Dij nempe ſunt, ut certa eſt illorum cognitio, non autem tales ſunt cuiuſmodi eos pleriq; arbitrantur: neq; enim eos quales putant obſeruant. Impius autẽ eſt nõ qui tollit multitudinis

nis deos,ſed qui dijs opiniones multitudinis applicat. Non enim ſunt anticipationes, ſed opinationes falſæ quæ plurimi de dijs ſentiunt. Hinc detrimẽta maxima peßimis quibuſq; à dijs inferuntur,& cõmoda item probis. Nam uirtutibus per omnia delectati ſimiles amplectuntur,ac omne quod huiuſmodi nõ eſt alienũ exiſtimantes. Conſueſce autem arbitreris nihil ad nos pertinere mortẽ. Bonum enim omne ac malum in ſenſu eſt, ſenſus autẽ priuatio mors eſt. Vnde recta cognitio, quòd nihil ad nos ſit mors, id efficit ut mortale quod eſt,fruatur uita, non ambiguum adijciens tempus,ſed immortalitatis deſideriũ afferẽs. Nihil enim in uita mali eſt,ei qui uerè cõprehendit nihil eſſe in uitæ priuatione mali. Vanus ergo eſt, qui mortem ſe timere dicit, non quia præſens mœrore cõficiatur,ſed expectata & futura contriſtet. Nam quòd præſens nihil perturbat,expectatum nequicquã conficit. Itaq; quod acerbißimũ malorũ eſt & horrendũ maximè mors nihil ad nos, quoniam cùm nos ſumus, mors non adeſt,cùm uerò mors adeſt,nos iam non ſumus. Neq; igitur ad uiuentes,neq; ad mortuos pertinet. Nam his qui ſunt illa nõ eſt,quibus uerò adeſt, iam illi non ſunt. Atqui plurimi mortẽ aliquando ut malorum maximũ,aliquãdo uerò ut requiem eorũ quæ in uita ſunt triſtium, cupiunt. Neq; igitur ne non uiuat metuit, nec enim illi uiuendi amor imperat,neq; opinatur mali aliquid eſſe non uiuere. Quemadmodum uerò cibus,non qui plurimus, ſed qui ſuauißimus eſt,eligitur, ita & tempus non longißimum,ſed ſuauißimum carpitur. Porrò qui iuuenẽ bene uiuere,ſenem bene ex uita diſcedere admonet, fatuus eſt, non modò ob amorem uitæ,ac ſtudium, uerùm quòd eadem ſit meditatio bene uiuẽdi,ac bene moriendi. Longè autem deterius qui dicit,bonum quidem non natum eſſe:

Φιῶτα

Theognidis. φῦντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας ἀΐδαο πέρῆσαι, hoc eſt,
Aut ubi natus eris mox Orci limen adire.

Nam ſi quòd ita crederet hoc dixit, quomodo non diſcedebat ex uita? Id quippe illi in promptu erat, ſiquidē hæc illi fuiſſet rata ſententia. Sin *autem inuehens dum in his quæ ratione carent uerſatur. Memoria uerò tenendũ quod futurum eſt, neq; noſtrum ſit, neq; omnino non noſtrum, ut ne tanquam futurũ prorſus expectemus, neq; item quaſi non futurũ deſperemus. Reputandum præterea cōcupiſcentias partim eſſe naturales, partim naturales naturalium, alias quidem neceſſarias, alias uerò tantũ eſſe naturales. Neceſſariæ uerò quæ ſunt, partim ad felicitatem, partim ad corporis tranquillitatē, partim ad uitā ipſam eſſe neceſſarias. Horum quippe ſine errore ſpeculatio eſt, ut nouerim quid eligendum, quid'ue fugiendum ſit ad bonā corporis tuendam ualetudinē, corporiſq; quietem. Hic enim finis eſt bene beateq; uiuendi. Huius enim gratia omnia agimus, ut neq; doleamus, neq; perturbemur. Vbi uerò ſemel id penitus conſecuti erimus, ſoluitur omnis tempeſtas animi, cùm nō poßit animal tendere quaſi ad minus aliquid, & aliud quærere quo animi corporiſq; cōſumetur bonũ. Tunc uoluptate nobis opus eſt, cùm illā nō adeſſe dolemus, non etiā uoluptate indigemus. Quocirca uoluptatē finem dicimus, ac principium beatæ uitæ. Hanc enim primum bonum atq; ingenitũ nouimus, atq; ab hac electionē omnem ac deuitationem inchoamus atque huic occurrimus, perturbatione tanquàm norma bonũ quoduis diſcernentes. Quoniā uerò primum iſtud inſitum bonum eſt, iccirco non omnem uoluptatē eligimus, uerùm ſæpe pleraſq; tranſgredimur, quando ex his maior moleſtia ſequitur, doloreſq; nonnullos uoluptatibus præſtare arbitramur, ex diutina toleratione

*μωκώμενος.

dolorum

dolorum maior nos uoluptas ſequitur. Omnis itaque uoluptas eò quòd naturam propriam habet, bonum eſt, non tamen eligenda omnis: ſicut & dolor malum eſt, non tamen ſemper quiuis repudiãdus eſt dolor. Commenſione itaq; & utilium inutiliumq́; reſpectu hæc omnia iudicare conuenit. Vtimur enim bono interdum ut malo, cõtrà & malo tanquàm bono. Frugalitatem præterea magnum exiſtimamus bonũ, non ut ſemper utamur modicis, uerùm ut niſi multa habeamus utamur paucis, credentes ueriſſimè illos magnificentia frui ſuauiſſimè qui illa minimum indigent, quodq́; naturale ſit, id omne eſſe parabile, noua uerò difficilè parari poſſe, dapes item ſimplices æquam magnifico luxui adferre uoluptatem, quando omne quod dolet per inediam ſublatum ſit. Panis ergo cibarius, & aqua ſummam uoluptatem afferunt, cùm egens quis illa in cibum ſumit. Itaq; ſimplicibus & non magnificè paratis cibis aſſueſcere, & ſalubritatis eſt, & hominem ad uitæ uſus neceſſarios impigrum reddit, ac ſplendidis ſi per interualla ſumantur, nos commodius aptat, atque aduerſus fortunam interritos facit. Cùm itaque dicamus uoluptatem finem eſſe, non luxurioſorum & nepotum uoluptates, easq́; quæ in guſtu & ingluuie ſunt poſitæ, ut quidam ignorantes, aut à noſtra ſententia diſſentientes, aut malè accipientes arbitrantur, ſed non dolere corpore, animoq́; tranquillum eſſe, & perturbatione uacare dicimus. Non enim conuiuia & comeſſationes, non puerorum mulierumq́; congreſſus, non piſcium uſus, & cæterorum quæ affert pretioſior menſa ſuauem gignit uitam, uerùm ratio ſobria cauſasq́; perſcrutans, cur quæq; uel eligenda, uel fugienda ſunt, opinionesq́; expellens, per quas animos ut plurimum occupat tumultus. Horum omniũ initium maximumq́; bonum prudentia eſt.

Quocirca philoſophiam quoque prudentia antecellit, ex qua reliquæ uirtutes omnes oriuntur, docentes quòd non iucundè uiuere poßit quiſquam, niſi prudenter, honeſtè, iuſteq; uiuatur: uirtutes enim ſuaui & iucundæ uitæ coniunctæ ſunt, iucundaq; uita ſeparari à uirtutibus nequit. Nam quẽ eo arbitraris præſtantiorẽ eſſe, qui & piè de dijs opinatur, mortemq; interritus ſuſtinet, finemq; naturæ rectæ æſtimat, finemq; bonorũ ut facilis ad implendum parabiliſq; ſit cõprehendit. Malorum uerò finem, ut aut tempus aut dolorẽ habeat, dominamq; non diu moleſtatã futurã, ut à pleriſq; inducitur, nuntiat, partim à fortuna, partim à nobis, quòd neceßitas obnoxia nulli ſit, inſtabiliſq; fortuna. Quod à nobis eſt dominatu caret, quòd querimonia & contrarietas ſolet e ueſtigio ſubſequi. Præſtat enim fabulam quæ de dijs traditur ſequi, quàm naturalium ſeruire fato. Illa enim ſpeciem excuſationis obtendit honorem deorum, hæc ineuitabilem neceßitatem habet. Fortunã uerò neq; deam, ut uulgò ſuſpicantur, putat. Nihil enim Deus agit temere, neq; inſtabile, cauſam nempe arbitratur bonũ ſiue malũ ex hac ad beatè uiuẽdum hominibus dari, principia tamen magnorum bonorum aut malorum ab iſta ſuppeditari, præſtat enim rationabiliter eſſe infelicem, quàm abſque ratione felicem. Melius eſt enim in actibus quod bene iudicatum eſt per eam digeri. Hæc igitur atque his ſimilia, tecum ſi die noctuq; meditere aliquis, fiet ut nunquam ſeu uigiles, ſeu dormias, perturbatione ulla tenearis, uerùm ut deus inter homines uiues. Nihil enim habet cõmune cum mortali animãti, animal homo, immortalibus bonis exercitatus. Diuinationem autẽ omnem ab alijs tollit, ſicuti & in parua epitome, dicens eam nõ ſubſiſtere: & ſi, inquit, ſubſtãtialis ſit, nihil ad nos exiſtimes pertinere quæ

re quæ fiunt. Hæc & *eiuſmodi de his quæ uitam informãt: pluraq́; his alijs etiam in locis diſſerit.* Diſſentit autem à Cyrenaicis de uoluptate. Illi enim non eam quæ in ſtatu eſt, ſed eam ſolùm quæ in motu ſit admittunt. Hic autem utranque animi uidelicet corporiſq́; complectitur, ut in libro de electionibus & fuga ait, & in libro de fine, & in primo de uitis, & in epiſtola ad Mitylenenſes amicos, ſimiliter & Diogenes in decimoſexto electorum, & Metrodorus in Timocrate, ita aſſerunt intelligi uoluptatem, & quæ in motu ſit, & in ſtatu. Et Epicurus in libro de hæreſibus ita dicit: Nanque perturbationis doloriſq́; uacatio conſtantes ſunt uoluptates. Gaudium uerò ac lætitia actio ſecundum motum uidentur. Item aduerſus Cyrenaicos. Illi enim corporis dolores deteriores arbitrantur doloribus animi. Corpore enim peccantes cruciari. hic autem animi dolores. Carnem enim præſenti tantummodo dolore affici, animum uerò & præterito, et præſenti & futuro. Ea ergo ratione maiores quoq; animi, quàm corporis eſſe uoluptates. Demõſtratione uerò utitur, quòd ſit uoluptas finis, quòd animalia ſimulatq́; nata ſunt, iſta quidem deliniri, offendi contrà dolore naturaliter abſq; rationis adminiculo cernimus. Noſtra ergo ſponte dolorẽ fugimus, ſicuti & Hercules quidem ipſe, qui dum amiſſa ſibi tunica conſumeretur, clamat mordens atq; ciulans.

Ἀμφὶ δ᾽ ἔςενον πέτραι,
Λοκρῶν τ᾽ ὄρειοι πρῶνες, Ἐυβοίας τ᾽ ἄκρα. hoc eſt,
At circumgemunt petræ,
Locrorum, & alta Eubœæ promontoria.

Voluptatis uerò cauſa uirtutes quoq; eligi, non propter ſe, ſicuti & medicinam propter ſanitatem, ut ait & Diogenes in uigeſimo electorum. At uerò Epicurus inſeparabilem

bilem quoq; dixit eſſe à uoluptate uirtutem ſolam, cætera uerò ſeparari, nempe ut mortalia. Agedum igitur nunc Colophonē addamus, ut ita dixerim, & ſcriptorū omniū & uitæ philoſophi, ratas ipſius opiniones adijcientes, hiſq; omne hoc opus noſtrū concludētes, fine illo utētes, qui felicitatis ac beatitudinis initium ſit. Quod beatū atq; immortale eſt, neq; ipſum negotia habet, neq; alij præbet, quo fit, ut neq; ira, neq; gratia tangatur. Nam huiuſmodi omnia infirmitatis ſunt. In alijs uerò ait, deos ratione conſpici, alios quidē numero ſubſiſtentes, alios uerò ſecundū ſpeciei ſimilitudinē, ex perpetuo ſimilium imaginū fluxu quæ in ſeſe perfectè ſint humana ſpecie. Mors nihil ad nos. Quod enim diſſoluitur, ſenſu priuatur: quod autē ſenſu caret, nihil ad nos. Terminus magnitudinis uoluptatum, rei quæ cuiq; doleat ſublatio eſt. Vbicunq; uerò fuerit id quod delectat, quādiu ibi eſt, nihil eſt quod doleat, aut afficiat mœrore, aut utrunq; ſimul. Non moratur diutius in carne quod dolet, ſed ſummus dolor minimū durat. Quod autē nimiū ſolum delectat ſecundū carnē, non multos dies durare contingit. At diuturni morbi plus habent in carne quòd oblectēt, quàm quòd doleāt. Non poteſt iucūdè uiui, niſi prudenter, ac honeſtè, ac iuſtè uiuatur, neq; prudenter, honeſtè ac iuſtè, niſi iucundè, cui autē hoc nō cōtigit, is non uiuit prudenter atq; honeſtè, & cui iuſtè non euenit, non poteſt hic iucunde uiuere, eò quòd confidat hominibus, aut ſecundum naturam principatus & regni bonū ex quibuſcunq; potuerit hoc parari. Glorioſi atq; conſpicui quidā eſſe cupierūt, ita ſe ut ab hominibus tuti ſint adepturos exiſtimantes. Itaq; ſi quidem tuta ſit talium uita, naturæ bonum receperunt, ſin minus, nihil habent, cuius gratia principio contra naturæ proprietatem appetierunt

tierunt.Nulla per ſeſe uoluptas malum eſt,ſed cauſæ quarundam uoluptatũ multiplices ingerunt uoluptatũ perturbationes.Si cumularetur uoluptas omnis, & tempore & ambitu,congregatio fieret, aut maximè principales naturæ partes. Nequaquam *à ſeinuicem differrent uoluptates, ſi efficiẽtia uoluptatũ luxurioſorum metus animi ſoluerẽt, metus inquam & de cœleſtibus,& de morte, & de doloribus: præterea ſi uolptatum doceret finem,nihil haberemus quo eos culpare poſſemus,undiq; uoluptatibus hauriẽdis inſtantes,nullaq; ex parte neq; quod doleret,neq; quod urgeret habentes.Quod profectò malum foret ſi nihil nos cœleſtium ſuſpiciones perturbarent, neq; mortis opinio ſi nihil nos moueret,aut aliud quippiam.Quod ſi adhuc non dubitem ſcrutari dolorum ac uoluptatum fines, non indigeremus phyſiologia nec liceret de his quæ maximè rata sũt metuentem ſoluere,niſi planè nouiſſet quæ ſit totius natura,ſed fabuloſũ aliquid ſuſpicaretur.Non itaq; liceret abſq; phyſiologia accipere ſynceras uoluptates,neq; prodeſſe aliquid humanam ſibi parare ſecuritatem, cùm & ſuperna & quæ ſub terra ſunt ſuſpecta eſſent, ac ſimpliciter quæ ſunt in infinito, cùm humana ſecuritas fuerit uſq; ad aliquid,uirtusq; innexa, & puriſſima ſœcunditas ſit, quæ ex quiete & multis cedendo ſecuritas prouenit.Naturæ opes diffinitæ,& parabiles ſunt.Porrò inanium opinionum diuitiæ in infinitum excidunt.Breuis ſapienti fortuna ſubincidit.Quæ uerò ſunt maxima & in primis rata diſpoſuit ratio,& perpetuo uitæ tempore diſponit atq; diſponet.Iuſtus à perturbatione remotiſſimus, iniuſtus uerò perturbatione plenus eſt.Non creſcit in carne uoluptas, cùm ſemel quod per indigentiam dolebat, ablatum eſt, ſed ſolùm uariatur.* Porrò* *mentis finis,finem qui ſecundum uoluptatem eſt ge-* *διανοίας.

G nuit,

nuit,horumq́; ipſorum,& eorum quæ his affinia ſunt,electio maximos quoſq; metus animo parat,infinitum tempus ac finitum æquã habet uoluptatẽ, ſi quis uoluptatis ipſius fines ratione metiatur. Nam caro *uoluptatis fines accepit infinitos,infinitumq́; ipſam efficit tempus.* Porrò mẽs car*nis finem ac terminum ratione pertractans,æternisq́; exuta timoribus,uitam omni ex parte conſummatam fecit.*Ni*hilq́; iam infinito tempore opus habuimus, ſed neq; uoluptatem quidem effugit,ne tum quidẽ, cùm exitum ex uita moleſtiæ atq; anxietates compellunt, quaſi aliquid beatæ uitæ deſiderat in qua uitæ terminos noſcens, non ignorat quàm ſit parabile id quod indigentiæ dolorẽ tollat,omnẽq́; uitam conſtituat.*Itaq; *nihil negotijs opus eſt quæ certamina habent, ſubſiſtentem uerò finem uerſare animo oportet, omnemq́; euidentiam ad quam ea quæ opinamur referamus.* Alioquin *omnia rationem iudicij deſiderabunt,tumultuq́; plena erunt,ſi ſenſibus omnibus repugnabis, non habebis, neq; quoſuis ex ijs quos mentiri dixeris, quo pacto iudices, aut ad quid te referas, ſi quem ſimpliciter eijcias ſenſum,neq; diuidas in id quod opinaris, iuxta id quod acceßit,quod iam per ſenſum præſens eſt.* Affectus *inſuper & omnem imaginalem mentis intuitum cofundens,ac ſenſus reliquos opinione inani, ut qui iudicium eijcias omne.* Porrò *ſi & quod expectatur omne inopinabilibus notionibus firmes,idq́; quod atteſtationem non admittit, ut quod falſum ſi non dimiſeris, eris quaſi omne certamen obſeruans, omneq́; iudicium rectum ſiue non rectum, niſi per omne tempus quæ geruntur ſingula ad naturæ referas finem. Verum antea euertes ſiue fugam ſiue inſectationem in aliud aliquid faciens non erunt uerbis conſentaneæ tibi actiones uoluptatum, quæcunque ad dolorem non inducunt,*

cunt, niſi impletæ non ſunt neceſſariæ: ſed appetitũ habent minus lætum, quoties paratu difficiles autoresq́; detrimẽti eſſe conſtiterit, quas in totius uitæ beatitudinẽ ſapiẽtia parat. Longè maxima res eſt amicitiæ acquiſitio, eadẽ ſententia cõfidentiam parit, quòd nihil ſit æternũ neq; diurnum, ac ne grauius quidem quicquam ac moleſtius, & ea quam in ipſis definitis eſt amicitiæ ſeruitus conſummata maximè confert. **Voluptatum aliæ naturales aliæ neceſſariæ ſunt, aliæ naturales & non neceſſariæ, aliæ uerò neq; naturales neq; neceſſariæ ſunt, ſed circa inanem opinionem uerſantur.* Naturales *&* neceſſarias *exiſtimat* Epicurus *eas quæ dolores ſedant, ut eſt in ſiti potus.* Naturales *uerò non neceſſarias, quæ uoluptates ſolum uariant, non autem dolorem tollunt, ut ſunt pretioſi cibi.* Neq; *naturales autem neque neceſſarias putat eas, quemadmodum coronæ & ſtatuarum ornamenta.* Naturalium *uoluptatum quæ dolorẽ nõ inferant niſi conſummatæ fuerint, fit uehemens ſtudium circa naturam, nouam non diffundit, ſed circa inanem opinionem, neq; circa ſuam opinionem hominis naturæ utilitatis eſt ſignum, ut neq; inuicem lædant neq; lædantur.* Quæ *animantes eo fœdere iungi non poſſunt, ut neq; lædãt mutuò neq; lædantur, in his ius nullum aut iniuria eſt.* Eadem *eſt in gentibus ratio, quæ aut nolunt aut nequeunt, ita fœderari, ut neq; lædant mutuo neq; lædantur.* Iuſtitia *enim nihil per ſe eſſet, uerũ in cõtractibus mutuis quibuslibet locis id fœdus nititur ut non lædamus neq; lædamur.* Iniuria *per ſe malum non eſt, uerùm in ſuſpicionis metu id malum ſitum eſt, ſi me lateat quod huiuſmodi ſunt iniuſtitiæ uindices.* Non *credat is qui clàm aliquid facit contra id quod inter ſe conſtituerunt homines ne lædantur, aut laudant ſe latere poſſe, & ſi millies etiã tum lateat, ad finem uitæ tamen*

**aliàs.* ἀπιδονῶν.

*men incertũ eſt an latere poßit. Cõmuniter quidem omnibus ius idem eſt. Vtilitatis enim aliquid confert in mutua ſocietate, priuatim uerò agri & quarumcunq; rerum non omnibus idem conſequitur ius eſſe. Aliud quidem omnium teſtimonio firmatum, quod expediat in uſu mutuæ ſocietatis eorum quæ iuxta putantur eſſe, ius dicitur, ſiue idem ſit omnibus ſiue non idem. Porrò ſi ponat tantum quiſpiam, non autem proueniat commoditas mutuæ ſocietatis, non iam hoc iuris naturam habet etiam ſi intercidat cõmodum iuris, nonnunquam autem ad anticipationẽ congruit. Nihilominus id temporis iuſtũ erat, his qui inanibus uocibus ſemet confundunt, ſed res plurimas cernunt: ubi cùm uariæ fuerint circunſtantes res non congruentes, ad anticipationem uiſa ſunt quæ putabantur iuſta in ipſis rebus, ea iuſta non erant. Vbi uerò uaneſcentibus circunſtantibus rebus uiſa ſunt non congruere, ad anticipationem quæ exiſtimata ſunt iuſta. Vbi uerò uaneſcentibus rebus iam nõ utilia erãt ea clàm poſita iura. Hic autem iuſta quidem fuere, quando erant utilia ſocietati mutuò ſimul conuerſantium, poſtea uerò non ita fuerunt iuſta, quando neq; utilia erãt. Quibus rebus externis minimè confidere præclarè conſtituit. Hic ea quidem quæ ſunt poßibilia & *familiaria efficit, quæ uerò huiuſmodi non ſunt, non aliena ſanè neq; eiuſdem cognationis, atq; ubi in illis non poterat ſe ſtuduit non immiſcere, excluſitq; omnia quæ agere non conducebat. Atqui omnes qui eo profecerant ut ſe ex eis maximè cõfidendum pararent quæ ſunt propinqua & finitima, hi etiam inter ſe uixere ſuauißimã uitam, firmißimam habẽtes fidẽ ac probationem, certißimamq; propinquitatẽ adſumentes, lamentis proſequuti non ſunt defuncti celeriorem obitum.*

*ὁμόφυλα.

FINIS.

RERVM AC NOMINVM PROPRIORVM, QVAE IN HOC OPERE CONTINENTVR INDEX.

A

ACademia 122
Academici 16
Achæus poëta 115
Ἀκέφαλοι διάλογοι 87
Acron medicus 359
Adimantus 121
Aegina 131
Aegyptij 12
Aegrotatio 302
Aenigma Cleobuli 48
Aeneſidemus 402
Aeſchylus 115
Aeſchines philoſoph. 71.86
Aeſchines orator 88
Aeſchinis dialogi 187
Aeſchines 71.95.133
Aeſopus 37.39
Aeſtas 315.343
Aethalides 336
Aether 310.344
Agaſyrthus 43
Ageſilaus 83.84.235
Agetor Lamieus 117
Agrigentum 359
Agrippa 405
Aidoneus 363
Alcæus 20.40
Alcibiades 72.179
Alcidamas 391
Alcimus 123
Alcimus orator 107
Alcimæon 366
Alcyoneus 175.275
Alexinus 103.115.173
Alexāder 160.187.190.233. 244.235.255.393.414
Ἀλλαντοπώλης 86
Alter Hercules 322
Alyattes 44
Ἀματαιότης 279
Amaſis rex 338
Ambryon 192
Amenias 378
Amipſias comicus 74
Amicus 99.100
Amicitia 100.149.198.329. 346
Amicorum cōmunia omnia 180.338.420

Amor 301
Amphimenes 81
Amphibolia 284
Amphiaraus 179
Amphibolis 72
Amyclas 386
Amyntas rex 186
Anaxagoras 10.81.386.420
Anaxarchus 393
Anaxagoras νοῦς 65
Anacharſis epiſtola 55
Anacharſis 20.53
Anacharſis apophthegmata 54
Anaximander 14.63.360
Anaximenes 64
Anaxicrates 416
Analytica 197
Anaximenis epiſtolæ 64
Ancora à quo inuenta 55
Androſthenes 248
Andron 403
Ἀνδράποδον 245
Angor 300
Ἀνελεγξία 279
Ἀνεικαιότης 279
Anni dies 19
Anitus 78
Anniceris 96.99.126
Anima 145.198.344.373.379.388
Animæ partes 151.300.324
Animalia 344
Ἀνομία 156
Antigoras Rhodius 115
Antagoras poëta 168
Antigoni epiſtola 263
Antigon. rex 105.211.266.321
Antigonus Cariſtius 395
Anticipatio 281.428
Antidicus 363
Antiochus Laodicenus 411.415
Antiſthenis libri 227
Antipater 96.161.184.244
Antiphon 81
Antiſigma 144
Apemantus 56
Apelles 411
Appellatio 282
Appetitio 291
Ἄπυρος 13.357
Apollodorus 77.326
Ἀπομνημονεύματα 82
Apollo γενέτωρ 339
Appollodorus κηποτύραννος 425
Ἀπορητική 398
Ἀπροπτωσία 178
Aratus 113.320
Aræ ignotorum deorum 13
Arceſilaus 167.322

Arceſilai tres 177
Archagoras 391
Archecrates 174
Archilochus 370
Archelaus 73.387.420
Archias 174
Archelaus phyſicus 69
Ἀρχή 152
Ἄρχοντες 66
Archytas 127.364
Area ἅλος 360
Arcta 91.96
Ἀῤῥεψία 400
Argiui 20
Ariathes 185
Arimanius 12
Ariſtagoras 39
Ariſtippus canis regius 89
Ariſtippi libri 90.95
Ariſtippus Metrodidactus 96
Ariſtippus 88
Ariſtobulus 417
Ariſtogiton 32.381
Ariſtocreon 329
Ἀριστοκρατία 196
Ariſto Platonis pater 120
Ariſtonis libri 319
Ariſtocles qui & Plato 121
Ariſto Ilieus 319
Ariſto Chius 259.318
Ariſtodemus 20
Ariſtomenes 126
Ariſtophon 348
Ariſtophanes 70.73.78
Ariſtophanes grammaticus 143.421
Ariſtoteles 186
Ariſtotelis opera 194.199
Ariſtotelis teſtamentum 191
Ariſtoteles Mythus 199
Ariſtoxenus 351
Armodius 32
Artaphernes 94
Articulus 282
Artemidorus 391
Aſcanius Abderita 394
Aſdrubal 186
Aſtidamas 80
Aſclepiades 112
Atarna 42
Athenienſes 28.193
Athenæus 226
Athenodorus 275
Ἀθεώρητος 293
Atomi 387
Attalus 183.211
Atrum 347
Auaritia 300
Aures in pedibus 93
Auditus 317.434
Autodorus 221

Autumnus 315
Axioma 285
Axiothea 137
B
Barbariſmus 283
Baſilides 425
Batis 424
Bathycles 19
Baton Ponticus 258
Beronice 215
Biantis mors 45
Bias Prieneus 44
Biantis ſententiæ 46
Bion 108.167.178
Biones decem 182
Boëthus 281
Bonorum genera 149.156
Bonum 155.294.297
Boton 377
Bryſon Argiuus 252
Burſiritis 215
Butio 181
C
Caduidas rex 53
Callicrates 174
Callicratides. 354
Callimachus 106
Callippus 276
Calliſthenes 188
Candidum 347
Canon Epicuri 427
Carcinus comicus 88
Carneades 183.193.327
Caßius 274
Caſſander 200.215
Καθῆκον 270.303
Cauſa 408
Cebes Thebanus 111
Cepas edere 45
Cephiſodorus 84
Ceramicum 272
Ceratides 278
Ceramion 145
Cercidas 248
Cercops 81
Chaldæi 11
Chabrias 127
Chaos 416
Charmides 75
Charonia 305
Charondas 340
Charmander 126
χαριτοβλέφαρος 215
Chæredemus 417
Chærephon 78
χαίρειν 142.421
Chæna 20
χειράδες 43
χειρόπους 43
Cherſoneſus 28
Chilon 37
Chilonia breuitas 39

Chœ

Chœrilus 18
Chœnix 341
Chremonides 167
Chryſippus 325
Chryſippi captiones 329
Chryſippi opera 330
Chryſippus Gnidius 328. 369
Cibiſtus 18
Cicuta 402
Cilices 404
Cillus 83
Cleanthes 267.276.321
Cleanthis libri 324
Clematis Aegyptia 261
Cleon 67
Cleomenes 358
Cleobulina 47
Cleobulus ibid.
Clinias 82.386
Clitarchus 107
Clitomachus 186
Clinomachus 106
Cobriæ 9
Cogitatio 283
Κώδιον 116
Cœlum 310.363
Colophon 378.416
Colotus 259
Colotes Epicureus 425
Colyſonemas 356
Cometæ 315.454
Comici 254
Κῶμος 113
Κονδυλίζεσθαι 71
Concupiſcentia 301
Confuſio ibid.
Conon 79.215
Conſilium 156.294
Conſuetudo 134
Contentio 301
Continentia 294
Contraria 156
Conturbatio 301
Coræ quæ 339
Corycius mons 60
Corpus 314.309
Coruſcatio 451
Cotys Rex 396
Crantor 164.169
Cranium 249
Crates decem 167.109
Crates Cynicus 114.251
Crates Thebanus 252
Crates Athenienſis 166
Craterus 241
Cratea 50
Cratylus 122
Crobilus 127
Croton 336
Κρόμμυα ἐσθίειν 45
Cteſibius 174

Cubus	366	*Demetrius Lacon*	425
Cupreſſus	338	*Democritus Abderita*	68.
Curetes Epimenides	59	128.384.399	
Cydon	81.352	*Democrit. Trœzenius*	362
Cylonium ſcelus	57	*Demochares*	175.266
Cynegyrus	32	*Demonſtratio*	406
Cynici	15.226	*Demophon*	403
Cynicæ ſectæ initium	222	*Demoſthenes*	104.137.
Cyniſmus	260.304	190.233	
Cynoſarges	226	*Deſcriptio*	283
Κυνέτης	419	*Dei appellationes*	313
Cypſellus	25.49	*Deus*	148.198.313.344.
Cyrus	18	377.458	
Cyrenaici	96.463	*Dialectica*	138.277.284.
Cyri pædia	193.252	427	
Cythera	38	*Dialectici*	104
Cyziceni	419	*Dialogus*	143
D		*Dialogi Scythici*	110
Damaſus	385	*Dialogi Platonis nothi*	143
Damo	349	*Dialogorum differẽtiæ*	139
Dæmones	315.345	*Diacoſinus*	386
Darius	374	*Dialogi Aeſchinis*	87
Darij epiſtola	ibid.	*Dialogi Euclidis*	104
Decorum	283	*Dicæarchus*	134
Definitio	ibid.	*Dictio*	282
Delectatio	302	*Didymon*	239.245
Delius natator	72.374	*Diocles*	351
Delium	123	*Diochetas*	378
Demaratus	38	*Diodorus*	267
Demetrij uiginti	217	*Diodorus Chronus*	106
Demetrius Phaler.	101.214	*Diodorus Aſpendius*	226

Diodorus Xenophontis 84
Diodorus grãmaticus 375
Diogenes quinq; 260
Diogen. Apolloniates 392
Diogenes Babylonius 250
Diogenes Cynicus 228. 241.307
Diogenis libri 250
Diogenis Laërtij πάμμι-ϑος 34.362.387
Diogenes Tarſenſis 425
Diomedon 381
Dionyſius tyrannus 87.125
Dionyſius Corinthi. 133
Dionyſ.Heracleotes 275
Dionyſius dialecticus 100
Dionyſ.Metathemen. 320
Dionyſius Epicureus 425
Dionyſodorus 166
Dion Syracuſanus 127.137
Dioſcorides 414
Diotimus 417
Diphilus 318
Diſciplinæ 194.245.409
Diuidua 157
Diuinatio 314.463
Diuitiæ 260
Dogma Academicorũ 145
Dogma Peripatetic. 197
Dogma Stoicorum 255
Dogma Epicureorum 427
Dogmatici 16
Dogma Pythagoreorũ 337
Dolor 97.300
Δῶρι(ος) οἰκονομία 165
Draco legislator 31
Dryſo 349
Δύναμις 154

E

Ebrietas 134
Echecles 257
Echecrates 351
Eclipſis Solis & Lunæ 312. 313.449
Effuſio 302 *Elea* 382
Elementa 147.309.363
Electici 16
Eliaci 103.112
Elothales 337.364
Empedocles 353.400
Ἕνη καὶ νέα 32
Eudoxus 370
Ἐντελέχεια 199
Enuntiatum 285
Epaminundas 235.337
Ephantus Olynthius 105
Ephectici 15.398
Ephemeris 253
Epheſij 60
Ephorus hiſtoricus 105
Ephori magiſtratus 37
Epicharmus 123.364

Epict

Epictetus 418
Epicurus 396.416
Epicuri opera 426
Epicuri epiſtolæ ibid.
Epicuri diſcipuli 425
Epimenides 56.336
Epimenides Curetes 59
Epinomis 134
Eratoſthenes 180
Eraſiſtratus 208.209
Eretrici 103
Ἐρετρικοὶ 103
Erotion 418
Eruditio 193
Eteſiæ 356
Etea, Eteon 55
Ethice 71.276.427
Euander 183
Eubulides 104
Eubulus 187.415
Euathlus 392
Εὐβουλία 154
Euclides 75
Eudæmonici 15
Εὖ διάγειν 143
Eudoxus 367
Eudoxus medicus 370
Εὐεστὼ 388
Εὐεργεσία 153
Euidentia 283
Eumenes 174.111
Eumolpidæ 10
Eunomus 335
Εὐνομία 155
Euphranor 415
Euphorbus 18.336
Euphorion 393
Eupolis 390
Εὐποιΐα 155
Εὖ πράττειν 142.421
Euripides 76.165.168. 399
Eurylochus 73.398
Euryclides 101
Eurydice 215
Euritus 122.351
Eurymedon 188
Εὐτυχία 155
Εὐθυμία 388
Exænetus 354
Exercitatio 246
Ἐξ ὑποβολῆς 32

F

Fabarum uis 343.346
Fatum 214.344.372
Felicitas 154.457
Finis rerum 153.320
Fortuna 562
Frugalitas 461
Fulmen 316.451

G

Gallus auis 346

Gaudium 302
Γάνεξ 43
Generatio hominum 382
Genus 283
Glauco 75.121
Glaucon Athenienſis 111
Glauconides 75
Glaucus Rheginus 385
Gloria 169
Glycon 211.356
Gorgias 88.222
Grando 315.452
Græci 404
Græciſmus 282
Gryllus 84
Gymnoſophiſtæ 11

H

Halys fluuius 23
Harpalus 214
Hecatæus 370
Hecademia 122
Hedia 418
Hegeſijs 96
Hegeſiaci ibid.
Hegeſinus 98
Hegeſeus 252
Hegeſipolis 114
Helena 21
Heliotropium 60
Heſidorus 274
Heſiodus 370.379
Heſiodi anima 342
Heſperus 340.379
Heracliti quinq; 376
Heraclides 49.320.336. 361.375.415
Heracleotæ 220
Heraclitus 370.400
Heracliti liber 72
Heraclides Ponticus 137.337
Heraclides quot 221
Heraclidis impoſtura 219
Herillus 275.320
Hermias 187
Hermolaus 188
Hermippus 187
Hermachus 421
Hermachi opera 425
Hermodamas 335
Hermodorus 371
Hermotinus 336
Herodotus 13.17.415
Heroës 315.345
Herpilis 187.191
Hicetas 367
Hierophanta 101
Hierocles 112.174
Hieronymus 175.211
Hieromnemones 211.237
Hipparchia 257
Hippaſus 337.366
Hipponicus 117.172

Hipp

Hippocrates 180.382.400
Homerus 32.80.165.168. 171.370.377.399
Homeri poëma 67
Homerus tragicus 414
Honeſtum 297
Horoſmades 12
Horoſcopia 63.260
Hoſthanas 9
Humanitas 154
Humana ætas 338
Hyle 382
Hyems 315.343
Hymnus in Hermiam 188
Hyperides orator 137

I

Ichthias 106
Ideæ 124.144
Idomeneus 417.427
Ignis 373
Incorporeum 439.311
Indefinitum 287
Indigentia 301
Indifferentia 260.298
Inductio 140
Inductio per contrariũ 140
Infelicitas 295
Initia philoſophiæ 14
Impoßibile 288
Imprecationes tragicæ 234
Inſultatio 302
Interrogatio 285
Inuidia 215.300
Ionica philoſophia 14
Ἱππαρχικὸς 85
Ipſe dixit 351
Iſocrates 120
Iracundia 300
Iris 315.453
Italica philoſophia 14.335
Iudæi unde 12
Iudicium 407
Iugulare mortuos 116
Iupiter Horcius 346
Iuſtitia 148.150.294
Iuuentus 347
Ixion grammaticus 217

L

Lais ſcortum 92.160
Lacydes 14.183
Lacydium 183
Lampſacus 68.421
Λαμπετὼ 215
Lamprocles 75
Laſus 25
Laſthenia 137.158
Leges 150
Lembus 221
Leon Salaminius 72
Leon tyrannus 337
Leodamas Thaſius 128
Lemocritus 419

Leont

Leontenus 425
Leontia 418.424
Λεσχηνῶται 65
Leucippus 200.382.421
Lingua 38.48
Linus Thebanus 10
Lindus inſula 49
Libri Theophraſti 202
Libertas 304
Linea 309
Logica 98.197
Logotropus 289
Locus 23.277
Lucifer 340.379
Luna 13.312.344.383.373
Lupini 271
Liceum 187.190
Lycon orator 78.112
Lycophron 50
Lycophron poëta 115
Lyſis mulier 49.75
Lyſis Tarentinus 337.349
Lyſis Platonis 65.133
Lyſicles 167
Lyſimachus 257
Lyſias 31.88
Lyſippus 80

M

Macedones 232
Magis 401
Magneſij 60
Magi 11
Manes ſeruus 241
Mantinea 84
Marathonis belli duces 32
Marius 102
Marmarium 418
Maſſagetæ 404
Materia 145.314
Mauſolus 67
Medicina 150
Megarici 103
Megara 107
Megaclides 391
Megabizus 83
Melantius 164
Meleager 258
Melantho 94
Μελέτη 52. Meliſſa 49
Meliſſus 15.380
Melitus 78.225
Melleus laqueus 239
Menander 200.216.251
Menander Drymus 252
Menedemus 111.257.259
Menedemi amicitia 116
Menedemi confidentia 114
Menedemi ſtatua ibid.
Menexenus 73
Menippus 257.258
Menodorus 171
Menodotus 415

Mentor 184
Meropes 21
Mercurius 345
Meſſana 59
Mens 23.345.379.388
Metapontus 349
Metapontini 340
Meton 353
Metrodorus 67.393.419.424
Metrodori libri 425
Metrocles 102.256
Metus 301
Midæ epitaphium 47
Miletus 21
Milo Crotoniates 348
Miltiades 275.318
Minermnus 33
Miſericordia 300
Mithras 417
Mithridates 128
Mitylena 421
Mnaſeus 274
Mneſiſtratus 137.325
Modus 289. *Mœris* 339
Mœreas 170
Mœror 301
Molon 133
Monimus 251
Morbus 302
Mors 459
Mos ſepeliendi apud Athenienſes 28
Motus 399.432
Mundus 22.146.147.310.452.343.373.346
Mundi Epicuri 432
Munychia 58
Mus ſeruus 417
Muſæus 10
Muſica 151
Mutæ 282
Μύδρος 67
Myrmex 107.192
Myronianus 163
Myſon Cheneus 20.55
Myſon hominum oſor 56
Myrto 73
Mythrus 102

N

Natura 314.316
Nauſiphanes 396.397.410
Nebulæ Ariſtophanis 71
Neanthes 361
Nearchus 381
Neceßitas 23
Neceſſarium 288
Nectenabis 368
Neocles 417
Neophron 115
Neſus Chius 393
Neſſus fluuius 338

Neſt

Neſtis 363
Nicanor 191
Nicarete ſcortum 107
Nicidium 418
Nicias 39.57
Nicomachus 186.368
Nicomedes 375
Nicodromus 254
Nicolochus 415
Nicoſtratus 164
Nicocreon 113
Nilus 23
Nix 315.453
Nobilitas 151
Nomen 282
Noſce teipſum 24
Νοσογνωμονικὴ 150
Nο̃s quare Anaxagoras 65
Numenius 398.410
Nymphæ 339

O

Obelus 144
Oblectatio 302
Otium 75
Odium 301
Oenopidas 387
Octeus uicus 55
Officium 303
Onatas 81
Oneſicritus 252
Oneſicratus 248
Opes 75
Oplomachus 425
Oratio 151.282.289.391
Oratoria 152.457
Oreſtades 378
Orion Epicureus 425
Ὡροσκοπίον 63.160
Orpheus 11
Οὐτίδες 278.290

P

Παιδεία Cyri 85
Pæones 404
Paræbates 96
Parmeniſcus 278
Parmenides 14.355.379
Partitio 284
Panthœdus 212
Paſicles 254
Paſiphon 87.247
Pauſanias 357.361.375
Pazatæ 10
Peccata Stoicis paria 304
Periander 49
Pelops 21
Penelopes ancillæ 94
Pentathlus 385
Percunctatio 286
Perdicas 237.416
Perfecta uirtus 152
Periander tyrannus 52
Periandri ſepultura 50

Periandri apophtheg. 51
Periandri uxor 49
Pericles 68.111
Perictione 120
Perilaus 59
Peripatetici 187.306.323
Πείρανϑ 187.212
Perſeus 118.178.319.263. 265.275.319
Perſæ 403
Perturbatio 300
Phædrus 134
Phædon 75.103
Phænareta 70
Phalanthus 318
Phanias 200.277
Phantaſma 280
Phantaſia ibidem
Phantho 331
φαῦλϑ 143
Pherecydes 59.335
Phidiades 121
Phileta 175
Phileſia 83
Philemon 253
Philipp. Amynthæ 85.236
Philippus Opũtius 134.137
Philippus 160.236.190
Philiſcus 248
Philiſta 397
Philiſtion 367
Philocrates 328
Philo 135.266.397
Philo dialecticus 266
Philonida 178.265.276
Philopidas 84
Philolaus 122.123.367. 340.385
Philoſophia 9.10.143
Philoſophiæ partes 13.427
Philoſophia triplex 276. 427
Philoxenus 173
Phocion 248
Phocus Samius 17
Phœnix 402
Phyſiologia 443
Phreantles 321
Phraſidemus 107
Phryne 160.242
Phrynicus 166
Phrynon 40
Phyſica 276.308.427
Phyſici 15
Pietas 299
Pindarus 171
Piſiſtratus 28.63
Piſiſtrati aſtutia 36
Pittacus Mitylenæus 40
Plato 172.307.354.368. 386.399
Platonis diſcipuli 137
Platonis dialogi 143
Platonis dogmata 144

Platonis notæ 144
Pliſtanus 103
Pliſtarchus 394
Pluuia 315
Pœcile porticus 262
Poëma 283
Poëſis ibidem
Poëtica 163
Polemo 164
Polus legatus 126
Politia 149
Polyænus 425
Polyeuctus 78
Polycrates 64.78.335
Polydora 94
Polygnotus 262
Polymnaſtus 351
Polyxenus 92
Polyſtratus 425
Pompeiopolis 15
Pompylus 200
Poſsidonius 276
Poſsibile 288
Potidæa 72
Potentia 154
Potamon 16
Potona 103.121
Praylus 415
Prædicatum 284
Præſter 316.452
Priene 44.47
Prienenſis iuſtitia 45
Principia 145.308
Probabile 288
Πρόβουλοι 118
Prodicus 396
Protagoras 396
Pruina 315
Proxenus 82
Prudentia 98.226.294
Prytaneum 79
Ptol. Soter 107.215.270
Ptol. Philadelphus 208.413
Ptolemæus Lagi 101
Ptolemæus Melas 425
Ptolemæus Leucus 425
Ptol. Aethiops 96
Pudor 301
Pulchritudo 151
Punctus 309
Purpura 404
Pylades 170.174
Pyramides 19
Pyrrhus Delius 336
Pyrriche 221
Pyrrho 394
Pyrrhonia ſecta 16.398
Pyrrhonis diſcipuli 410
Pyrrhonis dogma 401
Pythagoras 14.335.385
Pythagoræ dogmata 342
Pythagoræ ſymbola 340

Pythagoræ μετεμψύχωσις 336
Pythagoræ abſtinentia 341
Pythagoræ impoſtura 349
Pythagoræ quatuor 351
Pythagoras pugil 352
Pythocles 175.417
Pytoſtratus 86

Q

Qui inter ſe fuerint æmuli 81
Quid eximium habeat Philoſophus 90
Quid facile qđ difficile 25
Quis felix dicatur 23

R

Ratio 427
Rhetorice 277
Romani 404
Ros 453

S

Sagarus 81
Sacer morbus 373
Σαυίδωρος 419
Salarus 81
Salem lingere 241
Samij 50
Samus 416
Sandes Epicureus 424
Sanitas 347.457
Sapientes ſeptem 24.399
Sapientia 46.143
Sapiens 198.304.456
Σαράπυς 43
Sardis 64
Sarpedon 415
Saturrius ibidem
Σκάνδιξ herba 102
Scaphæ in aëre 373
Sceptici 400.412
Scepticæ 16.398
Scientia 150.296.320
Scirpalus pirata 247
Scopas 73
Scythæ 414
Scytharum oratio 53
Scythici ſermones 103.110
Scythinus 376
Secta quid ſit 16
Sectæ uariæ 16
Σεισάχθεια 26
Σεμναί deæ 57
Selinus 84
Selinuntij 361
Semele 102
Semen 317.344.440
Σεμνόθεοι 9
Senectus 179.347
Senſus 99.280.345.427
Septem Sapientes 25.399
Sermo 222
Seuthus 83
Sextus 415
Signum 408

Sillorum libri	413	Soritæ	104.278.290
Simmias	107	Soſitheus	323
Simmias Thebanus	111	Soſigenes	421
Simon Athenien.	110	Soſibius	81
Simonides	48	Species	283
Simus quæſtor	177	Speuſippus	121.158
Siſachthia	27	Sphæri libri	325
Socrates	15.70.79.179.193.225.374.385.387	Sphærus Boſphorianus	276.325.375
Socratis frugalitas	73	Stellæ	13
Socratis uxores	73	Stilpo	109.115.248
Socratis libertas	74	Stoici	260.262
Socratici nobiles	82	Strato phyſicus	208
Socratides	172	Strobili	452
Sol	312.344.363.387.383	Stultos inſanire	305
Solis magnitudo	372	Superficies	309
Solœciſmus	283	Sydera	312.383
Soli ciuitas	29	Συμβωλέια	156
Σολοικίζειν	ibidem	**T**	
Solon	26	Tamiæ	92
Solonis opera	34	Ταρίχιον	117
Solonis mors	34	Tarentum	348
Solonis apophtheg.	31	Telauges	353
Solonis leges	31	Teleſphorus	276
Somnus	317.439	Tempus	23.146.312
Sophiſtæ	13	Teredo	402
Sophiſma	391	Terpander	102
Sophilus comicus	109	Terra	147.198.316.378
Sophocles	141.156.201	Terror	301
Sophron mimographus	125	Tetralogiæ Platonis	148
Sophroniſcus	70.73	Teſtamentum Lyconis	212

Teſtamenta Arceſilai 176
Teſtamentum Ariſtot. 191
Teſtam. Theophraſti 205
Teſtam. Stratonis 209
Teſtamentum Epicuri 422
Thales Mileſius 17
Thaletis ſententiæ 22
Thales quando natus 23
Thaletis mors 24
Thargelion 80.120
Thaumaſias 176
Theætetus poëta 168
Theano 353
Thebæ 44
Thelidæ 17
Themiſta 417.425
Themiſtoclea 337
Theodorus 88.96.101.108.
167.180.257
Θεὸς utriuſq; ſexus 108
Theodota 175
Theocritus Chius 190
Theocritus 193
Theodas 415
Theombrotus 256
Theomedon medicus 368
Theon Tithoreus 403
Theopompus 226
Theophraſti opera 202
Theophraſtus 137.193.170.
200.254
Theori 220
Theſpis 220
Θεωρὸς 60
Θεείζαρ 270
Thraſo 266
Thraſybulus 19
Thraſymachus 50
Thucydides 58.85
Thurij 333.390
Thyeſtes tragœdia 247
Thyrion 20
Timæus 359.367
Timarchus 257
Timagoras 107
Timocrates 417.424
Timon 398.489.411
Timon miſanthropos 409
Timor 301
Tolerantia 264
Tonitrus 316.450
Τεμανὰς 18
Tragici 254
Triſtitia 301
Tripodis inuentio 21
Trochalia 77
Tyle 391
Θύλακος 239
Typhon 316
Tyranni 132
Tyrtamus 201
Tyrtæus poëta 80

Thyrr

Tyrthæus 40
V
Ventus 66
Veritas 452
Ver 315.343
Verbum 282
Virtus 198.226.260.293.
395.306
Viſus 317
Vitium 293
Vlyſſes 94
Vnitas 343
Vniuerſum 312.380
Vocales Græcæ 282
Voluptas 97.297.301.410
460
Vox 70.157.281
Vtides 278
X
Xanthippe 72.77
Xanthus muſicus 170
Xanthus 358.413
Xeniades 232.248.251
Xenocrates 137.160.187
Xenocratis ſcripta 162
Xenophanes poëta 377
Xenophanes 18.81.347
355.370.377.399
Xenophilus 340.351
Xenophon 72.82.133.226.
252
Xenophontis libri 85.133
Xenophon muſa Attica 85
Xerxes 12.66.384
Z
Zaleucus 340
Zamolxis 335
Zelotypia 301
Zeno 109.138
Zeno Citticus 261
Zeno ſidonius 425
Zeno hiſtoricus 275
Zeno Eleates 38.380.399
Zenonis diſcipuli 275
Zenone temperantior 272
Zeuxis 411.415
Zeutippus 415
Ζητητικὴ 398
Zodiacus 316
Zonæ quinq; 316
Zopyrus 414
Ζοφοροδορπίδας 43
Zoroaſtres 10.12

FINIS.

BIBLIOTECA NAZIONALE
ROMA